فەرهەنگی پزیشکی دەوەن

- **ناوی کتێب:** فەرهەنگی پزیشکی دەوەون (ئیگلیزی ـ عەرەبی ـ کوردی)
- **دانانی:** دکتۆر جەمال ڕەشید
- **تیپچنین:** بەدرخان بەکر
- **دەرهێنانی هونەری:** حسێن سەنعان مەتیخان
- **بەرگ:** ئوسمان پیرداود
- **چاپی:** یەکەم
- **تیراژ:** (٧٥٠) دانە
- ژمارەی سپاردن لە بەرێوەبەرایەتی گشتی کتێبخانەکان لە هەولێر (٢٣٧٧) لە سالی ٢٠١٠
- **چاپخانەی:** حاجی هاشم / هەولێر

فەرهەنگی پزیشکی دەوەن

ئینگلیزی - عەرەبی - کوردی

(نزیکەی شەست و پێنج هەزار زاراوەی پزیشکی گرتۆتە خۆ)

(بەشی سێیەم)

پێداچوونەوە و ساغکردنەوە و بژار و
هەڵەچنیی چاپ و تەواوکاری:
جەمال عەبدول

دانانی:
دکتۆر جەمال ڕەشید

نـــاوەڕۆك

Q

Quack	دجال	فێڵباز، ساختەچی
Quackery	دجل، شعوذة	فێڵبازی
Quacksalver	دجال	فێڵباز، ساختەچی
Quadrangular	مربع	چوار گۆشە، چوار سووچ
Quadrant	١- مربع الدائرة ٢- ربع	١- چواریەکی بازنە ٢- چواریەك، چارەك
Quadrantanopsia = Quadrantanopia	عمى ربعي	چارەکە کوێری، نابینایی چواریەکی
Quadrate	مربع	چوار لا، چوار گۆشە
Q. lobe	الفص المربع	فاشە چوار گۆشە
Q. lobule	الفصيص المربع	فاشیلە چوارگۆشە

Quadratus	العضلة المربعة	ماسولكە چوار گۆشە
Quadri-,	سابقة بمعنى أربعة أو اربعة اضعاف، رباعي	پێشگرێکە بەمانای چوار یان چوار جار، چوار هێندە، چواری
Quadribasic	رباعي القاعدة	چوار بنكە(یی)؛ چوار ئەتۆمی (گەردیلەی) هایدرۆجینی تێدایە کە دەشێت بگۆڕدرێنەوە (جێگایان بگیرێتەوە
Quadriceps	الرباعية الرؤوس	ماسولكە چوار سەرە، چوار سەری هەیە
Quadricuspid	رباعي الشرف	چوار کەڵبە
Quadrigeminal	اربعة اضعاف، ذو اربعة أقسام	چوار جارە، چوار هێندە، چوار بەشە
Quadrigeminum	رباعية القوائم	چوار پێچكە، چوار پێ
Quadrilateral	رباعي الأضلاع، مربع	چوار لا، چوار گۆشە
Quadrilocular	رباعي المساكن	چوار خانە؛ چوار خانە، خانە یان ژووری بچووکی هەیە
Quadripara	رباعية الحمل	چوار جارەزاو؛ ئافرەتێكە چوار زگی کردوە و لە ئەنجامدا ساوای زیندوی بووە

Quadriparity	رباعية الحمل	چوار جارزاو، چوار جار زایین
Quadripartite	رباعي الأقسام	چوار بەشە، چوار کەرتە: ئەوەیە چوار بەشی، کورت یان پارچەی ببێت
Quadriplegia	شلل رباعي: شلل الأطراف الأربعة	شەپلەی چوار پەلی: ئەوەیە هەر چوار پەل شەپلە یان لێ بدات
Quadrisection	تقسيم (تقطيع) رباعي	چوار بەشکردن، چوار کەرت کردن: دابەش کردن بە چوار بەشەوە
Quadrivalent	رباعي التكافؤ	چوارە هاوهێزی
Quadroon	قطرون	کوادروون: بەر (منداڵ)ی باوکێکی سپی و دایکێکی دوو ڕەگە، چواروون
Quadruped	ذو أربع قوائم، من ذوى الأربع	چوار پێ
Quadrupl	اربعة اضعاف	چوار هێندە: کورتەی (quadruplicato)یە
Quadruplet	أحد أربعة قوائم	هەر یەکێك لە چوار منداڵی کە بە زگێك بوون
Qualitative = Qualitive	كيفي	جۆرەکی، چۆنەکی، چۆنی: پەیوەندی چۆنی
Quantimeter	مقياس الكم	بڕپێو، بڕەکی پێو، چەندەتی پێو: دەزگایەکە بۆ پێوانەکردنی سەختی تیشکی ڕۆنتگەن

Quantity	كمية، مقدار، قدر	بڕ، چەندەتی، چەندایەتی، چەندێتی
Quantitative	كمي	بڕەکی، چەندی: پەیوەندی چەندەتی
Quantum	الكم: وحدة الطاقة بموجب النظرية الكمية	بڕ، چەند: یەکەی وزەیە بەپێی بیردۆزی بڕ (بڕە بیردۆز)
Q. of Light	كم الضوء	بڕی ڕووناکی، چەندێتی ڕووناکی: چەندەێتی (بڕ)ێکە لە ڕووناکی (وزەی تیشکدەرەوە) کە دەکاتە لەرەی ڕووناکی (frequeucy of the light) یەکە لە ٦,٥٥×١٠^-٢٧ دراو بە ئێرگ/چرکە
Q., libet	بقدر ماتشاء	چەندت ئارەزوو هەیە، ئەوەندەی پێت خۆشە (دەتەوێت)، هەر چەندێکت بوێ
Q. sufficit	الكمية اللازمة، بالقدر الكافي	بڕی پێویست، ئەوەندەی پێویستە، ئەوەندەی بەسە، بە پێی پێویست
Quarantine	الحجر الصحي، محجر صحي، الحجر لأسباب صحية، مدة الحجر الصحي	کەرەنتینی: ١- ماددەیەکی ڕاگرتنی کەشتی (بە زۆری ٤٠ ڕۆژ)یە یان کەسان کە لە بەندەری لە بارەی تەندروستییەوە گومان لێ کراوەوە هاتوون ٢- جێگای تیا هێشتنەوە و ڕاگرتنی کەسان بۆ پشکنین ٣- کەرەنتینە کردن

Q., Shotgun	الحجـــــر جـــــبرا دون اذن قانوني	بەبیٚ ڕێگادانی یاسا بـەزۆر کەڕەنتینە کردن
Quart	كوارت	کـــــوارت: پێـــــــوەرێکی شلەمەنییە دەکاتە چارەکە (گالۆن)ێك، چارەکە گالۆن
Quartan	الربع	سێبەڕۆ: ١- هـــەر بـــە چـــوار ڕۆژ جارێك دەگەڕێتەوە ٢- سیٚ بـەڕۆ: جۆرە لـەرزو تایەکە هەر بـە ٧٢ سـەعات جارێـك نـورە لـەرز دەست پیٚ دەکاتەوە واتـا ڕۆژی (١) و (٤) و (٧) هم.. هتد
Quartan, Double	حمى الربع المزدوجة	جووتە سێبەڕۆ
Quartan, Triple	حمى الربع الثلاثية	سیانە سێبەڕۆ
Quarter	ربع	چواریەك، چارەك
Quarter-evil	الحجرة العرضية	لا ڕەشە
Quartipara=Quadri para	حبلى للمرة الرابعة	چوارەم سك کردوو
Quartz	المــــرو: ثنـــائي أوكـــسيد السليكون المتبلور	کـــــوارتز: دوانۆکـــــسیدی ســــــلیکۆنە و پێکهێنــــی ســەرەکییە لــە بــەردە لــمدا (saudstone)
Quassia	كواشيا	کواشیا: درەختێکی هەرێمە گەرمەکانــە دارەکــەی بــۆ چـــــارەکردنی تـــــا بـــــە

		کارهێنراوه
Quat.,quat	أربعة: مختصر لكلمة (quatuor)	چوار: کورتەی وشەی (quatuor)ه
Quarter in die	اربعة مرات باليوم	چوار جار لەڕۆژێکدا، ڕۆژی چوار جار
Quaternary	رباعي، الرابع (بحسب الترتيب): مكون من اربعة عناصر أو مكونات	چوارەم، چوارەمین (بەپێی ڕیز): لە چوار توخم یان پێکهێن دروست بووه
Queckensted's test	أختبار (كويكنستيت)	تاقی کردنەوەی (کۆیکنستێت): ئەگەر شینە دەمارەکانی مل (ی لایەك یان هەردوولا) بەدەست بگیرێن گورج پەستانی ئاوی پشت (e . s f.) بەرز دەبێتەوەو، کە دەست لابرا، پەستانەکە دێتەوە دۆخی خۆی، بەڵام لەکاتی بوونی گیراوەی (block) لەناو جۆگەی (قەناڵی) بڕبڕاگەدا پەستانی ئاوەکە بەو مناوەرەیە بە هیچ جۆرێك ناگۆڕێت

Quick	سريع، حبلى، حمل	١- خێرا، گورج ٢- زگپڕ، ئاوس ٣- زیندو
Quickening	ارتكاض	جووڵــه (ی ئاولەمـــه لـــه زگـــــــدا): یەكــــــەمین بزوتنـــەوەی پـــێ زانـــراو (هەست پێ كراو)ی باره له زگـــدا (ئاولەمـــه لـــه منالّدانـدا) كـه دەوروبـەری هەفتەی ١٦ - ١٨ی زگپڕی دا دیاری دەدات
Quicklime	الجير الحي	قسلّ، كلسی زیندو
Quicksilver	الزئبق	جیوه
Quick Test	اختبار (كويك)	تـاقی كردنـەوەی (كویـك): تـاقی كردنەوەیـه كـه بـۆ چـۆنێتی كـاركردنی جگـەر له سەر بناغـەی دەركردنـه دەرەوه (exere Tion)ی ترشی هیپیوریك دامەزراوه دوای دانـــــی ســــــۆدیۆم بـەنزوێت بـەو كەسـه كـه فرمــانی جگـــەری تـــاقی دەكرێتەوه
Quiescence	سكون، هدوء	ئارامی، بێدەنگی

Quina, Quinaquina	كينا، قشر السنكونا	گەنـە گەنـە، تـوێکڵی داری سینکۆنا
Quince	سفرجل	بەهێ، بەی
Quincke’s Disease= Angiomeurotic edema	مرض (كوينكه)	نەخۆشی (کوینکە)
Q.'s Pulse	نبض (كوينكه)	ترپــە، نــەبزی(کوینکــە): پلــدان (لێــدان)ی دەزوولــە خوێنەکان کە دەشێت پێـی بزانرێـــــت بەهەســـــت پێکردنی لە نینۆکدا سـوور هەڵگــــــەڕان و ســــــپی هەڵگـەڕانی دوا بـە دوا لـە نینۆکـدا کـە نەخۆشـی شـا خوێنبەر دەگەیەنێت
Q.’s Puncture=spinal punctwre = Lumbor puncture	بـــزل (كوينكـــة)، البـــزل الشوكي، البزل القطني	سمینـــی (کوینکــە)، دڕکــە سمین
Quinidine	كوينيدين، كينيدين	کوینیــــــدین، کینیــــــدین: ئەلکالۆیدێکە زۆر لـە تـام و دیمـەن و بەکارهێنانـدا لـە کـــنین دەچـــێت بـــەڵام کاریگـــەر تـــرە لەســــەر ماسولکەی دڵ

Quinine	كنين	كـنين: گـرنگترين زۆر لـه ئەلكالۆيـــدەكانى تـــوێكڵى دارى سـينكۆنايە، جۆرييــە بــۆ گــشت چەشــنێ لـــە نەخۆشـــــى لـــــەرزوتا، بەشـێوەى يـەكێك لـەخۆى تواوەكانى دەدرێت
Q.fever, Queensland f. Quadrilateral f	حمى (كيو)	تـاى (كيـو)؛ جـۆرە تايەكـە بـــــەهۆى ريكتـــــسياوە پەيدادەبێت
Quininism= einehomism	الأنسمام بالكنين	بەكنين ژار خواردبوون
Quinq	مختصر لكلمة (Quimque) اللاتينية التي تعني خمسة	كورتـــــــەى (quinque)ى لاتينييـــە كـــە بـــەمانا (پێنج)ە
Quinquad's Disease	مــرض (كوينكــو) ويــسمى ايضا (Aeme doealvans)	نەخۆشى (كوينكۆ)؛ جـۆرە نەخۆشـــييەكى كێماييـــە ســەلكە مووەكـانى پێـستى سەرە كە لە ئەنجامدا پەڵـە پەڵەى بێ مـوويى لێ پەيـدا دەبێت (Qeme deealvams)
Quinque cuspid	خماسي الشرف	پێنج كەڵبە
Quinquevalent	خماسي التكافؤ	پێنجە هاوهێزى
Quinsy	خراج اللوزه	دوومەڵى ئالۆ

Quintan	الخمس: ١- يعاود في اليوم الخامس ٢- مرض متقطع يعاود كل ٩٦ ساعة تقريبا أي في اليوم الخامس، التاسع، الثالث عشر.. الخ	پێنج بەڕۆ: ١- پێنجەمین ڕۆژ دەگەڕێتەوە ٢- نەخۆ شییەکی پچڕ پچڕە هەموو (٩٦) ساتێك هەڵدەداتەوە واتا ڕۆژی پێنجەمین و نۆهەمین، سیانزەهەمین.. هتد
Quintessence	خلاصة مركزة، جوهر	جەوهەر، پوختەی پێنچ بارە
Quintipara	خامسة الحمل	پێنج سککردوو: ژنێك کە پێنج جار زا بێت (منداڵی بووبێت)
Quintuplet	احد القوائم الخمس، احد خمسة قوائم (مولودين في بطن واحدة)	هەر یەکێك کە پێنج منداڵی بەزگێك بوو
Quiz	لغز، امتحان موجز (غير رسمي) في موضوع طبي	مەتەڵ، تاقی کردنەوەیەکی لە بابەتێکی پزیشکیدا، کورتە تاقی کردنەوە
Quood vitam	مادام فيها الحياة	تا ژیانی تێدابێت، تازیندو بێت
Quotation	اقتباس	لێ وەرگرتن
Quotidian	١- يومي (يتكرر يوميا) ٢- مرض متقطع تتكرر نوباته يوميا	ڕۆژەکی، ڕۆژی، ڕۆژانە: هەموو ڕۆژێ دەگەڕێتەوە (دوپات دەبێتەوە)

Quotient	حاصل: حاصل القسمة	ئـــەنجامی دابـــەش کـــردن: ژمارەیەکـــە وەك ئـــەنجامی دابـــەش کـــردن دەســـت دەکەوێت
Q., Achievement = accomplishment q	حاصل الأنجاز أو الأنتاج	ئـــەنجامی بەرهـــەمهێنان: ڕێـــژەی ســـەدیی ئـــەو ڕادەیەیە کە منالێك تێیدا پێش کەوتووە لـە خوێنـدن و فیربوونـــدا لـــە چـــاو تواناییدا
Q.,Caloric	الحاصـل الـسعري ويـساوي عـدد الـسعرات الحراريـة الناتجـة، مقـسمة علـى مقدارالأكـسجين المـستعمل (بـالملغم) في عمليـة ميتابولية	کـــالۆری ئـــەنجام: ئـــەو ئەنجامەیـــە کـــە بـــە دابەشکردنی ئـەو گەرمییـە (بـەکالۆری) کـە دەدرێتـەوە بەســـەر بـــڕی ئـــەو ئۆکسجینەدا (بـە ملیگـرام) کـــە بـــەکاردەبرێت لـــە کردارێکی میتابۆلیزمیدا
Q., D	نسبة الكلوكوز الى الـزلال في البول	ئـــەنجامی (دی) ڕێـــژەی گلوکـــۆز بـــۆ پـــڕۆتین لـــە میزدا
Q., Growth	حاصل النمو	ئەنجامی گەشە کردن

Q., Intelligence	حاصل الذكاء: مقياس للذكاء يستخرج بقسمة العمر العقلي كما يتم تحديده حسب ميزان (Bimet-Simon) على العمر الزمني وضرب الحاصل في ١٠٠	ئەنجامی زیرەکی: پێوەری زیرەکییە بە دابەشکردنی تەمەنی ئەقڵی نەخۆش، وەك بە تەرازووی (Bimet-Simon) دەدۆزێتەوە بەسەر تەمەنی کاتی دا و لێدانی ئەنجامەکە بە ١٠٠
Q.,Protein	الحاصل الزلالي	پڕۆتینە ئەنجام، ئەنجامی پڕۆتین: ئەو ژمارەیەیە کە بە دابەشکردنی چەندەتی (بڕ)ی گلۆبیولینی پلازمای خوێن بە سەر بڕی ئەلبۆمیندا دەست دەکەوێت
Q.,Respiratory	الحاصل التنفسي	ئەنجامی هەناسەدان: ڕێژەی نێوان قەبارەی ئەو دوانە ئۆکسیدی کاربۆنەی بە هەناسەدان دراوەتەوە لەگەڵ قەبارەی ئەو ئۆکسجینەی بە هەناسە هەڵمژراوە لە کاتێکی دیاری کراودا
Q.,V."quantum vis"	كما تشاء، بالقدر الذي تشاء	چەندت پێ خۆشە، ئەوەندەی حەزی پێ دەکەیت

R

R	علاقة مختصرة لـ radial, orgamic, Reaumur, memotum ,right respiration	نيشانەی كورتكراوەی: radial, orgamic, Reaumur, memotum (دوور)، right لەگەڵ respiration
+R = (+)re Rinnes test	علاقـــة تعـــني أن اختبـــار (رني) موجب	نيـشانەيەكە ئـەرێی تـاقی كردنـەوەی (ريـنێ) پيـشان دەدات
-R = Rinnetest (-)re	علاقی تعنی ان اختبار رنـي سالب	نيـــشانەيەكە كـــە نـــەرێی تـــاقی كردنـــەوە (رينـــێ) پيشان دەدات
R = L.recipe	علاقة تعني "خذ"	بەمانای وەرگرە

Raabe's Test for Albumin	اختبار (راب) للزلال	تـاقی کردنـەوەی (راب) بـۆ ئــــــەلبۆمین: میــــــز دەپاڵێورێتــە نــاو لوولــەی ئـەزمون و بلـورێکی ترشـی ترایکلــۆر ئاســەتێکی تــێ فرێ (سیانە کلۆرۆ سـرکە) دەردرێت، ئەلبۆمین ئەگەر هـەبێت ئەلقەیـەکی ســپی بـــــەدەوری بلورەکـــــەدا دروست دەکات
Rabbetting	تعـشيق، وصـل طـرفي عظـم مكسور	تێکهەڵکێـــــشان، پێـــــك گەیاندنـــەوەی دووســـەری ئێسکێکی شکاو
Rabiate	كلب	هار: تووشی هاری بوو
Rabic	كلبي	هـارەکی، هـاری، پەیوەنـدی هاری
Rabid	كلب	هار
Rabies	الكلب، داء الكلب	هـاری: نەخۆشـییەکی پــێ پـەرە هەنـدێ گیانلەبـەری وەك سـەگ، گـورگ.. هتـد دەی گـرن وە لەوانــەوە بــە مرۆڤ دەگات بەهۆی گـاز لێ گرتنیەوە (گەستنیەوە)
R. canina	داء الكلب، سعار الكلب	سەگە هاری، هاریی سەگ

R., Dumb	الكلب الصامت	هاری مات (بێدەنگ، کڕ): نیشانەی گرنگی شەپلەیەکە لە زووەوە دیاری دەدات لەم نەخۆشییەدا
R. felina	كلب القطط، سعار القطط	پشیلە هاری، هاریی پشیلە
R. Paralytic	الكلب الشللي	شەپلە هاری، هاریی شەپلەیی
R., Sullen	الكلب الصامت	ماتە هاری، هاریی مات (بێدەنگ، کڕ)
Rabific = Rabigenic	مسبب الكلب أو ناقله	هۆکار یان گوێزەرەوەی هاری، بووە هۆی هاری یان گوێزەرەوەی
Race	سلالة، جنس	نەژاد (نیژاد)، ڕەگەز، نەتەوە
Racial	سلالي، عرقي	پەیوەندیی نیژاد ڕەگەز یان نەتەوەیەکی تایبەتی مرۆڤ
Racemose	عنقودي	هێشویی
Rachi- See Rachio-,	شوكي	دڕکی
Rachialgia	الم الظهر	ژانە پشت، پشت ئێشە
Rachianesthesia	التخدير الشوكي	دڕکە سڕکردن: بە شرینقە دەرمانی سڕکردن کردنە ناو جۆگەی بڕبڕاگەوە

Rachidial	شوكي	دڕكی، بڕبڕەیی
Rachicentesis	البزل الشوكي	ئـاوی پـشت دەرهێنـان، دەرزی كردن بەناو قـەناڵی بڕبڕاگەدا
Rachio-,	فقـري: سـابقة تـدل علـى العلاقة بالفقرات	بڕبڕاگـەیی، پێـشگرێكە پەیوەنـدی بـە بڕبـڕەوە پیشان دەدات
Rachiodynia	الم الظهر، الم الفقرات	ژانـە پـشت، پـشتە ئێـشە، ژانی مورەگە (ی پشت)
Rachiokyphosis = kyphosis	الحدب	كۆمی، پشت كۆمی
Rachioplegia	الشلل الشوكي	دڕكـە شـەپلە، شـەپلەی بڕبڕەیی
Rachioscoliosis	الجنـف، انحـراف العمـود الفقري	گێـڕی موورەگـە: بـە تەنیـشتدا خـوار بـوونی موورەگەی پشت
Rachis	العمود الفقري	موورەگە، بڕبڕاگەی پـشت، كۆڵەكەی پشت
Rachitic	كساحي	دووچـار یـان پەیوەنـدی نەخۆشـی ئێـسكە نەرمـە (ئێـسقان نـەرمی) (نەرمبوونەوەی ئێسقان)
Rachitis	١- الكساح ٢- مـرض التهـاب العمـود الفقري	١- ئێـسكە نەرمـە، ئێـسك نەرمی، ئێسقان نەرمی ٢- هەوكردنی موورەگە
Racial	سلالي، عرقي	ڕەگەزی، نەتەوەیی

R. Immuni	المناعة السلالية، المناعة العرقية	بەرگریی ڕەگەزی، بەرگریی نەژادی
Rad	راد: وحدة قياس الجرعة المتصة من الأشعاع المؤين	راد: یەکەی پێوانی بڕی ژەمی تیشکی (lomiging)ی هەڵمژراوە
Radial	١- كعبري ٢- شعاعي ٣- نصف قطري	١- کەوەرەیی، پەیوەندی کەوەرە ٢- تیشکی: پەرت دەبێتەوە بۆ دەرەوە لە چەقێکی ناو کۆییەوە ٣- نیو تیرەیی
Radian	زاوية نصف قطرية	گۆشەی نیوە تیرەیی
Radiant	١- مشع ٢- اشعاعي ٣- المشع	١- تیشکدەر (دەوە)، تیشکن ٢- تیشکدەرەوەیی، تیشکنی ٣- هەچ ماددەیەکە تیشك بداتەوە
Radiation	الأشعاع: ١- التباعد من مركز مشترك ٢- تركيب متكون من عناصر متباعد كأحد السبل الليفية في الدماغ ٣- المعالجة بالعناصر المشعة كالراديوم.. الخ ٤- اطلاق موجات كهرومغناطيسية كموجات الضوء أو الأشعة الخاصة كأشعة الفا.. الخ	تیشکدانەوە: ١- لێك دورکەوتنەوە و دەرچوون لە چەقێکی ناو کۆییەوە ٢- پێکهاتوویەکی وەك ئەوەی لە تیشکدا هەیە و دروست بووە لە ڕێبازی ڕیشاڵی و لە توخمی لێك دوور کەوتووەوە پێکهاتوە ٣- تیشك لێدان: چارە کردن بە توخمی تیشکدەرەوە ٤- دەردانی شەپۆلی کەهەرو کارۆ موگناتیسی وەك شەپۆلی ڕووناکی یان شەپۆلە تایبەتێکانی وەك ئەلفا.. هتد

R., Acoustic = Auditory R	اشعاع سمعي	تیـــــشکدانی بیــــستۆکی، بیستۆکە تیشکدان
R., Interstitial	اشعاع خلالي (سدوي)	نێوانە تیشکدان
R., Irritative	اشعاع مخرش	ڕوو شـــــێنە تیـــــشکدان، تیشکدانی رووشێن
R., Occipito-thalamic = optic R	اشعاع بصري	بینۆکە تیشکدان
R., Photochemical	اشعاع ضوئي كيميائي	تیـــــشکدانی ڕوونــــــاکۆ کیمیایی
R., Pyramidal	اشعاع هرمي	هەڕەمـــــە تیـــــشکدان، تیشکدانی هەڕەمی
R., Sensory	إشعاع احساسي	هەستە تیشکدان
R., Thalamic	اشعاع سريري	پێخەفە تیشکدان
Radical	جذر، مجموعة ذرات	ڕەگ، چەند گەردیلەیەك
R., Acid	جذر حامضي	ترشە ڕەگ
R., Alcohol	جذر كحولي	کهولە ڕەگ
Radicle	جذر لعصب أو لوعاء دموي	ڕەگی دەمار یـان بۆرییـەکی خوێن
R. Neuritis	التهاب جذر العصب	هەوکردنی ڕەگی دەمار
Radiculectomy	استئصال الجذر	ڕەگ بـــــڕین: بڕینـــــی ڕەگۆکەیەك
Radiculitis	التهاب الجذر	هـــــەوکردنی دەمـــــار: هەوکردنی دڕکە ڕەگێك

Radiculoganglionitis	التهاب الجذور والعقد	هەوكردنی دەمار و ڕەگ و گرێ هەوكردنی ڕەگی
Radiculomedullary	جذري نخاعي	ڕەگ و دڕكە پەتی
Radiculoneuropathy	اعتلال الأعصاب وجذورها	نەخۆشكەوتنی دەمار و ڕەگەكانی
Radio-,	بادئة تدل على العلاقة بالأشعاع	پێشگرێكە بەواتا تیشكدان
Radioaction = Radioactivity	نشاط اشعاعي	تیشكە چالاكی
Radioactive	نشط إشعاعيا	تیشكە چالاك
Radioactivity	نشاط اشعاعي	تیشكە چالاكی
R., Artificial Induced R	نشاط إشعاعي صناعي	تیشكە چالاكیی دەستكرد
Radiobiology	علم الأحياء الأشعاعي	تیشكە زیندەوەر زانی
Radiocancerogenesis	تسرطن اشعاعي، سرطان اشعاعي التكون	شێرپەنجەی لە تیشك پەیدابوو
Radiocarbon	كربون مشع	كاربۆنی تیشكن
Radiocardiography	تخطيط القلب الإشعاعي	تیشكە نەخشەكێشانی دڵ
Radiocarpal	كعبري رسغي	باڵ مەچەكی، كەوەرە و مەچەكی
Radiochemistry	الكيمياء الأشعاعية	تیشكە كیمیا
Radiochromium	الكروم المشع	كرۆمی تیشكن

Radiodermatitis	التهاب الجلد الأشعاعي	تیشکه پێست هەوکردن
Radiodiagnosis	التشخيص الشعاعي	تیشکه ناسینەوە: ناسینەوە (دۆزینەوە)ی نەخۆشی بەهۆی تیشکی ڕۆنتگەن و تیشکه وێنەگرتن
Radiodiagnostics	علم التشخيص الشعاعي	تیشکه ناسینەوە زانی، زانستی تیشکه ناسینەوە: هونەری ناسینەوەی نەخۆشی بەتیشکی ڕۆنتگەن
Radio-element	عنصر مشع	توخمی تیشك دەرەوە (تیشکن)
Radiogen	مادة مشعة: اية مادة مشعة	ماددەی تیشکدەرەوە: هەرچی ماددەیەك خاسێتی تیشکدانەوەی هەبێت، ماددەی تیشکن
Radiogold, Au^{198}, Au^{199}	ذهب مشع	زێڕی تیشکدەر(ەوە) تیشکن
Radiogram	صورة شعاعية	تیشکه وێنە، ڕادیۆ گرام
Radiograph	صورة شعاعية	تیشکه وێنە: وێنە (تۆمار) گرتن بەهۆی تیشکی ڕۆنتگەنەوە
Radiography	التصوير الشعاعي	تیشکه وێنەگرتن: ١- بە تیشکی ڕۆنتگەن وێنەگرتن ٢- دروستکردنی تۆمار یان وێنەیەك بەهۆی (تیشکه چالاکییەوە)

Radio-immunity	المناعة الشعاعية	تیشکه بەرگری، بەرگری تیشکی: بارێکی هەستەوەری بۆ تیشکدانەوە (Radiotion) کەمبوونەوەیە کە هەندێ جار لەبەر ناو بەر تیشك کەوتنی پەیدادەبێت
Radioiodine, I^{131}	یود مشع	یۆدی تیشکن، یۆدی تیشکدرە(وەر): هاوتا ئایزۆتۆپ)ێکی تیشکدەرەوەی یۆد، بە بومباردومانی تەلیوریوم لەناو سایکلۆترۆندا دروست دەکرێت، نیوە تەمەنی هەشت ڕۆژە، بۆ ناسینەوەو چارەکردنی دەردی سایرۆید بەکاردێت
Radioiron Fe^{55}, Fe^{59}	حديد مشع	ئاسنی تیشکن، ئاسنی تیشکدەر(ەوە): ئایزۆتۆپ (هاوتا)یەکی تیشکدەرەوەی ئاسنە، نیوە تەمەنێکی دەوری چوار ساڵەی هەیە Pe^{59} نیوە تەمەنی ٤٧ ڕۆژە
Radioisotope	نظير مشع	ئایزۆتۆپ (هاوتا)ی تیشکدەر(ەوە): هاوتایەکە کە تیشك دەداتەوە، بە دەستکرد لە توخمێك یان لە هاوتایەکی جێگیری توخمەکە بە زەبری کاری تویرۆن، پرۆتۆن، یان دیوترۆن و یان وردیلەی ئەلفا دەشێت دروست بکرێت لەناو سایکلۆترۆند (eyelotror)

Radiolesion	آفة شعاعية	تیشکە دەرد: دەردێک بەهۆی کەوتنە بەر تیشکەوە پەیدا دەبێت
Radiologic, Radiological	شعاعي	تیشکی، ڕادیۆلۆجی: پەیوەندیی ڕادیۆلۆجی
Radiologist	طبيب الأشعة	پزیشکی تیشك: پزیشکێك کە پسپۆریی تایبەتی هەبێت لە تیشکدا
Radiology	علم الأشعة	تیشکزانی، زانستی تیشکەکان، ڕادیۆلۆجی: زانستی وزەی تیشکدەر و یان تیشکدەرەوەکانە بەتایبەتی ئەم لقە لە زانستی سروشتی (فیزیا) مەبەستە کەباس لە جۆر و کەڵکی بەکارهێنانی وزەی تیشکدەرەوە دەکات بۆ ناسینەوە و چارەکردنی نەخۆشی
Radiolucency	الأختراق الشعاعي	تیشکە تێپەڕین
Radiolucent	مخترق شعاعي	تیشکە تێپەڕ
Radiolus	مسبار	مییل، تیشکپێو
Radiometer	مقياس شعاعي ١- آلة تستعمل لحساب كمية اشعة رونتكن ٢- آلة يمكن أن تحول فيها مباشرة الحرارة المشعة والضوء الى طاقة آلية ٣- مقياس للطاقة المشعة	ڕادیۆ میتەر، تیشکپێو(ەر): ١- ئامێرێکە بۆ هەژمار کردنی بڕی تیشکی ڕۆنتگەن ٢- ئامێرێکە دەشێت ڕاستەوخۆ لە ناویا گەرمی تیشکدەرەوە و ڕووناکی بگۆڕێن بۆ وزەی میکانیکی ٣- وزەی تیشکپێو

Radion	راديـــون: احـــدى الـــدقائق المشعة	ڕادیۆن: یەکێکە لـە وردیلـە تیشکنەکان
Radionecrosis	النخر الشعاعي	تـشکە کلۆری: کلـۆر بـوون زیان گەیـشتن بـە شـانەکان لــە ئــەنجامی بــەر تیــشك کەوتن (التعرض للأشعة)
Radiopaque	معـــتم للأشـــعة: لایـــسمح بمرور الطاقة الشعاعیة	تیشکگرە: ڕێی تێپەڕبوونی تیشکە وزە نادات
Radiophobia	رهاب (رهبة) الأشعة	تیـشکە ترسـیٚ، لـە تیـشك ترسـان، مەترسـی تیـشك: بەجۆرێکی نەخۆشی تـرس پەیـــداکردن لـــە تیـــشکی سینی و ڕادیۆم
Radiophosphorus	فوسفور مشع	فۆسـفۆری تیـشکن فۆسـفۆری تیــــشکدەر(ەوە): ئـــایزۆتۆپ (هاوتــا)یــەکی تیــشکدەرەوەی فۆســــــفۆرە، P^{32} نیـــــوە تەمـــــەنێکی ١٤,٣ ڕۆژانـــــەی هەیــە، وەك شــوێنی هــەلگر (yraear) بەکاردەهێنرێت یان بـــــــۆ چـــــــارەکردنی (polyeythemiavera).. هتد
Radiopotassium	بوتاسيوم مشع	پۆتاســــــیۆمی تیـــــشکن، پۆتاســیۆمی تیــشکدەر(ەوە): هاوتـــا (ئایـــسۆتۆپ)ێکـــی تیشکدەرەوەیە نیوە تەمـەنی ١٢,٤ ســـەعاتە وەك شـــوێن هـــەلگرێکی تیـــشکدەرەوە بەکاردەهێنرێت

Radiopraxis	**المعالجة بالأشعة**	**تیشکه چاره، بەتیشك چاره کردن: بەکارهێنانی تیشکی ڕووناکی، کارەبا.. هتد لە دەرمانکردنی نەخۆشیدا**
Radioreaction	**التفاعل الشعاعي**	**تیشکه کارلێك، کاریێك کردنی تیشکی: کارلێك کردنێکی تەنانییە بەتایبەتی کارلێك کردنی پێست لەگەڵ کاری تیشکدانەوە**
Radioresistance	**مقاومة الأشعة**	**تیشکه بەرگەگری، بەرگە گری تیشك: بەرگە گرتنی تیشك لە لایەن ماددەوە**
Radioscope	**كشاف سعاعي**	**ڕادیۆ سکۆپ، تیشکدۆز، تیشکناس**
Radioscopy	**كشف (تنظير) شعاعي**	**ڕادیۆسکۆپی، تیشکه ناسینەوە**
Radiosensitive	**حساس للأشعة**	**تیشکه هەستناك، هەستیار (هەستەوەر)ی تیشك: هەستەوەری بۆ، یان دەفەوتێت بە وزەی تیشکدەرەوە وەك ڕدایۆم و تیشکی ڕۆنتگەن یان تیشکدەرەوەی کارەبایی تر**
Radiosensitiveness	**حساسة الأشعة**	**هەستیار (هەستەوەر)ی تیشك، تیشکه هەستناکی**

Radiosensitivity	حساسية الأشعة	تیشکه هەستناکی، هەستیار (هەستەوەر)ی تیشك، هەستناکیی تیشك
Radiosodium Na^{24}, Na^{22}	صوديوم مشع	سۆدیۆمی تیشکن: ئایزۆتۆپ (هاوتا)ی تیشکدەرەوەی سۆدیۆم
Radiostrontium, Sr^{89}	سترونشيوم مشع	سترۆنشیۆمی تیشکن: ئایزۆتۆپ (هاوتا)یەکی تیشکدەرەوەی سترۆنشیۆمە: نیوە تەمەنی ٥٥ ڕۆژە لە چارەکردنی پەنامی ئیسقاندا بەکاردەبرێت
Radiosurgery	الجراحة الأشعاعية	تیشکه برینکاری: چارەکردنی برینکارانە بە هۆی بەکارهێنانی تیشکی ڕادیۆمەوە
Radiotellurium = polonium	تلوريوم مشع = بولونيوم	تیللۆریۆمی تیشکن = پۆلۆنیۆم
Radiotherapist	معالج شعاعي، اختصاص بالمعالجة الشعاعية	پسپۆری بە تیشك چارەکردن: بەڵە دو پسپۆری چارەکردن بە تیشکه
Radiotherapy	المداواة (المعالجة) بالأشعة	تیشکه چارە، بە تیشك چارەکردن، چارەکردنی نەخۆشی بە تیشکی ڕۆنتگەن، تیشکی ڕادیۆم.. هتد

Radiotransparent	شفيف للأشعة	تیـــشك نـــەگر: ڕێگـــای تێپەڕبوونی تیشکی ئـێکس و جۆره تیـشکی تـری پێـدا تێ دەپەڕێت بەناویدا
Radio-ulnar	كعبري زندي	کەوەرەو زەندی
Radium	راديوم	ڕادیـــــــۆم: کانزایـــــەکی دانیـــسقەیە ســـاڵی ١٨٩٨ دۆزرایــەوە لــە پیــچبلێندا، سەرچـاوەیەکی خۆیــەکی تیـــشکدانەوەیە، گەردیلـــە ژمارەکــــەی ٨٨ گێـــــشی گەردیلــــــــــەیی ٢٢٦،٠٥ و هێماکـەی (Ra)ە بێجگەلــە گــەرمی و ڕوونـــاکی ســێ جۆری جیـاوازی تیـشك لـە خوێیەکانی دەدرێتـەوە کـە بریتین لە تیـشکی ئـەلفا و بێتـــا و گامـــا و گـــازێکی تێشکدەرەوە کە (Radon)ە
Radius	١- الكعبرة ٢- نصف القطر	١- کەوەرە، بۆس ٢- نیوە تیرە
R., Dispersion	نـصف قطـر الأنتـشار: مـدى انتشار الحشرات	نیـوە تـیرەی بلاوبوونـەوە: ماوەی بلاوبوونەوەی مێرو
Radix Root	جذر	ڕیشە، ڕەگ
Ragsorter's Disease	الجمرة الخبيثة	ئاگرە، دەردە سپڵ

Railway Kidney	كليـة القطـار: مـرض الكليـة بـــسبب الأرتجــاج المتمـــر الحاصل من حركة القطار	گورچـيلەی شـەمەندەفەر: نەخۆشـی گورچـيلە لەبـەر جووڵـە جـووڵی يەكبينـەی شەمەندەفەر
Raisins	زبيب	مێوژ
Rale	خرخر	خيزەی سنگ
R., Bubbling	خرخر فقاعي	بڵقە خيزە
R., Cavernous	خرخر كهفي	ئەشكەوتە خيزە
R., Consonating	خرخر نغمي	ئاوازە خيزە
R., caepitant	خرخر مطقطق	تەقە تەقە خيزە
R., Dry	خرخر جاف	وشكە خيزە
R., Moist	خرخر رطب	تەڕە خيزە
R., Pleural	خرخر جنبي	سيپۆشە خيزە
R., Sibilant	خرخر صفيري	فيكە خيزە
R., Sonorous	خرخر رنان	زرنگە خيزە
R., Subcrepitant	خرخر خفيف القرقعة	خيزەی سووكە تەقە
R., Vesicular	خرخر حويصلي	خيزەی سيكڵدانۆچكەيی
Ramex	١- فتق ٢- قيلة دوالية الحبل المنوي	١- قۆڕی ٢- دەبـــــــــــــــــەبوون، شۆڕبوونەوەی پەتی تۆواو

Ramification	تفرع ١- التوزع في الفروع ٢- فرع أو مجموعة فروع ٣- طرز التفرع	لق (لك) كردن: ١- به لق (لك) دابەش بوون ٢- لــق (لــك)ێــك يــان دەستەيەك لق (لك) ٣- شێوازی لق (لك) دەردان
Ramisection	قطع الفروع	لق بڕین: برینکاری بڕینی لــق گـــەیێن (Ram: communieantes)ی سیمپاســەتیك كــە بــۆ مەبەســتی شــەپلەی کــرژ خاو كردنەوە
Ramitis	التهاب جذر العصب	هەوكردنی ڕەگی دەمار
Ramollissement	تلين	نەرمبوون
Ramsted's Operation	عملية (رامستد)	برینكاری (ڕامستێد): یان برینکــاری (فریــدێت – ڕامــستێد): برینكارییەكــە بــــۆ چـــــارەكردنی تەنگبوونــــــــــــەوە (تەسـكبوونەوە)ی زگمـاكی ئاشكەوان بە بڕینـی چینە ئەســـتوور بووەكــــانی (serosa) و ماســولكه تــا دەگاتە سەر پـەردە چلمنه (mueosa)
Ramus	فرع	لق (لك)

R., communicans	الفرع الموصل	لق (لك)ى گەيێن: ئەو لقە ڕەگانەى كە ڕەگێكى بڕبڕەيى بە گرێيەكى سيمپاسيكى دەگەيەنن
Rancid	زنخ	بۆبا
Rancidity	تزنخ	بۆبا كردن
Rancidity	زناخة	بۆبا
R., Chemical	زناخة كيمياوية	بۆبا بوونى كيميايى
Range	مدى: المسافة (البعد) بين الحدود العليا والدنيا لمقدار متغير القيمة أو لسلسلة من القيم	ماوە، دوورى: ماوە لە نێوان سنوورى ژوورو و خوارى بڕێكى گۆڕاو (متغير) يان بۆ زنجيرە بەهايەك
R. of Accommodation	مدى التكيف	ماوەى ڕاهاتن
R. of Audibility	حدود (مدى) السماع	سنوورى گوێ لێبوون (بيستن)
Ranine	ضفدعي	بۆقى: پەيوەندى بۆق يان ڕووى خوارى زمان
Ranula	الضفدع	بۆق: پەناميێكى كيسەييە لە ژێر زماندا (بۆقە گچكەڵە)

Raoult's Law	قانون (راول): تتناسب درجة انجما محلول مع التركيز الجزئي له بحيث تنخفض درجة الأنجماد ١٫٨٥ م لكل جزيئة من المادة في اللتر الواحد	یاسای (راول): پلەی نزمبوونەوەی بەستن (مەیین)ی شلەیەك هاوگرە لەگەڵ چڕ (خەست)ی مۆلێکیولی، بە جۆرێك کە بۆ هەر مورلیکیۆلێك لەمان لە لیترێکدا پلەی بەستن ١٫٨٥ °س (سەدی) دێتە خوارەوە
Rape	اغتصاب	زەوتکردن: جووتگرتن لەگەڵ ئافرەتێکە بەبێ ڕەزامەندی یان بەزۆر
Ranvier's Crosses	صلبان (رانفية)	خاچ (چەلیپا)کانی (رانڤییە): شێوەی خاچی (چەلیپایی) ڕەشن لە ناو گرێکانی ڕانڤیەدا بەر چاو دەکەون بە ڕەنگکردن بە نیتراتی زیبو
R.'s Nodes	عقد (رانفية): تخصر حلقي في غشاء العصب وتقطع (عدم مقدار) الغلاف النخاعي لليف (العصبي)	گرێکانی (ڕانڤییە) تەنگبوونەوە (تەسکبوونەوە)ی ئەڵقاییە لە بەرگی ڕەگدا لەگەڵ پچڕپچڕ بوونی مۆخە بەرگی ڕیشاڵەکانە
Raphe	حافة	شیرازە، کەنار: بەرزی یان نزمییەکە کە هێڵی (شوێنی) یەك گرتنی دوو نیوەی بەشە هاوتا (بەرامبەر)ە جیاوازەکان نیشان دەدات

R., Anococcygeal	حافة الشرج	کەناری کۆم
R. penis	حافة القضيب	کەناری چووك
R. perinei	حافة عجانية	مەناری ناولنگ
R. scroti	حافة صفنية	کەناری گون
Rapport	رابطة، وفاق	ڕێکـــــی، پەیوەســـــتی: پەیوەنـدی ڕێکـی و سـازان لـــە نێـــوان دوو کەســـدا بەتایبـــــەتی پزیـــشك و نەخۆش
Raptus	هجمة مفاجئة شديدة	نەخۆشی لێهاتنێکی لـەپڕی سەخت
R. haemorrhagicus	نزف فجائي	خوێنبەربوونی لە پڕ
R. maniacus	نوبة جنونية مفاجئة	شـــێتی لـــە پـــڕ: نـــۆرە شێتییەکی لە پڕ توشبوون
Rarefaction	تخلخل	کەمبوونەوە
Raceta	غـضون المعـصم: الخطـوط العريضة على الجلـد الأمـامي للمعصم وراحة اليد	چرچـی مەچـەك: هێڵــە چرچـــــەکانی پێـــــستی پێشەوەی مەچەك و بـەری دەست
Rash	طفح	لـیر: دەردانێکـی دەمـەکی لییرە لەسەر پێست
R., Canker	الحمى القرمزية	قرمزە تا، سوورە تا
R., Drug	طفح دوائي	دەرمانە لیر، لییری دەرمان: لــــییر دەردان لەبــــەر خواردنی هەندێ دەرمان

R., Heat	طفح الحرارة	گەرمەژنە، لیری گەرما
R., Medicinal	طفح دوائي	لیری دەرمان
R., Nettle	الشري	لیر کردن
R., Nickle	طفح النيكل	لیری نیکڵ
R., Rose = Roseola	طفح وردي، الوردية	لیری پەمەیی
R., Serum	طفح مصلي	لیری سیرۆم
R., Vaccine	طفح لقاحي	لـــیر ماکوتـــە (ڤاکـــسین): لەبەر ئـەو ماددەیـەی پێـی دەکوترێت
R.,Wandering	الطفـــح المتجـــول، اللـــسان الجغرافي	لـــیری گـــڕۆك، زمانـــە جوگرافیایی
Rasmusson's Aneurysm	أمدم (راسموسن)	ئـەنیونیزمی (راسموســن): فراوانبــوونی خوێنبــەرێك لـە بۆشـاییەکی سـیلدا لـە ســـیدا، پـــچڕانی ئـــەو خوێنبـــەرە فراوانبـــووە دەبێتـــە هـــۆی خوێنبـــەر بـــوون لـــە پلـــە (قۆنـــاغ)ی سیهەمی سـیلی سـیدا (3 d stage of ptb)
Raspatory	مسحاة، مبرد	خاکەناز (رادەر = جاروف)، بڕبەند، پێوە سان
Rat	جرذ	مشك

Ratbite fever	حمى عضة الجرذ	تای مشك گەستن
R., Albino	جرذ أبيض	مشکی سپی
R., Black, Mus (rattus) rattus	جرذ أسود	مشکی ڕەش
R., Brown, Mus (rattus) nervegicus	جرذ اسمر	مشکی بۆر
R., White	جرذ ابيض	مشکی سپی
Rate	سرعة، نسبة، معدل، معامل	خیرایی، لەز، ڕێژە، تێکڕا، هاوکۆلکە، پێوانە (ئەندازە) کردنی شتێك بە ڕێژەکەی یان بە دەرخستنی پەیوەندی بۆ پێودانێك
R., Basl Metabolic	معدل الأيض الأساس	تێکڕای میتابۆلیزمی بنچینەیی: پێوانەی میتابۆلیزمی بنچینەییە
R., Birth	معدل (نسبة) الولادات	ڕێژەی زایین: پەیوەندیی نێوان ژمارەی زایین (منالبوون) لە ساڵێکدا لەگەڵ ژمارەی دانیشتوان لەو ساڵەدا
R., Case = Morbidity n.	نسبة (معدل) الأمراض	ڕێژەی (تێکڕای) نەخۆشی و نەخۆشکەوتن
R., Case Fatality	نسبة (معدل) حالة الوفيات	ڕێژەی (تێکڕای) مردن

R., Circulation	سرعة الدوران	خێرایی سووڕی خوێن: بڕی خوێن کە بە هۆی زگۆڵەی چەپەوە پاڵپێوە دەندرێت لە دەقیقەیەکدا
R., Death	نسبة الوفيات	ڕێژەی مردن: ڕێژەی ژمارەی سەرجەمی مردن لە کۆمەڵگایەکدا بۆ ژمارەی دانیشتوان، ئەم ڕێژەیە دەردەبڕدرێت وەك ژمارەی مردن لەناو (١٠٠٠)، یان (١٠٠٠٠) یان (١٠٠٠٠٠) کەسدا لە دانیشتوان ڕێژەی خاویی مردن (The cruded rate) ڕێژەی مردنی (ژمارەی مردن) لە ماوەی کاتێکی تایبەتیدا (وەك بلێین یەك ساڵ) بۆ ژمارەی خەڵکی کە زیندون لە ناوەڕاستی ئەو ماوەیە (ساڵە)دا
R., Fatality	نسبة الوفاة: عدد الوفيات لكل مائة اصابة بمرض معين	ڕێژەی مردن: ژمارەی مردن لە هەر (١٠٠) تووشبووی نەخۆشییەکدا
R., Crowth	معدل النمو	تێکڕای گەورەبوون (گەشە کردن)

R., Heart	سرعة القلب	خێرایـــی دڵ (لێـــدان): تێکـــڕای ژمـــارەی لێـــدانی (کرژبـــــوون)ی زگۆڵـــەی دڵەوە دەکاتە ژمارەی نـەبز بـــەڵام واش ڕوودەدات کـــە هەنـدێ جـار هەنـدێ لـە کرژبوونـــەکانی زگۆڵـــە پێیـــان ناکرێـــت کـــارێکی ئەوتۆ بکەن کە لـە نـەبزدا هەست بکرێت لەبەر ئـەوە لـــە مەچـــەکدا ژمارەکـــە کەمتر دەبێت وەك لە دڵدا
R., Lethality = Fatality	نسبة الوفاة	ڕێژەی مردن
R., Morbidity	معدل الأمراضية	تێکڕایـــی نەخۆشخـــستن: ڕێژەی ژمـارەی تووشـبووی نەخۆشـــییەك لـــە مـــاوەی یـەك سـاڵدا بـۆ هـەر ١٠٠٠ یان ١٠٠٠٠ یان ١٠٠٠٠٠ کەس لە دانیشتوان
R., Mortality=death rate	نسبة الوفيات	ڕێژەی مردن
R., Pulse	سرعة النبض	خێرایـی (ترپـە): تێکـڕای لێـــدانی نـــەبزە، وە بـــە ئاســـایی (٧٠ - ٧٢)ە بـــۆ پیاوان و ٧٨ – ٨٢ بـۆ ژنـان لە دەقیقەیەکدا

R., Respiratory	سرعة التنفس	خێرایی هەناسە: خێرایی گاز گۆڕکێ لە نێوان خوێن و شانەکاندا
R., Sedimentation	سرعة الترسب	خێرایی نیشتن: نیشاندەری ڕادە و خێرایی نیشتنی خڕۆکە سوورەکانی خوێنی تازەیە کە هەندێ گیراوەی ستراتی تێکەڵکراوە
R., Sex	نسبة الجنس	ڕێژەی جنس: ڕێژەی ژمارەی مێیینەیە لە ناو دانیشتوانی وڵاتێکدا بۆ ژمارەی نێرینەکان و بە ئاسایی لەسەر بنچینەی ژمارەی مێ بۆ هەر ١٠٠ نێرینەیەك دەردەبڕدرێت
R., Sickness = Morbidity R.	معدل الأصابة بالأمراض	تێکڕای تووشبوونی نەخۆشی
R., Stillbrth = Natimortality	نسبة الولادات الميتة	ڕێژەی تازە زاوی مردوو
Raticide	مبيد الجرذان	مشك كوژە، مشك قڕێن: ماددەیەکە مشك دەکوژێت
Ratio	نسبة	ڕێژە، هاوگری
R., A-G, Albumin-Globulin	نسبة الألبومين – كلوبيولين	ڕێژەی ئەلبومین – گلۆبیولین

R., Birth-death = Vital Index	نسبة الولادة – الوفاة	ڕێژەی زایشت – مردن
R., Body-weight	نسبة الجسم - الوزن	ڕێژەی تەن – کێش: کێشی لـەش (بەپاوەنـد) بەسـەر درێـــژی بـــالآدا (بـــە سانتیمەترە) دابەش کراوە
R., Cellcolour	نسبة لون الخلية	ڕێـــژەی ڕەنگـــی خانـــە: ئـــەنجامی دابەشـــکردنی ڕێـــژەی ســـەدیی خانـــەی ســـوور بەســـەر ڕێـــژەی سەدیی هیمۆگلۆبیندا
R., Concetration	نسبة التركيز	ڕێـژەی چـڕ (خەسـت)ی: ڕێـژەی تێکـڕای خەسـتیی ماددەیـەکی ڕەق لـە میـزدا بۆ هەمان خەستی و مـاددە لە خوێندا
R., D-N Dextrose - Nitrogen	نـــــسبة الديكـــــستروز - نيتروجين	ڕێـــــژەی دیکـــــسترۆز - نیترۆجین (لەمیزدا)
R., G-N, Glucose - Nitrogen	نسبة الغلوكوز - نيتروجين	ڕێژەی گلوکۆز - نیترۆجین
R., Hand	نسبة اليد: نسبة طول اليـد الى عرضها	ڕێـــژەی دەســـت: ڕێـــژەی درێـــژیی دەســـت بـــۆ پانییەکەی
R., Monocyte – Lymphocyte	نسبة وحيدة النواة – خليـة لمفية	ڕێـــــژەی نێـــوان یـــەك ناوکەخانە بۆ لیمفەخانە لـە خوێندا لـە نەخۆشی سـیلدا، اکبـوون بـە کەمبوونـەوەی یەکناوکەخانـــــــە و زۆر لیمفەخانە دەزانرێت

R., Mootts-Mckesson	نسبة موتا - ماك كيسون	ڕێـژەی سـووتا - ماکێـسون: ڕێژەیەکی پەستانی خوێنە بـۆ برینکاری، بریتییـە لـە پەســتانی ترپــە، بەســەر پەســتۆی خاوبوونـــەوەدا دابەشـــکراو، مـــەودا بـــۆ ســـــەلامەتی (٢٥ - ٧٥)ە لەسەردا، یەعنی ڕێژەیەکی ٥٠ لەسەدا باشترینە
R., Urea excretion	سرعة افراز اليوريا	خێرایـــی یۆریـــا دەردان: ڕێـژەی یوریـای دەردراو بـە ســەعاتێك لــە میــزدا بــە میلیگـــرام بـــۆ ژمـــارەی میلیگـرام لـە یوریـا لـە ١٠٠ سی سی خوێندا
Ration	قسط، حصة	بەش
R.,Basal	حصة أساسية	بەشی بنچینەیی
Rational	عقلي	هۆشەکی: پەیوەندی هۆش
Rationale	بيان الصوابية، حكمة	دانایی، دەرخستنی ڕاستی: لێکدانــــەوە و ئاشـــــکرا کردنێکـــــی هۆشـــــەکی بنـــــــەماکان (Logical exposition of primeiples)
Rationalization	التبرير	پاساو هێنانەوە
Ratsbane	سم الفأر	مەرگەموش، ژەهری مشك: زەرنیقی سپییە ئۆکسیدی زەرنیقۆز

Rattus	جرذ	مشك
Rau's process	نتوء (راو) أو نتوء (فوليان)	نــووكی (راو) یــان نــووکی (فولیان)
Raucedo = Hoarseness	بحة (في الصوت)	دەنگ گرِی
Rawwolfia	راولفيا	راولّفیا: چەشنە درەختێکە لــە ناوچــە گەرمــەکان دەبێــت چــەند جۆرێکیــان وەك سەرچـــاوەی ژەهـــر بەکار دەهێندرێت
R. serpentina	راولفيا سربنتينا	راولفیـــا ســـەر پـــەنتینا: تیپرەیەکە لە راولفیـا و کـە سەرچـــــاوەی مـــــاددەی (ریزێـرپین)ە کـە بـە زۆری بــۆ چـارەکردنی پەســتانی (تــەوژم)ی بــەرزی خــوێن بەکاردێت
Ray	شعاع	تیشك: خەت (هێڵ)ێکە لـە ڕووناکی یان گەرمی تیشك زۆر و کـــــەم بەشــــێکی جیاوازی ئاشکرایە لە وزەی تیــشکدەرەوە لــە کاتێکــدا وشـــــەی تیـــــشکەکان زاراوەیــەکی گــشتییە بــۆ هـــەر جـــۆرە وزەیـــەکی تیـشکدەرەوە چ لـەرە دار چ گەردیلەدار

R., Actinic = Chemical R.	شعاع اكتيني، شعاع كيمياوي	تیـشکی ئـەکتینی، تیـشکی کیمیـــاوی: ئـــەو جـــۆرە تیـشکەیە کـە گـۆڕینێکی کـــەم یـــان زۆر پێـــك دەهێنێـــت بـــە گـــشتی تیـشکەکانی ڕوونـاکی پـتر ئـەکتین دەبـن تـاوەکو پـتر تێپـەڕ بـبن لـە سـوورەوە بەناو شەبەنگە بەرەو مـۆر (بنەوشـەیی) و بگـرە ژوور وەنەوشەیی
R's Alpha, a-rays	أشعة ألفا	ئەلفا تیشکەکان، ئەلفا (a): نـاوکی هیلێـۆمی بـە لـەزن کە لە ماددەی تیـشکدەرەوە دەرپـــەڕیون لەبـــەر لـــەزە زۆرەکەیان (۱/۱۰ی خێرایـی ڕوونـــــــــــــاکی) وزە بزوێنەکـــەیان ئەوەنـــدە زۆرە (گەورەیـــە) یـــەك گەردیلـە یـان ئەگـەر بـەر ئاتۆمێـــك (وەك هـــی هایدرۆجین) بکـەوێت شـی دەکاتەوە
R'sAnode = positive R's	اشعة انودية، أشعة موجبة	تیـــشکە (ئـــەنۆد)یـــەکان، تیـشکە (پـۆزەتیف)ەکـان: لێـشاوی بارگـە پۆزەتیڤـە، گەردیلـە کـە بـە لـەزێکی بـەرز دەڕۆن لـە ئـەنۆدی نـــاوتیوبێکی نیمـــچە بـــا دەرکێـــشراوەوە لـــە ژێـــر زەبری فـۆکتینێکی بـە کـار براودا

R’sBecquerel’s	أشعة (بكرل)	تیشكەكانی (بەكەرل): ئـەو تیـشكانەیە كـە لـە ڕادیـۆم دەردەچـن و لـە سـاڵی ١٩٨٦ دا بەكەرل دۆزینیەوە
R’s Beta B-R’s	أشعة بيتا	بێتـا تیـشكەكان (تیـشكی بێتا) یان تیشكەكانی بێتا
R’s Cathode	أشعة المهبط، أشعة الكاثود، أشعة مهبطية	كاسـۆدە تیـشكەكان، تیـشكی كاسۆدی: لێشاوی ئەلـەكترۆن (گەردیلەی بـارگ نێگـەتیڤی كارەبا)ەكە كاسۆدی تیـوبێكی كـــــروكس (Crookes)ی بادەركێـــشراو دێنـــەدەر و لەسـەر خـەت ڕاسـت دەڕۆن بەبێ بایەخدان بـە ئـەنۆد و شوێنی
R., Convergent	أشعة متقاربة (متجمعة)	كـــۆ تیـــشك، تیـــشكی كۆبووەوە: تیشكێكە كـە لـە تیـشكۆ نزیـك دەبێتــەوە، دەشێت دروست بكرێت بـە بەناو هاوێنەیـەكی قـۆقزدا بردن یـان پەرچـدانەوە لـە ئاوێنەیەكی ناوچاڵ
R’s Cosmic	أشعة كونية	تیـشكی گـەردونی، تیـشكی كـــۆزمی: لـــە فۆتـــۆن و ئەلـــەكترۆنی وزە بـــەرز (High energy) پێكهاتووە

R’s Divergent	أشعة متباعدة متفرقة	پەرتە تیشك، پەرشە تیشك، تیشکی پەرش و لێك دوورەوە کەوتە
R’s Erythema-producing (2050 to 3100 A . U)	انتاج أشعة حموية (2050 تاA . U3100)	تیشکی پێست هەوکردن بەرهەمهێنان: (2050 تا A . U3100)
R’s Gamma	أشعة گاما	تیشکی گاما، گاما تیشکەکان: تیشکی ئەلەکترۆ موگناتیسی شەپۆل کورتن کە لە ناوکێکەوە دەدرێنەوە لەکاتی کارلێك کردنی ناوکیدا، بریتین لە فۆتۆنی (Photon)ی وزە بەرز کە نەقەبارە و نە بارگی کارەباییان هەیە و بە لەزی ڕووناکی دەڕۆن
R’s Grens (About 2A . U)	أشعة (كرنز)	تیشکی (گرێنز)
R’s Infrared (7700 – 500000 A . U)	أشعة تحت الحمراء	تیشکی ژێر سوور: تیشکەکە یەکراست لەودیوی سەری سووری شەبەنگەوەیە درێژیی شەپۆلەکان لە نێوان ٧٧٠٠ تا ٥٠٠٠٠٠ یەکەی ئەنگسترۆمە

R’s Luminous	أشعة مضيئة أو ضوئية	تیــــشکی ڕوونــــاك، یــــان ڕوونـــــــاکی تیـــــــشکە بینراوەکانی شەبەنگە
R’s Monochromatic	أشعة وحيدة اللون	تیشکە یەك ڕەنگەکان: ئەو تیـشکانەن کـە درێژییـەکی تایبـــــەتی ســــــنووورداری شەپۆلیان هەیە
R’s Parallel	أشعة متوازية	تیشکە هاوتەریبەکان
R’s Roentgen (From 5 A . U down)	أشعة (رونتگن)	تیشکەکانی (ڕۆنتگەن)
R's Soft	أشعة لينة	تیـشکە نەرمــەکان، نەرمــە تیشکەکان
R’s Supersonic	أشعة فوق صوتية	تیـشکە ژوور دەنگییــەکان: ئـەو شـەپۆلانەیە کـە لـەرە لەریان (لەرینـەوەیان) لـەو دیو ئەو شـەپۆلانەوەیە کـە بــە گــوێی مــرۆڤ دەشــێت هەست بکرێن وەك دەنگ
R’s Ultrviolet U . V R’s	أشعة فوق البنفسجية	تیشکە ژوور بنەوشـەییەکان: ئــەو تیــشکە نەبینراوانــەی شەبەنگن کە لـەودیو تیـشکە بنەوشــەییەکانەوەن، درێــژی شــەپۆلیان لــە ٤٠٠٠ بــۆ ٢٠٠٠ یەکەی ئەنگسترۆمە

R's X	أشعة (اكس)	تیشکە (ئێکس) تیشکی (ئێکس): ئەو ناوەیە کە ڕۆنتگەن نای لەو تیشکانەی ئێستا بە تیشکەکانی (ڕۆنتگەن) ناسراون
Raynaud's Disease	مرض (رينو)	نەخۆشیی (ڕینۆ): ١- نارێکییەکی سەرەتایی یان نۆرەیەکی خوێندانە کە بە تووشبوونی دیاردەی (ڕینۆ)ی دوولایی (bilateral) دەناسرێتەوە پێوەدان (criterin) بۆ ناسینەوەی نەخۆشی ڕینۆ بەردەوامیی نۆرەکانە بۆ دەوری دوو ساڵ یان پتر، و کەمترین بڕ لە گانگرینی پێی ئەم نەخۆشییە زۆرتر لە ئافرەتاندا دەبێت وەك پیاوان ٢- شەپلەی ماسولکەکانی گەرو دوای هەوکردنی لووی پارەتید
R's Phenomenon	ظاهرة (رينو)	دیاردەی (ڕینۆ): نۆرەی سپی هەڵگەڕان یان شین هەڵگەڕانی ناو بە ناوی سەر پەلەکان وەك پەنجەی پێ یان پەنجەی دەست یان سەری لووت یان کەناری گوێ کە بە هۆی سەرما یان هەڵچوون (Emotion) دەست پێ دەکات، کە ئەم بارە سەرەتایی بوو، واتا هۆیەکی ئاشکرای نەبوو پێی دەڵێن نەخۆشی (ڕینۆ)

كارلێك دەكات: ١- وەڵامی دنەدەردانەوە ٢- بەشداریكردن لە كارلێك كردنێكی كیمیاییدا	يتفاعل: ١- يستجيب للحوافر ٢- يدخل في تفاعل كيمياوى مع	React
كارلێك كردن: ١- بەر پەرچ، كاردانەوە، دژە كردار، وەڵامدانەوەی بەشێك بۆ دنەدەر ٢- ئەو دیاردانەی بە هۆی كارلێكی كیمیاییەوە پەیدادەبن كارلێك كردنێكی كیمیاییە كە ماددەیەكی كیمیایی تێدا دەگۆڕدرێت (دەبێت) بە ماددەیەك یان چەند ماددەیەكی تر ٣- لە سایكۆلۆجیدا، ئەو بارە هۆشەكی، یان سۆزەكییەی كە لە هەڵوێستێكی تایبەتیدا پەیدا دەبێت	تفاعل، رد الفعل	Reaction
كارلێك كردنی ئاگادار كەرەوە: سەرجەمی ئەو دیاردە ناجۆریانەیە كە بە لە پڕ كەوتنە بەردنەدەری هاندەری ئەوتۆی كە بەشی گەورە گەورەی لەش دەگرێتەوە پەیدا دەبن و كە ئەو گیانلەبەرانە بەجۆرێكی چۆنەكی یان چەندەكی خۆی بۆ ئامادە نەكردوە	تفاعل أنذاري	R., Alarm

R., Allergic	تفاعل الرجي	کارلێـك کردنـی ئـەلێرجی: کارلێك کردنی شوێنی یان گـــشتی لـــەش بـــۆ لـــە ماددەیـــەك کـــەوتن کـــە بەرامبـــەری ئـــەو کەســـە ناسازی هەیـە (هەسـتیارە) و پێی ناکەوێت
R., Anaphylactic	تفاعل لاوقائي (استهدافي)	کـــارلێکی خـــۆ نـــەپارێز (کردنە نیشان)
R., Anaphylactoid	تفاعل استهدافي	کارلێکی کراوە نیشانی
R., Antigen-antibody	تفاعل المولد والضد	کارلێك کردنی (ئەنتیجینی — دژە تەن)
R., Bence Jones	تفاعل (بنز جونز)	کارلێـــك کردنـــی (بـــەنز جۆنز): نیـشاندنی پرۆتین بـە گـەرمی و تواندنـەوەی نیـــشتوەکە بـــە کـــولآن و نیـشتنەوەی دیـسانەوە بـە ساردبوونەوە
R., Complement Fixation	تفاعل تثبيت المكمل	کارلێك کردنی چەسپاندنی تەواوکەر
R., False positive	تفاعل ايجابي كاذب	کارلێـك کردنـی پـۆزەتیڤی درۆ، گەنـــــدە پـــــۆزەتیڤ (پۆزەتیڤـــە درۆیینـــــە): کارلێك کردنێکی پۆزەتیڤە بـۆ تـاقی کردنەوەیـەك بـۆ ســـیفلیس کـــە بـــە هـــۆی نەخۆشی ترەوە بێجگـە لـە سیفلس دەبێت

R., Immune	**تفاعل مناعي**	**كارلێك كردنی بەرگەگری: بلۆق نەكردنی جێی كوتان دژی ئاولـە بـەڵكو هـەر سووربوونەوەی جێگا كـە، نیـشانەی هـەبوونی بەرگەیەكی زۆرە**
R., Intracutaneous	**تفاعل داخل الجلد**	**كارلێك كردنی نـاو پێست: دیار كەوتنی دژە كردارێـك دوای بەشرینقە ماددەیـەك كردنــە نــاو پێــست كــە دەشێت نرخـی ناسـینەوەی هــەبێت بــۆ هەنــدێ نەخۆشی**
R., Local	**تفاعل موضعي**	**كارلێــك كردنــی شــوێنی: شوێنە كارلێك**
R., Precipitin	**تفاعل مرسب**	**نیـشێنە كارلێـك، كارلێـك نیشاندن**
R., Serum	**تفاعل مصلي**	**كارلێــك كردنــی ســیرۆم، سیرۆم كارلێك كردن**
R., Tendon	**تفاعل وتري**	**كارلێـــــك كردنـــــی ژێ: كرژبـــــوونێكی پەرچـــــە كردارییە لە ماسولكەیەكدا بـــە لێـــدانی ژێیەكـــەی پەیدادەبێت**
R., Wassermann	**تفاعل (واسرمان)**	**كارلێك كردنی (واسەرمان)**

R.,Provocative Wassermann	تفاعل (واسرمان) محرض	کارلێـــــــك کردنــــــــی (واسەرمان)ی هاندەر
R., Weil – Felix	تفاعل (فايل – فيلكس)	کارلێــك کردنـــی (ڤایــل – فیلیکس)
Reactivate	ينشط	گــورج دەکاتــەوە، چــالاك دەکاتەوە
Reactivation	تنشيط	گــورج کردنـــەوە، چــالاك کردن
Readers Cramp	مغص القارئ: مغص يـصيب عضلات العين بسبب القراءة المستمرة	ژانــی خوێنــەرەوە: ژانێــك تووشـی ماسـولکەکانی چـاو دەبێــت بــەهۆی یەکبینــە خوێندنەوەوە
Reading	قراءة	خوێندنەوە
R., Lip	قراءة الشفاء	لێــوە خوێندنـــەوە: بـــە سـەرنج دانـە جووڵانـەوەی لێوەکــانی بەرامبـــەر لـــە ئاخافتنەکەی تێگەشتن
Readjustment	تنظيم المادة	ڕێکخستنەوە
Reagent	كاشــف: مــادة تــستعمل أو تــستخدم لأحــداث تفاعــل كيمياوي	ناسـەرەوە: ماددەیەکـە، بـۆ ڕوودانــــی کـــــارلێکێکی کیمیایی بەکار دێت
Realgar	رهــج الغــار: ثنــائي سـلفيد الزرنيخ	ریالگار: دووانە گۆگردیـدی زەرنیخ AsS_2
Reaumur's Thermometer	محرار (ريومر)	گەرمیپێوی (ریئومەر)

Rebound	ارتداد، رجع	هەڵبەزینەوە، هەلگەڕانەوە
Recalcification	المادة (كر) التكلس	کلساندنەوە: گەچگرتنەوە (خوێنی گەچ تێچوونەوە)ی شانەکانی لەش
Recapitulation	خلاصة، تكرار الملخص: اعادة مختصرة للنقاط الأساسية	پوختە کردنەوە: بەکورتی پوختە پێداچوونەوەی خاڵە بنچینەییەکان
Receiver	المستقبل، المستقبلة	وەرگرە: دەفرێکە بۆ تیاکۆکردنەوەی گاز یان شلەیەکی کێشراو (دڵۆپێنراو)، دەزگای وەرگرتن: بەشی دەزگایەکە کە بە هۆیەوە وزەی کارەبا دەگۆڕدرێتە سەر شێوەی نیشانەی بینراو یان بیستراو
Receptaculum	مستوعب: مايفيد لأستيعاب أو جمع شيء ما فيه	دەفر: ئەوەیە کە بە کەڵکی وەرگرتن یان تێدا کۆکردنەوەی شتێك دێت
R. chili	مستوعب الكيلوس	دەفری کیلاس: کیلۆسدان: فراوانییەکە لەسەری خوارووی (thoraeir duct)دا لەو خاڵەدا کە بەرامبەر ڕووی پێشەوەی بڕبڕەی دووەمی سێبەندەییە لە زگدا

Receptor	**متقبل، عضو الحس**	**وەرگرە:** **١- کۆمەڵێکی گریمانەکی (فرچی)یە لە ناو خانەیەکدا، کە هێزی یەکگرتنی هەیە لەگەڵ وە بەو جۆرە ڕاگیرکردنی کۆمەکە (hoptophore)یکی تۆکسی یان ماددەیەکی تر** **٢- هەستە دەمارێکە کە وەڵامی دنەدەری (هاندەری) هەمەجۆر دەداتەوە**
R., Contact	**متقبل بالتماس)**	**بە بەرکەوتن وەرگرتن: ئەندامێکی هەستە، کە وەڵامی ئەو دنەدەرانە (هاندەرانە) دەداتەوە لەو شتانەوە کە لە لەشی کەوتوون (نزیکن)**
R., Contiguous	**متقبل بالتجاور**	**هاوسێیە وەرگرتن، وەرگری هاوسێ: وەرگرێکە کە دەبێت ڕاستەوخۆ بە دنەدەرەکەوە نووسا بێت (لێك کەوتن) وەك چێشتن یان دەست لێکەوتن**
R., Distance	**متقبل عن بعد**	**لە دوورەوە وەرگرە، وەرگر لەدوورەوە: ئەندامێکی هەستە، کە وەڵامی ئەو شتانە دەداتەوە کە لە لەشەوە دوورن، وەك بیستن، دیتن یان بۆنکردن**

R., Dominant	المتقبل السائد	وەرگری بـاو، وەرگـری زاڵ: مــــادده یـــــان چـــــەند ماددەیــــــەکی نـــــەزانراو (نەناسراو)ن کە لـە کایـەی کاری دەرمانێکدایـە کـە بـە یــــــەکگرتنی لەگـــــــەڵ دەرمانەکە دەرفـەتی دەدات بــــۆ ئـــــەوەی کــــاری فیزیۆلۆجی خۆی بکات
R. of First order	متقبل درجة أولى	وەرگرەی پلە یەك
R., Gustatory	متقبل ذوقي	چـێژە وەرگــرە، گۆپکــەی چەژتن
R. of Second Order	متقبل درجة ثانية	وەرگرەی پلە دوو
R. of Third order	متقبل درجة ثالثة	وەرگرەی پلە سێ
Recess	فجوة: حيز أو تجويـف خـال صغير	تاقــچە، کــەلێن، بۆشــایی: ماوە یان بۆشاییەکی بۆشـی بچکۆلەیە
Recession	ارتــداد: عمليــة التقهقــر الى وراء (أو بعيدا) تراجع	بۆ دواوە گەڕانەوە، پاشـە و پاش گەڕانەوە
Recessus = recess	فجوة	کونیلــە، تاقــچە، کــەلێن، بۆشایی
Recessive	متنـح، الأنحساري، الأنقباضي	کرژەکـــــــی، شــــــاراوە، نشوستەکی
Recidivation	انتكاس	لێ هەڵدانــەوە، گەڕانــەوەی نـەخۆشی

Recidivism	الأنتكاسية، العود: ميل الى الأنتكاس (العودة) وخاصة للأجرامية	وەرگەڕانەوە: گەڕانەوە سەر سروشتی تاوانکاری یان لاساری، بەد ڕەفتاری
Recidivist	عائد، منتكس	گەڕاوە: ئەو ناساغەی دەگەڕێتەوە بۆ خەستەخانە بۆ چارەکردن بەتایبەتی کەسانی شێت بۆ چارەکردن، تاوانکاری گەڕاوە
Recipe	خذ	١- وەرگرە، بگرە: ئەوەیە کە پزیشکێ لە سەرەتای ڕەچەتەکەیەوە دەینووسێت ٢- ڕەچەتە (کەخۆی)
Recipient	آخذ: الذي يأخذ الدم في عملية نقل الدم	وەرگر: ئەوەی خوێنی دەدرێتی (وەردەگرێت)
R., Universal	أخذ عام	وەرگری گشتی، گشتە وەرگر
Reciprocal	متبادل	ئاڵوگۆڕ
Reciprocation	تبادل	گۆڕینەوە، ئاڵوگۆڕ کردن
Recklinghausen's Canals	قنوات (يكلنهاوزن): الأنابيب الدقيقة الموجودة في الأنسجة الرابطة والتي تعتبر اساسا للأوعية اللمفاوية	جۆگەکانی قەنالەکانی (ڕێکلین هاوزن): لوولەی باریك باریکن لە ناوتەیمانە گەیەنەرەکاندا کە سەرەتای لیمفدانەکان دادەندرێن

R.'s Disease	مرض (كلنهاوزن) ١- الأورام الليفية والعصبية المتعددة ٢- التهاب العظم الليفي الكيسي	نەخۆشی ڕێکلینهاوزن: ١- ڕەگ و ڕیشاڵە پەنامی چەندانەیی ٢- ریشاڵ و کیسە هەوکردنی ئێسقان
Reclination	الأستلقاء	ڕاکشان، پاڵکەوتن: برینکارییەکە بۆ وەرگەڕاوی هاوێنە (ی چاو)ە بۆ ناو شوشە تەن (vitreous)
Reconstitution	اعادة التركيب، اعادة التكوين	١- پێکهێنانەوە، گرتنەوە، ٢- دروست بوونەوە: چاکبوونەوە و چاک کردنەوە و گۆشتە و زوونهێنانەوەی بەردەوامی زیان کە بە شانەکان دەگات
Recrement	اللعاب أو المواد الأخرى التي بعد افرازها تمتص ثانية الى الدم	لییک یان ماددەی ترکە دوای دەردرانی هەڵدەمژرێتەوە ناو خوێن لە لایەن لەشەوە
Recovery	شفاء	چاک بوونەوە، خۆشبوونەوە: چاکبوونەوە لە نەخۆشی
Recrudescence	نكسة	لێ هاتنەوە، گەڕانەوە، لێ هەڵدانەوە: گەڕانەوەی نیشانەکانی دوای نەمانیان یان سووکبوونیان بەشێوەیەکی دەمی

R. of Fever	معاودة (انتكاس) الحمى	تـالّی هاتنـەوە، گەڕانـەوەی تا، لێ هەڵدانەوەی تا
Recrudescent	معاود، منتكس	گەڕاوە، لێ هەڵدەرەوە: سەر لە نوێ لێ هەڵدەرەوە: زۆر بوونـــەوەی نیـــشانەکانی نەخۆشـی دوای ماوەیــەکی کزی کەم
Recruitment	تعبئة	داگرتنەوە، پڕکردنەوە
Rectal	مستقيمي	ڕێکـەیی، پەیوەنـدی ڕاسـتە ڕیخۆڵە
R. Crises	أزمـــة المـــستقيم، أزمـــة مستقيمية	کیـــشەی ڕێکـــە (ڕاســـتە ڕیخۆڵە)
Rectalgia	الم المستقيم	ژانی ڕاسـتە ڕیخۆڵە، ڕێکـە ئێشە
Rectectomy	استئصال المستقيم	ڕاستە بڕین
Rectification	تقويم، تكرير	١- ڕاست کردنەوە ٢- دووبـــارە پاڵاوتنـــەوە (کێشانەوە، دڵۆپاندنەوە)
Rectified	مقوم، مكرر	ڕاســـتکراوە، دووبـــارە (کێشراو)
Rectifier	مقوم	ڕاسـت کـەرەوە: ئامرازێکـە بۆ ڕاستکردنەوەی ڤۆڵتیەی گۆڕاو بۆ ڤۆلتییەی نەگۆڕ

R., Thermionic	مقوم أيوني حراري	ڕاســـت كـــەرەوەی ئـــايۆنی گـەرمی: ڕاسـت كەرەوەيەكـە كە لـە دەرچـە (زمانـە)يـەكی كارەبـايی پێـك هـاتووە كـە ئەلەكترۆنـــەكانی تێـــدا بـــە گەرمكردنی (جەمـسەرەكەی) ئەلەكترۆدەكەی پەيدا دەبن
Rectischiac	مستقيمي وركي	ڕاستە و سمتـی: پەيوەنـدی ڕاسـتە ڕيخۆڵـە و ئێـسقانی سمت
Rectitis	التهاب المستقيم	هەوكردنی ڕاستە ڕيخۆڵە
Recto-abdominal	مستقيمي بطني	ڕاســتە و زگـی: پەيوەنـدی ڕاستە ڕيخۆڵە و زگ
Rectocele = proctocele	قيلة مستقيمية	ڕێكتـــۆ ســـێل: جـــۆرە فۆڕپيیەكە هەندێ لە ڕاستە ڕيخۆڵـە دەردەپۆقێتـە نـاو كولينك
Rectoclysis = proctoclysis	حقنة شرجية	كۆمە دەستوور كردن
Rectococcygeal	مستقيمي عصعصي	ڕاســــتە و كلێنـــــچكەيی: پەيوەندی ڕاستە ڕيخۆڵـە و كلێنچكە
Rectopexy=procto pexy	تثبيت المستقيم	ڕاستە چەسپاندن

Rectophobia	رهـــاب (رهبـــة) مرضـــي المستقيم	ڕێکــه ترســـێ، مەترســـی نەخۆشی ڕاستە ڕیخۆڵە
Rectoplasty	تقويم المستقيم	ڕاستە ڕاستکردنەوە
Rectoromanoscope	منظار المستقيم والسيني	ڕاســتە و ســیگمۆید بــین: ئامرازێکـــــه بــــۆ پــــێ ســــەیرکردنی پێـــــچی سیگمۆیدی کۆڵۆن
Rectorrhaphy = proctorrhaphy	رنو (خياطة) المستقيم	دروونەوەی ڕاستە
Rectoscope = proctoscope	منظار المستقيم	ڕێکە بین، ڕاستە بین
Rectosigmoid	مستقيمي سيني	ڕاستە و سیگمۆیدی
Rectostenosis	تضيق المستقيم	ڕێکـــه تـــەنگی، ڕاســـتە تەســـکی، تەنگبوونـــەوەی ڕاستە ڕیخۆڵە
Rectotomy	شق المستقيم	ڕاستە هەڵدڕین
Recto-urethral	مستقيمي مبالي	ڕاستە و میزە ڕۆیی
Recto-uterine	مستقيمي رحمي	ڕاســـــتە و مناڵـــــدانی: پەیوەندی ڕاستە ڕیخۆڵـە و پزدان
Rectovaginal	مستقيمي مهبلي	ڕاستە کولینکی
Rectovesical	مستقيمي مثاني	ڕاستە و میزڵدانی

Rectum	المستقيم	ڕاستە، ڕاستە ڕیخۆڵە: بەشی ئەوسەری ڕیخۆڵە ئەستوورە، بەرامبەر ڕووی سێهەم بڕەی پاشڵ (سمتە جۆڵە) دەست پێ دەکات و لە هێڵە شانەییدا، کۆتایی دێت (pectimateline) بە تێکڕایی (١٣,٥)سم درێژایی دەبێت
Rectus	المستقيمة، العضلة المستقيمة	ڕاستە ماسولکە
Recumbent	مستلق	ڕاکشاو، پاڵکەوتو
Recuperation	النقاهة: استعادة الصحة والقوة والعافية	بووژانەوە، تەندروستی و هێز بۆ گەڕانەوە
Recurrence	رجعة	گەڕانەوە، هەڵدانەوە: گەڕانەوەی نیشانەکانی نەخۆشی دوای خۆشبوونەوە
Recurrent	راجع	گەڕاوە، هەڵداوە: ١- گەڕانەوە دواوە بەرەو سەرچاوەکەی ٢- گەڕانەوەی نیشانەی نەخۆشی دوای خۆشی
Recurvation	تقوس للخلف	بۆ پشتەوە چەمینەوە، بە پشتا چەمینەوە
Ret	أحمر	سوور

R. Gum	طفح حطاطي أحمر في الأطفال	جۆرە لیردەردانێکی سوورە لە ساوادا
Redecussate	يكر التصالب	یەکتر بڕینەوە: جارێکی تریش خاچوار یەکتر بڕینەوە
Redintegration	اصلاح، ترميم	چاکسازی، چاک کردنەوە: خستنەبریی بەشێکی (ئەندامێکی) بزر یان نەماو
Redislocation	إعادة (كر) الخلع	لە جێ چوونەوە: جارێکی تریش لەجێ چوون
Redox	اختزال وتأكسد متبادل: تفاعل أختزالي تأكسدي	کەمبوونەوە و ئۆکسانی بەرامبەر: کارلێک کردنێکی کەمبوونەوەیی و ئۆکسیدێنی (ئۆکسانی)
Redressement	١- اعادة التضميد ٢- التعويض عن قسم أو تصحيح تشوه	١- تیمار کردنەوە ٢- خستنەوە جێی بەشێك یان ڕاستکردنەوە و چاکردنەوەی ناڕێکییەك
R.Force	تجبير (تصليح) قسري	بە زۆر گرتنەوە (چاك کردنەوە)
Reduce	١- يرجع (الى موضع أو علاقة سابقة اعتيادية) ٢- يختزل ٣- ينقص الوزن	١- گرتنەوە، خستنەوە سەربار (ی پێشو، جێی ئاسایی وەك گرتنەوەی شكاوی.. هتد) ٢- (لە کیمیادا) کەمبوونەوە کەمکردنەوە، لێکردنەوە ٣- لە کێش (قورسی) کەمکردنەوە (سووکبوون)

Reducible	١- قابل للرد (ارجاع) ٢- قابل للأختزال	١- دەشێت بگیرێتەوە، دەگیرێتەوە ٢- دەشێت کەمکرێتەوە، کەم دەکرێتەوە
Reduction	١- تجبير، ارجاع، رد ٢- (في الكيمياء) أختزال	١- گرتنەوە، خستنەوە جێ (ی شکاوی، لە جێچوون) ٢- (لە کیمیادا) کەمبوونەوە، کەمکردنەوە ئۆکسجین لە، یان هایدرۆجین خستنەسەر ماددەیەك و بەگشتی کەمبوونەوەی بارگەی پۆزەتیف یان پەیدابوونی بارگەی نێگەتیف
Reductant	مختزل	لێکەرەوە، کەمکەرەوە
Reduplication	تضاعف، مضاعفة	دوو هێندەبوون دوو جار کردن (بوون): ١- دوقەد کردن، نوشتانەوە سەر.. ٢- دووجار بوونی بەش
Redwater = Braxy	جمرة الغنم	تیراوێی مەڕ
Reed	قصب	قامیش، نەی، زەل
Reed's cells	خلايا (ريد)	خانەکانی (رید): جۆرە تەنیلەی قاشقاشی زلە کە گەردیلەی نارێك و پەرشی کرۆماتینی تێدایە لەگەڵ یەك یان دوو ناوکۆڵە (meleolus) لەناو لیمفە لوودا بەرچاو دەکەوێت لە نەخۆشی (هۆجکن)دا

Re-education	تأهيل	شايستاندن، ڕاهێنانەوە: مەشقپێکردنی کەسێکی پەك کەوتە یان هۆشی نارێك بۆ هێنانەوەی بۆ سەر باری جارانی ئەگەر بشێت
Rees's Test	أختبار (ريز)	تاقی کردنەوەی (ڕیز): بۆ ئەلبۆمین: نیشاندنی ئەلبۆمینە (ئەگەر هەبێت) لە گیراوەیەکدا بە هۆی گیراوەی کهوولی ترشی تانیکەوە
Refect	يشفى، يصلح، يرمم، ينعش	بووژنەوە، چاکبوونەوە، چاك کردنەوە
Refection	انعاش، شفاء، تصليح، ترميم	بووژانەوە، چاکبوونەوە، چاك کردنەوە: بەتایبەتی نەمانی خوویەکی نیشانەکانی ڤیتامین (B) کەمی لەو مشکانەدا کەلە سەر خۆراکی کەم ڤیتامین پەروەردە کراون
Refine	ينقي، يكرر: يصفي ويزيل المادة الغريبة عن..	پالاوتن، فالکردن
Refinement	تنقية، تكرير	پالاوتن، فالکردن
Refinery	مصفاة، معمل تكرير	پالێوگە

Reflected	منعكس	دراوە، گەڕاوە، ڕەتەوەبوو
Reflection	انعكاس	دانـــــەوە، ڤـــــەدان، ڕەت بوونەوە، گەڕانەوە
R. Angle	زاوية الأنعكاس	گۆشەی دانەوە
Reflector	عـاكس، مـرآة: جهـاز لعكـس الصوت أو الضوء	ڕەتكـــــــەرەوە،.... دەرەوە، ئاوێنـــە: ئامێرێكـــە بـــۆ ڕەتكردنـــەوە (دانـــەوە)ی ڕووناكی یان دەنگ
Reflex	منعكس	١- دراوە، ڕەتەوە بوو ٢- پەرچەكردار فرمان یـان جووڵە ٣- وێنەیــــــــەكی دراوەی شتێك
R.'s Abdominal	منعكـــــسات بطنيــــــة أو منعكسات البطن	پەرچـە كردارەكـانی زگ: كرژبـوون لـە دەوروبـەری نـاوك بـە تونـدی دەسـت لێخشاندن لە دیواری زگ
R. Arc	القوس الأنعكاس	كەوانی پەرچەدار، پەرچـە كەوان
R., Accommodation	منعكس التكيف	پەرچـــەكرداری ڕاهێنـــان (ڕاهاتن)
R., Ankle, = Ancle Clonus	منعكس الكامل	پەرچە كرداری قولە پـێ
R., Babiniski's	منعكس (بابنسكي)	پەرچـە كـرداری (بابنـسكی): بەختووكـەدانی بـەری پـێ بـۆ پـشتەوە نوشـتانەوەی پەنجـە گەورەی پێ لـە زیـان گەیـشتن بە پۆپتیژە ڕێبازدا دەبێت

R., Behaviour = Conditromed	**منعكس سلوكي**	**پەرچە کرداری ڕەفتاری**
R., Biceps	**منعكس ذات الرأسين**	**پەرچە کرداری ماسولکە دوو سەرە: کرژبوونی دوو سەرە ماسولکەی باهو بەکێشان بەژێیەکەیدا**
R., Carotid Sinus	**منعكس الجيب السباتي**	**پەرچە کرداری گیرفانی کارۆتید: بەتوندی دەست نان بە گیرفانی کارۆتیدا دەبێتە هۆی خاوکردنەوەی خێرایی دڵ**
R., Chain	**منعكس مسلسل**	**زنجیرە پەرچە کردار، پەرچە کرداری زنجیرەیی: زنجیرە پەرچە کردارێکە هەر یەکێکیان کاری دنەدەر بۆ ئەوەی دوایی دەکات و چالاکییەکی تەواو دەنوێنێت**
R., Conditioned	**منعكس مشروط (شرطي)**	**پەرچە کرداری مەرجدار: جۆرە پەرچە کردارێکە بە خۆڕسك (جۆری سروشتی) لە گیانلەبەردا نابێت بەڵام دەشێت دروست بکرێت بە بەندکردنی فرمانێکی فیزیۆلۆجی بە کردارێکی دەرەکی بێ پەیوەستی وەك زەنگ لێدان یان ڕووناکی یەك و گورج لەگەڵ زەنگەکە یان ڕووناکی دەرکەوتن فرمانە فیزیۆلۆجییەکە دەست پێ دەکات**

R., Corneal	منعكس القرنية	پەرچەكردارى گلێنە (ى چاو): هەژاندنى گلێنە دەبێتە هۆى چاو نووقاندن
R., Deep	منعكس عميق	پەرچە كردارى قووڵ، قووڵە پەرچەكردار: هەچ پەرچە كردارێ كە پەيدا ببێت لە دنەدانى پێكهاتوويەكى ناوەوە (قووڵ)
R., Delayed	منعكس متأخر، منعكس معوق	پەرچە كردارى دواكەوتوو (وەدرەنگ كەوتو): ئەوەيە كە ماوەيەك دواى بەكارهێنانى (كاركردن)ى دنەدەركە پەيدا دەبێت
R., Faucial	منعكس حلقي	پەرچە كردارى گەرو: خوراندنى گەرو دەبێتە هۆى ڕشانەوە
R., Gluteal	منعكس الوي	پەرچە كردارى سمت: بە كێشان بەپێستى سمتدا ماسولكەكانى سمت كرژ دەبن
R., Gasp	منعكس القبض	پەرچە كردارى گرتن: پەرچە كردارێكە وەك بۆ گرتن لە پەنجەكانى دەست يان پێدا دەبێت بە دنەدان

R., Laryngeal	منعكس حنجري	پەرچــە کــرداری قــوڕگ: هەژانــدنی گـەرو و قـوڕگ دەبێتە هۆی کۆکین
R., Knee jerk	منعكس نفضة الركبة	پەرچــە کــرداری ئــەژنۆ ڕاتەکین
R., Light	منعكس الضوء	پەرچـە کـرداری ڕووناکی: کرژبــــوون (بــــچووك بوونــەوە)ی بیبیلــە کــە ڕووناکی بەردەکەوێت
R., Patellar=Kneejerk n.,	منعكس رضفي (الرضفة)	پەرچــە کــرداری کـلاوەی ئەژنۆ
R., Psychic	منعكس نفسي (نفساني)	پەرچـەکرداری دەروونــی: پەرچــە کردارێکــە دێتــە قەومان بەهۆی شوێنەواری عــەمار کــراوی یــاد، وەك لیـك بەردەوامـدا هاتنـەوە لەبەر ناو هێنان یان دیتنی خواردەمەنێکی خۆش
R., Radial	المنعكس الكعبري	پەرچە کرداری کەوەرە: بە کێشان بەسـەری خـواروی کـــــەوەرەدا باســـــك دەنوشتێتەوە سەر باهو لـە ئەنیـــــشکدا و ڕەنگـــــە پەنجەکانیش کرژبن
R., Tendon = peep n.	منعكس وتري	ژێیە پەرچە کردار

R., Trained = Conditioned n.	منعكس تدريبي	مەشقە پەرچە کردار
R.,Vagus	منعكس العصب التايه	پەرچە کرداری ڕەگە گەڕۆك: هەستیارییەکی نا ئاسایی بۆ دەست پیانان بەسەر ئەو وێنانەی ڕەگی دەیەمی کاپولی (lth nerve) بەژێردا دەڕوان، ئەم بارە لە نەخۆشی سیلدا دەبێت
Reflexa = Decidua reflexa	الساقط المنعكس	کەوتوی گەڕاوە (بەشێکە لە ئاوەڵی منالّ)
Reflux	جزر، ارتداد	نیشتاو: گەڕانەوە دوا
Reformatory	اصلاحية	چاکسازی
Refract	١- يكسر (شعاع الضوء) ٢- يحدد قوة الأنكسار (في العين أو العدسة)	١- شکانەوە (ی تیشکی ڕووناکی) ٢- هێزی شکانەوە دۆزینەوە (لە چاودا یان لە هاوێنە (عدسە)دا)
Refracta dosi	بمقادير جزئية (مقسمة) ومتكرره	کەم کەم و پەیتا پەیتا: بەبڕی کەمی (دابەشکراو) و پەیتا پەیتا
Refraction	انكسار	شکانەوە: لادان (گۆڕانی سەحت)ی تیشکی ڕووناکییە کاتێك بە شێوەیەکی لار بەناو دو ناوەنددا دەڕوات لە ڕووناکە چڕییەکانیان جیاواز بن

R., Double	**انکسار مزدوج (مضاعف**	**جـووت شـکانەوە: ئەوەیــە کــە تێــدا تیــشکی لێــدەر (incident ray) دابـــەش دەبێت بـەدو تیـشکی دراوە (reflected ray) وە بـــۆ دروســــتکردنی دووێنـــــە جـووت شـکانەوە بـــەهۆی ئایـسلاند سـپارەوە دەبێـت بنوارە** nicol prism
R., Dynamic	**انکسار حرکي**	**شـــکانەوەی دینــــامیکی: ڕاهێنانە ئاساییەکەی چاوە کە یەکبینە دەکرێت بـەبێ ئـــەوەی پێـــی بزانرێـــت (کەســەکە خــۆی هەســتی بکات)**
R., Ocular	**انکسار بصري**	**بیناییــــــە شــــــکانەوە، شـــــکانەوەی بینــــــایی: شــکانەوەی ڕوونـــاکی کـــە بەهۆی ناوەنـدەکانی چاوەوە دەکرێــت و ئــەنجامی وێنـــە خستنە سەر تۆڕی چاوە**
R., Static	**انکسار ساکن**	**ئـارام شـکانەوە، شـکانەوەی ستاتی (مەنگ): شکانەوەی ڕوونـــاکی لـــە چـــاودا لـــە کاتێکا کـە ڕاهـاتنی شـەپۆلە دارە (شەپۆلەی لێداوە)**

R., Index of	معامل الأنكسار	هاوكۆلكـــەی شــــكانەوە: رێــژەی نێــوان خێرایـــی ڕوونـــاكی لــە بۆشـــاییدا و خێراییەكـــەی لـــە هـــەر ناوەندێكدایە
Refractionist	فاحص النظر	ڕیفراكشنیـست، چاوپـشكن: كەســـێكی پـــسپۆر لـــە دۆزینـــــەوەی هێـــــزی شـــــكانەوەی چـــــاوان و ڕاســـتكردنەوەی خەوشـــی بینـــــایی (هەڵـــــەكانی شكانەوە)
Refractive	١- انكساري ٢- كاسر	١- شكێنەوەیی ٢- شكێنەوە
Refractivity	الأنكسارية	شكێنەوەیی
Refractometer	مقياس الأنكسار	شــكانەوە پێــو، پێــوەری شـــــكانەوە، (ریفـــــر اكتۆمیتەر): ١- دەزگایەكــە بــۆ پێوانــە كردنــی هێــزی شــكانەوەی چاو ٢- دەزگایەكـــــە بـــــۆ دۆزینـــەوەی هاوكۆلكـــەی شـــــكانەوەی مـــــاددە جیاوازەكان

Refractometry	قياس الأنكسار	پێوانی شکانەوە، شکانەوە پێوی
Refractory	عصي	لاسار، یاخی: بە ئاسانی چارە ناکرێت
Refracture	اعادة (كر) الكسر	شکاندنەوە: شکاندنەوەی ئێسکێکی شکاوی خۆ گرتووەوە بۆ ڕاستکردنەوەی خواری
Refrangible	قابل للأنكسار	شکستەنی، دەشکێتەوە، دەشێت بشکێتەوە وەك تیشکی ڕووناکی
Refresh	ينعش	بووژاندنەوە، تازە کردنەوە، ڕووت کردن لە بەرگی، ڕووشاندن
Refresher	منعش	بووژێنەوە، تازە کەرەوە: بیرخەرەوە
Refrigerant	مبرد، ملطف	١- فێنك کەرەوە (دەرمان) ٢- تاو تێنوێتی پەڕین (لابەر)
Refrigeration	تبريد	سارد کردن، تەزاندن: وەك دەرمان بەکارهێنانی ساردی بۆ نەخۆشی
Regel	الحيض	مەهك، حەیز، بێنوێژی، عوزر

Regemeration	تجدد	نوێبوونەوە، تازە بوونـەوە: تـــازە بوونـــەوە یـــان چـــاکبوونەوەی شـــانەی فەوتاو
Regimen	حمية	پارێز، (ریژیم)
Regio = region	منطقة	ناوچە، هەرێم
Region	منطقة	ناوچـــە: هـــەچ بەشـــێکی تایبەتی لە لەش، بـە زۆری ئەوەی سنووری تایبەتی بۆ دانـدراوە
R's, Abdominal	مناطق البطن	ناوچەکانی زگ
R., Anal = lschiorectal	منطقـــة الـــشرج، المنطقـــة الشرجية	ناوچەی کۆم
R., Axillary	منطقـــة الأبـــط، المنطقـــة الأبطية	ناوچـەی بـن باخـەڵ: بـن باخەڵ و سنوورەکانی
R., Cubital	منطقة المرفق	ناوچەی ئانیشك
R., Epigastric	المنطقة الشرسوفية، منطقة الشرسوف	ناوچەی سەر دڵ
R., Hypochondriac	المنطقـــة المراقيـــة، منطقـــة المراق	ناوچەی خوار پەراسوو
R., Hypogastric	المنطقة الخثلية	ناوچەی بەر موسڵدان
R., Iliac	منطقة الحرقفة	ناوچەی کلۆت

R., Infra-axillary	منطقة تحت الأبط	ناوچەی بن باخەڵ
R., Infraclavicular	منطقة تحت الترقوة	ناوچەی ژێر چەڵەمە
R., Inframammary	منطقة تحت الثدي	ناوچەی ژێر مەمك
R., Infrascapular	منطقة تحت اللوح	ناوچەی ژێر دەفە
R., Inguinal	المنطقة الأربية	ناوچەی ئەشكنج
R., Interscapular	منطقة بين اللوحين	ناوچەی ناوشان
R., Lumbar	منطقة القطن، المنطقة الطقنية	ناوچەی سێبەندە
R., Precordial	منطقة امام الثلب	ناوچەی بەر دڵ
R., Supraclavicular	منطقة فوق الترقوة	ناوچەی سەر چەڵەمە
R., Umbilical	منطقة السرة	ناوچەی ناووك
Regional	منطقي	ناوچەیی
R., Ileitis	التهاب اللفائفي المنطقية	هەوكردنی ڕیخۆڵە باریكەی ناوچەیی
Registrar	مسجل	ڕێجسترار، تۆمار كەرە
Registration	تسجيل	تۆماركردن
Registry	مركز التسجيل	بنكەی تۆماركردن: ١- فەرمانگەیەكە كە نەخۆشەوان (Nurse)ێك بۆی هەیە ناوی خۆی تێدا تۆمار بكات كە ئامادەیە بۆ ئیشكردن ٢- ئاژانس (فرمانگە)یەكی بۆ كۆكردنەوەی مادده و نموونەی نەخۆشی (pathological) و تیشكەوێنە.. هتد و ڕێكخستنیان بەشێوەیەك دەست بدات بۆ سوود لێ وەرگرتن بۆ خوێندن

Reglementation	مكافحة البغاء	قەلاچۆكردنی بەدڕەوشتی
Regression	تقهقر	كشانەوە، دانەدواوە، نشوستی: ١- گەڕانەوە سەربارێكی پێشووتر ٢- نیشتنەوەی نیشانەی نەخۆشییەك یان نەخۆشیەكە خۆی ٣- (لە بایۆلۆجیدا) دانە دواوە (نشوستی) هەندێ بەرەباب (generation)ی یەك لە دوای یەكتر
Regressive	متقهقر	كشاوە، دواكەوتو، نشوستی هێناو
Regular	منتظم	ڕێك و پێك
Regulation	نظام، تنظيم	ڕێكخستن
Regurgitation	قلس، جريان عكسي	یەقدانەوە، یەفكردنەوە، هەڵهێنانەوەی خواردن، بەرەو دوا گەڕانەوەی خوێن بۆ ناو دڵ
R., Aortic	قلس الأبهر	پاشەكشەی شاخوێنبەر: گەڕانە دواوەی خوێن لە شاسوورە دەمارەوە بۆ ناو زگۆڵەی چەپ لەبەر ناتەواوی زمانە (دەرچە) داسی شاسوورە دەمار

R., Mitral	قلس الثنائي	پاشەكشەی زمانەی دووتوێ: گەڕانەوە دواوەی خوێن لە زگۆڵەی چەپەوە بۆ گوێچكەلەی چەپی دڵ لەبەر باش كارنەكردنی دەرچە (زمانە) میترانی (دو پەڕەیی)
R., Pulmonic	قلس رئوي	پاشەكشەی سییە خوێنبەری: گەڕانەوە دواوەی خوێن لە خوێنبەری سییەوە بۆ ناو زگۆڵەی ڕاست لەبەر ناتەواو كاركردنی دەرچە (زمانە) داسیی، سی
Rehabilitation	تأهيل: اعادة مريض أو مصاب الى حالة من الأكتفاء الذاتي أو التوظيف المثمر على أعلى درجات المهارة الممكنة وبأقرب فرصة ممكنة	شایستە كاری: گێڕانەوەی نەخۆشێك یان زیان لێ كەوتوویەك بۆ سەرباری كار لە دەست هاتوویی یان بۆ سەر كار لە باشترین جۆرێكدا كە بشێت و بە زووترین كات
Rehalation	التنفس ثانيا	هەناسە دانەوە
Reichmann's Disease	مرض (ركمان): افراز العصارة المعدية المستمر	نەخۆشی (ریكمان) یەكبینە دەردانی شیلەی ئاشك

R’s Sign	علاقة (ركمان)	نیشانەی (ریکمان): هەبوونی پاشماوەی خواردەمەنی ترش لەناو ئاشکدا سەر لەبەیانی پێش خواردن کە نیشانەی دەردانی شیلەی ئاشکی یەکبینە و تەنگبوونەوەی ئاشکەوان دەردەخات
Reimplantation	اعادة الفرز	داچەقاندنەوە: داچەقاندنەوە لە شوێنی خۆیدا هی بەشێك کە هەڵ کەندرابێت، وەك داچەقاندنەوەی ددانێکی هەڵکەندراو
Reinfection	تجدد (كر) العدوي	دووچاری نەخۆشی بوونەوە بۆ جاری دووەم بەهۆی هەمان هۆ یان یەکێکی تری یەکسان
Reinforcement	تقوية	بەهێز کردن، هێز پێدان
R. of Reflex	تقوية المنعكس	پەرچەکردار بەهێزکردن: پتربوونی پەرچە وەڵام (reflex response) بە خەریك کردنی نەخۆشەکە بە هەندێ کاری تری تەنەکی یان هۆشەکی لەو کاتەدا کە پەرچەکردارەکە دنە دەدرێت

Reinnervation	تطعـــيم العـــصب، اعـــادة تعـــصيب: عمليـــة تطعـــيم عصب حي لأستعادة وظيفـة عضلة مشلولة	ڕەگ موتربە کردنـەوە: بـە برینکـاری موتوربــەکردنی ڕەگێکـــی زینـــدو بـــۆ گێڕانـــەوەی (خـــستنەوە گــــەڕی) ماســــولکەیەکی شـــەپلە لێـدراو بــۆ ســـەر فرمان
Reintubation	اعادة تنبيب	لولە تێخستنەوە: بۆ جاری دووەم تێخستنی لوولە
Reinversion	اعــادة القلــب: قلــب عــضو منقلب واعادته الى وضعيته السوية	هەلگێڕانەوە: هەلگێڕانەوەی ئەنــدامێکی هەلگــەڕاوە بــۆ سەر باری خۆی
Reisman’s Myocardosis	قلاب (ريسمان) العضلي	ماســـولکە هـــەلگێڕەووی (ریسمان)
Reisseisen's Muscles	عـضلات (ريـسيس): الأليـاف العضلية للقصبات	ماســولکەکانی (ریـــسیس): ماســولکە ڕیــشالّ (رشــالّە ماســـولکە)کـــانی بـــۆریی هەناسە
Reiters Disease	مرض (ريتر)	نەخۆشــــــیی (ڕیتــــــەر): نەخۆشــییەکە نێرینــە دەی گرێــت، ســـەرەتای بـــە زگ چوونە، لەوە دوا هـەوکردنی میـــزەڕۆ و چـــاو داهـــاتن و هـەوکردنی فـرە جومگـەیی لەگەلّ پێست ئەستوور بوون هەندێ جار

R’s Syndrome	لزمة (ريتر)	سیندرۆمی (ڕیتەر): تووشبوونی هەوکردنی میزەڕۆ و چاو یەشە پێکەوە لەگەڵ هەوکردنی جومگە ئەم نەخۆشییانە هەموو چ پەیوەندییەکیان بە سووزەنەکەوە نییە
Rejuvenescence	تجدد الشباب، إصباء	گەنجبوونەوە، هەرزەكار بوونەوە: نوێ بوونەوەی هەرزەكاری یان هێز و چالاكی
Relapse	رجعة	پەیدابوونەوە، گەڕانەوە: دەركەوتنەوە یان گەڕانەوەی نەخۆشییەك دوای بە ڕواڵەت نەمانی
R., Intercurrent	مابين مجريين	نێوان دوو ڕەوت، گەڕانەوەی نەخۆشی پێش ئەوەی تاكەی گەڕابێتەوە (هاتبێتەوە) یان بگەڕێتەوە سەر پلەی ئاسایی
R., Rebound	ارتداد	گەڕانەوە، گەڕانەوەی هەندێ لە نیشانەكانی نەخۆشییەك لەگەڵ دەست هەلگرتن، لە دەرمان پێدانی

Relaxant	مرخي	خاوکەرەوە: ١- هـــۆی کەمکردنـــەوەی کرژی (توندی) ٢- دەرمانی خاو کردنـەوەی کرژی (توندی)
Relaxation	ارخاء ١- تخفيف شدة التوتر ٢- الأراحة من شدة الألم ٣- ارخــــاء العــــضلة دون تقصيرها	درژە بوون، خاوکردنەوە ١- کەمکردنـــەوەی تونـــدی (tension) ٢- ئـــــازار کەمکـــــەرەوە (سووك کەر) ٣- خـاو کـەرەوەی ماسـولکە بێ کورت بوونەوەی
R., Isometric	ارخــاء ايــسومتري: ارخــاء العضلة دون تقصير في طولها	خـاو کردنـەوەی هاودرێـژی: خـــــــاو کردنـــــــەوەی ئایسۆمەتری: خاوکردنـەوەی ماسـولکە بـێ ئـەوەی کـورت بێتـەوە (واتـا لەسـەر هـەمان درێژی خۆی بمێنێت)
Relief	تفريج	ســـووك کـــردن (بـــوون) کەمکردنـەوە یـان لابردنـی (نەهێشتنی) ژان
R., Incision	تفرع قطع، تفرع شق	کەمکردنەوەی بڕین
Relieve	يفرج (عن الألم، الكرب)	ژان ســـووك کـــردن، بـــە هاناوە چوون
Reluxation	الخلع ثانية	لە جێچوونەوە

Remak's Band	شريط (راماك): اسطوانة	شــريتى (ڕامــاك): لوولــه تەوەرەییەك
R.'s Fibers	الياف (راماك)	ڕیشاڵەكانی (ڕاماك)
R.'s Ganglion	عقدة (راماك)	گرێـی (ڕامـاك): گرێیـەكی سیمپەساوییە لەناو شانەی دڵــدا نزیــك خــوێنهێنی كلۆری سەروو
R.'s Plexus	ضفيرة (راماك)	پرچی هۆنراوەی (ڕامـاك)، پـرچـــــی هـــــۆنراوەی (میسنەر)ە
R.'s Sign	علاقة (راماك)	نیشانەی (ڕاماك)
Remedial	علاجي، دوائي	چـارەكەر، دەرمــان، كـاری دەرمان كەر
Remedy	علاج، دواء	دەرمـان، چـار، چـارە: هـەچ شـتێك كـە نەخۆشـی چـاك دەكاتــەوە، ســووك دەكـات، یان نای هێڵێت
Remission	خمود	كپبـوون: كەمبوونــەوە یـان نیــشتنەوە (ســووكبوون)ی نیـشانەكانی نەخۆشـییەك، هـــەروەها ئـــەو مـــاوە (دەم)ەیـــە كـــە ئـــەم كەمبوونەوە و سوكبوونەی تێدا دەبێت
Remittent	مترددد	دەمـــدەمی: مــاوە (دەم)ی سووك بوون و توند بوونی هەیە

R., Fever		تـــای دەمـــدەمی: تایەکـــە نیـشانەکانی کـەمتر دەبنـەوە بە جۆرێکی ئاشکرا لە دەمـی تایبەتیـــدا بـــەبێ ئـــەوەی بەتەواوی لە ناوبچن
Remittene	هدنة	دەمـــــە ســــــووکبوون: سـووکبوونێکی دەمـی (بـە بێ وەستانی ڕاسـتەقینە)ی نیشانەکان (ی نەخۆشی)
Remnant	بقية، فضلة	بـــەرماوە، مـــاوە، لێمـــاوە، فەزڵە
Ren	كلية، كلوة	گورچیلە، گورچك
R. mobiles	كلية متحركة	گورچـــــیلەی بزێـــــو، گورچیلەی لەق
R. unguiliformis = Horseshoe kidney	كلية حدوة الحصان	گورچــیلە نــاڵی: دۆخێکـە هـــەردوو گورچـــیلەکان لەســـەرێکیانەوە پێکـــەوە دەلکێن
Renal	كلوي	گورچـــیلەیی، پەیوەنـــدی گورچیلە
Rendu's Tremor	رعشة (رندو)	لەرزەی (ڕەندو): لەرزەیـەکی هیـــــــستەریاییە بـــــە بزووتنـەوەی خۆویـست دنـە دەدرێـت یـان پـتر دەبێـت، لەرزەی ئەنقەستی گەشکە

Rendu-Osler-weber's Disease	مــرض (رنـــدو - اوســـلر - ويــبر): داء الأورام الوعائيــة الــوراثي العــائلي المــصطحب بالنزف	نەخۆشی (ڕەندو - ئوسلر - ڤێبـــــەر) نەخۆشـــــی پەنامـەکانی خوێندانەکانـە کە بە جـۆرێکی خێزانـی و میراتـــی پەیـــدادەبێت و خوێن بەربوونیشی لەگەڵە
Renicapsule	غــدة كظريــة، غــدة فــوق الكلية	گلانـــدی ســـەر گورچـــیلە، ئەدرینالە لوو
Renicardiac	كلوي قلبي	گورچیلە و دڵی: پەیوەندی گورچیلە و دڵ
Reniculus	فصيص كلوي	قاشـــە گورچـــیلە، پلـــە گورچیلە: یەکێك لەو قاش (پـل)انـەی گورچـیلە پێـك دەهێـــنن و بریتییـــە لـــە پۆپتیــژ و مـاددەی توێکـڵ بەدەوریدا
Renifleur	مستنـــشق: الـــذي يـــستثار جنـــسيا بـــالروائح وخاصـــة رائحة بول غيره	بۆنهـەژیو: ئـەوەی بـە بـۆن ئـــــارەزووی زایەنـــــدی هەڵدەســتێت بــە تایبــەتی بۆنی میزی کەسانی تر
Reniform	كلوي الشكل	گورچـــیلەی، گورچـــیلەی شێوە
Renitent	مقاوم	بەرگە گر
Rennet	رنيت	ڕەنێـــت: ماددەیەکـــە لـــە ئاشـك (گـەدە)ی گوێرەکـە دەردەهێنـــــدرێت کـــــە (ڕەنـــین)ی تێدایـــە وەك هـەوێن بـۆ پـەنیر دروسـت کردن بەکاردێت

Rennin	(رنين)	(ڕەنــــــین) هـــــەوێنی شیرمەیاندنە بۆ کردنی بـە پەنیر لە چوارەمین گـەدەی (هـەزار لۆغانـە) گوێرەکـە دەست دەکەوێت، فریشك
Renography	تصوير الكلية (شعاعيا)	تیــــشکە وێنــــەگرتنی گورچـیلە: بـەهۆی تیـشکە وێنـەگرتنی گورچـیلە لــە باری گورچیلە تێگەیشتن
Renopathy	اعتلال الكلية	دەردی گورچــــیلە: هــــەچ نەخۆشێکی گورچیلە بێت
Repand	متموج	چرچ، پێلدار
Repellent	طارد	دەرکەرە، ڕەوێن، تەرەکەر: ١- توانـــای دەرکـــردن یـــان تەرە کردنی هەیە ٢- دەتوانێـــــت پــــــەنام (ئاوســـــــاوی)یـــــــەك بڕەوێنێتـــــــــــــــەوە (بڵاوبکاتەوە)
Repeller	طارد	ڕەوێــن، دەرکـەر: ئامێرێکـە بەکاردەهێنـــدرێت لـــەکاتی زاییـنـــی چـــوارپێدا بـــۆ بردنــەوە دواوەی ئاولەمەکـە (پزەکـــە) تـــاوەکو ســـەر و پێچکەکانی بەشێوەی ئاسایی دەچنە سەربار بۆ زایین

Repercussion	إرتداد	گەڕانەوە
Repetatur	لتجدد	با تازە بكرێتەوە، با سەر لە نوێ بكرێتەوە
Repletion	امتلاء	پڕی، تێری: دۆخی پڕی
Replication	تكرار	دوو پاتكردنەوە، پتكردنەوە: ١- قەد كردنی بەشێك بە جۆرێك لە دوو قەدی بكرێت ٢- دوبارە كردنەوەی تاقی كردنەوەیەك بۆ سوور بوون لە ڕاستی و تەواوی
Reposition	اعادة وضع	خستنەوە جێ، لەجێی خۆی دانانەوە
Repositor	معيد الوضع	شوێنخۆخەرەوە: ئامرازێكە بۆ پێ خستنەوە شوێنی خۆی ئەندامی لەجێی نەماو (لاچو)
Repression	الكبت	چەپاندن: لە ئاگاوە فرێدانەوە دواوە بۆ نائاگا ئەو بیرەك و هەستانەی كە سروشتێكی نا لەبار ناقۆلایان هەیە
Reproduction	تناسل، تكاثر، انتاج تجدد	زاوزێ، زۆر بوون، دروست كردن، تازە كردنەوە (نوێبوونەوە)

R., Asexual	**تناسل لاجنسي**	**زاوزێـــــی نارەگـــــەزی: زۆربوون بە بێ یـەکگرتنی خانە جنسییەکان**
R., Sexual	**تناسل جنسي**	**زاوزێـی جنـسی: زۆربـوون بـە یـەکگرتنی خانەیـەکی مێ و خانەیـەکی نێـر، یـان بـــە گەشـــە کردنـــی هێلکەیەکی نەپیتێنراو**
Reproductive	**تناسلي**	**پەیوەنـدی زاوزێ، یـان بـۆ مەبەستی زاوزێ دەشێت**
Repulsion	**تنافر، دفع**	**لێك دووركەوتنەوە، پـاڵ پێوە نان: کرداری لێك جیاکردنەوە یان دورخستنەوە، هێزێك کـە دەیــەوێت دوتــەن لێــك دوور بخاتەوە، پێچەوانەی ڕاکێشانە**
Resect	**يقطع**	**دەبڕێت**
Resection	**قطع**	**بڕین: بڕینی بەشێکی باش لـە ئەنــدامێك بەتایبــەتی بڕینــی ســەرەکانی ئێــسك یان پێکهاتووەکانی تری کە جومگەیان لێ دروست بووە**
R., Submucous, Window R.	**قطع تحت الغشاء المحاطي**	**بڕینــی ژێــر چــڵمە پــەردە: بڕینــی بەشــێك لەئێــسقانی پــەردەی لــووتی خــوار دوای هەڵدانــەوەی هەنــدێك لـــە پـەردە چڵمنەکەی سـەری کـە لــەدوای بڕینــی ئێــسقانەکە دادەدرێتەوە جێی خۆی**

R., Transurethral	القطع عبر المبال	بڕین له ناو میزەڕۆوە
Resectoscope	جهاز لقطع البروستات عبر المبال	دەزگایەکە بۆ بڕینی پرۆستات لەناو میزەڕۆوە
Reserpine	(رسربين)	(ریسەر پین): ئەلّکەلۆیدێکی بەکارە له ڕەگی هەندێ جۆر درەختی (راولفیا) پەیدادەکرێت و دژی پەستانی خوێن بەکاردەهێندرێت، هەروەها بۆ چارەکردنی خەمۆکی و هەندێ نەخۆشی دەروونی تر باشە
Reserve	احتياط	یەدەگ: شتێکی عەمار کراو بۆ بەکارهێنان لە پاشە ڕۆژدا
R., Alkali, Alkaline R	الأحتياط القلوي	یەدەگی ئەلكالی، تفتە یەدەك، ئەلكالی یەدەگ: بڕی ئەو ئامێتە (پێکهاتوو)ە (Buffer)انەی ناو خوێن کە له باریاندایە ترش هاوکێش بکەن (neutralize) وەك بیکاربۆناتی سۆدیۆم، دوانە فۆسفاتی پۆتاسیۆم لەگەڵ پرۆتینەکان و لەبەر ئەوەی کاربۆناتی سۆدیۆم گرنگترینیانە لەبەر ئەوە زاراوەی (بیکاربۆناتی خوێن) زۆر جار بەکارهێنانی لە (یەدەگی ئەلكالی) بە باشتر دەزانرێت

R., Cardiac	احتياط القلب، الأحتياط القلبي	یەدەگی دڵ، دڵە یەدەگ: هێزی یەدەگ یان توانستی پەمپ کردن لەدڵدا کە دەشێت هانای بۆ ببرێت لەکاتی پێویستیدا بۆ بەکارهێنان
Reservoir	مستودع	عەمار، عەماراو: شوێن یان جێگایەك بۆ شت تێدا عەمار کردن
Resident	مقيم	نیشتەجێ: پزیشکێکە کە لە زانستگا دەرچووە و دیپلۆمای وەرگرتووە و لە خەستەخانەیەکدا نیشتەجێیە
Residual	فضالة، متبقي، ثفالي	ماوە، بەرماوە، تڵپە
Residue	فضالة، بقية، ثقالة	ماوە، تڵپە: ئەوەی دەمێنێتەوە دوای لابردنی شتەکانی تر
Residuum	فضالة، بقية، ثفالة	ماوە، بەرماوە، تڵپە
Resillience	مرونة، مطاطية	جیڕی، پێز، لاستیکێتی: تایبەتی چوونەوە سەر شێوە یان قەبارەی خۆ دوای راکێشان.. هتد
Resin = resina	راتنج	جەوی: ماددەیەکی ئەندامیی ڕەق یان نیمچە ڕەقی ناکریستاڵ (Amorphous)ە لە سەرچاوەیەکی ڕووناکی یان دەستکردە، جەوییە ڕاستەقینەکان لە ئاودا ناتوێنەوە بەڵام بە ئاسانی لە کهوول و ئیسەر و ڕۆنە فڕۆکەکاندا(فڕیوەکاندا) دەتوێتەوە

R’s, Acrylic	**راتنج اكريلي**	**جـــــەوی ئـــــەکریلی: پەپولیمـــــەرێنی ترشـــی ئـــەکربلیك یـــان میتـــا ئەکریلیك دروست دەکرێت بـــۆ زۆر مەبەســـت لـــە پزیـشکیدا بـەکاردێت وەك بۆ ئەندامی بریتی دروست کردن.. هتد**
R., Direct filling	**راتنج التحشية المباشرة**	**جـــــەویی ڕاســـــتەوخۆ پڕکردنەوە لە ددانسازیدا**
R., Gum		**بنێـشتە جـەوی، جـەوی بنێشت**
R., Ion exchange	**راتنج تبادل أيوني**	**جەویی ئایۆن گۆڕکێ**
R., Styrene	**راتنج الستايرين**	**ستایرینە جەوی**
R., Synthetic	**راتنج اصطناعي (تركيبي)**	**جـــــەوی دەســـــتکرد (دروستکراو)**
R., Vinyl	**راتنج فنيلي**	**جـــەوی ڤینیلـــی: ڕەگـــی ڤاینیل** (-CH2:CH)**ی تێدایە**
Resistance	**مقاومة**	**بەرگـــــەگری، بـــــەرگری، بەرهەڵستی:** **١- توانـــــای سروشـــــتی (خۆڕســـك)ی کەســـێك بـــۆ بەرگـە گرتنـی کـاری دژواری ئـــەو هـــۆ زیاندەرانـــەی وەك ژەهـــر، تۆکـــسین، میکرۆبـــی نەخۆشی..هتد** **٢- بەرهەڵستی گـەیێنێك بـۆ ڕۆیشتنی تەزووی کارەبا** **٣- (لەشـــــی کردنـــــەوەی دەروونیـــدا) بـــەرگری یـــان بەرهەڵستی کردنـی هاتنـەوە ئاگای ماددەی چەپاندراو**

R., Acid Alcohol	مقاومة كحول الحامض	بەرگری کهولی ترش
R., Essential, Internal R	مقاومة أساسية، مقاومة داخلية	بەرگری بنچینەیی، بەرگری ناوەکی، بەرگری ناوەوە: بەرگری بۆ تەزووی گالڤانی کە لە ناو خانەکانی خۆیاندایە
R., Coil	ملف المقاومة	کۆیلی بەرگری: کۆیلێکی تەل (وایەر)ە کە بەرگری کارەبایی زانراوە و بۆ دۆزینەوەی بەرگری بەکاردەهێندرێت
R., External	المقاومة الخارجية	بەرگری دەرەکی (دەرەوە): ئەوەیە کە لە سووڕی تەزووی کارەباکەی دەرەوەی خانە (پیل)ەکە دایە
R., Peripheral	المقاومة المحيطية	پەراوێزە بەرگری، بەرگری پەراوێزی: بەرگەگری بۆ ڕۆیشتن (سووڕانەوە)ی خوێن بە ناو خوێندانە بچووکەکاندا
R., Vital	المقاومة الحيوية	زیندە بەرگری، بەرگەگری ژیانی: ئەو بەرگرییەی کەسێك هەیەتی بەرامبەر تووشی نەخۆشی بوون، ماندوێتی..هتد

Resolution	إنحلال، تحلل، إمتصاص، إنصراف	ڕەوینەوە: دامرکانەوە و نیشتنەوەی هەوکردنێك، نەرم بوون و بڵاوبوونەوەی ئاوسانێك (ئاوساوییەك)
R., Abcess	انصراف الخراج	ڕەوێنەوەی دوومەڵ، دومەڵ ڕەوێنەوە: نەرم بوون و بڵاوبوونەوەی دومەلێك
Resolve	اعادة ذوبان	دووبارە تواندنەوە
Resonance	رنين	لەرینەوە
R., Vocal	رنين صوتي	دەنگە لەرینەوە
R., Whispering	رنين همسي	سرپە لەرینەوە
Resonant	رنان	لەراوە، زرنگاوە
Resorption	ارتشاف	هەڵمژینەوە
Respiration	تنفس	هەناسە، هەناسەدان: ١- کار و فرمانی هەناسەدان، ئەو کردارەی بەهۆیەوە هەوا هەڵدەمژرێت بۆ ناوەوە دەکرێتەوە دەرەوەی سییەکان (هەناسە وەرگرتن و هەناسە دانەوە)
R., Abdominal	تنفس بطني	زگە هەناسە: ئەو جۆرەیە کە بەهۆی ماسولکەکانی زگ و ناوپەنچکەوە بەردەوام ڕادەگیرێت

R., Accelerated	تنفس متسرع	هەناسەی خێرا: ئەوەیە کە ژمارەی لە دەقیقەیەکدا لـە (٢٥) جار تێپەڕ بکات
R., Aerodic	تنفس هوائي	باهەناسـەـ، هەناسـەی هەوایی، هەوا هەناسە
R., Amphoric	تنفس خزفي	هەناسـەی گلێنـەیی: هەناسـەی دانێکـی (Blowing)ە کـە لـە بۆشایی (کەلێن)ی گەورەی دیـوار ئەسـتووردا پەیـدا دەبێـت، ئـەو سـیفەتە تایبەتییـەی هـی دەنگدانەوە (زایەڵە)یـە لـە دیواری کەلێنەکەوە
R., Anaerobic	تنفس لاهوائي	بێبـا هەناسـە، هەناسـەی ناهەوایی، ناهـەوا هەناسـە: جۆرە هەناسـەدانێکە وزەی تێـدا بـەرەڵلا دەبێـت (دەسـت دەکـەوێت یـان پەیـدا دەبێـت) بـەهۆی کـارلێککردنی کیمیاییـەوە کـە چ فرمـان (دەور)ێکـی ئۆکسجینی تێدا نییە
R., Artificial	تنفس صناعي	دەسـتکردە هەناسـە، هەناسـە پێـدان: کردنـی بزوتنـەوە ئاسـاییەکانی هەناسـەدان بەشـێوەی دەسـتکرد وە هـەر بـەو جۆرەش بەردەوام ڕاگرتنی
R., Bronchial = tubular b	تنفس قصبي	قامیشە هەناسە، هەناسـەی لولە یان بۆری

R., Bromochocavernous	تنفس قصبي كهفي	قــــاميش و ئەشـــــكەوتە هەناســـە، هەناســـەی لۆلــە (بۆری) و ئەشکەوتی
R., Cavernous	تنفسي كهفي	ئەشــــــكەوتە هەناســـــــە، هەناسە (دان)ی ئەشکەوتی
R., Cheyne-stokes	تنفسي (چاين – ستوكس)	هەناســە(دان)ی (چــاین و ســــــــتۆکی): جـــــــۆرە هەناســــــەدانێکە لــــــە ڕەقبــوونی ســوورەخوێنبەر (artereosclerosis)، پیری، نەخۆشـــــی دڵ.. هتــــــد بریتییـــــە لــــە دەمــــی هەناســـەدانێك کـــە وردە وردە خێـرا تـر و تونـد تـر دەبێـت تـا دەوەسـتێت بـۆ ماوەیـەك ئینجا وردە وردە دەســـت پــێ دەکاتـــەوە و خێراتر و توند تـر دەبێت تا دەوەستێتەوە.. هتد
R., Cog-wheel	تنفس متقطع	پــچڕە هەناســە، هەناســەی پچڕ پچڕ: هەناسـە دانێکـە دەنگی هەناسە وەرگـرتن و دانــەوەی تێـدا پـچڕ پـچڕە وەك دو دەنـــگ یـــان پـــتر دێنە بەر گوێ
R., Cutaneous	تنفس جلدي	پێـــستە هەناســـە، هەناســـە (دانـــی) پێـــستی، پێـــستە هەناســــە (دان) دەردانــــە دەرەوەی هــەڵم و هەڵمـژینی ئۆکسجین لە پێستەوە

R., Diaphragmatic	تنفس حجابي	ناوپەنچكە هەناسە، ناوپەنچك (تەڕاف)ە هەناسە (دان)، هەناسەی ناوپەنچكی (تەڕافی): ئەو هەناسەدانەیە كە بە زۆری بەهۆی ناوپەنچك (تەڕاف)ەوە پێك دەهێندرێت
R., External	تنفس خارجي	دەرە هەناسە، هەناسە (دان)ی دەرەكی (دەرەوەیی): ئاڵوگۆڕكردنی پێكهێنە گازییەكان لە ناو سییەكاندا
R., Fetal	تنفس حميلي	هەناسە (دانی) ئاولەمە: ئاڵوگۆڕكردنی گاز بە ناو بەستی ئاوەڵە (پلاسەنتا)دا
R., Forced	تنفس قسري	زۆرە هەناسە، هەناسە (دان)ی توند: ئەوەی كە پتر لە پێویست هەوای تێدا وەردەگیرێت
R., Harsh = bromehovesieular r	تنفس خشن	هەراشە هەناسە، هەناسە (دان)ی هەراشی
R., Interrupted = Cog-wheel	تنفس متقطع	پچڕە هەناسە، هەناسە (دان)ی پچڕ پچڕ
R., Laboured	تنفس متراخي	خاوە هەناسە

R., Stertorous	تنفس شخيري	پرخـه هەناسـه، (هەناسـه (دان)ى بـــه پرخــــه، پرخانـــدن: ئەوەيـــه كــه دەنگـــى نائاســـايى وەك پرخه پرخى له گەڵدايه
R., Suppressed	تنفس مكبوت	كپــه هەناســه، هەناســه (دان)ى بێــدەنگ: ئەوەيــه كه دەنگێكى ئـەوتۆى نييـه وەك ئـەوەى لـه ڕەقبـوونى بــەرينى ســيدا يــان لــه ناوچوونه سنگدا دەبێت
R., Thoracic	تنفس صدري	هەناســه (دان)ى ســـنگى، بەسنگ هەناسـەدان، سـنگه هەناســه (دان): ئـــەوەى بــەهۆى ماســولكەى نێــوان پەراســوو و ماســولكەكانى ترى سنگەوه پێك دێت
R., Vesicular	تنفس حويصلي	سيكڵدانۆچكه هەناسه
Respirator	جهاز للتنفس	دەزگــاى هەناســه پێــدان، هەناسه پێـدەر: دەزگايەكـه بۆ گۆڕينى چۆنەتى هەواى هەناسـه يـان بـۆ هەناسـه پێدان
R., Cabinet	كابينة التنفس	كابينەى هەناسەدان
R., Cuirasse	درع التنفس	قەڵغانى هەناسەدان

R., Drinker = Iron Lung	جهاز (درنکەر) للتنفس، الرئة الحديدية	ئاسنە سی، دەزگای هەناسە پێدانی (درینکەر)، سییە ئاسنینە، سی ئاسنین: دەزگایەکە بۆ هەناسە پێدان بۆ ماوەیەکی درێژ، بریتییە کە بەرمیلێکی کانزا بە دەوری لەشی نەخۆشەکەدا کە هەر سەری لە دەرەوە دەبێت لەناویدا هەناسەدان بەجۆرێکی دەستکرد بەردەوام دەبێت زۆرتر پەستاوتن و کەمتر پەستاوتنی بەرودوا نێگەتیف کردنی بەدوای یەکدا
Respiratory	تنفسي	هەناسەی، پەیوەندیدار بە هەناسەوە
R., Quotient	الحاصل التنفسي	بەرەنجامە هەناسە (دان): ئەنجامی دابەش کردنی بڕی دوانۆکسیدی کاربۆنی بە هەناسە دراوەوە بەسەر بڕی ئۆکسجین کە بە هەناسە وەرگیراوە
Respirometer	مقياس التنفس، سبايرومتر	هەناسە پێو(ەر)، سپایرۆمیتەر: ئامرازێکە بۆ دیاری کردنی چۆنێتی (سروشت)ی هەناسەدان
Respire	تنفس	هەناسەدان

Response	استجابة	وەڵام، وەڵامدانـەوە: کـردار یان جووڵەیە کە لە وەڵامی بـەکارهێنانی دنەدەرێکـدا دەکرێت
R., Inverse	استجابة عكسية	دژە وەڵام، وەڵامـــــــــی پێچەوانە: دروست کردنـی هورمـــۆنی قەدەغەکـــەر (uihibitory) لـــە لايـــەن زینـــدەوەرەوە لـە وەڵامـی زۆر پێدانی هۆرمۆندا
R., Reticulocyte	استجابة الخلايا الشبكية	وەڵامـــــی تۆڕەخانــــــە، زۆربـوونی دروسـت کردنـی تۆڕەخانـــە دوا بـــە دوای پێدانی دەرمان
Rest	راحة، بقية	پشو، ماوە، ١- پشو دان دوای ماندوێتی ٢- هەنـــدێك لــە شــانەی ئاولەمـــــە (تەیمانــــــە ئاولەمـەیی) کـە هێـشتا لـە زیندەوەرەکەدا ماوەتەوە
R., Adrenal	راحة الأدرينال	پشووی ئەدرینالٚ
R., Bed	متكأ	پاڵپـــشت: ئامرازێکــە بــۆ ڕاسـت ڕاگرتنـی نەخۆشـی (بـــە قنگـــەوە ڕاگرتنـــی) لەناو جێگادا
Restbite	عضة الأستراحة	گـازی پـــشو: جووتبـوونی ددانـــەکان لەســـەر یـــەك لەکاتی پشووی کاکیلەدا

Restiform	حبلي (حبلي الشكل)	پەتکە تەن، پەتی، لە شێوەی پەت (گوریس)دا
R. body	الجسم الحبلي	تەنە پەتی
Restitutio=Restitution	استرجاع، إعادة	گێڕانەوە، دووبارەکردنەوە
R. integrum	العودة التامة الى الصحة، استرجاع كامل الصحة	بە تەواوی گەڕانەوە سەر تەندروستی، تەواو چاکبوونەوە
Restoration	استرجاع، استرداد	گەڕانەوە، وەرچەرخان: ١- گەڕانەوە سەرباری ئاسایی ٢- سووڕخواردن (وەرچەرخان)ی ئەو بەشەی ئاوڵەمە کە لە پێشەوە دێت لە زایینـدا (وەك سەر..هتد) ڕاستەوخۆ دوای لەدەمی کوڵینك هاتنە دەرەوە
R., Buccal		: پڕکردنەوە (بوونەوە)ی ئەو شوێنانەی ددانی لێ هەڵکێشراوە لە ناو دەمدا بە شانەی نوێ
Restorative	مرجع، راد	گێڕەرەوە: ١- گەڕانەوە سەر تەندروستی یان هۆشی ئاسانتر دەکات، ٢- دەرمانێك کە یارمەتی گەڕاندنەوەی تەندروستی، خورتی یان بە ئاگایی دەدات

Restraint	مجر	داگیرکردن: بەزۆر بێدەس کردن و داگیرکردنی کەسانێك کە دووچاری نەخۆشی دەروونین یان جۆشیان گرتووە
R.,Chemical	حجر كيمياوى، حجر دوائي	بە دەرمان داگیرکردن: بەدەرمان بێدەس کردنی ئارامی پێدان بەنەخۆشی دەروونی خرۆشاو.. هتد
Resultant	محصلة	بەرەنجام: هەر یەکێ لە بەرهەمەکانی کارلێك کردنێکی کیمیاوی
Resupination	الأنقلاب على الظهر، الأستلقاء على الظهر	وەرگەڕانە سەرپشت، لەسەر پشت پاڵکەوتن: ١- وەرگەڕان بۆ سەرپشت ٢- باری کەسێك لەسەرپشت پاڵکەوتبێت
Resurrection	بعث، نشور	زیندوو کردنەوە (لەدوای مردن)
Resurrectionist	سارق الجثث من القبور	لاشە دز: بەتایبەتی ئەوەی گۆڕ هەڵدەداتەوە بۆ دزینی لاشەکەی ناوی
Resuscitation	انعاش، إفاقة: اعادة الشخص الى الحياة أو الوعي بعد موت ظاهري	بووژاندنەوە: زیندو کردنەوە یان هێنانەوە سەرخۆی کەسێکی بەرواڵەت مردو

R. of the Heart	انعاش القلب	دڵ بوژاندنەوە، بووژاندنەوەی دڵ: کـــرداری گێڕانـــەوەی لێـــدانی دڵ و هێنانـــەوە سـەرباری خـۆی تـەوژم پاڵـە پەستۆی خوێنەو بریتییە لە: ١- گێڕانـــەوەی نـــەریتی (system) ئۆکـــسجین بـــۆ پاراستنی ژیـوەری مێـشك (کـە کردارێکـــی زۆر تاڵوکەیـــە دەبێـــت لـــەماوەی ٣ – ٥ دەقیقەدا جێ بە جێ بکرێت ٢- گێڕانــەوەی دڵ بــۆ لێــدان بەرێکی
Resuscitator	المنعشة، المفوقة: آلة أو جهاز يـــستخدم للأنقـــاذ مـــن الأختناق	بوژێنـــەوە: ئـــامراز یـــان دەزگایەکە بۆ رزگـار کـردن لـــە خنکـــان بـــەکار دەهێندرێت
Retardation	تخلف، اعاقة	دواکـــەوتن، دواخـــستن، تەگەرە تێخستن
R., Mental	تخلف عقلي	دواکـــەوتنی هۆشـــەکی: نـــەبوونی گەشـــە کردنـــی (فـراژی بـوون)ی هۆشـەکی ئاسایی
R. of Thought	تخلف الفكر	دواکـــەوتنی بیرکردنـــەوە: دواکەوتن لە بیرکردنـەوەدا بــە جــۆری یــان کــرداری بیرکردنـەوە کـە لـە خۆیـدا خاو و سستە یان کە دەست کـرا بـە بـیر کردنـەوە بـە جۆرێکی سست دەڕوات

Retching	تهوع	هێڵنج، هێڵنجدانەوە
Rete	شبكة، طفير	تۆڕ، هۆنراوە: تۆڕێك لە ڕەگ یان بەتایبەتی لە خوێندانەکان
R. mirabile conjugatum = or	الشبكة الوعائية	تۆڕە بۆریی خوێن
R. mirabile geminum	الشبكة الوعائية المزدوجة	تۆڕە خوێندانی جووت: تۆڕێکە پێکەوە ئالۆزانی خوێنبەر و خوێنهێن پێکەوە دروست بووە
R. testis	الشبكة الخصيوية	گونە تۆڕ: تۆڕێکە لە قەنالە ڕاستەکان (mediastimum)ی گون پێکهاتووە
Retention	إحتباس	گیران: ڕاگیرکردنی هەندێ شت لەناو لەشدا بۆ ماوەی درێژ کە بەئاسایی دەردەدرێنەوە بێ ڕاگیرکردن
R. of Urine	احتباس البول	میزگیران: ڕاگیر کردنی میزە کە هەر دروست دەبێت لە میزەڵاندا
Reticular	شبكي	تۆڕی، تۆڕەکی: پەیوەندی تۆڕە یان لەشێوەی تۆڕدا بوون

R. Formation	التشكيل الشبكي	پێکهاتووی تۆڕی: تۆڕێکی ڕیشاڵییە لەناو مێشکە درێژکۆلەدا لە پشت ڕێبازە پۆپتیژەوە و تاکو پردی (poms) دەگات
R. Tissue	نسيج شبكي	تۆڕە شانە ، تۆڕە تەیمانە (تەنراو)
Reticulated	شبكي، مشبك	تۆڕەکی، تۆڕاندن
Reticulation	تشبك	تۆڕ کردن، تۆڕین: دروست بوون یان تێدا هەبوونی تۆڕێك
Reticulocyte	خلية شبكية	تۆڕەخانە، خانەی تۆڕی: خڕۆکەی سووری خوێنی وەك تۆڕ یان تۆڕدار لەکاتی خوێن نوێبوونەوەدا دەبینرێت
Reticuloendothelial	شبكي بطاني	تۆڕ و ناوپۆشی: پەیوەندی ئەو تەیمانە (تەنراوانە)ی کە لە هەردوو جۆرەکەیان تێدایە
Reticuloendothelioma	ورم شبكي بطاني	ئاوسانی شانە تۆڕی و ناو پۆشییەکان، ڕەتیك و لوئێند و شیلیۆما: پەنامی سیستەمی تۆڕ و ناو بەرگی (رتیکیو لوئێند و سیلیال)

Reticuloendotheliosis	داء شبكي بطاني	دەردە تـۆڕو نـاوپۆش: زۆر بـوونی شـانەی تـۆڕە و نـاوپۆش بـە جـۆرێکی نەخۆشی
Reticuloendotheliom	البطانة الشبكية	تۆڕە نـاوپۆش: شـانەی تـۆڕ و ناو بەرگی، شانەی تـۆڕ و ناوپۆش
Reticuloma	ورم شبكي: ورم متكون من خلايا من اصل شبكي بطاني	تۆڕە پەنام:: ڕەتيك و لۆما: پەنامێکـە لەخانـەی لـە بنـچينە (ڕەگـەز)ی تـۆڕە و ناوپۆش پێك هاتووە
Reticuloplasmocytom	ورم الخليـة البلازميـة الشبكية	پـەنامی پلازمـا و تـۆڕە خانـە، ڕەتيكيـو لوپلازمـا موسايتۆما: پەنامێکە تـۆڕە خانـە و پلازمـا خانـەی تێدايە
Reticulopod = reticulopodium	قـدم شـبكية كاذبـة: قـدم كاذبـة تـشبه خيـوط متضرعة	تـۆڕە پێـی درۆزنـە: گەنـدە پێيەکە لـە دەزولـەی لکدار دەچێت
Reticulosis	الداء الشبكي	تـۆڕە دەرد، زۆروونـی خانـەی تـۆڕە و ناوپۆشـی بارێکـە خـوێن ڕێژەيـەکی سـەدی خانـەی تـۆڕە و ناوپۆشی لـە ئاسايی زيـاتر تێدايە

Reticulum	شبكية	تۆڕێکە: ١- تـــۆڕێکی پڕۆتـــۆپلازمی لەناو خانەکاندا ٢- تۆڕە شانە ٣- بەشـــی دووەمـــی ورگـــی کاوێژکەرانە
R., Chiali's	شبكية (شبكة) (جيارى)	تۆڕە (تۆڕیلە)ی (چیاری)
R., Ebner's	شبكية (ابنر)	تۆڕیلەی (ئێبنەر): تۆڕێکە لەخانـــە لـــەناو لوولـــە تومکێشەکاندا (semimilerous fubules)
Retiform	شبكي	تۆڕەکی
Retina	الشبكية	تـۆڕە (ی چـاو): بـەرگی هـەرە نـــاوەوە و هەســـتەورترین پێکهـــــاتووی چـــــاوە، لەبلاوبوونـــەوەی دەمـــاری (چـاو) پێکهـاتووە و بەشـێکی زۆری پــــشتەوەی چــــاو دادەپۆشــێت، لـــە دە چـــین (تـۆی) پێکهـاتووە ناوەکانیـان بە ڕیز لە ناوەوە بۆ دەرەوە ١- پەردەی سنوور گری ناوەوە the membrana limitans internal ٢- چینی ڕەگە ڕیشاڵ (the nerve fibre layer) ٣- چینی گرێ خانەکان ganglion cell layer ٤- چـــینە گەردیلـــەیی یـــان هۆنراوەیی ناوەوە the inner molecular or plexiform ٥- چینی ناوکی ناوەوە

R., Coarctate	تضيق الشبكية، الشبكية المتضيقة	تۆڕی تەسك: بارێكی وەك كۆڤك لێهاتووی تۆڕەیە لەبەر شلە (ئاو) چوونە نێوان چینی تۆڕە و چینی كۆڕۆیدەوە
R., Leopard	الشبكية المرقطة	تۆڕەی پەڵە پەڵە: تۆڕەیەكی بە دیمەن پەڵە پەڵەییە لەبەر تووشبوونی بە نەخۆشی (هەوكردنی ڕەنگكراوی تۆڕە)
R., Lower	الشبكية السفلية: النصف السفلي من الشبكية	تۆڕەی خواروو: نیوەی خوارووی تۆڕە
R., Nasal	الشبكية الانفية: النصف الداخلي (الأنفي) من الشبكية	تۆڕەی نزیك لووت: نیوەی نزیك لووتەوە (ناوەوە)ی تۆڕە
R., Temporal	الشبكية الصدغة	تۆڕەی لای جانگ: نیوەی لای دەرەوەی تۆڕە
R., Tigroid	الشبكية المخططة	تۆڕەی هێڵدار: تۆڕەیەكی هێڵدار یان پەڵە پەڵەیە لەبەر نەخۆشی
R., Upper	الشبكية العليا	تۆڕەی ژوورو: نیوەی ژووروی تۆڕە
Retinaculum	ضابطة قيد	ئەندامبەند: ١- پێكهاتوویەك كە ئەندامێك یان شانەیەك لە شوێنی خۆیدا ڕاگیر دەكات ٢- ئامرازێكە بۆ برینكاری (قۆڕی) كردن

Retinal	شبكي	تۆڕەکی، تۆڕەیی، پەیوەندیدار بە تۆڕەی چاوەوە
Retintis	التهاب الشبكية	هەوکردنی (داگیرسانی) تۆڕە: هەوکردنێکی تۆڕەیە، نیشانەکانی کزبوونی بینایی (چاو تێکچوونی بینین، هەڵئاوسان و ئاوزانە ناوی تۆڕە یان هەندێ جار خوێن تێزانە ناوی
R., Albuminurica	التهاب الشبكية الزلالي	ئەلبومینە (هەوکردنی) تۆڕە ئەوەی لەگەڵ (هەوکردنی گورچیلە پەیدا دەبێت)
R., Diabetic	التهاب الشبكية السكري	شەکرە (هەوکردنی) تۆڕە: ئەو هەوکردنە تۆڕەیەی لەکاتی نەخۆشی شەکریدا دەبێت
R., Exudative	التهاب الشبكية النضحي	دادانە هەوکردنی تۆڕە،
R., Hemorrhagica	التهاب الشبكية النزفي	خوێنبەربوونە هەوکردنی تۆڕە: هەوکردنی تۆڕەیە خوێنبەربوونێکی زۆری لەگەڵدایە
R., Hypertensive	التهاب الشبكية الضغطي	پەستۆکە هەوکردنی تۆڕە: ئەوەی لەکاتی تووشبوونی نەخۆشیی تەوژمی خوێن بەرزیدا دەبێت

R., Pigmentosa	التهاب الشبكية الصباغي	بۆیە هەوکردنی تۆڕە (ڕەنگدار): نەخۆشییەکە بە زۆری میراتییە (بۆماوەیە) بەرە بەرە تۆڕەی تێدا ڕەقترە هەڵدێت و لەگەڵ ڕەنگگرتن و پووکانەوە، کایەی بینینی تێدا تەنگ دەبێتەوە لەگەڵ چاوکزی (ڕۆژەکوێری) و خلتەی ئەستێرەیی نیشتن لەسەر تۆڕە و کوێربوونەوەی کونی خوێندانەکانی
R., Serous	التهاب الشبكية المصلي	سیرۆمە هەوکردنی تۆڕە: هەوکردنێکی سادەی چینەکانی سەرەوەی تۆڕەیە
R., Solar	التهاب الشبكية الشمسي	خۆرە هەوکردنی تۆڕە: لەبەر زۆر چاو بڕینە خۆر یان سەیر کردنی ڕۆژ پەید دەبێت
Retinoblastoma	ورم الجذيعات الشبكية	ڕەتینۆ بلاستۆما، ئاوسانی تۆڕە قەدۆکەکان
Retinochoroiditis	التهاب الشبكية والشمية	تۆڕە و هاوەل هەوکردن
Retinocytoma=Glioma of the retima	ورم الشبكية الدبقي	سرێشە تۆڕە ئاوسێ

Retinodialysis	انفصال الشبكية	جوێ (جودا) بوونەوەی تۆڕە: لە شوێنی خۆ هەلّکەندرانی تۆڕە، هەلّپچڕانی تۆڕە لە ناوچەی کەناریەوە
Retinograph	صورة الشبكية	وێنەی تۆڕە، فۆتۆگرافی تۆڕە
Retinography	تصوير الشبكية	وێنەگرتنی تۆڕە، فۆتۆگرافگرتنی تۆڕە
Retinomalacia	تلين الشبكية	تۆڕە نەرمێ، نەرمبوونی تۆڕە
Retinopapillitis	التهاب الشبكية والحلمة	هەوکردنی (داگیرسانی) تۆڕە و مەمیلە: هەوکردنی تۆڕە و مەمیلەی چاو (otlie polilla)
Retionopathy	داء الشبكية	نەخۆشی (دەرد)ی تۆڕە: هەچ نەخۆشییەکی تۆڕە کە لە بنچینەوە لە (هەوکرنەوە) نییە
R., Exudative	داء الشبكية النضحي	دادانە دەردە تۆڕە
R., Leukemic	داء الشبكية الأبيضاضي	خوێنە سپیکە دەردە تۆڕە، دەردە تۆڕەی لو کیمیایی: بارێکە لە نەخۆشی لوکیمیادا ڕودەدات بەکالّبوونی بنکی چاو و ئاوسانی پەپکە و لێلّبوونی کەنارەکانی، دەردی تۆڕەی سپی خوێنی

Retinoscope	منظار الشبكية	تـۆڕە بـین، ڕەتینۆسـکۆپ: ئامراز‌ێکـــە بـــۆ پـــێ سەیرکردنی تۆڕە
Retinoscopy	تنظير الشبكية	تۆڕە بیـنین: سـەیرکردن و بینینی تۆڕە بە تۆڕە بین
Retort	الأنبيق	ئـەنبیق: دەفرێکـی خـڕی مـــل درێـــژە بـــۆ کێـــشان (دڵۆپانـــــــدن) بـــــە کاردەهێندرێت
Retraction	انكماش، تبعيد، انحسار	چـوونەیەك، کرژبوونــەوە، دوورخـــــــــــستنەوە، دوورکەوتنــــــەوە، لادران، بردنە دواوە
Retractor	مبعد	دوور خـــەرەوە: ئامرازێکـــە بـــــۆ دوور خــــــستنەوەی لێواری برین یان داپچڕینی دەمی برین
R.,Emmet's	مبعد (إمت)	دوور خـــەرەوەی (ئێمێـــت): (کیلـــك بـــین: vaginal speculum)ێکی خۆ ڕاگرە واتـــا خـــۆ بـــەخۆی خـــۆی ڕادەگرێت لە ناو کێلکدا
Retrad	الى الوراء	بـــۆ دواوە، بـــۆ پـــشتەوە، بەرەو دواوە
Retrahena aurem	العضلة الأذنية الخلفية	پشتە ماسولکەی گوێ: ئـەو ماسـولکەیەی کـە گوێـچکە بەرەو پشتەوە ڕادەکێشێت

Retro-	(خلف) سابق تدل على وضعية خلفية أو الى الخلف	پێشگرێکە بەمانای لە پشتەوە بوون، یان بەرەو پشتەوەیی
Retroaction	الفعل المعاكس	کاری پێچەوانە: کارکردن بە پێچەوانە (بۆ دواوە)
Retroauricular	خلف الأذن	پشت گوێ: پشت پەرەی گۆی
Retrobulbar	خلف القلة	پشت گۆی چاو
Retrocatheterism	القثطرة من الخلف: امرار قثطرة من فتحة فوق العانية عبر الأحليل الى فتحة الأحليل الخارجية	لە پشتە و کاسیتە ڕێکخستن: پیابردنی کاسیتەر (لوولەی لاستیك) بە ناو کونێکی کە لە بەر موسڵداندا کراوەتە میزڵدان و بۆ خوارتر بەناو میزەڕۆدا تا لە کونی میزی دەرەوە سەر دێنێتە دەرێ
Retrocecal	خلف الأعور	پشت کوێرە (ڕیخۆڵە)
Retrocedent	راجع، منسحب، مرتد	گەڕاوە، کشاوە دوا
Retrocervical	خلف العنق (الرحم)	پشت ملی مناڵدان
Retrocession	انسحاب	بە پشتا کەوتن، بۆ پشتەوە لادان بەتایبەتی بە پشتا کەوتنی گشتیی مناڵدان
Retrocolic	خلف القولون	پشت کۆلۆن، پشت ڕیخۆڵە گەورە

Retrodeviation	انحراف خلفي	پـــشته لادان، بـــۆ پـــشتەوە لادان
Retrodisplacement	انزياح خلفي	بۆ پشتەوە لادان
Retroflexed	منثنى للخلف	بۆ پشتەوە چەماوە
Retroflexion	انثناء خلفي، ثنى خلفي	بۆ پـشتەوە چـەمانەوە، بـۆ پشتەوە چەماندنەوە
R. of the Uterus	انثناء الرحم للخلف	بـــۆ پـــشتەوە چـــەمانەوەی منالْدان
Retrognathia	ارتداد الفك	کاکیلـە گەڕانـەوە، چـەناگە لەپاشی
Retrograde	متقهقر	بۆ دواوە گەڕاوە: گەڕانـەوە دواوە، گەڕانـــــەوە لـــــە ڕێگایەکی پێشووەوە
Retrography = Mirror Writing	الكتابة المقلوبة، كتابة المرأة	ئـــاوەژو نووســـین، بـــە پێچەوانە نووسـین، ئاوێنـە نووسی
Retrogression	تقهقر	گەڕانەوە دوا، گەڕانەوە ١- دارزین، گەنین ٢- catabolism
Retroperitoneal	خلف البريتون	پشت پەریتۆن
Retrophryngeal	خلف البلعوم	پشت گەرو
Retropharynx	البلعـــوم الخلفـــي: القـــسم الخلفي من البلعوم	گـەرووی پـشتەوە: بەشـی پشتەوەی گەرو

Retroposition	انتقال خلفي، ضجعة	پـــشته جـــوولان، فتگـــه و تلـوور کـەوتن، بــه دەمــدا کەوتن
Retropulsion		بۆ پشتەوه ڕەتبردن: ١- بۆ پشتەوه پـاڵ پێوەنـان وەك سەری ساواوه لـەکاتی زاییـنـدا بـۆ ئـەوەی زیـان نەدات به گوڕ دەرپەڕین ٢- ڕەوت (gait)ێکـــــــــی نائاسـاییه تێـدا لـەش بـه پشتدا چەمیوەتەوه ٣- بـــۆ پـــشتەوه ڕۆیـــشتن (پاشــه و پــاش) وەك لــه هەنــدێ نەخۆشـــی ڕەگــدا (دەماردا)
Retrospection	نظرة الى الخلف	ئاوڕێـك بـۆ پـشتەوه: بـیر کردنـــــەوه لــــه ڕووداوی پێشوو
Retrospondylolisthesis = sacrolisthesis	هبوط العجز الخلفي، تقدم العجز	بـۆ پـشتەوه پاشـڵ (سمتــه جۆڵـــه) داخـــزان: سمتـــه جۆڵه (پاشڵ)ی داخزاو
Retrostalsis	الحركـة الدوديــة العكـسية، التحوي العكسي	کرمـه جووڵـەی پێـچەوانه (ی ڕیخۆڵه)
Retrosternal	خلف القصي	پشت کۆڵه (سنگ)ی
Retrovaccination	تلقـــيح عكـــسي (رجعـــي): تلقـــيح العجـــل باللقـــاح المستحصل من البشر وكـذلك تلقـــيح الأبقـــار بـــالفيروس المستحـصل مــن عجـل لقـح بالطريقة الذكورة اعلاه	کوتــانی ئــاوەژوو: کوتــانی گوێرەکه بەرما کوتەکـه لـه مــرۆڤ وەرگـیراوه هــەروەها کوتان به ڤایرەسی چێڵێك که لەوه پێش بـەو جـۆرەی سەرەوه کوترابێت

Retroversion	ميل للخلف، انقلاب خلفي	بــۆ پــشتەوە وەرگــەڕان، وەرگەڕان بۆ پشتەوە
R. of Uterus	ميل الـرحم للخلف، انقلاب الرحم الخلفي	بــۆ پــشتەوە وەرگــەڕانی منداڵــــــدان، پــــــشتە هەڵگەڕانەوەی منداڵدان
Retzius Cavity	جوف (رتزيوس)	بۆشـایی (ڕیتزیـۆس)؛ ئـەو کــەلێن یــان بۆشــاییەی دەکەوێتە پێش میزڵدانەوە
R.'s Fibers	الياف (رتزيوس)	ڕیــشاڵەکانی (ڕیتزیــۆس)؛ تیسکە (دەزولە) ڕەقـەکانی خانــــەکانی دایتـــــەر (Deiters) لــە ئەنــدامی کۆرتی (organ of corti)دا
R.'s Ligament	رابط (رتزيوس)	بەستۆك
R.'s Space = prevesieals	حيز (رتزيوس)	کەلێن (ڕیتزیۆس) بۆشـایی بەردەمی میزڵدانە
R.'s Veins	اوردة (رتزيوس)	خـــوێنهێنی (ڕیتزیـــۆس)؛ خـــــوێنهێنی دیـــــواری ڕیخۆڵــەکان کــە دەچـــنە لقەکانی خوێنهێنی کلۆرەوە
Revaccination	اعادة (تكرار) التلقيح	کوتانەوە: کوتانی دووەم
Revellent	محول، مصرف	بگۆڕ، گۆڕە
Reversal	تحول	گــۆڕان: وەرگــەڕان یــان گـۆڕین بـە پێـچەوانە بـە شێوەی ئاوەژو

R., Sex	تحول الجنس	تــوخم گــۆڕكێ، زايەنــدى (جــنس) گــۆڕان: گــۆڕانى تايبـــەتێكان (خـــەواس)ى زايەنديیەك (جنسێك) بـۆ هى زايەنديیەكەى تر
Reversible	حوول، قلوب	گـــــــۆڕۆك، بگـــــــۆڕ، هەڵدەگێڕێتــەوە: دەشــێت بە زنجيرە گۆڕانێكدا بڕوات بـە هـەموو سـەمتێكدا: بـۆ پێـشەوە يـان بـۆ پاشــەوە وەك كارلێـــك كردنێكـــى پێچەوانەيى كيميايى
Reversed	مقلوب، متحول، معكوس	ئاوەژو، پێچەوانە
Reversion	تحول	گۆڕان: گەڕانەوە سەر بارى پێشوو
Revilliod's Sign	علاقـــة (ريفيـــو): فقـــدان القـدرة علـى اغمـاض العـين الــتي في الجهــة المــشلولة (في الشلل النصفي) دون اغمـاض الأخرى ايضا	نيــشانەى (ريڤــەيێو): لــە شــەپلەى نيوەييــدا: پــەكى نوقاندنى چاوى لاى شەپڵە لێدراوەكە بە بێ نوقانـدنى ئــەوى تريــشيان واتــا بـــە تەنيا چاوى لاى شەپڵە كـە ناشێ بنووقێنرێت
Revive	يحي، ينعش	دەژێنێتـــــەوە، زينـــــدوو دەكاتـــەوە، بووژاندنـــەوە: هێنانــەوە ســەر ژيــان دواى وەك مـــردوو لێهـــاتن بـــە ڕواڵەت، هێنانـەوە سـەرخۆ (هۆش)

Revivication	إنعاش، تجديد	بووژاندنەوە، نـوێ کردنـەوە: کڕاندن یـان نـوێ کردنـەوەی ڕووە ناسـاغەکە بـۆ ئـەوەی زووتر بە یەکترەوە بلکێنەوە (یەکتر بگرنەوە
Revulsion	تحويل: سحب الدم من جهة الى جهة أخرى	ئاڕاســتە کــردن: لــە بەشێکەوە خوێن ئاڕاستەی بەشێکی ترکردن
Rh	مختصر لـ(ريس) الذي هو نوع من النسانيس	ئــار ئــێچ کورتــەی (ڕێــسەس)ەکــە جــۆرە مەیمونێکە
Rh. Factor	عامل (ريس)	هۆکـاری ئـاڕ ئـێچ: کـارای ڕێسوس
Rhabditiform	عصوي، شبيه بالعصا	چیلکەیی، دار دەستی، وەك دار عەسا
Rhabdo-,	عـصوي (سـابقة) تـدل علـى العلاقـة بعـصا أو كـون الـشئ على شكل عصا	پێشگرێکە بەواتا چیلکە
Rhabdomyoblastoma	ورم جذعي عضلي مخطط	قــــەدە ئاوســــانێکی ماسـولکەیی میلـدارە، قـەدە پەنامی ماسولکەیی میلدار
Rhabdomyoma	ورم العضلة المخططة	پـەنامی ماسـولکە هێڵـدارە: رایــدۆمایۆما پــەنامێکی دانیــسقەی ماســولکەی هێڵدارەوە بە پەنامی پیس دادەندرێت بـەڵام هێنـدێك بە پیسی نـازانن بـەڵکو بـە باشی دادەنین (Benign)

Rhabdomyomyxoma		
Rhabdomyosarcoma	ساركوما العضلة المخططة	ڕابدۆ مایۆ سارکۆما: چەشنی پیسە لە ڕابدۆ مایۆما
Rhabdophobia	رهبة (رهاب) العصا	دارە ترسێ، لە دار ترسان: ترسێکی تەواو لێ نیشتن بە بینینی دار عەسا
Rhabdosarcoma	سركوما مخططة	سارکۆمای هێڵدار (میلدار)
Rhacoma	١- سحجة ٢- ضفن متدل	١- قرنجانی پێست ٢- گونشۆڕی: شۆڕیی تورەکەی گون (تورەکەی گون)
Rhaebocrania = torticollis = wryneck	صعر (العنق)	ملخواری
Rhaebosis	تقوس الأرجل: تقوس الأرجل أو اى عضو آخر مستقيم	قاچخواری، قاچ خواری، لاق گێڕی، گێڕی
Rhagadiform	مشقق	قڵیشاو، شەقار شەقار، قڵیش قڵیش
-rhage	نزف (لاحقة تعني نزف)	پاشگرێکە بەمانای خوێن بەربوون
Rhaphe = Raphe	رفو، رفاية، درز	دروونەوە
-rhaphy	خياطة، رفو، (لاحق)	پاشگرێکە بە مانای دروونەوە

Rhazes	الرازي	ئەبوبەكری ڕازی
R.H.D.,=Relative Hepatic Dullness	كمد كبدي نسبي	شـــیبوونەوەی جگـــەریی ڕێژەیی، ڕێژە شیبوونەوەی جگەر
Rhembasmus	١- شـرود الفكـر، اضـطراب عقلي ٢- تردد، حيرة	١- بـــیر پـــەرتی، نـــاڕێكی هۆشەكی ٢- دوو دڵی، سەر سامی
Rheo-,	بادئـة بمعنـى دفـق، تيـار أو العلاقة بالتيار الكهربائي	پێـــــشگرێكە بـــــەمانای هەڵقوڵین، لۆزەو، تەزو یان پەیوەنـــدی بـــە تـــەزووی كارەباوە
Rheocord= Rheostat	المقاوم المتغير، ريوستات	ڕیۆسـتات، بـەرگری بگـۆڕ: دەزگایەكـە بـۆ ڕێكخـستنی تـــەزووی كارەبـــا بـــەهۆی بەرگری گۆڕاوەوە
Rheology	مبحــث الــسوائل: مبحــث جريان السوائل كجريان الدم خـــلال القلـــب والأوعيـــة الدموية	لـــوزەوزانی، تـــەوژمزانی، ڕیۆلۆجی: باس لە لـۆزەوی شـــلەمەنی دەكـــات وەك لۆزەوی خـوێن بـەناو دڵ و خوێندانەكاندا
Rheometer	ريومتر: ١- كالفانوميتر ٢- جهــاز لقيــاس ســرعة جريان الدم	لوزەوپێــــــــــــــو، تەوژمپێوڕیۆمیتەر ١- گلڤانۆ میتەر ٢- دەزگایـەك بـۆ پێوانـەی خێرایی لوزەوی خوێن

Rheoscope	منظار التيار، كاشف التيار، ريؤ سكوب	لـوزەو بـين، ڕيۆسكۆپ، لـوزەو بـين: ئامرازێكـە بـۆ بينينـى هـەبوونى تـەزووى كارەبا
Rheostat	ريوستات، المقاوم المتغير، نعدلة التيار	تەزوو ڕێكخەرە، ڕيۆستات: دەزگايەكـە بـۆ ڕێكخستنى بـەرگرى و بـەو جـۆرە دەست گـرتن بەسـەر بـڕى ئەو تەزووەى دەچێتە نـاو سووڕێكى كارەبـا (eletrie eireuit)
Rheum	الراوند	ڕێواس
Rheum, Rheuma	رشح، نزلة	هەڵامـەت، پەسـتوى، ئاوكردن (ى لووت.. هتد)
R., Epidemic	انفلونزا، النزلة الوبائية	ئـەنفلوەنزا، درمـى هەڵامەت
R., Salt	النملة	بيرۆ، ئێكزێما
Rheumapyra	الحمى الرثيوية	تاى بادارى (ڕوماتيزمە)
Rheumatic	رثيوي، رثوي	پەيوەنديدار بە باداريىيەوە (ڕۆماتيزمە) ڕوماتيزمى
Rheumatism	الرثية	بـادارى، ڕۆمـاتيزم: زاراوێكى گشتييە نەخۆشى ماسـولكە، ژێ جومگـە، ئێـسقان يـان دەمـار دەگرێتەوە كەلە ئەنجاميدا ئـازار و پـەك كـەوتن بەنەخۆشى دەگات

R., Acute Articular	الرثية المفصلية المادة	باداری (ڕۆماتیزمە)ی تیژی جومگە
R., Gonorrheal	الرثية السيلانية	باداری (ڕۆماتیزمە)ی سووزەنەکی
R. of the Heart	الرثية القلبية	باداری (ڕۆماتیزمە)ی دڵ
R., Inflammatory	الرثية الألتهابية، الحمى الرثيوية	هەوە باداری، تای باداری
R., Muscular	الرثية العضلية	باداری (ڕۆماتیزمە)ی ماسولکە
R., subacute	الرثية التحت المادة	باداری (ڕۆماتیزمە)ی نیمچە تیژ
Rheumatismal	رثيوي	باداری، ڕۆماتیزمەیی
Rheumatogenic	رثوي المنشأ	باداری زا، ڕۆماتیزمە زا
Rheumatoid	رثوانی شبیه بالروماتیزم	ڕۆماتوید، شێوە باداری
Rheumatologist	طبيب (خبير) الرثية	پسپۆر (پزیشك)ی باداری (ڕۆماتیزمە)
Rheumatology	علم الرثية	باداریزانی، زانستی باداری (ڕۆماتیزمە)
Rhexis	تمزق	پچڕان، دڕان، شەقبوون
Rhigosis	برودة	ساردی، هەستی سەرما؛ هەست بەساردی کردن
Rhin-, see Rhimo-,	بادئة بمعنى أنف أو أنفي	پێشگرێکە بە واتا لووت، یان لووتی

Rhinal	أنفي	لـــــووتی، کـــــەپوویی: پەیوەندی لووت
Rhinalgia	وجع الأنف	لووتـە ئێـشێ، لـووت ئێـشە، ژانە لووت
Rhinallergosis = Hay fever	حمى القش، ارجية أنفية	ئەلێرجی لووت، لووتە تا
Rhineospasm	شخير	مرخە، پرخە
Rhinencephalon	فص (جزء) المخ الشمي	پلــی بــۆنکردنی مێــشك: بەشـــەکانی بـــۆنکردنی مێشك کە بریتییـە لـە پـل (قـاش)ی بـۆنکردن، مـاددە کونکونـــەی پێـــشەوە و ناوچـــەی (perolfaetory) هەروەها بەم بەشـە دەڵێن لووتە مێشك (nosebrain) مێـــــــشکی بـــــــۆن (Smellbrain)
Rhinesthesia	حاسة الشم	بـــین، هەســـتی بـــۆنکردن، بۆنکردن
Rhininsm	خنخنة	پرخن، منگنی، مرخە مرخ
Rhinitis	التهاب الأنف	هەوکردنی لووت
R., Acute Catarrhal	التهاب الأنف، النولوي الخاد	درمــە هــەوکردنی لــووت، هەڵامەت، سەرما بوون
R., Allergic	التهاب الأنف الرجي	هــەوە هەســـتناکی لــووت ئەلێرجی لووت

R., Anaphylactic = Hay fever	حمى القش	تای کا
R., Atrophic	التهاب الأنف الضموري	پووكانەوە هەوی لووت
R., Chronic Catarrhal	التهاب الأنف النزلوي المزمن	درمە هەوكردنی بنسی لووت
R., Hypertrophic	التهاب الأنف الضخامي	لووت هەوكردنی فرە گەشە
R., Sicca	التهاب الأنف الجاف	هەوكردنی وشكی لووت، وشكە هەوكردنی لووت
R.,Vasomotor	١- التهاب الأنف الوعائي ٢- حمى القش	١- دەفرە لووت هەوكردن ٢- تای کا
Rhimo-., Rhin-,	أنفي: بادئة تدل على العلاقة بالأنف	لووتی.. پێشگرێكە پەیوەندی بە لووتەوە نیشان دەدات
Rhinocleisis	انسداد أنفي	لووت گیران
Rhinodynia	وجع الأنف	لووت ئێشە
Rhinolalia	غنة	منگنی، خنەخن: بە لووت ئاخافتن لە بەر ناتەووای یەك لە ڕێبازەكانی ناو لووتدا
R. aperta	غنة مفتوحة: تحت من انفتاح كلي لفتحى الأنف الخلفيتين	منگنی كراوە: ئەو جۆرە منگنییە لەبەر تەواو كراوەیی كونەكانی پشتەوەی لووت (posterior nares)

R. clausa	غنة مسدودة: وتنتج من تضيق شديد أو انسداد المجاري الأنفية	منگنى داخراو: جۆره منگنييەكە لە تەواو تەسكى (گيراوەى) ڕێبازەكانى ناو لووت پەيدادەبێت
Rhinolaryngitis	التهاب الأنف والبلعوم	هەوكردنى لووت و قوڕگ
Rhinolaryngology	علم أمراض الأنف والحنجرة	دەردە لووت و قوڕگزانى، زانستى نەخۆشييەكانى لووت و قوڕگ
Rhinologist	طبيب الأنف	پزيشكى لووت، پسپۆڕى نەخۆشى لووت
Rhinology	طب الأنف	پزيشكى لووت، دەردە لووتزانى، زانستى نەخۆشييەكانى لووت
Rhinomiosis	تصغير الأنف: تصغير حجم الأنف بعملية جراحية	لووت بچووك كردنەوە: بە برينكارى هەندێ لە قەبارەى لووت بچووك كردنەوە
Rhinopathy	اعتلال الأنف	دەردە لووت، نەخۆشى لووت: هەرچى نەخۆشييەك بێت)
Rhinopharyngitis	التهاب الأنف والبلعوم	هەوكردنى لووت و گەرو
Rhinopharynx = Nasopharynx	البلعوم الأنفي	لووتە گەرو
Rhinophonia	خنة	منگنى، مرخنى، خنەخن

Rhinophyma	تضخم الأنف العجيري	کەڵـە لـووتێ، ڕاینۆفیمـا: گرگرِی گەورە بوونی لووت بەسوور بوونـەوە و خـوێن تێزانەوە
Rhinoplasty	تقويم الأنف	لووت ڕاستکردنەوە، لـووت پینەکردن
Rhinopolypus	سليلة أنفية	پـۆلیپی لـووت، زیـادە گۆشتی لووت
Rhinorrhagia	نزف الأنف	لووت پـژان، خـوێنی لـووت بەربوون
Rhinorrhaphy	رفو (خياطة) الأنف	لـووت دروونـەوە: برینکارییەکی پلاستیکییە بـۆ بـچووك کردنـەوەی لووت، هەندێ زیادە شانەی لـووت دەبڕێـت و دەمـی برینەکـە دەهێندرێتـەوە یەك بە دروونەوە
Rhinorrhea	رشح أنفي، ثر الأنـف سـيلان أنفي	لـووت ئـاوکردن: چـڵم دەردان لە لووت
R., Cerebrospinal	رشـح الـسائل الـدماغي مـن الأنف	ئـاوی مێـشك لـە لووتـەوە چوون
Rhinoscleroma	ورم انفي صلب	لـووت ئاوسـانی سـەخت (سـەختە لـووت ئاوسـێ)، پـەنامی سـەختی لـووت، ڕاینۆ سلێرۆما

Rhinoscope	منظار الأنف	لــووتبين: ئامرازێکــە بــۆ ســەیر کــردن و بینینــی ناوەوەی لووت
Rhinoscopy	تنظير الأنف	لـووتبینی، لـووت بیــنین: تێنۆرینـــە نـــاو لـــووت و ڕێبازەکـانی نـاوی یـان لـە برناخەکانـەوە یـان لووتـە گـــەرو (Nasopharymx)ەوە بە لووتبین
Rhizo-,	جــذر: بادئـــة تـــدل علـــى العلاقة بالجذر	ڕەگ، ڕیــــشە: پێــــشگرێکە پەیوەنـــدی بـــە ڕیـــشەوە نیشان دەدات
Rhizomelic	ذو علاقة أو يتصل بمفصل الفخذ أو الكتف	پەیوەنـدی هەیـە بـە یـان کـاری کـردوە لـە جومگـەی ران یان جومگەی شان
Rhizomeningomyelitis	التهـــاب النخـــاع والـــسحايا والجذور	هەوکردنی مۆخ و پـەردە و ڕەگەکان
Rhizotomist	(في الطب اليونـاني القـديم) جـــامع جـــوال للأعـــشاب الطبية	(لـــە پزیـــشکیی کـــونێ یۆنانــــــدا) کۆکــــەرەوەی گەڕۆکی گژوگیای دەرمان
Rhizotomy	شـق (قطـع) الجـذور: قطـع جــذور الأعــصاب الــشوكية داخل القناة الشوكية	ڕیشە بڕین: بڕینی ڕیشەی دڕکـە دەرمانــەکان لــەناو جۆگەی بڕبڕەییدا
R., Anterior	شق (قطع) الجذر الأمامي	ڕیـــشەی پێـــشەوە بـــڕین: بڕینـــی ڕیـــشەی پێـــشەوەی ڕەگـــــە دڕکییــــــەکان (بزوێنەکان)

R., Posterior	شق (قطع) الجذر الخلفي	ڕیشەی پشتەوە بڕین: بڕینی ڕیشەی هەستی پشتەوەی ڕەگە دڕکە دەمارەکان
Rhodium Rh	الروديوم ورمزه الكيمياوي (Rh)	ڕۆدیۆم: هێما کیمیاییەکەی (Rh)ە گەردیلە ژمارەکەی (٤٥) و کێشی گەردیلەییەکەی (١٠٢,٩٤)ە
Rhodo-,	أحمر سابقة تعني أحمر	سوور: پێشگرێکە بەمانای سوور
Rhodocyte	كرية حمراء	خڕۆکەی (خانەی) سوور
Rodogenesis	تكون الأرجواني: رجوع اللون الأرجواني الى الأرجوان البصري بعد قصره بواسطة الضوء	سوور بوون: گەڕانەوەی ڕەنگی سووری ئەرخەوانی بۆ ئەرخەوانی بینایی پاش سپی بوونەوەی بەهۆی ڕووناکییەوە
Rhodophane	رودوفين	(ڕۆدۆفێن) ڕەنگی سوورە یان کرۆمۆفێن (chromophane) لە قووچەکەکانی تۆڕەی چاوی مەلدایە لەگەڵ چاوی ماسی
Rhodopsin = The Visual purple	ارجوان البصر	ئەرخەوانی بینایی، ئەرخەوانی چاو: کرۆمۆ پرۆتینێکی هەستیارە بۆ ڕووناکی ڕەنگی ئەرخەوانییە لەناو پیلکەکانی تۆڕەدایە کە ڕەنگی دەچێتەوە بۆ زەردی بینایی (yellow visual) بەزەبری ڕووناکی و بەو چەشنەهانی (دنەی) نووکە (سەرە) هەستییەکانی ڕەتینا (تۆڕە) دەدات

Rhomboid	معيني	لەبزینەیی، مەعینی
Rhomboideus	العضلة المعينية	ماسولكەی لەبزینەیی
Rhonchus	شخير، خرخر	مرخە، پرخە
Rotacism	تضخيم أو تضعيف حرف الراء	قەڵەو كردن یان لەڕ كردن یان كردنی پیتی (ر) بەڵام لە ئاخاوتندا لەگەڵ پسەپس
Rhubarb	الراوند	ڕێواس: بۆ ڕەوانی و بۆ گرتنەوەی ڕیخۆڵە دەست دەدات ڕەگەكان
Rhypophagy	اكل الأقذار	پیسی خواردن، گەندە خۆری
Rhythm	توتر، نسق: (ريثم): حركة موزونة تكرر عمل بفترات منتظمة	ڕەزم، ریتم: بزوتنەوەیەكی كێشراوە (تەرازوو كراوە) دوپات بوونەوەی كارێك لەماوەی ڕێك و پێكدا
R., Circus	نسق دوار	ریزمی ئەڵقەیی، ڕیزمی بەسوور: جووڵە یان كرژبوونی ئەڵقەی (بەسووڕ) جووڵەیەك بەشێوەیەكی بازنەیی بگەڕێت بە ئەڵقە ماسولكەیەكدا
R., Coupled	نسق ثنائي	جووتە ڕەزم، ریزمی بەجووتە، جووت ڕیزم: پەیوەندییەكی نائاسایی لە نێوان ترپە و لێدانی دڵدا بە جۆرێك لە هەردوو لێدانێكی دڵ یەكێكیان دەگاتە نەبز واتا هەست دەكرێت لە نەبزدا

R., Fetal = Embryocardia	نسق حميلي	ڕەزمــی ئاولــەمی ، ریزمــی ئاولەمی
R., Gallop	نسق الخبب	غـــــاره ڕەزم، ریزمــــــی غـارکردن: ریزمــی دڵ کــه وەك دەنگــــی غـــــارکردن (چـوار ناڵــه)ی ئەســپی لێ دێـــت و بـــه پەیـــدابوونی دەنگێکـی تـری سـێهەم لــه نێـوان دوو دەنگــەی دڵــدا پەیدا دەبێت
R., Idioventricular	نسق بطني: نسق آلي (ذاتي) يتكـــون في البطيـــنين في حالات الحصار التام	ســــکۆڵه ڕەزم: ریزمــــــی ســــکۆڵەیی: ریزمێکــــی تەماتیکــه لــه زگۆڵــەکانی دڵــدا پەیــدا دەبێــت لـــه (eomplete heart block)
R., Pendulum	نسق بندولي	بەندۆڵـــه ڕەزم، ڕیزمـــی پـــانتۆلی، پانتۆڵـــه ڕیـــزم: دەنگـــی لێـــدانی دڵ وەك تکەی سەعاتی لێ دێـت بـه گۆڕانی دووەمـی دڵ و وەك دەنگـی یەکـەم لێهـاتنی چ لــەبارەی کـات خایانــدن و بــەرزی و چـۆنی نیـشانەی دەســـت کـــردن بـــه کـــەم هێزییه له دڵدا

R., Reversed	نسق مقلوب (معكوس)	ڕەزمی ئاوەژو: بارێکە لە ڕیزمی دڵ کە تێیدا لێدانی زگۆڵەکان ڕاستەوخۆ پێش لێدانی گوێچکەکان دەکەوێت
R., Sinus	نسق جيبي	ڕەزمی گیرفانی: ڕیزمی ئاسایی دڵە کە سەرچاوەکەی گرێی گیرفان و گوێچکەیە
R., Triple	نسق ثلاثي	ڕەزمی سیانی: ئەو ڕیزمەی پەیدا دەبێت کە سێ دەنگی دڵ بە دوای یەکدا چەندبارە دەبنەوە لە خولی یەك لە دوای یەکی دڵدا
R., Ventricular	نسق بطين	ڕەزمی زگۆڵەیی: ئەو کرژبوونانەی زگۆڵەیەکە لە (complete heart block) دا پەیدا دەبێت
Rhythical	نسقي، ريثمي	ڕەزمی
Rhythmicity	النسقية	ڕەزمێتی: باری کرژبوونی ڕیزمی
Rib	ضلع	پەراسو
R., Cervical	ضلع عنقي (رقبي)	مله پەراسو

R., False	ضلع كاذب	گەندە پەراسوو، پەراسووە درۆزنە، زرە پەراسو
R., Floating	ضلع سائب	پەراسووە بەرەڵلا
Ribbon	شريط	شريت
Riboflavine	ريبو فلافين	ريبۆ فلاڤين: جاران بە لاكتۆفلاڤين ناو دەبرا يان ڤيتامين B2 يان ڤيتامين G بەشە بەگەرمى نەگۆڕەكەى (ڤيتامين (B)ى ئامێتە)يە، لەناو شیر و هێلكە و ماسولكە و جگەر و گورچيلە و گيادا دەبێت
Rice	ارز، رز	برنج
R., White	ارز مهبش	برنجى سپيكراو، برنجى كرەكراو، (كوتراو يان كرە كراو)
R. Polishings	قشور الارز	ئاردە برنج
R.- water Stools	براز ماء الارز	پيسايى ئاوە برنج، پيسايى برنجاو: لەوانەى تووشى ڕشانەوە دەبن دەبێت
Richter's Hernia	فتق (ركتر)	قۆڕى (ريختەر): ئەوەيە كە هەر كەمێكى ديوارى ڕيخۆڵەى چۆتە ناو

Rickets	الكساح	ئێسکە نەرمە، ئێسك نەرمی: دۆخێکی نەخۆشییە لە کەمی ڤیتامین (D) بەتایبەتی لە منالێدا پەیدادەبێت، لە ژێر زەبری کاری ماسولکە و گرافی کەسەکەدا ئێسکەکان گێڕدەبن
R., Late	كساح متأخر	درەنگە ئێسکە نەرمە، ئێسك نەرمی درەنگی: ئەوەیە کە لە منالی هەراشتردا پەیدادەبێت
R.,Renal = Renalosteo dystrophy	كساح كلوي	گورچیلە ئێسکە نەرمە، ئێسك نەرمی گورچیلەیی
Rickettsia	ريكتسيا، مكوري باسيلي	خڕچیلکەیی، ڕیکێتسیا: بریتیین لە وردە زیندەوەر (میکرۆب (microorganism)ی چیلکەیی یان خر چیلکەیی (coccobacillary) کە ڕەنگی کاڵ دەگرن بەڕەنگ کردن بە ڕەنگی ئەنیلین و گرام نێگەتیڤن، هۆی نەخۆشین لە بڕبڕەدارەکاندا
Ricord's Chancre	قرحة (ركورد)، قرحة السفلس	شانکەری (ریکۆرد)، شانکەری سیفلس: زام (شانکەر)ە پەرچەمنتییە سەرەتاییەکەی نەخۆشی (سیفلیس)ە

Rictus	١-شق، فلع ٢- معقوف	١- قلّيش، درز ٢- داچەقییوی (وەك دەمی داچەقیو)
Ridge	حرف، ضلع	کەنار، لا
Ridgling	ذو خصية واحدة	یەکگونــە، یــەك گونــە: پیاوێـك یـان گیانلەبـەرێك کە تاکێك گونی هەبێت
Riedel's Disease = Ligneous thyroidotis	داء (ريدل)	نەخۆشی (ڕیدڵ)
R.'s Lobe	فص (ريدل)	قــاش (پــل)ی (ڕیــدل): بەشــێکی زمــانی (وەك زمان)ە لـە جگـەر نووسـاوە بە قاشی ڕاستی جگەرەوە
Riegel's Syndrome	لزمة (ريغل)	ســـیندرۆمی (ریگـــڵ): کۆبوونـەوەی دڵـە کـوتێ و نارەحـەتی وەك ئـەوەی لـە تەنگە نەفەسی بچێت
Riehl's Melanosis	ملانية (ريل)	میلانـــــۆزی (ریـــــل): نەخۆشییەکی پێستە پەڵە پەڵـە دەبێـت، دەخورێـت و سـوور دەبێتـەوە و کـرێش هەڵـدەدات بەتایبـەتی لـە ناوچــەوان، ســەر گۆنــە و لاملدا
Riga's disease	مرض (ريغا)	نەخۆشـی (ڕێگـا): زامـدار بــــوونی مەمیلـــــەیی (ulceration papillomatous) لغـــاوی زمـــان لەگـــەڵ پەیدابوونی بـەڵغێکی سـپی واش بەسەریەوە

Right	يمين، ايمن	ڕاست، ڕاستە
R.-eared	ايمن الأذن: يفضل اذن اليمن للأستماع بها	ڕاستە گوێ: حەز دەکات گوێی ڕاستی بداتە شت بۆ گوێ گرتن
R.-eyed	ايمن العين: يفضل عينه اليمن	ڕاستە چاو: چاوی ڕاستی بە پەسندتر (باشتر) دادەنێت
R.-footed	ايمن القدم	ڕاستە پێ: قاچی ڕاستی بەکاردێنێت بۆ هەنگاونان و خۆ لەسەر گرتنی پتر لە چەپ
R.-handed	ايمن اليد	ڕاستە دەست: دەستی ڕاستی زۆرتر بەکار دەهێنێت، ڕاستان
Rigidity	صمل	ڕەقبوون یان نەچەمینەوە وەك تەختە لێهاتن بەتایبەتی ئەوەی کە نائاساییە وە لە خۆشییەوە دەبێت
R., Cadaveric = Rigor mortis	صمل رمي	مردە ڕەقی
R., Cerebellar	صمل مخيخي	مێشکۆلە ڕەقیێ
R., Muscle	صمل عضلي	ماسولکە ڕەقیێ
R., Postmortem	صمل رمي	مردە ڕەقیێ

R., Spasmodic	صمل تشنجي (شنجي)	کرژە ڕەقیٚ
Rigor	صمل، قشعريرة	لەرزە ڕەقیٚ
R, nervorum = Tetanus	صمل عصبي، كزاز	مردە ڕەقیٚ
R., Water	صمل مائي	ئاوە ڕەقیٚ
Rim	حافة	لێوار، کەنار
Rima	ثلمة، شق، فتحة	قڵێش، درز، کون
R. ani, R.colunium	فتحة الشرج	کونی کۆم، درزی قنگ
R. glottidis	فتحة البلعوم	کونی گەروو
R. oris	فتحة الفم	کونی دەم، درزی دەم
R. palpebrarum	الشق الجفني، فتحة العين	کونی چاو، درزی چاو، درزی ناوپێڵوان
Rimous	مشقق	درزن، درزاوی، قڵێشاو
Ring	حلقة	ئەڵقە
R., External Abdominal	حلقة بطنية خارجية	ئەڵقەی دەرەکی زگ: کونێکە لە چەقی ماسولکە لارەی دەرەکی زگ کە گونە وێڵەی بەناودا تێپەڕ دەبێت
R., Internal Abdominal	حلقة بطنية داخلية	ئەڵقەی ناوەکی زگ: کونێکە لە پێچەك (fascia)ی پانەڕۆدا پێدا ڕۆیشتنی گونەوێڵە یان خڕە (ligament)

R., Bandl's	حلقة (باندل)	ئەڵقەی باندڵ: ئەستوور بوونێکی ئەڵقەیی مناڵدانە لەکاتی منداڵبووندا لە پێش دەمی ناوەوەدا پەیدا دەبێت و دەبێتە نیشانەی سنووری خوارووی بەشەکەی کە کرژ دەبێت لە مناڵدان
R's Bronchial	الحلقات القصبية	ئەڵقەکانی کرکرۆچکە (بۆری هەوا) یان قۆرقۆراگە: ئەڵقە کرکراگەییەکانی بۆرییەکەیە
R., Contraction	حلقة تقلصية	کرژە ئەڵقە، ئەڵقەی کرژ بوون
R., Femoral Crural R	حلقة فخذية	ڕانە ئەڵقە، ئەڵقەی ڕان: کونی سەری لای زگی کەناڵی ڕان کە بە ئاسایی بە پەریتۆن و پەردەی ڕان بەستراوە (گیراوە)
R., Superficial Inguinal = Ext abdominal	حلقة أربية سطحية	ئەڵقەی سەرەوەی بن ڕان
R., Deep Inguinal = Deep abdominal r	حلقة اربية عميقة	ئەڵقەی ناوەوەی بن ڕان
Ringworm	سعفة	زیپکە، هەڵزڵەپین

R. of the Beard=Tinea barbae	سعفة اللحية	زیپکەی ڕیش
R. of the Body=Tinea corporis	سعفة الجسد	زیپکەی لەش
R. of the Nails = onychomycosis	سعفة الظفر	زیپکەی نینۆك
R. of the Scalp=Tinea capitis	سعفة الرأس	زیپکەی سەر
Rinmann's Sign of Early pregnancy	علاقة (رينمان) للحمل المبكر	نیشانەی (رینمان) بۆ زوو ئاوسبوون
Rinne's Test	اختبار (رني)	تاقی کردنەوەی (رینێ): ئەگەر زرنگە چنگاڵێکی لەراوە بخرێتە سەر نووکی ئێسکی ماستۆید تا گوێ لە لەرەلەری نامێنێت ئینجا خێرا بگوێزرێتەوە بەر کونی گوێچکەیەکی ئاسایی هەست دەکرێت کە لەرەلەرەکانی هێشتا دەبیسترێت، ئەم تاقی کردنەوەیە نێگەتیڤە، ئەگەر شتێ بەری کونی گوێ بگرێت
Ripault's Sign	علاقة (ريبو)	نیشانەی (ریپۆ): بە زیندوویی پەستۆی دەرەکی خستنە سەر چاو بە تەنیا گۆڕانێکی دەمەکی تێدا هەست دەکرێت بەڵام دوای مردن ئەو پەستۆیە دەشێت کاری هەمیشەیی بکات

Risus	ضحكة، تكشيرة	پێکەنین، ددان ریچ کردنەوە
R. sardonicus, R. caninus	ضحكة استهزاء، تكشيرة خاصة في الكزاز	پێکەنینی گاڵتە پێهاتن (یان پێکردن) جۆرە ددان ریچکردنەوەیەك (ی تایبەتی)یە لە دەردە کۆپاندا
Ritter's Disease	مرض (رتر)	نەخۆشی (ریتەر): هەوکردنی پێست و توێژ هەڵدانی لە ساوادا
R,'s Fiber	ليف (رتر)	ریشاڵی (ریتەر): ریشاڵێکی باریکە، کە بە رەگە ریشاڵ دادەنرێت، لەتەوەری چیلکە (rod)یەکی تۆڕەدا کە ئەوسەری هەندێ ئەستوورترە
R.'s Law of Contraction	قانون (رتر) للتقلص	یاسای کرژبوونی (ریتەر): کردنەوە و داخستنی تەوژمێکی کارەبا هەردووکیان دەبنە هۆی هاندان (دنەدان) (stimaulation) لە رەگێکدا
R.'s Tetanus	كزاز (رتر)	کۆپانە (تیانووس)ی (ریتەر) بە بردنی تەزوویەکی نەگۆڕی کارەبا بۆ ماوەیەك بە رەگێکدا (دەمارێکدا) لەگەڵ کردنەوەی تەزوویەکی کرژبوونی کۆپانەیی (Totamic) دەست پێ دەکات

Ritter-Rollet's phenomenon	ظاهرة (ريتر و رولت)	دیاردەی (ڕیتەر و رۆلێت)
Ritter-Valli's Law	قانون (رتر وفالی)	یاسای (ڕیتەر و ڤالی)
Rivalry	منافسة	هاڤرکێ، هاوچاوی: بارێکی هاڤرکێ یان بەر بەرەکانێیە
Rivalta's Disease = actinomycosis	مرض (ريفالتا)	نەخۆشی (ڕیڤالّتا)
Rivalta's Test	اختبار (ريفالتا) للتميز بين Exudate و الـ trausadate	تاقی کردنەوەی (ڕیڤالّتا): دلّوپێك لە شلەکە (ی تاقی دەکرێتەوە) دەکرێتە ناو گیراوەی ترسی سرکە (کە لە دوو دلّۆپ ترشی ئاستێکی سەهۆلّی لەناو ١٠٠ سی سی ئاودا پێك هاتووە) ئەگەر دلّۆپەکە بنیشێت و لێلّییەك جێ بهێلّێت ئەوا ئەو شلەیە (Exudate)ە
Riziform	ارزى الشكل (رزي الشكل	برنجی، برنج شێوە، لە شێوەی دەنکە برنجدا
Robinson's Circle	دائرة (روبنسن)	بازنەی (ڕۆبنسن): بریتییە لە (anastomosis)ێکی خوێنبەر، منالّدان، هێلکەدان، شاخوێنبەری (شاسووره دەماری) زگ لەگەلّ خوێنبەری کلّۆتی ناوکۆیی و دەرەکی پێکهاتووە

Roborant	مقو	بەهێزکـــــەر، تۆنێـــــك: دەرمـــانێکی ئامـــادەکراوی بەهێزکەری بژێوە
Rochelle Salt	ملح روشيل	خوێی (ڕۆشێل): تارتـاراتی سۆدیۆم و پۆتاسیۆمە
Robust	قوي، جلد	بەهێز، بەگون
Rod	عصا، عصية	چیلکە، دار پـەلێکی ڕاسـتی بـاریکی مـاددە، بەتایبــەتی یـــــەکێك لـــــە تەنـــــە چیلکەییەکانی تۆڕەی چاو
R. Retinal	عصية شبكية	چـــیلکەی تـــۆڕە: خانـــەی لوولـــــــــــــــــــــەیی (neuroopithelial)ی زۆر تایبەتکارە کـە ئەرخـەوانی چـــاوی تێدایـــە لەگـــەڵ قووچەکەکان توخمە هـەرە هەســـتەوەرەکانی تـــۆڕەی چاو پێك دەهێنن
Rodenticide	١- مبيد القوارض ٢- مادة لإبادة القوارض	١- کرتێنکوژە ٢- ماددەیەکی کرتێنکوژ
Rodent	قارض، قاطم	کرتێن، قرتێن
Rodent Ulcer	قرحة آكلة	خۆرە زام
Roentgen	رونتكن	ڕۆنتگـەن: (بـەناوی (کـونراد ڕۆنتگــەن)ی زانــای فیزیــای ئەڵەمانییـــەوە نـــاونراوە) بریتییـە لـە ئەنـدازەی نێـو دەوڵـەتان (international)ی تیشکی ئێکس یان گاما

R. rays	اشعة رونتكن	تيشكى ڕۆنتگەن: تيشكى نەبينراوى ڕووناكييە كە زۆر لە مادده ڕەقەكان دەسمێت و بەناويانـدا تێپەڕ دەبێت، شكاوى و تەنى بيانى لە لەشدا دەردەخەن و بەكارە لە چارەكردنى هەندێ نەخۆشيدا
Roentgenism	الرونتكانية ١- التأثير العلاجي لأشعة رونتكن ٢- التأثير الضار لأساءة استعمال اشعة رونتكن	ڕۆنتگنيزم، ڕۆنتگەن: ١- وەك دەرمان بەكارهێنانى تيشكى ڕۆنتگەن ٢- كارى خراپى تيشكى ڕۆنتگەن لەسەر لەش، ئەو نەخۆشييانەى كە بەخراپ بەكارهێنانى تيشكى ڕۆنتگەن پەيدادەبن
Roentgenography	التصوير الشعاعي، التصوير بأشعة رونتكن	تيشكە وێنەگرتن، وێنەگرتن بە تيشكى ڕۆنتگەن
R., Double Contrast	تباين مزدوج للتصوير الشعاعي	جووتە جياوازيى تيشكە وێنەگرى
R., Mass	التصوير الشعاعي الجمعي	گشتە تيشكە وێنەگرتن، تيشكە وێنەگرتنى تيشكى (كۆمەڵ): تيشكە وێنەگرتن و پشكنينى زۆربەى خەڵق يان كۆمەڵى زۆرى دانيشتوان

R., Miniaturemass	التصوير الشعاعي الجمعي المصغر	ورده تیشکه وێنەگرتنی گشتی: بەکارهێنانی فیلمی بچووکه بۆ وێنەگرتن
R., Serial	التصوير الشعاعي المسلسل	تیشکه وێنەگرتنی زنجیرەیی: وەرگرتنی چەند تیشکه وێنەیەکی شوێنی هەڵبژێردراو بە دوای یەکدا و لەماوەی دیاری نەکراودا
R., Spot-film	التصوير الشعاعي الخطفي	ڕفێنە تیشکه وێنەگری، لەکاتی فلۆروسکۆپیداگرتنی وێنەی شوێنێك
Roentgenologist	طبيب الأشعة، اختصاصي الأشعة	پزیشکی تیشك، پسپۆڕی تیشك ڕۆنتگە نۆلۆجیست
Roentgenology	علم الأشعة	تیشکزانی، تیشکی ڕۆنتگەنزانی، ڕادیۆلۆجی، زانستی تیشکی ڕۆنتگەن، زانستی تیشك: باس لە بەکارهێنانی تیشکی ڕۆنتگەن دەکات بۆ چارەکردنی نەخۆشی و وێنەگرتن بۆ دۆزینەوەی نەخۆشی
Roentgenoscopy = Fluoroscopy	التنظير الرونتكنى، الفحص بالأشعة	فلۆرۆسکۆپ، تیشکبینی، تیشکه پشکنین

Roentgenotherapy	العلاج بالأشعة	چـــارەكردن بـــە تيـــشك، تيشكە چارە
Roger's Disease	مرض (روجر)	نەخۆشـــــى (رۆجـــــەر): هـــەبوونى پەيوەندييـــەكى نائاســـايى (كـــون) لـــەنێوان زگۆڵەكانـــــدا بەشـــــێوەى زگماك
R.'s Symptom	عرض (روجر)	نيـــــشانەى (رۆجـــــەر): گەرمييـــەكى خـــوار پلـــەى ئاساييە لـە پلـە (قۆنـاخ)ى سـێيەمى سـيلى پـەردەكانى مێشك
Rokitansky's Disease	مرض (روكتيانسكى)	نەخۆشـــى (رۆكيتانـــسكى): زەردە پووكانـــەوەى تيـــژى جگەر
R.'s Tumor	ورم (روكيتانسكى)	پـــەنامى (رۆكيتانـــسكى) جـــــۆرە ئاوبەنـــــدێكى (grafian follicle)ە كـــە كيـــــسەيەكى بـــــچووكى لاسكدارى لێ پەيدا دەبێـت و شـێوەى هێـشوە ترێيـەك دەدات بە هێلكەدان
Rolandic	رولاندى	رۆلانـــدى: وەســـف كـــراو لەلايەن يان ناونراو بە نـاو و لەســەر شــەرەفى (لــويجى رۆلاندو)ى زاناى ئيتاليـايى بەناو بانگەوە

Rolando	شقوق الدماغ	درزه مێشك
Rolandometer	مقياس شقوق الدماغ، مقياس رولاندو، رولاندوميتر	درزه دەماخپێو، ڕۆلاندۆپێو، ڕۆلاندۆمیتەر: ئامرازێکە بۆ دۆزینەوە و نیشانە کردنی درزە جیاوازەکانی سەر ڕووی مێشك
Roll	لفة	خلۆك، تۆپ: پێکهاتوویەکی لوولەیی (ئیستیوانی)یە
Roller	لفافة	سارغی: لوولەیەك لە لۆکە یان کەتانی پێچراوە بۆ بەکارهێنان لە برین پێچانەوەدا
Romanoscope = Sigmoidoscope	منظار السمين	سیگمۆیدۆ سکۆپ، ناوبینی ڕیخۆڵە ئەستوورە
Romanovsky’s (Romanowsky's) Stain	صبغ (رومانوسكي)	ڕەنگ (بۆیە)ی ڕۆمانوسکی: جۆرە ڕەنگێکە بۆ ڕەنگکردنی خانە و شانە پێی
Romberg’s Disease	(مرض رمبرغ) الضمور الوجهي النصفي المتقدم	نەخۆشی (ڕۆمبەرگ): پووکانەوەی نیوەی ڕووی پێشکەوتو (progressive facial hemiatrophy)
R.’s Sign	علاقة (رمبرغ)	نیشانەی (ڕۆمبەرگ): لارەو لارکردنی لەش و لەسەر پێ خۆڕانەگرتن بەچاو نوقاوی و هەردوو پێ پێکەوە جووتکراوی لە ڕاوەستاندا

Room	غرفة	ژوور
R., Delivery	**غرفة الوضع (الولادة)**	**ژووری منالّبوون (زاین): ژوورێکە لە خەستەخانەیەکدا کە ئافرەتی زگپڕی تێ دەخرێت بۆ منالّبوون**
R., Intensive Therapy	**غرفة العلاج المركز، غرفة (وحدة) المعالجة المركزة**	**ژووری چرچارەکردن (بەتین): یەکە (unit)ێکی خەستەخانەیە کەلوپەل و تفاقی تایبەتی زۆر و کەسانی پسپۆڕ و شارەزای لێیە بۆ ئەرکی چارەکردنی نەخۆشی ترسناك و کفت جێبەجێکردنی، ئەوانەی یارمەتی یەکبینەی بەردەوام و زۆریان پێویستە**
R., Operating	**غرفة العمليات**	**ژووری برینکاری (برینسازی)**
R, Recovery	**غرفة الأفاقة**	**ژووری هاتنەوە سەرخۆ (بووژانەوە): بەشێکی (دەستەیەکی) خەستەخانەیە (hospital unit) نزیك ژووری برینکاری یان ژووری منالّبوون و تفاقی تایبەتی تێدایە لەگەلّ کەسانی شارەزا بۆ چاودێری و ئاگاداری کەسانی برینکاری بۆ کراو یان ئافرەتی زەیستان تاوەکو دێنەوە سەرخۆ و بەبێ مەترسی دەشێت ببرێنەوە شوێنی خۆیان**

Root	جذر	ڕیشە، بنج، ڕەگ
R. Anterior	الجذر الأمامي (للأعصاب)	ڕیشەی پێشەوە (ی ڕەگ)
R., Dorsal	الجذر الخلفي	ڕیشەی پشتەوە (ی ڕەگ)
R., Facial	جذر وجهي	ڕیشەی (ڕەگ) ڕوو
R., Motor	جذر حركي	ڕیشەی بزوێن: ڕیشەی پێشەوەی ڕەگی بڕبڕاگەیی (دڕکی)
R., Nerve	جذر العصب	ڕیشەی ڕەگ (ڕیشەی دەمار)
R., Posterior	جذر خلفي	ڕیشەی پشتەوە، ڕیشەی هەستی (هەست)؛ ڕیشەی پشتەوەی ڕەگی دڕکی (بڕبڕاگەیی)
R., Sensory	جذر حسي	ڕیشەی هەست، هەستە ڕیشە: ڕیشەی پشتەوەی ڕەگی دڕکی (دڕکە پەتك) (بڕبڕاگەیە)
Rope	حبل	پەت، تەناف
Ropy	لزج	لینج (لینج دەزوولەکەر)
Rosacea	وردية	دڕکە، سووری، گوڵێ: نەخۆشییەکی بنەسییە دەداتە پێستی لووت، ناوچەوان و گۆنەکان کە لە پێشەوە ئاڵ دەبنەوە ئینجا سوور هەڵدەگەڕێن لەبەرفراوانبوونی مولوولەکان و پەیدابوونی زیپکەی وەك هی عازەبە، لەوە دوا پێستی لووت زبر دەبێت و ئەستوور دەبێت (Rhinophyma)، هەروەها بەم نەخۆشییە دەڵێن عازەبەی پەمەیی (acne rosacea).. هتد

Rose	ورد	گوڵ، گوڵەباخ
Rosary	سبحة، مسبحة	تەزبیح
R., Rachitic = racehitic beads	سبحة الكساح	تەزبیحی ئێسکە نەرمە
Rose's position	وضع (روز)	باری (ڕۆز): نەخۆش بەگازی پشتدا لەسەر مێزەکە پاڵ دەخرێت و سەری بەسەر کەناری سەری مێزەکەدا شۆڕ بەتەواوی دەکرێتەوە
Rosenbach's Disease	مرض (روزنباخ)	نەخۆشی (ڕۆزنباخ): گرێی هەبەردین: ئاوسان و گرێ کردنی دووەمین گرێ پەنجەیە کە بەدەست لێدانی دێشێت
Rosenbach's Sign	علامة (روزنباخ)	نیشانەی (ڕۆزنباخ): ١- نەمانی پەرچە کرداری پێستی زگ لەدووچار بوونی نەخۆشی هەوکردنی ڕیخۆڵەدا ٢- نەمانی پەرچەکرداری پێستی زگ (abdominal skin reflex) لەو نیوەیەیدا کە شەپلەی لێداوە لە شەپلەی نیوەییدا ٣- بەئاسانی توانای نوقاندنی چاو نەبوون لە نیۆراسینیادا

R.'s haw	(قانون روزنباخ)	یاسای (ڕۆزنباخ)
R.'s Sign	علامة (روزنباخ)	نیشانەی ڕۆزنباخ
Roseola	الوردية، وردية وبائية	لیری پەمەیی: هەچ لیرێکی سوور ڕەنگ بەتایبەتی (Rubeola) دڕکە
R. cholerica		لیری ڕشانەوە
R., Epidemic	الوردية الوبائية	دڕکە
R. Infantum	وردية الأطفال	لیری ساوا
R. vaccinia	وردية التلقيح	لیری کوتان
Roser's position	وضع (روزر)	باری (ڕۆزەر): سەر شۆڕکردنەوە سەر لێواری مێزدا
Roser-Brun's Sign	علاقة (روزر وبراون)	نیشانەی (ڕۆزەر و براون): لە تووشبوونی بە دومەڵ یان بە پەنامی مێشک دێ، سەختەی مێشک شوار (لێدان)ەکەی نامێنێت
Roset = Rosette	وردة: أي تشكيل أو تركيب يشبه الوردة	گوڵ: هەچ شێوە یان پێکهاتوویەك لەگوڵ بچێت
Rostellum	منقير (منقار صغير): ذلك القسم رأس الدودة الشريطية الذي يحمل الشصوص	دەنووکەڵە: دەندووکێکی بچووك ئەو بەشەی لەسەری کرمی شریتی کە قولاپەکانی پێوە بەندن
Rostral	منقاري	دەنووکی: پەیوەندی دەنووك، وەکو دەنووك، دەندووکدار، بەرەو دەندووك

Rostrate	ذو منقار	دەنووکدار
Rostrum	منقار	دەندووك، دەنووك
Rot	تعفن	گەنین، ڕزین، پووان
Rotary	دوار	خولاوە
Rotate	يدور، يدير	خولانـــەوە، ســـووڕانەوە، خولاندنـــەوە، خولـــدان، سوڕاندنەوە، سوڕپێدان
Rotation	دوران، تدوير	خولانـــەوە، ســـووڕانەوە، خولاندنـــەوە، خولـــدان، سووڕاندنەوە
Rotator	مدور: عضلة تـدير جـزءا أو عضوا على محور	خولێنــەوە: ماســولكەيەكە كــــە بەشـــێك لەســـــەر تەوەرەكەی دەخولێنێتەوە
Rotch Sign	علاقة (روتش)	نیشانەی (ڕۆچ)
Roteln, rotheln = Rubella	الحصبة الألمانية	دڕكە، سورێژەی ئەڵەمانی
Rotula	الرضفة	كلاوە ژنۆ
Rough	خشن	زبر، درشت، هەراش
Roughage	خـشائن: المـواد الغـير القابلـة للهــضم في الطعــام كالألـيــاف والسللوز	زبرۆكەكان
Rouleau	للهضم، لفة، رصيص	لوولــە، بەســـتەك، ڕۆلــۆ: لوولەيــەك لــە خڕۆكــەی سووری خوێن لەسەر یـەك داندراو وەك گۆڵی پارە

Rowndworm = Ascaris	الدودة المستديرة، أسكارس	لووكه كرم، ئەسكارس
Rovsinng's Sign	علاقة (رفزنج)	نیشانەی (ڕۆڤزنیگ): بەدەست نان بەلای چەپی زگدا بەرامبەر خاڵی (ماك بەرنی) لەلای ڕاستی زگ، ئازارە تایبەتییە کە لە خاڵی ماك بەرنیدا (Meburney) پەیدا دەبێت ئەگەر ژان هی ڕیخۆڵە کوێرە بێت بەلاّم هیچ ژانێك لای ڕاست پەیدا نابێت ئەگەر نەخۆشی تر بوو
Rubber	مطاط	لاستیك
Rubedo	احمرار: الأحمرار خجلا أو احمرار الجلد	سوور هەڵگەڕان، سووربوونەوەی پێست لەشەرمدا
Rubfacient	محمر	سوور کەرەوە: ١- سوور کەرەوەی پێست ٢- هۆیەکە کە پێست سوور دەکاتەوە بە خوێن تێرانی کارا یان بەرکار (active یان passive)
Rubella	الحصبة الألمانية	دڕکە، سووریکە (سورێژە)ی ئەڵمانی: نەخۆشییەکی تیژی ڤایرەسە، لیرێك وەك ئەوەی سووریکە دەردەدات دوای ماوەی هەڵهێنانی کە لە ١ – ٣ هەفتە دەخایەنێت

Rubeola	١- الحصبة الألمانية ٢- الحصبة	١- دڕکـــــه، ســــووریکەی ئەڵەمانی ٢- سووریکه، سووریژه
Rubeosis	احمرار، تحمر	سوور بوونـەوه: بەتایبـەتی سوور بوونەوەی پێست
R. iridis diabetica	احمرار المقلة السكري	ســوور بوونــەوەی شــەکری گۆی چاو: سوور بوونـەوەی گـۆی چـاو لەبــەر گـۆڕانی مولوولەکان له شەکریدا
Ruber	النواة الحمراء	ناوکه سووره
Rubescent	احمرار	ســوور هەڵگــەڕان، ســوور بوونەوه، سوور باوبوون
Rubidium	روبيديوم	ڕۆ بیـــدیۆم: کانزایـــەکی ئــــەلکالیی دانیــــسقەیه گەردیلــه ژمارەکــەی ٣٧ و کێــشی گەردیلەییەکــەی ٨٥,٤٨ و هێمـــــــــــای کیمیاییەکەشی (Rb)ه
Rubigo = Rust	صدأ، زنجار	ژەنگ
Rubin’s Test	اختبار (روبن)	تاقیکردنەوەی (روبن)
Rubor	احمــرار: أحــدى العلاقــات الرئيسية للألتهاب	ســووری، ســوور بوونــەوه: یــــەك لـــه نیــــشانه سەرەکییەکانی هەوکردنه
Rubrospinal	حمراوي نخاعي	سووره و دڕکی: پەیوەنـدی ناوکه سووره و پەتی دڕکی (دڕکه پەتك)

Ructus	تجشؤ	قڕقێنه
Rudiment	أثر	شوێنەوار: ١- ئەنـدامێك یـان بەشـێك کـە کـەمی یـان هـیچ فـەرمانی نـەبێت بـەڵام فـەرمانی بـووە زووتـر لـە پلەیـەکی زۆرتـری پێگەیـشتنی ئـەو کەسـە خۆی یان باو باپیرانی ٢- Primordium
Rudimentary	أثري	ناتـەواو، ناتـەواو پێگەیشتوو
Rufous	أحمراني	سوورفل: ١- سووری تێر ٢- کەسێکی قژ سووری دەم و چاو سوور (باو)
Ruga	ثنية، تجعيده	قەد، چرچ، لۆچ
R. Gastrica	ثنية مصدية	لۆچـی ئاشـك: لۆچـەکانی ناو بەرگی ئاشك (گەدە)
R., Palatina	ثنية حنكية	چرچی مەڵاشو: ئەو چـرچ و لۆچییە پانە ڕۆیانەی لـە هێڵی نـاوە ڕاسـتەوە بـەرەو تەنیشتەکان دەڕۆن
R. of the Vagina	ثنية مهبلية	لۆچی (چرچ) کیلك
Rugose, Rugous	اجعد	چرچ، لۆچدار، لۆچ لۆچ

Rugosity	تجعد	چرچ، لۆچ لۆچی
Ruhmkorff coil	ملف (رمكرف)	کلافەی، کۆیلی (ڕەمکورف)
Rule	قاعدة	دەستوور
Rum	رم: مشروب كحولي	رەم: خواردنەوەیـــــــەکی کهوولییە
Rumbling of bowels	صوت حركة الامعاء	قـۆڕەی زگ، قـۆڕە قـۆڕی ڕیخۆڵە
Rumbatron	رمباترون	ڕەمباترۆن
Rumen	كرش	ورگ: یەکـــــەم خانــــەی گەدەی کاوێژ کەرانە
Ruminant	مجتر	کاوێژکەر
Rumination	أجترار	کاوێژ، کاوێژ کردن
Rump	الية: ١- نهاية العمود الفقري ٢- الأليتين	سمت، قنگ، پاشەڵ
Rumpf's Sign	علاقـــة (رومـــف): تـــسرع النـبض عنـد الـضغط علـى نقطــة مؤلــة تــصادف في النورستينيا	نیـــــشانەی (رۆمـــــف): خێرابوونی نـەبز بەدەست نان بە شوێنی بەئازاردا لـە نیورا ستینیاردا دەبێت
Rupia	روبيـا: علاقـة مـن علاقـات السفلسى الثلاثي	روپیـــا: نیـــــشانەیەکی سیفلیسی سیانییە
Rupture	١- تمزق، انفجار، تمزيق ٢- فتق	١- دڕان، تەقین، دڕاندن ٢- قۆڕی

R. of the Membranes	تمزق الأغشية	دڕانی پەردەکان
Ruptured	متمزق، مصاب بالفتقة	دڕاو، شەقبردو، قۆب
Rust	١- صدأ ٢- صدأ الحبوب امرض من أمراض الحبوب	ژەنگ: ١- ئۆکسید یان هایدرۆکسیدی ئاسن ٢- جۆرەکە ڕویەکە وەك نەخۆشی دەداتە هەندێ ڕووەك و لە شێوەی پەڵە پەڵەی وەك ژەنگدا بەر چاو دەکەوێت
Rust's Disease	مرض (رست): تدرن الفقرات يصيب الفقرتين الأولى والثانية الرقبيتين	نەخۆشی (ڕەست): سیلی بڕبڕاگەیە بڕبڕەی یەکەمین و دووەمینی مل دووچاری دەبێت
R.'s Sign	علاقة (رست)	نیشانەی (ڕەست): ئەو کەسانەی دووچاری کلۆری یان قرژاڵەی بڕەکانی ژووروی ملن لەکاتی بزوتنەوەی لەشدا بەناچاری دەست بەسەریانەوە دەگرن بۆ ڕاگرتنی
Rut	الدورة النزوية (عند الحيوان)	بەبابوون، هاتنە تەگە

Rutidosis	تغــضن القرنيــة: ويحــصل قبل الوفاة وهو علاقـة مـن علاقات الوفاة	گلێنـه چرچـی، چرچبوون (زبربـــوون)ی گلێنـــه: لـــــەپێش مردنــــدا پەیـدادەبێت و یەكێكیـشە لە نیشانەكانی مردن
Rutilism = Red-headedlness	احمرار الرأس	سەر سووری
Rye	الجـاودار: نــوع مــن الـشعير الذي لاقشرة له	جۆرە جۆیەكی بێ توێكڵە
Ryle Tube	أنبوب (رايل)	بــۆریی (رایــل)، لوولــەی (رایل)

S

S	١- الرمز الكيمياوي للكبريت ٢- مختــصر (sumis) بمعنــى نصف ٣- محتصر (simister) بمعنى يسار	١- هێمـــــای کیمیــــــایی (گۆگرد)ە ٢- کورتـــــەی (sumis)ە بەمانای (نیو) ٣- کورتـــەی (simister)ە بەمانای (چەپ)
Saber-legged	سيفي الساق	لولاق شمشێری، لاق خوار
Sabouraud's Agar	اكار (سابورو)	ئـــــەگاری (ســــــابۆرۆ) ئـــــەگارێکی بـــــژوێن (nutrient)ە پـــــەپتۆنی شاســێن و مــاکتۆز یــان مانایتی تێدایە
Sabulous	رملي	لمی

Sabulum	رمل	لم
Saburra	مذر	بـەڵخ، بۆگـەنی دەم یـان ددان
Sac	كيس	کیسە، توورەکە
S., Abdominal	كيس البطن	کیـــــسەی زگ: لـــــە ئاوڵەمەدایـــــە و لـــــە ئەنجامدا دەبێتە بۆشایی زگ
S., Chorionic	كيس مشيمي	ئاوەڵە توورەکە
S.,Conjunctival	كيس المنظمة، كيس الملتحمة	پێڵـــــووە توورەکـــــە، رێکخەرە توورەکـە، لکاوە توورەکە
S., Lacrimal	كيس الدمع	کیـــــسەی فرمێـــــسك، فرمێسکدان
S., Vitteliue	كيس المح	کیسەی زەردێنە
S., Yolk	كيس المح	کیسەی زەردێنە
Saccate	١- كيسي ٢- مكيسي	کیـــسەیی، کیـــسکردوو، کیسە دار (لـەناو کیـسەدا بوون)
Saccharated	سكري	شیرین، شەکری
Saccharide	سكريد	ســەکەرایدا: زنجیرەیەکـە لــە کاربۆهێــدرات کـــە (شــــەکر)ەکـــــانیش دەگرێتەوە، دابەش کراوە بۆ تاکە شەکرە و جووتـە شــــــەکرە و فــــــرە شەکرەکانەوە، شەکرە

Sacchariferous	حامل السكر، منتج السكر	شـەکردار، شـەکر هـەڵگر، شەکردەر: ئەوەی شەکری تێدایـــە یـــان لێـــی پەیدادەبێت
Saccharification	تسكر، تحويل الى السكر	شــــەکراندن، کـــــردن بەشەکر
Saccharimeter	مقياس السكر	شــــەکرپێو، شــــەکر پێـو(ەر): ئامرازێکـە بـۆ پێوانــەی ڕێــژەی شــەکر لەگیراوەیەکدا
Saccharin, Saccharinol	سكرين، سكرينول	ســەکەرین، ســەکەرینۆڵ: ماددەیــــەکی ئێجگــــار شیرینە
Saccharine	سكري، حلو	شـیرین، شـەکری: تـامی شیرین
Saccharo-	سـابقة تـدل علـى العلاقـة بالسكر	شــــەکرۆ – پێـــشگرێکە پەیوەنــدی بەشــەکرەوە نیشان دەدات
Saccharobiose = Disaccharose	ثنائي سكروز	دوانە شەکرۆز
Saccharolytic	حال السكر	شـەکر شـیکەرە، شـەکر شی کەرەوە
Saccharometabolism	أيض السكر	میتابۆلیزمی شەکر
Saccharometer	مقياس السكر	شەکر پێو(ەر)
Saccharomyces	الخمـائر، الفطـور الـسكرية، خمائر أحادية الخلية	ترشـــێنەکان، شــــەکرە کەڕو، ترشێنی یەکخانە

Saccharorrhea = Glycosuria	الداء السكري	نەخۆشی شەکرە
Saccharose = Sucrose	سكروز	شەکرۆز، سوکەرۆز
Saccharum	السكر	شەکر
S. album	السكر الأبيض	شەکری سپی
S. lactis	سكر اللبن	شەکری شیر
S. ustum	الكارمل، السكر المحروق	کارامێل، شەکری سووتاو
Sacciform	كيسي، كيسي الشكل	کیسەیی، توورەکەیی
Saccular	كيسي	کیسەیی
Sacculated	مكيسي	کیسەدار، کیسکردوو
Sacculation	تكيس، كيس	کیـــــــسەداری، کیـــــــسە، کیسکردن
S. of colon = haumstrum	تكيس القولون	کیسکردنی کۆڵۆن
S. of larynx = Larymgeal pouch	تكيس الحنجرة	کیسکردنی قورگ
Saccule, Sacculus	كُييس	کیسۆکە، کیسۆڵە: ١- کیـــــــسە یـــــــان توورەکەیەکی بچووك ٢- کیـــــسۆڵەی گـــــوێ: بـــــچووکترینی هـــــەردو بەشەکانی membranous (Labyrenth)ی دالآنی گوێ
S.dentis	كيس السن	کیسۆکەی ددان
S.laryngis= ventriculus	كيس الحنجرة	کیسۆکەی قورگ

S.vestibularis	كيس السن	كيـــــــــسۆڵەی ددان: كيـــسەیەكی ڕيـــشاڵییە لەكاكیلـەدا كـە ددانێكـی دەرنە هاتووی لەناودایە
Saccus	كيس	كیسە
S.endolymphaticus [B.N.A]	كـيس سـائل التيــه الغـشائي للأذن	توورەكــەی شــلی ڕاڕەوی پەردەی گوێ
Sacra media = The middle sacral artery	الشريان العجزي المتوسط	نێوانە خوێنبەری پاشەڵ
Sacral	عجزي	سمتە جۆڵەیی، پاشەڵی
Sacralgia	ألم العجز	ژانی سمتـە جۆڵـە، پاشـڵ ئێشە
Sacralization	تعجز (الفقرات)	سمتاندن، پاشـەڵاندن: بـە جۆرێـــك گـــەورەبوونی چـــوكڵەی تەنیــــشتی بڕبـــــڕەی پێنجـــــەمی ســـێبەندە تـــاوەكو وەك بەشێك لە سمتـە جۆڵـەی لێ دێت
Sacratama	ساكرا تاما: التغذية السوية	ئاسایيە خـۆراك، سـاكواتايا: (Pirquet)وشەیەكە پیرکێ دای هێنـــاوە بەشـــێوەیەكی تايبـەتی كـە پيتـەكانی هـەر یەكـە لـە بريتـی وشـەیەك دێـن بـۆ نیـشاندانی مناڵێـك لەئاسایی خۆراكیدا (normal nutrition) وەك: = خوێن S stands for sanguinis (blood) Cr = بەز Cr for crassitudo (fat)

		T = تەڕایی T for turgor (water content) M = ماسولکە M for musculus (musculature) پیتـــی (A)یـــش لـــەدوای هەریەك لەم پیتانـە ئاسایی دەنوێنێـــــت بـــــەگۆڕینی بزوێنـــەکان هێـــزی هـــەر یـەکێك لەچـوار سـیفەتەکە دەشێت پیشان بدرێت، The A after each of these Letters represents the normal By changing vowles the intensity Of any of the four qualities may Be indicated (i) idicating excessive (e) abundanon (a) medium or normal (o) reduced and (u) indicating light I = زۆری، a - ناوەنـدی یـان ئاسایی o - کـەم وە (u) زۆر کەمی نیشان دەدات
Sacro-	سابقة بمعنى عجزي	پێشگرێکە پەیوەنـدی بـە سمتە جۆڵە (پاشەڵ)

Sacro-anterior	عجزي أمامي	سمته جۆڵه (پاشەڵ) لەپێش: لەکاتی زاینی ساوادا کە سمتە جۆڵەی لەپێشەوە دێت
Sacrococcygeal	عجزي عصعصي	سمته جۆڵه و کلێنچکەیی، پاشڵ و کلێنچکەیی
Sacrococcyx	العجز والعصعص	سمتە جۆڵە و کلێنچکە، پاشڵ و کلێنچکە
Sacrocoxalgia	وجع العجز والعصعص	ژانی سمته جۆڵه و کلێنچکە
Sacrocoxitis	التهاب مفصل العجزي الحرقفي	هەوکردنی جمگەی سمته جۆڵه و بێناوە، هەوکردنی جومگەی پاشڵ و کلۆت
Sacrodynia	الم العجز	سمتە جۆڵە ئێشە، ژانی سمته جۆڵه
Sacro-iliac	عجزي حرقفي	سمته جۆڵه و بێناوەیی، پاشڵ و کلۆتی
Sacro-ilitis	التهاب مفصل العجز والحرقفة	هەوکردنی جمگەی سمته جۆڵه و کلۆت
Sacrolesthesis	عجز هابط	پاشڵشۆڕی، پاشڵ داکەوتەیی
Sacrolumbar	عجزي قطني	سمته جۆڵه و سێبەندەیی پاشڵ و سێبەندەیی
Sacroperineal	عجزي عجاني	سمته جۆڵه و چۆکی

Sacroposterior	عجزي خلفي	سمته جۆڵه پشتی
Sacrosciatic	عجزي وركي، عجزي نسوي	سمتـــه جۆڵـــه و سمتـــی، سمته جۆڵه و کەژۆکی
Sacrospinal	عجزي شوكي	سمته جۆڵه و بڕبڕاگەیی
Sacrouterine	عجزي رحمي	سمته جۆڵه و مناڵدانی
Sacrovertebral	عجزي فقري	سمته جۆڵه و بڕبڕەیی
Sacrum	العجز عظم العجز	سمتـــه جۆڵـــه، ئێـــسقانی سمتـــــه جۆڵـــــه پاشـــــڵ، ئێسقانی پاشڵ
Saddle	سرج، بردعة	زین، کۆپان
Sadism	الصادية	ســـــادایەتی، ســـــادیزم: لارییەکی جنـسییە بـەناو (کۆنـــــت دی ســــاد)ەوە نـــاونراوە، دووچـــاریە بـەئازاردان و سـتەمکاری کـردن دژی کەسـێکی تـر کـە خۆشـی جنـسی پـێ دەگـــات یـــان ئـــارەزووی هەڵدەستێت
Sadist	الصادي	سادگر، سادی
Sadistic	صادي	ســــــادی: پەیوەنـــــــدی سادایەتی (سادیزم)
Sadomasochistic	صادي ماسوكي	سادی و ماسۆکی
Safety-lamp	مصباح الأمان	چرای بێ مەترسی
Safety-valve	صمام الأمان	دەمەوانـــــەی دڵنیــــایی، دەریــــچەی دڵنیــــایی، زمانەی دڵنیایی

Saffron	الزعفران	زەعفەان، زافران
Safura = Ancylostomiasis	داء الأنكلستوما	دەردە ئەنکلستۆما
Sage-femme	قابلة	مامان
Sagittal	سهمي	تییری: ١- لەشێوەی تییردا بوون ٢- تـەریب بـە تـەوەرەی درێژی لەش
S. Section	مقطع سهمي	برگەی تییری
S. suture	خياطة سهمية، الدرز السهمي	تیرە درووونەوە
Sago	ساغو	سـاگۆ: جـۆرە نیشاستەیەکە لـە کرۆکـی هەنـدێ دار خورمـا پەیـدادەبێت، نیـشاستەی دار خورما
S. Spleen	ساغو الطحال	ساگۆیسپڵ
Sahli's method	طريقة (ساهلى)	رێگـەی (اهلـی): بـۆ پێوانەی هیمۆگلۆبین بـە گـۆڕینی هیمۆگلـۆبین بـۆ هیمـاتین بـەهۆی ترشـی هایدرۆکلۆریك تـێ کـردن و لەدواییـدا بـەراورد کردنی ڕەنگەکەی لەگـەڵ ڕەنگی پێودان (قیاسی)
Sahli's test	اختبار (ساهلي)	تـاقی کردنـەوەی (سـاهلی): نەخۆشـەکە شـۆربایەکی دەدرێتـی کـە

		لـه بـڕی پێوانـه کـراو لەئاو، ئارد، کەرو لەگەڵ خـوێ لێ نـراوە، لـەپاش یـەك سـات نـاوەرۆکی ئاشـك (گـەدە) دەر دەهێنـدرێت ئـەو چـەورییەی تێیدایـە، ئـەوە پیـشان دەدات کـە چـەند لەخواردنەکـە هـەزم کـراوە و ترشییەکەشـی ئـەوە پیـشان دەدات کـە ئاشـك چەندی دەرداوە
Salt	ملح	خوێ
S.volatile, s.volatilis	كربونات الأمونيوم	کاربۆناتی ئامۆنیۆم
Salacious	شهوانى، شبق	هەشەری
Salacity	شهوانية، شبق، غلمة	هەشەرێتی
Salep	سحلب	سەحلەب
Salicylism	التسمم بالساليسيلات	بـە ساليـسيلات ژەهراویبـوون، ساليـسيليزم (ساليسيلێتی)
Salify	يملح، يحول الى ملح	خوێیانـدن، بـەخۆێ کردن، گۆڕین بڕخۆێ
Saline	ملحي	سوێر، خوێدار، خوێیاوی
Salimeter	مقياس الملوحة	سوێری پێو(ەر): ئامرازێکە بـۆ پێوانـەی بـڕی خـوێ لـە ناو شلەیەکدا

Saliva	لعاب، روال	ليك، ئاوى دەم، لييكاو
Salivant	مرول	لكـــاين، لييكـــدەر، لييكاودەر: ئەوەى دەبێتە هـۆى دەردانـى لييكـاوى زۆر
Salivary	لعابي	لييكـــى، لييكـــاوى: پەيوەنديدار بە لييكەوە
Salivation	ترويل	لييـــــــك دەردان، لييكـــاودەردان، لييـــك كردن (ى دەم)
Salivatory	لعابي، ترويلي	لييـك دەر، دەبێتـە هـۆى لييكاو دەردان
Salivolithesia	تحصي اللعاب	لييكـە بـــەردى، لييكـە بـــەردكردن: دروســـت بوونى بەردى لييك
Salk vaccine	لقاح (سالك)	ڤاكسين (سالك)
Salkowaski's test	اختبار (سالكواسكي): أحـادي أوكسيد الكربون في الدم	تـاقى كردنـەوەى (سـاڵكۆ واســـكى): (بـــۆ يەكـــە ئۆكـــسيدى كـــاربۆن لـــە خوێنـــــدا): گـــــيراوەى هايدرۆكـسيدى سـوديۆم لـەئاودا، ئەگـەر (Co)ى تێـدابێت لێـڵ دەبێـت وە لە دواييدا سوور دەبێـت، لـــە دواييـــدا كلـــووى سوورســـوور بەســـەريەوە پەيدادەبن

Salmonella	سالمونيلا	سالمۆنێلا: میکرۆبی چیلکەیی گرام نەیی (-ve)ن کە دەبنە هۆی نەخۆشی بۆ گیانلەبەر و مرۆڤ
Salmonellosis	داء السلمونيلا	دەردی سالمۆنێلا، تووشی دەردی سالمۆنێلا بوون کە بە تایبەتی پاراتایفۆئیدو ژارخواردبوونە بەخواردن کە هەندێ تیرەی سالمۆنیلای تێدایە
Salpingectomy	استئصال البوق	بڕینی بۆری، بڕینی گەرا ڕۆ: بڕینی یەکێك لەو بۆرییانەی گەرای پێدا دەڕوات
Salpingoophrax	انسداد البوق	بۆری گیران: گیرانی گەرا ڕۆ یان گیرانی بۆری ئوستاکی (گوێ)
Salpingitis	التهاب البوق	١- هەوکردنی بۆریی (گەرا ڕۆ) ٢- هەوکردنی بۆری گوێ (ئوستاکی)
Salpingo-	بوقي: سابقة تدل على العلاقة بالبوق	پێشگرێکە پەیوەندی بە بۆری فالۆپ (گەرا ڕۆ) یان ئوستاکی (بۆری گوێ)وە نیشان دەدات
Salpingocele	قيلة بوقية، قيلة نفيرية	قۆڕی گەرا ڕۆ

Salpingocyesis	حمل بوقي	ئاووسی گەراڕۆ: ئاووس بوون لە گەڕا ڕۆیەکدا
Salpingography	تصوير البوق	تیشکە وێنەگرتنی بۆریی: وێنە گرتنی بۆری گەرا ڕۆ دوای ئامادەکردنی بە جۆرێکی تایبەتی
Salpingolysis	حل البوق	ئازاد (بەرەڵلا) کردنی بۆری: جیاکردنەوەی گەرا ڕۆ لەو شوێنانەی پێوەی نووساوە
Salpingo-oophoritis	التهاب البوق والمبيض	هەوکردنی گەرا ڕۆ و گەرادان، هەوکردنی هێلکە ڕۆ و هێلکەدان
Salpingo-oophorocele	فتق بوقي مبيضي	قۆڕیی گەرا ڕۆ و هێلکەدان
Salpingo-ovariectomy	استئصال البوق والمبيض	بڕینی بۆری و هێلکەدان، لابردنی گەرا ڕۆ و گەرادان (بە برینکاری)
Salpingo-ovariotomy	شق البوق والمبيض	هەڵدڕینی بۆری و هێلکەدان
Salpingopexy	تثبيت البوق	چەسپاندنی بۆری (گەرا ڕۆ)
Salpingopharyngeal	بوقي بلعومي	بۆڕی و گەروویی: پەیوەندی بۆڕی ئوستاکی و گەروو

Salpingoplasty	تقويم البوق	ڕاستکردنەوەی بۆری (گەرا ڕۆ) برینکاری پلاستیکی کردن لەسەر گەرا ڕۆ
Salpingorrhaphy	رفو (خياطة) البوق	بۆریی (گەرا ڕۆ) دروونەوە
Salpingoscope	منظار البوق	دوور بینی بۆری گوێ - بۆری بین
Salpingoscopy	تنظير البوق	بۆری بینین، بە دووربین سەیر کردنی ناو بۆری (گوێ)
Salpingostaphyline	بوقي لهائي	پەیوەندیی زمانە بچکۆلە و بۆری ئوستاکی
Salpingostomy	فغر البوق	١- کونکردنە بۆڕی: بۆ کێم.. هتد لێ دەرچوون ٢- کونبەردانی بۆری: بەردانی کونی گیراوەی بۆری نالوپ
Salpingotomy	شق الوق	هەڵدڕینی بۆری: بەبرینکاری دڕینی یەکێك لە گەرا ڕۆکان
Salpinx	بوق	بۆری
S. auditiva	البوق السمعي	بۆری گوێ
S. uterina	البوق الرحمي	بۆری منداڵدان، گەرا ڕۆ
Salt	ملح	خوێ
S., Acid	ملح حامض	ترشە خوێ، خوێیی ترش

S., Basic	ملح قاعدي	تفته خوێ، بنكه خوێ
S., Common	الملح الأعتيادي، ملح الطعام	خـوێی ئاسـایی، خـوێی چێشت
S., Double	ملح مزدوج	جووته خوێ
S., Epsom	ملـح (ابـسوم)، كبريتـات المغنيسيوم	خـوێی (ئێپـسۆم)، گۆگرداتی ماگنیسیۆم
S., Neutral	ملح متعادل، ملح اعتيادي	خـوێی هـاوكێش، خـوێی ئاسایی، خوێی بێ لایـەن: هەچ خوێیەكی نەترش و نەتفت بێت
S., Rochelle	ملـح (روشـيل)، ترتـرات البوتاس والصودا	خـوێی (ڕۆشـێل)، تـارتراتی پۆتاسـیۆم و سۆدیۆم
S., Smelling	كاربؤنات النشادر العطرية	كاربۆنـاتی نۆشـاتری عەتری، خوێی بـۆنكردن: دەدرێـت بەلووتـدا بـۆ ئاگادار كردنەوە
S., Solution	محلول ملحي	خـوێ یـاوك، خوێئـاووك، گیراوەی خوێ: گیراوەیـەكی (٠,٦ - ٠,٧٥٪) كلۆریـدی سـۆدیۆمە لـەئاوی (دڵۆپێنراو)دا
Saltation	قفز	بازدان: ١- بـازدان و هەڵبەزینـەوە لـە نەخۆشـی گـلاراو (كوریادا) ٢- گـۆڕانێكی لـەپڕ لـە جۆریكدا (species)
Salutatory	قفزي	بـازەكی، بـەبازد، پەیوەندی بازدان

Saltpeter, KNo3	نترات البوتاسيوم	سۆڵتپیتەر، نیتراتی پۆتاشیۆم
Salubrious	صحي	سازگار
Salutarium	مصح	بووژانگە
Sample	نموذج، عينة	نموونە، وێنە
S.,Random	نموذج عشوائي، عينة عشوائية	نموونەی سەرپێیی
Samshu	سامشو: مشروب روحي صيني مقطر من الرز	سامشو: کهوولێکە بۆ خواردنەوە لە برنج دەگیرێت
Sanatorium	مصح	بووژانگە
Sand	رمل	لم، رییك
Sandalwood	خشب الصندل	داری سەندەل: دارێکی بۆنخۆشە
Sand-bath	حمام رملي	گەرماوی لم، لە گەرمکەرە
Sand-fly	برغش	خاکە
Sand-fly fever	الحمى البرغشية	خاکە تا، سوورە تا
Sand-tumer = psammoma	ورم رملي	لە ئاوسێ
Sane	عاقل، سليم العقل	ژیر، هۆشیار
Sangui	دم، سابقة تدل على العلاقة بالدم	پێشگرێکە پەیوەندی بە (خوێن)ەوە نیشان دەدات
Sanguicolous	مستوطن الدم: يسكن أو يعيش من الدم	خوێن نشین: لە خوێندا دادەنیشێت یان دەژی
Sanguification	التدمية، التحويل الى الدم، التحول الى الدم	خوێنانەدن، کردن بەخوێن، بەخوێنبوون

Sanguine	١- دموي = كثير الدم ٢- متفائل	١- خـــوێنيين، خوێنـــاوى، پڕ خوێن ٢- دلگـــەرم، پـــڕ هيـــوا، گەشبين
Sanguineous	دموي: كـثير الـدم، ذو علاقـة بالدم	خوێنــــەكى، خــــوێنيين، خوێنـــــاوى، پڕخـــــوێن، پەيوەندى خوێن
Sanguinous = samguineous	دموي	خوێنەكى
Sanguis = blood	دم	خوێن، خوون
Sanguisucktion	مص الدم	خـــوێن مـــژين: خـــوێن دەرهێنـــان بـــە مـــژين، خوێن هەڵمژين
Sanguisuga	علق، علقة	زەروو، زالوو
Sanguivorous	مــاص الــدم: ويقــال لأنثــى البعـوض الـتي تفـضل الـدم على أنواع الطعام الأخرى	خوێنخـۆر، خوێنمـژ: بـە مێـى مێـشوولە دەوتـرێ كە خوێنيـان لـە خـۆراكى تر پێ باشترە
Sanies	المهل: سائل نـتن رقيـق يفـرز من جـرح أو قرحـة ويحتـوي مصلا، وقيحا ودما	زووخـــــاو: تراوێكـــــى بۆگـەنى ڕوونــە هەنــدێ زام و بــرين دەرى دەدات كێم و خوێنى تێدايە
Sawlous	مهلي	زووخاوى، وەك زووخاو
Sanitarium	مصح	بووژانگە
Sanitarian	خبير صحي، خبير بالصحة	پـــسپۆڕى تەندروســـتى، دروستيزان
Sanitary	صحي	سازگار، دروست

Sanitation	التصحاح: تأسيس شروط بيئية ملائمة للصحة	سازگار كردن: دامەزراندنی مەرجی دەروبەری سازگار بۆ تەندروستی
Sanity	العقل	ژیری، هۆشیاری
Sansom's Sign	علاقة (سانسوم): ١- ازدياد الأحمية فوق المساف البين العلمية الثانية والثالثة في حالات إرتشاح سائل في التامور ٢- سماع منتظمة عند وضع السماع على الشفتين في حالة أمدم الأبهر الصدري	نیشانەی (سانسۆم): ١- لە ئاو چوونە ناو پەردەی دڵ دەنگی پیاکێشان بە پەنجە بە ناوچەی نێوان پەراسووی دووەم و سێهەم دەگۆڕدرێت ٢- وژەیەکی ڕیزمی (ڕێك) بیستن بە بیستۆك دانان لەسەر لێو لەكاتی ئەنیوریزمی خوێنبەری سنگدا
Santal	صندل: خشب الصندل الأبيض	دار سەندەل: سپی ڕاستەقینە
Santorini's Cartilages	غضاريف (سانتوريني): عقدة غضروفية صغيرة في أعلى كل غضروف	كرکڕاگەكانی (سانتۆرینی): گرێ كرکڕاگەیەكی بچووكە لەسەر پۆپەی هەر یەكێك لە كرکڕاگەكان
S’s Duct	قناة (سانتوريني): القناة البانكرياسية اللاحقة	گونگەی (سانتۆرینی): پاشكۆ گۆنگەی پانكریاسە (واتا زیادە گونگەیەكە)

S's Muscle = the nisorius	عضلة (سانتوريني) العضلة الضاحكة	ماسولكەکانی (سانتورینی) خەندە ماسولکە، ماسولکەی پێکەنین
Sap	النسغ، عصارة: العصارة الطبيعية للتكوين الحي	ئاو، ئاووك، شیرە: ئاووکی سروشتی پێکهاتووە زیندووەکان
Saphena	الصافن: احد الوريدين السطحين الكبيرين للطرف السفلي	سافن: یەك لەو دوو شینە دەمارە گەورە و ڕووەکییانەی لنگ
Saphenous	صافن، صافني	سافین: پەیوەندیدار سافینەوە
Sapid	لذيذ (الطعم)	تامخۆشی، تامدار، بەلەزەت
Sapo = soap	صابون	سابوون
Saponaceous	صابوني	سابوونی: وەك یان لە سروشتی سابووندا بوون
Saponification	التصبن	سابوونێن، کردن بە سابوون، بەزو پیوو چەوری کردن بە سابوون و گلیسرۆڵ بە گەرمکردن لەگەڵ قلّیە، وەرگێڕانی ئیستەرێك بۆ کهوول و خوێ بەتایبەتی کردنی چەوری بەسابوون و گلیسرۆڵ
Sapphism	السحاق	پانپانۆکێ

Sapremia	تسمم الدم، تعفن الدم: حالة التسمم الناشئة من امتصاص	خــوێن گــەنین، ژاراوی بوونی خوێن
Sapro-	سابقة بمعنى رمي	پێشگرێکە مانـای ڕزیـو، گـەنیو یـان پەیوەنـدی بەڕزین و گەنینی شتەوە نیشان دەدات
Saprodontia	تسوس الأسنان	کلۆریی ددان، ددان کلۆری
Saprogenic	مسبب البلي	ڕزێن
Saprogenous	مسبب البلي أو ناشئ عنه	ڕزێن، یان هۆی ڕزین
Saprophilous	مائـل للبـاي، معتـاش علـى المبليات	ڕزیو خـواز، لەسـەر ڕزیـو ژیاو
Saprophyte	رمام، جرثوم نبات رمي	ڕزیــــو، میکرۆبـــــی ڕووەکێکی ڕزیو
Saprophytic	رمـام، يعتـاش علـى المـواد المنحلة	ڕزیـو خـۆر، لەسـەر ڕزیـو ژیاو
Sapropyra = typhus fever	الحمـى التيفوسـية، حمـى عفنة (رمية)	تیفـۆس، ڕەشـە گرانـەتا، تای گەنیو
Saprostomous	عفن الفم، عفن النفس	دەم بۆگەنـە، دەم بۆگـەن، هەناسە بۆگەن
Saprotyphus	حمى عفنة	تا بۆگەن
Sarcitis = myositis	التهـاب العـضلات، التهـاب النسيج اللحمى	هــەوکردنی ماســولکە، هەوکردنی گۆشتە شانە
Sarco-,	سـابقة تـدل علـى العلاقـة باللحم أوم تعني اللحم	پێـشبەندێکە پەیوەنـدی بــە گۆشــتەوە نیــشان دەدات یان مانای گۆشتە
Sarcoadenoma = adenosacoma	ورم لحمـى غـدي، سـاركوما غدية	پــەنامی گۆشــت و لــوو، سارکۆمای لوو (گلاند)

Sarcobiont	كائن عضوي يعتاش على اللحم	گۆشتخۆر، لەسەر گۆشت دەژی
Sarcoblast = myoblast	خلية تتطور الى خلية أو ليف عضلي	خانەیەکە دەگۆڕێت بە گەورەبوون بۆ خانە یان ریشاڵی ماسولکە
Sarcoid	لحمان، ساركويد	زیادە گۆشت، گۆشتی گۆشتەکی، چون گۆشت، ساکۆید: ١- لە گۆشت دەچێت وەك گۆشت ٢-پەنامێکی وەك سارکۆما: بەگشتی لەپێست دێت
Sarcoid of Boeck	لحماني (ساركويد) (بويك)	زیادە گۆشت، سارکۆید (چون گۆشت)ی (بۆیك): جۆرە سارکۆیدێکی باشە بەزۆری لە ڕوو و قۆڵ و شان دێت
Sarcoidosis	اللحمانية	دەردە سارکۆید: جۆرە نەخۆشییەکی گەنجە و هەندێ جار پیر تریش تووشی دەبن هۆی نەزانراوە
Sarcolemma	غلاف العضل، غمد عضلي	بەرگە ماسولکە، سارکۆلێما: بەرگێکی تەنکی لاستیکی یەکە گشت ڕیشاڵە ماسولکە هێڵدارەکان دادەپۆشێت

Sarcology	مبحث اللحوم: ويبحث عن الأنسجة الرخوة في الجسم	گۆشتزانی، زانستی گۆشت: ئەو لقەیە لە زانستی توێ گەری کە باس لە شانە (چنراو)ە نەرمەکانی لەش دەکات
Sarcolysis	انحلال اللحم	داڕزانی گۆشت
Sarcoma	ساركوما، ورم لحمي	سارکۆما، پەنامی گۆشت: پەنامێکە لەماددەیەکی وەك شانە (تەنراو)ی گەیەنەری ئاولەمەیی دروست دەبێت و بەزۆری زۆر پیس (high maligmant)
S.,Adipose	ساركوما مشحمة	چەورە سارکۆما: ئەوەیە کە بەشێکی باشی چەوری تێدایە
S.,Angiolithic = psammoma	ورم رملي	لە ئاوسێ، لە سارکۆما
S.,Botyoid	ساركوما عنقودية	هێشوە سارکۆما: وەك هێشو ترێ وایە
S.,Encephaloid= noumeall…s	ساركوما الخلايا المدورة	سارکۆمای خڕەخانە
S.,Ewing's	ساركوما (اليوينك)	سارکۆمای (ئیوینگ)
S.,Giant cell	ساركوما الخلية العملاقة	سارکۆمای کەڵەخانە: خانەی زلی فرە ناوکی تێدایە

S.,Kaposi's	ساركوما (كاربوزي)	ساركۆمای (کاپۆزی): چەندانە گرییەکی شین باوی نەرمی پێستە و خوێنی تێ دەزێت، هەندێ جار پیس دەبن
S.,Lymphatic = lymphosarcoma	ساركوما ليمفية	ليمفە ساركۆما
S.,Melanotic	ساركوما سوداء (ملانية)	ڕەشە ساركۆما: وادەنوێنێت چونکە ماددەی (مێلانینی) ڕەنگی دەکات
S., Mixed cell	ساركوما الخلايا المختلطة	ساركۆمای خانە تێکەڵەکان (تێکەڵەخانە)
S., Osteogenic	ساركوما العظم	ئێسکە ساركۆما، ساركۆمای ئێسك: ئەو پەنامانەیە کە لە ئێسقاندا دەبن و لە ئێسکەخانەی ئێسك دروستکەر پەیدادەبن
S., Reticulum	ساركوما الخلايا الشبكية	ساركۆمای تۆڕەخانە: پەنامێکی پیسی لیمفە لو (گرێ)، سپڵ، مۆخی ئێسقان.. هتد
S., Round cell	ساركوما الخلايا المدورة	ساركۆمای خڕەخانە
S., Spindle cell	ساركؤما الخلايا المغزلية	ساركۆمای تەشیلە خانە: جۆرێکە خانەی تەشیلەیی تێدایە

Sarcomatosis	داء الأورام اللحمانية	دەردە سارکۆما
Sarcomatous	ساركومامى	سارکۆمایی: پەیوەند یان لەسروشتی سارکۆمادا بوون
Sarcoplasm	جبلة العضلة أو اللحم	سارکۆ پلازم: ماددەی نێوان ڕیشاڵۆکی ماسولکە هێڵدارەکانە
Sarcoptes	حمك الجرب	ماکی گەڕی
Sarcostosis	تعظم اللحم: تعظم النسيج اللحمي	گۆشت ئێسکاندن، گۆشت بە ئێسك بوون: بە ئێسك بوونی شانە ماسولکەییەکان
Sarcotherapy	العلاج باللحوم	گۆشتە چارە، چارەکردن بەگۆشت
Sardonic	سردوني، تهكمي	لاقرتێیی، ساردۆنی: جۆرە زەردە خەنەیەکی نەویستەیە وا ناونراوە چونکە وادەزانرا ڕووەکێکی ساردۆنیا هۆیەتی
Sartorius	عضلة الخياطة	ماسولکەی دەرزی (sartor = دەرزی یان بەرگدرو)
Satellite	تابع	پاشکۆ، پەیك، دواڕۆ، پێ بەند
Satiety	شبع	تێری
Saturated	مشبع، متشبع	تێرکراو، تێر

Saturation	تشبع، تشبيع، اشباع	تێر بوون، تێرکردن
Saturnine	رصاصي	قورقوشمی
Saturnism	التسمم بالرصاص	قورقۆشمە ژاراویبوون
Satyriasis	غلمة	هەشەرێتی: ئارەزووی جنسی (جوتبوون)ی ئێجگار زۆر لە مرۆڤدا
Satyromania = Satyriasis	غلمة	هەشەرێتی
Saucer	طبق، صحن	سەحەن، دەوری، ژێر قاپ، چاڵییەکی بازنەیی، قووڵی کەم (کەمقووڵ)
Saucerization	تصحن	١- چالاکییەکی وەك دەوری (سەحەن) لە ڕووی سەرەوەی بڕبڕەیەکدا کە دووچاریشکاوی (erush facture) بووە ٢- لە تیمارکردنی بریندار هەڵکۆڵین و گەورە کردنی برینەکە بۆ ئەوەی چاڵییەکی وەك دەوری لێ بکرێت
Sauriasis, Ichthyosis	السماك، السمكية	دەردە ماسی
Sausarism	جفاف اللسان، شلل اللسان	زمان وشکی، شەپلەی زمان
Saw	منشار	مشار، ئەڕە
Scab	قشرة	توێخ، قەتماخە

Scabies	جرب	گەڕی
Scala	سلم، درج	پەیژە، لیکانە، پەلەکان، یەکی لە سێ پلیکانە (ڕێباز)ەکانی قاقلە (ی گوێ)
S.media	السلم المتوسط	پلیکانەی ناوەندی، پلیکانەی لۆونبەرگ (Lowpmborg)
S.tympani= tympani canal	السلم الطبلي	تەپڵە پلیکانە
S,vestibule= vestibular canal	السلم الدهيزي	پلیکانەی دالآن، دالآنە پلیکانە
Scalariform	سلحي الشكل	پەیژەیی، پلیکانە پلیکانە
Scald	سمط	داپڵۆخاندن، داپڵۆخان، داپڵۆخاوی
Scald-head	سمط الرأس	مووە ڕێزە، سەر داپڵۆخاو
Scale	١- فلس، حرشف ٢- ميزان، قياس، مقياس	١- پوولەکە ٢- تەرازو، پێوان، پێوەر
S., Absolute	المقياس المطلق	گەرمیپێوی پەتی: ئەوەیە لەسەر سفری پەتی دامەزراوە (-٢٧٣,١٣°) و بەیەکەی سەدی دەژمێردرێت
S., Baume	مقياس (بومي)	پێوەری (بۆمی)، تەرازووی (بۆمی): دۆزینەوەی کێشی جۆری شلە بەکاردێت

S., Benoist's	مقياس (بنواز)	پێـــوەر (تـــەرازوو)ی (بـەنواز): پێوەرێکـە بـۆ دۆزینەوەی هێز (توندی) تیـشکی ڕۆنتگـەن بــە پێوانی ئـەو ئەستوورییە لـە ئالـەمنیۆم کـە پێیـدا دەبرێـت و پێویـستە بـۆ کەمکردنـەوەی هێزەکـە بۆ پلەیەکی تایبەتی
S., Centigrade	المقياس المئوي، الحرار المئوي	پێـوەری سـەد پلـەیی (سەنتیگراو) گەرمیپێوی سەدی سەد پلەیی
S., Charriere	مقياس (شارير)	پێـــوەر (تـــەرازوو)ی (شـاریەر) پێوەرێکـە بـۆ پـــۆلکردنی میــــل و کاسیتەری میزەڕۆ
S., French	المقياس (الفرنسي)	پێـــوەری فەرەنـــسزی: بـەکاردێت بـۆ پێوانـەی قەفی کاسیتەر و ئامڕازی تـــــری لوولــــــەیی، هەریەکەیـــــەکی کـــە نیشانەی (F)ی دەدرێتـی دەکاتە (٣) ملیمەتر
S., Kelvin = Absolute s	مقياس (كلفن)	پێوەری (کەلڤن)

S., Sorensen	مقياس (سورنسن): لقياس كثافة ايونات الهيدروجين وتعبر عنها بالـ (PH)	پێوەر (تەرازوو)ی (سۆرنسن): پێوەرێکە بۆ پێوانەی چڕی ئایۆنی هایدرۆجین کە بەرامبەرەکەی بە PH دەردەبڕدرێت
S., Talqvist	مقياس (تالكويست)	پێوەر (تەرازوو)ی (تالکوست) زنجیرە ڕەنگێکە کە ڕەنگی خوێن وەك لە (٠ – ١٠٠) لەسەدا هیمۆکلۆبینی تێدابێت نیشان دەدات بۆ بەراورد کردن
Scalene	١- مختلف الأضلاع، مثلث غير متساوي الأضلاع، أخمع ٢- أخمع	١- سێ لا جیا، سێگۆشەی هەمەلا (لا نایەکسان) ٢- پەیوەندی ماسولکەی سی لا جیاکانە
Scalenectomy	استئصال الأخمعية، استئصال العضلات الأخمعية	بڕینی ماسولکەی سێ لا جیاکان: بە برینکاری بڕینی یەکێك لەو ماسولکانە
Scaleniotomy, Scalenotomy	شق الأخمعية	قرتاندنی سێ لا جیا: برینکاری بڕینی ماسولکە سێ لا جیایە نزیك بە پەیوەندی بە پەراسووەکانەوە

Scaler	مقشرة	كرێن: ئامێرێكه بۆ پاك كردنـــــــەوەی ددان و كرانـــدنی توێخـــەكانی پێوەی چەسپ بوون
Scaling	١- تقشير، تنظيف الأسنان	١- كرانـــدن، ددان پـــاك كردنـــەوە: لابردنـــی توێخـــەكانی بەســـەر ددانەكانـــەوە چەســـپ بوون
Scalp	فروة الرأس، الشواة	پێستی سەر: ئـەو بەشـه لـه پێـستی سـەری نێـرو مێ كه مووی پێوەیه
Scalpel	مشرط، مبضع	نەشـــتەر، چـــەقۆ (ی برینكـاری): چـەقۆیەكی بـــچكۆلەی ڕاســـتی دەم قۆقزە
Scaly	مفلس، قشري	پوولەكـــەدار، توێخـــدار، كرێشاوی
Scanner	فاحص	پشكن
Scanning	فحص	پشكنین
Scanning Speech	تلكؤ الكلام	زمانگرتن
Scansion = Scanning	تلكؤ الكلام	زمانگرتن
Scaphocephalous	زورقي الرأس	ســـەر بەلـــەمی، ســـەر درێژكۆله
Scaphoid	زورقـــي العظـــم الزورقـــي (الرسـغ) العظـم الزورقـي (في القدم)	بەلـەمی ئێـسكه بەلـەمی (مەچـــەك) ئێـــسكه بەلەمی (پێ)

Scapula	اللوح، لوح الكتف، عظم الكتف	دەفە، دەفەی شان، ئێسقانی شان
Scapular	لوحي	دەفەیی، پەیوەندیی دەفەی شان
Scapulary	رباط الكتف	شانپێچ، پێچەری شان: پێچەرێکی تایبەتی شانی پێ دەپێچرێت
Scapuloclavicular	لوحي ترقوي	دەفە و چەڵەمەیی
Scapulohumeral	لوحي عضدي	دەفە و قۆڵی: پەیوەندی دەفەی شان و ئێسقانی قۆڵ
Scapulohumeral	لوحي عضدي	دەفە و سنگی: پەیوەندی دەفەی شان و ئێسقانی قۆڵ
Scapulothoracic	لوحي صدري	دەفە و سنگی: پەیوەندی دەفەی شان و سنگ
Scapus = shaft	ساق، غمد	لاسك، شەفت
S. penis	ساق القضيب	لاسکی کێر
S. pili	ساق الشعرة	لاسکی موو
Scar = cicatrix	ندبة	بزماتە
Scarf	رباط	پێچەرە: تیلماسکێکی پان درێژە لە پارچە (قوماش)
Scarification	تخديش	ڕووشاندن
Scarificator	آلة التخديش	ڕنە، ڕووشێن، ڕووشێنەر: ئامێرێکە بۆ پێ ڕووشاندن (کردنی برینی سووکی بچووك بچووك لە ڕووی پێست)

Scarlatina	الحمى القرمزية	تاسـووره، تـای قرمـزی، سوورەتا (تاسووره)
Scarlatinal	قرمزی	قرمزی: پەیوەند بـە یان پەیدابوو لە تاسووره
Scarlatiniform, Scarlainoid	شبه القرمزية	سـاقرمزه تـا، چـون تـا قرمـزی: لـە تـای قرمـزی دەچێت
Scarlet	قرمز، قرمزي	ئاڵ، قرمزی
Scatacritia	احتباس الغائط	گو گیران
Scarpa's Fascia	لفافة (سكاربا)	پێـــچەری (ســـکارپا): بەشـــەکەی ژێـــرەوە (قـووڵ)ی پێـچەری ژێـر پێستی زگە کە دەکەوێتە ســـەر (پۆپـــارت) (pauparts ligament)
Scarpa's Foramen	ثقب (سكاربا)	کونـەکانی (سـکارپا): دوو کـونن دەکەونــە پــشت ددانــە بڕەکـی ناوەنـدی ڕەگــەکانی مەلاشــوویی لووتیان پێدا دەڕوات
Scarpa's Membrane	غشاء (سكاربا)	پـەردەی (سـکارپا): ئـەو پەردەیەی کونـە بازنـەیی قـەپات دەکـات لـە گـوێی ناوەوەدا
Scarpa's Triangle	مثلث (سكاربا)	سـێ گۆشــەی (ســکارپا) ماوەیـەکی سـێ گۆشـەییە لە بن ڕاندا

Scarpa's Shoe	حذاء (سكاربا)	پێڵاوی (سکارپا): جۆرە پێڵاوێکە بۆ هەندێ جۆر گێڕیی قاچ بەکاردێت
Scatology	مبحث الغائط	گووزانی، باسی گوو (پیسایی)
Scatophagy	أكل الغائط (البراز)	گوو خواردن، پیسایی خواردن
Scatophilia	الولع بالبراز	حەز لە تەرسکردن، تەرسخوازی
Scatoscopy	فحص البراز	پشکنینی پیسایی، فەحسی پیسایی
Scatter	تشتت، تفتت	پەرتبوون، پرش (پەرش) بوونەوە: بڵاوبوونەوە و پەرش بوونەوە و لادانی تیشکی (ڕۆنتگەن) بەهۆی ئەو مەودایەی بەناویا تێپەڕ دەبێت
Scattering	تشتت	پەرت، پرش (پەرش) بوونەوە
Scatula	علبة	قوتوو: دەفر (سنووقە)ێکی درێژکۆلەی کاغەزە بۆ دەرمانی تۆز یان حەب تێکردن
Schacher's Ganglion	عقدة (شاكر) العقدة الهدبية	گرێ (گانگلیۆن)ی (شاکەر) ڕەگەگرییەکە لە پشتەوەی چاڵی چاودایە ڕەگی لێوە دەچێت بۆ ڕەشێنە

Schafer's Method	طريقـة (شـيفر) في التـنفس الاصطناعي	ڕێگـــای (شـــێفەر) بـــۆ هەناسە پێـدان نـەخۆشـی لە پـەوڕ و پـاڵ دەخرێـت ناوچـــەوانی دەخرێتـــە ســەر قــۆڵێکی هەناســە پێـــدەر خـــۆی بەســـەر چۆکدا دەدات و بەتوندی دەســـــت بـــــە بەشـــــی خوارووی پەراسووەکانیدا دەنێت و دەست لادەبات
Sched's Method	طريقة (شيدي)	ڕێگای (شیدی)
S.'s Operation	عملية (شاديز)	برینکاری (شیدی): ١- بڕینی هەنـدێ لـە سـنگ بۆ چارەکردنی هـەوکردنی کێماوی پلوورای بنەسی ٢- برینکارییەکـــــە بـــــۆ چـارەکردنی فراوانبـوونی خوێنهێنی قاچ ٣- بڕینـــی بەشـــە کلـّـۆری ئێسقان
Schema	خطة، منهج، برنامج	پلان، بەرنامە، نەخشە
Schematic	تخطيطي، منهجي	نەخشەیی، بەرنامەیی
Scheme = schema	خطة، منهج، برنامج	نەخشە، پلان، بەرنامە
Schick Test	أختبار (شيك)	تاقی کردنـەوەی (شـیك): نیـــشانە و پێوانەیـــە بـــۆ بـــەرگری لـــە نەخۆشـــی وەناق

Schisto-,	بادئة تعني شق، خلق	پێشگرێكە مانای قلێشاو، درز دار دەگەیەنێت
Schistoglossia	شق اللسان	قلێشاویی زمان، زمان قلێشاوی
Schistosoma	الشقيات، الشستو سوما	شێستۆ سۆما: جۆر و ڕەگەزێكە لە كرمە تەختە مشەخۆرەكان، تەن قلێشاوەكان
S. haematobium	الشقية الدموية	خوێنە تەنقلێشاو، شیستو سۆمای خوێنینی، تەن قلێشاوی خوێنین
S. japonicum	الشقية اليابانية	شیستۆ سۆمای ژاپۆنی، تەن قلێشاوی ژاپۆنی
S. mansoni	الشقية المانسونية	شیستۆ سۆمای مانسێنی، تەن قلێشاوی مانسۆنی
Schistosomacide	مبيد الشقيات	شیستۆ سۆما كوژە، تەن قلێشاو قڕین (لەناوبەر)
Schistosmiasis	داء الشقيات، داء الشستو سوما	دەردە شیستۆ سۆما، دەردە تەن قلێشاو
S., Asiatic, Oriental S.,	الشقية الأسيوية، الشقية الشرقية	شیستۆسۆما (تەن قلێشاو)ی ئاسایی یان ڕۆژهەلاَتی (خۆرەلاَتی)
S., Intestinal Manson's S	الشقية المعوية، الشقية المانونية	شیستۆ سۆمای ڕیخۆڵە، شیستۆ سۆمای (مانسێن)
S., Urinary, Vesical s.,	الشقية البولية، الشقية المثانية	شیستۆ سۆمای میز، شیستۆ سۆمای میزڵدان
S.,Visceral,	الشقية الحشوية، الشقية	شیستۆ سۆمای ڕیخۆڵە

Intestinal s	المعوية	(هەناو)
Schizo-,	بادئة تدل على الأنشقاق أو الفلق	پێشگرێکە قڵیشاوی دەگەیەنێت
Schizogenesis	التكاثر بالأنشطار	زۆربوون بەکەرتبوون (لەت بوونی، داقڵیشان)، زاوزێ کردنی بەکەرتبوون، (کەرتە زاوزێ)
Schizogony	انفلاق: الدور اللاجنسي للبوغيات	ناتوخمە زۆربوون: ناتوخمە سووڕی سپورۆ زۆوایە بەچەند جارکەرتبوونێك ناوەرۆکی مشەخۆرە کە دەبێت بەژمارەیەکی زۆر سپۆر
Schizoid	فصامي: شبيه بالفصام (الشزوفرينيا)	کەرتەکی: لە کەرتچوو (شیزۆفرینیا)
Schizont		شیزۆنت: قۆناخ (پلە)یە کە لە سووڕی ناتوخمی ژیانی (بلاسمۆدیۆم)دا لە سەرەتای زۆر بەش بوونی ناوکە مادەوە تا پێ گەیشتن (نضج)ی (میرۆزۆێت) دەگرێتەوە
Schizonticide	قاتل الشيزونت، سبب أو	شیزونت کوژە: هۆیان دەرمانێکە شیزنت قڕ تێ دەخات

Schizophasia	لجلجة: كلام غير مفهوم كالذي يحدث في الفصام	قسەی پچڕپچڕ، ئاخافتنی لەق بە لەق: ئەوەی لە شیزۆ فرێنیادا دەبێت و بەرامبەر تێی ناگات
Schizophrenia	الفصام العقلي	شیزو فرێنیا، هۆشە کەرتبوون
Schizophreniac = Schizophremic	فصامي، مصاب بالفصام	شیزۆ فرێنیادار: پەیوەند یان دووچاری شیزۆ فرێنیا بوو
Schizosis = autism	فصم ذووي، ذتية التركيز	خووە کەرتبوون، خووە بەهۆشی
Schizothamia	الفصام النفساني	دەروونە کەرتبوون
Schwannitis	التحاب شواني	شوانە هەوکردن، هەوکردنی نێوانە دەماری کەڵەیی
Schlatter's Disease	داء (شلاتر)	دەردە (شلاتەر)، نەخۆشی (شلاتەر): نیشانەی ژانە لە بەشی ژوورووی لوولامە و خوار ئاستی کڵاو ئەژنۆ بەزۆری هەرزەکار دووچاری دەبێت
Schlatter's Operation	عملية (شلاتر)	برینکاری (شلاتەر): بریتییە لە بڕین و لابردنی تەواوی ئاشك لەبەر قرژاڵە

Schlemm's Canal	قناة (شليم)	قەناڵ (گۆنكە)ی (شلێم)
S.'s Ligament	رابط (شليم)	گەيێنی (شلێم)
Schonlein's Disease	مرض (شونلاين)	نەخۆشيی (شونلاين)
Schonlein's Purpura (purpura rheuma)	فرفره (شونلاين) فرفره رثيوية	پەرپواری شونلاين، پەرپورای باداری (رۆماتيزم)
Schonlein-Henoch Disease	مرض (شونلاين و هنوك)	نەخۆشيی (شونلاين و هێنۆش)
Schonlein-Henoch Purpura	فرفره (شونلاين وهنوك)	پەرپورای (شونلاين و هێنۆش)
Schonlein-Henoch Syndrome	لزمة (شونلاين وهنوك)	سيندرۆمی (شونلاين و هێنۆش)
Schonlein's Triad	ثلاثي (شونلاين)	سيانەكەی (شونلاين)
Schott's Treatment	معالجة (شوت)	چارەی (شۆت)
Schuffner's Dots	نقاط (شوفنر)	پنتە (خاڵە)كانی (شوفنەر)
Schuller-Christian Disease	مرض شيلر كريستيان)	نەخۆشيی شيلەر كريستيان
Schultzocharlton Test	اختبار (شولتز جارلتون)	تاقی كردنەوەی (شوڵتز چارلێن)
Schwann's Sheath	غمد شوان، غلاف العصب، غمد العصب	كيفی شوان، كيفی ڕەگ (پەی)، بەرگی ڕەگ (پەی)
Schwannoglioma Schwannoma	ورم شوان الغروي، ورم شوان	لينجە پەنامی شوان، پەنامی شمان، شوانۆما، شوانۆ گلايۆما
Sciatic	ورم شوان، وركي	كلۆتی: پەيوەندی كلۆت، پەيوەندی ڕەگی كلۆت

Sciatica	عــرق النــسا، الم العــصب الوركي	كــەژۆك، ژانــی ڕەگــی كلۆــوت: نەخۆشــییەكە نیشانەی ژانە بەدرێـژایی ڕەگی كلۆت (ساياتيك)دا، بێجگە لەسڕی و میرووله كـردن و ئـازار لـە هـەمان ناوچەدا
Science	علم	زانست
Scleriritomy	شق الصلبة والقزحية	هەڵــدرینی ســپێنە و ڕەنگێنە
Scleritis	التهاب الصلبة	هەوكردنی سپێنە
Sclero-,	صــلبي: ســابقة تــدل علــى العلاقة بالطبقة الصلبة	ســپێنەیی، پێــشگرێكە پەیوەنـدی بـە سـپێنەوە دەردەخات
Sclerochoroiditis	التهاب الصلبة والشيمية	هـــەوكردنی ســـپێنە و كۆرۆید
Scleroconjunctivitis	التهــاب الــصلبة والمنــضمة، التهاب الصلبة والملتحمة	هـــەوكردنی ســـپێنە و لكاوە
Sclerocorne	الـصلبة القرنيــة: ذو علاقــة بالصلبة والقرنية	ســپێنە و گلێنـــە (وەك بەیەك پارچە دابندرێن
Sclerocorneal	صلبي قرني	سپێنە و گلێنەیی
Scleroderma	تصلد الجلد، تصلب الجلد	پێست سەختبوون
Sclerodermatitis, Sclerodermitis	التهاب الجلد الصلد	ســـەختە هـــەوكردنی پێست
Sclero-iritis	التهاب الصلبة والقزحية	هـــەوكردنی ســـپێنە و ڕەنگێنە
Sclerokeratitis	التهاب الصلبة والقرنية	هـــەوكردنی ســـپێنە و كۆڕنیە

Scleroma	تورم صلد، ورم صلب	سەختە پەنام، پەنامی سەخت
Scleromalacia	تلين الصلبة	سپێنە نەرمی، نەرمبوونی سپێنە
Scleromeninx, The Dura mater	الأم الجافية، الأم الصلبة	سەختە دێ: یەکە لە پەردەکانی مێشك
Sclerometer	مقياس الصلابة	سەختی (ڕەقی) پێو
Scleronychia	تصلب الأظفر	نینۆك سەختی: سەختبوون و وشك هەڵاتنی نینۆکە
Scleronyxis	ثقب (نخز) الصلبة	کونکردنە سپێنە، سپێنە کونکردن
Scleroplasty	تقويم الصلبة	ڕاست کردنەوە (پینە کردن)ی سپێنە
Sclerosarcoma	ساركۆما صلبة (صلدة)	سارکۆمای سەخت، سەختە سارکۆما
Sclerose	يتصلب، يتصلد يصلب، يصلد	سەخت (ڕەق) بوون سەخت (ڕەق) کردن
S., Applied	علم تطبيقي	کارپێکە زانست
S., Pure	علم صرف	زانست (زانیار)ی ڕووت (پەتی)
Scientific	علمي	زانستی
Scientist	عالم	زانا، دانا
Scilla = Squill	بصل العنصل، بصل الفأر	پیازە مشکانە
Scintilla	شرارة، برق	پزیشك، پریشك، برووسك
Scintillation	ومضان، قذف الشرر	پزیشکدان، پریشکدان

Scintiscanner	جهاز مسح ومضاني	ئـــــاميری ڕووپێـــــوی پریشکدەر
Sciopody	كبر القديمن	پـــێ زلی، قـــاچ زلـــی (بەتايبەتی لە منالآندا)
Scirrho-,	سابقة بمعنى صلب، صلد	پێشگرێکە بـەمانای ڕەق، سەخت
Scirrhous	صلد	ڕەق، سەخت
Scirrhus	سرطان صلد	(شـێرپەنجەی) قرژاڵـەی ڕەق، سکێرەس
Scission	انشطار	کەرت بوون، داتلّیشان
Scissiparity	التكاثر بالأنشطار	کەرتــــــە زۆربـــــوون، زۆربـــوون (زاوزێ) بـــە کەرت بوون
Scissors	مقص	قەیچی، مقەست
Sclera	الصلبة	ڕەقێنـــــە (ســـــپێنە) (یەکێکـە لـە چـینەکانی گۆی چاو)
Sclera, Blue	الصلبة الزرقاء (حالة وراثيـة تزرق الصلبة)	شـینە سـپێنە: بـارێکی بۆماوەییـە سـپێنەی چـاو بەجۆرێکی نائاسایی شین دەبێت
Scleral	صـــلبي، متعلـــق بالطبقـــة الصلبة في العين	سـپێنەیی، پەیوەندیـدار بە سپێنەیی چاوەوە
Sclerectomy	استئصال الصلبة	سپێنە برین
Sclerosed	متصلد، متصلب	سەخت، ڕەق
Sclerosing	مصلد، مصلب	ڕەقکەرە، سەختکەرە
Sclerosis	تصلب، تصلد	سەختبوون، ڕەقبوون

S., Amyotrophic Lateral	تصلب جانبي ضموري	سەختبوونی لاوەکی پوکاوە
S., diffuse	تصلب (تصلد) منتشر	سەخت (ڕەق) بوونی پەرت (پرش) پەرتە سەختی
S., Disseminated	تصلب (تصلد) منتشر	سەخت (ڕەقبوونی بلاّو، بلاّوە سەختی
S., Vascular = Arteriosclerosis	تصلب (تصلد) وعائي، تصلب الشرايين	سەختبوونی خوێنبەر، سوورە دەمار سەختی
Sclerotic	تصلبي، تصلدي الصلبة	سەختی، سەختبوونی سپێنە، سەختە چینی چاو
Sclerotics = Sclera	الصلبة	سپێنە
Sclerotitis = Scleritis	التهاب الصلبة	هەوکردنی سپێنە
Sclerotomy	شق الصلبة	سپێنە هەڵدڕین
S., Anterior	شق الصلبة الأمامي	پێشە سپێنە هەڵدڕین
S., Posterior	شق الصلبة الخلفي	پشتە سپێنە هەڵدڕین
Sclerous	صلب، يابس، متصلب	ڕەق، سەخت، وشك
Scoleco-,	دودي: سابقة تدل على العلاقة بالدور	کرمی: پێشگرێکە پەیوەندی بە کرمەوە نیشان دەدات
Scolecoid	دودي، شبيه الدودة، رويسي: شبيه بالروس	کرمی، وەك کرم، لەکرم چوو، سەریلەیی: وەکو سەریلە
Scolecoidectomy = -Appendicectomy	استئصال الزائدة الدودية	ڕیخۆڵە کوێرە بڕین

Scolecology = Helminthology	مبحث الديدان	زانیاریی کرم، کرمزانی
Scolex	رأس الدودة، رويس	سەریلە، سەرە کرم، سەرێکی گچکە، کچکەسەر بریتییە لە سەرو کرمی شریتی
Scolio-,	بادئة تدل على الجنف أو الألتواء والأعوجاج	پێشگرێکە بەمانای خوارو خێچ یان گێڕ
Scoliokyphosis	حدب وجنف اعوجاج جانبي وخلفي للعمود الفقري	خواری و قۆقزی بەتەنیشت و بەپشت گێڕبوونی بڕبڕاگەی پشت
Scoliosis	الجنف	پشتە گێڕی: بەتایبەتی بە تەنیشتدا گێربوونی نائاسایی بڕبڕاگەی پشت
Scoliotic	اجنف (جنفاء للأنثى)	پشت گێڕ
Scoop	مغرفة	ئاوگردان
Scope	مجال، هدف	ڕایە، ئامانج
-scope	لاحقة بمعنى منظار	بین: پاشگرێکە، بەمانای دووربین
-scopy	لاحقة بمعنى تنظير	پاشبەندە بەمانای بینینی بەدوور بین
Scopolamine	سكوبولامين	سکۆپۆلامین: ئەلکەلۆیدێکی بیبیلە کەرەوە (کشێن)
Scopometer	مقياس الكدورة: آلة تستعمل لقياس كدورة المحاليل أي كثافة الرواسب	لێڵی پێو: ئامرازێکە بۆ پێوانی لێڵی گیراوەیەك واتا چڕی نیشتوو

Scopophilia	لذة المشاهدة: التلذذ برؤية اعضاء التناسل	بینینە خۆشی: خۆشی وەرگرتن لەسەیرکردنی ئەندامەکانی زاوزێ
Scopophobia = scoptophobia	رهبة المشاهدة: الخوف الشديد من أن يشاهد الشخص	بینینە ترسی، سەیرە ترسێ: تۆقین لەوەی کە پیاو ببیندرێت (بەرچاو بکەوێت)
Scoracratia	التغوط اللاارادي	خۆپیس کردن، گو بەخودا کردن (بەشێوەیەکی) خۆنەویست
Scorbutic	حفر	سکەربووتی: پەیوەند بە، یان دووچاری نەخۆشی (سکەربوت)
Scorbutus = scurvy	داء الحفر	دەردە سکەربووت
Scordinema	تمط، تثاؤب	باوێشك كێشانەوە: باوێشكدان و خۆكێشانەوە لەگەڵ هەست بەبێ تینی كردن لەگەڵ خاوی و نیشانەیەكی سەرەتایی نەخۆشییەك
Scorpion	عقرب	دووپشك
Scorpionism	التسم بلدغة العقرب	ژار خوارد بوون بە پێوەدانی دووپشك
Scoto-,	بادئة تدل على العلاقة بالظلام أو الظلمة	پێشبەندێكە پەیوەندی بەتاریكییەوە نیشان دەدات

Scotodinia	دوار عتمي	سەرە خولێ و بەرچاو تاریکی
Scotoma	١- عتمة، كمنه (بقعة عمياء في مجال النظر) ٢- ظهور بقع مظلمة كالغيوم ثم تختفي أمام المجال البصري	١- تاریکایی، تاریکی: پەڵەیەك لەماوەی بەر چاودا كە پیاو هیچی تێدا بەدی ناكات وەك كوێر بێت ٢- پەیدابوونی پەڵەی ڕەشی هەوری لەبەر چاودا وردە وردە نەمانی
S., Absolute	عتمة (كمنة) مطلقة	تاریكایی ڕووت
S., Annular	عتمة (كمنة) حلقية	تاریكایی ئەڵقەیی
S., Aural = S. auris		
S., Central	عتمة (كمنة) مركزية	تاریكایی چەقی، چەقە تاریكایی
S., Peripheral	عتمة (كمنة) محيطية	تاریكایی چێوەیی، چێوە تاریكایی
Scotomagraph	مخطاط (مخططة) العتمة مسجلة الكمنة	تاریكاییكێش، سكۆتۆما گراڤ: ئامرازێكە بۆ تۆماركردنی تاریكایی بەرچاو
Scotophobia	رهبة الظلام	تاریكە ترسێ، لەتاریكی ترسان، ترسی تاریكی
Scourge	اسهال المواشي أي مرض وبائي شديد	ڕەوانی ئاژەڵ، هەچ نەخۆشییەكی درمی قورس
Scouring	اسهال	ڕەوانكردن، زگ چوون، ڕەوانی

Scraper	مجرفة، قاشطة	کرِێن، ڕووشێن
Screen	ستار	پەردە
S., Fluorescent	ستار فلورسنتي	پـــەردەی فلۆرەســـەنت (درەوشـاوە) پەردەیەکـە لـە مقــەببا یــان شوشــە چـــینێك ماددەیـــەکی تایبـــــــــەتی لێ دراوە (لەڕوویـــەکی) هەرکـــە تیـــشکی بەرکـــــەوت دەدرەوشێتەوە
S., Intensifying	ستار مكثف (مشدد)	پـــەردە بەتیینکـــەرە: پەڕەیەکی تەنکە لەباغە یـــان ماددەیـــەکی تـــر چـــینێك ماددەیـــەکی تایبـــەتی لـــە ڕوەکـــەی دراوە کـــە تیـــشکی ڕۆنتگـەنی کەوتـە سـەر دەدرەوشێتەوە، مەبەست لـەم پەڕەیـە ئەوەیـە کـە خرایـە پـاڵ فلـیم یـان پەڕەیـەکی فوتـۆگرافی و تیـشکی ڕۆنتگـەنی لێ درا بــۆ وێنــەگرتن وێنەکــە باشتر دیار دەبێت
Screws	مرض الهواء المضغوط	نەخۆشـــــیی هـــــەوای پەستێوراو
Scrivner's Palsy	شلل (سكريفنر) شلل الكاتب	شـــەپڵەی "ســـکریفنەر) شەپڵەی نووسیار

Scrobiculate	منقر (كالوجه المجدور)	كونج كونج، گرنج گرنج: وەك ڕوخساری ئاوڵاوی
Scrofuloderma	تدرن الجلد	سیلی پێست
Scrotal	صفني	گونـــەکی، پەیوەنـــدیی توورەکەی گونی
Scrotitis	التهاب الصفن	هـەوکردنی (داگیرسـانی) توورەکـە گـون: پێـستی گون
Scrotocele	فتق صفني	گونـــە قـــۆڕی، دڕاوی، دەبەبوون
Scrotum	الصفن	توورەکە گـون (تورەکـەی گون)
Scruple	سكروبل: وحـدة وزن تعـادل (٢٠) قمحة أو ١,٢٩٦ غراما	ســـکرۆپل: یەکەیـــەکی کێـشانەیە دەکاتـە بیـست گرێن یان ١,٢٩٦ گرام
Scrupulosity	حيرة، وسواس	دوو دڵـــــی، گومــــان، واسواسی
Scurf	قشار، قشرة الرأس	کرێش (ی) سەر الرأس
Scurvy = scorbutus	الأسقربوط، داء الحفر	ئەســـــــــــکەرپوت، نەخۆشـییەکە، لەکـەمیی ڤیتـامین C و سـەوزە و میـوەوە تـووش دەبێـت و دەبێتـە هـۆی بێهێـزی و کـەمخوێنی هـەوکردن و خوێن لێ هاتنی پووك
Scute	ترش، درع	قەڵغان، مەتاڵ
S.,Tympanic	ترس الأذن	قـــــەڵغانی گـــــوێ: پەڕەیەکەلــــە گـــوێی ناوەندا

Scutiform	ترسى الشكل، درعي الشكل	قـەڵغانی، قـەڵغان شـێوە، مەتاڵ شێوە
Scutulum	ترس صغير، قشرة	قەڵغانۆکـــە، توێکـــڵ: یـــەکێك لـــە توێکڵـــە پەیکەییـــەکانی ســـەری کەچەڵ
Scutum	١- ترس الأذن ٢- الغضروف الدرقي ٣- الرضفة ٤- قشرة	١- قەڵغانی گوێ ٢- کرکراگەی سایرۆید ٣- کلاوەی ئەژنۆ ٤- توێکڵ، پوولەکە
Scybalume pl. Scybala	بعرة	پشقل، قـشپل: تۆپـەڵێکی ڕەقـــی وشـــــکەڵاتووی پیـسایيە لـەناو ڕیخۆڵـەدا پەیدا دەبێت
Scybalous	بعري	پشقلی، وەك پشقل
Scyphoid	فنجاني، كأسي	فنجانی، وەکو فنجان
Scythrospasmus	ســحنة منقبــضة: كعلامــة مرضية غير مشجعة	ڕوخـساری گـرژ داهـاتو: لەنەخۆشـــیدا نیـــشانەی خراپییە
Scytitis = Dermatitis	التهاب الجلد	هــەوکردنی (داگیرســانی) پێست
Seam	خط الألتئام (الألتحام)	تیك، خەتی پێکەوەلکان
Search	يفتش، يبحث، تفتيش، بحث	پشکنین، دەپشکنێ
Searcher	مفــتش: محــبس يــستعمل للتفتــيش عــن الحــصاة في المثانة	پـــــشکنی، پـــــشکنەر: میلێکـە بـۆ پـشکنین بـۆ بـەرد لـە میزڵدانـدا بـە کاردێت، میلی میزڵدان

Seasickness	دوار البحر، هدام	نەخۆشی زەریا: هێڵنج و ڕشانەوە بەهۆی جوولانەوەی کەشتییەوە لەدەریادا
Seatworm= Enterobius vermicularis	دودة المقعد	کرمی کۆم
Seaweed	اعشاب البحر	گژوگیای زەریا، گیای دەریا: ڕووەکە لە زەریادا دەڕوێت بەتایبەتی لەچەشنی قەبزە
Seborrhea	زهام، سيلان دهني	ڕۆن لێچوون
Sebum	دهن، شحم	چەوری، ڕۆن: ئەوی لووەکانی پێست دەری دەدات بەتایبەتی، پیو
Secernent	فارز	جیا کەرەوە: هەچ ئەندامێك فرمانی ئەوە بێت شت (mater) لە خوێن جیابکاتەوە
Seclusion of the pupil = Annular posterior synechia	عزل البؤبؤ: الألتصاق الحلقي الخلف للقزحية	ئەڵقەیی ڕەشێنە لەپشتەوە
Secondary	ثانوي	ناسەرەکی، نابنەڕەتی، نامەبەست، ناونجی: دووەم لە پلە، لەگرنگی، لەریز یان لە شوێن.. هتددا

Second Intention	القصد الثاني	مەبەستی دووەم
Secret	سر، سری	نهێن، ڕاز، نهێنی، راز
Secreta	افرازات	دەردراوەکـــــــــان: بەرهەمکانی دەردان
Secrete	يفرز	دەردان: جیاکردنـەوە بـە تایبەتی لەخوێن
Secretin	سكرتين	سـیکرەتین: هۆڕمۆنێکـە چـڵمە پـەردەی دوانـزە گـــرێ و ڕیخۆڵـــە دەری دەدات
Secretion	افراز، مفرزة	دەردان، دەردراو
S., External	افراز خارجي	دەردراوی دەرەکـــــــی، دەردانـە دەرەوە: ئـەوەی دەرژێندرێتـە سـەر ڕووی دەرەوە یان ناوەوەی لەش
S., Internal	افراز داخلي	دەردراوی نـــــــــاوەکی، دەردانـە نـاوەوە: ئەوەیـە بـەبێ بـۆڕی ڕاسـتەوخۆ دەرژێندرێتـە نـاو خـوێن یان لیمفەوە
Secreto-inhibitory	مانع الأفراز	دەردانگرە، دەردانبڕە
Secretomtor	محرك الإفراز	دەردانجووڵێن
Secretory	إفرازي، مفرز	دەردەر، دەردراو: پەیوەندیـــــدار بـــــە دەردانەوە
Sectio = section	قطع، مقطع	بڕین، بڕگە
S. aggippna =	العملية القيصرية	برینکـــاری قەیـــسەری:

Cesarian section		دەرهێنانی ساوا لە زگ بە هەڵدڕینی بە برینکاری
Section	قطع، مقطع، قطعة	بڕین، بڕگە، بڕ، قاش
S., Abdominal = Laparotomy	شق البطن، فتح البطن	زگ هەڵدڕین، زگ کردنەوە: بەبرینکاری بۆ مەبەستی پزیشکی
S., Cesarean	العملية القيصرية	برینکاریی قەیسەری
S., Coronal	مقطع اكليلي: مواز للتدريز الأكليلي (التاجي)	بڕگەی ئیکلیلی
S., Frozen	مقطع مجمد، مقطع جليدي	بڕگەی بەستەڵەك: ئەوەی لە پاشی بەستن بە (میکرۆتۆم) دەبڕدرێت لە شانە
S., Paraffin	مقطع پارافين	پاڕافینە بڕگە، بڕگەی پاڕافینی
S., Perineal	شق العجان	ناوگەڵ بڕین
S., Sagittal	شق سهمي، مقطع سهمي	بڕگەی تیژی
S., Serial	قطع مسلسل	بڕینی زنجیرەیی
S., Vaginal	شق المهبل	کێلك هەڵدڕین: کردنەوەی زگ لەو درزەوە کە لە دیواری کێلك دەدڕدرێت
Sector	قطاع، قطاع الدائرة	بڕگە، بڕگەی جغز (بازنە): ئەو ڕووپێوەیە لەبازنە کە لە نێوان دوو نیوە تیرە و کەوانەکەی نێوانیاندایە

Sectorial	قطاعي	برگـــەیی: پەیوەنـــدی برگەی بازنە
Secundigravida (Cravida II)	إمرأة حامل للمرة الثانية	ئافرەتێ بۆ دووەمین جار زگ بکات
Secundum artem	بأســلوب الخــبیر، حــسب الأصــول، أو بأســلوب مهــني مقبول	وەستایانە: بە شێوەیەکی پسپۆرانە
Secondine	المشيمة والأغشية والتوابع	وێڵداش، ئـاوەڵ و پـەردە و پاشکۆکان
Secundipara (para II)	حامـل للمـرة الثانيـة: أمـرأة حملت مرتين وانتهت الـولادة بطفل حي	دووەم دووگیـــــــــانی: ئافرەتێـك دووجـار زگـی کردبێـت و لـە ئەنجامـدا ساوای زیندووی بووبێت
Sedation	تسكين	ئـــارامیی ددان) هـــێمن کردنەوە
Sedative	مسكن	ئارامکار، ئازار شکێن
Sedemtary	جلسة، قعدة	نەجووڵ، نیشتۆك
Sediment	ثفاله، ثفل، راسب	خلتـــە، تلپـــە، نیـــشتە، نیشتوو
Sedimentation	ترسيب، تثقل،	نیشاندن، نیشتن
S., Erythocyte	ترسيب الكريات الحمراء	نیشاندانی خڕۆکە سوورە (ی خوێن)
Sedimentin	سدمنتين، مثفلة	سێدیمەنتن، نیشێن
Seed	بذرة، مني	تـــۆو، تـــوخم، تۆمـــاو، قـــاوغێکی لوولـــەیی بـــچووکی پلاتـــین یـــان ماددەیەکی تـری گونجـاوە ڕادیۆمی تـێ‌دەکرێـت بـۆ چارەکردن

Segment	شدفة، قطعة	بـڕ، پارچـە، پـاژ: بڕێـك یــان پارچـــەیەك كـــە جیاكرابێتەوە یان دەست نیـــشان كرابێـــت بـــۆ جیاكردنەوە
Segmental	شدفي، قطعي	بڕی، پارچەیی، پاژی
Segmentation	تشدف، تقطيع، تجزؤ	بڕبڕبوون، پارچە پارچە بـوون: دابـەش بـوون بـە بەشی یەكسانەوە
S., Haustral	تقطيع مثني	چرپە دابڕبوون
Segregation	عزل، فصل	جیاكردنـــــــەوە، لادان، دابڕین
Segregator	عازلة – عازلـة البـول: جهاز لعزل البول من كل كلية على حدة	جیاكــــــەرەوە، میـــــز جیاكـەرە: ئامێرێكـە بـۆ وەرگرتنـی میـز لـە هـەر گورچـــیلەیەك بـــەجیا (واتا بێ تێكەڵ بوون)
Seismocardiogoaphy	تخطيط القلب الإهتزازي	لەرزە دڵە نەخشەكێشی
Seismology	علم الزلازل	بوومـــــە لـــــەرزەزانی، زانستی بوومە لەرزە
Seizure	نوبة نوبة صرع	١- نــــۆرە: لـــەپڕگرتن (دووچــــاربوون) یـــان گەڕانەوەی نەخۆشییەك ٢- نـۆرەفێ (لێهـاتن یـان گرتن)
S., Photogenic	نوبة ضوئية	ڕووناكییـە نـۆرە: بـەهۆی ڕووناكییـەوە نـۆرە گـرتن (لێهاتن)

S., Audiogenic	نوبة سمعية	بیستۆکە نۆرە: بەهۆی دەنگەوە نۆرە گرتن (لێهاتن)
S., Cerebral = focal epilepsy	نوبة مخية، صرع بؤري	مێشکە نۆرە، تیشکۆ فێ لێهاتن
S., Psychic = psycho lepsy	نوبة نفسانية	دەروونە نۆرە
S., Psychomotor	نوبة نفسانية حركية	جووڵۆکە دەروونە نۆرە
Selection	انتقاء، اختيار	بژاردن، هەڵبژاردن
Self	ذات	خۆ، خور
Self-abuse	الأستمناء	دەسپەڕ
Self-digenstion = autodigestion	هضم ذاتي	لەخۆوە هەرسکردن، خودە هەرسکردن، خۆ هەزم کردن، هەزمی خۆیەکی
Self-fermentation, Autolysis	الأختمار الذاتي، الأنحلال الذاتي	خودە ترشان، ترشانی خۆیەکی، لەخۆوە ترشان، شی بوونەوەی خۆیەکی
Self-hypnosis	التنويم بالأيحاء الذاتي، التنويم الذاتي	خۆ خەواندن، خەو لێخستنی خۆیەکی
Self-infection = Auto –infection	انتان ذاتي	لە خۆوە نەخۆشکەوتن
Self-limited	مقيد ذاتي	خۆ بەستەرەوە
Self-pollution = Masturbation	الأستمناء (باليد)	دەسپەڕ

Self-suspention	تعليق ذاتي: تعليق الجسم من الرأس أو الأبطين	خۆ هەڵواسین: شۆڕکردنەوەی لەشی بەسەروبن هەنگڵەکان گرتن یان بە گرتنی سەر بە مەبەستی کشاندنی بڕبڕاگەی پشت
Sella	سرج: حفرة على شكل سرج	زین: چاڵی یەك لەشێوەی زیندا
Sellaturcica	السرج التركي	زینی تورکی، سێلا تەرسیکا: چاڵاییەکە لە ئێسقانی (سفینۆید)دا کەلوو (گلاندە)ی pituitory تێدا جێ گێرە
Sellar	سرجي	زینی، پەیوەندی زینی تورکی
Semantic	لفظي، تحذيري	مانایی، واتایی
Semantics	علم المعاني، علم تطور دلالات الألفاظ	واتا ناسی، سیمانتیك: زانستی گەشەکردنی واتای وشە
Semeology	علم المعاني، علم تطور دلالات الألفاظ	واتا ناسی، سیمانتیك
Semeography	وصف الأعراش (المرضية)	سیماکێشی، نیشانەی نەخۆشی کێشی
Semeology = Symptomatology	مبحث الأمراض (المرضية)	سیمازانی، نیشانەی دەردزانی
Semeiotic	اعراضي: متعلق بالأمراض المرضية	نیشانەیی: پەیوەندیدار بە نیشانەکانی نەخۆشییەوە

Semeiotics = Symptomatology	مبحث الأعراض المرضية	دەردە نیشانەزانی
Semelincident	يصيب الشخص مرة واحدة فقط	هەر جارێك، تووشی کەسێك دەبێت
Semelparity	حالة أن يلد الكائن الحي (الفرد) مرة واحدة طيلة حياته	باری منداڵبوونی زیندەوەر، یەکجار بە درێژایی تەمەنی، یەکجارزانی زیندەوەر لەژیانیدا
Semen	مني	تۆو، تۆم، تۆماو، ئاو
Semenology	مبحث المني	تۆماو ناسی، تۆماو زانی، سەمینۆلۆجی: بەشێوەیەکی زانیاری لێ کۆڵینەوە و سەرنجدان لە تۆماو لەرووی پەیوەندی بە نەزۆکی و زاوزێ نەکردنەوە
Semenuria	بيلة منوية	تۆماوە میزێ: هەبوونی تۆماو لە میزدا
Semi-,	سابقة بمعنى نصف	پێشگرێکە بەمانای نیو، نیوە یان نیمچە
Semicanal	نصف قنال: قناة مفتوحة من جانب واحد	نیمچە قەناڵ، نیمچە گونگە، جۆگەڵە
Semicoma	نصف غيبوبة (سبات): حالة خفيفة يمكن ايقاظ المصاب لها	نیمچە بێهۆشی
Semicomatose	نصف غائب: في حالة نصف غيبوبة	نیمچە بێهۆش

Semidiagrammatic	نصف تخطيطي	نیمچە هێڵکاری، نیمچە هێڵکێشی، نیمچە نەخشە کێشی
Semilunar	هلالي	داسی، نیوە مانگی
Semilunare	الهلالية، العظم، الهلالي	ئێسکە داسی: دووەم ئێقانی ڕیزی یەکەمی ئێسکەکانی مەچەکی دەستە
Semiluxation = subluxation	نصف خلع المفصل	نیمچە لەجێچوون
Semimembranous	نصف غشايي	نیمچە پەردەیی
Seminal	منوي	تۆماوی، پەیوەندی تۆماو یان تۆم
Seminarcosis	نوم خفيف	نیمچە (سووکە) خەو: جۆرە سڕکردنێکی ئافرەتە بە دەرمان کە نیمچە خەوی لێ بکەوێت و لە ئاگادار بووەوە هیچی لە بیر نەمێنێت لەبارەی ماوەی نوستنەکەیەوە
Semination	تمنية	تۆماو تێکردن (تێرشتن): تۆماو کردنە ناوکێلك یان مناڵدانەوە
Seminiferous	ناقل المني	تۆماو گوێزە، تۆماو هەڵگرە: ئەوەی تۆماو دروست دەکات یان دەی گوێزێتەوە

Seminoma	ورم منوي	پەنامی تۆماو، سەمینۆما
Seminormal	نصف سوي، نصف اعتيادي	نیمچە ئاسایی، نیوە ئاسایی: بە گیراوەیەك دەگوترێ نیو هێزی ئاسایی هەبێت
Seminuria	بيلة منوية	تۆماوە میزێ
Semipermeable	نصف ناضح	نیمچە دادەر، نیمچە دەڵتە
Semiplegia, Hemiplegia	شلل نصفي	نیمچە شەپلە
Semipronation	نصف كب، انكباب نصفي	نیمچە لە پەوڕوو کەوتن
Semiprone	نصف مكبوب	نیمچە لەپەو ڕوو کەوتو
Semirecumbent	نصف مستلقي	نیوە پاڵکەوتوو، نیوە ڕاکشاو
Semisupination	نصف استلقاء (على الظهر، نصف بسط)	نیوە ڕاکشان (لەسەر پشت)
Semisupine	نصف مستلق (على الظهر)، نصف منبسط	نیوە ڕاکشاو (لەسەر پشت)
Semon's Law	قانون (سيمون)	یاسای (سیمون) لە نەخۆشیی ڕەگە بزوێنەرەکانی قوڕگدا، ماسولکەکانی دەنگە ژێکان تەنیا ماسولکەن کە تووشی دەبن کاریان لێ دەکرێت
S.'s Symptom	علاقة (سيمون): اختلال حركة الأوتار الصوتية في سرطان الحنجرة	نیشانەی (سیمون) تێکچوونی بزوتنەوەی دەنگە ژێیەکان لە قرژاڵەی قوڕگدا

Senecio	بابونج الطيور	بـــەیبوونی مـــەلان: ڕووەکێکی فرە جۆرە هەندێ جۆر یان لە پزیشکیدا بەکاردێن
Senega	سنكا	سەنەگا: ڕووەکێکی ئەمەریکای باکوورە بۆ دەرمان باشە
Senescence	تشيخ: حالة أو عملية الكبر في السن، شيخوخة	پیربوون، پیری
Senescent	شيخ، كبير السن، مسن	پیر، بەساڵدا چوو
Senile	شيخوخي	پیری، پەیوەندی پیری
Senility	شيخوخة	پیری
Senium	شيخوخة	پیری
Senna	سنا، سنكي	سینەمەکی: گەڵا وردە وشك كراوەكانی جۆرە ڕووەکێکە بۆ ڕەوانی باشە
Sensation	احساس، حس، شعور	هەست، هەست كردن
S., Concomitant	حس (احساس) مرافق	هاوەڵ هەستکردن
S., Cutaneous	حس (احساس) جلدي	هەستی پێستی، پێستە هەست
S., Delayed	حس (احساس) متأخر أو آجل	درەنگ هەست كردن: ئەوەیە تاماوەیەك دوای كاری دنەدەر (stimulus) پیاو هەستی پێ ناكات
S., External	حس (احساس) خارجي	هەستی دەرەكی
S., General	حس (احساس) عام	هەستی گشتی

S., Internal	حس (احساس) داخلي	هەستی ناوەکی
S., Primary	حس (احساس) اولي	هەستی سەرەتایی (یەکەمی)
S., Reflex Referred s.	حس (احساس) منعکس	هەستی بەرتەك
S., Subjective = Internal s.	حس (احساس) ذاتي، حس (احساس) داخلي	هەستی خۆیەکی، هەستی ناوەکی
Sense	حس، حاسة	هەست، هۆش
S., Equilibrium, Static	حس التوازن	هەستی هاوسەنگی، هەستی لەنگەر: ئەو هەستەیە کە پیاو توانا دەکات ڕاست ڕابوەستێت
S., Form	حس الشکل	هەستی شێوە
S., Genetic	حس التناسل	هەستی زاوزێ: ئەو غەریزەیەیە کە دەبێتە هۆی زاوزێ کردن
S., Posture	حس الهيئة	هەستی شێوە: جۆرە هەستێکی ماسولکەیە باری لەش و ئەندامەکانی پێ دەزانرێت
S., Pressure	حس الضغط	هەستی پەستان
S., Seventh = viscerals	الحس السابع، الحاسة السابعة	هەستی حەوتەم، هەستی دەرون (هەناو)ی
S., Sixth	الحس السادس، الحاسة السادسة	هەستی شەشەم: هەستی بەئاگایی لەگشت تەن بەگشتی

S., Special	حس خاص	هەستی تایبەتی: هەر یەکێك لە پێنج هەست (هۆش)ە وەك هەستی بینین، بیستن، بێن (بۆن)، چێشتن (چەژ)..، بەرکەوتن
S., Time	حس الزمن	هەستی کات (وەخت)
S., Tone	حس التوتر	هەستی گرژبوون
Sensibility	احساس	هەستیاری، هەستەوەری: توانستی هەست بەشت کردن
S., Deep	احساس عميق	هەستیار (هەستەوەر)ی قوولْ: هەستی پەستان هەستی جوولْە کە دەکرێت دوای ئەوەی پێست بەتەواوی سڕ دەکرێت
S., Epicritic	حس عزمي	هەستی
S., Proprioceptive	حس تقبل ذاتي	هەستی لەخۆوە وەرگرتن: ئەو هەستەوەرییەیە کە لەبابەت شوێن و باری ماسولکە، جومگە، پەلەکان و بەشەکانی ترەوە زانیاریمان دەداتی
S., Vibratory	الأحساس بالأهتزاز	هەستەوەری لەرە: هەستەوەری پێست بۆ لەرە و لەرینەوە

Sensible	حساس، محسوس	هەستناك، هەستەوەر، هەست كراو: دەتوانى هەست بكات، بە هەستەكان دەرك دەكرێت، ژيير
Sensitive	حساس	هەستيار، هەستەوەر: دەتوانێت هەست بكات و وەڵامى هەست كردن بداتەوە، هەستدار، هەستيار
Sensitization	تحسيس، تحسس	هەستەوەر كردن، هەستەوەربوون
S., Active	تحسيس فاعل	هەستەوەر كردنى كارا: ئەوەيە بە لێدانى ئەنتيجينێك بە شرينقە لە گيانلەبەرێك پەيدا دەبێت
S., Passive	تحسيس منفعل	هەستەوەر كردنى بەركار: ئەوەيە كە بەهۆى تێكردنى خوێنى گيانلەبەرێكى هەستەوەر كراو بۆ ناولەشى گيانلەبەرێكى ترى ئاساييەوە پەيدا دەبێت
S., Rh	تحسيس ريسي	رێسەز (ئارئێچ)ە هەستەوەركردن: كردار يان بارى هەستەوەر بوونە بۆ Rh وەك كە ئافرەتێكى Rh– نێگەتيف بە كۆرپەيەكى Rh– پۆزەتيف زگى پڕە

Sensory	حسي	هەســـــتی: پەیوەنـــــدی هەســتە یــان بــۆ هەســت کردن بەکاردێت
Sensualism	الشهوانية، شهوانية	بەکەڵی، بەبایی
Sentient	حساس	هەستەوەر، هەستیار
Separation	فصل، انفصال، افتراق	جــودا (جیــا) کردنـــەوە، جیابوونەوە، جیایی
Sepsis	تعفن، انتان	گەنین، بۆگەنبوون
S., Oral	انتان الفم	دەمە بۆگەنە
S., Puerperal	انتان نفاسي	زەیستانە بۆگەنە
Septal	حاجزي	ناوپەنــچکە (لەمپـــەری) بۆگەنە
Septan	ســباعي: يعوداويعـــاود كــل سابع يوم	حەوتبــــــەڕۆ، حــــــەوت ڕۆژەیی: دەگەڕێتەوە یـان ســــــەردەداتەوە گــــشت حەوتەمین ڕۆژێك
Septate	ذو حواجز	لەپەردار
Septation	التفـصيل: تقطيـع الى اقـسام بحواجز	بــــەینکاری، جیاکــــاری: بەش (بەش بەش) کــردن بــــەهۆی لەمپــــەر لــــە نێوانــدا دانــان، لەمپــەر، تیغە
Septectomy	استئصال الحاجز (الأنفي)	لەمپـــەر بـــڕین: بڕینـــی هەنـــدێ لـــە لەمپـــەر (دیوار)ی ناو لووت
Septic	إنتاني	گەنیو، پیس
Septicemia,	انتان دموي، انتان الدم	خوێنــە بۆگەنــە، خــوێن

Septicoemia		بۆگـــەنی: ئـــەو بـــارە نەخۆشییە کە میکرۆبی نەخۆشیی و ژەهرەکانیان لـــەناو خوێنـــدا دەبـــن، لـــــەرزو موچـــــڕکە و ئـــــــــارەقکردنێکی زۆر تایـــەکی نـــاڕێکی لەگـــەڵ بێهێزی پێوەیە
Septicemic	انتاني دموي	خـوێن گـەنی: پەیوەنـدی خــــوێن گـــــەنی یـــــان لەسروشتی خوێن گەنیدا بوون
Septipara (para VII)	سباعية الولادة	حەوتـەزا: ئافرەتێکـە کـە حەوت جار زگی کـردووە و لـــە ئەنجامـــدا ســـاوای زیندوی بووە
Septum, pl Septa	حاجز: الجدار الفاصل	لەمپـــەر، تییغـــە، دیـــوار: ئـــــــەو دیـــــــــوارەی لەنێوانیاندایە
S. atriorum, Interauricular s.	الحاجز الأذيني	گوێـــــچکەڵە لەمپـــــەر: لەمپـــــــەری نێــــــوان گوێچکەلەکان (ی دڵ)
S., Atrioventricular, Anuli fibrosi	حاجز اذيني بطيني	گوێـــــسکۆڵە لەمپـــــەر، لەمپـەری نێـوان گوێـچکە و زگۆڵە (ی دڵ)
S., Interventricular, S. ventriculorum	الحاجز البطيني	سکۆڵە لەمپەر، لەمپـەری نێوان زگۆڵەکان (ی دڵ)

Septuplet	أحد السبعة: أحد الأطفال السبعة المولودين من حمل واحد	حەوتەیەکە، هەریەکێك لە حەوت کۆرپەی بەزگێك بوو
Seq.luce, (Lat. Sequenti luce)	اليوم التالي	ڕۆژی دوایی، ڕۆژی دووەم
Sequela = sequel	عقبول، ملحق	ماك، پاشکۆ
Sequestral	شظوي، شقفي	تەڵەزمی: پەیوەندی تەڵەزم یان لە سروشتی تەڵەزمدا بوون
Sequestration	١- التشظي، التشقيف ٢- عزل (مريض)	١- تەڵەزمکردن: دروستبوونی تەڵەزمە ئێسقان ٢- جودا کردنەوە (ی نەخۆش لەساغ)
Sequestrectomy	استئصال الشظية (الشقفة)	تەڵەزم بڕین: بە برینکاری لابردنی تەڵەزمە ئێسقان
Sequestrum	الشظية، الشقفة	تەڵەزم: پارچە ئێسقانێکی مردو کە جیابووەتەوە لە ئێسکی ساغ لەکاتی کلۆر بوونیدا بەنەخۆشیی
S., Primary	شظية (شقفة) اولية	تەڵەزمی سەرەتایی: تەڵەزمێکە کە بە تەواوی لە ئێسك جودا بۆتەوە
S., Secondary	شظية (شقفة) ثانوية	تەڵەزمی دووەمی: ئەوەیە هێشتا تەواو جودا نەبووەتەوە لە ئێسقانەکە

Sera, Plural of serum	مصول جمع مصل	سێرا، کۆی سیرۆمە
Seralbumin	زلال المصل	سیر البیومین: ئەلبومین خوێن: ئەلبومینی سیرۆمی خوێن
Serglobulin	كلوبيولين المصل	سیرگلۆبیولین: گلۆبیولینی خوێن
Serial	مسلسل، سلسلي	زنجیرەیی، یەك لەدوای یەك
Series	مسلسلة، سلسلة	زنجیرە
Sericission	قطع حريري: قطع الأنسجة الرخوة بشد خيط حريري حولها	بەئاوریشم بڕین: بڕینی شانە نەرمەکانی بە دەرزی ئاوریشم گرێدان بە دەوریاندا
Serofibrinous	مصلي ليفيني	سیرۆ فایبرینی
Serofibrous	مصلي ليفي	سیرۆ ڕیشاڵی: پەیوەندی سیرۆم و ڕیشاڵ
Seroglobulin	كلوبيولين المصل	سیرۆ گلۆبیولین: گلۆبیولینی سیرۆمی خوێن
Serologic, Serological	متعلق بعلم المصول	پەیوەندی سیرۆمناسی،
Serologist	عالم الأمصال	سیرۆمزان، سیرۆمناسی، زانای سیرۆم
Serology	علم المصول (الأمصال)	سیرۆمزان، سیرۆمناسی، زانستی سیرۆم

Seromucous	مصلي مخاطي	چڵمە سیرۆم، سیرۆمی چڵمی، لینجە سیرۆم: هەندێکی سیرۆمە و هەندێکی چڵمە
Seronegative	سلبي المصل	نەرێ سیرۆمە، نەئە سیرۆمی: ئەنجامی تاقە کردنەوەی سیرۆمی نەئییە (-)
Seropositive	ایجابي المصل	ئا سیرۆمی: بەتاقی کردنەوەی سیرۆمی ئەنجامی ئایە (+)
Seropurulent	مصلي قيحي	سیرۆم و کێمی: تێکەڵە لە سیرۆم و لە کێم
Seropus	مصل و قيح (مختلطين)	سیرۆم و کێم: سیرۆم و کێم بە تێکەڵاوی
Serosa	١- غشاء مصلي ٢- الطبقة المصلية ٣- المشيمة	سیرۆزا: ١- پەردەی سیرۆمی ٢- چینی سیرۆمی ٣- the chorion (مشیمە)
Serosanguinous	مصلي دموي	سیرۆم و خوێنی: پەیوەندی هەردوو سیرۆم و خوێن یان سیرۆمیش و خوێنیشی تێدایە
Seroserous	مصلي مصلي	سیرۆم – سیرۆم: پەیوەندی دوو یان پتر لە پەردەی سیرۆمی، گەیەنەری دووپەردە سیرۆمی بە یەکتر

Serositis	التهــاب الطبقــة المــصلية، التهاب الغشاء المصلي	هــەوكردنی (داگیرسـانی) ســـیرۆمزا: هـــەوكردنی چــــینە ســــیرۆمی، هــــەوكردنی پــــەردە سیرۆمن
Serosynovitis	التهاب زليلي مصلي	هــــەوكردنی پــــەردە سیرۆمی
Serotherapy	المعالجة بالمصل	چـارەكردن بـە سـیرۆم: دەرمـانكردنی نەخۆشـیی بـــەهۆی بـــەكارهێنانی سیرۆمەوە كە دژە ژەهری تێدایە
Serotina =Decidua serotina	غشاء ساقط	پەردەی كەوتو
Serotype	صنف مصلي	سیرۆمشێوە
S., Heterelogous	صنف مصلي مغاير	ناهـاوجۆرە سیرۆمـشێوە، ســـــیرۆتیپی جیــــا (ناهاوجۆر)
S., Homologous	صنف مصلي مجانس	سیرۆتیپی هاوجۆر
Serous	مصلي	سیرۆمی
Serpiginous	زحاف	خــــشۆكە: دەخـــشێ لـــە شوێنێكەوە بۆ شوێنێكی تر
Serpigo = Ringworm	مسعفة	خشۆك
Serrate, Serrated	منشاري، مسنن	ئەڕەیی، دانـدار: دەمێكـی وەك دەمـی ئـەڕە (مـاری) پێوەیە

Serration	تنشر، تسنن	ئەڕەییـــەکی، دانـــداری، دانداربوون
Serratus	المنشارية، العضلة المنشارية	ئەڕەیی، ماسولکە ئەڕەیی مشاری، ماسولکە مشاری
S. anterior	العضلة المنشارية الأمامية	ماسولکە ئەڕەیی پێشەوە
S. Magnus	العضلة المنشارية الكبرى	ماسولکە ئەڕەییە زڵە
S. posterior	العـضلة المنـشارية الخلفيـة السفلي	ماســـولکە ئـــەڕەیی پشتەوەی خوارو
S. posterior superior	العـضلة المنـشارية الخلفيـة العليا	ماســـولکە ئـــەڕەیی پشتەوەی ژوورو
Serrefine	مكربة دقيقة	وردە دانەدار
Sertolis Cells	حجيرات (سرتولي)	خانــەکانی (ســەرتوولی): خانەی درێژ کۆلەن لەناو لوولــەکانی گونــدا کــە ســـــــپێرماتیدەکان بەسـەرکانیانەوە بەنـدن، وادیـــارە، بـــۆ خـــۆراك وەرگـرتن تـا بـە تـەواوی پێدەگەن
Serum	مصل	سیرۆم: بەشـە ڕوونەکـەی گشت شلەیەکی گیانلەبەر پـــاش ئـــەوەی بەشـــە ڕەقـەکانی تێـدا نامێنێـت بـــە تایبـــەتی شـــلە ڕوونەکەی خوێن
S., Active	مصل فعال	سـیرۆمی بـەکار: ئـەوەی تەواوکـــــــــــــەر (eomplemeny)ی تێدایە

S., Anti-anthrax	مصل ضد الجمرة الخبيثة	سيرۆمی دژە لارەشە
S., Anticomplementary	مصل ضد المكمل	سـيرۆمی دژی تەواوكـەر: ئەوەیە كە بەرگری كاری تەواوكـەر دەكـات یـان لەناوی دەبات
S., Heterologous	مصل مغاير	سیرۆمی ناچونیەك
S., Homologous	مصل مجانس	سیرۆمی چونیەك
S., Horse	مصل الحصان	سیرۆمی ئەسپ (ولاخ)
S., Immune	مصل ممنع (مناعي)	سـيرۆمی بـەرگر: ئـەوەی یـەك یـان پـتری لـە دژە تەنەكان تێدایە
S., Inactivated	مـصل معطـل الفعاليـة (بالتسخين)	سـيرۆمی لـەكارخراو: ئەوەیـە كـە تـا پلـەی گـەرمی ٥٨° - ٦٠° سـەدی گەرمكراو بـۆ ٣٠ دەقیقـە بـۆ لـەناوبردنی تەواوكـەرێك كـە تێیدابێت
S., Polyvalent	مصد متعدد التكافؤ	سیرۆمی فرە هاوهێز: دژ سیرۆمێكە دژی تـەنی بـۆ پتر لـە جۆرە میكرۆبێك یان ئەنتیجینێك تێدایە
S., Pooled	مصل مختلط	سـيرۆمی تێكـەڵ: ئـەوەی پێكهـاتوون لـە تێكـەڵ كردنـی سـيرۆمی چـەند كەسێك

Serum-fast	عصي (صامد) للمصل	سـيرۆم كارتێنەكـەر: بـەرگری كـاری سـيرۆم دەكـات و پێـی لـەناو ناچـێت ئـەم وەسـفە بـۆ هەندێ باكتريا بەكاردێت
Sesame	سمسم	كونجی
Sesamoid	سمسماني	كـونجی ئاسـا: لـە دەنكـە كونجی دەچێت
Sesqui-	بادئة تعني واحد ونصف	يـەكونيوە: پێـشگرێكە بەمانای يەك و نيوێك
Sesquihora	ساعة ونصف	سەعات و نيوێك
Sessile	لاطئ: عديم الساق أو العنق	بێ قنچك، بێ لاسك: بـە بنكێكی پان لكاوە بە...
Seta	هلب	تيسك
Setaceous	اهلب، هلبي	تيـسكی (بارييـك و ڕەق وەك تيسك)
Sevum = suet	شحم	پيو، بەز
Sewage	الخبث، أقذار	كۆزەر، پيسی و خاشاك
Sewerage	مجارير الأقذار	پيسەڕۆ زێراب
Sex-,	سابقة بمعنى سته، سداسي	پێشگرێكە بەمانای شەش
Sex,	جنس	جـنس، نێـر و مێـی: ئـەو جياوازييـە بنەڕەتييەيـە كە لە نێوان زۆر جۆر لـە گيانلەبەرانـدا هەيـە لەوانـەی كـە هێلكـە دروسـت دەكـەن و ئەوانەی تۆم

S., Chromosomal	الجنس الصبغي	ڕەگەزە کرۆمۆسۆم
S., Genetic	الجنس الوراثي	ڕەگەزی بۆماوەیی
S., gonadal	الغدة التناسلية	ڕەگەزە لووی زاوزێ
S., Morphological	الجنس الشكلي	ڕەگـــەزیی شـــێوەزانی ، جنـــــسی شـــــێوەیی (مۆرفۆلۆجی)
S., Nuclear	الجنس النوي	ڕەگەزیی ناوکی
S., Psychological		ڕەگەزیی دەروونزانی
Sexdigitate	سداسي الأصابع	شەشپەنجە
Sexivalent	سداسي التكافؤ	شەش هاوهێز
Sex-limited	محدد الجنس	ڕەگـەز دیاریکـەرە: هـەر بەیـەك ڕەگـەزی دەگـات یان کار هەر لە ڕەگـەزێك دەکات
Sex-linked	علم الجنس	ڕەگـــەززانی، زانیـــاریی ڕەگەزی، سیکۆلۆجیا
Sexology	علم الجنس	ڕەگـــەززانی، زانیـــاری ڕەگـــەزی، ســـیکۆلۆجیا: ئەو لقەیە لە زانـست کـە بـــاس لـــە ڕەگـــەزی و پەیوەنـــــدی ڕەگـــــەزی دەکـــات لـــە بـــارەی زیندەروەر زانییەوە
Sextan	سداسي: يعود كل سادس يوم	شەشـــبەڕۆ، شـــەش ڕۆژە: هەموو شەشەمین ڕۆژێك ســەر هەڵدەداتــەوە یــان دەگەڕێتەوە

Sextipara (Para VI)	أمرأة حملت سته مرات وولدت طفلا حيا في كل مرة	شەش سككردوە: ئافرەتێكە شەش جار زگی كردبێت و هەموو جارێك ئەنجامی ساوای زیندو بووبێت
Sexual	جنسي	ڕەگەزی، پەیوەندی ڕەگەزی یان پەیوەندی ڕەگەزی مرۆڤ
S.assault	اعتداء جنسي	دەستدرێژیی ڕەگەزی
S. perversion	انحراف جنسي	لادانی (گومڕایی) ڕەگەزی
Sexuality	الجنسية	ڕەگەزایەتی
S., Pregenital	جنسية ماقبل سن التناسل	ڕەگەزایەتیی پێش تەمەنی زاوزێ
Shadow	ظل، شبح	تارمایی، سێبەر، تاپۆ
Shaft	ساق	قەد، لاسك: بەشێكی باریكی درێژ وەك ئەو بەشەی ئێسقان درێژ لە نێوان هەردوو سەرەكەیدا
S., Hair	ساق الشعر	قەدی (لاسكی) قژ (موو): ئەو بەشەی موو كە لە سەر پێستەوەیە (واتا لە دەرەوەیەتی)
Shakes	قشعريرة	لەرز، مووچڕك
Shamanism, Shamanismus	الشامانية: مظاهر عبادة قديمة	شامانایەتی: بارێكە لە خرۆشان كە هەندێ كەسی لە (Dyak)ەكان بۆ مەبەستی ئایینی تێی دەكەون

Shaven-beard appearance	مظهر اللحية الحليقة	دیمـەنی ڕیـشی تاشـراو: دیمـــەنی گلانـــدەکانی ڕیخۆڵە لـەکاتی گرانـەتادا لە ڕەنگیان تێـر (تاریـك) دەبێـت لەگـەڵ نیـشانەی وردی سپی سپی پێوە
Sheeth	غمد	بـــەرگ، کـــێلان، کـــالان، کیف
S., Capillary	غمد شعري	مووە کیف
S., Carotid	غمد السباتي	کیفی شادەماری لامل
S., Chordal	غمـــد الحبـــل الظهـــري (moyochord)	کیفی پەتی پشت
S., Medullary (Myelin)	غمد المحور العصبي	کیفـی ڕەگەتـەوەرە: ئـەو بەرگـــــەی تـــــەوەرە (axom)ی ڕیـــــــــشاڵی هەندێ ڕەگ دەپۆشێت
Sheet	شرشف، صفحة	متیل، سەردۆشەك
S., Draw	شرشف مطوي	چەرچـــەفی (متیلـــی) قـــــەدکراو: متیلێکـــــی قـەدکراوە دەخرێتـە ژێـر نەخۆشـــی لـــەناوجێگادا کـەوتووە بـۆ ئـەوەی بـە بـــــێ هـــــــەلگرتنی نەخۆشـــەکە لـــەژێری دەربهێندرێت
Shelf	رف	ڕەفـــە: پێکهاتوویـــەکی وەك ڕەفـەی ئاسـایی یـان نائاسایی لە لەشدا

Shell	صدفة، قشرة، قنبلة	سەدەف، توێکڵ، دانـەتۆپ (بۆمبا)
S., Egg	قشرة البيض	توێکڵە هێلکە
Shell shock	صدفة القنبلة	شـۆکی بۆمبـا، مانـدوێتی جەنگ
Shellac	شيلاك	شـێلاك: جـۆرە لاکێکـە (lac) لە هیندستان هەیە بەهۆی مێرووەکەوە لـە چـەند جـۆرە ڕووەکێـك دروست دەکرێت
Shephard's Fracture	كسر (شفارد): كسر خـاص في الكعب	شـــکاویی (شـــەفەرد): شـکاوی ئێـسقانی قاپــە بەجۆرێکی تایبەتی
Sherrington's Law	قانون (شرنقتون)	یاسای (شەرینگتن): هـەر کـــــە ماســـــولکەیەك دنەدەدرێت بـۆ کرژبـوون بەرامبەرەکەشـــــــــی (دژەکەشــی) لــە هــەمان کاتــدا دنـــەدەدرێت بـــۆ خاوبوونەوە
Shield	درع، واقية	قەڵغان، پارێز
S. Eye	درع العين: لوقاية العـين مـن الشمس أو الأذى	قـــەڵغانی چـــاو: بـــۆ پاراستنی لە تیشکی خـۆر یان زیان
S., Nipple	درع الحلمة، واقية الحلمة	گۆپـارێز، گـدان، قـەڵغانی گـۆی مـەمك: بەرگێکـە بـۆ پاراستنی ئافرەتی شیردەر

Shift	ميل، انتقال	لادان، گواستنەوە، گوێزرانەوە: شوێن گۆڕین
S. to the left	الميل الى اليسار (أو لليسار)	لادان بۆ چەپ: زاراوێکە (Arneth) دای هێناوە بەمانای زۆری (Neutrophil)ی تازە (گەنج) لەوێنەی خوێندا
S. to the right	الميل الى اليمين (أو لليمين)	لادان بۆ ڕاست: زاراوێکە (Arneth) دای هێناوە بەمانای زۆری (orutrophil)ی پیر لەناو وێنەی خوێندا
Shigella	(شيكلا)	(شیگێلا)
Shigellosis	الشيكلية، عدوي الشيكلا	دەردە شیگێلا
Shin	الظنبوب	ڕەقەڵەی لوولاق
S., Saber	ظنبوب سيفي	لوولاقی شمشێری
Shingles	العقبولة المنطقية هرص	ئاڵۆش، خرۆش
Shiver	رعشة، يرتعش	لەرز، تەزو، موچڕك: مووچڕك پیاهاتن، لەرزین
Shivering	رعشة، ارتعاش	لەرزین، تەزو پیاهاتن
Shock	صدمة	کۆست، خورپە، لێدان (شۆك): کەمبوونەوەیەکی باش لە چالاکی ژیانیدا لەبەر زیان و ئازار پێگەیشتن یان لەبەر برینکاری

S., Allergic	صدمة ألرجية	شۆكی ئەلێرجی
S., Anesthesia	صدمة التخدير	خورپەی سڕكردن، شۆكی بەنج: بارێكی وەك شۆكە لەبەر زۆری بەنج پێدان دێتە پەیدابوون
S., Cardiac = heart shock	صدمة قلبية	خورپەی دڵ، دڵە شۆك
S., Cardiogenic	صدمة قلبية المنشا	شۆكی دڵزا: ئەو شۆكەی لە كەمبوونەوەی لەپڕی (output)ی دڵ پەیدادەبێت
S., Delayed Deferred s.	صدمة أجلة	شۆكی درەنگ: شێواوییەكی توندی تەنانی یان بیری (mentov یان physical)یە كە نیشانەكانی ماوەیەكی باش دوای تووشبوونی هۆ پەیدادەبێت
S. Electric	صدمة كهربائية	لێدانی كارەبا، خورپەی كارەبا، شۆكی كارەبا: ١- كارەبا گرتن لەپڕ ٢- كارەبا لێدان بۆ مەبەستی پزیشكی
S., Hematogenic	صدمة دموية المنشأ	خوێنە خورپە، خوێن لێدان، شۆكی خوێنزا: لەبەر كەمبوونەوەی (volume)ی خوێن پەیدادەبێت

S., Hypoglycemic = lmsulin shock	صدمة نقص سكرالدم	خورپەی شەکری خوێن، شۆکی شەکر کەمی خوێن
S., Insulin	صدمة الأنسولين	خورپەی ئینسولین، شۆکی ئینسولین: ئەو بارەیە کە لە زۆر ئینسولین (کردنە لەشەوە بە فیچقە)، کە دەبێتە هۆی لە پڕ کەمبوونەوەی بڕی شەکر لە ناو خوێندا، نیشانەکانی لەرزین و ئارەقکردنەوە و سەرە خولێ و جووت بینین.. هتد و لەسەر خۆچونە
S., Nerurogenic	صدمة عصبية النشأ	شۆکی ڕەگزا، دەمارە خورپە
S., Paralytic	صدمة الشكل	شۆکی شەپلە، خورپەی شەپلە
S., Protein	صدمة الزلال	شۆکی پرۆتین: لەماددەی پرۆتین کردنە ناو خوێن پەیدادەبێت بە لەرزو تا و گیرانی بۆری هەوا (تەنگبوونەوەیان) لەگەڵ ڕشانەوە و ڕەوانی نیشانەیەتی
S., Pleural	صدمة جنبية	شۆکی پلورا

S., Postoperative	صدمة بعد العملية	شۆكی دوا برینكاری
S., Primary	صدمة أولية	شـــــۆكی یەكــــــەمی (سەرەتایی)
S., Psychic	صدمة نفسية	دەروونـە خورپـە، شـۆكی دەروونی
S., Secondary	صدمة ثانوية	شۆكی دووەمی (ناوەنجی) (ناسەرەكی)
S., Serum	صدمة مصلية	شۆكی سیرۆم
S., Shell	صدمة القنبلة	شۆكی بۆمبا
S., Spinal	صدمة شوكية	شۆكی دڕكی
S., Surgical	صدمة جراحية	شـــــۆكی برینكـــــاری (جەڕاحی)
S., Vasogenic	صدمة وعائية المنشأ	شۆكی خوێندانزا: بەهۆی ماددەیەكـــــــــــەوە پەیـدادەبێت كـە دەبێتـە هـــــــۆی كرانـــــــەوە (فراوانبـــوون)ی دیـــواری خوێندانەكان
Shot-gun Prescription	وصفة تحتوي على عدد كبير من المحتويات	ئـــەو ڕەچـــەتەیەیە كـــە ژمارەیـــــــەكی زۆری داو دەرمان تێدا تۆمار كراوە
Shoulder	كتف، منكف	شان
Sh blade	دفة (لوح) الكتف	دەفەی شان
S., Drop	منكـب سـاقط، كتـف سـاقط (سترخ)	شانی داكەوتوو
S., Frozen	كتف جامد	بەستۆكە شان
S., Girdle	المنكب	ناوشان

Shower	رشة، رش	پرژە، پرژاندن
Show	١- الطمث	دەشتان، مەهك: ١- ئەو ئاوە خوێناوییەی لەسەرەتای ژان (منداڵبوون)ەوە دێتە دەرێ لە لەشی ئافرەت ٢- حەیز، بێ نوێژی
Shrapnell's Membrane	غشاء (شرابنل)	پەردەی (شراپنێل): بەشە تەنکەکەی ژوروی پەردەی گوێیە کە نەختێ سێ گۆشەیە
Shunt	صارفة	لادەرە
Shudder	رعشة	تەزوو، موچڕك
Shutter	سدادة	داخەرە
Sialaden	غدة لعابية	لیکەلو، لووی لیك
Sial-, Sialo-,	سابقة تدل على العلاقة باللعاب، لعابي	پێشگرێکە پەیوەندی بەلیك یان لیکە لووەوە نیشان دەدات
Sialadenitis	التهاب الغدة اللعابية	هەوکردنی (داگیرسانی) (سووتانەوە)ی لیکە لوو
Sialagogue	مدر اللعاب	لیکهێن
Sialemesis	تقيؤ اللعاب	لیکهێنانەوە، لیك ڕشانەوە: بەجۆرێکی هیستریایی لیکاو هەڵهێنانەوە (ڕشانەوە)
Sialism = ptyalism	العاب	لیکنێتی

Siale-,	بادئة تدل على العلاقة باللعاب أو الغدة اللعابية	پێشگرێکه، پێشبەندە بەمانای لیکی، پەیوەندی بە لیك و لووی لیکەوە
Sialoadenectomy	استئصال الغدة اللعابية	لیکە لوو بڕین
Sialoadenitis	التهاب الغدة اللعابية	هەوکردن (داگیرسان)ی لیکەلوو
Sialolith	حصاة لعابية	لیکە بەرد، بەردی لیك
Sialolithiasis	التحصي اللعابي	لیکە بەرد کردن: دروست بوون و پەیدابوونی بەرد لە لیکە ڕۆکاندا
Sialorrhea	سيلان لعابي	لیك کردن: لیك لێچوون
Sialosis	التلعب، سيلان اللعاب	لیك پێداهاتنت، لیکنی
Sialosyrinx	١- ناسور لعابي ٢- محقنة لعابية	١- ناسوری لیك، لیکە ناسور ٢- شرینقە (فیچقە)ی لیك: بۆ داشتنی لیکەرۆکان
Sialotic	لعابي	لیکاوی، لیکن
Sialozemia	سيلان اللعاب اللاطوعي	لیك پێداهتنە خوارەوەی خۆنەویست
Sib	١- نسيب، قريب (عصبة) ٢- نسابة دم، قرابة دم ٣- أخ أو أخت	١- خزم (ی نزیك)، کەس ٢- هاوخوێنی، خزمایەتی نزیك ٣- برا یان خوشك
Sibilant	صفيري	فیکەیی، خیزەیی، وشەیی

Sibling	أخ أو اخت	برا یان خوشك
Sibship	قرابة الدم	هــاوخوێنی، خزمایــەتی نزیك
Siccus	جاف، یابس	وشك
Sick	١- مریض ٢- غثي ٣- حائض (طامث)	١- نەخۆش، بیمار ٢- دڵ تێكەڵهاتو ٣- بــێ نوێــژ، لەحــەیز (عوزر)دا بوون
Sickle	منجل	داس
Sickle ccell	خلیة منجلیة	داسە خانە، خانەی داسی
Sicklemia, Sickle-cell Anemia	منجلیة الدم، شحاب منجلي	داســـە خـــوێنی، كـــەم خـــوێنی داســـی، داســـە خوێنێتی
Sickling	منجلیة	داسە خوێنی: پەیدابوون و فــراژی بــوونی داســە خانە لەناو خوێندا
Sickness	مرضي، غثیان	ناســاغی، نەخۆشــی، دڵ تێكەڵهاتن
S., Air, Aerial S., Airplane s.,	دوار الهواء، دوار الطیران	دەردە هــەوا، بایــەخولێ، نەخۆشــی هــەوا، ســەرە خولێی فرۆكە
S., Altitude	دوار العلو	نەخۆشی بـەرزی: بارێكە لــە كــەمی ئۆكــسجینی كاتی فڕین لە بەرزاییدا
S., Athletes	دوار الریاضي	نەخۆشــی وەرزشــەوان: بــێ هێــزی، بــەری چــاو تاریــك بوون، ڕشانەوە و سەر یەشە دوا بـــە دوای ماوەیـــەكی كورت وەرزشی تەنانی كردن بە تاوێكی زۆر

S., Black = Kala azar	المرض الأسود، كالازار	دەردە ڕەشە، ڕەشە دەرد، ڕەشە نەخۆشی، کالا ئازار
S., Caisson = Decompression Sickness	مرض (الكيسون)	نەخۆشی کەیسۆن
S., Car	دوار السيارة	نەخۆشی ئۆتۆمۆبیل، گێژیی ئۆتۆمۆبیل: دڵ تێکچوون ناسازی بە بزوتنەوە لەناو ئۆتۆمۆبیل یان شەمەندەفەر
S., Decompression	مرض تفقع الدم (نقص الضغط)	کەمە پەستێ، نەخۆشی پەستۆ کەمی
S., Falling = Epilepsy	الصرع، داء الصرع	دەردە فێ، فێداری
S., Green = Chlorosis	داء الاخضرار، الرمع	دەردە سەوزی
S., Morning	غثيان الصباح	ڕشانەوەی سبەینان
S., Motion	دوار الحركة	گێژیی جووڵە، دەردە جووڵی
S., Radiation	مرض الأشعاع	نەخۆشی تیشك
S., Sea	دوار البحر	نەخۆشی زەریا، گێژیی دەریا
S., Sleeping	مرض النوم	دەردە خەوێ، نەخۆشی خەوتن، نەخۆشی خەو
Side	جانب	تەنیشت، لا، پاڵ، دیو
Side effect	تأثير جانبي	کاری لاوەکی

Sideration	صعقة، عطبة	ترسه له هۆشخۆچوون
Sidero-,	حديدي، سابقة تدل على العلاقة بالحديد	پێشگرێكه پەيوەندى به ئاسنەوه نيشان دەدات
Siderocyte	خلية حديدية: كرية دم حمراء تحتوي على حديد غير هيموكلوبيني	ئاسنەخانه، خڕۆكه سووره: خڕيلەيەكى سووره ئاسنى نا هيمۆگلۆبينى تێدايه
Siderodromophobia	رهاب السفر بالقطار	شەمەندەفەره ترسێ، ترسى گەڕان بەشەمەندەفەر (هێڵى اسنين)
Sideropenia	نقص الحديد	ئاسنه كەمێ، ئاسن كەمى: كەمى ئاسن له لەشدا
Sideroscope	كاشفة الحديد: الكشف عن الحديد المعدني (لجسم غريب) داخل العين	ئاسندۆز، ئاسن دۆزەرەوە: ئامرازێكه بۆ دۆزينەوەى ئاسن (وەك تەنێكى بێگانه) لەناو چاودا
Siderosis	السحار الحديدي، الحديد، تكاثر الحديد في الجسم	فره ئاسنى له لەشدا
Siderotic	حديدي	فره ئاسنێ
Siderous	حديدي	ئاسنى، ئاسندار، ئاسنين، ئاسناوى

Sieur's Sign "Signe du Sieur"	علاقة (سيير)	نیشانەی (سێر): بەگوێ لە سنگ گرتن بەبیستۆك دانان لەسەر پشت و لە پێشەوەش دانە دراوێکی زیوودانان لەسەر سنگ و پیاکێشانی بە دراوێکی تر دەنگێکی کانزایی ڕوون دەبیسترێت لەکاتی ئاو هەبووندا لەناو بۆشایی سنگدا
Sieve	منخل، غربال	بێژنگ، هێڵەك
Sigh	تنهيدة	هەناسە هەڵکێشان
Sight	رؤية	بینایی، بینین: کردە یان توانستی بینین یان شتێکی بینراو
S., Day, Nyctalopia, Night blindness	جهر، عمى الليل	شەوکوێری
S., Far, Long s., Hypermetropia	بعد البصر، بعد النظر	درێژ (دور) بینی
S., Near, Myopia	قصر البصر، قصر النظر	نزیکبینی، کورتبینی
S., Night, Hemeralopia, Day blindness	عمى النهار	ڕۆژکوێری
S., Old = Presbyopia	رؤية الشيخوخة	پیری بینی، پیر بینێ

S., Short, Myopia	قصر البصر	كورتبینی
Sigma	سيكما	سیگما: هەژدەهەمین پیتی ئەلفوبێی گریکە، 6، s یان E وەك نیشانەی (هێما) ۱/۱۰۰۰ی چرکەیەك بەکاردەهێندرێت
Sigmoid	السيني	سیگمۆید، سینی: وەك s یان سیگمای گریك، پێچی سیگمۆید یان سینی کۆلۆن
Sigmoidectomy	استئصال السيني	سیگمۆید بڕین
Sigmoiditis	التهاب السين (S)	هەوکردنی (داگیرسانی) سیگمۆید (سینییە کۆلۆن) (S)ە کۆلۆن
Sigmoidopexy	تثبيت السين	چەسپاندنی سیگمۆید
Sigmoidoscope	منظار السيني	دوربینی سیگمۆید، سیگمۆیدبین
Sigmoscopy, Sigmoidoscopy	تنظير السيني	سیگمۆید بینین (بەدوربین)
Sign	علامة	نیشانە، بەڵگە
S., Antecedent	علامة المقدمة	نیشانەی پێشەکی
S., Babinski's	علامات (بابنسكي)	نیشانەکانی (بابنسکی): ۱- نەمان یان کزبوونی پەرچەکردار (selfex)ی

		ئـەخیلی (Achilles)، وه بـەم جـۆره لـه نەخۆشـی کـەژۆك (sciatica) جیـا دەکرێتەوە ٢- پەرچـــــــەکرداری بابنـــــسکی (Babinski elfex) ٣- لـه شـەپلەی نیوەییـدا کرژبوونی پانـه ماسـولکه (platysma)ی مـل باشـتر دیـاره لـه لا سـاغەکەدا وەك لە شـەپلە لێداوەکه وەك فییکــه کێـــشان و فووکردندا دەبیندرێت
S., Characteristic	علامة مميزة	نیشانەی جیاکەرەوە
S., Distinctive	علامة مميزة	نیشانەی جیاکەرەوە
S., Preliminary	علامة أولية	نیشانەی سەرەتایی
S., Premonitory	علامة منذرة	نیشانەی وریاکەرەوە
S., Prodromal	علامة بادرية	نیشانەی دەستپێکەری
S., Physical	علامة فيزيائية	نیشانەی فیزیایی
Signa [L]	أشر أو أكتب ويختصر كـ (.s) أو (sig) كما في الوصفة	تۆمارکــــە، بنووســــە: کورتەکــــەی (.s) یـــان (sig)ە وەك لە ڕەچەتەدا دەنووسرێت
Signature	توقيع، علامة	١- ئیمــزا: ئــەو بەشــەی ڕەچـەتە، کـە چـۆنیەتی بـــەکارهێنانی دەرمـــان نیشان دەدات، ٢- نیشانه

Signe = Sign	علامة	نيشانه
Silent	صامت	بــێ دەنــگ، کــپ، کــڕ، خوس، خپ
Silex = silica	صون	دوانۆکسیدی سلیکۆن
Silicon	سليكون	ســـــلیکۆن: تـــــوخمێکی کانزایـــــــه هێمـــــــای گەردیلـــــــــــەیی (Si)ە، گەردیلـە ژمارەکـەی ٢٤ و کێـــــشی گەردیلـــــەیی (٢٨,٠٦)ە
Silicosis, Grinder's Disease	الصوانية، السليكونية	دەردە ســـــلیکۆن: ســـــی نەخۆشـــــییەکە تووشـــــی دەبێـــــت لەئـــــەنجامی هەڵمــژینی تــۆزی بــەرد لەگەڵ هەناسەداندا
Silk-worm-gut	وتر أو خيط القز	دەزووی ئاوریـــــــشم، ژێ ئاوریــشم: بــۆ دروونــەوە بەکاردێت لە برینکاریدا
Silvatic	غابي	بێـــــشەیی، جەنگـــــەڵی: پەیوەنـــدی بێـــشە یـــان لەناو دارستاندا دەبێت
Silver	فضة	زیبور: کانزایەکی نـەرمی ســــــپییە هێمـــــــای کیمیاییەکـــەی Agیـــــە گەردیلـە ژمارەکـەی (٤٧) ە و کێـــشی گەردیلـــەیی (١٠٧,٨٨)ە

S. fork Deformity or Fracture	كسر الشوكة الفضية	شــكاوى زييــوە چــنگاڵ، گێــڕی چــنگاڵی زییــو: لــەجێی خــۆی نــەمانی مەچـــەکەك لەشـــکاوی سەری خواروو کەوەرەدا
Simmonds Disease	مــرض (سمونــدز) ويتميــز بالـشيخوضة المبكـرة المرافقـة بأمراض نفسانية	نەخۆشــی (ســیمۆندز): باری پـێش وەخـت (زوو) پیربــوون بــە نیــشانەی دەروونییـــەوە لەبـــەر پووانـــەوەی تـــەواوی پیتەپتاری گلاند
S.'s Syndrome	لزمة (سموندز)	سـیندرۆمی (سـیمۆندز): بڕوانە S's disease
Simon's Position	وضع _سيمون)	بــاری (ســیمۆن): لەســەر پشت پاڵکەوتن، ئـەژنۆ و ڕان هەڵکێـــــــــشان و نوشتانەوەی لاق بە سـەر ڕانـــدا و کردنـــەوەی ڕانەکان و بەرزکردنەوەی سمـــــت هـــــەروەها (Edebohls)یــشی پــێ دەڵێن
Simple	بسيط	سادە
Simpler	العشاب، طبيب عشاب	Sim: پزیشکی گژوگیا
Simples	اعشاب طبية	گژوگیای پزیشکی
Simpson's forceps	ملقط (سمبسون)	گـــــرە، فۆرســـــێپی (سیمپسۆن)

Sims's position	وضع (سمز)	بـاری (سـیمز) نەخۆشـی لەسەر تەنیشتی چەپی و سنگی دەکەوێت، ئەژنۆ و ڕانـــــــی ڕاســــــتی هەڵدەکێـــشێت و بـــاڵی چەپیـــــشی لەپــــشتەوە دادەنێت باری نیمچە لـە پەوڕوویی
S.'s Speculum	منظار (سمز)	(سـپێکیولەم)ی (سـیمز): ئامێرێکـە وەك دەنــووکی مـراوی نـاو لەشـی (زێـی) ئـــافرەتی پـــێ ســـەیر دەکرێت
Simul [L]	بنفس الوقت كـ...	لەهەمان کاتدا وەك
Simulation	١- محاكات ٢- تمارض	١- لاســــایی: لاســـــایی کردنــەوەی نەخۆشـییەك بەنەخۆشییەکی تر ٢- خـــۆ نەخۆشخـــستن: بەدرۆ خۆ نەخۆشخستن
Sinapis	خردل	خەرتەلە
Sinciput	يافوخ	تەوقە سەر
Sinew	وتر، وتر عضلة	ژێ، چەقی ماسولکە
Singer's Node	عقدة المغني	گرێـــــی گۆرانیبێــــژ: گرێیــــەکی بــــچکۆلەی هێلکەییـــە لەســـەر ژێ دەنگــی گــۆرانی بێــژەوە پەیدا دەبێ

Singultation = Hiccup	فواق	نزگەرە
Singultus	فواق	نزگەرە
Sinistral	يساري	چەپە، چەپی، چەپلەر
Sinistrality	يسارية: تفضل استعمال العضو اليساري من الأعضاء الزوجية عند اجراء اعمال ارادية	چەپلەری: چەپەیی، چەپێتی پەسند کردنی بەکارهێنانی ئەندامی چەپی ئەندامە دوانییەکان کە ئیشی خۆویستیان پێ بکرێت
Sinistro-,	سابقة تعني يسار أو العلاقة باليسار	پێشبەند بەمانای چەپ یان پەیوەندی بە چەپەوە
Sinistrocular	أيسر العين	چەپەچاو: کەسێك کە بەزۆری چاوی چەپی بەکاربهێنێت
Sinistromanual	أيسر (اليد)	چەپلەر
Sino-atrial	جيبي اذني	گیرفان و گوێچکەیی: پەیوەندی گیرفانی خوێنهێنی و گوێچکەلەی دڵ
Sino-auricular	جيبي أذيني	گیرفان و گوێچکەیی
Sinography	فحص الجيوب شعاعيا	ساینۆگرافی، تیشکە وێنەگرتنی گیرفانەکان
Sinoventricular	جيبي بطيني	گیرفان و زگۆڵەیی: پەیوەندی گیرفانی خوێنهێنی (simus renosus) و زگۆڵەی دڵ

Sinuous	ملتو	**پێچاو پێچ**
Sinus	**جيب**	**گیرفان:** ١- بۆشایی، چاڵی ٢- خـــوێنگرێکی گـــەورە خـــــوێنی تێـــــدابێت بەتایبەتی خوێنی پیس ٣- بۆشـــاییەك لـــەناو ئێسقانێکدا ٤- ناســـۆرێکی کێمـــدار (هەوکردو)
S., Air	**جيب هوائي**	**گیرفانی هەوا:** بۆشاییەك لــەناو ئێـسقانێکدا کــە هەوای تێدایە
S. of the anterior chamber	**جيب الغرفة الأمامية**	**گیرفـانی ژوروی پێـشەوە:** ئــەو مــاوە (بۆشــایی)یــە تەســـکەی لـــە کـــەناری ژوروی پێــــــــشەوەی چاودایە لەنێوان کـەناری گلێنـە (cornea) و ڕیـشە (root)ی ڕەشێنەدا
S., Coronary	**جيب أكليلي**	**گیرفانی ئیکلیلی (تاجی):** خـــوێنهێنێکی هەنـــدێ گەورەیـــە لەســـەر ڕووی ناوپەنـچکی دڵـدا خـوێن وەردەگرێت لە لای ڕاست و لای چـەپ و لەپۆپـەی دڵ و ڕۆی دەکاتـــە نـــاو گوێچکەڵەی ڕاستی دڵەوە
S., Frontal	**جيب جبهي**	**گیرفانی تەوێڵ (ئەنی)**

S’s Lymph	جيوب لمفاوية	ليمفـه گيرفـان، گيرفـانی ليمفی
S., Maxillary	جيب فكي	گيرفانی شەويلاگە
S., Pilonidal	ناسور عصعصي	ناســـــۆری كلێنـــــچكە: ناســـــۆرێكە كێمـــــدا و چـەپكی مـووی لەناوداپـە بـــــەزۆری لەناوچـــــە، كلێنچەكە دەبێت
S.renalis	جيب كلوي	گيرفانی گورچيلە
Sinusal	جيبي	گيرفانی
Sinusitis	التهاب الجيب	هـــــەوكردنی گيرفـــــان، ســـــووتانەوەی گيرفـــــان، داگيرسانی گيرفان
Sinusoid	شبه الجيب	نيمچە گيرفان، ساگيرفان: ١- لە (بە) گيرفان دەچێت ٢- جۆرە خوێندانێكە لە
Sinusotomy	شق الجيب	گيرفان هەڵدڕين
Sinoventricular	جيبي بطيني	گيرفان و زگۆڵەيی
Siphon	مثعب، ثعب	ســـيفۆن، وشـــتر گـــەرو: بۆرييـــەكی نوشـــتاوەيە دووقـــۆڵی نايەكـــسانی هەيـــە بـــۆ گواســـتنەوەی شـــلە لـــە دەفرێكـــەوە بـــۆ دەفرێكـــــــــی تـــــــــر بەكاردەهێندرێت
Siphonage	تثعيب	سيفۆن بەكارهێنان: وەك بۆ داشتنی ئاشك

Sirup = syrup	شراب	شیله، شروب
-sis	لاحقة أو نهاية للكلمات تدل على الحالة أو الوضعية	پاشگرێکه بار و چۆنیەتی نیشان دەدات
Sito-	سابقة تدل على العلاقة بالطعام	پێشگرێکه پەیوەندی بە خواردەمەنییەوە پیشان دەدات
Sitology	علم الأطعمة	زانستی خواردەمەنی، خۆراکزانی: باسی لە خواردن و خواردەمەنی دەکات
Sitomania	هوس الأكل	تێر نەخۆری، مانیای خواردن: ١- برسێتی هیمگار زۆر و ئارەزوی بێ پایان بۆ خواردن ٢- تێر نەخۆری ناو بە ناو
Sitotherapy	المعالجة الغذائية	چارە بە خواردەمەنی، خۆراکه چارە
Situation	الحال	بار، دۆخ، شوێن، جێگا
Situs	وضع، موقع	بار، دۆخ، شوێن
S.inversus vicerum	وضع الأحشاء بالمقلوب	باری هەناوی ئاوەژوو (هەڵگەڕاوە): ئەندامی لەش (بەتایبەتی زگ و سنگ) لە شوێنی ئاسایی خۆیان بۆ بەری ئەو بەر هەڵگەڕاونەوە
S.perversus	تبدل موضع (أي حشو)	باری لە شوێنخۆ نەماوی (هەر هەناوێك) شوێنگۆڕکێ

S.solitus	الوضع السوي (للأحشاء)	شوێنی ئاسایی (هەناو)
S.transversus = S.inversus viceram		
Sitz-bath	(حمام ستز)، حمام نصفي	گەرماوی (سیتز)، نیشتە گەرماو، چیچکە گەرماو: نەخۆشی لەناو تەشت یان دەفرێکی تردا دادەنیشێت و ئاو تاکەلەکەی دەگات
Sixth Nerve	العصب السادس، عصب العين المبعد	ڕەگی شەشەم، ڕەگە دوورخەرەوەی چاو
Skelalgia	ألم الساق	لاقە ئێشە، لاقە یەشە، ژانی لاق
Skeletal	هيكلي	پەیکەری، ئێسکبەندی، چوارچێوەیی
Skeleton	هيكل	پەیکەر، چوارچێوە، ئێسکبەند: چوارچێوە ڕەقەکەی لەشی گیانلەبەر
S., Appendicular	هيكل الأطراف	ئێسکبەندی پەلەکان، پەیکەری پەلەکان
S., Axial	الهيكل المحوري	تەوەرە ئێسکبەند، ئێسکبەندی تەوەرەیی ئێسکبەندی سەر و قەد
Skeocytosis=Deviation to the left	الميل لليسار	چەپە شکانەوە، لادان بۆ لای چەپ
Skia	سابقة تعني الظل	پێشبەندێکە بەمانای سێبەر
Skiagram,	صورة شعاعية	تیشکە وێنە، ڕونتگەنە

Skiagraph = Roentgemogram		وێنە
Skiametry = Papilloscopy = Retinoscopy	قياس شعاعي، قياس ظلي	ڕێگایەکی بابەتی یان شتی (objective)ە بۆ پشکنین ناسینەوە و نرخاندنی هەڵەی شکانەوەی چاو (nefraetiv errors) بە ئاراستە کردنی گورزە تیرۆژە ڕووناکییەك بۆ ناو چاو سەرنجدانە بەشە ڕووناکەکەی سەر تۆڕی چاو و شکاندنەوەی تیشکەکانی کە دێنەوە دەرێ لەلایەن چاوەوە
Skias	تنظير شعاعي: ١- قياس شعاعي skiametry ٢- فحص شعاعي للجسم	تیشکە پشکنین: ١- تیشکە پێوانە ٢- تیشکە پشکنینی لەش
Skill	مهارة	هونەر، کارامەیی
Skin	جلد	پێست، توێکڵ
S., Chamois	جلد الشموا	چەرمی کودەری (شامط)
S., Glossy	جلد أملس، جلد لماع	پێستی لووس، پێستی بریقەدار
S., Parchment paper s.	جلد جاف، جلد ورقي	پێستی پارچەمەنتی، پێست تەنکی، پێست کاغەزی
S., Piebald	جلد	پێستی بەڵەك

S., Trus (cuitis vera)	الجلد الصحيح، الجلد الحقيقي، الأدمة	پێستی ڕاستەقینە: بەشی ژێرەوەی پێستە، بن توێخ (بنتوێ)
Shiy	نحيف	ڕییوەڵە، لاواز، سیس
Skirt	تنورة	داوێن، تەنوورە
Skodaic	سكودي	سکۆدایی: پەیوەند یان بەناوی (سکۆدا)ی برینکاری بەناو بانگی نەمساییەوە ناونرا
Skull	جمجمة	کاپۆڵ، کەللەسەر، کاسەی سەر: ئێسکبەندی سەر بریتییە لە هەشت ئێسکی کەللەسەر و چواردەی ڕوو: پشتەسەرە یەك و جوتێك دیوارە و جوتێك لاجانگە و پێشە سەرەیەك و ئیسمۆید و پوازە ئێسکی کەللەن، ئەوانەی ڕوو دوو فرمێسکی، دوولووتی، دوو مەلاشوو، دوو پێچپێچۆکەی خوارووی لووت، دوو کایلەی ژووروو دوو ئێسقانی گونە و گاسنەییەك و شەویلاگەی خوارون
S.maplike	جمجمة خرائطية	نەخشە کاپۆڵ، کاپۆڵی نەخشەیی

Slant	ميل، مائل، يميل	لارى، لار، لاربوون
Slamtuio	احول، مائل	خێچ، لار
Sleep	نوم	خەو، نووستن، خەوتن، خەون
S., Twilight	الكرى	وەنەوز
Sleeplessness = Insomnia	أرق	خەو (لێ) زڕان، شەونخوونی، بێ خەوی، خەو لێ نەکەوتن
Sleepy	ناعس، نائم	خەواڵوو
Slice	شريحة، يشرح	نوێ، قاش، ئەنجنین، توێژاڵ
Slide	شريحة زجاج	سلایدی شووشە: پارچە شووشەیەکە شتی لەسەر دادەنـدرێت بۆ خستنە ژێر میکرۆسکۆپ ژێی سەیر کردنیان
Slimming treatment	علاج السمنة	چارەی قەڵەوی، لاوازکردن: هەچ چارەسەرێك کەلە ئەنجامدا مرۆی پێ لاواز دەبێت
Sling	علاقة: لفاف أو علاقة لحمل أو دعم جزؤ من أجزاء الجسم	هەڵواس، یان کۆمەکی بەشێکی لەش پێچەرێکە بۆ هەلگرتن و
Slit	شق، يشق:	تلێش، درز، درزتێکردن، داتلێشان، هەڵدرین
Slit-lamp	مصباح مشروح	چرای درز بردوو

Slough	خشكريشة	قەتماخـــە: پەڵێكـــە لـــە شانەی مردو لەناو یان لە شـــانەی زینـــدو جیـــا دەبێتەوە
Sloughing	انفصال الخشكريشة	قرتماخـــە بەســـتن یـــان كـەوتن: دروست بـوون و یــــان جیابوونــــەوەی قرتماخە (slough)ێك
Slow	بطئ	سست
Slows	مـرض الحليـب (مـن أمـراض الماشية)	دەردە شیر، نەخۆشی شیر (نەخۆشێكی ئاژەڵە)
Sludge	طمي، حمأة	لیتە
S., Activated	حمأة مفصلة	لیتەی چالاككراوە
S., Dewatered	حمأة مجففة (طين مجفف)	قوڕولیتەی وشككراوە
Sludging	تطمية	لیتاندن، كردنە لیتە
Smallpox	جدري	ئاوڵە، خوریكە، خوریلكە
Smear	مسحة	پۆســـتە، سمـــتیر: تـــێ هەڵـسووراو: نموونەیەكـە بـــۆ لێ وردبوونـــەوەی میكرۆســـــــــــكۆپی بەهەڵـسوونی هەنـــدێك لەماددە كە لە سلایدێكی شووشە ئامادە دەكرێت
Smegma	لخن	بۆگەنـــە: دەردراوێكـــی خەســـتی پـــەنیری بـــۆن ناخۆشـە لـەژێر چـەرمی سەری كێر یـان لـەدەوری گنجە زێدا دەبێت

Smell	رائحة، شم	بۆن، بێن، بۆنكردن، بـۆن لێهاتن
Smelling Salts	أمـــلاح الـــشم، كاربونـــات الأمونيوم	خـــــوێی بــــــۆنكردن، كاربۆناتی ئامۆنیۆم
Smith's Dislocation of the Foot	خلع المقدم من نوع (سميث)	لەجێــچوون (سمــیس)ی پــێ: لـە جێـچوون گـشت ئێـسكەكانی شـانە پـێ بـۆ سەرەوە و پشتەوە لەگەڵ ئێسكە سنگی ناوەوە
S.'s Fracture	كسر (سمث)	شكاوی (سمیس): شكاویی گردە بڕ (پـان)ی كـەرەوە دەوری پێـــــــــــــنج ســـانتیمیەترە لـــە ژوور سەری خوارووییەوە
S.'s Reaction for Bile pigments	تفاعــل (سميــث) للأصــباغ الصفراوية	كـارلێكی (سمــیس) بــۆ (لـــەبارەی) ڕەنگـــەكانی زراوەوە: تـــــــــەنتریۆد دەكرێـــت بەســـەر ئـــەو شـلەیەدا كـە دەویـسترێت تـــــاقی بكرێتــــــەوە لەســـەرخۆ، ئەلقەیـــەكی ســـەوز هـــەردوو شـــلەكە لێك جیـا دەكاتـەوە (واتـا لـــــــە نێوانیانـــــــــدا پەیدادەبێت)
Smith's Cramp	شنج (سمث) تـشنج مـؤلم في عـضلات اليـد والـساعد عنـد الحدادين	جــــــەمامی (بـــــەگیر وەســتانی) (سمـیس) بــە گیروەستانێكی پڕ ئـازاری ماســولكەكانی دەســـت و بازووی ئاسنگەرە

Smith-Petersen Nail	مسمار (سمث بترسن)	بزمـــــاری (سمـــــیس پیتەرسن)
Smog = (smok log)	ضبخان: مـزیج مـن الـضباب والدخان	تەکەڵ: تێکەڵێکی (تەم و دووکەڵ)ە
Smoke	دخان	دوکەڵ
Sn	الرمز الكيمياوي للقصدير	هێمـــــای کیمیـــــایی تەنەکەیە
Snail	حلزون	شــــەیتانۆکە، هێلکــــە شەیتانۆکە
Snake	حية، ثعبان	مار
Snap	قصف	خـرە: دەنگێکـی کـورتی تیژ: ناڵە
S., Opening		خـــــرەی کردنـــــەوە: دەنگێکی کورتی تیژە دوا بـەدوای سـەرەتا (دەسـتە پێکـــــردن)ی دەنگـــــی دووەمـی دڵ پەیـدادەبێت و لـــەماوەی چـــوارەمی نێـــــوان پەراســــــودا دەبیسترێت
Snare	أنشوطة	قوڵفـــە: قوڵفـــە یـــان ئەڵقەیـــەکی تەلـــە بـــۆ گـرتن یـان بڕینـی شـت پێـــست (بەتایبـــەتی زیادەگۆشت بڕین)
Sneeze	عطاس، يعطي	پژمە، پژمین
Snore	شخير	پرخە، پرخاندن
Snoring	شخير	پرخاندن، پرخە پرخ

Snow	ثلج	بەفر
S., Carbondioxide	ثلج ثنائي أوكسيد الكربون، الثلج الجاف	بەفری دوانۆکسیدی کاربۆن، وشکە بەفر
Snow-blindness	عمى الثلج	بەفر کوێری
Snuff	سعوط	بڕنووتی
Snuffles	سيلان الأنف في الأطفال (السفلس الوراثي)	چڵمنی: چڵمنی منداڵان: هەمیشە چڵم لە لووتی منداڵ هاتن بەگشتی لە سیفلسی زگماکدا
Soap	صابون	سابوون
S., Carbolic	صابون كاربولي	سابوونی کاربۆلی، کاربۆلە سابوون
S., Hard	صابون صلب	سابوونی ڕەق، ڕەقە سابوون
S., Soft	صابون سائل	سابوونی شل (نەرم) شلە سابوون
Sob	تنهد	نسکە، نسکە نسك، هەنسکدان
Sober	عفيف، زاهد، وقور	خاوێن، خوپارێز
Sobbing	تنهد، تنهيده	نسکە نسك، هەنسکدان، هەنسك
Socia	مرافق، ملحق	هاوڕێ، پاشکۆ
Social	اجتماعي	کۆمەڵایەتی ئیجتیماعی، کۆمەڵی، گەلی
Sociology	علم الأجتماع	کۆمەڵزانی، سوسیۆلۆجی، زانستی کۆمەڵ: زانستی دیاردە و پەیوەندی کۆمەڵایەتی (ئیجتماعی)یە

Sociometry	قياس التهذيب الاجتماعي: فرع من علم الأجتماع يعني بقياس السلوك الأجتماعي للبشر	ڕەفتاری کۆمەڵپێوی: لقێکە لەسوسێو لوجیّ خەرێکی پێوانە کردنی سروشتی کۆمەڵایەتی مرۆوە
Socket	وقب، سنخ	چاڵ: بۆشایی یان چاڵێکە پارچەیەکی تری پێدا کراوە
S., Dry	سنخ جاف	وشکە چاڵی ددان
S., Tooth	سنخ	چاڵە ددان، چاڵی ددان: بەو بۆشاییەیە قوچکەیی یانە کەلە شەویلاگەی ژورو یان خوارو دایە کە ددانیان تێدا چەسپ بووە
Soda	صودا	سۆدا: بیکاربۆناتی سۆدا
Sodium	الصوديوم	سۆدیۆم: کانزایەکی نەرمی سپیی زیویییە گەردیلە ژمارەکەی ١١یە و کێشی گەردیلەییەکەی (٢٢,٩٩٧)ە
Sodokosis = Rat-bite Fever	حمى عض الجرذ	تای گازی مشك
Sodomist	لوطي، لواط	نێربازی
Sodomite	لوطي	نێرباز
Sodomy	لوط، لواطة	نێربازی

Soft	لين	نەرم
Softening	تلين	نەرمبوون، نەرمبوونەوە
Solar	شمسي	خۆری، ڕۆژی: پەیوەندی ڕۆژ
S. plexus	الضفيرة الشمسية	هۆنراوەی خۆری، خۆرە پرچ
Solarum	مشمسة	هەتاودان، شووشە بەند، هەتاوگە: ژوورێکی شووشە بەندە گەرماوی خۆری تێدا دەکرێت
Sole	اخمص، اخمص القدم	بەری پێ، بنکی پێ مانبی پێ
Soleus	اخمصي	بەری پێی: یەکێکە لە ماسولکەکانی پووز
Solid	صلد، صلب	سەخت، ڕەق
Solidarity	تضامن	هاوکاری
Solitary	وحيد، منضر	تەنیا، تەنها، تاك، تاقانە
Solubility	قابلية الذوبان	توانەوە: توانستی توانەوە
Soluble	قابل للذوبان	تواوە: دەشێت بتوێتەوە
Solum	قعر	بنك، ژێر: ژێروترین بەش یان بنك
Solute		تواوە: ماددەیەکی لە شلەیەکدا تواوە، گیراوەیەك بریتییە لەتواوە لەناو توێنەرەوەدا

Solution = Solutio	**محلول، حل**	**گیراوه، گرتنەوە، توانەوە، تواندنەوە**
S., Alcoholic	**محلول كحولي**	**کهولە گیراوە: ئەو گیراوەیەیە کە کهوول تێیدا توێنەرەوەیە**
S., Colloidal	**محلول غروي**	**گیراوەی مڵ**
S., Dakin’s	**محلول (داكين)**	**گیراوەی (داکین): گیراوەیەکی ئاویی هایۆکلۆریدی سۆدیۆمە بۆ میکرۆبکوشتن بەکاردێت**
S., Decimolar	**محلول عشرجزئي**	**گیراوەی دەیەکە مۆڵی: گیراوەیەکە ١٠/١ی هێزی گیراوەیەکی مۆڵی هەیە**
S., Decinormal	**محلول عشر قياسي**	**گیراوەی دەیەکە پێوانەیی: دەیەکی ئاسایی (پێوانەیی)یە**
S., Fehling’s	**محلول (فهلنگ)**	**گیراوەی (فەهلینگ): بریتییە لە دوو جۆر گیراوە بۆ بەکارهێنان دو بەشی یەکسان تێکەڵ دەکرێت لەهەر جۆرێکیان**
S., Formaldehyde	**محلول (فورمالديهايد)**	**گیراوەی (فۆرماڵدیهاید): گیراوەیەکی ڕوونی بێ ڕەنگە، بۆنێکی توونی هەیە ٣٧٪ گازی فۆرماڵدیهایدی تێدایە**

S., Hartman’s	محلول (هارتمان)	گـــيراوەى (هارتمـــان): گيراوەيەكـە بريتييـە لـە (سايمۆلٓ) كهوولى ئـەثيـل (٩٥٪) لەگـەلٓ ئيـثـەرى گۆگردى
S., Hartmann’s	محلول (هارتمان)	گـــيراوەى (هارتمـــان): گيراوەيەكـــە كلۆريـــدى ســـۆديۆم و لاكتـــاتى ســـۆديۆم و فۆســـفاتى كالسيۆمى تێدايه
S., Hyperosmotic	محلول مزود حدة الشم	گـــيراوەى بۆنتيـــژى زۆركەره
S., Hypertonic	محلول فائق المتوتر	گيراوەى فـره گـرژ (فـره هێز)
S., Isotonic	محلول متساوي التناضح	گـــيراوەى هاودەلأنـــدن (چونيەك)
S., Molal	محلول مولالي: محلول يتكون من إذابـة مـول مـن المـذاب في كيلوغرام من المذيب	گـــيراوەى مـــۆلالى: گيراوەيەكـــــــــــه، لەتواندنـــەوەى مۆلێـــك تـــواوه لـــە كيلـــۆگرامێكى توێنەردا پێك دێت
S., Molar	محلـــول مـــولاري: محلـــول، يتكون من مول من المـذاب في لتر من المحلول	گـــيراوەى مـــۆلارى: گيراوەيەكـــــه لـــــه تواندنـــەوەى مـــۆلێكى تـــواوه، لـــە ليترێكـــى گيراوەكەيدا پێك دێت

S., Normal	محلول عباري: محلول يتكون من اذابة مكافئ غرامي واحد (وزن مكافئ واحد) من المذاب في لتر من المحلول	گیراوەی پێوانەیی: گیراوەیەکە، لە تواندنەوەی کێشێکی هاوهێزیی گرامیی تەواوە لە لیترێکی گیراوەکەیدا پێك دێت
S., Normal saline	محلول الملح الإعتيادي	گیراوەی خوێی خۆراك (ئاسایی)
S., Physiological Sodium Chloride	محلول كلوريد الصوديوم الفسيولوجي	گیراوەی کلۆریدی سۆدیۆمی کارەندامزانی
S., Ringer's	محلول (رينكر)	گیراوەی (رینگەر): گیراوەیەکی ڕوونی بێ ڕەنگە کەمێك سوێرە لەگشت ١٠٠ سی سییەکدا ٨٢٠ - ٩٠٠ ملگم کلۆریدی سۆدیۆم، ٢٠ - ٣٥ ملگم کلۆریدی پۆتاسیۆم لەگەڵ ٣٠ - ٣٦ ملگم کلۆریدی کالسیۆمی تێدایە، بەئاوی تازە کوڵاوی پاکژ دەگیرێتەوە
S., Standard	محلول قياسي	گیراوەی پێوانەیی: گیراوەیەکە لەگشت لیترەیەکدا بڕێکی سنوورداری تایبەتی ماددەی تەواوە تێدایە

S., Saturated	محلول مشبع	گیراوەی تێر: گیراوەیەکە توێنەرەوەکەی چەند لە بارییایە، تەواوەی تێدا توێنراوەتەوە
Solvent	مذیب	توێنەرەوە: ئەو شلەیەی کە شت دەتوێنێتەوە یان شتی تێدا دەتوێتەوە
Soma	بدن	تەن، لەش، جەستە
Somatic	بدني	تەنەکی، لەشی، پەیوەندیی لەش
Somato-,	سابقة تعني بدنی أو ذو علاقة بالبدن	پێشگرێکە بەمانای پەیوەندی بە لەشی (تەن)ەوە
Somatogenic	بدني المنشأ	تەنزا
Somatology	علم (دراسة) الأبدان	تەنزانی (زانستی تەن)، سۆماتۆلۆجی: باس لە (anatomy) و فیزیۆلۆجی لەش دەکات
Somatometry	قياس البدن	تەن پێوان: پێوانە کردنی لەش
Somatopathy	اعتلال البدن	دەردە تەن، دەردی تەن: نەخۆشییەکانی تەن بەجیاوازی لەوانەی دەروون و هۆش
Somatopsychic	بدني نفسي	تەن و دەروونی: پەیوەندی تەن و دەروونی (بیر)

Somatosexual	بدني جنسي	تەن و جنسی: پەیوەندی تایبەتی تەنانی و جنسییەکان پێکەوە
Somatotype	نمط بدني	تەن تیپ، تەنە نموونە: نموونە، تیپ یان چەشنێکی تایبەتی تەن
Somite	فلق	پەلك
Somnambulance	السير في المنام، سير النائم	خەورۆیی، لە خەودا رۆیشتن، رۆیشتنی نوستوو، گەڕانی نوستوو: لەخەودا رۆیشتن
Somnambulism	السير في المنام (المنام)	خەو رۆیی
Somnambulist	سائر في المنام، سائر نائم	خەورۆ، لە خەودا رۆیشتوو
Somni	نومي: بادئة تدل على العلاقة بالنوم	پێشگرێکە، پێشبەندێکە بەمانای پەیوەندیی بەنووستن (خەو)ەوە
Somnifacient	منوم	خەولێخەرە، نوێنەرە
Somniferous	منوم	خەولێخەر، نوێنەر
Somniloquence	التكلم أثناء النوم، تكلم النائم	لەخەودا ئاخافتن
Somniloquism	التكلم أثناء النوم، تكلم النائم	لەخەودا قسە کردن، ئاخافتنی نوستوو
Somnipathy	علة نومية، اضطراب نومي	خەوە دەرد، دەردە خەو، ناساخی خەو، خەو شێوان: هەچ ناسازییەك پەیوەندی نووستن کە رووبدات لە مرۆڤ
Somnolence	نعاس، الوسن	خەوالّوویی

Somnolent	نعسان، وسنان	خەوالّوو
Somnolentia	نعاس، وسن	خەوالّوویی
Somnilism	التنويم	خەواندن: بارێكی خـەوی مێزمـــــــەری یـــــان موگناتیسییە
Somnus	النوم	خەو، نوستن
Sonde = Sound	مسبر، مسبار	مییل
S. Coude	مسبار مكوع	مییلــی خـــوار، مبیلـــی ئاینشكدار: كاسـیتەر بكـە لـــەخوار ســـەرەكەیەوە نوشـــــــــتاوەتەوە وەك ئانیشك
Sone	سون، وحدة الصوت	سـۆن: ئەنـدازەی دەنـگ: ڕادەی بەرزی ئاوازێكە لە لەرەی ١٠٠٠ خول بێت لـە چـــــركەیەكدا چـــــل دەســـــیبێلّ لـــــە ژوور ئاســــتانەی گــــوێگرە (listner)وەیە
Sonitus	طنين، طنين الأذن	وژە، زرنگـــــە، گـــــوێ زرنگانەوە
Sonometer	مقياس الرنين، مقياس حـدة السمع، (السونرميتر)	(سۆمۆمیتەر): ١-پێـوەری گـوێ سـووكی (تیژی) ٢- زرنگـە پێـو، پێـوەری زرنگانەوە
Sonne Dysentery	زحار (سوني)	زەحیری (سۆنی)
Sonorous	رنان، طنان	زرنگەدار

Soor = Ihrush	سخام، هباب	تەنی، سووتوو
Sophistication	غش (الأطعمة أو الأدوية) تعقيد	گزی، خەوشکردن (ی دەرمان یان خۆراك، ئاڵۆزکردن
Sophisticated	مغشوش معقد	گزی تیاکراو، خەوش تێکراو ئالۆز
Sophomania	هوس الحكمة	سەودای ژیری، سۆفۆمانیا: بڕوای کەسێك بەژیری خۆی (واتا خۆ زۆر بەژیر دابنێت)
Sopor	نوم عميق أو هادى	خەوێکی قووڵ یان خۆش
Soporiferous	منوم	خەولێخەرە، نوێنەرە
Soporific	منوم أو عقار منوم	خەولێخەرە، نوێنەرە، دەرمانی خەو (نوستن)
Soporous	نائم	خەوتوو، نوستوو
S. op. s. (L. si opus sit)	ان كان ضروريا، عند الضرورة	ئەگەر پێویست بوو، لەپێویستیدا
Sordes	قذارة	بەڵخ: ئەو بەڵخەی بەسەر زمان و ددان و لچ و لێوەوە پەیدا دەبێت لەکاتی تاوی نەخۆشیدا، پیسی
Sore	قرحة	زام، برین
S., Bed = Docubitus ulcer	قرحة الفراش	زامی نوێن

S., Hard	القرحة الصلبة	سەختەزام، شانکەر
S., Oriental	القرحة الشرقية	زامی ڕۆژهەڵاتی، کوانی خورما
S., Soft	القرحة الرخوة	نەرمە زام، ساشانکەر
Sore-throat	الم البلعوم، التهاب البلعوم	گەروو ئێشە، ژانی گەروو، هەوکردنی گەروو
Soret's Band	شريط (سوريك)	شریتی (سورێ)
Sororiation	نمو الشدي: كبر الشدي عند البلوغ	مەمككردن، مەمك كردن: لە دەوروبەری ڕەسین (بلۆق)دا گەورەبوونی مەمکەکان
Soterocyte = platelet	لويحة	دەپیلە، دەپۆکە، دەپۆچکە
Souffle	نفحة	فیتە: دەنگێکی بیستۆکی ئارام
S., Cardiac	نفحة قلبية	دڵە فیتە، فیتەی دڵ
S., Fetal	نفحة جنينية	ئاوڵەمە فیتە، فیتەی ئاوڵەمە
S., Funic, Funicular s.,	نفحة سرية	ناوکە فیتە، فیتەی ناوك
S., Placental	نفحة سخدية	ئاوەڵە فیتە، فیتەی ئاوەڵ
S., Splenic	نفحة طحالية	سپڵە فیتە، فیتەی سپڵ
S., Umbelical, Funic s.,	نفحة سرية	ناوکە فیتە، فیتەی ناوك
S., Uterine	نفحة رحمية	فیتەی مناڵدان (پسدان): ئەو دەنگەی خوێن پەیدای دەکات لەناو خوێنبەرەکانی پسدانی ئاوسدا

Sound	صوت، مسبار، مسبر	دەنــگ، میــل: ئامێرێکــە دەکرێـــــت بـــــەناو ئەنــدامێکی بۆشــدا بــۆ پــشکنین بــۆ هــەبوونی تـــەنی بێگانـــە یـــان دۆزینەوەی شوێنی تەنگ
S., Auscultatory	صوت تسمعي	دەنگـــی بیـــستراو: هـــەر دەنگێك کـە بـە بیـستۆك بەکارهێنان دەبیسترێت
S., Cardiac	صوت قلبي	دڵە دەنگ، دەنگی دڵ
S., Esophageal	مسبار المرى	میيلی سورێنچك: میيلی نـــەرمی درێـــژە بـــۆ پشکنینی ناو سورێنچك
S., Friction	صوت احتكاكي	دەنگـــی لێکخـــشاندن، دەنکی لێك خستن: هـەچ دەنگێـــك کـــە بـــەلێك خـــستنی ڕووی ووشـــت پەیدادەبێت
S., Heart	اصوات القلب	دەنگـــەکانی دڵ: ئـــەو دەنگانەی لەناوچەی دڵدا دەبیسترێن
S., Lacrimal	مسبار دمعي	میيلـــی فرمێـــسك: میيلێکی باریکە دەکرێت بە فرمێسکەڕۆدا
S., Percussion	صوت القرع	دەنگـــی لێـــدان: هـــەچ دەنگێـــك بەپیاکێـــشان پەیدادەبێت
S., Physiological	صوت فيزيولوجي	دەنگـــی کارەنـــدامزانی

		(دەنگــی فیزیۆلــۆجی): ئــەو دەنگەیــە لــەکاتی گیرانـــــی گوێـــــچکەدا دەبیسترێت
S., Pistol-shot	صوت الطلقة	دەنگــی گوللــە، تەقــەی گوللــە: دەنگێکــی تیــژە لەگەڵ گشت لێدانێکی دڵ دەبیـــسترێت لـــەکاتی بیستۆك
S., Respiratory	صوت تنفس	دەنگی هەناسە
S., Succussion	صوت الخض	شـڵقە، دەنگــی شـڵەقین: شڵقە شڵقێکە دەبیسترێت لەسەر ئاشکی باکردو یان ســـنگی پـــڕ لەهـــەوا (بۆشـایی پلـوورا) و ئـاو لـــەکاتی ڕاشـــڵەقاندن و گویَ لیّ گرتندا
S., Tick-tack	تکتكة	ترپـــەی دڵ، تکـــەتك: دەنگی دڵە بەجۆرێك کـە چ جیاوازییـــەك نییـــە لـەنێوان یەکـەم و دووەم دەنگیدا بەزۆری لەساوادا دەبیسترێت
S., To-and-fro	خيزه	دەنگــی هاتوچــۆ: ئــەو دەنگـــە تایبەتییـــەی لیّ خستنە کەلـە هـەوکردنی پـەردەی دڵ یـان پـەردەی سیدا دەبیسترێت

S., Urethral	مسبر مبالي، مسبار الأحليل	میيلـــــــى میـــــزەڕۆ: ئامڕازێکی درێژی باریکی هەنـدێ قووچـەکییە بـۆ پـشکنین و فراوانکردنـــی میزەڕۆ
Sounding	سبر	میل لێدان، میل پیاکردن
Sour	حامض، متخمر	ترش، ترشاو، ترشەلۆك
Sour milk	لبن رائب	ماست
Southey's Drainage-tubes	انابيب (ساوثي)	لوولەی (ساوزی)
Soya, Soy bean	الصويا	سۆیا، دەنکە سۆیا: دەنکی ڕووەکێکـــــە کـــــەمێك نیـشاستەی تێدایـە بـەڵام پڕە لە پرۆتین
Space	فضاء، حيز	ماوە، بۆشایی، جێ: ١- ماوەیەکی سنوودار ٢- بۆشاییەکی ڕاستەقینە یـــــــان شـــــــاردراوە (potential)ی لەش
S., Apical	حيز فمي	بۆشـــایی ســـەر تـــرۆپ: ناوچـــەی نێـــوان ســـەری ڕەگـــی ددان و چـــاڵەکەی دوان لەئێـــــــــــــسکی شەویلاگەدا
S., Arachnoid	حيز العنكبوتية	بۆشایی جاڵجاڵۆکەیی

S., Dead	حيز ميت	مـــردە كـــەلێن، مـــردە بۆشايی: ١- ئـــــەو بۆشـــــاييەی دەمێنێتـــــــــەوە دوای درووونەوەی بـڕين كـە بـە پێچانيش كوێر نابێتەوە ٢- بۆشـــــايی ڕشـــــتەی هەناسە لـە كونـە لوتـەوە تـا دوا لقـی بـۆريی هـەوا كـە زۆر كـەم ئـاڵوگۆڕی گازی تێدا دەبێـت (بـەناو ديوارەكانياندا)
S., Intercostal	حيز بين ضلعي	مـاوەی نێـوان پـەراسـوو: مـــــاوەی نێـــــوان دوو پەراســــووی تەنيــــشت يەكەوە
S., Lymph-,	حيز لمفي	ليمفە كەلێن
S., Perforated, Anterior	حيز أمامي مثقوب	پێشە كەلێنی كونكون
S., Perforated, posterior	حيز خلفي مثقوب	پشتە كەلێنی كونكون
S., Popliteal = popliteal fossa	الحيز المأبضي	بۆشـايی ڕەفيـسك، چـاڵی پشت ئەژنۆ
S., Retroperitoneal	حيـــز خلـــف البريتـــون (الصفاق)	بۆشايی پشت پەريتۆن
S., Subphrenic	حيز تحت الحجاب الحاجز	بۆشايی ژێر ناوپەنچك
Span	شبر	بست
Spanemia, Anemia	فقرالدم	كەمخوێنی

Spanogny	قلـة النـساء: تنـاقص في ولادة الأناث	مێ کەمی، کـەم ئـافرەتی، کـــــەمی مێیینـــــە: کەمبوونـــەوەی ڕێـــژەی لەدایکبوونی مێ
Spanopnea	ضيق (عسر) التنفس	هناسەســواری، هەناســە کەمی: بارێکی هەڵچوونە (دەمارییـــە) عەســـەبیە هەناســە ســست و قــوڵ دەبێت لەگـەڵ هەسـتێکی خۆیــــەکی بەتەنگــــە هەناسە (هەناسەسواری)
Spark	شرارة	پریشك، پزیسك
Spasm	تشنج، شنج	بــــــەگیر وەســــــتان، جــەمامبوون، کرژبــوون: کرژبـــوونێکی لـــەپڕ و تونـــــد و نەویــــستەی ماسولکەیەك یان کۆمەڵە ماســولکەیەك بەژانــەوە لەگــــــەڵ بزافتێکــــــی خۆنەویـستی ئـەو بەشـە پەیدابوون ٢- تەنگبوونەوەیـــــەکی دەمــی و لــەپڕی ڕێــڕەو (ڕێبــاز) (passage)ێــك، قەناڵێك یان دەرکێك
S. of Accommodation	تشنج (شنـج) التكيف	کرژبوونی خۆگونجاندن

S., Athetoid	تشنج (شنج) كنعي	پێكداچوونە كرژی
S., Bronchial	تشنج (شنج) قصبي	لقە كرژبوون
S., Cadaveral = Rigor mortis	تقلص رمي (جثي)	لاشە كرژبوون
S., Canine = Risus sardonicus	تقلص نابي	كەڵبە كرژبوون
S., Carpopedal	تشنج (شنج) الكف والقدم	كرژبوونی لەپی دەست و پێ
S., Clonic	تشنج (شنج) اختلاجي	لەرزە كرژبوون
S., Intention	تشنج (شنج) قصدي	مەبەستە كرژبوون
S., Mimic	تشنج (شنج) تقليدي	لاساییە كرژبوون
S., Nodding = Salaam convulsions = spasmus nutams	تشنج (شنج) ايمائي	هێماییە كرژبوون
S., Saltatory = Palmus	تشنج (شنج) قفزي أو وثبي	بازدە كرژبوون
S., Tetanic	تشنج (شنج) كزازي	دەردە كۆپانە كرژبوون
S., Tonic	تشنج (شنج) توتري	جیڕە كرژبوون
S., Toxic	تشنج (شنج) سمي	ژارە كرژبوون
S., Winking	تشنج (شنج) غمزي	چاو داگرتنە (تروكاندنە) كرژبوون
S.,Writer's	تشنج (شنج) الكتاب	نووسەرە جەمامیی (كرژبوون)
Spasmo-	سابقة تدل على العلاقة بالتشنج (الشنج)	پێشگرێكە، بەكرژبوون نیشانە پیشان دەدات
Spasmodic	تشنجي	كرژەكی
Spasmolysis	حل التشنج	خاوبوونەوەی كرژبوون
Spasmolytic	حال التشنج، ضد التنشج	كرژبوون خاوكەرەوە

Spasmus	تشنج، شنج	کرژبوون
Spastic	تشنجي، تشنج، متوتر	کرژەکـــــی، کـــــرژۆك، جەمامبوو
Spasticity	تشنج، توتر	کرژبوون، جەمامبوون
Spatial	فضائي، حيزي	ئاسمانی، کەلێنی
Spatium = space	فضاء، حيز	مـــاوە، بۆشـــایی، جـــێ، کەلێن
Spatula	ملوق، مسواط	چــــەقۆی نووکپـــــان، سپاتولا: ئـەو ئـامێرە دەم پانـــــەی ئەزاچـــــی (بەتایبـــەتی) مەڵحـــەمی پـــێ تێکـــەڵ دەکـــات یـــان پێی بڵاودەکرێتەوە
Spawn	السرء: بيض السمك.. الخ	گەرای ماسی
Spay	استئصال المبيضين	بڕینـــــی هێلکـــــەدان، هێلکـــەدان بـــڕین (گـــەرا) دانـــەکان (بـــەبرینکاری، خەساندن
Spearmint	النعناع	نەعنا
Specialism	التخـــصص: التفـــرغ لفـــرع معين من الطب أو الجراحة	تایبەتمەنـــــــــدبوون، پـــــسپۆڕایەتی: خـــــۆ تەرخانکردن بۆ کارکردن لـــــەلقێکی تایبـــــەتی پزیشکی یان برینکاری
Specialist	اختصاصي، مختص	تایبەتمەنــــد، پــــسپۆڕ: ئـــەوەی هـــەر پـــۆلێکی تایبەتی (Speeal elass) لە نەخۆشی دەبینێت

Specialization	تخــــــصص، تخـــــصيص، اختصاص	تايبەتكارى، تايبەتاندن
Species	نوع	جۆر
Specific	نوعي	جۆرى: ١- پەيوەندى (جۆر)ێك ٢- لەلايـەن يـەك چەشـنە ميكرۆبـــەوە دروســـت كراوە ٣- چارەيە بەتايبـەتى بـۆ جـــۆرە نەخۆشـــييەكى تايبـــــــــــەتى بەكاردەهێندرێت
Specificity	نوعية	جۆرێتى، جۆرايەتى
Specimen	نموذج، عينة	نموونە: ١- نموونە لە، يان بەشێك لـە شـتێك يـان چـەند شـــتێك وەرگـــيراوە بۆنيـــشاندان يـــان دەرخـــستنى چـــۆنێتى گشت لـەو شـتە يـان لـەو شتانە ٢- ئامادەكردنى شـانە بـۆ تـــاقى كردنـــەوە يـــان تێنۆڕين
Spectacles	نظارة، عوينات	چاويلكە: جوتێك هاوێنە (lenses)ە لــــــــــە چوارچـــێوەيەكدا بـــۆ يارمەتيـــدانى بينـــايى، چاويلكە

S., Bifocal	نظارة ذات بؤرتين	چاویلکە دوتیشکۆیی
S., Compound	نظارة مركبة	چاویلکەی ئاوێتە: ئەوەی شووشـــەی ڕەنگـــداری جیـــاواز یـــان هاوێنـــە (leroe)ی تری لەگەڵدایە بـــۆ بـــەکارهێنانی کـــاتی پێویستی
S., Divided = Bifocal s	نظـارة ذات بـؤرتين، نظـارة مقسمة	چـاویلکەی دابەشـکراو = چاویلکەی دووتیشکۆ
S., Mica	نظارة واقية	چـــــاویلکەی پـــــارێز، چـــــاویلکەی مایکـــــا: لەپـــەڕەی مایکـا دروسـت کـراوە بـۆ پاراسـتنی چاو لە تەنە بێگانەکان
S., Pantoscopic = bilfocal s	نظارة	چاویلکە
S., Periscopic	نظارة بريسكوبية	دووربینـــــە چـــــاویلکە، چـاویلکەی پەریـسکۆپی: چـــاویلکەیەکە هاێنـــەی قـۆقزی ڕوچـاڵی تێدایـە کـــــە ڕووە چـــــاڵەکەی بەرامبـــــەر چـــــاوە، ماوەیـــەکی فراوانـــی پـــێ دەبیندرێت

S., Prismatic	نظارة منشورية	پوازکە چاویلکە، چاویلکە ئـــاوێزەیی: هاوێنـــەی ئـاوێزەیی تێـدا چەسـپ کـراوە بەمەبەسـتی ڕاسـت کردنـــەوەی هەڵـــەی ماسولکەی چاو
S., Pulpit	نظارة لبية	کرۆکـــە چـــاویلکە: چـاویلکەیەکە هاوێنـەکان هـەر لەبەشـی خـوارەوەی چاوەکانیدایە
S., Tinted	نظارة ملونة	چاویلکەی ڕەنگدار
Spectral	طيفي	شـــەبەنگی: پەیوەنـــدی شەبەنگ (طیف)ێـك یـان بە شەبەنگەوە
Spectrograph	مخطط (رسام) الطيف	شــــــــەبەنگنووس، شـەبەنگکێش: ئامێرێکـە بـۆ وێنـەگرتنی شـەبەنگ لەسەر فلیمێکی وێنەگری هەستناك
Spectrometer	مقياس الطيف	شەبەنگپێو: ١- بـۆ پێوانـەی درێـژیی شـــەپۆلی تیـــشکەکانی شەبەنگ ٢- شەبەنگپێو
Spectrometery	قياس الطيف	شـــەبەنگ پێـــوان: نیـــشانەکردنی شـــوێنی هێڵەکان لە شەبەنگدا

Spectroscope	منظار الطيف، مطياف	شەبەنگبین: ئامرازێکە بۆ دەرخستن و شی کردنەوەی شەبەنگی تەنێك
Spectroscopic	مطيافي	شەبەنگپێوی پەیوەندی شەبەنگ بین یان بەشەبەنگ بین دروست کراو
Spectrum, p1 Spectra	الطيف	شەبەنگ
S., Absorption	طيف الأمتصاص، طيف امتصاصي	مژە شەبەنگ، شەبەنگی مژین: ئەو شەبەنگەیە لە رووناکییەك پەیدادەبێت کە بە ناو گازی جیادا دەبرێت، هەر گازێکیان ئەو تیشکانە دەمژێت کە شەبەنگەکەی خۆی لێ پێك هاتوە
S., Chemical	طيف كيمياوي	کیمیا شەبەنگ: ئەو بەشەیە لەشەبەنگ کە تیشکی سەرو بنەوشەی تیشکی ئەکتینی تێدایە
S., Chromatic	طيف لوني	ڕەنگە شەبەنگ: ئەو بەشەیە لە شەبەنگ کە تیشکە بینراوەکانی تێدایە

S., Invisible	**طيف غير مرئي**	**شـــەبەنگی نـــەبینراو: ئـــــەوەی لەرینـــــەوەی شـەپۆلەکانی درێـژی یـان لـــــە ٣٩٠٠ یەکـــــەی ئەنگسترۆم کـەمترە (وەك ژوور بنەوشـەیی، تیـشکی گرێنـــز، تیـــشکی ئـــێکس لەگـــەڵ تیـــشکی گامـــا) پێکهـــاتووە و لـــەنێوان ٧٧٠٠ – ١٢٠٠٠ یەکـــــەی ئەنگسترۆم (A .V)دایە**
S., Prismatic	**طيف منشوري**	**ئاوێزە شەبەنگ: ئەوەیـە کـــە بـــە شـــکانەوەی ڕوونـاکی بـەناو ئـاوێزەدا بردن پێك دێت**
S., Solar	**طيف شمسي**	**خـــــۆرە شـــــەبەنگ، شـەبەنگی خـۆر: ئـەوەی لەتیـــــشکی خـــــۆر پەیدادەبێت**
S., Thermal	**طيف حراري**	**گەرمـــــە شـــــەبەنگ، شـەبەنگی گـەرمی: ئـەو بەشەیە لـە شـەبەنگ کـە تیـشکەکانی ژێـر سـووری تێدایە**

S., Visible	طيف مرئي	بینۆکـــه شـــەبەنگ، شەبەنگی بینراو: ئـەوەی لــە لــەرەی ئەلــەکترۆ موگناتیسی پێکهاتووە کە شـەپۆلەکانی درێـژی یـان لە نێوان ٧٧٠٠ – ٣٩٠٠ A V. دایە (لە سـوورەوە تـا بنەوشەیی)
Speculum	منظار	دووربــین: ئامێرێکـە بـۆ کردنــەوەی ڕێبــاز یــان بۆشــاییەك لــە لەشــدا سەیرکردن و دیتنی
Speech	كلام	ئاخافتن، قسە
S., Explosive	كلام انفجاري	نــەڕە ئاخــاوتن، هــاوارە ئاخاوتن: دەربڕینی قسە لەپڕ و بەدەنگی بەرز کە لــە هەنــدێ نەخۆشــی مێشکدا بەدی دەکرێت
S., Incoherrent	كلام غير مترابط	ئاخــافتن (قــسە)ی بــێ ســەروپێ: ئەوەیــە کــە بیرەکــانی دەردەبــڕدرێن هیــــچیان بەســـــەر هیــــچەوەنیە لەبـــەر شێواوی ڕستەی بیر
S., Scoanning	كلام متقطع	پــچڕە ئاخــاوتن، ئاخــافتن (قــسە)ی پچڕپــچڕ: ئــەو ئاخافتنەیـە کـەماوەی درێـژ بکەوێتــە نێــوان کەرتــە (syllable) کانیەوە

S., Slurred = elippel s.	كلام متلعثم	كرتـه ئاخـاوتن، ئاخـافتنى قرتـاو: ئەوەيـە كـە ئـەو وشانەى دەگوترێن ناتـەواو و قرتـــاو دەردەبـــڕدرێن هەنـــــدىَ جــــار وەك لەشەپلەى گشتيدا
S.,Staccato	كلام متقطع	كەرتــــه ئاخـــــاوتن، ئاخـافتنى كەرتـه جيـا: ئـەو جـۆرە ئاخافتنەيـە كەهــــەر كەرتەيــــەكى بەجيا دەردەبڕدرىَ
Speed	سرعة	لەز، خێرايى
Sperm	النطفة، الحيوان المنوي، المني	تۆو، تۆم: ١- ئـــاو، تۆمــــاو يــــان دەردراوى گونان ٢- يـەكێك لـە خانـەكانى زاوزێى (جنسى) نێرينه
Spermaceti	العنبرية: شمع ابيض	مـۆمى كـافوورى، (سـپێر ماسێتى): جـۆرە مێـوێكى سـپيى ڕەقـى بلووريىـە لەســــــەرى جـــــۆرە نەهـــەنگێكى دەريـــايى تايبەتى پەيدادەبێت
Spermatic	نطفي، منوي	تۆمـاوى: پەيوەنـدى تـۆم يان تۆماو
Spermatism	تكون المني دفق المني	تۆماوايەتى: تـۆ: دروست بـــوون يـــان هاتنــــەوەى تۆماو (تۆماو دەرپەڕين)

Spermatid	سلف النطفة	پــێش تــۆم، ســپێرماتید: ئــەو خانەیەیــە کــە پــێ گەیــشت دەبێتــە تـــۆم (spermatozoon)ێك
Spermaticide	مبيد النطفة	تۆمکوژە
Spermatin	نطفين	تـــۆمین (ســـپێرماتین): ماددەیـــەکی نیمـــچە ئەلبوومینییـــــــــــــە (Albumimoid)یــە لــە تۆماو دەردەهێندرێت
Spermatism	تكون المني، دفق المني	تۆماوایـــەتی: دروســـت بـــوونی تۆمـــاو، یـــان هاتنەوەی تۆماو
Spermatitis	التهاب الأسهر، التهاب الحبـل المنوي	هـــەوکردنی تۆمـــەڕۆ، هەوکردنی گونەوێڵە
Spermato-, Spermo-,	ســابقة تــدل علــى العلاقــة بالنطفة أو المني	پێشگرێکە، پەیوەندی بە (تۆمــاو، تــۆم)ەوە نیــشان دەدات
Spermatoblast	سلف النطفة	پــێش تــۆم، (ســپێرماتۆ بلاســت) ئــەو خانەیەیــە کــە یــەك پلــە لــەپێش تۆمدایـــە واتـــە بـــە بـــێ گەیشتن دەبێتە تۆم
Spermatocele	قيلة نطفية	تۆوە توورەکە، توورەکەی تۆم
Spermatocyst=Seminal	الكيس المنوي	تۆوە توورەکە، توورەکەی تۆم
Spermatocystitis	التهاب الحويصلة المنوية	هـــەوکردنی تۆمـــاودان، هەوکردنی توورەکەی تۆماو

Spermatocyte	خلية نطفية، خلية منوية	تۆمە خانە: دایکە خانەی پێش تۆمە (mother cell)
Spermatocytogenesis	نشوء الخلية النطفية	دروستبوونی تۆمە خانە: یەکەمین پلەی دروست بوونی تۆمە (spermatogoa) کە سپێرماتۆگۆنیۆم فراژی دەبن بۆ تۆمەخانە (spermatocyte) ئینجا بۆ پێش تۆم (spermatid)
Spermatogonium	سلف الخلايا المنوية	سپێرماتۆ گۆنیۆم، پێشینەی تۆماوە خانەکان
Spermatolysis	حل النطفة	تۆم شی بوونەوە: فەوتان یان توانەوەی تۆم
Spermatopathy	اعتلال النطفة	دەردە تۆم: بارێکی نەخۆشی تۆماو
Spermatopoietic	مفرز المني	تۆماو دەردەرە: هۆی دەردان یان پترکردنی دەردانی تۆماو
Spermatovum	بيضة ملقحة	تۆ مێلکە (تۆم و هێلکە پێکەوە): هێلکەی پیتێنراو
Spermatozoal	نطفي	تۆمی، سپێرماتۆزۆیی: پەیوەندیدار بەتۆمەوە

Spermatozoon	نطفة	تـــۆم، ســـپێرماتۆزوون: خانەیـــەکی پێگەیـــشتوی ڕەگـــــەزی نێرینـــــە، بەرهـــەمی گونـــەکانی تایبەتی (جۆری)
Spermaturia	بيلة نطفية	تۆماوە میزێ
Spermectomy	استئصال الحبل المنوي	بڕینـی گونەوێڵـە، بڕینـی تۆماوەڕۆ
Spermicidal	مبيد النطفة	تۆمکوژ
Spermicide	مبيد النطفة	تۆمکـــوژە (هـــۆ یـــان دەرمان)
Spermiduct	القناة المنوية	تۆماوەڕۆ
Spermium	نطفة بالغة	تۆمی پێگەییو (ڕەسیو)
Spermoculture	زرع المني	تۆمـاو چـاندن: بـۆ تـاقی کردنەوەی میکرۆبی
Spermocytoma	ورم الخلية النطفية	پـــەنامی تۆمەخانـــە، ئاوسانی تۆمەخانە
Spermolith	حصاة منوية	بـەردی تۆمـاو: بـەردێك لەتۆمەڕۆدا
Spermoneuralgia	ألم الحبل المنوي	ژانی گونەوێڵە
Spes	أمل	هیوا
Spes phthisica	تفاؤل السلوك	گەشـــــبینی ســـــیلدار: هەســـــتی هیـــــواداری چـاکبوونەوە تایبەتێکـە بۆ نەخۆشی سیلدار
Sp.gr = Specific gravity	الوزن النوعي	کێشی جۆری

Sphacelation = mortilieatim sphacelus	تموت، الموت	مردن
Spheno-,	بادئة تعني: وتدى، أسفيني	پـــــوازۆ: پێـــــشگرێكه بـــهمانای پەیوەندیـــدار بەئێـــــسكه پـــــوازی (سفینۆید)ەوە
Sphenobasilar	اسفيني قاعدي وتدى قاعدي	پـــــوازۆ بنگـــی: واتـــا پەیوەنـــــدی ئێـــــسكه پـوازەیی و بەشـی بنكـی پشتەسەرە
Sphenoid	العظـــم الأســـفيني، العظـــم الوتدي	پـــوازه ئێـــسك، ئێـــسكی پـــــوازی (ســـــفینۆید): یەكێكـــه لـــه ئێـــسكەكانی كـــاپۆڵ، پـــوازه ئێـــسك، بەشێوە وەك پواز
Sphenoidal	اسفيني، وتدي	سفینۆیدی، پوازی
Sphenoiditis	التهاب الجيب الأسفيني	هەوكردنی پوازە گیرفان: هـــــەوكردنی گیرفـــــانی ســـــــــــــفینۆید (sphemoidsimus)
Sphenomaxillary	اسفيني فكي	پوازۆ شەویلاگەیی
Sphenopalatine	اسفيني حنكي	پوازۆ مەڵاشوویی
Sphenoparietal	اسفيني جداري	پوازۆ دیواری
Spenopetrosal	اسفيني صخري	پــوازۆ بـــەردی، (ســـفینۆ پەتروزاڵ)
Sphenotemporal	اسفيني صدعي	پوازۆ لاجانگی
Sphenozygomatic	اسفيني وجني	پوازۆ گۆنەیی
Sphere	كرة	گۆ: تەنێكی خڕی تۆیی

S., Attraction = Centrosome	كرة الجذب، الجسم المركزي	گۆی ڕاکێشان، تەنیلەی چەقی، چەقە تەنیلە
S., Segmentation	توتة، التوتية قسمية جذعية	دەنکە توو، (مۆر یۆلا) بلاستۆمیر
Spherical	كروي	گۆیی، خڕ
Sphero-,	كروي، سابقة تدل على العلاقة بالكرة	پێشگرێکە بەواتای گۆیی یان خڕ یان پەیوەندی بەگۆوە نیشان دەدات
Spherocylinder	كروية اسطوانية	گۆ و لوولەیی، خڕولوولەیی
Spherocyte	خلية كروية	خانەگۆیی، گۆخانە: خڕۆکەیەکی سووری خوێنەکە چاڵی ڕووەکانی هەندێ کەمترە و زیاتر لە گۆ دەچێت
Spherocytosis	كثرة الخلايا الكروية	خانە گۆیی زۆری، زۆربوونی خانەی گۆیی لە خوێندا
Spheroid	شبه الكرة	ساگۆ، گۆشێوە
Spheroidal	شبه كروي	نیمچەگۆیی، گۆشێوەیی
Spherometer	مقياس التحدب	قۆقزپێو، قۆقزی پێو، پێوەری قۆقزی: ئامرازێکە بۆ پێوانە کردنی قۆقزی ڕوو (یەك)
Spherule	كرية	گۆییلە، گۆیەکی بچووك

Sphincter	مصرة	کشتەك: ماسولکەیەکی ئەڵقەییە کە کونێکی سروشتی دادەخات (دەقووچێنێت)
S. ani	مصرة الشرج	کشتەکی کۆم، کشتەکی قنگ
S., Cardiac	مصرة الفؤاد	کشتەکی دەمی گەدە (ئاشك)
S. of Eye = S.oculi	مصرة العين	کشتەکی چاو
S., Henle's	مصرة (هنلي)	کشتەکی (هەنلی): ماسولکە ریشاڵەکانی کە دەوری میزەڕۆی پڕۆستات دەدات
S., Ileocecal, Ileocolic s.,	مصرة	کشتەکی ڕیخۆڵە و کۆلۆنی: گورزەیەك ڕیشاڵە ماسولکەیە گەڕانەوەی ناوەڕۆکی ڕیخۆڵە گەورە بۆ ناو ڕیخۆڵە باریك قەدەغە دەکات (بەربەست دەکات)
S., Inguinal	مصرة المغبن	کشتەکی بنڕان
S., Oddi's	مصرة (اودي)	کشتەکی (ئۆدی): تەنگبوونەوەیەکە لە زراوەڕۆی ناو کۆیدا لەئاستی ملی ئەمپولای (ڤاتەر)دا
S. oris=The orbicularis oris muscle	مصرة الفم	کشتەکی دەم
S. pupillae	مصرة البؤبؤ	کشتەکی بیبیلە

S. pylori, pyloric s.,	مصرة البواب	کـــــشتەکی دەرچـــــە، کـــشتەکی دەرکـــەوانی ئاشك (گەدە)
Sphincteral	مصري	کشتەکی
Sphincteralgia	وجع المصرة	ژانــە کــشتەك، کــشتەك ئێــشەی کــۆم کــشتەکی کۆمئێشە
Sphincterectomy	استئصال المصرة	کشتەك بڕین
Sphincteric	مصري	کـــشتەکی: پەیوەنـــدی یەکێك لە کشتەکەکان
Sphincterismus	تشنج مصرة الشرج	بـەگیر وەسـتانی گشتەکی کۆم
Sphincterotomy	شق المصرة	هەڵـــدڕینی کـــشتەك، کشتەك بڕین
Sphygmic, Sphygmical	نبضي	ترپەیی، کوتەیی، نەبزی، پەیوەندی نەبز (کوتە)
Sphygmo-,	نبـضي: سـابقة تـدل علـى العلاقة بالنبض	کوتــــەیی، نــــەبزی: پێشگرێکە پەیوەنـدی بـە نــەبز (کوتــە)وە پیــشان دەدات
Sphygmogram	مخطط النبض	نەخشەی نەبز، نەخشەی ترپە، سفیگمۆگرام: ترپە کێش
Sphygmograph	مخطط النبض	ترپــە کــێش، نەخــشە کێــشی نــەبز (کوتــە)، سـفیگمۆگراف ئامرازێکـە بــۆ تۆمــارکردنی بزفــت، شـــێوە لەگـــەڵ هێـــزی نەبزی خوێنبەرەکان

Sphygmography	تخطيط النبض	ترپە کێش نەخشەکانی نەبز (کوتە): دروست کردنی نەخشەیەکی نەبز بەهۆی نەخشەکێشی نەبزەوە
Sphygmomanometer	مقياس ضغط الدم	تەوژم (پەستۆ) پێوی خوێن، خوێن پێو، تەوژم (پەستۆ) پێوی خوێن
Sphygmopalpation	جس النبض	نەبز گرتن، کوتە گرتن، ترپە گرتن
Sphyectomy	استئصال المطراقة	کوتك (چەکوش) بڕین: بەبرینکاری لابردنی (کوتك) بەتەواوی
Sphyrolomy	قطع المطرقة	کوتك (چەکوش) بڕین: بەبرینکاری لابردن و بڕینی هەندێك لەکوتك (چەکوشە ئێسقان)
Spica	رباط سنبلي (سباريكه) رباط يلف على شكل (8) حول العضو الحصاب	سپایکا: پێچەکێکە لەشێوە ژمارە (8)ی لاتینیدا بەدەوری ئەندامێکدا دەپێچرێت
Spicule	شويكة، سبيلة	چقڵ، دڕك: تەنێکی تیژی وەك دەرزی کەڵاس
Spiculum = spicule	شويكة، سنيبلة	دڕکۆکە، چقڵۆکە

Spider	عنكبوت: ١- الحشرة ٢- شامة عنكبوتية	جاڵجاڵۆكە: ١- گەزندەیەكی هەشت پێیە ٢- خاڵێكە لەشێوەی جاڵجاڵۆكەدا
Spider, Arterial, Nevus araneus	الشامة العنكبوتية	خاڵە جاڵجاڵۆكەیی
S., Black Widow	الأرملة السوداء: أنثى ضرب من العناكب الأميركية	ڕەشە بێوەژن: مێی جاڵجاڵۆكەیەكی ئەمەریكایە نێرەكانیان دەخۆن
S.,Vascular, Nevus araneus	شامة وعائية، شامة عنكبوتية	لوولە خاڵ، خوێندانە خاڵ، خاڵی جاڵجاڵۆكە
S. web	نسج العنكبوت	ڕیسی جاڵجاڵۆكە، تەونی جاڵجاڵۆكە
Spike	ذروة	ترۆپ، پۆپە، چقل، قەڵبە، لووتكە
Spiloma = Nevus	شامة	خاڵ
Soilus = Nevus	شامة	خاڵ
S. bifida	١- العمود الفقري، الصلب ٢- شوكة	١- بڕبڕاگەی پشت، مورەگە ٢- درك
S. ventosa	الصلب المنفوخ	موورەگەی فوودراو: گەورە بوون و تەنك بوونی ئێسقانێك لە قرژاڵە یان كلۆری بەجۆرێكی ئەوتۆ وەك فوودرابێت دیار دەبێت

Spinal	١-صلبي٢- شوكي	١- موورەگـــەیی، برِبڕاگــەیی: پەیوەنــدی برِبڕاگەی پشت ٢-درِکـــی، درِکـــاوی: پەیوەندی درِك
S. Bulb	النخاع المستطيل	مێشکە درێژکۆلە
S. Canal	القناة الشوكية	قــەنالی برِبڕاگــە، درِکــە کەناڵ
S. Column	العمود الفقري	موورەگـــەی پـــشت، کۆڵەکەی پشت
S. Cord	الحبل الشوكي	پەتـــە درِکـــی، پـــەتی برِبڕاگە
S. Fractures	كسور الصلب	شکاوی موورەگە، شکاوی برِبڕاگەی پشت
S. Marrow	النخـــاع الـــشوكي، الحبـــل الشوكي	درِکە مۆخ، مۆخـە درِکی، پەتە درِکی
S. Nerves	الأعصاب الشوكية	درِکـە ڕەگ: (٣١) جـووت ڕەگەکانی پەتە درِکی
Spindle	مغزل	دووخ، تەشی
Spine	١- العمود الفقري، الصلب ٢- شوكة	١- موورەگـــە، تیرەغـــە، برِبڕاگەی پشت ٢- چقڵ، تەڵەزمە ئێسك
S., Bamboo	الصلب الخيزراني	ئارجـــە موورگـــە، برِبڕاگـــەی پـــشتی حـــەیزەرانی: ئـــەو برِبڕاگەیەیـە کــە بــە تیـشکە وێنـە سـێبەرێکی وەك دارێکـی حـەیزەران دەردەخات

S., Cleft	الصلب المنشطر	مووڕەگـــەی قلّیـــشاو، تیرەغه دو فاق
S., Dorsal	الصلب، العمود الفقري	بڕبڕاگـــەی پـــشت، کۆڵەکەی پشت
S., Erichsen's = Railway Spine	صلب سكة حديدي	بڕبڕەی ئاسنه هێڵ
S., Hyserical	الصلب الهستيري	بڕبڕاگەی هیستریایی
S. of the pubis	شوكة العانة	دڕكی بەر
S., Railway	صلب القطار	بڕبڕاگــــــــــەی شــەمەندەفەری: بــارێکی دەماری بەدوای کارەساتی شـــەمەندەفەر تووشـــی هەنـــدێ کـــەس دەبێـــت کەلـــەو شـــەمەندەفەرەدا بوون کە لێی قەوماوە
S., Rigid = pokers	الــصلب المتــصلب، الــصلب المتيبس	مووڕەگـــەی وشـــکەڵاتو (سەخت)
S. of the Scapula	شوكة اللوح الكفي	دڕكی دەفەی شان
Spinitis = Myelitis		
Spinobulbar	شوكي بصلي	دڕك وســـەلكی، بڕبـــڕە وسەلكی: پەیوندی پـەتی بڕبڕاگـــە و مێـــشکە درێژکۆلە
Spinocerebellar	شوكي مخيخي	دڕك و مێـــــــشکۆلەیی، بڕبڕە و مێشکۆلەیی

Spinocortical = Corticospimal	شوكي قشري	دڕك و توێكڵ
Spinogram	تــصوير العمـــود الفقـــري (الشعاعي)	تيشكه وێنـهی بڕبڕاگـهی پـــشت، تيـــشكه وێنـــهی موورهگه
Spinomuscular	شوكي عضلي	دڕك و ماســــــولكهيی، پهيوهندی پـهتی دڕكـی و ماسولكهكان
Spinose = Spinous	شوكي	دڕكن
Spinous	شوكي	دڕكـی، دڕكـاوی، دركـدار، دڕكن
Spiradenoma	ورم الغدة العرقية	پـــهنامی ئارهقـــه لـــو، ئاوسانی ئارهقه لوو
Spiral	لولبي	پێـــچاو پـــێچ، لـــوول، پێچپێچۆكه (يی)
S. Bandage	لفاف لولبي	پێچهكی، پێچاوپێچ
Spirem = spireme	ســبيخة، شــبكة الأنقــسام الخيطي	تـــــهون، تـــــۆڕی داوه دابهشبوون
Spirillum	بريمة	پێچپێــــــــــــچۆكه: گيانلهبـــــــــــهرێكی ميكرۆسكۆپی (ميكـرۆب) بزێـــوی پێچپێـــچۆكهيی هەندێ درێژه (پێچهكانی وردن)

Spirillosis	البريمية	دەری پێچپێچۆکە: ١- هەچ نەخۆشییەك بەهۆی بوونی میکرۆبی پێچپێچۆکە لەناو لەشدا پەیدا ببێت ٢- جۆرە نەخۆشییەکی پەلەوەرە
Spirit	١- روح ٢- أي سائل مقطر أو طيار	١- گیان ٢- هەر شلەیەکی دلۆپێنراو یان هەڵمە زوو (طيار)، سپرلۆ
S., Proof	أي شراب يحتوي على ٤٩٪ على الأقل من الكحول المطلق	هەچ خواردنەوەیەك کە بەلای کەمەوە ٤٩٪ کهوولی پەتی (ڕەها)ی تێدابێت
S., Rectified	روح مكرر (مقوم)	سپرتۆی چاکسازیکراو
Spirituous	روحي، كحولي	گیانی، سپرتۆیی کهولی
Spiriyus = Spirit	روح	گیان، سپرتۆ
S. frumenti = Whisky	ويسكي	وێسکی
S. juniperi = Gin	جن	جن
S. odoratus = Cologne water	ماء معطر، ماء الكولونيا	ئاوی کۆلۆنیا
S. vini gallici = Brandy	براندي	براندی

Spirochaeta	لولبية	سپايرۆكيتا، پێچاو پێچه: جۆره ميكرۆبێكی لوولی پێچ درشته
Spirogram	مخطط التنفس	نەخـــــشەی هەناســــــه، (سپايرۆگرام)
Spirogyraph	مخطط التنفس	هەناســه كـێش، نەخــشه كێــــــــشی هەناســــــه، (سپايرۆگراف)
Spirography	تخطيط التنفس	هەناســــــــه كێــــــــشی، نەخشەكێـشانی هەناسـەیی، (سپايرۆگرافی)
Spiro-index	مؤشر (منسب) التنفس	نيــشاندەر (هاوكۆلّكــه)ی هەناســه: ئـەو ژمارەيـەی بەدابـــــەش كردنـــــی (vitalcapacity) بەســەر درێژيدا دەست دەكەوێت
Spirometer	مقياس التنفس	هەناســــــه پێـــــو (ەر) ئامرازێكــه بـۆ پێوانــەی ئـەو هەوايـەی بەهەناسـه وەردەگيرێت و دەدرێتەوه
Spirometry	قياس التنفس	هەناســه پێـوان: پێوانــه كردنـــــــی توانـــــــستی هەناسەدانی سييەكانه

Spiroscope	منظار التنفس	هەناسە بین، (سپایرۆسکۆپ): ئامرازێکە بۆ وەرزشتی هەناسەیی کە بە هۆیەوە ئەو کەسە دەتوانێ بەچاو بڕی ئەو ئاوە ببینێت کەلە ماوەیەکی دیاری کراودا لادەدرێت و بەو جۆرە بارستی هەناسەی خۆی بپێوێت
Spissated	مجفف، مكثف	وشکەڵاتو، خەست (دوە بۆ بەهەڵمین)
Spittle = Sputum	قشع	تف، بەڵغەم
Spix's Spine	شكة (سبيكس)	دڕکی (سپیکس): ئێسکە چقڵێکە لەکەناری ددانە کونی خوارو (wilrior deudal loram)
Splancha	الأحشاء	هەناو
Splanchnectopia		جێ گۆڕکێی هەناو: لەجێی خۆ نەمانی یەکێ لە هەناوەکان لە (ئەندامەکان)
Splanchnic	حشوي	هەناوی: پەیوەندی هەناو
Splanchnicotomy	قطع العصب الحشوي	بڕینی هەناوە دەمار
Splanchno-,	حشوي: ذو علاقة بأحد الأحشاء أو بالعصب الحشوي	هەناوی: پەیوەندی هەناوێك یان ڕەگە هەناوی

Splanchnocoele	الجوف الحشوي	هەناوە بۆشایی، بۆشایی هەناوی: ئەو بەشەی تەنە بۆشایی (coelom) کە بۆشایی زگ و بۆشایی پەردەی دڵ و بۆشایی سنگی لێ پەیدا دەبێت
Splanchnoptosis	هبوط الأحشاء	هەناو داخزان، هەناو داکەوتن
Splayfoot = Flat-foot = talipes valgus	القدم الرحاء	پێتەخت، تەختە پێ
Spleen	الطحال	سپڵ، تاڵ
S., Accessory	طحال لاحق	پاشکۆ (زیان) سپڵ
S., Floating	طحال عائم	سەرکەوتە سپڵ
S., Gandy-Gamna = Siderotic spheno megaly	طحال كاندي – كامنا	سپڵی گاندی – گامنا
S., Movable	طحال متحرك	سپڵی جووڵۆك (بزۆك)
S., Wandering	طحال متجول	سپڵی گەڕۆك
Splenalgia	الم الطحال	ژانی سپڵ، سپڵ ئێشە
Splenauxe	ضخامة الطحال	سپڵ زلی
Splenculs	طحيل	سپڵۆچکە، سپڵۆکە
Splenectasis	ضخامة الطحال	سپڵ زلی
Splenectomize	يستأصل الطحال	سپڵ دەبڕێت
Splenectomy	استئصال الطحال	سپڵ بڕین
Splenectopy	تجول الطحال، انزياح الطحال	جێگۆرکێی سپڵ

Splenemia = splenic leukemia	طحـــال مـــــدمي، لوكيميـــا الطحال	سپڵە شێرپەنجە
Splenic = splometie	طحالي	سپڵی: پەیوەندی سپڵ
S. Apoplexy	الحمى الطحالية	سپڵە تا
Splenitis	التهاب الطحال	هـــــــــــــەوكردنی (سووتانەوە)ی سپڵ
Splenium	لفاف	پێچەك
S. corporis callosi	طرف الجسم الجاسئ: الطرف الخلفي المدور منه	سپڵە ماسولكە
Splenius	العضلة الطحالية	سپڵە ماسولكە
Spleno-, Splen-,	طحـالي: سـابقة تـدل علـى العلاقة بالطحال	ســـــپڵی: پێـــــشگرێكە پەیوەنـدی بـە سـپڵەوە دەردەخات
Splenocolic	طحالي قولوني	سپڵ و كۆڵۆنی
Splenocyte	خلية طحالية	ســـپڵە خانـــە: ئـــەو خانەیـــەی لـــەجۆری (Mono - cyle) كـە تایبەتی سپڵە
Splenodynia	الم الطحال	ژانـە سـپڵ، ئێـشی سـپڵ، سپڵئێشە
Splenohepatomegaly	ضخامة الطحال والكبد	سپڵ و جگەر زلی
Splenoma	ورم طحالي	سپلاوسـێ، سـپڵە پـەنام، سپڵینۆما
Splenomalacia	تلين الطحال	ســـــــپڵ نـــــــەرمی: نــەرمبوونێكی نائاســایی سپڵ

Splenomegaly	ضخامة الطحال	سپڵ زلی
Splenopathy	داء طحالي	دەردە سپڵ، دەردی سپڵ: هەچ نەخۆشی (دەردێك) كە بەسپڵ بگات
Splenopexy	تثبيت الطحال	سپڵ چەسپاندن
Splenoptosis	تدلي الطحال	سپڵ داكەوتن سپڵ شۆڕی، داخزانی سپڵ
Splenorrhagia	نزف طحالي	خوێنبەربوونی سپڵ
Splenulus	طحيل، طحال اضافي	سپلۆچكە، زیادە سپڵ
Splint	جبيرة	شەپك، شەپكە
Splinter	شظية	تەڵەزم
Splinting	تجبير	شەپك تێگرتن، بەشەپك چارەكردن
Slpitting	انشطار	كەرتبوون، قلێشان: دابەشبوون بۆ چەند پارچەیەك
S. of Heart sounds	انشطار الأصوات القلبية: مضاعفة الصوت الأول أو الثاني للقلب	دووكەرتبوونی دەنگەكانی دڵ: دووجار بوونی دەنگی یەكەم یان دووەمی دڵ لەبەر پێكەوە دانەخزانی دەرچەی ئەم دیو و ئەو دیوی دڵ
Spondylagia	ألم الفقرة	ژانی بڕبڕە، ئازاری بڕە، بڕبڕە ئێشێ

Spondylarthritis	التهاب المفاصل الفقرية	هـــــەوكردنی جمگـــــەی بڕبڕەكان
S. ankylopoetica	التهـــاب مفاصـــل الفقـــرات الجاسئ	پەیوەســـتە هـــەوكردنی جمگەی بڕبڕەكان
Spondylitic	متعلق بالتهاب الفقار مـصاب بألتهاب الفقار	پەیوەنـــدی هـــەوكردنی بڕەكـــــان، دووچـــــاری هـەوكردنی بڕەكـان، بــڕە داگیرساو (سوتاوە)
Spondylitis	التهاب الفقار	هەوكردنی بڕبڕاگە
S. ankylopietica, ankylosing s.	التهـــاب مفاصـــل الفقـــرات الجاسئ	پەیوەســـتە هـــەوكردنی بڕبڕە
S. deformans	التهـاب الفقـار المشوه: التهاب مشوة لمفاصل الفقرات	شـــــێوێنە هـــــەوكردنی بڕبڕە
S.Hypertrophic	التهاب الفقار التضخمي	گــــەورەبوون لـــچكردنی بـــڕە: وەكـــول پـــیر یـــان بەساڵداچـــوودا بەرچـــاو دەكەوێت
S.,Kummell's	مرض (كومل)	نەخۆشـــــی (كومێـــــڵ): ئەوەیـــە لـــە پـــاش ئـــازار (زیـــــان) گەیـــــــشتن بەبڕبڕاگــە بەماوەیـــەك نیـــــشانەی نەخۆشـــــی دەردەكەوێت
S.,Marie-Strumpell = ankylosing s.	مرض ماري - شترمبل	نەخۆشـی (مـاری شــتر و مپێل)
S.,Post-traumatic = kummell's s.	التهاب عقب الإصابة	هـەوكردنی دوای شـوێنی تووشبوون

S.tuberculosa	التهاب الفقار الدرني	سیلی برِه، سیلی بڕبڕه
Spondylo-, Spondyl-,	فقاري	بڕەیی، بڕبڕەیی: پێشبەندێکە بە مانای پەیوەندی بە بڕ یان بڕبڕاگەوە
Spondylodesis	ایپاق الفقار	بڕە چەسپاندن: بەبرینکاری پێکەوە چەسپ کردن و لکاندنی بڕبڕە لەبەر نەخۆشی سیل بەتایبەتی
Spondylodynia	الم الفقار، الم الفقرة	ژانی بڕە، بڕە ئێشە
Spondylolisthesis	انزلاق فقاري	بڕە داخزان: بۆ پێشەوە چوون (لەجێی خۆ)ی بڕبڕەیەك بەسەر بڕبڕەکەی تردا. بە زۆری هی پێنجەمی سێبەندە بەسەر پاشڵدا یان چوارەمی سێبەندە بەسەر پێنجەم بڕەدا
Spondylolysis	حل الفقار	شیبوونەوەی بڕە، بڕە شیبونەوە
Spondylopathy	اعتلال فقاري	دەردە بڕە، دەردی بڕبڕاگە
Spondylosis	جسأة فقارية	وشکبوونی بڕبڕاگە: بەجۆرێکی نائاسایی لە جووڵە کەوتن و ڕەق هەڵاتنی بڕبڕاگە

S. chronica ankylopoietica, rhizomelic s.	جسأة مفصل الكتف والورك	جمگـــەی شـــان و سمـــت وشکبوون
Spondylosyndesis	إيثاق الصلب	بــــــڕە چەســــــپاندن: بـــەبرینکاری لەجوولّـــە خـــستن و پێکـــەوەلکانی بڕبڕەکان
Spondylotomy = Rachitomy	فتح أو شق العمود الفقري	کردنـەوە یـان هەڵـدڕینی موورەگەی پشت
Sponge	اسفنج	ئیسفەنج، هەور
S.-bath	حمام اسفنجي	ئیـــــسفەنجە گـــــەرماو: گـەرماو کـردن (شوشـتن) بــــەهۆی ئیــــسفەنج و ئاوەوە
S., Gelatin	جلاتين اسفنجي	ئیـــسفەنجە جـــەلاتین، جەلاتینی ئیسفەنجی: بـۆ خــــــوێن گرتنــــــەوە بەکاردێت
Spongia = Sponge	اسفنج	هەور، ئیسفەنج
Spongiform	اسفنجي الشكل	ئیـــسفەنج ئاســا، شــێوە ئیـــسفنج، ئـــەو شـــتەی لەهــــەور (ئیــــسفەنج) دەچێت
Spongiitis	التهاب الجسم الأسفنجي	هـــەوکردنی ئیـــسفەنجە تــەن، هــەوکردنی تــەنی ئیسفەنجی چووك (کێر)

Spongioblast	سليفة أسفنجية	سپونجیۆ بلاست: خانەیەکی ئیسفنجی
Spongioblastoma = gliosarcoma	ورم السليفة الأسفنجية	ئێسفنجە ئاوسیێ: پەنامێکە سپونجیۆ بلاستی تێدایە
Spongiocyte	خلية اسفنجية	ئیسفەنجە خانە: ١- خانەی نیورۆ گلایا (neuroglia) ٢- یەکێك لەخانەکانی تویکلی لووی سەر گورچیلە کە پرۆتۆپلازم کەی وەك ئیسفەنجە
Spongiositis	التهاب الجسم الأسفنجي	هەوکردنی ئیسفەنجە تەن
Spontaneous	إرادي، تلقائي، عفوي	خۆویستی، خۆوەکی، لەخۆوە
Spoon	ملعقة	ملاك، کەوچك
S., Sharp	ملعقة حان	کەوچکی تیژ: ئەوەی لێوارەکانی تیژە و بۆ کراندن بەکاردێت
Sporadic	فرادي	تاکولۆك
Spore	بوغ	سپۆر
Sporoblast	سبورو بلاست: احد الأجسام اتي تنمو داخل (oocyst)	سپۆرۆ بلاست: یەکێکە لەو تەنانەی دەگەشێن لەناو (oocyst)ی مشەخۆری مەلاریادا

Sporocyst	كيس بوغي	سپۆره کیسه، کیسەی سپۆر، سپۆرسیست، سپۆردان
Sporophoe	حامل البوغ	سسپۆر هەلگر، سپۆرۆ خۆر: ئەو بەشە لە گیانلەبەر کە سپۆرەکان هەڵدەگرێت
Sporoplasm	جبلة البوغ	سپۆرۆپلازم
Sporotrichosis	داء الشعيرات البوغية	دەردە دەزوولە سپۆرییەکان، سپۆرۆ تریکۆز: نەخۆشییەکی بنەسییە بەهۆی (sporotriehum)ەوە دەبێت
Sporozoa	البوغيات	سپۆرۆزوا: پۆلێکە لەمشەخۆری ناوەکی یەکخانەی، بەسپۆر کردن زاوزێ دەکەن و ڕشتەی جووڵەیان نیە
Sporozoite	الحيي البوغي	سپۆرو زۆایت
Sporozoon	البوغي	سپۆرۆ زۆون: ١- هەچ گیانلەبەرێك کە لەپۆلی (sporogoa) داە ٢- مشەخۆرە مێینەکەی لەرزوتا لەقۆناغی دروستبووندا بە کاپسولکردنی (ماکرۆگامێت)

Sport, lusus naturae	لعب، فلتة طبيعية، فلتة الطبيعة	سپۆرت، گەمە، ساتمەی سروشت
Sporulation	التبوغ	سپۆرکردن
Sporule	بوٴيغ	سپۆریلە، سپۆرێکی بچکۆلە
Spot	بقعة	پەڵە، لەکە
S.'s Bier's	بقع (بير)	پەڵەکانی (بیير): پەڵەی کاڵە (سپیواش) لەسەر پێستێکی خوێنتێزاوی هەڵئاوساو کە خوێن سووری ئاسایی تێدا ناکات
S.'s Bitot's	بقع (بيتو)	پەڵەکانی (بیتۆ): خاڵی سێ گۆشەی بۆری شەوقدارە لە لکاوەی چاودا (conjunctiva) لە ڤیتامین (A) کەمیدا دەبێت
S., Blind	البقعة العمياء	کوێرە خاڵ، کوێرە پەڵە، پەڵەی نابینا: مەمیلەی بیناییە (optie papilla)
S.'s Blood	بقع دموية	خوێنە نووکە دەرزی لە کیسە (follicle)ەکانی هێلکەداندا دەبینرێت لەتاقی کردنەوەی (ئاشایم زوندەك)دا بۆ زگ پڕی

S., Cherry-red	**البقع الحمراء الكرزية**	**پەڵــە گیلاســـی، پەڵـــە ســـووره گیلاســـییەکان: پەڵەیەکی سووره لەسەر هەر یـەکێك لـەتۆڕەکانی چـــاودا دەبینـــــدرێت لـــەدەورو پـــشتی زەردە خـاڵ (پەڵـە)** macula leita
S.’s.Koplik’s Filatow’s s’s	**بقع (كوبلك)**	**پەڵـــەکانی (کۆپلیـــك): خـــاڵی بـــچووکی ســـپی شـــــــینباوە کـــــــە خەرمانەیـــەکی ســـووری بـــەدەوردا هـــاتووه لـــە (لینجە) پەردەی گروپ و لێــودا پەیــدادەبێت لــە دەورە ســــــەرەتاییەکەی سورێژەدا**
S’s.Milk	**بقع لبنية**	**شیره پەڵە، پەڵەی شیری: ئــەوەن کــە دوای مــردن لەپــەردەی دڵـدا بەرچـاو دەکەون**
S’s.Tardieu’s	**بقع (تاردو)**	**پەڵـــەکانی (تـــاردیۆ): پەڵــەی خــوێن تێزانـــە لــەژێر پــەردەی ســیدا، لەدوای مردن بەتاساندن پەیدادەبێت**

S.,Tay's	بقع (تاي)	پەڵەکانی (تای): پەڵەیەکی سووره بازنەیەکی سپی دەوری دەدات لە (fovea centralis)دا بەرچاو دەکەوێت لە نەخۆشییەکی کە پێی دەڵێن (idiocy Amaurotic)
S.,Yellow, Macula lutea	البقعة الصفراء	زەردە پەڵە، زەردە خاڵ
Sprain	الوشأ: لي المفصل	وەرگەڕان، جەمگە بادران، ئازار گەیشتن بەجومگە: نیشانەکانی ئاوسان بەخێرایی، گەرمی، بێ هێزی جومگەکە و ئازارێکی زۆر کە بە جووڵاندن پتردەبێت
Spray	رشة، يرش	پرژاندن
Sprengel's Deformity	تشوه (سبرينكل)	شێوانی (سپرینگڵ)
Sprue	سبرو	سپرو: نەخۆشییەکی بنەسی (مزمن)ە کە بەبرینداری ناودەم و سوور هەڵگەڕانی زمان (وەك گۆشتی سوور)، زگچوونە جار بە جار پیساییەکەی کە فەڵووکی وەك پیوی لێ دێت و بۆگەنە، لاواز بوون و بێ هێزی نیشانەکانین

Spur	منخز، نتوء عظمي	مامزە، چوکڵەی ئێسك
Spurious	كاذب، مصنع	درۆزنـــــــه، ســــــاختە، دروستکراو (دەستکرد)
Sputum	قشع	بەڵغــەم، تــف: ئــەوە بــە کۆکە لەسنگ دێتە دەرێ
S. aeroginosum	قشع أخضر، تقشع أخضر	بەڵغـەمی سـەوز: ڕەنگـی سەوزە لەبەر ڕەنگی زراو وەك لــە هەنــدێ بــاری زەردووییدا دەبێت
S., Egg yolk	قشع محي	بەڵغـــەمی زەردێنـــەیی: ڕەنگێکــی زەردی گەشــی هەیـــە وەك لەهەنـــدێ نەخۆشـــــــــــی وەك زەردووییدا دەبێت
Squama	حرشفة، فلس	پوولەکە
Squamate	محرشف	پوولەکەدار
Squamosa	العظم الحرشفي	ئێـــسکە پوولەکـــەیی: بەشـــێکە لـــە ئێـــسکی لاجانگ ئەوەی پێشەوە و ژووروویی
Squamous	حرشفي، محرشف	پوولەکەیی، پوولەکەدار
S. Bone	العظم الحرشفي	ئێـــسکە پوولەکـــەیی، پوولەکە ئێسك
Square lobe	الفص المربع: لكبد أو للمخيخ	قاشە چوارگۆشـە: ئـەوەی جگەر یان هی مێشکۆڵە
Squarrous, Squarose	قــشاري، ذوقــشار أو مغطــي بقشار	کرێــشاوی، کرێــشدار: بـە کرێش داپۆشراو

Squatting	إقعاد	هەڵتروشکان، هەڵتووتان
Squeeze	يعصر	گوشین، دەگوشێت
Squill	العنصل	پیازە کێویلە
Squint	الحول	خێلی، چاو خێلی
S., Convergent = esotropia	حول النسي	خێلی ناوەکی
S., Divergent= exotropia	حول وحشي	خێلی بۆ دەرەوە
S., upward and downward = Hyper tropia	حول علوي وسفلي	خێلی بۆ سەرەوە و خوارەوە
Stabile	ثابت، مستقر، غير متحرك	جێگیر، ڕاوەستاو، چەسپاو
Stable	ثابت، مستقر	چەسپیو، نەگۆڕ
Stadium	دور	نۆرە، نۆبە: قۆناغ یان ماوەیەك لە نەخۆشیدا
S. acumes	دور الشدة، البحران، دور قمي	نۆرەی توندی: گەرمەی نەخۆشی
S. decrementi	دور الأفراق، دور الأقلاع	نۆرەی نیشتنەوە: دەمی کەمبوونەوەی سەختی نەخۆشییەك
S. incrementi	دور التفاقم	نۆرەی گرانبوون: دەمی گەشە کردنی تا
S.sudoris	دور التعرق (العرق)	دەورەی ئارەقکردن: ئەو دەمەی لەرزوتادار، ئارەقی تێدا دەکات

Staff	عصا، مجس، الهيئة المسلكية	داردەست، میلی چاڵ، دەستە کارکەرانی پیشەیی (الهیئە المهنیە العامله)
S., Attending	الهيئة المعالجة (الأطباء المعالجون)	دەستەی چارەکەر (پزیشکانی چارەکەر)
S., Consulting	الهيئة الأستشارية (الأطباء الأستشاربون)	دەستەی ڕاوێژ (پزیشکە ڕاوێژکارەکان)
Stage	دور	نۆرە، نۆبە، قۆناغ، پلە
S., Algid	الدور الصقيعي	زوقمە نۆرە (لەرز)
S., Asphyxial	دور الاختناق	ختکە نۆرە
S., Cold	الدور البارد، دور القشعريرة	نۆرە لەرز، نۆرەی سەرما: لە لەرزوتادا
S., Defervacent, Stadium decrementi	دور الأفراق، دور الأقلاع	نۆرەی نیشتنەوە (سووکبوون)ی نەخۆشی
S., Eruptive, Stadium fluorescentiae	دور الطفح	نۆرەی لییردەردان
S., Expulsive (of labour) = the second stage (flabour)	الدور الثاني (للولادة)	دووەم نۆرە (ی منالْبوون) ئەو پلەیە لە منالْبوون کە منالەکە لە منالْدان دەردەکرێتە دەرێ، پلەی دووەم (ی منالْبوون)
S., First (of labour)	الدور الأول (للولادة)	پلەی یەکەم (ی منالْبوون): لە دەست بەژان کردن تا فراوانبوون و کرانەوەی دەمی منالْبوون

S., Fourth (of labour)	الدور الرابع (للولادة)	پلـــــەی چــــوارەم (ی منــاڵبوون) ئــەو پلــە و دەمــەی دەکەوێتــە دوای پلـــەی ســـێهەمەوە تـــا زەیـــستانەکە بـــەرتکێکی باش دەداتەوە بۆ زایین
S., Hot	الدور الحار، دور السخونة	نۆرەتــا، نــۆرەی گــەرمی (لـــەرزوتا): دەمـــی تـــا لێهــاتن لــە نۆرەیـــەکی لەرزوتادا
S., Incubative	دور الحضانة	نۆرەی هەڵهێنان
S. of Invasion	دور الغزو	نــۆرەی داگیرکــردن: ئــەو دەمــەی لــەش دەکەوێتــە ژێـــر دەســـەڵاتی هـــۆی نەخۆشخەرەوە
S. of Latency	دور الكمول	نۆرەی هەڵهێنان
S., Dilacental, Third s.	الدور الثالث	پلـــــەی ســــێهەم (ی منـــــاڵبوون): ئـــــەو ماددەیـــەی دەکەوێتـــە نێوان دەرکردنە دەرەوەی منـــاڵ لـــە مناڵـــدان و دەرکردنـــــــە دەرەوەی ئاوەڵەکـــــە لەگـــــەڵ پـــەردەکانی منـــاڵ لـــە مناڵدانەوە
S., Preeruptive	دور قبل الطفح	نۆرەی پێش لیپر دەردان: مـــاوەی نێـــوان تووشـــی نەخۆشـــــی بـــــوون (نەخۆشی گـرتن) و لـیپر دەردانەکەی

S., Prodromal, Incubative s.	الدور البادري، دور الحضانة	نۆرەی سەرەتایی، نۆرەی هەڵهێنان
S., Second (of labour)	الدور الثاني (للولادة)	پلەی دووەم (ی منداڵبوون): ئەو ماوەیە کە ساوا تێیدا لە منداڵدان دەردەکەوێتە دەرێ
S., Stepladder	الدور الدرجي (السلمي)	نۆرەی پلیکانەی: پلەیەکی سەرەتاییە لەتای ڕیخۆڵەییدا (enteric f.) هێڵی تا لە شێوەی پلیکانەدایە
S., Sweating	دور العرق (التعرقة)	نۆرەی ئارەقکردن (دەوە)
S., Third (of labour)	الدور الثالث (للولادة)	پلەی سێهەم (ی منداڵبوون)
S.,Vegetative, Resting s.	دور الراحة، دور الركود	نۆرە پشوو، نۆرە وەستان
Stagnation	ركود	وەستان: ١- وە درەنگ کەوتن (خاو)ی سوڕ خواردنی شلەمەنی لەلەشدا (وەك خوێن یان لیمف) ٢- لە دانسازیدا کۆبوونەوەی ماددەیەکی لینج لەسەر ددانێك لەبەرامبەرەکەی لە شەویلاگەکەی تردا نەماوە

Stain	صبغة	ڕەنگ: ١- هەچ ڕەنگێك، ڕەنگاوێك یان ماددەیەکی تر بۆ ڕەنگکردنی شانە یان میکرۆب بەکاربهێنێت ٢- ڕەنگ چوونەوە یان ڕەنگدار بوون وەك پەڵەیەك لەسەر پێست
S., Acid	صبغة حامضية	ترشە ڕەنگ
S., Basic	صبغة قاعدية	تفتە ڕەنگ
S., Contrast	صبغة مقارنة	بەراوردە ڕەنگ
S., Counter	صبغة مضادة	دژە ڕەنگ
S., Metachromatic	صبغة ميتا كرومية	میتاکرۆمە ڕەنگ: ئەوەیە کە هەندێ لە پێکهێنەرەکانی خانە بەڕەنگێك ڕەنگ دەکات کە جیاوازە لە ڕەنگی ڕەنگەکە خۆی
S., Neutral	صبغة متعادلة	هاوکێشەی ڕەنگ: ئەوەیە کە تێکەڵە لەڕەنگی ترش و لەڕەنگی تفت
S., Nuclear	صبغة نووية	ناوکە ڕەنگ: ئەوەیە کە بەتایبەتی حەز لە ڕەنگ کردنی ناووك دەکات

S., Selective	صبغة انتقائية	هەڵبــــژێرە (دەســــتە بـژێرە) ڕەنـگ: ڕەنگێکـە کە بە تایبەتی حەزی لـە ڕەنگکردنـی بەشـێکە لـە شـانە (واتـا خـۆی هـەڵی دەبژێریت)
Staining	صبغ	ڕەنگکــردن: ڕەنگکردنـــی دەســـتکردی شـــانە یـــان میکــرۆب بــۆ مەبەســتی ئاسان کردنی تێنۆڕینیان
Staling	التبول (للبهائم)	هەڵمیزان، میزکردن (بـۆ وڵاخ و ڕەشــــــــەوڵاخ دەگوترێت)
Stalk	سويق	لاسك، لاسکۆڵە
Stamen	الــسداة: عــضو التــذكير في النبات	نێرتك: ئەو بەشەی گوڵە کـە گامیتی نێـر دروسـت دەکـــات، نێـــرە نـــدامی ڕووەك
Stamina	قوة، تحمل، عزم	خورتی، بەرگەگری، یارا
Stammering	لثغة، تمتمة	زمــان پــسی، پــسە پــس، فسە زمان
Stanch	إيقاف النزف	خوێن گرتنەوە
Standard	عيار، مقياس، عياري، قياسي	پێوەر، پێوانە، پێوانەیی
Standardization	معايرة	پێوانەیی کـردن، ئەنـدازە گرتنەوە
Standardize	يعاير	پێوانەیی دەکات
Standstill	توقف	ڕاوەستان، وەستان

S., Atrial, Auricular s.	توقف	ڕاوەســــتانی گوێــــچکە، گوێچکە وەستان
S., Cardiac	توقف قلبي	ڕاوەســــــــتانی دڵ، دڵ ڕاوەستان
S., Respiratory	توقف تنفسي	ڕاوەســــتانی هەناســــە، هەناسە وەستان
S., Ventricular	توقف بطيني	زگۆڵــــــە وەســــــتان، ڕاوەستانی زگۆڵە، زگۆڵە وەســــتان: نـــــەمانی کرژبــــوونی ماســـولکەی زگۆڵەکانی دڵ
Stannum	قصدير، تنك	تەنەکــــە، ســــتاننۆم: توخمێکی مێتاڵی سپییە، گەردیلــە ژمارەکــەی ٥٠، کێـــشی ئـــەتۆمی ١١٨ و نیشانەی (Sn)ە
Stapedectomy	استئصال الركابي	ئاوزەنگی بڕین
Stapedius	العضلة الركابية	ئاوزەنگــــە ماســــولکە، ماسولکەی ئاوزەنگی
Stapes	الركاب، العظم الركابي	ئـــاو زەنگـــی، ئێـــسکە ئاوزەنگی: یەکێکە لەسێ ئێسکە وردیلەکانی گوێی ناوەڕاست
Staphyl-, Staphylo-,	ســابقة بمعنـــى: عنقــودي، لهائي	پێـــشگرێکە، بـــەمانای پەیوەنـــدی بـــە زمـــانی بــــــچکۆلەوە، یـــــان لەهێـــشوەترێ چــــوون نیشان دەدات

Staphylectomy	قطع اللهاة	زمانه بچكۆله بڕین
Staphyledeam	وذمة اللهاة	ئاوبەندی زمانە بچكۆلە: بارێكی ئاوسان و گەورەبوونی زمانە بچكۆلەیە
Staphylinopharyngeus = The palatoglossus muscle	عضلة العظم الحنكي اللساني	ماسولكەی ئێسكی چەناگە زمانی
Staphylion	١- نقطة الحافة الخلفية لعظم اللهاة ٢- اللهاة ٣- حلمة الثدي	١- ستافلیۆن: خاڵێكە لەناوەڕاستی قەراغی پشتەوەی ئێسقانی مەڵاشوودا ٢- زمانە بچكۆلە ٣- گۆ (ی مەمك)
Staphylitis	التهاب اللهاة	هەوكردنی زمانە بچكۆلە
Staphylococci, pl of staphylococcus	المكورات العنقودية	خڕە باكتریای هێشویی، ستافیلۆكۆك
Staphylococcide	مبيد المكورات العنقودية	خڕە باكتریای هێشویی، ستافیلۆك
Staphylococcus	مكور عنقودي	خڕە هێشوویی، ستافیلۆكۆكەس
S. albus	مكور عنقودي ابيض	خڕە هێشویی سپی، ستافیلۆكۆكەسی سپی
S. aureus	مكور عنقودي أصفر	خڕە هێشویی زەرد، ستافیلۆكۆكەیی زەرد

Staphyloma	عنبة	ستافیلۆما: قۆقزی (دەرپەڕیویی)یەکە لە گلێنە (کورنییا) یان سپێنەی چاودا
S., Annular	عنبة حلقية	ستافیلۆمای ئەڵقەیی
S., Anterior	عنبة أمامية	ستافیلۆمای پێشەوە
S., Ciliary	عنبة هدبية	ستافیلۆمای برژانگی
S., Corneae	عنبة قرنية	ستافیلۆمای گلێنە، گلێنە قوچەکی
S., Corneae racemosum	عنبة قرنية عنقودية	ستافیلۆمای هێشویی گلێنە
S., Equatorial	عنبة استوائية	ستافیلۆمای کەمەرەیی: ستافیلۆمای سپێنەی چاوە لەناوچەی کەمەرەیی چاودا پەیدادەبێت
S., Posterior	عنبة خلعية	پشتە ستافیلۆما، ستافیلۆمای پشتەوە: دەرپۆقینی سپێنە بۆ پشتەوە لەجەمسەر (pole)ی پشتەوەی چاودا
S., Projecting = S. corneae	عنبة بارزة	ستافیلۆمای دەرپەڕیو
S., Scleral	عنبة حلبية	ستافیلۆمای سپێنە
S., Uveal	عنبة زبيبية (عنبية)	ستافیلۆمای مێوژی (ترێیی)
Staphylomatous	عنبي، شبيه العنبة	ستافیلۆمایی

Staphyloplasty	تقويم اللهاة	ڕاست کردنەوەی زمانە بچکۆلە (بە برینکاری)
Staphyloptosia = staphyloptosis	تدلي اللهاة	شۆڕیی زمانە بچکۆلە: درێژ بوونەوەی زمانە بچکۆلە
Staphylorrhaphy	خياطة اللهاة رفو اللهاة	زمانە بچکۆڵە درونەوە
Staphylotomy	١- قطع اللهاة، بتر اللهاة ٢- استئصال العنبة	١- زمانە بچکۆلە بڕین (پەلکردن) ٢- بڕینی ستافیلۆما (ی چاو)
Star	نجمة	ئەستێرە
Starch	نشأ	نیشاستە
S., Animal	نشأ حيواني	نیشاستەی زیندەوەر، گلایکۆجین
S., Corn	نشأ الذرة	نیشاستەی گەنمە شامی
S., Iodized	نشأ ميود (ملوط بمركبات اليود)	نیشتستەی یۆدێنراو: نیشاستەیەکە کە ٥٪ یۆدی تێکەڵکراوە
Stare	تحديق، يحدق	چاو تێبڕین: سەیر کردنێك کە چاوی تێدا ناگوێزرێتەوە و ناتروکێنرێت
Staring	محدق	زەق
Starter	محدق	زەفکەرە
Starvation	مسغبة، سغب	برسێتی کێشان، لەبرسا مردن: بێ خۆراکی بۆ ماوەیەکی زۆر

Stasimetry	قياس كثافة الأجسام اللينة	پێوانـــەی چـــڕیی تەنـــە نەرمەکان
Stasimorphy	توقف النمو	گەشە وەستیٚ
Stasis	ركود	ڕاوەســـــتان، پـــــەنگ خواردنـــەوە: ڕاوەســـتانی خـــوێن یـــان شـــلەی تـــری لـــــــەش لەگـــــــەڕان (ســـــوڕانەوە) لەهـــــەر بەشێکی لەشدا
S., Venous	ركود وريدي	خوێنهێنە ڕاوەستان
State	حالة	بار
S., Anxiety tension	حالة شدة الضيق	باری توندیی تەنگژە
S., Anxious	حالة خوف لا أساس له	بـــــــاری : ترســـــێك کـــــە بابـــــەت (هۆ)یەکی تایبەتی نییە
S., Constitutional psychopathic	حالة حدسية تركيبية	بـــــارێکی دەروونیـــــــی پێکهاتەییە
S., Dream	حالة حلم	باری خەو
S., Refractory	حالة شرسة	بارێکی سەرکەش
S., Twilight	الهلج	بیٚ هۆشییەکی دەمـی کـە دەشـــــێت نەخۆشـــــەکە هەندیٚ کاری خۆنەویست بکات تێیدا کەلەو کاتـە و دواییـــــــــشدا بـــــــیری نەکەوێتەوە

S., Typhoid	حالة تيفوئيدية	باری گرانەتێ: باری بێ هێزییەکی زۆری ماسولکە و هۆڵی، بەدەمێکی وشکی بەڵخاوی، زمان وشکی، وڕێنە، نەبزی بێ هێز، لەگەڵ میز و پیسایی ڕانەگرتن لەهەندێ گرانەتادا دەبێت
Static	ساكن	نەبزێو
Statics	علم السكون، علم القوى المتوازنة	هاوسەنگە هێز زانی، زانستی هێزە هاوسەنگەکان
Statim	فورا، حالاً	یەکڕاست، ڕاستەوخۆ، یەکسەر
Station	موقف، محطة	ئێستگە، وێستگە
S., Aid	محطة اسعاف	ئێستگەی فریاکەوتن: ئەو شوێنەی بریندراری لێ کۆ دەکرێتەوە لەشەڕدا لە پێش نار دنیاندا بۆ دواوە
S., Dressing	محطة تضميد	ئێستگەی تیمارکردن: داڵدەیەکی دەمییە بۆ سەرباری بریندار لە شەڕدا کە بەهۆی دەستە بەرهەڵگرەوە (streaeher bearer) لە مەیدانی شەڕ کۆکراونەتەوە وێستگەی فریاکەوتنەوە هێنراون

S., Hospital	محطة مستشفى	ئێستگەی نەخۆشخانە: ئێستگەیەکە پەیوەست کراوە بە بەشە لەشکرێکەوە و لە ئێستگەی فریاکەوتنەوە نەخۆشی بۆ دەهێندرێت
S., Rest	محطة استراحة	ئێستگەی پشو: شوێنێکە بۆ حەساندنەوەیەکی دەمی نەخۆش و بریندار کە بە شەمەندەفەری نەخۆشخانە دەگوێزرێتەوە و دەکەوێتە شوێنی تایبەتی لەسەر رێ
Stationary	ثابت	نەگۆڕ، جێگیر
Statistics	علم الأحصاء	هەڵژمارزانی، ئامارزانی
S., Vital	علم الأحصاء الحياتي، الأحصاء الحيوي	ژینە ئامارزانی، هەڵژماری ژیانی: ئەو لقەیە (biometry) کە باس لەیاسا و زانیاریی (data)ی مردن، نەخۆشی، زایین و زانستی گەڵ و هۆز و تیرەکانی مرۆڤ دەکات، هەروەها بە زیندە ئامارزانی (Biostatics)یش ناودەبرێت

Statometer	مقياس الجحوظ	چـــاو دەرپۆقینپێــــو: پێوەری چاو دەرپۆقیـوی: ئامرِزاێکـە بـۆ پێوانـەی پلەی دەرپۆقییویی چاو
Stature	قامة	بـالآ: بـەرزی کەسـێك بـە ڕاوەستاوی، درێژی
Status	حالة	بار، دۆخ
S. asthmaticus	حالة ربوية	بــاری هەناســە ســواری: لـەپڕ گرانبـوون و تونـد بــــوون و یەکبینـــــەیی بــوونی بــاری هەناســە ســواری تــا پلەیــەك کــە دووچـــــاری دەشـــێت لەســـــەرخۆ بــــچێت لەتاواندا
S. epilepticus	حالة صرعية	بـــاری فـــێ لێهـــاتن: زنجیرەیـەکی خێـرا خێـرا دوپاتبوونـــەوەی نـــۆرە فێیــە بــەجۆرێك کـــە فێدارەکـــە لـــەنێوان نۆرەکانـــدا هۆشـــی بـــە بەردا نایەتەوە
S.typhosus	حالة تيفوئيدية	باری گرانەتا
Statuvolence	تنويم ذاتي	خــۆ خەوانــدن: بــارێکی خۆنوانـدنی موگناتیـسی خۆکردی خۆویستە
Statuvolent	منوم ذاته	خۆ خەوێن

Staxis	نزف	خوێن بەربوون
STD=Skin test dose	جرعة تجربة جلدية	ژەمە تاقیکردنەوەی پێست
Steariform	شحمي الشكل	پیو (بەز) شێوە، لەبەز دەچێت
Stearo-, Steato-,	شحمي: بادئة تدل على العلاقة بالشحوم	پیوی: پێشگرێکە پەیوەندی بە پیوو بەزەوە نیشان دەدات
Stearrhea, steatorrhea	اسهال شحمي	پیوە ڕەوانی: هەبوونی بڕێکی باش پیو و چەوری لەپیساییدا، بەد ئەزمی پێو (بەد هەرسپێو)
Steatoma	١- كيس شحمي (دهني) ٢- ورم شحمي	١- کیسەی چەوری (پیو) ٢- پەنامی چەوری (پیوی)
Steatonecrosis = Fatty necrosis	نخر شحمي	داخورانی (کلۆیی) پیو، پیوە کلۆری
Steatopygia	كبر الكفل	سمت (کەفەڵ) زلی
Stechiology = stoichiology	مبحث العناصر ونواميسها	توخم و نهێنیزانی
Stechiometry = Stoichiometry	قياس الأتحاد العنصري (للمركبات النقية)	پێوانەی توخمە یەکگرتن (ی ئاوێتە خاوێنەکان)
Steinach operation	عملية (ستيناخ) و بقصدبها عملية المادة شباب الشيوخ بربط وقطع الأسهر	برینکاری (شتایناخ): برینکارییەکە دەکرێت بە مەبەستی گەنجکردنەوەی پیران بەبڕین و بەستنی گونە وێڵە

S.,Therapy	علاج (ستيناخ)	چارەی (شتايناخ)
Stella = star	نجمة	ئەستێرە
Stellate	نجمي	ئەستێرەیی
Stellectomy	قطع النجمية	گـرێ ئەسـتێرەیی بـڕین: برينكـاری بڕينـی پـەتی سيمپەسـاويی ملـە لـەژور گـرێ ئەسـتێرەییيەوە بـۆ ژان شكاندنی سـنگەكوژێ دەكرێت
Stellite	سـتيلايت: سـبيكة شـديدة الـصلابة مـن الكوبالـت والكروم والتنغستن	سـتێلايت: دارِشـتەيەكی زۆر سـەختە لـەكرۆم و كۆباڵـت و تەنگـستن كـە داناخورێــت، هەنــدێ ئــامڕازی برينكــاريی لێ دروست دەكرێت
Stellwag's Sign	علامة (ستلواغ)	نيــشانەی (ســتێلواگ): كەمتر تروكاندن يان هەر نەتروكانــدنی چــاو و پانييەكی نائاسايی درزی چــاوە وەك نەخۆشــی Exophthalmic) goitre)دا دەبێت
Stem	ساق	لاسك
S., Brain	ساق الدماغ	لاسـكی مێـشك: گـشتی مێـشك بێگەلـە مێـشكۆڵە و گۆكـانی مێـشك و مـادە سپييەكانيان

Steno-,	ضيق، تضيق: سابقة تدل على معنى الضيق أو التضيق	تەنگ، تەنگی، پێشگرێکە بەمانای تەنگی یان تەنگبوونەوە (واتا تەسکی و تەسکبوونەوە یان باریکی و باریکبوونەوە)
Stenocephaly	ضيق الرأس	سەرباریيکی
Stenocoriasis	ضيق البؤبؤ	بيبيلە بچووکی: کرژبوون (تەنگ بوونەوە)ی بيبيلەی چاو
Stenosed	تضيق، مصاب بالتضيق، مضيق	تەنگ (تەسك) بوەوە، تەنگ (تەسك) کراوە
Stenosis	ضيق، تضيق	تەنگی (تەسكی)ی، تەنگبوونەوە (تەسکبوونەوە)
S., Aortic	تضيق الأبهر	تەنگی (تەسکی) شاخوێنبەر (تەوەرتا)
S., Cicatricial	تضيق ندبي	تەنگبوونەوەی بزماتەیی: تەنگ (تەسك) بوونەوە بەهۆی کرژبوون یان چوونەوەیەکی بزماتە
S., Mitral	تضيق الأكليلي (الثنائي)	تەنگبوونەوەی دوانەیی: تەنگ (تەسك) بوونەوەی کونی نێوان گوێچکە و زگۆڵەی لای چەپی دڵ

S., Pulmonary	تضيق الرئوي	تەنگبوونەوەی سیی دەرچە تەنگ (تەسك) بوونەوەی ئەو کونە لەنێوان خوێنبەری سی و زگۆڵەی ڕاستی دڵدایە
S., Pyloric	تضيق البواب	تەنگبوونەوەی ئاشکەوان
S., Tricuspid	تضيق الثلاثي	تەنگبوونەوەی سیانەیی: تەنگ (تەسك) بوونەوەی کونی دەرچە سێ پەڕەیی دڵ
Stenotic	متضيق	تەنگ (تەسك)، تەنگ (تەسك)ەوە بوو، کرژ
Stenson's Duct	قناة (ستنسن) قناة الغدة النكفية	جۆگەی (ستینسن)، لییکەڕۆی لیکەلووی بناگوێ
Stent	قالب	قاڵب
Step	خطوة	هەنگاو، شەقاو، پلە
Steppage	خبب	لۆق
S. Gait	مشية خببية	لۆقە ڕەوت
Steradion	وحدة الزاوية المجسمة	یەکەی گۆشەی بەرجەستە: یەکەی گۆشەی بەرجەستە: ئەو گۆشەیە بەرجەستەیە کە لەبنە (مرکز)ی گۆیەکدا بووە بەرامبەر بەڕوویەکی گۆیی کە ڕووپێوەکەی دەکاتە دووجای نیوەتیرەی گۆیەکە

Sterco-,	برازي، غائطي: سابقة تدل على العلاقة بالبراز	گۆیی، گۆیینی، گوواوی: پێشبەندێکە پەیوەندی بە (گو)وە نیشان دەدات
Stercobilin	صفراء برازية، ستركوبلين	ستێرکوبیلین: ئەو ماددەیەی کە دەکرێتە ناو ڕیخۆڵە و پیساییەوە دەردەکرێتە دەرێ و ڕەنگ بەپیسایی دەدات
Stercolith = Fcalith	حصاة برازية	گووە بەرد
Stercoraceous	برازي	گووین، گوواوی: گووی تێدایە یان لەگوو پێك هاتووە
Stercus	براز، غائط، روث	گوو، پیسایی، شیاکە، تەرس
Stere	متر مكعب	یەك مەترە سێ جا
Stereo-,	مجسم: سابقة تعني مجسم	تەندار، پەیکار، بەرجەستە: پێشبەندن بەمانای تەندار
Stereocardiography = spatialvectocar – diography	تخطيط القلب الجسم	نەخشە کێشانی پەیکار (تەندار)ی دڵ
Stereognosis = stereocognosy	الإحتساس باللمس	بەدەستلێدان هەستپێکردن ١- توانینی هەست کردن بەوە لە شێوە و سروشتی شت گەیشتن بەدەست لێ خستن ٢-بەهەستەکان هەست کردن بە تەنداری (بەرجەستی) شت

Stereogram	١- رسم مجسم ٢- تصوير يرشعاعي مجسم	١- وێنەکێشانی پەیکار، بەرجەستە وێنەکێشان ٢- تیشکەوێنەی بەرجەستە (تەندار)
Stereometry	قياس الحجوم	پێوانەی بارست (قەبارەپێوی)
Stereoscope	منظار مجسم	بەرجەستە دووربین، ستیریۆسکۆپ: ئامێرێکە بۆ شت بە تەنداری نیشاندان بە لێکدانی تاپۆی دو وێنەی ئەو شتە بە شێوەیەکی تایبەتی
Stereotype	النمطية، تكرار الأعمال أو الأقوال غير المعقولة	کلێشەی کاری، چەند بارەکردنەوەی ڕەفتار یان گوفتارێکی ناپەسند
Sterile	١- عقيم ٢- معقم	١- نەزۆك، بەیچەڵ ٢- پاکژ، پاکژکراو
Sterility	١- عقم ٢- تعقيم، معقم	١- نەزۆکی، بەیچەڵی ٢- پاکژی، پاکژکراوی
S., One-child	العقم بعد ولادة طفل	نەزۆکی دوای یەك زگ کردن
Sterilization	تعقيم: ١- قتل الميكروب بالبخار الحار الرطب وتحت الضغط ٢- جعل الشخص عقما بابه واسطة كانت (كالأخصاء، قطع الأسهر... الخ)	١- پاکژکردن: بەتەواوی لەناوبردن و کوشتنی میکرۆب بەگەرمی (هەڵمی تەڕی گەرم و پەستێوراو لەپلەی ١٢٠° سەدی گەرمیدا بۆماوەی ١٥ دەقیقە ٢- نەزۆك (بەیچەڵ) کردنی کەسێك بەهەچ هۆیەك بێت وەك خەساندن، گونە وێڵە بڕین..هتد

S., Chemical	تعقيم كيمياوي	پاكـژ كردنـی كيميـايی: بـــەهۆی بـــەكارهێنانی ماددەی كيمياييەوە
S., Eugenic	تعقيم لغرض تحسين النسل	نـەزۆك كـردن بـۆ بـەرە چـاكترکردن: پەكخستنی كەسـێك لـە بەشـە پاكـژكردن لـە زاوزێ كـردن چـونكە نـەوە (وەچـە)كـەی لـەجۆری نەويستراون
S., Fractional, Intermittent s.	تعقـيم تجزيئـي، تعقـيم متقطع	بەشـە خـاوێنكردن، پاكـژكردنی پچڕپـچڕ: ميكرۆب لەناو بـردن بـە بـەكارهێنانی ڕێگـای پاكـژكردن جـار لـەدوای جـار تـاوەكو سـپۆرەكان ئەگەر هـەبن بـچنە سـەر شـێوەی پـێ گەيـشتو كەئاسانتر لەناودەبرێن
S., Mechanical	تعقيم آلي	ميكانيكـە پاكـژكردن، پاكـژكردنی ميكـانيكی لـەناو بردنـی ميكـرۆب بەشـلەمەنی بـردن بـەناو پـاڵێتێكی تايبەتيـدا كـە ميكرۆبی پێدا ناڕوات
Sterilize	يعقم	پاكژكردن

Sterilizer	معقمة	پاکژکــــەر: ئـــامێرێکی تایبەتییە بۆ پاکژکردنی شتومەك
Sternal	قصي	کۆڵـــەیی، پەیوەنـــدی کۆڵەی سنگ
Sterno-,	قــصي: ســابقة تــدل علــى العلاقة بعظم القص	پێشگرێکە پەیوەنـدی بـە کۆڵـەی ســنگەوە نیــشان دەدات
Sternoclavicular	قصي ترقوي	کۆڵەی چەڵەمەیی
Sternocleidomastoid	القـصبي الترقـوي الغـشائية: احدى عضلات الرقبة	ستێرتۆکلایدۆ ماستوێد: یەکێکـە لەماسـولکەکانی مل
Sternotomy	شق القص	کۆڵـە بـڕین (هەڵـدڕین): برینکارییەکە دەکرێت
Sternum	القص	کۆڵەی سنگ
Sternutation = sternutatio	عطاس، عطس	پژمە، پژمین
Steroid	ستيرويد	سـترۆید: نـاوە بـۆ کۆمەڵـە پێکهاتوویـــــەك کەلـــــە (دەچـــن لـــە cholestrol) ڕووی کیمیاییەوە و لـەڕووی تێـــدا بـــوونی ئەڵقـــەی سایکلۆپێنتۆ فینانـەثـرینـی هایــــــــــدرۆجیناوی (Hydrogenatet) cyclopentophenanthrene

Sterol	ستيرول	ستیرۆڵ: ئەلکهۆلێکی تاك هایدرۆکسی کێشی گەردی (مۆلیکیولی) بەرزه monohydroxy alcohol of high moleculor weight
Stertor	شخير	قرخه، قرخه قرخکردن، پرخه، پرخکردن
S., Hen-cluck	شخير قرقي	قرخەی گارەگاری: جۆره پرخه و هەناسەدانێکه وەك دەنگی گارەی مریشك دێته بەرگوێ دوومەڵی پشت گەرو هۆیەتی
Stertorous	شخيري	قرخن، پرخن
S. breath	تنفس شخيري	قرخه، قرخه قرخ، پرخه پرخ
Steth-, Stetho-,	صدري: بادئة تدل على العلاقة بالصدر	سنگی: پێشگرێکه پەیوەندی بەسنگەوه نیشان دەدات
Stethalgia	الم الصدر	ژانه سنگ، سنگ ئێشه، ژانی سنگ
Stethoscope	سماعة	بیستۆك: ئامێرێکه بۆ گوی پێ لێ گرتن لەدەنگی هەناسه، دڵ، پەردەی سی، خوێنهێن، خوێنبەر

Stethophone	سماعة، سماع	بيستۆك، ستيۆفۆن
Sthenia	نشاط	چــالاكی، گورجوگــۆڵی، خورتی
Sthenic	نشط، قوي	چــالاك، گورجوگــۆڵ، بەهێز، خورت
Stheno-,	سـابقة تـدل علـى العلاقـة بالقوة والنشاط	پێــشگرێكه، پەیوەنــدی بەچــالاكی و هێــزەوە نیشان دەدات
Stebialism	التسمم بالأثمد	بەئەنیتمۆن، ژاراویبوون، ژارخواردبــــــــوون بەئەنتیمۆن
Stibium = Antimony	اثمد، انتيمون	ئەنتیمۆن
Sticky	لزج	لینج
Stiff	جاسئ، متصلب	ڕەق، وشــــــــكبوو، وشكەوەبوو
S. joint	مفصل جاسئ (متصلب)	جومگــەی وشــكبوو، جومگە ڕەقە
S.-neck Fever	ذات الــسحايابة الدماغيــة الشوكية	هــەوكردنی پــەردەكانی مێشك و دڕكی
Stigma	سمة: ١- بقعـة، نقطـة أو أثـر علـى الجلد ٢- أيــة علامــة جــسمية أو عقلية أو شذوذ تساعد على تحقيــق هويــة أو تــشخيص حالة	نیشانە: ١- پەڵــە یــان پنتێكــی بــــچووكی ســـــوور لەسەرپێست ٢- هــەچ نیــشانەیەكی تــەنی یــان هۆشــی یــان بیژۆكییەك كە یارمـەتی دەدات لــە ناســینەوەی هــەوێتی شــتێك یــان بارێكی نەخۆشی

S., Baker's	سمة الخبازين	نیشانەی نانەوا: گرۆگرۆ (گرێ گرێ) بوونی پشتی پەنجەکان بەهەویر شێلان پەیدادەبێت
Stigmata, pl. of Stigma	سمات جمع سمة	نیشانەکان، کۆی نیشانە
Stigmata maydis	حرير الذرة	ڕیشووی گەنمەشامی
Stigmatism	توسم ١- الحالة الناشئة من أو المميزة بوجود سمات	ستیگماتیزم: پەرتبینی
Still's Disease	مرض (ستل)	نەخۆشی (ستیلّ) چەشنێکە لەفرە جمگە هەوکردنی بنەسی کە بە منالاّن دەگات، لیمفە لوو و سپڵی تێدا گەورە دەبێت و تایەکی نارێکی هەیە
Stillbirth	ولادة الحمل ميتا	بەمردوویی زایینی (بوون): زایینی ساوایەکی مردو
Stillborn	مولود ميت، مليص	بەمردویی بوو، لەبارچو
Stillicidium	تنفيط، تقطر، دماغ	تکان، تکەکردن، بەدڵۆپ لەبەر ڕۆیشتن، چاو ئاوکردن، فرمێسك بەچاودا هاتنە خوارەوە
Stimulant	منبه	دنەدەر، هاندەر، وریاکەرەوە

Stimulate	ينبه	دنــــەدان، هانــــدان، ورياكردنـــــــــەوە، بووژاندنەوە
Stimulation	تنبيه	دنــــەدان، هانــــدان، ورياكردنـــــــــەوە، بووژاندنەوە
S., Audio-visual-tactile	تنبيه سمعي بصري لمسي	دنەدان (هاندان يان وريا كردنـــەوە)ى بيـــستەنى - بينايى و لێ خستن
S., Paradoxical	تنبيه متناقص	دنەدان (هاندان يان وريا كردنـــەوە)ى دژوار: وەك شـــتى گـــەرم خـــستنە ســـەرپێتەكانى ســـاردى تـــەن هەســـتى ســـاردى دەگەيەنێت
Stimulus	منبه	هانـــدەر، ورياكـــەرەوە، دنەدەر
S., Heterologous	منبه مخالف	دنـــەدەر (هانـــدەر)ى ناچونيەك
S., Heterotopic	منبه متبدل الوضع	ورياكەرەوەى بارگۆڕيو
S., Homologous	منبه مجانس	چونيەكە ورياكەرە
S., Liminal	منبه عتبي	دنـــەدەر (هانـــدەر)ى ئاستانەيى
S., Mechanical	منبه آلي	دنـــەدەر (هانـــدەر)ى ميكـــانيكى: هێـــزى ميكانيكى بـەكارهێنان وە دنـــــــــەدەر وەك لەنقورچگرتندا

S., Thermal	منبه حراري	گەرمە هاندەر، دنەدەر (هاندەر)ی گەرمی
S., Threshold	منبه عتبي	دنەدەر (هاندەر)ی ئاستانەیی
Sting	١- لسعة، يلسع ٢- حمة	١- پێوەدان ٢- چزو
Stippling	ترقط، تنقط	پنتك پنتككردن خاڵخاڵی، پەڵەپەڵەیی
Stirpiculture	تحسين السلالة	وەچە سازی، چاك كردنی وەچە: پێگەیاندن و زۆر كردنی نیژادی تایبەتی
Stirrup	الركاب، العظم الركابي	ئاوزەنگی، ئێسكە ئاوزەنگی
Stitch	غرزة، خياطة	تەقەڵ، درووونەوە
Stith = Incus	السندان، العظم السنداني	دەزگا، دەزگا ئێسكە، سندان، ئێسكە سندانی
Stock	المخزون	ئازوخە، تفاق، هەڵگیراو، نیژاد
Stock-vaccine	فاكسين مخزون	دەرمانی (ڤاكسینی) هەڵگیراو (ئامادەكراو)
Stokes-Adams Disease	مرض (ستوكس و ادامز)	نەخۆشی (ستۆكس و ئادامز)
S.-A. Syncope	غشية (ستوكس وادامز)	بوورانەوەی (ستۆكس و ئادامز)
S.-A Syndrome	مجموعة علامات متزامنة	هاوكاتە نیشانەی سیندرۆمی (ستۆكس و ئادامز)

Stoma	فم	دەم، زارك
Stomach	معدة	ئاشك، گەدە
S., Bilocular	المعدة ذات التجويفين	ئاشـك (گـەدە) دووخانـە، ئاشك (گەدە)ی دووخان
S., Cardiac	الفؤاد، فؤاد المعدة	دەمەوانـــەی گـــەدە، دەمۆچكەی گەدە
S., Cascade	معدة مخصرة، معدة شلالية	تافگــە گــەدە، كەمـــەرە گەدە
S., Corset	معدة مخصرة	كەمەرە گەدە
S., Dramtrap = Water – trap s.		
S., Dumpling	معدة بدينة	گۆشتنە گەدە
S., Hour-glass	معدة مخصرة	كەمــەرە گــەدە، گــەدەی ناوقەد باریك
S., Pavlov's=Miniature	معدة بافلوف، المعدة المصغيرة	ئاشك (گەدە)ی (پاڤلۆڤ)، ئاشـكە بـچكەلە: بەشـێكە لەئاشـــــكی ســــــەگ جیاكراوەتـــــــــــەوە لەبەشـــــەكانی تـــــری دەكرێتــەوە سـەر دیـواری زگ، بـۆ تـاقی كردنـەوەی دەردراوەكـــانی ئاشـــك بەكاردێت
S., Powdered	مسحوق المعدة	ئاشـك (گـەدە)ی هـاڕراو: ئاشــكی وشــك كــراوە و هــــاڕراوی (بــــەراز) لەكەمخوێنیدا بەكاردێت

S., Thoracic, Upside-down s.	المعـــدة الــصدرية، المعـــدة المقلوبة	ســنگه (گــەدە) ئاشــك، ئاشكی سەرەو خوار: ئـەو ئاشكەیە كـە سـەركەوتوە و كەوتۆتـە نـاو سـنگەوە كەم و زۆر
S., Waterfall = Cascade s.	المعدة الشلالية	ئاشـكە (گـەدە) تاڤگـەیی: لەشـــێوەی تاڤگەدایـــە لـــەكاتی تیـــشكەوێنە گرتندا
S., Water-trap s.		ئاشـك (گـەدە)یەكـە كـە ئاشـــكەوانی ئەوەنـــدە بـــەرزە تاڕادەیـــەك كـــە خـــۆی بـــۆ ڤـــالآ (بـــۆش) ناكرێتەوە
Stomachic	معدي، هاضم	ئاشـــــكی، گـــــەدەیی، هەرسكەرە
Stomachus = stomach	المعدة	ئاشك، گەدە
S. pulveratus = powdered stomach	مسحوق المعدة	ئاشكی هاڕڕاو
Stomal	فمي	دەمــی، زاری: پەیوەنـــدی دەم
Stomatalgia	ألم الفم	دەم ئێشە، ژانی دەم
Stomatitis	التهاب الفم	هـەوكردنی (داگیرسـان)ی (سووتانەوە)ی دەم
S., Angular	التهاب زوايا الفم	هـەوكردنی (داگیرسـانی) لالغاوە، لغـاوە بـڕە، لغـاوە بركە

S., Gangrenous	التهاب الفم الغنغريني	هەوە گانگرینی دەم
S. scorbutics	التهاب الفم الحفري	ئەسکەربوتە هەوکردنی دەم: هەوکردنی دەمەکە لەگەڵ کەمی ڤیتامین (سی) پەیدادەبێت
Stomato-, Stomo-	فمي: سابقة تدل على العلاقة بالفم	دەمی، زارەکی: پێشگرێکە پەیوەندە بەدەم (زار)ەوە نیشان دەدات
Stomatologist	اختصاصي بأمراض الفم	پسپۆڕی نەخۆشی دەم
Stomatology	طب الفم، علم أمراض الفم	دەمزانی، دەردە دەمزانی، پزیشکی دەم، زانستی نەخۆشییەکانی دەم: لقێکە لەپزیشکی باس لەدەم و نەخۆشییەکانی دەکات
Stomatopathy	اعتلال الفم	دەردە دەم: هەچ نەخۆشییەك کە بەدەم بگات
Stomatoplasty	تقويم الفم	دەم ڕاستکردنەوە (پینەکردن)
Stomotorrhagia	نزف فمي	خوێنی دەم بەربوون، خوێنی لەدەم هاتن
Stomatideum	الفم الأبتدائي	دەمی سەرەتایی: چاڵ بوون یان بەناودا چوونێك ئیکتۆدەرمی ئاولەمەیە کە لە دووایییدا دەمی تیا پەیدادەبێت

Stone	حصاة	بەرد، چەو
Stool	براز، غائط	گو، پیسایی
S., Bilious	براز صفراوي	زراوە گـوو، گـوی زراوی: زەردە بـاو یـان قاوەییيـە تێرتر دەبێت ڕەنگەکـەی کەهەوای لێ دا، سەوزیشە ئەگـەر پیـساییەکە تـرش بێت
S., Fatty	براز شحمي	پێـوە گـوو، گـوی پیـوین (چـــەور): لەنەخۆشـــی پانکریاســـدا دەبێـــت و چەوری زیادی تێدایە
S., Mucous	براز مخاطي	چڵمە گوو، گوی چڵماوی: لــــــە هـــــــەوکردنی (داگیرســـانی) ڕیخۆڵـــەدا دەبێـت و برێکـی باشـی چڵم تێدایە
S., Pea-soup	براز شوربه البازلاء	گـوی شـۆربای پۆلکـەیی: نموونەییـــە بـــۆ ڕەنـــگ چوونی گرانە تایی
S., Pipe-stem	براز أنبوبي	گوی لوولـەیی: لـە تەسـك (تـــەنگبوونی) ڕاســـتە ڕیخۆڵـــەی خـــواروودا دەبیندرێت
S., Ribbon	براز شريطة	گـــــوی شـــــریتی: وەك شریتی پان وایە لەتەنگی کۆمدا دەبێت

S., Rice-water	براز ماء البرز	گـــوی برنجـــاو (ئـــاوی برنـج)، برنجاوه گوو
S., Spinach	براز سبانخي	ســـپیناخه گـــوو، گـــوی ســـــپیناخی (ســــــەوز) لەســــــاوادا دەبێـــــــت لەئـــەنجامی (کالۆمێـــل) پێدانیاندا
Stop-cock	المحبس	پاشەوانە
Stopper	سداد	ســــەرقاپ، دەمەوانــــە، تەپەدۆر
Storm	عاصفة	بۆران، شڵێوە
S., Brain	عاصفة دماغية	مێـــشکە بـــۆران، بـــۆران (شڵێوە)ی مێشك
S., Nerve	عاصفة عصبية	دەمـــارە بـــۆران، بـــۆران (شڵێوە)ی ڕەگ
Strabismometer	مقياس الحول	خێلپێـو، پێـوەری خێلـی، خێلی پێوەر
Strabismus	حول	خێلـــی: لاری و لادانێکـــی چـاوە لەشـوێنی ئاسـایی خـۆی کـە ئـەو کەسـە لەدەسـەڵاتیانییە ڕاسـتی بکاتەوە
S., Absolute	حول مطلق	تـــەواو خێلـــی، خێلـــی ڕەبـەق: ئەوەیـە لەگـشت ماوەیـــەکی (flixation point)دا دەبێت

S., Alternating Bilateral s.	حول تناوب	نـــۆره خێلـــی، خێلـــی بەنۆره: ئەوەیە کەجاری یەکی لەچاوان دووچاری دەبێت بەنۆره
S., Concomitant	حول مرافق	هاوەڵخێلی، خێلی هاورێ: ئەوەیـــە لەبـــەر بـــاش لـــەجێی خـــۆی چەســـپ نەبوونی ماسولکەی چاو پەیدادەبێت
S., Constant	حول دائمي (مستديم)	هەمیـــشە خێلـــی، خێلـــی هەمیشەیی: ئەو جۆرەیـە کە هەمیشە هەیە
S., Convergent	حول أنسي	نـــاوه خێلـــی، خێلـــی بـــۆ نـاوەوە (نـاوەکی) ئەوەیـە کـە تـەوەرەکانی بینـایی (visual axes) لێـــك نزیك دەبنەوە تێدا
S., Cyclic	حول نوبي	نۆره خێلی، خێلی سوورِ (خول)ی: ئەو خێلییەیـە کە ناوبەناو (دوای ماوەی یەکـــسان) بـــەرێکوپێکی هەڵدەداتـــــــــــەوە (دەگەرِێتەوە)
S., Divergent	حول وحشي	دەره خێلـی، خێلـی بـۆ دەرەوە (دەرەکـی): ئـەو خێلییەیــە کــە تێیــدا تـەوەرەکانی بینـایی لێـك دوور دەکەونەوە

S., Dynamic	حول حركي	جووڵــه خێلــی، خێلــی جووڵه (داینەمی): لەبەر بــێ کـاری ماســولکەکانی چاو دەبێت
S., External = Divergent s.	حول خارجي	خێلی دەرەکی
S., Intermittent	حول متقطع	خێلـی پچڕپـچڕ: ئەوەیـه کــه جـــار بـــه جـــار پەیدادەبێت
S., Internal = Convergent s.	حول داخلي	خێلی ناوەکی
S., Kinetic	حول حركي	خێلـی جووڵــه، جووڵــه خێلی
S., Latent	حول كامن	خێلـی شـاردراوە: کاتێـك دیار دەکەوێت کە یەکێك له چاوەکان بگیرێن
S., manifest	حول بيّن (ظاهر)	دیـــاره خێلـــی، خێلـــی ئاشـکرا (دیـار): ئەوەیـه بەئاشکرا بـۆ سـەیر کـەر، دیاره
S., Mechanical	حول ميكانيكي (آلي)	خێلی میکانیکی: ئەوەیـه پەســتان کەوتنــه ســەر گۆی چاو یـان ڕاکێـشرانی وەك بـەهۆی پەنامێکـەوه لە شوێنی خۆی لادەدا
S., Monolateral, sonocular s,	حول مفرد	تاکـه خێلـی، خێلـی تاکـه چاو

S., Muscular, Concomitant s.	حول عضلي	ماسولکە خێلی، خێلی ماسولکەیی
S., Noconcomitant	حول لامرافق	خێلی نا هاوڕێ: ئەو خێلییەیە کە ڕادە (زۆر و کەمی) لادانی لە شوێنی خۆی بەپێی ئەو ئاستە دەگۆڕێت کەچاوی بۆ ئاڕاستە دەکرێت
S., Paralytic	حول شللي	شەپلە خێلی، خێلی شەپلە: ئەوەیە کە لە ئەنجامی شەپلەی یەکێك لە ماسولکەکانی چاودا پەیدادەبێت
S., Periodic	حول نوبي	خێلی دەمەدەمی: ئەو جۆرەیە کەهەر لەکاتی خەریکی چاو ڕاهێنان (accomodation)دا پەیدادەبێت
S., Relative	حول نسبي	ڕێژە خێلی، خێلی ڕێژەیی: ئەوەیە کە بۆ هەندێ لی ماوەی (fixation point) دا پەیدادەبێت
S., Spasmodic	حول تشنجي	خێلی ماسولکە کرژی: ئەوەیە کە لە ئەنجامی کرژە خێلی لەپڕ کرژ بوون (جەمام بوون)ی ماسولکەی چاودا دەبێت

S. sursum vergens	حول علةي: ذلك النوع الذي يقع المحور البصري للعين الحولاء فوق نقطة الثبات	ژووره هێڵی: ئەوەیە کە تەوەرەی بینایی چاوە خێلەکە دەکەوێتە ژور (fixation point) وە
S., Unilateral	حول مفرد	خێلی تاکە چاو (یەك لایی): هەریەك چاو تێیدا خێل دەبێت
S., Uniocular	حول مفرد	تاکە خێلی، خێلی تاکە چاو، خێلی یەکچاوی
S., Vertical, Hypertropia	حول عمودي	ستونە خێلی، خێلی ئەستوونی: یەکێك لە تەوەرەکانی بینایی لەئەوەی تریان بەرز (بڵند) تر دەبێتەوە
Strabometer = Strabismometer	مقياس الحول	خێلی پێوەر، خێلیپێو
Strabotomy	قطع الوتر لأصلاح الحول	ژێ بڕین بۆ چارەکردنی خێلی: ژێیەکی لەماسولکەکانی چاو بەبرینکاری دەبڕدرێت بۆ چارەکردنی خێلی
Strain	إجهاد، تصفية	١- ڕەتاندن (شەکەت کردن بەزۆر مەشق پێکردن و هێنان و بردن) ٢- پاڵاوتن ٣- زۆر لێکردن، کشاندن (ی بەشێکی ماسولکەبەند)ی زۆر ٤- ڕەتان، شەکەتی ٥- چەشن، تیرە (ی میکرۆب)

Strainer	مصفاة	پاڵێوکە، پاڵێوك، پاڵێو
Strait	مضيق	تەنگە: ڕێبازێکی تەنگ (تەسك)
S., Pelvic, Inferior (pelvic outlet)	مضيق الحوض السفلي، مخرج الحوض	تەنگەی خوارووی لەگەنە (حەوز)، دەرکی حەوز (لەگەنە)
S., Pelvic, superior (P.inlet)	مضيق الحوض العلوي مدخل الحوض	تەنگەی ژووروی لەگەنە (حەوز)
Strand	خيط	داو، تاو، تاڵ (ە دەزو)
Strangule	يخنق	خنکاندن، خنکان
Strangulated	مختنق	خنکاو
Strangulation	خنق، اختناق	خنکاندن، خنکان
Strangury	عسر البول	مییزگیران: میزکرنی ئاهێستەو بەئازار لەبەر کرژبوونی میزڵدان و میزەڕۆ
Strap	إسار	تاسمە
Strapping	تأسير: اللف بالأسار	بەتاسمە بەستن (پێچان)، تاسمە بەند کردن
Strassburg's Test for Bile Acids	اختبار (ستراسبورغ) للحوامض الصفراوية (في البول)	تاقی کردنەوەی (ستراسبورگ) بۆ ترشەکانی زەرداو (لەمیزدا): ئەلبومین لەمیزەکەدا ناهێڵیدرێت، لەدوای ئەوەی هەندێ شەکری قامیشی تێ دەکرێت پارچە کاغەزێکی پاڵاوتنی پێ تەڕ دەکرێت و وشك دەکرێتەوە ئەمجا دڵۆپێك ترشی گۆگردیکی (سولفەریکی) پێدا دەکرێت، ئەگەر لەو ترشانە هەبن ڕەنگی سوور پەیدادەبێت

Stratification	تطبيق: التنفيذ على شكل طبقات	چين چين كردن، توێ توێ كردن
Stratified	مطبق، متعدد الطبقات	چين چين، توێ توێ: بەچين لەسەر يەك داندراوە (ڕێك خراوە)
Stratiform	طبقي	چين چين: شێوەى چين چين هەيە
Stratum	طبقة	چين، توێ
S. bacillosum	طبق العصي والمخاريط (في الشبكية)	چينى چيلكە و قوچكە (لە تۆڕەى چاودا)
S. cinereum	الطبقة السنجابية	چينە بۆر (خوڵە مێشى، سنجاوى): چينى دەرى دەرەوەى توێكڵى مێشك
S. corneum = Horny layer	الطبقة القرنية (للجلد)	چينى مردو (ى پێست)، شاخە چين: چينەكەى دەرەوەى پێست
S. lucidum	طبقة واضحة	چينێكى ڕوون
S. nucleare	طبقة النواة	ناوكە چين، چينى ناوك
Straus's Sign	علامة (ستراوس)	نيشانەى (ستراوس)
S.'s Test for Identifying Bacillus melei	أختبار (ستراوس) لتميز عصيته الرعام	تاقى كردنەوەى (ستراوس) بۆ ناسينەوەو جياكردنەوەى چيلكەى پەسيوى ئاژەڵ كە بەرازى گينياى نێرى پێ كوترا گەورەبوون (پەنمان)ێكى جياكەرەوەى تايبەتى لەگوندا پەيدادەبێت

Strauss's Sign	علامة (ستراوس)	نیشانەی (ستراوس) بەدەم خواردەمەنی چەور پێدان دەبێتە هۆی زیادبوونی بڕی پێکهێنەرە چەورەکان لە ئاوبەندەنێکی کایلۆسیدا
Streak	خط، أثر لوني	خەت، هێڵ، شوێنەواری ڕەنگ
S. culture	زرع البكتريا على هيئة خطوط	باکتریا چاندن بەشێوازی خەت خەت کردن (میلدار)
Stream	مجرى، سيلان	ڕۆ، ئاوەڕۆ: لۆزەو یان ڕۆیشتنی ئاو یان شلەمەنی تر
Stremma = spraim	يشأ أو لوي	جومگە بادران
Streph-, Strepho-,	ملتو: سابقة تعني ملتو	خوار، پێشگرێکە بەمانای پێچ خواردن بادران
Strephenopodia = talipes varus	قدم فحجاء، الفحج: انفتال القدم الأنسي	ناوە قاچخواربوون: باخواردن و گێڕبوونی پێ بۆ ناوەوە
Strephexopodia = talipes valgus	القدم الروحاء، الروح: انفتال القدم الوحشي	دەرە پێ خواربوون، باخواردن و گێڕبوونی پێ بۆ دەرەوە
Strephopodia = talipes equinus	قدم وكعاء	دەرە پێخوارێ

Strephosymbolia	حس مقلوب	هەستئاوەژوو: ١- شــــت لەبەرچـــاوی کەسـێکی دووچـاری ئـەم نەخۆشــــییە وەك لـــە ئاوێنــەدا ببینێـت وایــە (واتا ئاوەژودەر دەکەوێت ٢- هەندێ منـاڵ بـەگرانی دەخوێندنـەوە و بـەزۆری ســـەریان لێ دەشـــێوێت لەجیاکردنـەوەی (p,q – u , n – b , d)دا
Strepitus	صوت، طنين	دەنگ، هاژە، وژە، زرنگە
S.uterinus	طنين الرحم	هـــاژەی منداڵـــدان، ژاوەی منداڵ
S.aurium	طنين الأذن	زرنگە (وژە)ی گوێ
Strepto-,	ســابقة تــدل علــى معنــى (المفقول) أو (السبحي)	پێـــشگرێکە بـــەمانای (بادراو)، (تەزبیحی)
Streptobacilli	عصيات سبحية	باکتریــــای چـــــیلکەیی ملوانکـــە (تـــەزبیح)ی، سترێپتۆ باسیلای
Streptobacillus	العصية السبحية	چـــــیلکە باکتریـــــای تـــەزبیحی، ســـترپێتۆ باسیلەی: خانـە باکتریـای چـــیلەیی لەســـەرەوە بەیەکـەوە نووسـاون وەك تەزبیح یان ملوانکە

Streptobacteria	جراثيم سبحية	باكتريـــــاى تــــەزبيحى: كۆمـــــــەڵێكى ئــــــەو باكتريايانــەى تێدايــە كــە وەك زنجيرە يـان تـەزبيح پێكەوە ئەڵقە دەگرن
Streptococcus	مكورات سبحية	خڕى تەزبيحى، سـترێپتۆ كۆكـــەى: خانـــەى زۆر و بەيەكـــــەوە نووســـــاوى باكتريـــــاى خـــــڕ وەك تەزبيح
S. faecalis	مكور سبحي برازي	خـــڕى تـــەزبيحى گـــۆ، سترێپتۆ كۆكەى فيكـالين: بەئاسايى لـەناو ڕيخۆڵـەى مرۆڤـــــــــــــدا دەژى، لەشيرەمەنيدا دەبێت
S. pyogenes	مكور سبحي مقيح	ئەلفە خڕى تەزبيحى
S., Alpha	مكور سبحي ألفي	ئەلفــە خــڕى تــەزبيحى، ئەلفا سترێپتۆ كۆكەس
S., Beta	مكور سبحي بائي	بێيـــە خـــڕى تـــەزبيحى، بێتا سترێپتۆ كۆكەس
S., Hemolytic	مكور سبحي حال الدم	خــڕى تــەزبيحى خـوێن شيكەرەوە
Streptolycin	الحال السبحي	سترێپتۆ لايسين
Streptomycin	ستربتو مايسين	سترێپتۆ مايسين
Stress	كرب، ضغط	ڕەنــج كێـشان، ئـازار، زۆر، فشار
Stretcher	نقالة	دەســـــتەبەرە، تەختـــەى نەخۆش گواستنەوە

Stria, p1. striae	خطوط (جمع خط)	هێڵ، خەت
Striae albicantes	خطوط بيضاء	هێڵ (خەت)ە سپی
S. atrophicae	خطوط ضمورية	هێڵ (خەت)ە پوکاوە
S. gravidarum	خطوط حبلية	هێـڵ (خـەت)ی زگپـڕی، ڕاو
S. longitudinalis lateralis corporis callosi (B . N . A)	الخطـوط الطوليـة الجانبيـة للجسم الجاسئ	هێڵ (خەت)ە درێـژەکانی تەنیشتی تەنە ڕەقە
S. transversae corporirs callosi (B . N . A)	الخطـوط المـستعرضة للجـسم الجاسئ	پانـــە هێڵــەکانی تەنـــە ڕەقە
Striated, Striped	مخطط	میلــدار، هێڵــدار، میــل میل، خەتدار، خەتخەت
Striation	تخطط	میلــداربوون، هێڵــداری، میــل میلــی، خەتــداری، خەتخەتی
Striatum = The corpus striatum	مخطط	میلدار
Stricture	تضيق	تــەنگی، تەســکی، تــەنگ (تەسـك) بـوون: تــەنگی یان تـەنگبوونی نائاسایی گونگەیــەك، لوولەیــەك یان ڕێبازێك
S., Annular	تضيق حلقي	تــەنگی یــان تــەنگبوونی ئەڵقە (بازنە)یی: گـیراوی یـــــان بەربەســـــتێکی بازنەییــــە بـــــەدەوری دیواری ئەندامێکدا

S., Cicatricial	تضيق ندبي	تـەنگی یـان تـەنگبوونی بزماتـــەیی: ئـــەوەی دوا بەدوای سارێژ بوونـەوەی بـــرین یـــان زام پەیـــدا دەبێت
S., Contractile	تضيق	تەنگبوونـــــەوە: ئـــــەو تەنگیـــە کـــە دەشـــێت فراوان بکرێتـەوە بـەهۆی میکـــــانیکی بـــــەڵام لەئەنجامــدا دەگەڕێتــەوە سەر تەنگییەکەی
S., False = functionalsi	تضيق كاذب	گەندە تەنگی، تەنگی یان تەنگبوونە درۆزنە
S. Functional = false s.	تضيق وظيفي	تـەنگی یـان تـەنگبوونی فرمانی ، .spasmodie s
S.,Permanent	تضيق دئمي أو مستديم	هەمیـشە تـەنگی، تـەنگی یـــــان تـــــەنگبوونی هەمیشەیی
S., Temporary	تضيق موقت	کاتـە تـەنگی، تـەنگی یـان تەنگبوونی کاتی (دەمی)، دەمەکی .spusmodie s
Stricturotomy	شق التضيق	تـــــــەنگی بـــــــڕین: بـەبرینکاری بڕینـی ئـەو شوێنەی تەنگبۆتەوە
Stridor	صرير، حشرجة	کــرە، جــیرە، کــرە کــر: دەنگێکـی گـڕی لـەراوەی قـایمی تایبەتییـە لـەکاتی هەناسەداندا پەیدادەبێت

S. Denticum	صرير الأسنان	ددانە كێڕە، كرە (كڕ)ی ددان
Stridulent = Stridulous	صار	كرە دار، جیرە جیڕكەر
String	وتر، سلك	ژێ، تەل
Strip	يقشر، ينزع، قطعة	دادۆشین، دامالین، داكەندن، پارچە، تیلماسك
Stripe	خط	خەت، هێڵ، ژێ، نیشانەیەكی ڕەنگ چووەوە (بواردو)
Strobile	الدودة الشريطية	كرمی شریتی، پەتكە كرم
Stroke	ضربة، سكتة	كوت، لێدان، نزول، سەكتە: لێهاتنێكی لەپڕی توندی نزول یان شەپلە یان سەكتە یان نەخۆشی
S., Apoplectic	سكتة دماغية	نزول، سەكتەی دەماغی، سەكتەی مێشك: شەپلە لێدان، مێشك وەستێ
S., Back	سكتة ظهرية	پشت وەستێ
S., Cold	ضربة البرد	سەرما بردن (لێدان)
S., Heat	ضربة الحرارة	گەرما بردن (لێدان)
S., Lightning	ضربة الصادمة	تریشقە لێدان
S., Paralytic	ضربة شللية	شەپلە لێدان: لەپڕ شەپلە گرتن لەبەر نەخۆشی یان زیانی مێشك یان (دڕكە پەتك)

S., Sun	ضربة الشمس	خـــۆر بـــردن، خـــۆر ئەنگازی
Stroma	السدي	تـــان، ڕایـــەڵ: شـــانە (تــــــەنراو)ی ڕاگــــــر (بناغە)یی ئەندامێك بـە خوێنـدان شـانەی گـەیێن و ڕەگەکانیەوە
S., irdis	سدي القزحية	تـان (ڕایـەڵ)ی ڕەشـێنە: زۆربـــــەی زۆری ئـــــەو شـانەیە گەیەنـــەرە کــە قــەوارەی ڕەشـێنە پێـك دەهێنێت
S. ovarii	سدى المبيض	تـــان (ڕایـــەل)ی گـــەرا (هێلکـــە) دان: شـــانەی گەیێنی هێلکەدانە
S. vitreum, S. of vitreous	الــسدى الزجــاجي، ســدى الجسم الزجاجي	تـــان (ڕایـــەڵ)ی تەنـــە شووشــــــە: ڕایـــــەڵ و چوارچــــــێوەی ئـــــەو ڕیــــــشاڵانەی تــــــەنی شووشـــەیی چـــاو پێـــك دەهێنن
Strongyloides	الأســــطوانيات، الديـــــدان الأسطوانية	کرمە لوولەییەکان
S. stercoralis	الأسطوانيات البرازية	کرمــــە لوولەییـــــەکانی پیسایی (گو)
Strongyloidiasis	داء الأسطوانيات	دەردی کرمـــە لوولـــەیی: تووشـــی یـــان دووچـــاری کرمی لوولەیی بوون

Strongylosis	داء المستديرات	دەردە خڕۆکەیی
Strongylus	الدودة المستديرة	خڕە کرم
Strontium	سترونشيوم	سترۆنشیۆم: کانزایەکی زەردی تێرە، نیشانەکەی (Sr)ە، گەردیلە ژمارەکەی (٣٨)ە کێشی گەردیلەیی (٨٧,٦٣)ە
Strophulus	طفح العرق	گەرمە ژنە
Structural	تركيبي	پێکهاتەیی، پێکهێنراو، پێکهاتو، پەیوەندی پێکهاتن یان کار لەپێکهاتن دەکات
Structure	تركيب	پێکهاتن، پێك هێنان، دروست کردن، لێکدان، پێکەوەنان، شێوازی دروست کردن (بیناکردن) یان هەڵبەستن
Struma, (goitre)	سلعة، ورم خنازيرى	گۆیتەر، بەرازە ئاوسێ
S. maligna	سلعة خبيثة: سرطان الغدة الدرقية	قرژاڵەی سایرۆید، شێرپەنجەی لووی دەرەقی
Stump	قرمة، جذمور	کۆتە، کۆتەرە، کۆتەڵە، مۆرە
S., Conical, Sugar-loaf stump	قرمة مخروطية	کۆتە قۆچەکی، کۆتەرە کەللە سەکری، مۆرەی قووچەکی

Stun	يصعق، يذهل	كاسكردن، گێژكردن، واق ورِكردن، بێهۆشكردن (بەپیاكێشان یان بەلێدان)
Stunned	مصعوق، مذهول	كاس، واق ورِماو، ورِ
Stupe	كمادة	شەڵتە: پارچەیەك، ئیسفەنجێك یان شتێكی تری وەها، بە لەئاوی گەرم هەڵكێشراوی و گوشراوی ئەمجا هەندێ دەرمانی تایبەتی پیاكراو دەخرێتە سەر پێست (دەرەكی)
Stupefacient	مخدر، منوم	بێهۆشكەر، خەولێخەر، نوێنەر
Stupid	ابلة، بليد، مخدر	گەلحۆ، دەبەنگ، بێهۆش، گێل
Stupidity	بلادة	گەلحۆیی، دەبەنگی
Stupor	ذهول	كاسی، بیهۆشی: نیمچە بیهۆشی یان بیهۆشی تەواو
Stuporous	ذاهل	كاس، بیهۆش
Stutturing	لثعة، تقطع الكلام	پچرِێ: زمان گیران و پچرِپچرِ كردنی ئاخاوتن
S., Urinary	تقطع البول	میزە چورِكێ: گیران و پچرِپچرِ بوونی میز لەكاتی كردنیدا

Sty	ودقة	سیچکە سلاوە: هەوکردنی یەکێ یان زیاتر لە دوویەکی چەوری پێڵووی چاو
Stycosis	التكلس	کلساندن: هەبوونی گۆگرداتی کالسیۆم لەئەندامەکانی لەشدا بەتایبەتی لەناو لیمفە لووەکاندا
Stye	ودفة	سیچکە سلاوە
Stylet	مسبر	میل: ١- تەلێکە دەکرێت بەناو کاسیتەردا بۆ پاك کردنەوەی یان ڕەق کردنی ٢- میلێکی باریك بۆ کردن بەناو کون یان بۆشایی بچووکدا
Styliform	ابري الشكل	وەك دەرزی، لەشێوەی دەرزیدا، سووژنی، دەرزیئاسا
Stylo-,	أبري: سابقة تدل على العلاقة بالنتوء الأبري للعظم	سووژنی، وەك دەرزی
Styloglossus	العضلة الأبرية اللسانية	زمانە ماسولکە سووژنی
Stylohyoid	إبري لامي (عضلة)	لامییە سووژنی (ماسولکە)
Styloid	أبري الشكل، شبيه الأبره	سووژنی

Stylomandibular = stylomaxillary	أبري فكي	چەنەیی سووژنی
Stylus	قلم	دەرزی، قەڵەم، قەڵەمێکە، میل
Stypage	حشر	ئاخنین
Stype	سدادة	تۆپەوانە، کولو، دەمەوانە
Stypsis	تقبضی	گرژبوون
Styptic	قابض	کرژکار
Sub-,	سابقة بمعنی تحت، دون، أدنی من..،	پێشگرێکە بەمانای بن، ژێر، کەمتر لە...، نیمچە
Subacid	حامض قلیلا	نیمچە ترش، مزر، کەمێ ترش، هەندێ ترش
Subacute	تحت الحاد	نیمچە تیژ، هەندێ تیژ: لەنێوان تیژو بنەسی دا بوون
Subalimentation	تغذیة ناقصة	کەمخۆراکی، خواردن کەمی: خواردنی ناتەواو خواردن
Subarachnoid	تحت العنکبوتیة	بن (ژێر) جاڵجاڵۆکەیی: کەوتۆتە بن (ژێر) یان هەڵکەوتوە لەبن (ژێر) جاڵجاڵۆکەییدا
Subaural	تحت الأذن	ژێر (بن) گوێ: لەبن گوێچکە دابوون
Subcapsular	تحت المحفظة	ژێر (بن) کاپسولی): کەوتنە بن (ژێر) کاپسولێکەوە بەتایبەتی کاپسولی مێشك

Subcentral	تحت المركز	ژێر چەق، نزیك چەق
Subclavian	تحت الترقوة	ژێر چەڵەمە
Subclinical	تحت سريرية	ژێربینگـــەیی: بـــەبێ نیـــشانەی بینگـــەیی بەسەرەتای نەخۆشی یان بەڕادەیـــەکی ســـووکی نەخۆشی دەگوترێت
Subconscious	دون الوعي، غير كامل الوعي، ذوا ادراك خفيف	نیمـچە ئاگـادار، نیـچمە هۆشیار، کەمهۆش
Subconciousness	دون الوعي، ادراك جزئي	نیمـچە ئاگـاداری: بـاری نیمـــــچە هۆشـــــدار (ئاگاداری) بوون
Subcostal	تحت الضلع	ژێر پەراسوو، بن پەراسو
Subcranial	تحت الجمجمة	ژێـر کـاپۆڵ، ژێـر کاسـە سەر
Subcutaneous	تحت الجلد	ژێر پێست، بن پێست
Subdiaphragmatic	تحت الحجاب (الحاجز)	ژێر ناوپەنچك
Subduction	الى أسفل	داکێـشان، ڕاکێـشان بـۆ خوارێ
Subdural	تحت الجافية	ژێــر ســەختە دێ، بــن ڕەقە دێ
Subendocardial	تحت الشغاف	ژێر (بن) تۆی دڵ
Subendothelial	تحت البطانة	ژێر ناوپۆش
Subepiglottic	تحت المزمار	ژێر زمانە زۆڕنا
Subfamily	فـصيلة (مــن الحيــوان أو النبات)	تـیرە (ی گیانــەدەر یـان ڕووەك) لـەژێر خێـزان و لــەژور هۆزەوەیــە لــە پۆلێندا

Subflavous	مصفر	زەردباو
Subglossal= sublingual	تحت اللسان	ژێر (بن) زمان
Subicteric	دون (تحت) اليرقان، يرقان خفيف	نیمچه زەردویی، سووکه زەردوویی
Subinfection	عدوى ذاتية، عدوى خفيفة	سووکه درم، سووکه تەنینەوە
Subinflammation	دون الألتهاب، التهاب خفيف	سووکه هەو، نیمچه هەوکردن (سووتانەوە)
Subinvolution	أوب جزئي، أوب ناقص	نیمچه گەڕانەوە سەربار (ی جاران)، لەتوانادا نەبوونی گەڕانەوە سەر دۆخ و بارستی ئاسایی لەدوای گەورە بوون بەچالاکی فرمانی
Subjacent	تحتان	ژێر، ژێرو، ژێرین، ژێرەکی: کەوتنە ژێر..وە
Subject	شحض، موضوع، جثة للتشريح	کەس، بابەت، لاشه (کەلاش) بۆ تۆی تۆێ کردن
Subject	يعرض	خستنه بەر..، خستنه ژێر...
Subjective	شخصي	خۆیەکی، کەسی، بابەتی: ئەو نیشانانەی کە هەر نەخۆش خۆی پێیان دەزانی و بۆ پزیشك دەرناکەون بۆ تێ نۆڕین

S. Sensation	إحساسا شخصي	هەستی خۆیەکی، خەستی کەسی
S. Symptom	عرض شخصي	نیشانەی خۆیەکی، نیشانەی کەسی
Sublatio	إزالة، نزع	لابردن، لێ کردنەوە
S. retinae	انفصال الشبكية	جوێ بوونەوەی تۆڕە (ی چاو)
Sublethal	دون المميت	نەکوژ، ژێر کوشندە: بەس نیە بۆ مراندن (کوشتن)
Sublimate	مصعد	هەڵکشاو، هەڵچو، هەڵکێشراو: ١- ماددەیەکی ڕەق یان چڕ بە گەرمکردنی ماددەیەك دەست کەوتبێ کە ڕاستەوخۆ لە باری ڕەقییەوە بۆ باری هەڵمی دەچێت و لەپاشاندا دەگەڕێتەوە سەرباری ڕەقی بەبێ توانەوە ٢- (لەپزیشکی دەروونیدا) دەربڕین یان ئاشکراکردن و دەرخستنی ئارەزووی غەریزی بەجۆرێکی ئەوتۆ کە کۆمەڵ ڕای لێ بێت
Sublimation	تصعيد، تصعد	هەڵکشاندن، هەڵچون، بڵندبوونەوە: ١- گۆڕینی ماددەیەکی

		ڕەق بـۆ بـاری گـازی و چـڕبوونەوە بـۆ بـاری ڕەقـی (بـەهۆی گەرمکردن) ٢- تـەگبیرێکی نەفـسییە بەهۆیـەوە ئـارەزووی سـەرەتایی نەویـستراو (حـەز لێ نـەکراو) دەردەبڕدرێت بـەگۆڕینی وزەکانیـان بـۆ چـالاکی کۆمەڵایەتی پەسند کراو
Sublingual	تحت اللسان	ژێر (بن) زمانی
Subluxation	خلع جزئي	نیمـچە لەجێـچوون، وەرگەڕان
Submammary	تحت الثدي	ژێر مەمك
Submaxilla= Mandible	الفك الأسفل	شـەویلاگەی خـوارو، کاکیلەی ژێرەوە
Submaxillary	تحت الفك، ذو علامـة بالفـك الأسفل	ژێر کاکیلە، پەیوەندیـدار بـەژێر کاکیلـەوە یـان لـەژێر کاکیلـەی خـوارو دابوون
Submembranous	غشائي جزئيا، غشائي نوعا	نیمچە پەردەیی
Submental	تحت الذقن	ژێـر چـەنەیی، ژێـر چەناگە
Submersion	غمر	تـێ هەڵکێـشان، نقـوم کـردن: بـوون لـەژێر یـان خـستنە ژێـر ڕووی شلەیەکەوە

Submucous	تحت المخاطية	ژێر (بن) چڵمنە (پەردە چڵمنە)
Subnormal	دون السوي	نیمچە ئاسایی، ژێر ئاسایی: ١- لە ژێر یان کەمتر ڕێکاری ئاسایی ٢- کەسێك کە ڕێکاری ئەقڵی لەژوور (١٢) ساڵانەوەیە بەڵام لەخوار ڕێکاری ئاساییدایە
Subnutrition	تغذية ناقصة	کەمخۆراکی، خواردن کەمی
Suborder	القبيلة (في التصنيف) وتقع تحت القبيلة وفوق الأسرة	خێلۆکە (لەپۆلاندندا)، دەکەوێتە خوار خێڵ و ژوور خێزانەوە
Subperiosteal	تحت السمحاق	ژێر بەرگە ئێسك
S.Operation	عملية تحت السمحاق	برینکاری ژێر بەرگە ئێسك
Subperitoneal	تحت الصفاق، تحت البريتون	ژێر پەریتۆن
Subphrenic	تحت الحجاب (الحاجز)	ژێر ناوپەنچك
Subphylum	شعبية (في التصنيف) تقع دون الشعبة وفوق الصنف	پۆلۆکە (لەپۆلاندندا)، دەکەوێتە خوار لق و ژوور پەلەوە
Subpituitarism = Hypopituitarism	قصور النخامية	ناتەواویی نوخامی
Subplacenta = The decidua basalis	المشيمة	وێڵداش، هاوەڵ

Subpontine	تحت الجسر	ژێر پردێ: دەکەوێتە ژێر پرد (Pons)ەوە
Subscription	وصفة	ڕەچەتە، دەرمان نووسین
Subsidence	ضمود	نیشتنەوە: بەرە بەرە کەمبوونەوە و نەمانی نیشانەکانی نەخۆشی، سوکبوونی بەرە بەرەی نەخۆشی
Subspinous Dislocation	خلع تحت الشوكة: خلع رأس العضد وتوضعة تحت شوكة اللوح	لە جێچوونە ژێر دڕك: ترازان و لەجیچوونی ئێسکی قۆڵ و چونی بۆ ژێر دڕکی ئێسقانی دەفەی شان
Substage	تحت منصة المجهر	ژێر سەکۆی وردبین
Substance	مادة	مادە، ماددە، نیویشك، شانە یان تەنراوێك
Substandard	دون القياس	ژێر پێوانەیی، لەپێوانەیی کەمتر
Substantia = Substance	مادة	مایە، ماددە، نیویشك
S. alba	المادة البيضاء	ماددە سپی، ماددەی سپی، ماددە سپیکە
S. cinerea	المادة الرمادية (السنجابية)	ماددەی سمۆرەیی (بۆر)
S. compacta omssium	المادة الصلبة العظمية	ڕەقە ماددەی ئێسك
S. gelatinosa	المادة الجلاتينية	ماددەی جەلاتینی: ئەو ماددە جەلاتینیەی کە شاخی پشتەوەی دڕکە پەتك دادەپۆشێت

S. girsea	المادة الرمادية	ماددەی بۆر (خۆڵەمێشی، سمۆرەیی)
S. hyalina	المادة الزجاجية	مادده شوشەیی
S. medullaris	المادة النخامية	ماددەی مۆخ (مەغز)، مۆخە مادده: ئەو مادده نەرمەی ناوەوەی ئەندامەکانی وەك لووی ئەدرینالّ.. هتد
S. nigra	المادة السوداء	مادده ڕەشە، ماددەی ڕەش، ڕەشە مادده ناوچە (ڕووبەر)ێکە لەماددەی بۆر لەمێشکدا پشت پێچکەکانەوە
S. opaca	المادة المعتمة	ماددەی لێڵ: تۆڕیلەی پرۆتۆپلازمی خانەیەکە (تۆڕیلە = Reticulum)
S. perforata anterior	المادة المثقوبة الأمامية	مادده کونکونەی پێشەوە: یەکێکە لە دوو ناوچەی کون کون لەبنکی مێشکدا سنووردار کراوە بە سێگۆشەی بۆن (olfoctory trigone) و خاچواری بینایی و ڕێبازەکانی (optic chiasma
S. propria	المادة الأساسية	ماددەی بنچینەیی، ماددەی سەرەکی (بناغەیی): شانە بنچینەیی یان ماددەکەی ئەندامێك یان پێکهاتوویەکە وەکو

		چـینەکەی ناوەنـدی یـان شـــانە گەیەنەرەکـــەی پـەردەی گـوێ یـان شـانە گەیەنەرەکـــەی گلێنـــە (S.P cermeae)
S. reticularis	المادة الشبكية	تــۆڕە مــاددە، مــاددەی تـۆڕی: تۆڕێکـە لـە ڕەگـە ڕیــشاڵ و مــاددەی بــۆر لــەناخی مێــشکە درێــژ کۆلە و پردا هەیە
S. spongiosa	المادة الأسفنجية	مــــاددەی ئیــــسفەنجی، ئیـسفەنجە مـاددە: گـشت (هـــــەموو)ی مـــــاددە بۆرەکــەی دڕکــە پــەتك بێجگــە لــەو شــوێنانەی مــــاددەی جـــــەلاتینی گرتویەتی
Substernal	تحت القص	ژێـر کۆڵـە، بـن کۆڵـە (ی سنگ)
Substitute	بديل، بدل	جێگر، بریتی: جێگر یان بریتـــــی ماددەیەکـــــە دەشــــێت لەشــــوێنی ماددەیــەکی تــر بــەکار بهێندرێت
S., Blood	بديل الدم	بریتیــــــی خـــــوێن، جێگرەرەوەی خوێن
S., Plasma	بديل البلازما	بریتـــــی پلازمـــــا: شلەمەنییەکە دەشێت کە جێگای خوێن یان پلازما بەکاربهێندرێت

Substitution	إبدال	له بریتی دانان، خستنه شوێن، گۆڕینەوە: شتێك خستنه شوێنه شتێکی تر بەتایبەتی لە کیمیادا ماددەیەك خستنه شوێنی ماددەیەکی تر
Substrate	المادة المخمرة	ترشاوەچین، ژێرەچین: ئەو ماددەیەیە کە هەوێن کاری لەسەر دەکات پێشی دەڵێن (zymolyte)
Substratum	طبقة تحتية	١- چینی ژێرەوە، چینی ژێرو ٢- substrate
Subtentorial	تحت الخيمة	ژێر خێوەتی (سەیوان)
Subthalamic	تحت المهاد (البصري)	ژێر لانکه (ی بینایی)
Subthalamus	تحت المهاد (البصري)	ژێر لانکه (ی بینایی)
Subtile	حاذق، ماهر، ذكي (حاد الذهن)	زیرەك، زرنگ، کارامه
Subtle	١- دقيق، رفيع	١- زۆر ورد، باریك، ناسك ٢- subtile تەنك، نیان
Subtotal	دون التام	نیمچه تەواو، لە تەواو کەمتر
Subtribe	القبيلة، قبيلة صغيرة	هۆزۆکه
Subtrochlear	تحت البكرة	ژێر مەکەره (بەکره)
Subtympanic	تحت الطبلة	ژێر (بن) پەردەی گۆی

Sububeres	رضيع، اطفال رضع	ساوای بەر مەمكان، شیرە خۆرە
Subumbilical	تحت السرة	ژێر (بن) ناوك
Subungual	تحت الظفر	ژێر (بن) نینۆك
Subvirile	ضعيف الرجولة	پیاوەتی كەم: كەسێك هێزی پیاوەتی ئەوەندە نەبێت
Subvitaminosis	نقص الفيتامينات	ڤیتامین كەمی، كەمی ڤیتامین: بارێكە پیاو تووشی دەبێت لەكەمی ڤیتامین وەرگرتنەوە
Succedaneous	بديل	برێتی، جێگر
Succedaneum	بديل	برێتی، جێگر: دەرمان یان ماددەیەك كەدەشێ لەبریتی ماددەیەكی تری هاوجۆر بدرێت (بەكاربهێنرێت)
Succinum = Amber	عنبر	عەنبەر، كارەبا
Succuba	السقوبة	سەكوبا: ژنە جنۆكەیە كە گوایا لەكاتی نوستندا لەگەڵ پیاو جووت دەبێت وەك مێرد زق سواری دەبێت (ئەفسانەیە)
Succubus	السقوبة	سەكوبا: درنجێكە بەهۆی مێردە زق دادەنـدرا (ئەفسانە)
Succus	عصير، عصارة	شیلە، ئاووك، گوشراو، شەربەت

S. cerasi	عصير الكرز	شــــەربەتی گـــێلاس، گوشراو (ئاو)ی گێلاس
S. citri	عصير الليمون	شـەربەتی لیمـۆ، گوشـراو (ئاو)ی لیمۆ
S. entericus	العصارة المعوية	ئاووکی ڕیخۆڵە
S. gastricus	العــصارة المعديــة، عــصارة المعدة	ئاووکی ئاشك (گەدە)
S. pomorum	عصير التفاح	شـەربەتی سـێو، گوشـراو (ئاو)ی سێو
Succussion	رج، هز	شــڵەقاندن، ڕاوەشــاندن: ڕاوەانــدنی کەســێك بــۆ گوێ لە شڵقەی شـلەمەنی بوون لـەناو بۆشـاییەکانی لەشـــــیدا لـــــەکاتی هەبوونیدا
Suck	يرضع، يمص	شیر مژین، مەمك مـژین، مژین
Suckle	يرضع	شــــیردان، شــــیرپێدان، مەمکدان، شیر مژین
Suckling	رضيع	شـیرە خـۆرە، بەرمەکانـە، شیرمژە، ساوا
Sucre	السكر	شەکر
Sucrosum = Sucrose	سكروز	ســـــــــــــوکرۆز (C12H22O11)
Sucrosuria	بيلة سكروزية	ســــوکەرۆزە میـــــزێ، سـوکرۆز میـزین: بـوونی سوکرۆز لەناو میزدا

Suction	مص	مژين، هەڵمژين
Sudamen = Miliaria	الدخنية، حصف عرقي	گرمـــه ژنـــەی ئـــارەق کردنەوە
Sudanophile	إلف العرق	ئارەقخواز
Sudation	تعرق	ئارەقکردنــــــــــەوە، ئارەقڕشتن، ئارەقدەردان
Sudatorium	حمام الهواء الحار	ئارەقپێکەرە
Sudor	عرق	ئارەق
S. nocturna	عرق ليلي	ئارەقکردنـــەوەی شـــەو، ئارەقی شەو
Sudoresis	غزارة العرق، تعرق غزير	زۆر ئارەقکردنــــــــەوە، ئارەقڕشتن
Sudorific	معرق، مادة معرقة	ئارەقـــدەر دەر، مـــاددە (هۆ)يەکی ئارەقدەر
Sudorrhea	سيلان العرق	ئـــارەق لەبـــەر ڕۆيـــشتن (چوون)
Suet	شحم	پيیو، بەز: پيو يان بەزی ناو سکی کاوێژکەری وەك مەڕ ...هتد
Suffix	لاحقة	پاشگر، پاشبەند
Suffocant	خانق	خنکێنەر، خنکێن
Suffocation	اختناق، خنق	خنکان، خنکاندن
Suffumigation = Fumigation from below	التدخين من الأسفل	لـــــەژێرەوە ڤانگـــــدان، ماددەيەکە بـۆ سـووتاندن لەڤانگداندا هەروەها
Suffusion	انـــصباب، انـــصباب دمـــوي انتشار	تێـــزان، خـــوێن تێـــزان بلاوبوونەوە

Sugar	سكر	شەكر
S., Actual	سكر حقيقي	شەكرى ڕاستەقینە
S., Beet	سكر البنجر	شەكرى چەوەندەر
S., Blood	سكر الدم، كلوكوز	شەكرى خوێن، گلوكۆز
S., Burnt = Caramel	سكر محروق، الكارامل	شەكرى سووتاو، كارامێڵ
S., Cane	سكر القصب	شەكرى قامیش
S., Fruit = Levulose	سكر الفواكة	شەكرى میوە، لێڤیو لۆز
S., Gelatin = Amino-acetic acid	سكر الجلاتين	شەكرى جەلاتین، ترشى ئامینۆ ئاسەتیك (ئەمینۆ سركى)
S., Grape = Dextrose	سكر العنب	شەكرى ترێ، دێكسترۆز
S., Invert	السكر المنقلب، سكر عنب مستخرج من النشأ	شەكرى ئینڤێرت، شەكرى گۆڕۆك، شەكرى ترێى لە نیشاستە دەرهێنراو
S., Malt = Maltose	سكر الشعير	شەكرى جۆ، ماڵتۆز
S., Milk = Lactose	سكر الحليب	شەكرى شیر، لاكتۆز
S., Muscle = Inositol	سكر العضلات	شەكرى ماسولكە، ئینۆسیتۆڵ
S., Reducing	سكر مختزل	شەكرى لێ كەرەوە: ئەو شەكرەیە كە گیراوەیەكى تارتاریتى مسى تفت (ئەلكالین) لێ دەكاتەوە
S., Simple = Monosaccharide	سكر بسيط	شەكرى سادە، تاكە شەكرە، مۆنوسەكەراید
S., Starch = Dextrin	سكر النشأ	شەكرى نیشاستە، دێكسترین
Suggestible	قابل للايحاء	خراوەدڵ، خراوە مێشك

		لە وانەیە وا کاری تێ بکرێت کە وای لێ بێت لەخۆیەوە (ئۆتۆماتیکی) کار بکات (واتە هەر چۆنێك بەگوێدا دەخوێندرێت)
Suggestion	ايحاء	خستنە مێشك، بەگوێدا خوێندن ١- دروستکردنی بارێکی دەروونی دەستکردی ئەوتۆ لە کەسێکدا کە هەست بەو شتانە دەکات کە دەخرێنە مێشکەوە یان لەو شتانە دەگەڕێت کە پێی دەوترێ هەستیان نەکات ٢- ئەو شتەی کە دەخرێتە مێشکەوە (بەگوێدا دەخوێندرێت)
S., Hypnotic	ايحاء تنويمي	خەوێنە خستنە مێشك
Suit	بدلة: لباس خارجي يغطي الجسم بأكملة	دەستە جل، بەرگ، پۆشاك
S.,Antiblockout, nti-g s.,G suit		دەستە جل (پۆشاك)ێکە فڕۆکەوان لەبەری دەکەن بۆ ئەوەی توانایان پتر بکات بۆ بەرگە گرتنی هێزە ناو دەرەکان (تسارع)ییەکان بەبێ ئەوەی زیان بە لەشیان بگات

Suicide	إنتحار	خۆ کوشتن: ١- بـــه ئەنقەســـتی و بەدەســـتی خـــۆ دوايـــی بەژيانی خۆ هێنان، ٢- خـــۆ کوشـــتو: ئـــەو کەسەی خۆی دەکوژێت
Sulcus	أخدود	کەندۆکـە، چـاڵ و چـۆڵ، قەڵـــشت: بەتايبـــەتی ئەوانـــەی لەســـەر ڕووی مێشك هەن
Sulfanuria	انقطاع البول السلفانمايدي	ميزگيرانی بەسـۆلفانمايد، گۆگردۆئامايدە ميزگيران
Sulfate	كبريتات	ســـولفات، گـــۆگردات، كبريتات
Sulfhemoglobin	سلف هيموغلوبين	گۆگرديمۆ گلۆبين، سـەڵف هيمۆگلۆبين
Sulfide	كبريتيد، سلفيد	ســـۆلفيد، گۆگرديـــد، كبريتيد
Sulfite	كبريتيت	ســـولفايت، گۆگردايـــت، كبريتيت
Sulfmethemoglobin	كبريتمثيموغلوبين	گۆگرد مەثـيمۆ گلۆبين
Sulfonamide	كبريتو أميد	گۆگردۆ ئەمايد
Sulfur	كبريت	گۆگرد، سۆلفەر، كبريت
Sulph-,	كـبريتي: سـابقة تـدل علـى العلاقة بالكبريت	پێشگرێکە پەيوەنـدی بـە گۆگردەوە نيشان دەدات
Sulphur spring	عين كبريتية	گەڕاو
Suman, Sumach	سماق	سماق

Summation	تراكم	کەڵەکـــەبوون، کۆبـــوون (ەوە)، چوونە سەریەك
Summit	قمة	بانك، ترۆپ، تەپڵەسەر
Summer Cholera, Complaint, or Diarrhea	الأسهال الصيفي	هاوینـــە سکـــچوون، زگ چـوونی هاوینــە، چـاوە قووڵەی ساوایان
Sunburn	حرق الشمس	خـۆر (هــەتاو) سـووتان: زیـان گەیـشتن بەپێـست لەگــەڵ ســووربوونەوە و چــووزانەوە و دوورنیـــە بڵـوقکردن لــە بــەر زۆر هەتاو لێدان
Sunstroke	ضربة الشمس	خـــۆر بـــردن، خـــۆر ئەنگازی، خۆر لێدان
Super-,	سابقة تعني فوق، أعلى، زائد، فرط، فائق	پێـشبەندێکە مانـای ژور، لەسـەر یـان زۆرتـر، پـتر دەگەیەنێت
Superabduction	تبعيد زائد	زۆر (ئێجگـــــــار) دوور خستنەوە
Superacid	فائق (فرط) الحموضة	زۆر ترش، فرە ترش
Superalimentation = Cavage	فــرط التغذيـــة – معالجـــة المريض بالأكثـار مـن اطعامـة دون أي اعتبارك لأشتهاء أم لا	فـــــرە خـــــۆراکی، زۆر خۆراکی، زۆر دەرخـواردن: چـــــارە کــــــردن بـــــە دەرخــــواردانی خــــواردنی زۆر بەبێ گوێدانە ئیشتیها و دڵبردن
Supercilium = The	الحاجب	برۆ

eyebrow		
Superclass	صنف أعلى (من التصنيف) وهو تحت الشعبة وأعلى من الصنف	ژوور پۆل
Superduct	رفع	هەڵبڕین، بەرز کردنەوە، هەڵکێشان، هەلگرتن
Super-ego	الأنا الأعلى	منی بەرز، منه باڵا
Superfecundation	إخصاب إضافي	ژوور پیتاندن
Superfetation	حمل اضافي: اخصاب ونمو بويضة عندما يكون هناك فعلا جنين آخر داخل الرحم	ژوور ئاوسی، زگپڕی (ئاوسی) سەربار (ئیزافی)
Superficial	سطحي: قريب من أو ذو علاقة بالسطح	ڕووکاری
Superflexion	ثني زائد، فرط الثني	زۆر نوشتاندنەوە، فره نوشتاندنەوە
Supergenual	فوق الركبة	ژوور ئەژنۆ
Superimprignation	تحبل إضافي: اخصاب بويضة ثانية يحصل بعد إخصاب أخرى سابقا	فره ئاوسبوون، زگکردنی سەربار (ئیزافی)
Superinfection	عدوى اضافية، انتان اضافي	ژوور توشبوون
Superinvolution	أوب زائد، فرط الأواب	ژوور وەکو خۆلێهاتنەوە: پتر لەئاسایی بچووکبوونەوە و کرژبوونی ئەندامێك (ی وەك منالّدان) دوای گەورەبوونی ئاسایی

Superior	علـوي، فوقـانى: واقـع في أو متجه نحو الأعلى	ژوورەکـی، ژوورو، سـەرو، ژوورتـر
Supermaxilla	الفك العلوي	شـــــــەویلاگەی ژوور (سەرو)
Supermicroscope	ميكرسكوب الكتروني	ســوپەر مبیکرۆســکۆپ، میکرۆســـــــــکۆپی ئەلـەکترۆنی: ئـەوەی کـە شـــتی ورد ئێجگـــار زۆر گەورە دەکات
Supernatant	طاف، عائم	ســـەر ئـــاو (کـــەوتو)، سەرکەوتە
Supernatural	فوق الطبيعة، خارق العادة	ژوور سروشـــت، ســـەر سروشت، سروشت بـەدەر ســـەر سروشـــتایەتی، سروشـــت بەدەرایـــەتی supermaturalism
Supernormal	فوق السوي	ژوور ئاسـایی: زۆرتـر لـە ئاسایی
Supernumerary	زائد عن العدد	زۆرتـــر (پـــتر) لـــەژمارە: زیاتر لە ژمارەی ئاسایی
Superscription	الكتابة في أعلى الوصفة	نووســــــــینی ژووری ڕەچـەتە: ئـەو نیـشانەی (R)ەیــە کەلـە ســەرەتای ڕەچەتەوە دەنوسرێت
Supersonic = ultrasonic	فوق الصوت	ژوور دەنگ

Supersonics	فوق صوتيات: على الظواهر الفوق صوتية	ژوور دەنگزانـی، زانـستی ژوور دەنـــگ: زانـــستی دیاردەکانی ژوور (سەرو) دەنگ
Supervirulent	فائق الرعية	ژوور تووشبوو
Supervisor	مشرف	چاودێر، نیگادار: کەسێك لــە نیگــاداری چــالاکی کەسانی تر دەکات وەك
Supinate	يستلقي	ڕادەکــشێت: بــادان یــان وەرگێڕانـــی باســك یـــان دەست بەجۆرێك کەلەپی دەســت ڕووی لەســەرەوە بێــت، هــەروەها بــۆ ســووڕاندنی قــاچ بــۆ دەرەوە
Supinator	مستطقيا يجعله	لەسەر پشت ڕاکشێنەر
Supine	مستلق	ڕاکـــشاو، پاڵکـــەوتوو (لەســەر پــشت)، لەســەر پشت
Supplemental	متمم، اضافي	تەواوکەر، ئیزافی
Support	دعامة، يدعم	پـــشتیوان، پاڵپـــشت، کۆڵەکــە: ئــامێر یــان شــتێکە بــەکاردێت بــۆ ڕاگرتنی شتێکی تر یان ئەندامێك لەبارێکدا

Suppositorium = Suppository	لبوس	شاف، ئەو دەنكە بـە كـۆم هەڵدەگیرێ
Suppository	لبوس	شاف
S.,Glycerin	لبوس كليسريني	شافی گلیسەرین
Suppression	قمع	دامركاندنـــەوە، خەفـــە كـــردن، ســـەركوتكردن، سەرپۆشكردن
Suppuration	تقيح	كـێم كـردن، هـەوكردن، ئـــاودزكردن، جەراحـــەت كردن
Supra-,	فوق	ســـــەرو، ســــــەر، ژوور: پێشبەندی بەو مانایانە
Supra-anal	فوق الشرج	ژوركــــــۆم، ســــــەركۆم، سەروكۆم
Supra-auricular	فوق الأذين	ســـەر گوێـــچكە، ســـەرو گوێـچكە: كەوتۆتـە سـەر یان ژوور گوێچكەیەكەوە
Supraclavicular	فوق الترقوة	ژوور چـــەڵەمە، ســـەرو چەڵەمە
Supracranial	فوق القحف	ســــەر كــــاپۆڵ، ژوور كەللەسـەر: لەسـەر ڕووی سەرەوەی كاپۆڵ
Supradiaphargmatic	فوق الحجب (الحاج)	ژوور ناوپەنــچك، ســەرو ناوپەنـــچك: كەوتۆتـــە ژوور ناوپەنچكەوە
Suprahepatic	فوق الكبد	سەرو جگەر، سەر جگەر

Supramammary	فوق الثدي	ژوور مەمك، سەر مەمك، سەرو مەمك
Supramaxilla	الفك الأعلى	شـــەویلاگە (کاکیلـــە)ی ژوورو (سەرو)
Supra-ocular	فوق المقلة	ژوور گلێنـەی چـاو، سـەر گۆی چاو
Supra-optimum	فوق الأفق	ژوور ئاسۆ
Supra-orbital	فوق الحجاج	ژوور کالانـەی چـاو، ژوور چاڵی چاو
Suprapatellar	فوق الرضفة	سـەر کـلاوه ژنـۆ، چـوور کلاوه ژنۆ
Suprapubic	فوق العانة	سەروبەر، ژووربەر
Suprarenal	فوق الكلية، الكظر	ســەر (ژوور) گورچــیله، گلاندی سەر گورچیله
Suprarenalectomy	استئصال الكظر	بڕینــی ســەر گورچــیله، بڕینی ئەدریناله تو
Suprasellar	فوق السلة	سەرو سەبەتە
Suprasternal	فوق القص	ســەر کۆڵــە، ســەرو کۆڵــە (ی سنگ)
Supratonsillar	فوق اللوزة	ژوور ئــاڵو، ســەر ئــاڵو، سەرو ئاڵو
Supra-umbilical	فوق السرة	سەر نـاوك، سـەرو نـاوك، ژوور ناوك
Sura	بطن أو بطة الساق	پووز، بەلەك
Surdimutism = Deaf-mutism	الصم والبكم	کەڕولاڵی
Surdity	صم	کەڕی

Surdomute	احم ابكم	کەڕو لاڵ
Surface	سطح	ڕووو، بان، دیو
Surgeon	جراح	برینکار، برینساز، برینگەر، نژدار
S., House	جراح مقیم	نەشتەرگەری نیشتەجێ
Surgery	جراحة	برینگەری، برینکاری، برینسازی، نژداری
S., Abdominal	جراحة البطن	برینکار (برینسازی..هتد) زگ
S., Antiseptic	جراحة مانع العفونة المطاهرة	برینسازیی دژە بۆگەنبوون
S., Aseptic	الجراحة	خاوێنە برینسازی
S., Aural	جراحة الأذن	برینکاریی گوێ
S., Cerebral	جراحة الدماغ	برینکاریی مێشك: ئەوەی کە لەسەر مێشك دەکرێت
S., Clinical	الجراحة السريرية	بینگە برینسازی
S., Conservative	الجراحة التحفظية	پارێزە نەشتەرگەری: ئەو برینکارییەیە کە ئامانج و مەبەست تێیدا پاراستن و خستنەوە کاری بەشە مجرۆکانە نەك برین و لابردنیان
S., Cosmetic	الجراحة التجميلية	جوانکارە برینسازی، برینکاری جوانکردن: ئەو لقەیە لە برینکاری کە خەریك دەبێت بە جوانکردنی دیمەنی نەخۆشەوە

S., Dental	جراحة الأسنان	ددانه برينسازی، برينكاری ددان
S., General	الجراحة العامة	گشته برينسازی، برينكاری گشتی، برينسازی
S., Major	الجراحة الكبرى	برينكاری گەورە، گەورە برينكاری: ئەوەيە كە زۆرتر بە برينكاری گەورە و گرنگەوە خەريك دەبێت
S., Minor	الجراحة الصغرى	وردە برينكاری، برينكاری گچكە، گچكە برينكاری: ئەو جۆرە برينكارييەيە كە كەم كەسی پێ دەمرێت و هێندەش ياريدەدەری پێ ناوێت لەكردنيدا
S., Operative	جراحة العمليات	برينكاری: بەشی ميكانيكييە لە برينكاری ئەوەی كە خەريكی شێواز و ڕێگای كردنی برينكارييە
S., Oral	جراحة الفم	دەمه برينسازی، برينكاری دەم
S., Orthopedic	جراحة الكسور	برينكاری ئێسك، ئێسكسازی، برينكاری شكاوی

S., Plastic	الجراحة التقويمية	ڕاستکردنەوە بە برینکاری، برینکاری پلاستی، برینکاری ڕاستکردنەوە: ئەوەیە کە خەریکی ڕاستکردنەوە یان وەك خۆی دروستکردنەوەی پێکهاتووەکانی تەن کە زیانیان پێ گەیشتووە یان نەخۆشی کاری تێ کردوون
S., Rectal	جراحة المستقيم	برینکاری ڕاستە ڕیخۆڵە
S., Vaterinary	الجراحة البيطرية	برینکاری بەیتاڵی
Surgical	جراحي	برینکاری
S. fever	حمى جراحية	تای برینکاری
S. Kidney	كلية جراحية	گورچیلەی برینکاری
S. Neck	العنق الجراحي (العظم العضد)	ملە برینکاری (ئێسقانی قۆڵ)
Susceptibility	استعداد	ئامادەکاری
Susceptible	مستعد	ئامادە
Suscitate	ينعش	دەبووژێنێتەوە
Suscitation	انعاش	بووژاندنەوە
Suspension	تعلق، معلق	هەڵواسین، هەڵواسراو
S., Cephalic	تعليق رأسي	بەسەر هەڵواسین: بەسەر هەڵواسینی نەخۆشە بەمەبەستی ئەوەی هێندی بڕبڕاگەی ڕابکێشرێت

S. of the uterus	تعليق الرحم	هەڵواسینی منداڵدان، چەسپاندنی منداڵدان: بەبرینکاری چەسپاندنی منداڵدان بەدیواری ناوەوەی زگەوە
Suspensory	معلق	هەڵواس
Susurrus = Mucmur	نفخة، لفط	چرپەکار، خشە خشکەر
Sytura,p1 suturae = Suture	غرزة، خياطة، خيط (المادة التي تخيط بها)	تەقەڵ، دروونەوە، دروومان، دەزو، داو
Suturation	خياطة	دروونەوە، دروون، دروومان
Suture	١- درز ٢- غرزة ٣- خياطة ٤- خيط	١- دروونەوە ٢- تەقەڵ ٣- دروونەوە، دروون، دروومان ٤- دەزو، داو، ژێ: ئەو ماددەیەی شتی پێ دەدروونەوە
S., Absorbable	خيط قابل للأمتصاصي، خيط يمتصي	دەزووی مژۆك: دەزوویەکە دەشێت لەش هەڵی بمژێت و بیتوێنێتەوە واتا لە ناو لەشدا دەتوێتەوە و هەڵدەمژرێت
S., Apposition	خياطة مطابقة	درومانی دانەوە دەم یەك: هەر لێوی برینەکە (پێستەکە) دەدروێت بۆ ئەوەی بەتەواوی بدرێتەوە دەم لێوەکەی بەرامبەری

S., Approximation	خياطة مقربة	درومـــــانی نزیـــــك خـــستنەوە: تەقـــەڵێکی قووڵە بۆ خستنەوە پاڵ یـــەکی شـــانەکانی نـــاو قوڵایی برینەکە
S., Buried	خياطة دفينة	درومانی شاردراوە: ڕشتە تەقەڵێکـــە بەپێـــست دەشاردرێنەوە
S., Catgut	خيط (الكات كت)	دەزووی (کـــات گـــەت): ئـــەوەی لـــەکات گـــەت دروست کراوە
S., Cobblers	خياطة (غرزة) الأسكافي	درومـــــان (تەقـــــەڵ)ی پینەچی: ئەوەیە کە بە دەزوویـەك دەکرێـت کـە هەردوو سەرەکەی دەرزی پێوە کراوە
S., Continued or Glover’s	خياطة متصلة	ڕاسـتە درووومـان، ڕاسـتە تەریب
S., Dry	خياطة ناشفة	وشـکە درومـان: ئەوەیـە کـە تەقەڵـەکان بـە دوو تیلماســـك پلاســـتەر دادەبـــرین نـــەك بـــەناو پێستدا
S., Everting	خياطة شتر	درومانی هەڵگێڕانەوە
S., False = sutura motha	درز كاذب	گەندە دروونەوە
S., Figure-of-eight	درز تشبه رقم الثمانية	دروونـــەوەی ڕەنووســـی هەشت شێوە

S., Frontal	الدرز الجبهي	ڕووه دروونـەوە، ڕووکاره دروونەوه
S., Hemostatic	درز متماثل التوازن	دروونـــەوەی هاوســەنگی چوونیەك
S., Interrupted	خياطة متقطعة	دروومـــانی پـــچڕ پـــچڕ، تەقـەڵكاری: زنجیرەیەکـە لە تەقەڵی جیاواز و یەك لەپاڵ یەك
S., Intradermic	خياطة داخل الجلد	نـــاو پێـــستە دروونـــەوە، دروومانی ناو پێست
S., Inverting	خياطة مقلوبة	ئاوەژوو دروونەوە
S., Lace	خياطة مزركشة	نەخــــشە دروونـــــەوە، دروونەوەی گرێچن
S., Lembert’s	خياطة (لمبرت)	دروومـــانی (تەقـــەڵ)ی (لەمبـــــەرت): بـــــۆ دروونـــــەوەی ڕیخۆڵـــە دەبێـــت، دەزووەکـــە بـــە جۆرێـك دەبڕێـت بـەناو تـــــۆی پـــــەریتۆن و ماســـولکەی ڕیخۆڵەکـــەدا کــە لێــوی برینەکــە بــۆ نـــاوەوە بـــچن و ڕووی پەریتۆنەکـــەش بـــچنە سەریەك
S., Living	خيط حي	دەزووی زینـــدو: ئەوەیـــە کـە بـەتازە بـە تـازە لـە پێـــچەکی نەخۆشـــەکە خـــۆی دەبڕێـــت وەك دەزوو بەکاردێنرێت

S., Mattress	غـــرزة المنجـــد، خياطـــة تنجيدية	تەقەڵی دۆشەك، تەقەڵی دۆشەكدروو (دۆشمەچی)
S., Nerve	خياطة العصب	دەمـــار (ڕەگ (پـــەی)) دروونەوە
S., Noose = Interrupted s	خياطة متقطعة	پچڕە دروونەوە
S., Pin=figure = eight s	خياطة الدبوس	بـــەدەرزی دروونـــەوە: دروومـــانی ڕەنووســـی هەشت شێوە (وەك كون چنینەوە)
S., Plastic	خياطة تقويمية	دروومـانی ڕاسـتكردنەوە (پلاســتی): درومانێكــە تیایدا زمانێك لەپێستی لێوێكی برینەكە دەبڕێت و قەڵـشتێك یـان ڕاسـتە برینێـك لـەوی تریـان وە زمـــان و قەڵـــشتەكە پێكەوە دەدروێن
S., Presection	غرزة قبل الشق	تەقەڵی پێش بڕین
S., Primary	خياطة أولية	دروونەوەی سەرەتایی
S., Purse-string	خياطة المصرة	كـــشتەكە دروونـــەوە، كـــشتەك تێخـــستن، درومانی كشتەكی
S., Relaxation, Relief s.	خياطة إرضائية	خـــاوە دروونـــەوە، درووومـــــانی شـــــل كردنـەوەیی: هـەچ جـۆرە درووومانێك كە لە دواییدا بـشێت تەقەڵـەكانی شـل بكرێتـــــەوە بـــــۆ كەمكردنەوەی توندی

S., Secondary	خياطة ثانوية	دروونـــەوە (ی لاوەکـــی): دروونـــــەوەی برینێـــــك هەفتـــە زیـــاتر لـــەدوای برینـــــسازی بەتایبـــــەتی برینـــــــــی درومـــــــــان هەڵوەشاوە
S., Silkworm gut	خيط حريري	دەزووی ئاوریشم
S., Subcuticular	خياطة تحت الأدمة	دروامـانی بـن تـوێخ (ی پێست)
S., Tension = Relaxation s.	خياطـة أرضـائية أو خياطـة الشد	تونـــــــد دروونـــــــــەوە، دروومانی شل کردنـەوەی یان دروومانی توندی
S., Uninterrupted	خياطة مستمرة، خياطة غير متقطعة	دروومـــــانی نەپـــــچڕاو (یەکبینـــە)، بەردەوامـــە دروونەوە
Swab	مسحة	سواب: ١- شـــــتێکە بـــــۆ تـــــەڕ کردنـــــــەوەی لێـــــــوی نەخۆشی کفت کـە خـۆی پێی نەکرێت ٢- تەلێکە هەندێ لۆکـەی پاکژ لەسەرێکی پێـچراوە بـۆ کۆکردنــەوەی مـاددە یـان کەرەسـتە بـۆ تـاقی کردنەوەی باکتریۆلۆجی
Swallowg	بلع	قوتدان
Swarm	حشد، سرب	جـەنجاڵ، ئـاپوورە، پـۆل، گرۆە
Swarming	تحشد، احتشار	ئـــــــــــــــاپوورە دان، کۆمەڵبەستن
Sweat	عرق	ئارەق (ە)، خۆ

S.,Cold	عرق بارد، تعرق بارد	جوانـــاو، جوانـــاو ڕشـــتن، ئارەقی سارە (کردنەوە)
Sweating	تعرق	ئارەقکردنـــــــــــەوە، ئارەقدەردان
S., Colliquative	تعرق بارد	جوانـــاو، ئـــارەقی ســـارد ڕشتن
Swelling	تورم	ئاوســـان، پـــەنمان، کـــیس کردن
S., Clowdy	تورم غيمي	هـەورە ئاوسـان، ئاوسـانی هەوری (لێڵ)
Swine	خنزير	بەراز، خووگ
Swoon = syncope	غشية	بورانــــەوە، بوردنــــەوە، لەسەرخۆ چوون
Sychnosphygmia = Tachycardia	تسرع القلب	دڵـــە کـــوتێ، خێـــرا دڵ لێدان
Sychnuria = polyuria	بوال	میزە چوڕکێ، فرە میزێ، زۆر میـزین، میـز کردنـی زۆر
Sycosis	قوباء (قوبة)	لیر کردن (هەڵزڵەپین)
S. barbae	قوباء اللحية	ڕیشە لیر کردن
S., contagiosa = Tinea barbae	القوباء المعدية، سعفة اللحية	درمە لیر کردن
S., tarsi = Blepharitis	قوباء الجفن، التهاب الجفن	پێڵوە لیر کردن
Sydenham's chorea, chorea minor	رقص (سيدنهام)	سەمای (سایدنهام)
Syllable	مقطع	کەرتە

Syllabize	يقطع الكلام: تقطع الكلام اثناء التكلم الى مقاطع	پچرپچر ئاخاوتن: كەرتە كەرتە كردنی ڕستەی ئاخاوتن یان وشە لەكاتی دواندا
Syllabus	خلاصة، فهرس	پوختە، كورتە، پێڕەس
Syllepsiology	مبحث الحبل	زانستی ئاوسبوون (زگپڕی): باسی گشت ئەو ڕاستیانە دەكات كە تاوەكو ئێستا لەبارەی ئاوسبوونەوە زانراون
Syllepsis = Pregnancy	حبل، حمل	زگپڕی، ئاوسی، زگ
Sylvatic	غابي: ذو علاقة بـ أو قريب من أو عائش في الغابة	دارستانی، جەنگەڵی: پەیوەندی جەنگەڵ یان نزیك لێی یان لەناو دارستان و جەنگەڵدا دەژی
S., Plague	طاعون	ڕشانەوە: جۆرێكە لە تاعون لە تاعونی دومەڵی دەچێت لەڕۆخی خۆراوای ئەمەریكادا هەیە، كێچ دەی گوێزێتەوە بۆ مرۆ لە گیانلەبەرە كرتێنەرەكان (Rodents)ەوە
Symbiont	معايش	هاوژین، هاوسوود
Symbiosis	معايشة، تعايش	هاوژینی، هاوسوودی
Symbiotic	تعايشي	هاوژینی، هاوسوودی

Symblopharon	التـــصاق الملتحمـــة التـــصاق المنضمة	پێکەوە لکان (نووسان)ی لکـاوەی نـاوەوەی پێڵـو لەگەڵ لکاوەی گۆی چاو
Symbol	رمز	نیشانە، هێما، پێوار
Symbolism	الرمزية	پێوارەتی، هیماگەری
Symbolization	ترميز	هێمایاندن
Syme's Amputation or Operation	عملية (سايم) بتر (سايم)	برینکاری یان برینـەوەی (سـایم): برینکـاری برینـەوە (پـەڵکردنی) قاچە لەئاستی جومگەی قولەپێدا
Symmtrical	متماثل	لێك چوو، چوونیەك
Symmetry	تماثل	لێکچوون، چوونیەکی
Sympathectomy	قطع الودي (السمبثاوي)	بڕینی سیمپاتی
Sympathetic	ودي، سمبثاوي	سمپاتی
S., Nerve	عصب ودي (سمبثاوي)	سمپاتە دەمار
S. nervous System	الجهـاز العـصبي الـودي (السمبثاوى)	دەمـارە کۆئەنـدامی سیمپاتی
Sympathoblast	سليفة الخلية الودية	قەدی سیمپاتی
Sympathy	ود، تعاطف، شبث	هاوسۆز
Symphysis	ارتفاق	پەیوەسـتی، جەمـسەر: خەتی پەیوەستی و پێك گەیشتن و پێکەوە لکانی دوئێسك کەلە سەرەتادا جودابووین

S. pubis	ارتفاق عاني	پەیوەستی بەر، جەمسەری بەر، جومگەی نێوان ئێسکەکانی بەر
Symptom	عرض	نیشانە، بەرژەنگ: گشت بەلگە (نیشانە)یەکی فەرمانی بۆ نەخۆشی یان بۆ دۆخی نەخۆشێك، گۆڕانێك لەدۆخی نەخۆشدا کەبارێکی تەنانی یان دەروونی پیشان دەدات
S., Abstinence	عرض الأمتناع	نیشانەی دەست لێ هەلگرتن (تەرك كردن): نیشانەی وەك خەو زڕان، بێ ئارامی، دلتەنگی و ڕشانەوە و لەسەرخۆچوون کە لە ئەنجامی لەپڕ وازهێنان لەوەرگرتنی دەرمانێکدا پەیدادەبن کە ئەو کەسە ئالودەی بووە و دەستی پێ لێ هەلناگیرێت
S., Accessory, Assident s.	عرض لاحق	نیشانەی پاشکۆ: هەچ نیشانەیەك جودا کەرەوە نەبێت بۆ نەخۆشییەك (pathognomonic)

S., Anton's	عرض (انطون)	نیشانەی (ئەنتۆن): بە نابینایی (کوێرایی) خۆ نەزانین (دەرك پێ نەکردن)
S., Barany's	عرض (باراني)	نیشانەی (بارانی)
S., Cardinal	عرض رئيسي (اصلي)	نیشانەی سەرەکی: ١- ئەو نیشانەیەیە کە پزیشك کەڵکی گشتی لێ وەردەگرێت بۆ ناسینەوەی نەخۆشی کەسێك ٢- نیشانە سەرەکییەکان ئەوانەن لە نەبز، گەرمی و هەناسە دەست دەکەون (دەیدەن)
S., Characteristic	عرض مميز	نیشانەی جیاکار
S., Concomitant	عرض مرافق	ئاوەڵنیشانە، نیشانە ئامرا: نیشانەیەکە بنچینەیی نییە بۆ نەخۆشییەك بەڵام نرخێکی سەرباری هەیە بۆ ناسینەوە
S., Consecutive	عرض متعاقب	نیشانەی بەرووداو: نیشانەیەکە لەکاتی لە نەخۆشی هەڵسانەوەدا دەردەکەوێت بەڵام چ پەیوەندێکی بە نەخۆشییەکەوە نییە

S., Constitutional	عرض بنيوي	نیـــــشانەی پێکهـــــاتنی (بونیــەیی): نیــشانەیەکە نیـــشاندەری تێکـــچوونی لەشـــە بەگـــشتی یـــان لەبەرتێکـــچوونی لـــەش بەگشتی دەردەکەوێت
S., Deficiency	عرض النقص	نیـــــشانەی کـــــەمی: نیشانەیەکە لەبەر کـەمی دەردانـــــی هۆرمۆنێـــــك دەردەکەوێت
S., Delayed	عرض أجل	نیـــــشانەی ڕاگـــــیر: نیشانەیەکە دەرناکـەوێت تاماوەیـەك بەسـەر هـۆی دروســـتکردنیدا تێپـــەڕ نەبێت
S., Direct	عرض مباشر	نیـــشانەی ڕاســـتەوخۆ: ئەوەیەکـــە ڕاســـتەوخۆ لەبـــەر نەخۆشـــییەکە پەیدا بوە
S., Dissociation	عرض افتراقي	نیشانەی لێك بوون (لێك جوێ بوونەوە)
S., Equivocal	عرض غامض	نیشانەی ئاڵۆز (نادیار)
S., General	عرض عام	نیـــــشانەی گـــــشتی (پێکهاتنی، بونیەوی)
S., Guiding (characteristic)	عرض مرشد (میمز)	نیـــــشانەی ڕێبـــــەر (جیاکەرەوە)

S., Incarceration	عرض انحصاري (انحباسي)	نیشانەی تێرنجان: گەڕانەوەی نیشانەکانی لەشوێنی خۆنەمانی گورچیلە (displaced kidney) دەماودەم وەك ژانی گورچیلە، ژانی ئاشك و لەسەرخۆ چوون و بیابانبوونی توند
S., Indirect	عرض غير مباشر	نیشانەی (ناڕاستەوخۆ): نیشانەیەکە ئیشارە دەکات بۆ دۆخێك کە دەشێت بەهۆی نەخۆشی یان ئازارێکەوە دەبێت یان بەهۆی ئەوانەوە نەبێت
S., Induced	عرض متأثر، محرض	نیشانەی هاندراو: نیشانەیەکە بەئەنقەستی دەخرێتە پێش چاو
S., Local	عرض موضعي	شوێنە نیشانە (نیشانەی شوێنەکی): نیشانەیەکە لەبەر نەخۆشییەکی (local) یان لەبەر (lesion)ێکی تایبەتی پەیدادەبێت
S., Localizing	عرض موضع	نیشانەی شوێن نیشاندەر: ئەو نیشانانەن کە شوێنی نەخۆشی یان (lesion) پیشان دەدەن

S., Neighbourhood	عرض جواري	هاوسێ نیشانە، نیشانەی دراوسێتی (هاوسێتی): نیشانەیە کە لەئەندامێکدا پەیدا دەبێت بەهۆی نەخۆشیی ئەندامێکی نزیك وەك بەپەستۆی پەنامێك لەسەر ئەندامێکی نزیك
S., Objective	عرض محسوس	نیشانەی هەستپێکراو
S., Pathognomonic	عرض واصم	نیشانەی داغ پێوەنەر (داغکەر) (داغ و صمە، علاقە)
S., Preversory, sigmals	عرض منذر	نیشانەی ئاگادار کەرەوە
S., Presenting	عرض مظهر	نیشانەی دەرخەرە
S., Pressure	عرض الضغط	نیشانەی پەستۆ (پەستاوتن): نیشانەیەکی دەماریی (عەسەبی)یە لەبەر پەستاوتنی مێشك یان پەتی درکی (درکە پەتك) پەیدادەبێت
S., Reflex	عرض انعکاسي	پەرچە نیشانە: نیشانەیەکە لەشوێنێکدا پەیدادەبێت کە دوورە لەوەی کەوا دووچاری نەخۆشی بووە (نەخۆشییەکە کاری تێکردووە)

S., Signal	عرض منذر (مشير)	نیشانەی ئاگادار کەرەوە: ئاگادار کەرەوە (aura)یەکی تایبەتییە نزیکی داهاتنی نۆرەفێیەکی (جاکسن)ی دەردەخات
S.,Subjective	عرض شخصي	نیشانەی خۆیەکی (کەسی): ئەوەیە کە هەر نەخۆشەکە خویٚ پێیان دەزانێت
S., Withdrowal, Abstinenes	عرض الأمتناع	نیشانەی نەویستن
Symptomatic	عرضي، اعراضي	نیشانەیی، پەیوەندی نیشانەی نەخۆشی
Symptomatology	مبحث الأعراض	نیشانە زانی، وە سپی نیشانە، ئەو بەشەیە لەپزیشکی کە باس لە نیشانەکان دەکات
Symptosis	ضمور	پووکانەوە
Syn-,	بادئة معناها مع، معا	پێشبەندێکە بەمانای پێکەوە (بەیەکەوە)
Synapse	اشتباك	تێك ئالآن: پەیوەندی توێکەری (anatomical)ی ڕەگە دەمارە خانەیەك (nerve cell) بە ڕەگەخانەیەکی ترەوە، ناوچەی بەیەگ گەیشتنی (لێك کەوتن) لە نێوان لقی دوو ڕەگەخانەی نزیك لەیەکترەوەیە

Synapsis	اشتباك صبغي	ڕەنگە پێکداچوون
Synarthrosis	مفصل ثابت	جومگەی نەجووڵ: جۆرە جومگەیەکە بە دیمەن چ جۆرە جووڵەیەکی تێدا ناکەوێت، ڕووی ئێسکە بەرامبەرەکان پێکەوە نووساون بە شانەی گەیەنەر یان کرکراگەی ڕوون (hayaline)
Synchondrosis	مفصل غضروفي ثابت	جومگەی کرکراگەیی نەجووڵ: ئەوەیە کە شانەی گەیێن لەنێوان سەر ئێسکەکاندا کرکراگەیە
Synchronism	تزامن	هاو (هەمان) کاتایەتی، هاوکاتی: پەیدابوون یان قەومان لەهەمان کاتدا
Synchronous	متزامن	هاوکات، هەمان کاتی
Synchroton	سینکروتون	سینکرۆتۆن: مەکینەیەکە بۆ پەید (دروست) کردنی (generating)ی ئەلەکترۆن یان پرۆتۆنی زۆر خێرا (بەلەز)، لەسایکلۆترۆن و بیتاترۆن دەچێت وە هەفتاملنیۆن ڤۆلتی لێ پەیدادەبێت

Synclonous	رجفان عضلي	ماسولکە لەرزێ
Syncopal	غشي، اغمائي	پەیوەند یان لەسروشتی بوورانەوەدا بوون
Syncope	غشية، اغماء	بوردنـــــەوە، لەســــەر خۆچـوون: بـۆ دەمێکـی کـەم وەسـتانی هەناسـە و نەســـوورانەوەی خـــوێن بەناو دەمارەکاندا
S., Local = Raynaud's disease	غشية موضعية	شوێنە بوردنەوە:
Syncytial	مخلاوي	فرەخانەیی
Syncytium	مخلاة	فرەخانــە، ســینییتیۆم: پـــەڵێکی پرۆتـــۆپلازمی فـرە نـاوك لـە یـەکگرتنی چـەند خانەیـەك پێـك دێت
Syndactyly	التصاق (اتفاق) الأصابع	پەنجـە نووسـاوی: ئـەو بارەیـە کـە دوان یـان پـتر لەپەنجەکانی دەسـت یـان پـێ پێکـەوە دەلکـێن بـۆ ڕادەیەکی زۆر یان کەمتر
Syndesis	إيثاق مفصلي، اشتباك	جومگە پێکداچوون، ١- وشـك بـوونی جومگـە، وشك کردنی جومگە، ٢- تێـــــك ئـــــالاّن (ی ڕەگەخانە)

Syndesmectomy	استئصال الرباط، قطع الرباط	بەستەر بڕین: بڕینی بەستەر (ligament)ێك یان بەشێكی بەبرینكاری
Syndesmitis	١- التهاب الأربطة ٢- التهاب المنضمة (المتحمة)	هەوكردنی بەستەر: ١- هەوكردنی بەستەرێك یان چەند بەستەرێك ٢- هەوكردنی پەردە لكاوەی چاو
Syndesmoma	ورم، رباطي	پەنامی بەستەر، سیندێسموما، پەنامێكە لە شانەی گەییێن (گەیێنە شانە) پێك هاتووە
Syndesmmo-,	سابقة تدل على العلاقة بالنسيج الرابط (الضام) أو الأربطة	پێشگرێكە پەیوەندی شانەی گەیەنەر یان بەستەرەوە نیشان دەدات
Syndesmoplasty	تقويم الرباط (الأربطة)	بەستەر ڕاست كردنەوە
Syndesmorrhaphy	خياطة (رفو) الرباط	بەستەر دروونەوە
Syndesmosis	مفصل رباطي	ڕیشاڵە جومگە، جومگە ڕیشاڵی (بەستەری): جۆرە جومگەیەكە بەستەرێك لەنێوان ئێسكەكاندان پێكانەوە دەبەستێ
Syndesmotomy	شق الرباط	بەستەر هەڵدڕین: بڕین یان دڕێنی بەستەر

Syndrome	تنـــاذر: مجموعـــة علامـــات تحدث سوية	نيــــشانەکان: چــــەند نیشانەیەکە پێکەوە دیـار دەکــەون (پەیـــدادەبن)، ســـــەرئەنجام (کـــــۆ)ی نیــــشانەکانی بــــارێکی نەخۆشییە
S., Anxiety	تناذر القلق	نیــشانەکانی نەســرەوتی (پەریـشانی): دڵـە کـوتێ، خێرا خێرا هەناسـەیەکی کـــــورت کورتـــــدان، ئارەقـــدەردان و ڕەنـــگ هەڵبزڕکان
S., Asphyctic	تنـــذر اسفكـــسي، تنـــاذر اختناقي	نیــــشانەی ئەســـفکیس، نیــشانەکانی تاســان: زۆر هەناسەدان (polypnea)، دڵ هێواشــــــی، شــــین هەڵگەڕان و نەسرەوتی
S., Bard-pic	تناذر (با – بك)	نیــشانەی (باردوپیــك): زەردویــــی درێژخایــــەن (بنەســی)و بــەرەو زۆری چــو، گــەورەبوونی زراو، بنــێس (لاواز) بــوونێکی خێران کەلە شێرپەنجەی ســـــەر پانکریاســـــەوە پەیدادەبن
S., Brachial	تناذر عضدي	نیـشانەی قـۆڵ: دۆخێکـی نەخۆشییە لەگوشین یـان هەژانـــدن (irritation)ی ڕەگــــــەکانی قــــــۆڵ پەیدادەبێت

S., Brown-Sequard	تناذر (براون – سيكارد)	نيـــشانەكانی (بـــڕاون ســــكارد): شــــەپلەی بزوتنـەوەی لایـەكی تـەن و شەپڵەی هەستكردن لـە لایەكی تریـدا لەئـەنجامی زیــــان گەیـــــشتن بەنیوەیـەكی (كـەرتێكی) دڕكە پەتك
S., Carotid sinug	تناذر جيب السياقي	نیـــشانەكانی گیرفـــانی كارۆتیـــــد: گێــــژی، بوورانــــەوە و هەنـــدێ جـاریش وەك نـۆرەفێ لێ هاتن كەلە ئـەنجامی گـەڕ سـەندن (over action)ی پەرچــــــــــەكاری كارۆتیدەوەیە
S., Carpal tunnel	تناذر النفق الرسغي	نیـــشانەكانی كونـــاخ (تونێل)ی مەچەك
S., Compression	تناذر الأنضغاط	نیـــــــــــشانەكانی بـــــــــەژێرەوەبوون (پەســـتێوران): میـــزێن، كـەم میــزێن (oliguria) لەگـــــــــەڵ (shock) لەئەنجامی پەستاوتنێكی زۆری پــــەلێك (واتـــا پەسـتانێكی زۆر هـەبوون لەســـەر) وەك لـــەدوای بوردمـان كردنـی خـانودا دەقەومێت

نیشانەکانی فرمێسکی تیمساح: فرمێسك لەچاو هاتن و لیك دەردان لەکاتی خواردنی ئاساییدا کەلە ئەنجامی شەپلەی دەماری ڕوودا پەیدادەبێت	تناذر دموع التمساح	S. of Crocodile tears
نیشانەکانی پلیشانەوە: ئاو بەند، کەم میزی و نیشانەکانی تری کەوتنی گورچیلە (Renal failure) کە دوا بەدوای پلیشانەوەی بەشێك لەتەن بەتایبەتی ماسولکەیەکی زل پەیدادەبێت	تناذر الهرس	S., Cruch
نیشانەکانی کوشینگ: ١- بڕوانە (pituitary basophilism ٢- لە پەنامەکانی گۆشەی مێشکۆڵە پرد و پەنامی ڕەگی بیستندا گوێ گرانی، دەنگە دەنگ لەگوێدا لەگەڵ شەپلەی ڕەگی شەشەم و حەوتەمی هەمالا	تناذر (کوشینك)	S., Cushing’s

S., Da Costa’s Neurocirculatory Asthenia	تناذر (داكوستا)	نیشانەکانی (داکۆستا): ماندوێتی ڕەگ و خولی خوێن
S., Dumping	تناذر الأغراق	نیشانەکانی نقومکردن: نیشانەیەکە هەندێ جار دوای ئاشك بڕین پەیدادەبێت بریتییە لەناسازییەکی بێزارکەری ئاشك، هەستی گەرمییەکی ناخۆش لەتەندا، جواناو (ئارەقی سارد) ڕشتن لەناوچەکاندا لەگەڵ دڵە کوتێ هەروەها (Dumping stomach) یشی پێ دەڵێن
S., Effort	تناذر الجهد	نیشانەکانی ئەرك: ماندوێتی ڕەگ و سووڕی خوێن
S., Eisenmenger’s	تناذر (ایز فمنكي)	نیشانەکانی (ئایزن مەنگەر): لادان (لەجێی خۆنەمان)ی شاسوورە دەمار بەلای ڕاستدا، ناتەواوی دیوار (لەمپەری دڵ)، گەورەبوونی ڕاست، گەورەبوونی سوورە دەماری سی و زمانەی سی

S., Frolich's	**تناذر (فروليخ)**	**نیشانەکانی (فرۆلیش): گوشتنی (قەڵەوی)یەکی ژنانە، پووکانەوەی گەلا و گون، شێوانی میتا بۆلیزم و گۆڕانی ڕەوشە لاوەکییەکانی زایەندی (ڕەگەزی) لە نەخۆشی گلاندی ژێر مێشك** (Hypophysis) **لەگەڵ** (Hypothalamus)**دا دەبێت**
S., Froin's	**تناذر (فروین)**	**نیشانەکانی (فرۆین): دۆخێکی ئاوی پشتی ناوچەی سێبەندە** (lumbar spinal fluid) **کە بریتییە لەئاوێکی ڕوونی زەرد** (xanthochromia) **لەگەڵ دیتنی بڕێکی زۆر لە گلۆبین، زوو مەیین و نەبوونی ژمارەی زیاد لە خرپلە لەناویدا لەهەندێ نەخۆشی** (orgamic)**ی ڕەگیدادەبێت کە دەبێتە هۆی دابڕینی ئاوی سێبەندە لەهی زگۆڵەکانی مێشك**

S., Horner’s	تناذر (هورنر)	نیشانەکانی (هۆرنەر): بە قووڵاچوونی گلێنەی چاو، داکەوتنی پێڵوی سەرو، هەندێ هەڵکشانی پێڵوی خوارو، بچووکبوونەوەی بیبیلەی چاو، تەسکبوونەوەی درزی چاو وە ئارەق نەکردنەوە لەئەنجامی شەپلەی سیماتیکی ملدادەبینرێت
S., Klinefelter’s	تناذر (کلاین فلتر)	نیشانەکانی (کلاین فەلتەر): گەورە بوونی مەمك لەنێرینەدا، زیاد بوونی گونادو ترۆپینەکانی ناومیز و بەشووشە گۆڕان (Hyalinigation) دوو لە تۆماو بەرەکان بەبێ زیان گەیشتن بەخانەکانی لەیەگ (Laydig)
S., Miniero’s	تناذر (مینیر)	نیشانەکانی (مینێر): کەڕی، گوێ زرنگانەوە و وژە وژ لەگوێدا، گێژی و سەرە خولێ، لەگەڵ یان لە ئەنجامی سووتانەوەی دالاندا (بەبێ کێم کردن) پەیدا دەبێت

S., Nephrotic	تناذر نفرۆزی	نیشانەکانی دۆخێکە بریتییە لە ئاوبەند، کەمبوونەوەی ئەلبومینی سیرۆم لەگەڵ ئەلبۆمینە میزێ، ئەلبومین میزێن (ئەلبومین لەمیزدا) ڕەنگە خوینە کولیسترولیش ببێت لەگەڵیدا
S., Pancoast’s	تناذر (بانکوست)	نیشانەکانی (پانکۆست): بوونی پەڵەی ڕۆنتگەنۆگرافی لەپۆپەی سیدا دەمار ئێشە (neuritic) لە باڵدا، پووکانەوەی ماسولکەکانی باڵ و دەست لەگەڵ نیشانەکان (نیشانەکان)ی هۆرنەر
S., Plummer-Vincent	تناذر (بلمروفنسن)	نیشانەکانی (پلەممەر و ڤنسن): ژان لەقوتداندا لەگەڵ هەوکردنی زمان، کەمخوێنی ڕەنگی (Hypochromic anemia)، سپڵ زلی و پووکانەوە لەدەم و گەروو بەشی سەرۆکی سورینچکدا هەروەها پێشی دەڵێن (sideropenic dysphagia)

S., Shoulder-hand	**تناذر الكتف واليد**	**نیشانەکانی شان و دەست: ژانی شان لەگەڵ ژانکردنی دەست بە دەست پیانان و ئاوساوی دەست لەو نەخۆشانەدا کە سنگە کوژێ (** anfina pectoris**) یانە و ماسولکەی دڵیان دوچاری** (lisufficieuy)**یە**
S., Thalamic	**تناذر مهادي**	**نیشانەکانی سالامەس**
Synechia	**التصاق القزحية**	**نووساوی ڕەشێنە، ڕەشێنە لکان: بەتایبەتی لکانی هەندێکی ڕەشێنە بەگلێنە** (wrea) **یان بە هاوێنە** (lens)**ەوە**
S., Anterior	**التصاق القزحية الأمامي**	**پێشە نووسانی ڕەشێنە: لکانی ڕەشێنە بە پشتی گلێنە** (cornea)
S., Posterior	**التصاق القزحية الخلفي**	**پشتە نووسانی ڕەشێنە: بەهاوێنە** (lens)**ەوە**
Synechotomy	**قطع التصاق القزحية**	**نووساوی ڕەشێنە بڕین، بەڕەڵلا کردنی ڕەشێنەی نووساو بەبڕینی شوێنە لکاوەکان**
Synergetic	**مؤازر**	**هاوکار: پێکەوە کاردەکەن بەو ماسولکانە دەگوترێ کە هاریکاری دەکەن لە پێکهێنانی کارێکدا**

Synergic	مؤازر	هاوكار: بە یەكئاهەنگی پێكەوە كاردەكەن هاوپشت، هاوبەش
Synergism	تآزر	هاوكارێتی، هاوپشتێتی: پێكەوە كاركردنی چەند هۆیەك بەجۆرێك كە كاری گشتی یان گەورەتر لە كۆ (سەرجەم)ی برییان
Synergistic	مؤازر	هاوكار، هاوپشت: زیاتر یان گەورەتر كەری كاری هۆ یان هێزێكی تر
Synergy	تآزر	هاوكاری، هاوپشتی، یەكێتی كار
Synesthesia	حس مشارك	هەستی هاوكار، هاو هەستی
Syngamy	١- الأقتران (التناسل الجنسي ٢- اتحاد الأمشاج (عند	١- جوتبوون، جوتگرتن (زاوزێی زایەندی (جنسی) ٢- یەكگرتنی گامیتەكان
Synizesis	انسداد	داخران، داخراوی
Synigasis pupillae	انسداد البؤبؤ	داخراوی بیبیلە، بیبیلە داخراو
Synkinesis	حركة مشاركة	جووڵەی هاوكار، هاوجووڵەیی
Synorchism	اتحاد الخصيتين	یەكگرتنی جووتە گون: بوون بەیەكی هەردوو گونەكان

Synosteosis = synostosis	اتحاد عظمي	ئێسکه یەکگرتن، یەکگرتنی ئێسقان: یەکگرتنی دو ئێسقانی پاڵ یەك (هاوسێ) بەهۆی ماددەی ئێسقانەوە
Synousiology	علم وفن الجماع، مبحث الجماع	زانیار و هونەری جوتگرتن (ی جنسی)
Synovectomy	شق الغشاء الزلالي	درینی پەردەی پرۆتینی
Synovia	الزليل، سائل المفاصل المصلي	جمگاوك، ئاوکە شلی جمگەکان
Synovial	زليلي	جمگاوکی
Synovitis	التهاب الغشاء المصلي	هەوکردنی پەردەی جمگاوك
S., Dendritic	التهاب غصوني	لق و پۆپ هەوکردن
S., Dry	التهاب جاف	وشکە هەوکردن
S., Fungous	التهاب فطري	قارچکە هەوکردن
S., Purulent	التهاب تقيحي	کێمە هەوکردن
S., Serous	التهاب مصلي	ئاوکە هەوکردن
S., Sicca	التهاب جاف	وشکە هەوکردن
S., Simple	التهاب بسيط	سادە هەوکردن
S., Tendinous	التهاب وتري	ژێیە هەوکردن
Synovium=A synovial membrane	غشاء مصلي	ئاوگە پەردە
Syntaxis = Articulation	مفصل	جومگە، مژگە

Syntexis	هزال، ضمور	بنێسی، لەڕی، لەڕبوون، چرۆسان، پووکانەوە
Synthermal	متساوي الحرارة	هاوگەرمی: پلەی گەرمییان یەکسانە هەمان پلەی گەرمییان هەیە
Synthesis	تركيب	پێکهێنان، پێکهاتن، دروست کردن
Synthetic	تركيبي، صنعي، مصنوع	پێکهاتوو، دروست کراو، دەستکرد
Syntripsis = commimuted fracture	كسرمتفتت	وردوخاشبوون
Syphilid	طفح سفلسي	لیری سیفلیس، لیری فەڕەنگی
Syphilis	سفلس	سیفلیس، فەڕەنگی، ئاتەشەك
S., Acquired	سفلس مكتسب	سیفلیس گیراو، فەڕەنگی گیراو ئاتەشەکی گیراو، تووشبوو)
S., Congenital	سفلس ولادي	سیفلیسی زگماك، فەڕەنگی زگماك، ئاتەشەکی زگماك
S., Late	سفلس أجل	درەنگە فەڕەنگی
S., Latent	سفلس كامن	سیفلیس (فەڕەنگی)ی شاراوە، ئاتەشەکی شاراوە

S., Primary	سفلس أولي	سيفليس (فەرەنگی)ی سەرەتایی (یەکەمین، ئاتەشەکی سەرەتایی
S., Quaternary	سفلس رابع	سيفليس (فەرەنگی) چوارەمین، ئاتەشەکی چوارەمین
S., Secondary	سفلس ثانوي	سيفليس (فەرەنگی) دووەمین، ئاتەشەکی دووەمین
S., Tertiary	سفلس ثلاثي	سيفليس (فەرەنگی) سێهەمین، ئاتەشەکی سێهەمین
Syphilitic	سفلسي	سيفلیساوی، سيفلیسدار، فەرەنگیدار، ئاتەشەکاوی
Syphiloid	شبيه السفلس	سيفليس ئاسا (فەرەنگی، ئاتەشەك) ئاسا
Syphilophobia	رهاب السفلس	فەرەنگی ترسێ
Syphilotherapy	معالجة السفلس	سيفليس (فەرەنگی، ئاتەشەك) چارەکردن، چارەکردنی سيفليس (فەرەنگی، ئاتەشەك)
Syrigmus	طنين الأذن	وژەی گوێ، گوێ زرنگانەوە
Syrigge	محقنة	شرینقە، فیچقە
S., Davidson's	محقنة (دفيدسن)	شرینقەی (داڤیدسۆن)
S., Dental	محقنة الأسنان	شرینقەی ددان
S., Higginsonss	محقنة (هيكنسن)	شرینقەی (هیگینسۆن)

S., Hypodermic	محقنة الجلد	شرینقەی ژێر پێست
S., Luergs Luer-Lok s.	محقنة (لور ولوك)	شرینقەی (لووەر و لۆك)
Syringectomy	استئصال الناسور	ناسوور برین
Syringitis	التهاب نفير اوستاكي	هەوكردنی بۆریی ئوستاکی
Syringo-,	سابقة تدل على العلاقة بناسور أو بنفير	پێشگرێکە پەیوەندی بەناسور یان بەبۆری پێشان دەدات
Syringobulbia	تكهف البصلة تكهف النخاع المستطيل	کلۆربوونی سەلك، کلۆربوونی لاکێشە مۆخ
Syringoma	ورم الغدد العرقية	ئارەق لوو ئاوسی، سایرینگۆما
Syringomyelia	تكهف النخاع	مۆخ پووکانەوە، مۆخ کلۆربوون
Syringomyelitis	التهاب النخاع التكهفي	کلۆرە مۆخ هەوکردن
Syringotomy	شق الناسور	ناسور هەڵدڕین
Syrinx	نفير، ناسور	بۆریی، ناسوور
Syrup	شراب	شیرە، شەکراو، شەربەت
Syrupus	شراب	شیرە، شەکراو، شەربەت
Syrupus aurantii	شراب البرتقال	شەربەتی پرتەقاڵ
System	جهاز	ڕشتە، کۆئەندام: ١- تەن، لەشی گیانلەبەر بەشێوەیەکی گشتی ٢- دەستە، چەند یان کۆمەڵە ئەندامێك کە پێکەوە فەرمانێك پێك دەهێنن ٣- نەریت

Systema = System	نظام	نەريت
Systematic	نظامي	نەريتى
Systemic	بدني، نظامي	تـــــەنى، رشـــــتەيى، كۆئەندامى، نەريتى
Systole	انقباضي	كرژبــــوون، (ســـيتۆلى): مــاددەى كرژبــوونى دڵــە ماسولكە كرژبوونەكەشى خۆى
S., Arterial	انقباضي شرياني	كرژبـوونى سـووڕە دەمـار (خوێنبــەر) خوێنبـــەرە كرژێ
S., Auricular	انقباضي أذيني	كرژبوونى گوێچكەلە
S., Catalectic	انقباض حفاز	هاندەرە كرژبوون
S., Extra	إنقباض خارجي	دەرە كرژبوون
S., Ventricular	انقباض بطيني	كرژبوونى زگۆڵە، سكۆڵە كرژێ
Systolic	انقباضي	(سيـــستۆلى): بـــەهۆى كرژبوون (سيستۆلى)يـەوە پەيـــدابوو، پەيوەنـــدى كرژبوون (سيستۆلى)
Systremma	مغص الساق	پــووز بــەگيير وەســتان، بــەگير وەســتانى پــووز: كرژبــــوونێكى بـــەژانى ماسولكەكانى پووزە

T

Tabacosis	التسمم بالتبغ وخاصة بأمتصاص أو أستنشاق غباره أو دخانه	بەتووتن ژاراویبوون، توتنە ژاراویبوون: بەتایبەتی بەهەڵمژینی تۆزەکەی
Tabacum = tobacco	التبغ	تووتن
Tabagism	تبغية أو الأنسمام بالتبغ، الانسمام بالتبغين أو النيكوتين	تووتناویبوون یان تووتنە ژاراویبوون، ژاراویبوون بەتووتن یان نیکۆتین
Tabelaeion	هزال، ضني	لاواز بوون، لەڕ بوون، لەڕی، لاوازی، بنێسی
Tabes	ضني، سهام، (التابس)	تابس: لەڕ و لاواز بوونێکی پەیتا پەیتا و بێ وەستان

Cerebral	ضني مخي، سهام مخي	تـابێس، مێـشك، مێـشكه تابس
Cervical	ضني رقبي، سهام رقبي	مله تابێس، تابێسى مل
Diabetic	ضني سكري، سهام سكري	تابێسى شـەكرى، شـەكره تابێس
Tabes dorsalis	ضني ظهري، سهان ظهري	تابێـــسى پـــشت، پـــشته تـــابێس: پووكانـــەوەى كۆڵەكانى پشتەوەى پەته درکییه
Tabes mesem teriea	ضـــني مـــساريقي، ســـهام المساريقا	تـــابێس مێزەنتـــەرى: ســـــيلى لووەكـــــانى مێزانتەرى مناڵانه
Tabetie	مضني، ضنوي، مسهوم، سهام	تابێـــــسى، تابێـــــساوى، تابێسدار
Tabetiform	شبه ضنوي، شبه سهام	سا تابێسى، وەكو تابێس
Tabification Emaciation	ضني، هزال	لاواز بوون، لەڕبوون
Table	لوحة، جدول، منضدة	دەپ، خشته، مێز
Tablespoon	ملعقة الطعام، ملعقة كبيرة	كەوچـــــكى چێـــــشت، كەوچكى گەوره
Tablet	قرص	حەب، دەنك
Tablier	مئزر	بەروانكه
Taboparlhsis = tabo paresis	مشلل ضنوي، شلل تابسي	شەپلەى تـابێس، تابێـسه شەپلە
Tabophobia	رهبة (رهاب) التابس	تابێـــسه ترســـێ، ترســـى تـــــابێس: ترســــــانێكى نەخۆشى لەتابێس گرتن

Tabular	لوحي، جدولي	دەپ (لەوحە) خشتەیی
Tache	بقعة	پەڵە، پنتك
T.bleuatre	البقعة الزرقاء	شینە پەڵە، شینەپنتك: جۆرە پەڵە (پنتك)ێکی شینباوە لەپێستدا پەیدا دەبێت لەهەندێ نەخۆشی وەك گرانەتێدا و هەندێ جاریش بەهۆی ئەسپێوە
Tacho-,	سابقة بمعنى سرعة تسرع	پێشبەند بەمانای خێرایی، لەز
Tachogram	مخطط السرعة	نەخشەی خێرایی، تاکۆگرام: تۆمارێکی هێڵکاری بزوتنەوە و لەزی لۆزەوی خوێنە
Tachography	تخطيط السرعة	نەخشە کێشانی خێرایی: تۆمار کردنی خێرایی لۆزەوی خوێن
Tachometer	مقياس السرعة	خێراییپێو، تاکومێتەر
Tachy-,	سابقة بمعنى سريع	پێشبەندێکە بەمانای خێرا، بەلەز، خێرابوون، پەڵە کردن
Tachycardia	تسرع القلب	پەلەکرێ، دڵە کوتێ: ئێجگار خێرا لێدانی دڵ، بە لێدانێك دەگوترێ کە لەژوور ١٩٠ کوتەوەبێت لە خولەك (دەقیقە)یەکدا

T. auricular = auricular flutter	تسرع القلب الأذني	گوێچکەڵە کوتێ، دڵە دوتێی گوێچکەلەیی: خێراو بەرێکی بەدوای یەکدا هاتنی
		شەپۆلی (p) ئاسایی یان نائاسایی لە شێوەدا کۆمەڵەی (QRS)یش دەشێت ئاسایی بێت یان کەمێك یان زۆر لەسایی لای دابێت خێرایی لێدان (١٦٠ – ٢٠٠)ه لە خولەکێدا
Nodal tachycardia	تسرع القلب العقدي	گرێ دڵە کوتێ
Tachygraph = tachggraph	تخطيط السرعة، تخطيط سرعة التيار الدموي	هێڵکاریی خێرایی، هێڵکاریی خێرایی تەوژمی خوێن
Tachylalia	تسرع الكلام	ئاخاوتنی خێرا، خێرا ئاخافتن
Tachymeter	مقياس السرعة	خێراییپێو، لە زپێو، تاکی میتەر
Tachyphagia	سرعة الأكل	خێرا خواردن، پەلەکردن لەخواردندا
Tachyphasia	سرعة النطق	خێرا دوان، خێرا ئاخاوتن
Tachyphreuia	فرط النشاط العقلي	فرە چالاکیی هۆشێ
Tachypmea	تسرع التنفس	هەناسە برکێ، پشووخێرایی

Tachyrhythmia = tachycardia	تسرع النظم، تسرع القلب	تاكیڕیزمیا، دڵەکوتێ
Tactile	لمسي	ساوەکی
Taction	لمس	ساوین، دەست لێدان
Tactometer	مقياس اللمس	ساواپێو
Tactual	لمسي	ساوەکی
Tactus	لمس	ساوین، دەست لێدان
Tacdium	سأم، ملل	بێزاری، هەراسانی، کزی،
Tacdium vitae	سأم من الحياة، ملل الحياة	بێزاری لە ژیان، لەژیان وەڕسی
Tacnia	شريطية	شریتیەکان، کرمە شریتییەکان: ڕەگە زێکە لەکرمی مشەخۆری شریتی پان (تەخت)
Tacnia sagimate	الشريطية الجرداء	کرم شریتی ڕووت (بێ چەك)
Tacnia solium	الشريطية الوحيدة	کرم شریتی تەنیا (چەکدار)
Tacnia = flat band	شريط	شریت
Tacnia acoustiea	شريط سمعي	بێستۆکە شریت، شریتی بیستەنی: چەند هێڵێکی سپییە لە ناو زگۆڵەی چوارەمی مێشکدا
Tacnia dhoroidea	شريط مشيمي	شریتی کۆرۆید، هاوەڵە شریت
Tacnia coli	شريط قولوني	شریتی قۆڵۆن: یەکێکە لەسێ شریت کەلە

		ڕیـــــشاڵە ماســـــولکە درێـــژۆکانی ڕیخۆڵـــە گەورە پێك هاتوك
Tacnia pontis	شريط جسري	شـــریتی پـــردی، پـــردە شریت
Tacniasis	داء الشريطيات	دەردە کرمـــی شـــریتیی: دووجار بوونی نەخۆشی کرمی شریتی
Tagma	طغمة، طقم	تاقم: کۆم لە گەردێك
Tail	ذيل، ذنب	کلك: ١- کلکی گیانلەبەر ٢- هـــەچ شـــتێك لـــەکلك بچێت، دوم
Tail of the pancreas	ذيل البانكرياس	کلکی پانکریاس
Tailgut	معي ذيلى	کلکـــە ڕیخۆڵـــە، ڕیخۆڵـــە کلکی
Take	أخـذ (نجـاع عمليـة التطعـيم ضد الجدري)	گــرتن، هـــەوکردن (بـــۆ ئـــەنجامی کوتـــان دژی ئاولە دەگوترێ)
Talalgia	الم الكعب، وجع الكعب	ژانـــی پاژنـــە، ژانـــی قولـــەپێ، پاژنـــە ئێـــشە، قولئێشە
Talc (talcum)	طلق	تاڵـــــك:ســـــیلیکاتی مـــاگنیزیۆمی خۆڕســـکە جـــار جـــار کـــەمێکیش ســـیلیکاتی ئـــالۆمینۆمی لەگەڵ تێکەڵە

Talipes	حنف	پــێ گێــڕی، قــاچ گێــڕی: نارێکییـــەکی زگمـــاك (دایکـزا)یـە تووشـی پـێ (قـاچ) دەبێـت بەشـێوە و شـوێن گێـڕ دەبێـت، ئـەم گێڕییـــە زۆر جـــۆری جیاوازی هەیە
Talipes ealeameus	حنف عقبي	پاژنە گێڕی: گێڕییـە کـە دووچـاری، هــەر لەســەر پاژنەی دەڕوات
T.eavus	الحنف القوس	کۆمــە گێــڕی (کەوانــە گێـــڕی): گێڕییەکـــە کەوانەی بەری پێ زیـاتر لەئاســایی چـــەماوەتەوە (واتا قووڵترە)
T.aquimus	حنف أبخسي	نزمـە گێـڕی: گێڕییەکـە پاژنـەی تێـدا بـەرزترە و دووچـاری لەسـەر سـنگی پێی دەڕوات
T.planus	القدم الرحاء، قدم مسطحة	پێ پانی، تەختەپێ
T.spasmodiea	حنف تشنجي	کـرژە پـێ گێـڕی: گێڕیـی زگمـــاك نییـــە بـــەڵام بـــەهۆی جـــەمامبوون (کرژبوون)ی ماسـولکەوە پەیدابووە
T.valgus	حنف روحي	گێڕییـــە کـــە کـــەناری دەرەوەی پـــــــــــــێ هەڵگەڕاوەتەوە بـۆ دەرێ و شـانەی پـێش بـۆ نـاوەوە

		چـــــەخاوە لەگـــــەڵ پانبوونــەوەی کەوانەکـەی بەری پێ
T.varus	حنف فحجي	: جـــــۆرە گێرپیــەکی قاچــە بــە چەشــنی کــە پــێ بــۆ نـــاوەوە وەرگـــەڕاوە و قورسایی لەسـەر کـەناری دەرەوەیەتی
Talipomanus = elubhand	حنف اليد	دەست گۆجی، گۆج
Tallow	شحم	پیو
Talo-,	سابقة بمعنى كعبي	پێـــشبەندێکە بـــەمانای پەیوەنـدی بەقاچـی پـێ (ئێسکی قاپ)ەوە
Taloerural	كعبي ساقي	قـــــاپ و پاژنـــــەیی: پەیوەندی ئێسکی قـاپ و ئێسکی پاژنەیی پـێ قـاپ و لاقی
Talofibular	كعبي شظوي	قـــــاپ و تەڵـــــەزمی: پەیوەندی قاپ و تەڵزمە ئێسك
Talomavieular	كعبي زورقي	قـــــاپ و بەلـــــەمی: پەیوەنـدی ئێـسکی قـاپی پێ و ئێسکە بەلەمی
Talotibial	كعبي قصبي	قـــــاپ و لـــــوولاقی: پەیوەندی ئێسکی قـاپ و ئێسکی لوولاق
Talus	الكعبي	ئێسکی قاپ، قاپی پێ
Tama	تــورم (انتفــاخ) القــدمين	قاچ و لاق ئاوسان

	والساقين	
Tamrimd	تمر هندي	تەمری هندی
Tambour	دف، طبلة	دەف، تەپڵ
Tame	داجن، أليف	کەوی،ماڵی، رام
Tampon	حشوة	١- تۆپەوانە (لە لۆکە، ئیسفەنج یان جۆرە ماددەی تر کە دەئاخنرێتە ناو لووت، کیلك یان بۆشایی تر، ٢- تۆپەوانەی تێ ئاخنین
Tamponade	حشو	ئاخنین بە تۆپەوانە
Cardiae T.heart tampouade	إنضغاط قلبي حاد: ويحصل عند انصباب سائل داخل التامور، أو تجمع الدم فيه (التامور) نتيجة تمزق القلب أو شريان اكليلي	تیژە پەستێورانی دڵ: لەکاتی ڕۆژانی شلێك لەناو تاموردا، یان خوێن لە (تامور)دا کۆبوونەوە، لەئەنجامی دڕانی دڵ یان شاخوێنبەردا ڕوودەدات
Chramic t	إنضغاط قلبي مزمن: يحدث نتيجة تكلس التامور	دڵ پەستێورانی درێژخایەن: لەئەنجامی کلسانی تاموردا ڕوودەدات
Tampouing, tamponmeud	حشو	ئاخنین بەتۆپەوانە: بۆ خوێن وەستانەوە.. هتد

Tam	١- يدبغ ٢- يسفع بالتعريض لأشعة الشمس ٣- سفعة أو سمرة تكتسبها البشرة بسبب التعرض لأشعة الشمس	١- خۆشكردن، دەباخكردن ٢- پێست ڕەنگكردن بەدانە بەر خۆر یان بەدەستكرد بەدانە بەر چرایەكی خۆری (sun lamp) ٣- ئەو ڕەنگەی پێست دەیگرێت بەم جۆرە
Tank	صهريج، خزان	عەمار (بۆشلە)، تانكی، مۆژ
Tanmate	تانيت: املاح حامض التانيك	تاننات، تانێت: خوێی ترشی تانیك
Tantalum	تنتالوم	تانتالۆم: توخمێكی كانزای دانسقەیە هێمای كیمیاییەكەی (Ta) و گەردیلە ژمارەكەی (٧٣) و كێشی گەردیلەیی (١٨٠,٨٨)ە ڕەنگەكەی سپی زەیتونی زۆر سەختە و دەشێت بكێشرێت و چەكو شخۆرە (كوتۆكە)
Tantrum	شراسة، نوبة غضب	دڕی، ڕق، قین: دەربڕینی تووڕەیی بەجۆرێك داگیرنەكراو و

		هەنـــدێ جـــار دەســـت وەشاندنیـــشی لەگەڵدایـــە لەلایەن منـاڵ یـان ئـەقڵ تێکچوونەوە دەکرێت
Tap	بزل، قرع، صنبور	شیرك
Tapeinoeaphaly	تسطح الرأس	سەرتەختی، سەرپانی
Tapetum	بساط	بەڕە
T.eoroideae	بساط المشيمية	بەڕەی کۆرۆید (هاوەڵ)
T.fibrosum	بساط	ڕیشاڵە بەڕە
T.nigrum	بساط أسود	بـــەڕە ڕەشـــە: چـــینی دەرەوەی تۆڕەی چاوە
T.ventriculi	بساط بطين	زگۆڵە بەڕە: سیستەمێکە لەڕیـــشاڵی ســـپی کـــە توێکڵی قاشی پێشەوە بە تـوێکڵی قاشـی پـشتەوەی مێشك دەگەیەنێت
Tapeworm	الدودة الشريطية	کرمـی شـریتی، شـریتە کرم
T. armed = T.solium	الدودة الشريطية المسلحة	کرمی شریتی چەکدار
Taphophobia	رهبة (رهاب) الدفن حيا	زینـــدە بەچـــاڵە ترســـێ: ترســـی زینـــدە بەچـــاڵ بـوون، ترسـی نەخۆشـی لـەوەی کـە بەزینـدوویی بخرێتە گۆڕەوە
Tar	قطران	قەتران، قیر
T. Coal	قطران الفحم	قەترانی ڕەژوو
T. Gas	قطران الغاز	قەترانی گاز
T. Pine	قطران الصنوبر	قەترانی کاج (سنەوبەر)

Tarantula	طرنطلة، نوع من العناكب السامة	تـــــــــــــــارانتولا: جالّجالۆكەيـــــــــــەكی ژەهراوییە
Tardive	متأخر، أجل	درەنگ، درەنگ پێچوو
Tare	وزن الفارغ وزن الوعاء الذي يحتوي المادة المواد وزنها لأسقاطه من الوزن الكلي	بۆشە كێش، پارسەنگ: كێشی قاپ یان ئەو دەفەرەی شتێكی تێ كراوە بۆ كێشان بۆ ئەوەی لەدواییدا دەربكرێت
Target	هدف	نیشان، ئامانج
Tarsadeuitis	التهاب غضروف الجفن وغدده	هەوكردن (داگیرسان)ی كرِكرِاگەی پێڵوو لووەكانی چاو
Tarsal	كافلي، متعلق بغضروف الجفن	قولی، قولە پێی، پەیوەندی كرِكرِاگەی پێڵو
Tarsale	عظم الكاحل: احدى عظميات الكاحل (رسف القدم)	قولە ئێسك، ئێسقانێكی قولە پێ (خركە یان خرتكە)
Tarsalgia	وجع الكاحل	ژانی قولە پێ: دەمار ئێشەی قاچ لەگەڵ پان (تەخت) بوونەوەی كەوانەكەی
Tarsectony	١- استئصال غضروف الجفن ٢- استئصال الكاحل	١- برِینی كرِكرِاگەی پێڵوو ٢- برِینی قولە پێ
Tarsitis	التهاب غضروف الجفن	١- هەوكردنی كرِكرِاگەی

		پێڵو ٢- هـــــــــــــەوکردنی (ســووتانەوە)ی کــەناری پێڵو
Tarso-,	سابقة بمعنى ١- جفن ٢- كاحــل (متعلــق بعظــام الكاحل)	پێـــشبەندێکە بـــەمانای پێڵـــوویی، پەیوەنـــدی قولەپی
Tarsoclasis	كسر الكاحل	قولـــــەپێ شـــــکاندن (بەبرینسازی)
Tarsomalacia	تلين غضروف الجفن	نەرمبوونـــــــــــەوەی کرکراگەی پێڵو
Tarsomegaly	تــضخم الكاحــل: وخاصــة عظم العقب	قولــە پــێ زلی، زلبــوونی خرکــەی پــێ بەتایبــەتی ئێسکی پاژنە
Tarsometatarsal	كاحلي مسطي	قوله پێ وشانه پێی
Tarsoorbital	غضروفي حجاجي	کرکراگــە پێڵـو و کالانــە چاوی
Tarsophalangeal	كاحلي سلامي	قول و پەنجە پێ
Tarsorrhaphy	رفــو (خياطــة) غــضروف الجفن	دروونــەوەی کرکراگــەی پێڵو
Tarsotarsal	كاحلي كاحلي	قول و قولی
Tarsotibial	كاحلي قصبي	قول و لوولاقی
Tarsotony	شق غضروف الجفن	هەڵــدرینی کرکراگــەی پێڵو
Tarsus	الكاحل، غضروف الجفن	قـــــول، قولـــــە پـــــێ، کرکراگەی پێڵو

Tarsus blaphararum	غضروف الجفن	كرکراگەی پێلو
Tartar	١- الطرطر، الدردي: راسب يتكون في براميل الشراب وعبارة عن ثنائي طرطرات البوتاسيوم الخام ٢- القلاح: القشرة التي تترسب على الأسنان المهملة	١- خلتەی مەی (شەراب) کە بریتییە لە بایتەرتەراتی پۆتاسی خاو ٢- بەلخی ددان: ئەو توێژە ڕەقەی لەسەر ددان پەیدادەبێت کەپاك ڕانەگیرێت
Cream of tartar	زبدة الدردي	کرێمی تارتار: بایتەراتی پۆتاسە
Tartar emehe	الطرطير المقئ: طرطرات البوتاس والأثمد (الأنتيمون)	تەرتاری ڕشێنەوە: بریتییە لە تەرتەراتی پۆتاس و ئەنتیمۆنی
Tartarate	طرطيرات: أي ملح من املاح حامض الطرطريك	تارتارات: هەچ خوێیەکی ترشی تارتاریك
Taste	طعم، ذوق	تام، چەژ، چێژ
Tasteblindness	عمى الذوق	چەشی کوێری: تام نەکردنی هەندێ ماددەی وەك (فینایل سایۆ کارباماید) تایبەتێکەکە بە پێی یاسای (مەندڵ) بە میرات دەمێنێتەوە بۆ وەچە
Tattooing	وشم	خالکوتان
Tourophobia	رهبة (رهاب) الثيران	لە کەلە گا ترسان: ترسێکی نەخۆشە لە کەلەگا
Tauto- tautomenial	سابقة بمعنى نفس متعلق	پێشبەندێکە بە مانای

	بنفس الحيض	هەمان پەیوەندی هـەمان بێ نوێژی (عوزر)
Tautomeral	لنفس الجانب	هی هەمان لا
Taxis	رد، انتحاء	گێڕانــەوە، گەڕاندنــەوە، خــــستنەوە شــــوێن (ی پێشو بە دەست، بۆ) ١- ئەندام یان بەشێکی لە شوێنی خـۆی نـەماو یـان جــوولاو دەوترێــت وەك گێڕانـەوە یـان خـستنەوە شوێنی خۆی قۆڕی ٢- وەلامدانـــــــــــەوە (بەدەنگـــەوە هـــاتن)ی خۆنەویــستی زینــدەوەر بەشـــــوێن گـــــۆڕین چ بـەرەو.. یـان دوور لـە... (stimnlus)ێك
-taxis, -taxy	لاحقــة بمعنــى انتحــاء أو بمعنى تبديل الموقع إستجابة لحافز معين نحـو... أو بعيـدا من... وبصورة لاارادية	پاشگرێکە، پاش بەندێکە مانــای شــوێن گــۆڕینی خۆنەویستەیە لە وەلامی (stimnlus)ێکــــــــدا چ بـــەرەو ڕووی یـــان دوور لێی
Taxomony	علــم التــصنيف، تــصنيف النباتات والوحيوانات	پـــۆلێنزانی، پۆلانـــدن: بەتایبـــەتی پـــۆلێنی گیانــەوەر و ڕووەك بــۆ چـەند کۆمـەڵێك بـەپێی

		مــەرجی تایبــەتی بــۆ ئاسانکردنی خوێندنیان، تاکسۆنۆمی
Tea	شاي: ١- أوراق نبــات الــشاي ذات الخاصية المنبهة ٢- نقيــع نبــاتي يــستعمل كمشروب	چا، چای: ١- گەڵا چای وریاکەرەوە ٢- چـای هـەچ ڕووەکێـك کـە بـۆ خواردنــەوە لێ دەندرێت
Tears	دموع	فرمێـــسك، ئەســـرین، ڕۆندك
Crocodile tears	دموع التماسيح	فرمێـــسکی تیمـــساح: لەهەنـــــدێ کەســـــی دووچاری شـەپڵەی ڕوودا هـەڵڕژانی هەنـدێکی زۆر فرمێسك جارجار بـەدی دەکرێـــت لەکاتێکـــدا کـــــەتامی هەنـــــدێ خواردەمەنی دەکەن
Teachers nodes	عقدة المعلمين	گرێی مامۆستایان
Singers nodes	عقدة المغنين	گرێـــی گۆرانبێـــژان: گرێیـەکی سـپییە لەسـەر ژێی دەنگی ئـەو کەسانە بــەدیار دەکــەوێت کــە ئێجگـــار زۆر دەنگیـــان بەکار دەهێنن
Tease	يمزق	شـــیتاڵکردن: بـــەنووکی دەرزی شـــــیکردنەوەی ڕیشاڵی هەنـدێ شانە بـۆ

		سـەیر کردنــە بــە میکرۆسکۆپ
Teaspoon	ملعقة شاي	کەوچـکی چـا: کـە نزیکـەی چـوار (مـل) دەگرێـت یـان درامێکـی شلە
Teat	حلمة	گۆی مەمك
Technic = technique	تقنية، صنعة	تـەکنیك: چـۆنیەتی، شێواز یان ڕێگەی کردنی یان دروستکردنی شتێك لە هەرچی جۆرێك
Techmical	تقني	تەکنیکی، هونەری
Techniciam	تقـني: شـخص خـبير في، ومـدرب علـى التفـصيلات التقنية لأحد الحقول الطبية علـم الأمـراض، علـم الأشـعة ... الخ	تـەکنیکار، هونـەرکار: کەسـێکی پـسپۆڕ و مەشـقدار و لەچـۆنیەتی هونـەری هەنـدێ بـواری پزیـشکی (medical field) وەك زانـستی نەخۆشـی، تیـشکزانی ڕۆنتگەن..هتد
Technologist	عالم التقنيات، تقني	تـەکنۆلۆجیزانی، تەکنیکار
Technology	علم التقنيات	تێکنۆلـۆجی، زانـستی زانیاری، زانیینی زانستی
Tachy caphaly = scapho cephaly	رأس زورقي	سەر بەلەمی
Teeorial	سقفي، غطائي	مییـچی، سـەربانی،

		سەرپۆشی پەردەیی
Tectorium = the membrame of corti	مسقف، غشاء كورتي	میـیچ، سـەربان، پـەردەی کۆرتی
Tecum	سقف، غطاء	بـان، میـیچ، سەرپۆشـی، پەردە
Teeth, pl of tooth	اسنان، جمع سن	ددانەکان، کۆی ددان
Teething	تسنين	ددان ڕووان، ددان هــاتن، ددان دەرهاتن
Tegmen	غطاء	سەرپۆش، پەردە
Tegmem tympani	غطاء طبلي	تەپڵە سەرپۆش
Tegmen ventri-quarti	غطاء البطين الرابع	ســـــەرپۆش (بــــــان)ی زگۆڵەی چوارەم
Tegmental	غطائي	سەرپۆشی، پەردەیی
Tegmentum	١- غطاء	١- سەرپۆش، پەردە ٢- ســـەرپۆش (پـــەردە) ســـنجاوی (بـــۆر)ەکـــەی ژوورو کـــە پێـــچکەکانی مێشك دادەپۆشێت
Tegmentam auris	الغشاء الطبلي	پەردەی گوێ
Tegument	جلد	پێست
Tegumental	جلدي	پێستی
Tegumentary	جلدي	پێستی، پەیوەندی پێست
Tela	نسيجة	شانە
Tela aramia	نسيجة العنكبوت	تەونی جاڵجاڵۆکە
Tela salcutamea	نسيجة تحت الجلد	شـــانەی ژێـــر پێـــست، تەونی ژێر پێست
Telagia = refered	ألم بعيد عن مركز الأفة	ئـــــازارێکی دوور لـــــە

pain		مەڵبەندی دەردەکەوە
Telaugiectasia	توسع الأوعية الشعرية توسع الشعيرات	فراوانبـــــــــــوونی موولوولەکانی خوێن
Telanglectasis	توسع الأوعية الشعرية توسع الشعيرات	فراوانبـــــــــــوونی موولوولەکانی خوێن
Telungiitis	التهـاب الـشعيرات، التهـاب الأوعية الشعرية	هـــــــــــەوکردنی (ســــــــووتانەوە)ی موولوولەکانی خوێن
Telangioma	ورم الأوعيـــــة الـــــشعرية المتوسعة	پـــەنامی موولوولـــەکانی خوێن (تێلا نجیۆما)
Telangiosis	داء الأوعية الشعرية	دەردە (نەخۆشـــــــــی) موولوولەکانی خوێن
Tele-,	سابقة بمعنى نهائي أو بعيد	پێـــشگرێکە بـــــەمانای دووری، کۆتایی
Telecardiogram	مخطط قلبي بعيد	تەلـــــە کـــــاردیۆگرام: ئامرازێکـــــە لەســـــەر شـــــریتێك دوور لـــــە نەخۆشەکە تۆمار دەکات
Telecardiography	تخطـيط القلـب عـن بعـد تخطيط قلبي بعيد	تەلـــــە کـــــاردیۆگرافی: بـــــــــــەکارهێنانی تەلەکاردیۆگرام بۆ تۆمار کردنی کاری دڵ
Telecardiophone	جهاز تضخيم اصوات القلب لكـي تكـون مـسموعا بعيـدا عن المريض	تەلـــــە کـــــاردیۆفۆن: ئـــامرازێکی بـــۆ گـــەورە کردنـــی دەنگـــەکانی دڵ (بـــۆ ئـــەوەی دوور لـــە نەخۆشـــەکەوە گـــوێگر گوێیان لێ بێت

Telekimesis	التحريك عن بعد	لـه دوورەوە جووڵانـدن: ئـەو هێـزەی هەنـدێك دەڵێن هەیانە و دەتوانن شت بخەنـە جووڵـە لـە دوورەوە بـێ دەسـت لێدانیان
Telencephalon the and brain	الدماغ النهائي	دوا مێـشك: بەشـی پێـشەوەی مێـشکی پێشەوەی سـەرەتایی کـە لـەوەدوا دەبێتـە قاشـەکانی بـۆنکردن، تـوێکڵی مێـشك و تەنـە هێڵـدارەکان (corpora striata)
Teleology	الغائيـة: مبـدأ الأسـباب النهائيـة أو التكيـف لغايـة معينة	مەبەسـتزانی، تێلیۆلـۆجی: ڕاڕەو (بـڕوا یان ئایینی)ی ئەوەی کـە شـت (و بەتایبـەتی سروشـت یـان کردەوەکـانی) ئاڕاسـتەی مەبەسـتێك کـراون، یـان بـڕوا بـەوەی کـە گـشت شـتێك لەسروشـتدا دانـدراوە بـۆ هێنانـەدیی ئامانجێکی تایبەتی
Telepathy	التخـاطر، اتـصال الخـواطر، قراءة الأفكار	تەلـە پاسـی، بیرخوێندنـەوە، بـیر

		گواستنەوە: کاری بیری کەسێك لەسەر بیری یەکێکی تر (چ بەڕاستی یان بەفەرەزی) لە کاتێکدا کە دوو کەسەکە ماوەیەکی باش لەنێوانیاندایە کە لە یەکتریان جیا دەکاتەوە و بەبێ ئەوەی چ هۆیەکی هەست کردن بەکاربهێنرێت
Teleradiography = teleroetgenography	تصوير شعاعي عن بعد	لەدوورەوە تیشکە وێنەگرتن، تەلە ڕادیۆگرافی: تیشکە وێنەگرتن لەکاتێکدا کە لوولە (tube)ەکە دەوری شەش پێ لە نەخۆشەکەوە دوورە
Telesthesia	الحس عن بعد	لەدوورەوە هەست پێکردن (پێزانین)
Teletherapy	المعالجة عن بعد	لەدوورەوە چارەکردن
Tellurium	تلوريوم، عنصر شبه فلزي	تیلوریۆم توخمێکی نا یان نیمچە کانزایە هێماکەی (Ta)ە، کێشی گەردیلەیی (١٢٧,٦١) ە و گەردیلە ژمارەکەی (٥٢)ە

Telo-,	سابقة تعني، العلاقة بالبعد، بعيد	پێـــــشگرێکه مانـــــای پەیوەندی بە دوورییەوە نیشان دەدات
Teledendron	تـــشجرات نهائيـــة، اســـتطالة طرفيـة: احـد الفـروع النهائيـة الكثيرة لمحور عصبي	دوا لقوپۆپـەکان: لقێـك لەزۆر لە لقە دواییەکانی دەمـــــار تەوەرەیـــــەك (axon)
Telophase	الطـور الأخـيرة في الأنقـسام الخيطي	تێلـــۆفێز: دوا قۆنـــاغی دابەشبوونی خانە
Temper temperament	طبع، يسقى الفولاذ، مزاج	خـوو، ئـاودان (ی پـۆلا) میزاج، تەبیات
Biliouo temp	مزاج صفراوي	زەرداوە سروشت
Lymphathe temp	مزاج لمفاوي	لیمفە سروشت
Melandhoze t.	مزاج سوداوي	خەمۆکـــە (ڕەشـــبینە) سروشت
Nervous temp	مزاج عصبي	دەمارە سروشت
Phlegmatic temp.	مزاج بلغمي	بێهۆشە سروشت
Sanguinaus temp.	مزاج دموي	خوێنینە سروشت
Temperature	حرارة	گـەرمی: پلـەی گـەرمی یـــان ســـاردی هەســـت پێکراو
Absolute temperature	حرارة مطلقة	گــــەرمی بـــێ پایـــان (پـەتی): ئەوەیـە کەلـە ســـفری پـــەتی (- ٢٧٣° سـەدی)یـەوە دەسـت پـێ دەکات
Basal temp.	حرارة اساسية	گـــــەرمی بنـــــەڕەتی

		(بنچینەیی)
Body temp	حرارة الجسم	گەرمی لەش
Critical temp.	حرارة حرجة	گەرمی شلۆق: ئەو پلەی گەرمییە کە دەشێت گاز بە پەستاوتن ببێت بەشلە لە خواریەوە
Maximum temp.	حرارة عظمى (قصوى)	بەرزترین گەرمی
Mimimum temp.	حرارة دنيا	نزمترین گەرمی
Mean temp.	حرارة وسطي	نێوانە گەرمی، گەرمی تێکڕا: پلەی گەرمی تێکڕایی لە ناوچەیەکدا بۆ ماوەیەکی تایبەتی دانراو
Normal temp.	حرارة سوية	گەرمی ئاسایی: پلەی گرمی تەنی مرۆڤ لە تەندروستیدا کە دەکاتە (٣٧ْ) سەدی
Optimum temp.	حرارة مثلى	گەرمیی نموونەیی
room temp.	حرارة الغرفة	ژوورە گەرمی، گەرمی ناوژوور: پلەی گەرمی ئاسایی لەناو ژوورێکدا، (٦٥ - ٨٠ْ) ف
Subnormal temp.	حرارة تحت (دون) السوية	گەرمی ژێر ئاسایی
Template	قالب، نموذج	قاڵب، نموونە
Temple	صدغ	لاجانگ
Temporal	١- صدغي ٢- وقتي، وقت، زمني	١- لاجانگی، پەیوەندیدار بە لاجانگەوە

		٢- كاتی، دەمی
Temporalis, temporary	العـضلة الـصدغية وقـتي، زمني	ماســـولكەی لاجـــانگ، لاجانگـە ماسـولكه كـاتی، دەمی
Temporoauricular	صدغي أذني	لاجانگ و كوێیی
Temporfacial	صدغي وجهي	لاجانگ و ڕوویی
Temporofrontal	صدغي جبهي	لاجانگ و ناوچەوانی
Temporonalar	صدغي وجني	لاجانگ و گۆنەیی
Temporomandibular	صدغي فكي اسفل	لاجـانگ و شـەویلاگەیی خـــوارویی: پەیوەنـــدی لاجـانگ و شـــەویلاگەی خوارو
Temporomaxitary	صدغي فكي أعلى	لاجـانگ و شـــەویلاگەی ژوورویـــی: پەیوەنـــدی لاجـانگ و شـــەویلاگەی ژوورو
Temporoccipital	صدغي قذالي	لاجانگ و پشته سەری
Temporoparietal	صدغي جداري	لاجانگ و دیوارەیی
Temporopontine	صدغي جسر	لاجـــــانگ و پـــــردی: پەیوەندی قاشه لاجانگی مێـــشك و پـــرد (ەكـــەی مێشك poms)
Temacious	لزج، متين	لینج، سەخت، تورت
Temaeity	متانة	سەختی، تورتی
Tenaculum	مقبض	دەســك: ئــامێرێكی وەك قولاپـــە بـــۆ گـــرتن و ڕاگرتنــــــی بەشـــــێك

		لەبەشەکانی لەش
Tenalgia	وجع الوتر	ژانە ژێ، ژێ ئێشە
Tenderness	ايلام	ئـــــــــازاردان: هەســـــــــتەوەرییەکی نائاسایی بۆ دەست لێدان و دەســـــت پیانـــــان و پەستاوتن
Rebound tenderness	ايلام مرتد	ئازاردانی گەڕاوە: هەست بـــەژان کـــردن لەگـــەڵ لابردنی دەست (پەستان) لەسەر شوێنێك
Tendinitis	التهاب الوتر	هەوکردن (سووتانەوە)ی ژێ
Tendinous	وتري	ژێیەکی
Tendo-,	سابقة بمعنى وتري	پێــــشگرێکە بـــــەواتا ژێیەکی
Tendo = tendon	وتر	ژێ
Tendolysis	حل الوتر	ژێ بـــــەڕەڵا کـــــردن: برینکارییـــە کـــە بـــۆ بەڕەڵلا کردنی ژێی لکاو لە لکاوی
Tendon	وتر	ژێ
Achilles tendon		ژێــی ئەشــیل: ئــەو ژێ بەتینــەی ماســولکە ســێ ســـەری پووزەکـــە بـــە پاژنەوە چەسپاوە

Cordiform tendon of the diaphragm	وتر الحجاب الحاجز	پەتە ژێی ناو پەنچك: چەقە ژێ یەکی تەنکی سێ پەڕەییە لە ناوەڕاستی گومەزەکەی ناوپەنچکدا کە دەکەوێتە ژێر پەردەی دڵەوە و پێوەی لکاوە بەجۆرێکی توند
Tenditomy = tenotomy	قطع الوتر	ژێ بڕین
Tendo vaginal	غمدي وتري	کێلان و ژێیەکی: پەیوەندی ژێیەك و کێلانەکەی (بەرگەکەی)
Tendo vaginatis	التهاب الغمد والوتر	هەوکردنی ژێ و کێلان (کالان) هەوکردنی ژێ و بەرگی (کیفی)
Tenectomy	استئصال الوتر	ژێ بڕین
Tenesmus	زحير	سکچوون: قەوەتکردنی پڕ ژان و بێهودە لە سەر پێشاو چ لەکاتی پیسایی کردندا یان لەمیز کردندا
rectal tenesmus	زحير مستقيمي	ڕیکە سکچوون: قەوتکردنێکی درێژخایەن و بێهودە لە سەر پێشاو بۆ بەتاڵکردنەوەی ڕیخۆڵە

Vesical tenesmus	زحير مثاني	میزڵدانە سکچوون: ئەو قـــوەتکردن و ژانـــەی هەنـــدێ جـــار لـــەکاتی چوونە سـەر پێشاو بـۆ میـــز کـــردن مـــەردوم سەغلەت دەکات
Teniacide	مبيد الشريطيات	کرمـــە شـــریتی کـــوژە، دەرمانێك بۆ فەوتانـدنی کرمی شریتی
Teniafuge	طارد الشريطيات	کرمـە شـریتی دەرکـەرە، کەرمـە شـریتی ڕەوێـن، دەرمانی کرمە شریتی
Teno-,	سابقة بمعنى وتري	پێـــشبەندێکە، بـــەمانای پەیوەندی بە ژێیەکەوە
Tenodyria	ألم الوتر	ژێ ئێـــشە، ژانـــە ژێ، ئازاری ژێ
Tenonedomy	استئصال الوتر	ژێ بـــــڕین: بڕینـــــی هەنـدێك لـە ژێیـەك بـۆ مەبەســـــــــــــتی کورتکردنەوەی
Tenontitis	التهاب الوتر	هەوکردنی ژێ
Tenonto-,	سابقة بمعنى وتري	پێـــــشبەند بـــــەمانای پەیوەندی بە ژێیەکەوە
Tenontodynia	الم الوتر	ژانە ژێ، ئازاری ژێ
Tenoplasty	تقويم الوتر	ژێ ڕاســــــتکردنەوە، تینۆپلاســـتی: کردنـــی

		برینکارییـــەکی پلاســتی لەسەر ژێ
Tenorrhaphy	رفو (خياطة الوتر)	ژێ درووونەوە
Tenositis	التهاب الوتر	هەوکردنی ژێ
Tenostosis	تعظم الوتر	بوونە ئێسکی ژێ
Tenosuture, tenorrhaphy	خياطة الوتر	ژێ درووونەوە
Tenocynovitis	التهاب غمد الوتر	هـــــــــــــــەوکردنی (ســـووتانەوە)ی کـــێلان (بەرگ)ی ژێ
Adhesive t.	التهاب غمد الوتر اللاحق	هـەوکردنی کێلانـی ژێـی لکاو: ژێ کە بەند دەبێت و لە جووڵە دەکەوێت
Tenotome	مبضع الوتر، مشرط الوتر	نەشتەری ژێ
Tenotomy	قطع الوتر	ژێ بڕین: بڕینی ژێیـەك وەك بـۆ ڕاسـتکردنەوەی خێلـی یـان قـاچ گێـڕی (elubfoor)
Tense	متوتر، وتر	کرژ
Tensiometer	مقيـــاس التـــوتر الـــسطحي (للسوائل)	ڕوو کرژی پێوی (شل)
Tension	توتر	کرژبوون
Arterial tension	توتر شرياني	خوێنبەرە کرژی
Electric tension	التـــوتر الكهربـــائي، القـــوة الحركة الكهربائية	کارەبـــا کـــرژی، هێـــزی جووڵێنی کارەبایی
Gaseous tension	توتر غازي	گازە کرژی
Intra – ocular t.	التوتر داخل مقلة العين	کرژیی ناو گلێنەی چاو
Intravenous t.	توتر وريدي	خوێنهێنە کرژی

Musculor t.	توتر عضلي	ماسولکە کرژی
Surface t.	توتر سطحي	ڕووە کرژی
Tensor	موتر	کرژکەرە
Tensor muscle	عضلة موترة	ماسولکە کرژکەرە، کرژە ماسولکە
Tent	١- خيمة ٢- فتيل	١- چادر، خێوەت ٢- پلێتە (دەخرێتە ناو برینەوە بۆ کوێرنەبوونەوەی)
Oxygen tent	خيَمة الأكسجين	چادر (خێوەت)ی ئۆکسجینی: جۆرە چادرێکە لەسەر جێگای نەخۆش هەڵدەدرێت و پەیتا پەیتا ئۆکسجینی پێدا دەبرێت بۆ ئەوەی نەخۆشەکە هەڵی بمژێت
Tentacle	لامسة، القرن الحساس (للحشرات)، مجسة	شاخی هەست، شاخۆچك: ئەندامێك بارێکی وەك قامچییە بۆ هەست پێکردن، بێ بڕبڕەکان (ئەو گیانلەبەرانەی بڕبڕەیان نییە وەك مێروو هتد) بەکاری دەهێنن
Tentative	تجريبي وقابل للتغير	ئازمایشتی، ئەزموونی
Tenth meter	جزء من عشرة ملاين جزء من الملمتر	دەملیۆنیەکی ملی مەترەیەك، ئەنگۆسترۆمێك

Tentorial	خيمي	چادری، پەیوەندیدار بە چادرەوە
Tentigo = Lust	الشبق، شهوة الجماع	بەبایی، حەشەرێتی، ئارەزووی جووتبوون
Tentorium	خيمة	چادر
T. cerebelli	خيمة المخيخ	چادری مێشكۆلە: بەشێكە لە توندە دێ لەنێوان مێشك و مێشكۆلەدا
T. of the hypo-physis	خيمة النخامية	چادری پێتویتاری
Tentum = the penis	القضيب	چووك (كێر)
Tephromyeltin	التهاب سنجابية النخاع	هەوكردنی سنجاوی دڕكەمۆخ
Tephrosis	ترميد	خۆڵە مێشاندن، كردن بە خۆڵەمێش
Tepid	فاتر	شلەتێن: لەنزیكی پلەی گەرمی خوێندا
Tepidarium	حمام فاتر	گەرماوێكی شلەتێن
Ter-,	بادئة بمعنى ثلاثي	پێشگرێكە، بەمانای سیانی، سێ جاری
Teras	مسخ حميلي	دەعبا
Terata, pl of teras	مخلوقات عجيبة	دەعبا
Teratism	مسخ، تشوه ولادي	بوونە دەعبا، شێوانی زایینی
Terato-,	سابقة بمعنى مسخي	پێشگرێكە، بەواتا دەعبایی
Teratogenesis	تكوين المسخية	دەعبایی پەیدابوون

Teratogenic	ماسخ	شێوێن، وێنە و ڕوخسار گۆڕ
Teratology	علم المسوخ والتشوهات: ذلك الفرع من علمي الأجنة والأمراض الذي يبحث عن شذوذ النمو والتشوه الولادي	شێواندن و ڕوخسارگۆڕینزانی: ئەو بەشەی دوو زانستی کۆرپەلە و دەردزانییە کەلە نائاییێتی گەشە و شێواندنی زایینی دەدوێن
Teratoma	ورم مسخي: ورم حقيقي متألف من عدة أنواع من الأنسجة كالأسنان، الشعر أو مواد أخرى من غير المألوف تواجدها في القسم الذي ينمو فيه الورم	تێراتۆما: پەنامێکی ڕاستەقینەیە و لەچەند جۆرێك شانە پێکهاتووە وەك ددان و موو و ماددەی تری کەی کە بەشێوەی ئاسایی لەو بەشەدا نابن کە پەنامەکەی تێدا پەیدا بووە.
Teratophobia	رهبة المسوخ، رهبة ولادة مسخ: التخوف الشديد من الخلوقات المشوهة أو تخوف الحامل من ولادة مسخ	شێوان و وێنەگۆڕدراوە ترسێ: زۆر ترسانە لە دەعبا شێواوەکان یان ترسی ئاوسە لەشێواوبوون
Terotosis	تشوه ولادي، مسخية	شێوانی زایینی، ڕووخسار گۆڕکێ
Terbium	تربيوم	تەربیۆم، توخمێکی کانزایی دانسقەیە هێمای Tb، گەردیلە ژمارەکەی

		٦٥ و كێـــــــــــــــشی گەردیلەییەكەی (١٥٩,٢)ه
Terebinthina = turpentine	تربنتين	تەربـــــەنتین: ڕۆنـــــی تەرپەنتین
Terebintine	تربنتين	تەربەنتین
Terebrant, terebrating	ثاقب	كونكـەرە، كـون تێكـەرە، سمۆ
Terebration	ثقب	كـــون، كـــونكردن، كـــون تێكردن، سمین
Teres	١- مدورة، مدملجة ٢- عضلة اسطوانية	١- خڕ، لوولەیی ٢- ماسولكەی لوولەیی
Tergal	ظهري	پشتەكی پەیوەندیدار بـە پشت یان ڕووی پشتەوە
Tergolateral = dorsolateral	ظهري جانبي	پشت و تەنشیتی (لایی)
Terin die	ثلاث مرات باليوم	ڕۆژی سێ جار
Term	حد، أجل، فصل، مدة	ڕادە، سـنوور، مـاوە، كـژ، كات
Terminal	١- نهائي ٢- نهاية، آخر	١- كۆتـــایی، دوایـــین، دوا، كۆتا، پاشین ٢- دوایی، ئەنجام، پایان
Termimation	انهاء، نهاية	دوایـی، كۆتـایی، ئـەنجام، دوایی پێ هێنان، كۆتـایی پـــێ هێنـــان، بڕینـــەوە، بڕانـــەوە، دوایـــی هـــاتن، بەشی دوایی ووشە
Terminology	علم المصطلحات: العلم الـذي	زاراوەزانـــــی، زانــــستی

	يعني بالبحث عن، وتنظيم وبناء المصطلحات	زاراوه: ئەو زانیارەیە کە باس لە هەڵبژاردن، دۆزینەوە، ڕێك خستن و داتاشین و دانانی زاراو دەکات
Termes	الحيض	بێ نوێژی، عوزر، مەهك
Termory	ثلاثي، الثالث	سیانە، سیانی، سێهەم
Terra	ارض، تربه	زەوی، خالك، گڵ
Terra alba	طين ابيض، كاولين	گڵە سپی، کائۆلین
Terracing	الخياطة بعدة صفوف أو بعدة طبقات	ڕیز لە دوای ڕیز یان چین لە دوای چین دروونەوە، بەچەند ڕیز یان چینێك دروونەوە
Terror	رعب، ذعر	ترسی زۆر
Tertion	ثلث	ڕۆژە نارۆژەیی: هەر ڕۆژە نارۆژێك پەیدا دەبێتەوە
Tertian fever	حمى الثلث	تای ڕۆژە نارۆژەیی، سێبەڕۆ
Tertiary	١- الثالث (حسب الترتيب) ٢- ثلاثي: مكون من ثلاث عناصر أو يحتوي على ثلاث مجاميع جذريه	١- سێهەم، سێهەمین، سیانی، سیانە ٢- سیانی: لە سێ توخم پێکهاتوو یان لەسێ کۆمەڵە ڕەگ پێکهاتوو
Tessellated	مقسم مربعات (كلوحة الشطرنج)	دامەیی
Test	اختبار، تجربة	تاقی کردنەوە، ئەزموون

Test card	بطاقة اختبار	کارتی تاقی کردنەوە: (بۆ چاو تاقی کردنەوەیە)
Test meal	وجبة اختبار	ژەمی تاقی کردنەوە: ژەمە خواردنێکی تایبەتییە بۆ مەبەستی تایبەتی بەکاردێت
Test types	حروف اختبار	تیپی (پیتی) تاقی کردنەوە
Testa	قشر، صدفة	توێکڵ، سەدەف
Testa ovi	قشر البيضة	توێکڵی هێلکە
Testalgia	وجع الخصية	ژانە گون، گون ئێشە
Testectomy	استئصال الخصية، خصي	گون بڕین، خەساندن
Testes	خصى	گونان
Testicle	خصية	گون، تاکە گون، هێلکە گون، باتوو، ووتە
Testicle ectopic	خصية منتقلة، خصية هاجرة	گونی گواستراوە، گونی مشەخت: ئەو گونەیە کە لە شوێنی ئاسایی خۆیدا نییە و کەوتۆتە شوێنێکی تری نائاساییەوە
Testicle Inverted	خصية مقلوبة	گونی سەرەو خوار (هەڵگەڕاوە)
T. retained	خصية محتبسة، خصية غير نازلة	گونی قەتیس، گونی دانەکەوتوو
T. Undescended	خصية غير نازلة	گونی دانەکەوتوو: ئەوەی پێیی نەکراوە

		دابەزێتە ناو توورەکەی گونەوە (توورەکەی گون) و قەتیس ماوە لەناو لەگەنەدا یان لەناو قەناڵی بن ڕاندا
Testicula	خصوي	گونەکی، گونی، پەیوەندیدار بە هێلکە گونەوە
Testiculoma	ورم خصوي	پەنامی گون
Testis	خصية	تاکە گون، هێلکە گون، باتو، وەتە
Testitis	التهاب بالخصية	هەوکردن (سووتانەوە)ی گون
Testopathy	مرض خصوي، اعتلال خصوي	دەردە گون، نەخۆشی گون (هەچ نەخۆشییەك بێت)
Testosterone	تستوسترون	تێستۆستیرۆن
Tetanal	كزازي	کۆپانەیی، پەیوەندی کۆپانە (دەردە کۆپان)
Tetania = tetany	تكزز	دەردە کۆپان
Tetania gravidarum	تكزز الحمل، تكزز حملي	ئاوسە دەردە کۆپان
Tetania pana-thyropriva	تكزز بعوز جنيبات الدرقية	دەردە کۆپان بە نەبوونی هاوسێکانی دەرەقییە
Tetanic	كزازي	کۆپانەیی، دەردە کۆپانی
Tetaniform	كزازي الشكل	کۆپانە شێوە، ساکۆپانە: لە دەردە کۆپان دەچێت
Tetanism	تكزز	تێتانیزم: شێوەیەکە لە

		ئاسایی کرژبوونی یەکبینەی ماسولکە هەندێ جار لە کۆرپە و ساوادا دەبێت
		ئەو بارە ناساغیانەی لە کوپانە دەچن بەلأم میکرۆبەکانی بوونە هۆیان ئەوانەی کۆپانە نین (clostridium tetoni) یان پێ دەوترێ
Tetanus	كزاز	کۆپانە، دەردە کۆپان: دەردێکی پەڕۆکی تیژە بەهۆی ژەهر (toxin) ێکەوە پەیدادەبێت کەمیکرۆبی (clostridium tetalli) دروستی دەکات لەناو لەشدا، ماسولکەکان کرژدەبن بەنۆرە
Tetanus infantum	كزاز طفلي	کۆپانەی ساوا
Inoculation teta-nus	كزاز التلقيح	کۆپانەی کوتان: کۆپانەی ئەزموونییە بەکوتان بە میکرۆبی (cl. Tetani) رووتێزاو پەیدا دەبێ
T. meonatorum	كزاز حديث الولادة	کۆپانەی کۆرپەلە، کۆپانەی تازە زاو (نەوزاد)
T. Puerperal	كزاز نفاسي	زەیستانە کۆپانە: ئەوەی تووشی ئافرەتی زەیستان

		دەبێت
T. Traumatic	كزاز شدي	دەردە كۆپـــــــــــانی بەركـــەوتن: ئـــەوەی لـــە پيـــــسبوونی برينـــــەوە پەيدا دەبێت
Tetany	تكزز	دەردە كۆپان
Gastric tetany	تكزز معدي	گەدە دەردە كۆپان
Tetra tanopia	عمى ربعي	چارەكە كوێری
Tetra-,	سابقة بمعنى رباعي، أربعة	پێـــــشگرێكە بـــــەمانای چوار، چوارەم، تێژا
Tetrabasic	رباعي القاعدة	چـــوار بنكـــەيی، چـــوار تفـــتی، چـــوار گەرديلـــە هايـــــــدرۆجين لـــــــە گەردەكەدايـــــــە بـــــــۆ گۆڕينەوە
Tetrabrachius	رباعي الأذرع	چوار قۆڵـە، چوار باڵـە: دەعبايـــەكی ئاولەمـــەيی جمگە چوار باڵی پێوەيە
Tetra chirus	رباعي الأيدي	چوار دەستە
Tetra chromic	رباعي الألوان	چـوار ڕەنگـە: دەتوانێـت هـــەر چـــوار ڕەنـــگ بناسێتەوە
Tetrad	رباعي، رباعي التكافؤ، مربع	چـــوار يـــەك، چـــوارە، چـوارە هـاوهێزی، چـوار گۆشـە: چـوار گۆشـەيەك

		لەخانــە کــە بــە دابــەش کــردن بــە دوو ڕێکــاری تـــــەخت پێکهـــاتووە و ئەمـەش لەهەنـدێ خـڕە میکرۆبدا دەبێت
Tetragonum	مربع	چـوار گۆشـــە، چـوارگە: ماوەیەکی چوارگۆشە
Tetralogy	رباعية	چوارەزانی، تـەترالۆجی، چـــوار توخمـــە، چـــوار نیــــــشانە: پێکــــــەوە هەڵکــــــەوتنی چـــــوار نیــــشانەی نەخۆشــــی لەهەمان کاتدا
Tetralogy of fallot	رباعية (فالو)	تـــەترالۆجی (فـــالۆت): پێکـــەوە هەڵکـــەوتن و کۆبوونـــــەوەی چـــــوار ناتەواوی زگماکی دڵ کە بریتین لە ١- تەنگی خوێنبەری سی یــــان تەنگبوونــــەوەی زمانەی سی ٢- کونی لەمپـەری نێـوان زگۆڵەکان ٣- بەلای ڕاسـتدا چـەرخاوی شـاخوێنبەر بـەجۆرێك کـە خــــوێن لــــە زگۆڵــــەی ڕاستیـــشەوە وەردەگرێـــت بێجگە لە چەپ ٤- لەگـەڵ گـەورە بـوونی زگۆڵەی ڕاستی دڵ

Tetramastia = tetra magia	رباعية الأثداء	چـــوار مەمكـــە، چـــوار مەمكەیی، چوار مەمكی: هـەبوونی چـوار مەمكـە لوو
Tetranapsia	عمى ربعي	چارەكە كوێری
Tetraplegia	شلل رباعي	شەپڵەی چوارپەلەكی
Tetratomic	رباعي الذرة	چوار گەردیلەیی
Tetravalent	رباعي التكافؤ	چوارە هاوهێزی
Tetrophthalmus	رباعي الأعين	چوار چاوە، چوار چاو
Tetrose	تـــتروز: مـــن الـــسكريات الأحاديـــة الـــتي تحتـــوي جزيئتها أربـع ذرات كـاربون فقط	تـــەتروز: لـــە تاكـــە شـــــــــــەكرەكانە (monosucch anide) گەردەكـەی تـەنیا چـوار ئەتۆمی كـاربۆنی تێدایـە وەك ئەریـــــــشـــــــروز (Erythrose)
Tetter	نـــتض، هـــرس، اســـم عـــام للطفـــح الـــذي يظهـــر عنـــد الأصـــابة بعـــدة انـــواع مـــن الأمـــراض الجلديـــة وخاصـــة الحـــلأ والنملـــة داء الـــصدف وكلها تمتاز بالحكة الشديدة	پەڵـە: زاراوێكـی گـشتییە بـۆ لـیری چـەند جۆرێـك لە نەخۆشـی پێـست وەك تامێـسك، بـییرۆ لەگـەڵ دەردە ســـــــــەدەف و گشتیـــشیان خرۆشـــیان زۆرە
Texis	حمل، حبل	ئاوسی، زگپڕی

Textoma	ورم نسيجي	تێكستۆما، شانە ئاوسێ: پەنامێكە پێكهاتووە لە شانەی ئەوتۆ كە بەئاسانی جیادەكرێنەوە
Textaral	نسيجي	شانەیی، تەیمانەیی، پەیوەندیدار بەشانەوە، چنراو
Texture	نسيج	شانە،تەیمانە، تەنراو، چنراو، بافت
Textus	نسيج	شانە، تەیمانە، تەنراو
Thalamic	مهادي، سريري	پەیوەندی سەلامەس
Thalamus	مهاد، سرير، السرير البصري	بیینابییە دۆشەك، سەلامەس: بەشێكە لە مێشك دەكەوێتە بنكەوە وە بەشێكی زۆری دیواری زگۆلەی سێهەمی مێشك پێك دەهێنێت
Thalassemia	فقر الدم البحري	زەریا كەمخوێنی، دەرد یان كەم خوێنی كوولی (Cooly)
Thalassemia Major	فقر الدم البحري الأكبر	دەریا كەمخوێنی گەورە: لە منالێدا پەیدا دەبێت هەمیشە كوشندەیە

Th.Minor	فقر الدم البحري الأصغر	دەریــــا کــــەمخوێنیی بچووك: لە دوو ساڵەییدا دەردەکـــــەوێت بــــە کـەمخوێنی زەردوویـی و جگەر گەورەیی
Thalassophobia	رهاب البحر	دەریـا ترسـێ، فۆبیـاتی دەریا
Thallium	ثاليوم	ســـالێوم: کانزایــــەکی نــەرمی ســپی شــینباوە، نیــشانەکەی هێماکـــەی Ti گەردیلــە ژمارەکـــەی ٨١، کێـــشی گەردیلـــەیی (٢٠٤,٣٩) و کێـشی جـۆری (١١,٨٥)ە
Thanato-,	سابقة بمعنى الموت	پێـــشگرێکه بــــەمانای پەیوەندی بە مردنەوە
Thanatobiologic	متعلق بالموت والحياة	مـــــردن و ژیـــــان: پەیوەندیدار بە مـردن و ژیانەوە
Thanalology	علم الموت: يبحث في مظاهر الموت الجسدي	مەرگزانی: باس لە تەنـە دیاردەکانی مردن دەکات
Thanatomania	هوس الموت	مانیـــــای مـــــردن، ساناتۆمانیا: مانیـای خـۆ یان پیاو کوشتن
Thanatophobia	رهاب الموت	مەرگــە ترســێ، ترســی مردن، ساناتۆ فۆبیا

Thanatophidia	الحيات السامة الميتة	مــــــاره كوشـــــــنده (ژەهراوى)يەكان
Thea = tea	الشاي	چا
Thabaie	أفيوني	تلياكى: پەيوەنديـدار بـە (ئـــەفيون) يـــان لێـــى پەيداكراو
Theca	غمد، غلاف، قراب	كيف، بەرگ، كالان
Theca cordis = the pericardium	حول الغمد	دەورى كيف
Thecitis	التهاب غمد الوتر	هـــەوكردنى كـــالان ژێ، سووتانەوەى بەرگى ژێ
Thecostegnosis	تضيق غمد الوتر	تەنگبوونـــەوەى كـــالانى ژێ، تەســـك بوونـــەوەى بـــەرگى ژێ، كرژبـــوونى كالانى ژێ
Thelaloia	الم الحلمة	ژانى گۆى مەمك، چيـچە ئێشێ
Thelasis, thelasmus	مص، عملية المص	مژين
Thelerethism	انتصاب الحلمة	چيـــچە هەڵـــسان، قيـــت بوونى گۆى مەمك
Thelitis	التهاب الحلمة	هـــــــــــەوكردنى (ســـــووتانەوە)ى گـــۆى مـــــەمك، هـــــەوكردنى (سووتانەوە)ى چيچە
Thelium	حلمة	گۆى مەمك، چيچە
Theloneus	ورم الحلمة	پـــەنامى چيـــچە (گـــۆى مەمك)

Thelorrhagia	نزف الحلمة، نزف حلمي	خوێن هاتن لە چیچە، خوێن هاتن لە گۆی مەمك
Thenar	١- راحة اليد ٢- الية اليد ٣- راحي	١- بەری دەست ٢- لەپی دەست ٣- بەری پێ
Theomania	١- هوس ديني ٢- جنون الألوهية	١- سەودای ئایینی ٢- سەودای خوایەتی: خۆ بەخودازانین
Theophobia	رهبة (خوف) الله	خودا ترسێ، لەخودا ترسان، ترسی خودا (بەجۆرێکی نەخۆشی)
Theorem	قضية	دۆز
Theoretical	نظري	بیردۆزی، لەسەر بیردۆزە دروست کراو (داندراو)، نەزەری
Theory	نظرية	تیۆری، بیردۆز، نەزەرییە
Theo therapy	المعالجة الدينية	چارەکردنی ئایینی: بە نوێژ و لەخودا پاڕانەوە و وەرزشتی ئایینی
Therapeute	علاجي، شاف	چارە سەری، چاککەرەوە

Therapeutics	علم (مبحث) المداواة	چارەزانی، زانیاری چار (ە) کردن: ئەو لقەیە لە پزیشکی کە باس لە چارەکردن یان دەرمانکردنی نەخۆشی دەکات
Th. Alimentary	مداواة غذائية	خۆراکە چارە
Th. Empiric	مداواة عرفية، أو تجريبية	ئەزموونە چارە: چارە کردن بەو دەرمانانەی کە بەتاقی کردنەوە بە کەڵکییان دەرکەوتووە
Th. National	مداواة شعبية	چارەی میللی، ژیرە چارە: چارەکردنی دامەزراو لەسەر ناسینی نەخۆشەکە و کاری ئەو دەرمانانەی بۆی بەکاردەهێندرێن
Th. Specific	مداواة نوعية	جۆرە چارە، چارەکردنی جۆری: چارکردنی نەخۆشی بەدەرمانێك کە بەجۆری (یەکایەك) داندراوە بۆ ئەو نەخۆشییە وەك چارکردنی سیفلیس بەجیوە
Th. Suggestive	مداواة ايحائية	خستنە دڵە چارە:

		چارەکردنی نەخۆشی بەهۆی خەو لێ خستنی موگناتیسییەوە
Therapeutist	خبير المداواة، مداوي	چارەساز، پسپۆری چارەکردن، چارەزان، دەرمانکەر
Therapy	معالجة، مداواة	چارەکردن، چارە، دەرمانکردن: چارەکردنی نەخۆشی
Th. Convulsive	معالجة (مداواة) اختلاجية	کرژە ماسولکە چارەکردن
Th. Correcltive	معالجة (مداواة) مصححة أو تصحيحية	چارەکردنی ڕاستکەرەوە: ڕاستکارە چارە
Th. Clectric shock	معالجة بالصدمة الكهربائية	چارەکردن بەکارەبا لێدان
Th. Intravenous	معالجة بالوريد، معالجة بالحقن الوريدية	چارەکردن لە ڕێی خوێنهێنەوە، بە دەرز لێدانی خوێنهێن چارەکردن
Th. Monspecific	معالجة لانوعية	ناجۆرە چارە، چارەکردنی ناجۆری
Th. Occu Pational	معالجة مهنية، معالجة بالمهنية	پیشە چارە، چارکردن (کار): فێرکردن یان ماوەی فێربوونی پێشەیەك دان بەنەخۆشی بۆ خۆ پێ خلافاندن بەتایبەتی لە

نەخۆشی هۆشدا		
چـــاره کـــردن بـــه ئۆكـــسجين: دانـــی ئۆكـسجين بـۆری لـووت، خێـــوەت.. هتـــد بەنـــەخۆش بـــۆ چارەكردنی	معالجة بالأكسجين	Th. Oxygen
فيزيكــــه چـــاره، چـــارەكردنی فيزيكـــی: چـــاركردنی خۆشـــی بـــەهۆی فيزيكـــی وەك گەرمی، ساردی، ڕووناكی .. هتد	معالجة فيزيائية	Th. Physical
چـــارەكردن بـــەراديۆم: ڕاديۆمـه چـاره، خـستنه برييه چاره	معالجة بالراديوم	Th. Radium
چارەكردن بـه خـستنەوە شـــوێن: بـــەكارهێنانی چاره به هۆرمۆن بۆ جێ گرتنـــەوەی كارێـــك كـــه بـــەبرينكاری يـــان بـــەجۆرێكی سروشـــتی لەناوچووە	معالجة بالتعويض	Th. Replacement
خورپـــه چـاره، كورتـــه شەپۆله چاره	معالجة بالصدمة	Shock therapy
چـــارەكردن بەشـــەپۆلی كورت	معالجة بالأشعة القصيرة	Th. Short walre
جۆره چاره، چارەكردنی	معالجة نوعية	Th. Specific

		جۆری
Th. Suggestion	معالجة بالأيحاء	خستنه دڵەچارە
Therm	(ثيرم) وحدة حرارية	شـــێـــرم: ئەنـــدازەی گەرمییە
Thermal	حراري، حار	گـــەرمی، پەیوەندیـــدار گەرمیەوە گەرم
Thermalgesia	وجع الحرارة	گـــەرمی ئێـــشە: ئـــەو بارەیــە کــە گــەرمی ژان دەدات یــان دەبێتــە هــۆی ژان (ئازار)
Thermalgia = causalgia	الم محرق	ژانــی ســووتێن: هەســت کــردن بــەژانێکی تونــدی سووتێنەر
Thermanalgesa = thermo – analgesia	لاحس حراري	بـێ هەسـتی بـۆ گـەرمی: بەتـــــەواوی هەســـــت نەبوون بۆ گەرمی
Thermanesthesia thermo – anesthesia	خدر حراري	گەرمــە ســڕی: توانــستی جیاکردنـــەوەی هەســـتی گـــــەرمی و ســــــاردی نــــەبوون، نــــەبوونی هەستی گەرمی
Thermesthesia = thermo-esthesia	حس الحرارة	هەســتی گــەرمی: تــوانی لێـــــك جیاکردنـــــەوەی هەستی گەرمی و ساردی
Thermesthesiometer	مقياس حس الحرارة	هەستی گەرمی پێو (ەر)

Thermohyperesthesia	فرط حس الحرارة	فـــره هەســـتی گـــەرمی، زۆری هەستی گەرمی
Thermhypoethesia	نقص حس الحرارة	کەمهەســـــتی گـــــەرمی، کـــەمی هەســـتی گـــەرمی: کەمی یان کەمبوونـــەوەی هەستی ئاسایی بەگەرمی
Thermic	حراري	گەرمـــەکی: پەیوەندیـــدار بە گەرمییەوە
Thermo-,	سـابقة تـدل علـى معنـى أو العلاقة بالحرارة	پێـــــشگرێکە بـــــەمانای گەرمی یان پەیوەندی بە گەرمییەوە
Thermocauterectomy	الأستئصال بالكي	بڕین بە داخکردن، داخە بڕین
Thermocautery	كي حراري	(بەگـــەرمی) داخکـــردن: داخکــــردن بەشیـــشێکی گـــــەرمکراو (بـــــەئاگر، هـــەوای گـــەرم یـــان بـــە تەزووی کارەبا
Thermocoaggulation	تخثير حراري	بەگــــــەرمی مەیانــــــدن: ڕێگایەکـە بـۆ مەیانـدنی چـــینێك یـــان چـــەند چێنێك لەتوێکڵی مێـشك بـــەهۆی گەرمییـــەوە بـــێ ئـــــــەوەی شـــــــانەکانی دەوروپـــــــشت هـــــــیچ

		زیانێکیان پێ بگات
Thermocouple	ازدواج حراري	سێرمۆ کەپل: جوتێك پەڕە یان تەلی کانزاکە لە جەمسەرێکدا پێك گەیشتون بەگەرمکردنی جەمسەرەکە گەرمی پاڵهێزێکی کارەبایی پەیدا دەبێت، جووت بوونی گەرمی
Thermogemic	مولد الحرارة	گەرمی پەیداکەرە
Thermogemies	علم توليد الحرارة	گەرمی پەیداکردنزانی، زانستی گەرمی پەیداکردن
Thermogenous	وليد الحرارة	گەرمیزا
Thermohyperesthesia	فرط حس الحرارة	فرە هەستی گەرمی، زۆری هەستی گەرمی: هەستاوەرییەکی زۆر نائاسایی بۆ گەرمی یان لەشتی گەرمکردن
Thermomassage	دلك حراري	گەرمە شێلان، شێلان بەگەرمی: شێلان لەگەڵ گەرمی بەکارهێنان

Thermolysis	حل حراري	بەگەرمی شیبوونەوە، گەرمە شیکاری: ١- شیبوونەوە (جیابوونەوە)ی کیمیایی بەهۆی گەرمیەوە ٢- بلاوبوونەوەی گەرمی لەش بەتیشکدانەوە، بەهەڵمبوونی ئارەق... هتد
Thermometer	مقياس الحرارة، محرار	گەرمی ژمێر، گەرمیپێو (ەر)، تەرمۆ مەتر
Th. centigrade	مقياس حرارة مئوي	گەرمیپێوی سەدی، گەرمی ژمێر (پێوەر)ی سەدی، تەرمۆمەتری سەدی
Ther. Clinical	مقياس حرارة سريري	بینگە گەرمیپێو: گەرمی ژمێر (پێوەر)ی پزیشکی: بۆ گرتنی پلەی گەرمی لەش بەکاردێت، واش دروست کراوە لەپاش دەرهێنا نیشی لە لەشی نەخۆشەکە پلەی گەرمی تۆمارکراو هەر لە شوێنی خۆی ڕاگیر دەبێت تا دەخوێندرێتەوە و بۆ گەڕاندنەوەی ڕادەتکێندرێت
Ther. Fahoenheit	مقياس حرارة فهرنهايتي	گەرمی ژمێر (پێوەر)ی فارنهایتی، گەرمیپێوی

		فەهرەنهایتی
Ther. Recording	مقياس حرارة مسجل	تۆمارکـاره گـەرمیپێو، گـەرمی ژمێـر (پێـو)ی تۆمارکەر
Ther. Reaumur	مقياس حرارة ريوموري	گــەرمیپێوی ریۆمــۆر، گەرمی ژمێـر (پێـوەر)ی ریۆمــۆر: پلــەی خــاڵی بەستن ئـاو تێیـدا (٠)ە و خاڵی کولان (٨٠)یـە بـەو جـۆره بـە ٨٠ پلـە (ك) ماوەی نێوان (٠) و (٨٠)ه که دابەش کراوه
Thermometry	قياس الحرارة	پێـــوانی گــــەرمی، گــەرمیپێوان، گــەرمی (پێوان)
Thermoplegia	ضربة الشمس، ضربة الحر	خۆرەنگـــازی، هــــەتاو بردن، گەرما بردن
Thermophobia	رهبة (رهاب) الحرارة	لەگەرمی ترسان، گەرمـه ترسێ، فۆبیای گەرمی
Thermopile	عمود الحرارة، (ترموبي)	سێرم پیل: ئامێرێکه بـۆ پێوانــه کردنـی گـەرمی یـان گـۆڕانی کـەم کـەمی پلەی گەرمی
Thermoreceptor	مستقبل حراري	گەرمی وەرگره
Thermoregulalion	تنظــيم حــراري، تنظــيم الحرارة	گەرمی ڕێکخستن
Thermostabile	ثابت بالحرارة	بەگـــــەرمی نـــــەگۆڕ: بەئاسانی گەرمی کاری لێ

		(تیٚ) ناکات
Thermostat	منظم الحرارة	گەرمی ریٚکخەرە، تەرموٚستات: ئامرازیٚکە بوٚ ریٚکخستنی گەرمی بەجوٚریٚکی تەماتیکی یان راگرتنی لەسەر پلەیەکی داندراو پیٚشەکی
Thermoresistant	مقاوم الحرارة	بەرگری گەرمی: بوٚ هەندیٚ باکتریا دەگوتری کە خوٚیان دەگرن لەبەر گەرمیدا بەلاٚم گەشەناکەن
Thermotherapy	معالجة (مداواة) بالحرارة	گەرمە چارە، چارە کردن بەگەرمی: چارەکردنی ناساغی بەگەرمی لەهەچ شیٚوەیەکدابیٚت
Thermostable	ثابت على الحرارة	لەسەر گەرمی جیٚگیر: بەرگرە بوٚ هەندیٚ گەرمی شلوٚق (critical temp) کە لە ژوور پلەیەکی تایبەتیەوەیە کە (٥٦ْ) سەدییە
Thesaurosis	الأدخار، اكتناز	هەلگرتن، عەمار کردن: باریٚکە پەیدا دەبیٚت لەعەمارکردنی (هەلگرتنی) هەندیٚ ماددە

		بــه بـــڕی نائاســـایی لـــه لەشــدا، مـــاددەی عـــەمار کــراو (هــەڵگیراو) دەشـێت ئاسایی بێت یان بێگانه به لەشی مـرۆڤ وەك مـاددەی پیــو، نیمــچه نیـــشاسته (amyloid)، گلایکـــۆجین هتد
Thigh	فخذ	ڕان
Thigmesthesia	احساس للمس	هەســـــتی بەرکـــــەوتن (دەست لێ کەوتن)
Thio	سـابقة تـدل علـى العلاقـة بالكبريت	پێـــشگرێکه بــــەمانای تێـدابوونی گـۆگرد یـان پەیوەندیدار پێوەی
Thiopexy	تثبيت الكبريت	گــــۆگرد چەســــپاندن (جێگیرکردن)
Thirst	عطش	تێنوێتی
Thomson’s disease = myotonia comgenita	أمراض ثوموسون	نەخۆشییەکانی پۆمسۆن
Thoraeal	صدري	سنگی، پەیوەندی سنگ
Thoracalgia	وجع الصدر، الم صدري	ژانه سنگ، سنگ ئێشه
Thoracentesis	بزل الصدر، بزل صدري	سنگه ئاوەڕۆ
Thoracic	صدري	ســـــنگی، پەیوەندیـــــدار سنگەوە
Thoracoabdomi – nal	صدري بطني	ســـــــنگ و زگـــــــی: پەیوەندیدار بـه سـنگ و زگەوە

Thoraco-,	صدري (سابقة)	پێـــشگرێکه بـــەمانای پەیوەندی بە سنگەوە
Thoracocyllosis	تشوه صدري، تشوه الصدر	ســنگە شــێوان، ســنگە تێکچوون
Thoracodymia	الم الصدر	سنگ ئێشە، ژانـە سنگ، ئازاری سنگ
Thoracotlaparotomy	شق الصدر والبطن	هەڵدڕینی سـنگ و سك، کردنــەوەی ســنگ و زگ (بەبرینکاری)
Thoracomyodynia	الم عضلات الصدر	ژانی ماسولکەکانی سنگ
Thoracolysis	حل الصدر	ســنگ کردنــەوە: رزگــار کردنـــی دیــواری ســنگ لەنووســـاوی بـــەبڕینی پەراسووەکان سەر دڵ
Thoracometry	قياس الصدر	ســنگ پێــوان، پێوانــە کردنی سنگ
Thoracopathy	اعتلال الصدر	دەردە ســـنگ: هـــەچ نەخۆشییەکی سنگ یـان ئەندامەکانی ناوی بێت
Thoracoplasty	تقويم الصدر	ڕاست کردنـەوەی سـنگ: بە برینکاری پلاستیکی
Thoracoscope	١- منظار الصدر ٢- سماعة (طبية)	١- ســـنگبین، دوربینـــی سنگ: ئامێرێکـە سـەیری نــاو بۆشــایی پلــوورای پێدەکرێت ٢- بیـــستۆکی پزیـــشکی:

		ئـەو ئـامرازەی پزیـشك گـوێ لـەدەنگی دڵـی پـێ دەگرێت
Thoracoscopy	تنظير الصدر	سـنگبینی، بـەدووربین سـەیری سـنگ کـردن: ڕاستەوخۆ تەماشای نـاو بۆشـایی پلـووراکردن بـەهۆی سـنگبینی تایبەتییەوە
Thoraco stenosis = wasp waist	ضيق الصدر، صدر زنبوري	سـنگ تـەنکی، نـاو قـەد زەردەواڵەیی
Thoracotomy	شق الصدر	سـنگ کردنـەوە (هەڵدڕین)
Thorax	صدر	سـنگ، سـینگ: ئـەو بەشـەی تـەن کـە دەکەوێتـە نێـوان مـل و زگەوە
Barrel – shaped ch	صدر برميلي	بەرمیلـە سـنگ، سـنگی بەرمیلی
Fusiform chest	صدر مغزلي	سـنگی تەشـیلەیی، تەشیلە سنگ
Pyriform chest	صدر كمثري	سـنگی هـەرمێیی: لەسـەرەوە گـەورە و لـە خوارەوە بچووك

Thorium	ثوريوم	ثـــۆريـــۆم: كانزايـــەكى قورسى بۆرى دانيسقەيە، گەرديلە ژمارەكەى (٩٠)ە كێـــشى گەرديلـــــەيى (٢٣٢,١٢)ە هێماكـــــــەى (Th)ە كانزايـــــــــەكى تيـشكنە، نيـوە تەمـەنى، لەبابەتى (١٠^١٠) ساڵە
Thread	خيط	داو، دەزوو، تاڵ
Thread worm	دودة خيطية	كرمـــــى دەزوولـــــەيى، دەزوولە كرم
Threshold	عتبة	ئاسـتانە، نـزمترين ڕادە، سەرەتا
Absolute th = stimulus th	عتبة مطلق	ئاســـتانەى بـــێ پايـــان (ڕەهـــــا): نـــــزمترين سـنوورێ كـە بـشێت بـۆ هەست پێ كـردن لەهـەچ جۆرێك بێت
Achromatic th	عتبة اللالون	ئاســـتانەى بـــێ ڕەنگـــى: كـەمترين تـين (هێـز)ى شـــەبەنگ كـــە دەبێتـــە هــۆى هەســت بـــەڕەنگ كـــردن، كەمكردنـــەوەى تـين بـۆ ژێـر ئـەم خاڵـە هەســـــتى ڕوونـــــاكى دەكرێـــت بـــە تـــەنيا و

		ڕەنگەکان لێك جیا ناکرێتەوە
Auditory th	عتبة سمعية	ئاستانەی بیستن: سووکترین (کەمترین) دەنگ کە بشێت ببیسترێت
Th. of conscious ness	عتبة الشعور، عتبة الحساسية	ئاستانەی هەست
Erythema th	عتبة الأحمرار	ئاستانەی سووربوونەوە، سوور هەلگەڕان (بوونەوە)
Neuron th	عتبة (النورون)	ئاستانەی (نیورۆن)
Renal th	عتبة كلوية	ئاستانەی گورچیلە: ئەو پەیتی ماددەیەیە کە پێویستە لە خوێندا ببێت پێش ئەوەی هەندێکی زۆرتر لەئاسایی لێی (لە ماددەکە) لەگەڵ مییز دەربدرێت (فڕێ بدرێتە دەرەوەی لەش)
Th. Of visual sen-sation	عتبة الأحساس البصري	ئاستانەی هەستی بینایی: کەمترین هەست بەدیتن کردن
Thrill	اهتزاز، ارتعاش	لەرە، لەرینەوە، لەرزین: بەدەست نان، سەری پەنجە دانان لەسەر

		بەشێك لە لەش هەست کردن بە لەرە لەر یان لەرینەوەیەك لەژێریاندا
Aneurysmal t.	اهتزاز امدمي	لەرەی ئەنیوریزمی: ئەوەی بە دەست خستنە سەر ئەنیوریزم هەستی پێ دەکرێت
Diastolic t.	اهتزاز انبساطي	لەرەی دایەستۆلی: ئەو لەرەیەی هەستی پێ دەکرێت بەدەستی لەسەر دڵ دانان لەکاتی یەك کەوتنی تەواوی دەرچەی شاسوورە دەماردا
Hydatid t.	اهتزاز كيسمائي	لەرەی ئاوە کیسە، لەرەی هایداتیدی
Prosystolic t.	اهتزاز قبل انقباضي	لەرەی پری سیستۆڵی: لەرەیەکە هەندێ جار هەستی پێ دەکرێت بەدەست
		خستنە سەر ترۆپی دڵ پێش سیستۆڵی (کرژبوون)دا.
Systolic t.	اهتزاز انقباضي	لەرەی سیستۆڵی: لەرەیەکە لەکاتی سیستۆڵیدا لەسەر دڵدا هەستی پێ دەکرێت بەدەست لەسەردانان لەبەر تەنگبوونەوەی

		دەرچەی شاخوێنبەر یان دەرچـــەی ســـی لەگـــەڵ ئـــەنیوریزمی خوێنبـــەرە هەڵکـــشاو (ascending (aorta
Thrix	شعر(ة)	موو
Thrix	لاحقـة للدلالـة علـى العلاقـة بالشعر	پاشـــگرێکە بـــــەمانای پەیوەندی بەمووەوە
Throat	بلعوم، الحلق، القسم الأمـامي للرقبة	بیین، گەروو، قورتم
Throb	نبض	(دا) خورپان، پت، پتدان
Throbbing	نبض	پتەپت، پتدان، لێدان
Throbbing pain		پلدان
Throe	ألم شديد، نوبة ألم شديدة	ژان یـــان نـــۆرە ژانێکـــی توند (وەك لە زاییندا)
Thrombectomy	استئصال الخثرة	برینی مەیین
Thrombin	ثرومبين، خثربن	ســــرۆمبین: هـــــەوێنی فایبرینی خوێن
Thrombocyte = blood platelet	صفحية، لويحة (دموية)	پەپکەی خوێن
Thrombocythemia	كثـــرة الـــصفيحات، كثـــرة اللويحات الدموية	زۆریـــی پەپکـــە خـــوێن، پەپکە زۆریی خوێن
Thrombocytolysis	انحلال الصفيحات	شـــــی بوونـــــــەوەی پەپکەکانی خوێن
Thrombocytopenia	قلة الصفيحات	پەپکە کەمیی خوێن
Thrombocytosis	كثرة الصفيحات	پەپکە زۆریی خوێن

Thromboembolism		گیرانی خوێندانێك بەکلۆ (تۆپەڵە) خوێنێکی مەییو کە بەرەڵلا بووە لەو شوێنەوەی کە تێیدا مەییوە
Thrombogen = prothrombin	مولد (منشئي) الثرومبين	پرۆسرۆمبین: سرومبین دروستکەرە
Thrombogenesis	تخثر، تكون الخثرة	مەیین (ی خوێن)، کلۆ خوێن پەیدا بوون
Thrombokinase = thromboplastin	أنزيم الجلطة	سرومبوکینێز، ئەنزیمی
Thrombolysis	انحلال الخثرة	شی بوونەوەی کلۆ خوێن
Thrombolyte	حال الخثرة	کلۆ خوێن شیکەرە
Thrombopathy	اعتلال التخثر	کەمی کلۆ خوێن دروست بوون: تێکچوونی فەرمانی پەپکە دروستکردن یان کەمی کلۆخوێن دروست بوون (کردن)
Thrombopenia	قلة الصفيحات (اللويحات) الدموية	کەمی پەپکەی خوێن
Thromboplastin = thrombo kniase	مكون الخثرين	مەیین دروستکەرە

Thrombosis	تخثر	خــــوێن مـــــەیین: پەیـــدابوون و گـــەورە بــوون ویاهــەبوونی کڵـۆ خوێنێکی مەییو
Atrophic th.	تخثر ضموري	خــــوێن مـــــەیینی پووکانەوە
Cardiac th.	تخثر قلبي	خوێن مەینی دڵ
Compression th.	تخثـــر انـــضفاطي، تخثـــر بالأنطغاط	خـــوێن مـــەین بـــە پەستاوتن: ئەوەیـە کەلـە ئـــەنجامی پەســـتاوتنی خوێنهێنێکـــــــــدا پەیـــدادەبێت لـــەماوەی نێـــــوان دڵ و کڵـــــۆ خوێنێکــــدا لــــەناو دەمارەکەدا
Coronary th.	تخثر اكليلي	پەیدابوونی : کڵـۆ خـوێن لـە لقێکـی خوێنبەرێکی دڵدا تـاجی دڵدا کە خوێن دەبـات بـۆ ماسولکەی دڵ کە دەبێتە هۆی گرتنی کونی سوورە دەمارەکـە و لەئەنجامـدا خـوێن نەچـوون بـۆ ئـەو هێنـدە ماسـولکەیە کـە لقەکەی بۆ دەچێت
Creeping th.	تخثر زاحف	خـوێن مـەیینی خـشۆك:

		ئەو خوێن مەینەی کە وردە وردە زیاد دەکات لەناو خوێنهێنێکدا و بەش لەداوی بەشی دەگرێتەوە
Jumping th.	تخثر قفزي	خوێن مەیینی بازدەر: خوێن مەین کە بەشێك لە شینە دەمارێکدا گورج و دوا بە دوای مەیینی لە شوێنێکی تردا
Platelet th.	تخثر صفحي	خوێن مەیینی پەپکەیی: کۆبوونەوەیەکی نائاسایی پەپکەی خوێن لە ناو خوێنێکدا و بوونە هۆی دروستکردنی کلۆ خوێنێك
Puerperal th.	تخثر نفاسي	زەیستانە خوێن مەیین: خوێن مەیین لەناو خوێنهێنەکاندا لەدوای منالبوون
Traumatic th.	تخثر رضي	ڕووشانە خوێن مەیین
Venous th	تخثر وريدي	خوێن مەینی خوێنهێن: هەوکردنی خوێنهێن کە خوێن کلۆ دەبەستێت لەناویدا
Thrombotic	تخثري	پەیوەندیدار بە خوێن مەیینەوە، توشی مەینی خوێن بوو، خوێن مەییو

Thrombus	خثرة	کلۆخوێن: تۆپەوانە یان کلۆیەك پەیدابوون لەخوێن لەناو خوێنێدانێکدا یان لەناو یەکێك لە بۆشاییەکانی دڵدا کە لە جێگای دروست (پەیدا) بوونیدا ڕاگیردەبن
Annular thrombus	خثرة حلقية	کلۆ خوێنی ئەڵقەیی: ئەوەیە کە ناوەکەی کوناو دەرە و دەورەکەش لکاوە بە دیواری خوێندانەکەوە
Antemortem th.	خثرة قبل الوفاة	کلۆ خوێنی پێش مردنی: کلۆیەکی سپییە لە ناو دڵدا یان لەناو خوێندانێکی گەورەدا پەیدادەبێت لە پێش مردندا
Bile thrombus	خثرة صفراوية	کلۆی زەرداو: تۆپەوانەیەکە لە یەکێك لە زراوە ڕۆکانی ناو جگەردا پەیدادەبێت لە هەندێ باری سووتانەوەدا
Blood plate th.	خثرة صفيحية	کلۆی پەپکە خوێنی: ئەوەیەکە لە

		گلێربوونەوەی ژمارەیەکی نائاسایی (زۆر) پەپکە خوێن پەیدادەبێت
Calcified th. = phlebolith	خثرة متكلسة	کلۆی ڕەق
Coral th.	خثرة مرجانية	کلۆی مەرجانی: کلۆیەکی سوورە لە فایبرینی مەییو کە خڕۆکەی سووری لەناودایە پەیدا بووە
Fibrinous th.	خثرة فايبرينة	کلۆی فایبرێنی: بەزۆری لە فایبرینی پێکهاتووە و لکاوە بەدیواری خوێندانەکەوە
Infective th.	خثرة انتانية	بۆگەنە کلۆ خوێن: ئەوەیە لەئەنجامی
Laminated th.	خثرة صفائحية	کلۆی پەڕە پەڕە: ئەو چەشنەیە کە کەرەستەکەی چین چین لەسەر یەك داندراوە وە ڕەنگە چینەکانیش هەندێ جار لەماددەی جیاواز بن
Mechanical th.	خثرة آلية	کلۆی میکانیکی: چەشنێکە لەبەر گیرانی لوزەوی خوێنی

		میکانیکی پەیدا دەبێت
Milk thrombus	خثرة حليبية	گلـــــۆی شــــــیری: کۆبوونـــــەوەی شــــیری بزرکاو لـەناو بۆڕییـەکی شیر بەردا (laetiferous (duet
Mixed th. = laminated th.	خثرة خليطة	تێکەڵە کلۆ
Mural th.	خثرة جدارية	کلـــــۆی دیــــــواری دڵ: کلۆیەکــــــە دەلێـــــت بەشـوێنێکی نەخۆشـەوە لەبەرگی ناوەوەی دڵ
Parietal th.	خثرة جدارية	کلۆی دیـواری: ئەوەیەکە دەلکێـت بـەدیواری ئـەو خوێندانـەوە کـە تیایـدا پەیدابووە بەجۆرێك کە چەشنە دەرچەیەك پێك بهێنێت
Postmortem th.	خثرة بعد الوفاة	کلۆ خوێنی پاش مردنی: کلۆخـوێن یـان خـوێنی مەییوە لەناو دڵدا پەیـدا بووە یان لە خوێندانێکی گەورەدا لەدوای مردن
Primary th.	خثرة أولية	کلـۆ خـوێنی سـەرەتایی: ئەویە کە هـەر لـەجێگای دروست بوونیا ماوەتـەوە و نەجووڵاوە

Valvular th. = parletal th.	خثرة صمامية	کلّــۆ خـــوێنی زمانـــه (دەرچه)
White th.	خثرة بيضاء	کلۆ خوێنی سپی: ئوەیـه که ڕەنگی نییه یـان هـەر لـــه خرۆکـــەی ســـپی پێکهاتووه
Thrush	قلاع	بۆقژه
Thumb	ابهام	قامـك، پەنجـه گـەورەی دەست
Thumb print	بصمة الأبهام	تەپڵی قامك
Thyme	سعتر	جاتره
Wild thyme	سعتر بري	جاتره کێویله
Thymectomy	استئصال الثيموس	سایمۆش بڕین، هـەڵگرتن (لا بردن)ی سایمۆس
Thymic	١- تيموسي ٢- سعتري	١- سایمۆســی: پەیوەنــدی لووی سایمۆس ٢- جاترەیی
Thymin	ثايمين، هرمون التيموس	ســـایمین: هۆرمـــــۆنی (سایمۆسی)ه
Thymo-,	سـابقة تـدل علـى العلاقـة بـــالتيموس أو الـــنفس أو العواطف	ســـایمۆ: پێـــــشگرێکه پەیوەنــدی بــه کلانــدی ســـایموس یـــان بـــەگیان (روح) یـــان بەهەســـتەوه پیشان دەدات
Thymocyte	خلية تيموسية	سایمۆســـایت، سایمۆســـه خانـــه: خانەیەکـــه لـــه خرۆکەی لیمـف دەچێت

		لەناو سایمۆسدا هەیە
Thymoma	ورم تيموس	سایمۆما، پەنامی سایمۆس
Thymopathy	١- اعتلال تيموسي ٢- اعتلال نفسي أو عاطفي	١- دەردی سایمۆس ٢- دەردی گیانی یان هەستی
Thymus	التيموس، الغدة السعرية	سایمۆس، سایمۆسە گلاند: کوێرە گلاندێکە لەبەشی ژووروی پێشەوەی سنگدایە، زوو دوای منالّی دەپووکێتەوە و هەندێ جاریش هەر دەمێنێت تا گەورەییش
Thymusectomy	استئصال السعرية	سایمۆس بڕین، بڕینی سایمۆس
Thyrasthenia	وهن درقي	سستی (بێ تینی) سایرۆیدی: بێ هێزی لەبەر کەمی دەردراوی سایرۆیدی (هۆرمۆنی سایرۆید)
Thyreo-, = thyro-,	سابقة بمعنى العلاقة بالغدة الدرقية	پێشگرێکە بەمانای پەیوەندی بە گلاندی سایرۆیدەوە
Thyro cardiac	درقي قلبي	سایرۆید و دلّ: ١- کەسێك کەنەخۆشی دلّی تووشی بووبێت لەئەنجامی ژەهر خواردبووندا بۆ

		ماوەیـــەکی درێـــژ لـــە سایرۆیدەوە
Thyrocarditia	قلاب)التهاب القلب) درقي	هەوکردنی دڵ سایرۆید، (ســایرۆیدە هــەوکردنی دڵ): هەرچــی دەردێــك تـــووش ماســـولکەی دڵ ببێـــت لـــە بـــە زۆری دەردانی سایرۆید
Thyrocele = goitre	ورم الدرقية، دراق	پـــەنامی (ئاوســـانی) دەرەقییە
Thyrogenic	درقي المنشأ	سایرۆید زا
Thyroglossal	درقي لساني	ســـــایرۆ گلۆســــــاڵ: پەیوەنـــــدی گلانـــــدی سایرۆیدو زمان
Thyroid	الغدة الدرقية	١- سایرۆیدە گلاند، لووی سایرۆید ٢- ســـایرۆید: گلانـــدی سایرۆیدی وشك كـراوە و كوتراوی ئاژەڵ (كەڕ، گاو مانگا، بەراز) ٣- مـــەتاڵی، لەشـــێوەی قەڵغاندا
Aberrant thyroid	درقية زائغة	گومــە ســایرۆید: پــەڵێك لەشـــانەی ســـایرۆید لەشـــوێنێكی نائاســـایی دابـــوون (وەك گـــوم بووبێت)
Accessory thyroid	درقية لاحقة	ســـايرۆيدی پاشـــكۆ: بەشێکی پاشكۆ سایرۆید

		جیاوازە لە سایرۆید هەندێ جار لە ژێر زماندا دەبێت، هەندێ جار لە بەشێك زیاتریش دەبێت
Retrosternal th, subusternal th	درقية خلف القص	سایرۆیدی پشت كۆڵەی سنگ: گلاندی سایرۆید بەگشتی یان هەندێكی لەپشت كۆڵەی سنگدا دەبێت
Thyroidectomy	استئصال الدرقية	سایرۆید بڕین: بە برینكاری لابردنی سایرۆید گلاند
Thyroidism	الأنسمام الدرقي	سایرۆیدیزم: ١- ژاراویبوون، ژاراویبوون بەسایرۆید: لەئەنجامی زۆر وەرگرتنی پوختەی سایرۆیددا ٢- زۆر دەردانی سایرۆید ٣- كاری خراپی لابردن (بڕین)ی سایرۆید
Thyroiditis	التهاب الدرقية	هەوكردن (سووتانەوە)ی سایرۆید
Thyroidomania	هوس درقي	سەودای سایرۆید: تێكچوونی مێشك كە لەگەڵ زۆر دەردانی سایرۆید پەیدا دەبێت و

		لەگەڵیا دەبێت
Thyroido therapy = thyrotherapy	المعالجة الدرقية	دەرەقییە چارە
Thyroidotomy	شق الدرقية	سایرۆید هەڵدڕین: بە برینکاری برێنی سایرۆید
Thyroma	ورم الدرقية	پەنامی سایرۆید، سایرۆما
Thyromegaly	تضخم الدرقية	گەورەبوونی سایرۆید
Thyropathy	اعتلال الدرقية	دەردی سایرۆید: هەچ نەخۆشییەك بێت
Thyropenia	نقص الدرقية الكامن	کەمی سایرۆیدی شاراوە
Thyro therapy	مداواة الأمراض بمستحضرات الدرقية، معالجة بالدرقية	چارکردن بەسایرۆید
Thyrotome	مبضع الدرقية	نەشتەری سایرۆید، سایرۆید بڕ
Thyrotomy	شق الدرقي أو الدرقية (الغضروف أو الغدة)	هەڵدڕینی سایرۆید (ی کرکراگە یان گلاند)
Thyrotoxic	سمي درقي	سایرۆید تۆکسن
Thyrotoxicosis	انسمام درقي	ژاراویبوونی سایرۆیدە، سایرۆ تۆکسیکۆز: ئەو بارە نەخۆشییەی پەیدا دەبێت لە زۆری دەردانی سایرۆید
Thyroxin, thyroxine	ثايروكسين	سایرۆکسین: پێکهاتوویەکی بلوورییە

		کە یۆدی تێدایە، کاری فیزیۆلۆجی (فەرمانی) پوختەی سایرۆید دەکات، لەپێشەوە لەگلاندەکە دەردەهێندرا لەوە دوا بەدەستکردیش ئامادەکرا، لەکاتی کەمی سایرۆیددا بەکاردەهێندرێت
Thyrsus = the penis	القضيب	چووك (کێر)
Tibia	عظم القصبة، الطنبوب	ئێسکی لوولاق: ئێسکە گەورەکەی لای ناوەوەی لاقە لەژێر ئەژنۆوە،
Sabertibia	طنبوب سيفي	لولاقە شمشێرێ: لەبەر سفلیس زگماك ئێسکی لوولاقە هەندێ ئەستوور و خوار دەبێت
Tibial	قصبي، طنبوبي	لوولاقی، پەیوەندی ئێسکی لوولاق
Tibialgia	الم الطنبوب	ژانی لوولاق، لوولاقە ئێشێ
Tibialis	القصبية، قصبي	پەیوەندیدار بە لوولاقەوە، یەك لەدو ماسولکەی لاق
T. auterior	القصبية الأمامية	ماسولکەی پێشەوەی لاق
T. posterior	القصبية الخلفية	ماسولکەی پشتەوەی لاق
Tibio-,	سابقة تدل على العلاقة	پێشگرێکە بەمانای

	بالقصبة (الطنبوب)	پەیوەنـــدی بەئێـــسکی لوولاقەوە دەدات
Tibio calcaneum	قصبي عقبى	لـــــوولاق و قـــــاپی: پەیوەندی ئێسکی لوولاق و ئێسکی قاپی پێ
Tibio femoral	قصبي فخذي	لوولاق و ڕانی
Tibiofibulum	قصبي شظوي	لـــولاق و تەڵەزمـــەیی: پەیوەندی ئێسکی لوولاق و تەڵەزمە ئێسکی لاق
Tibio navicular	قصبي زورقي	لـــــووق و بەلـــــەمی: پەیوەندی ئێسکی لوولاق و ئێسکە بەلەمی پێ
Tic	عرة	بەگیروەســـتان، بالێـــدان، جـــــــــــەمامبوون: کرژبوونێکی نەویـستەیە لە ماسولکەدا بەتایبـەتی ئەوانەی دەموچاو
Bowing tic	عرة السلام	ســـــڵاوە بالێـــــــدان، چەمینەوە بالێدان
Convulsive tic	عرة اختلاجية	بەگیروەستانە بالێدان
Tic douloureux	عرة مؤلمة	ئازارە بالێدان
Facial tic	عرة وجهية	ڕووخسارە بالێدان
Laryngeal tic	عرة حنجرية	قوڕگە بالێدان
Motor tic	عرة حركية	جووڵە بالێدان
Occupation tic	عرة مهنية	پیشە بالێدان
Tic de somnei	عرة النوم	خەوە بالێدان

Spasmodic tic	عرة تشنجية	كرژە باڵێدان
Tick, pl. ticks	قرادة، ج: قراد	زج، لـــــج، گەنـــــە: مشەخۆرێکی خوێن مـژە لـــــــــــەتیرەی جاڵجاڵۆکەییەکانە
Tickling	دغدغة	ختووکە، ختووکەدان
Fietology = obstetrics	قبالة	مامانی
T . d . i	ثلاثا باليوم	ڕۆژی سێ جار
Tide	مد	هەلکـــــشان، خیـــــزاو: گـــۆڕانێکی فیزیۆلـــۆجی یـــــان زیـــــابوونی پێکهێنـــــەرێك لـــــە پێکهێنەرە شلەکانی تەنە
Acid tide	مد حامضي	ترشـە هەڵکـشان، ترشـە خێـــزاو: زۆربـــوونێکی کاتییـە لەترشـی میـزدا هەنـــدێ جـــار دوای بـــە ڕۆژو بوون دەبێت
Alkaline tide	مد قلوي	تفتە هەڵکشان، خێـزاوی ئەلکالی: زیادبوونی دەمی لـە تفتـی میـزدا لـەکاتی هەزم کردندا
Fat tide	مد دهني	ڕۆن هەڵکـشان، خێـزاوی چەوری: زیـادبوونی ڕۆن (چـــەوری) لـــە لیمـــف و لەخوێندا باش خواردن
Timbre	جـــرس (الـــصوت أو الآلـــة	زەنـــگ (دەنـــگ یـــان

	الموسيقية	ئامێری مزیك)
Time	زمن، وقت	کات، ماوە، پێوانەیەکی خایاندن یان ماوەیە
Bleeding time	زمن النزف	کاتی خوێن لێهاتن: ئەو ماوەیەی خوێن تێیدا دێت لە شوێنی دەرزییەك کە دەکرێت بە نەرمەی گوێدا، بەئاسایی لە ١ – ٤,٥ خولەك (دەقیقە) دەخایانێت
Circulation t.	زمن الدوران	کاتی سووڕانەوە (خولانەوە): ئەو کاتەی حوێنی پێی دەچێت بۆ ڕەوان (جاری) بوون لەنێوان دوو خاڵی تایبەتیدا کە دیاری کراون
Clot retraction t.	زمن انكماش الخثرة	کاتی چوونە یەکی کلۆخوێن: ئەو کاتەی کلۆ خوێنێکی مەییو لەناو دەفرێکدا پێی دەچێت بۆ کرژبوون و دوورکەوتنەوە
Clotling time	زمن التخثر	لەدیواری ئەو دەفرەی کە تێدا بە ستونی: کاتی ئاسایی ١٨ – ٥٤ سەعاتە کاتی مەیین: ئەو کاتەی دڵۆپێ خوێن پێی دەچێت تادەمەیێت،

		بەئاسایی (٤,٥) خولەکە
Coagulatain t. = cloting t.	زمن التخثر	کاتی مەیین
Perception time	زمن الأدراك	کـــاتی هەســـت (دەرك) کردن
Prothrombin t.	زمن البروسرومبين	کاتی پرۆسرۆمبین
Reaction time	زمن التفاعل	کاتی کارلێك (کار لەیەك کردن)
Sedimentation	زمن التثفل	کاتی نیشتن
Timer	موقت	کاتــژمێر: کـات ژمێرێکـە کـە دەشـێت وا دابنـدرێت کــــە بــــە جــــۆرێکی ئۆتۆماتیکی کۆتایی هاتنی ماوەیـــەك لـــەوە پـــێش دانـدراو نیـشانە بکات یـان ئـامێرێکی تـری تایبـەتی لەکار بخات (ڕابگرێت) یان بخاتـــە کـــار لـــەکاتی پێویستدا کە لەوە پێشتر داندراوە
Tin	قصدير	تەنەکـــــە، ســــتانەم: توخمێکی سپی کانزاییە، گەردیلە ژمارەکەی (٤٠)، کێـشی گەردیلەییەکـەی (١١٨)، هـاوهێزی ٢ یـان ٤ و نیشانەی (Sn)
Tinctura, tincture	صبغة	بۆیــــــە، تـــــەنتور: گیراوەیـــەکی ئـــەلکهولی یان ئەلکهولی و ئاوییە بۆ

		دەرمـانێکی ڕووەکـی یـان زینـــــدەوەری یـــان ماددەیەکی تری کیمیاوی
Iodine t.	صبغة اليود	بۆیەی یۆد، تەنتۆر یۆد
Tinea	سعفة	زامــە کــەڕوو: نەخۆشــی کـــەڕووی پێـــست و زامــەکانی دووچـاربوونی پێستە بە کەڕوو
Tinea axillaris	سعفة أبطية، سعفة الأبط	زامە کـەڕووی بنباخـەڵ: ناوچـــەی بـــن هـــەنگڵ دەگرێتەوە
Tinea barbae	سعفة اللحية	زامـــە کـــەڕووی ڕیـــش: دووچــــــــــاربوونی ناوچەکانی ڕوو و مل کە ڕیشی لێ دەردەچێت
Tinea capitis	سعفة الرأس سعفة حلقية	زامـــە کـــەڕووی ســـەر: تووشی پێستی سـەرومووو دەبێت
Tinea circinata	سعفة حلقية	زامە کەڕووی ئەڵقەیی
Tinea corporis = tinea circinata	سعفة الجسد	زامە کەڕووی لەش، زامە کەڕووی ئەڵقەیی
Tinea cruris	سعفة الفخذ	زامە کـەڕووی ڕان: زامـە کەڕوویەکـــە تووشـــی بنـــڕان و پـــێش دەم و پشتی کۆم و ڕان دەبێت
Tinea favosa	سعفة قرعية	زامە کەڕووی کەچەڵی
Favus	القرع	کەچـەڵی: نەخۆشـییەکی

		بنەسـی کـەڕووە کـە بەئاسـایی ناوچـەی پێستی سەر دەکرێتەوە
Tinea flava	سعفة صفراء	زامە کەڕووی زەرد
Tinea inguinalis = t. cruris	سعفة أربية	زامـە کـەڕووی بنـڕان (زامە کەڕووی ڕان)
Tinea nigra	السعفة السوداء	زامە کەڕووی ڕەشی
Tinea rodis	سعفة القدم	زامە کەڕووی پێ
Tinea profunda	سعفة عميقة	زامە کەڕووی قووڵ
Tinea tonsurans	سعفة جازة	زامە کەڕووی ڕووتەن
Tinea unguium	سعفة الظفر	زامـە کـەڕووی نینـۆك، کەڕووی نینۆك
Tinea vera = favus	قرع	کەچەڵی
Tinea versicolor	سعفة ملونة (مبرقشة)	زامە کەڕووی ڕەنگکار
Tingible	صبوغ	ڕەنگگرتو، دەشێت ڕەنـگ بکرێت، ڕەنگ گرە
Tingling	نخز	مێروولـە کـردن، تـەزین بەهەست بـە وەك دەرزی پیاچوون کردن
Tinkle	رنة	زرنگە
Tinnitus	طنين	زرنگە، زرنگە زرنگی (ی گـوێ) (دەنگێکـی وەك زرنگە، وزە، وشە، ورە ... هتـد لـە گوێـدا هەسـت دەکرێـت وە هەنـدێ جـاریش کەسـانی تـر گوێیان لێی دەبێت)
Tinnitusaurium	طنين اذني	زرنگە زرنگی گوێ، گوێ

		زرنگانەوە
Nervous tinnitus	طنين عصبي	دەمارە زرنگە: ئەوەی لە هەندێ ناساغی دەماری بیستنەوە پەیدادەبێت
Nonvibratory tin.	طنين لا اهتزازي	زرنگەی بێ لەرە: ئەوەی لەبەر گۆڕانی بایۆ کیمیایی پەیدادەبێت لە ڕەگەکانی بیستندا
Tip	قمة	لووتکە، ترۆپ، پۆپە، گوپتیك
Tissue	نسيج	شانە، تەنراو، شانە: کۆمەڵە خانەیەکی یەکسان و ماددەی نێوان خانەکەیان (intercellular)
Accidental t.	نسيج عارض	ڕێکەوتە شانە: گەشەکردنی شانەیەك لەسەر یان لە شوێنێکدا کە بیانییە پێی
Adenoid tissue	نسيج غدي (شبيه بالغدة)	ڕژێنە شانە
Lymphoid tissue	نسيج ليمفي	لیمفە شانە
Adipose tissue	نسيج شحمي	پیوە شانە
Bony tissue	نسيج عظمي	تەیمانە ئێسك، ئێسکە شانە
cavernous tissue	نسيج كهفي	ئەشکەوتە شانە، کلۆرە شانە
Connective tissue	نسيج ضام	بەستەرە شانە
Elastic tissue	نسيج مرن	جیڕە شانە

Endothelial tissue	نسيج بطانى	ناوپۆشه شانه
Opithelial tissue	نسيج ظهاري	ڕووكاره شانه
Erectile	نسيج ناعظ	ڕەپكـه شـانه: جـۆره تەيمانەيـه كـه بۆشـايى خوێنهێنى زلى تێدايه كه خوێنهێنيـان پێـوه پەيوەسـتن ڕاسـتەوخۆ، وەك لـه كێـر و لـه ميتكـەدا هـەن، كـه بۆشاييەكان پڕ له خوێن بـوون شـانەكه ڕەپ دەبێت (هەڵدەستێت)
Fatty tissue	نسيج شحمي	بەزه شانه
Fibrous tissue	نسيج ليفي	ڕيشاڵه شانه
Gelatinous tissue	نسيج هلامي	جيلاتينه شانه
Glandular tissue	نسيج غدي	ڕژێنه شانه
Heterologous tissue	نسيج مغاير	ناچوونيەكه شـانه: ئـەو شـانەيه كـه لـه هـيچ شـانەيەك ناچـێت كـه ئاساييه لەو زيندەوەرەدا
Homologous tissue	نسيج مماثل	چـونيەكه شـانه: ئـەوەى چ جياوازييەكى نييـه لـه جـۆرى پێكهاتنـدا لەگـەڵ شانەيەكى تر
Lymphatic tissue	نسيج لمفي	ليمفه شانه، شانه ليمفى
Mucous tissue	نسيج مخاطي	چـڵمه شـانه، شـانەيەكى گەيەنـەرى جيلاتينييـه وەك ئـەوەى لەپـەتى

		ناووكدا هەڵدەكەوێت
Muscular tissue	نسيج عضلي	ماسولكە شانە
Myeloid tissue	نسيج فخاعي	مۆخە شانە
Nephrogenic tissue	نسيج مولد الكلية	شانەی گورچیلە دروست كەرە
Nervous tissue	نسيج عصبي	دەمارە شانە
Nodal tissue	نسيج عقدي	گرێ شانە: شانەیەكە لە ریشاڵە رەگ و ماسولكەی پێكهاتووە وەك ئەوەی گرێی گیرفان و گوێچكەی دڵ پێك دەهێنێت (sino auricular mode)
Reticulor tissue	نسيج شبكي	تۆڕە شانە، شانەی تۆڕی: شانەی گیەنەرە ریشاڵ و خانەی تۆڕی تێدایە
Subcutaneous tissue	نسيج تحت الجلد	ژێر پێستە شانە: چینێكی شانەی گەیەنەری فشەڵە راستەوخۆ دەكەوێتە ژێر پێستەوە
Titanium	تيتانيوم	تیتانیۆم: توخمێكی كانزای بۆری تێری دانیسقەیە، گەردیلە ژمارەكەی (٢٢)، كێشی گەردیلەیی ٤٧,٩ هێماكەی (Ti)ە

Titer, titre	عيار	هاوكێشه، هاوكێش، پارسەنگ
Titration	معايرة، تسجح	هاوكێشاندن، هاوكێش كردن، (تايترێشن)
Titillation	دغدغة	ختووكه، ختووكەدان
Titubation	ترنح، تمايل	لارەولار، لارەولار كردن، ڕەتبردن (ئەوەى بەتايبەتى لە نەخۆشى مێشكۆلەدا ديار دەبێت
Lingual titubation	لثغة، تقطع الكلام	زمانگيران، پسەپس كردن، پچڕپچڕ ئاخافتن
Tobacco	تبغ	تووتن، تەماكو
Tobaccoism	الأنسمام بالتبغ	تووتنە ژاراويبوون: ناسازى لەبەر زۆر كێشانى تووتن (جگەرە)
Toco-, (toko-)	سابقة تعني المخاض، الولادة أو العلاقة بها	پێشگرێكە بەماناى زايين، منالْبوون يان پەيوەندى پێيانەوە
Toco-erometry	قياس شدة التقلصات الرحمية (اثناء الولادة)	پێوانەى توندى ژان لەمنالْبوندا، پێوانەكردنى هێزى كرژبوونى ماسولكە منالْدان لەكاتى زايندا
Tocophobia	رهاب (رهبة) الولادة	زانە ترسێ، زايينە ترسێ: منالْبوون
Tocus	الولادة، الوضع	منالْبوون، زايين، زان
Toe	اصبع القدم، أبخس	پەنجەى پێ
Toilet	تنظيف، هندمة	پاك كردنەوە، دەست پيا هێنان: پاك كردنەوە و

		دەست هێنان بەبڕینی برینکاری یان ژیانی تردا، یان هی نەخۆشێکی ژنان
Toko-, toco-,	سابقة بمعنى ولادي، مخاضي	پێشگرێکە، بەواتای زایین، ژانی
Tolerance	تحمل	بەرگە گرتن
Acquired tol.	تحمل مكتسب	بەگەگرتنی دەستکەوت: وردە وردە پتربوونی بەرگە گرتن بۆ کاری دەرمانێك
Crossed talerance	تحمل متصالب	بەرگەگرتنی خاچوار
Drug tolorance	تحمل العقار	بەرگەگرتنی دەرمان: وردە وردە لەبەر زۆر بەکارهێنان بە دەرمانێك فێربوون
Glucose tolerance	تحمل الكلوكوز	بەرگەگرتنی گلوکۆز: بەرگەگرتنی نەخۆشێکی شەکری بۆ شەکر خواردن، ئەمەش دەپێورێت بەزۆرترین بڕ شەکر کە یەکێك بتوانێت بیخوات بێ ئەوەی هیچ لێ دەردبدرێتە ناو میزەکەیەوە
Tolerant	متحمل	بەرگەگرتوو: ئەوەی بێ زیان بەرگەی کاری دەرمانێك دەگرێت
Toleration =	إحتمال، إطاقة	بەرگەگری

tolerance		
Toneutum	لبدة، شبكة من الأوعية الدموية الدقيقة لـلآم الحنون وقشرة الدماغ	غەدە: تۆڕێکە لە وردە خوێندانی باریکی نەرمە دێ و توێکڵی مێشك پێك هاتووە
Tomentum cerebri	لبدة الدماغ	غەدەی مێشك
Tomogram	صورة طبقية: صورة شعاعية لطبقة منتخبة من أنسخة الجسم على اى عمق كان	تۆمۆگرام: تیشکە وێنەی چینێکی هەڵبژێردراوی شانەیە لە هەچ قووڵایی یەکدابێت لە لەشدا
Tomograph	جهاز التصوير الطبقي: جهاز لأشعة اكس لتصوير طبقة من الأنسجة شعاعيا على أي عمق كان حسب الطلب	چینە وێنەگرە، تۆمۆگراف: مەکینەیەکی تیشکی ئێکسە کە تیشکە وێنە وەردەگرێت بۆ شانەکان لە هەچ قولاییەکدا بێت
Tomography	التصوير الطبقي	تۆمۆگرافی: چینە وێنەگری
Tomomania	هوس الجراحة	مانیای برینکاری، سەودای برینکاری ١- حەز کردنێکی زۆر بۆ کردنی برینکاری ٢- ئارەزوویەکی هیستەریایی بۆ ئەوەی برینکاری لەسەر بکرێت لەلایەن کەسێکەوە
Tomotocia	التوليد بشق البطن	لە زگەوە منداڵ دەرهێنان: زاین لەرێی زگ هەڵدڕینەوە بە برینکاری

Tonaphasia	حبسة نغمية (موسيقية)	ئـەفێزیای مۆسـیقا: لـە توانـــا دانـــەبوونی هێنانـــەوە بیرخـــۆی ئاوازێکی باو
Tone	١- نغمة: صوت واضح ٢- تـوتر: التـوتر الأثيـاري ليعض من أو كل الجسم	١- ئاواز، دەنگ: ئاواز یـان دەنگێکی ٢- کـــرژی، کرژبـــوون: بـارێکی ئاسـایی کـرژی بەشـــێك یـــان لـــەش (جەستە)یە
Tongue	لسان	زمان
Adherent tongue	لسان ملتحق	زمانی نووساو (لکاو): بە ئـەم لاو ئـەو لاو بنـی دەمەوە
Cleft tongue bifid tongue	لسان مفلوق	زمـانی تلّیـشاو، زمـانی دوفاق
Coated tongue	لسان مغطى	زمـانی بەڵخـدار، زمـانی بەڵخ گرتو: داپۆشراو بـە جـۆرە بـەڵخێکی سـپی .. هتد
Fissured tongue	لسان مشقق	زمانی قلیشاو
Furriered tongue	لسان فرائي	زمانی کوڵکن
Geographic t.	لسان جغرافي	زمانی جوگرافیایی
Glazed tongue	لسان صقيل	زمانی ساف
Hairy, black t	لسان أشعر	زمـــانی تیـــسکن، ڕەش: زمانێکـــە پەڵەیـــەکی

		تەڵخی وەك فەروە (تیشکن) بە پشتەکەیەوە
tonguetic	لجام اللسان: قصر ولادى في لجام اللسان	جڵەوی زمان: ناتەواوییەکی زگماکییە لە جڵەوی زماندا
Tonic	مقوي	هێزدەر، بەهێزکەرە، دڵە بەهێزکەرە
Cardiac tonic	مقوي قلبي	هێزدەری دڵ، ئەوەی کاری دڵ بەتین دەکات، ورك دیجیتالن و ستڕۆفانسەس و ستڕیکنین (دەرمانن)
General tonic	مقوي عام	هێزدەری گشتی: ئەوە بەجۆری گشتی لەش گورج دەکاتەوە وەك خۆشتن بە ئاوی سارد، کارەبا، وەر زشت
Hematinic tonic	مقوي دموي	خوێنە هێزدەرە: ئەو دەرمانەی چۆنێتی و جۆری خوێن باشتر دەکات، لە دەرمانە بنچینەییەکان لەم رووەوە ئاسن، زەرنیق، مانگەنیز، کلۆریدی جیوە و کنین

Vascular tonic	مقوي وعائي	هێزدەری خوێندانەکان
Tonitrophobia	رهاب (رهبة) الرعد	هەورە گرمە ترسێ، لە هەورترسان
Tonsil	لوزة	ئاڵوو
Burried tonsil	لوزة دفنية	ئاڵووی شاردراوە
Faucial tonsil	لوزة حلقية	گەرووە ئاڵوو: ئەوەی لە دەرەوەی دەمــی نــاو گەرووی بۆری ئۆستاکی و دیوارەکەی ناوەوەیەتی
Lingual tonsil	لوزة لسانية	زمانە ئاڵوو
Pharyngeal tonsil	لوزة بلعومية	قورگە ئاڵوو
Tonsilla	لوزة	ئاڵوو
Tonsilla cerebelli	لوزة مخيخية	ئاڵووی مێشکۆڵە
Tonsillar	لوزي	ئاڵوویی، پەیوەندی ئاڵوو
Tonsillectomy	استئصال اللوزين	ئاڵوو برین
Tonsillitis	التهاب اللوزين	هـــەوکردنی (ســووتانەوە)ی ئــاڵوو، ئــاڵوو کــەوتن، ئاوسـانی ئاڵو
Acute catarrhal T.	التهاب اللوزيني النزلي الحاد	تیــژە هــەوکردنی ئــاڵو، هەوکردنی ئاڵووی تیژ
Chronic catarrhal t	التهاب اللوتين النزلي المزمن	هـــەوکردنی ئـــاڵووی بنەسی
Follicular tosilli t.	التهاب اللوزتين الجريبي	
Vincent’s ton.	التهاب اللوزتين لـ (فنسنت)	هـــەوکردنی ئـــاڵووی (ڤنسنت): ئەوەی بەهۆی

		میکرۆبی ڤنستەوە پەیدابووە
Tonsillo lith	حصاة اللوزة	بەردی ئاڵوو
Tonsillomycosis	التهاب اللوزتين الفطري	هەوکردنی ئاڵووی کەڕواوی، دەردە کەڕووی ئاڵوو
Tonsillopathy	اعتلال لوزي	دەردە ئاڵوو: هەچ نەخۆشییەکی ئاڵوو بێت
Tosillotone	مبضع اللوزة	ئاڵوو بڕە، نەشتەری ئاڵوو
Tonsillotony	شق اللوزة	هەڵدڕینی ئاڵوو
Tonus	توتر	کرژی: ئەو کەمە کرژبوونە هەمیشەییەی ماسولکە کە لە ماسولکە بەنددا یارمەتی باری و وەستان و گەڕانەوەی خوێن بۆ دڵ دەدات
Tooth, pl. teeth	سن وجمعه اسنان	ددان
Anterior teeth	الأسنان الأمامية	ددانەکانی پێشەوە (بەرەوە): شەش ددانی لە هەر شەویلاگەیەکدا
Artificial teeth	الأسنان الصنعية	ددانی لاعیە، ددانی دروستکراو، ددانی دەستکرد
Bicuspid teeth	الضواحك	پێشە خرێیەکان
Canine teeth	الأنياب	کەڵبەکان
Euopid teeth =	الأنياب	کەڵبەکان

canine teeth		
Deciduous teeth	الأسنان الزمنية	ددانه شیرییەکان، ددانـه کاتییەکان
Impacted teeth	اسنان منحشرة	ددانـی تـیّ چـەقیو: ئـەو ددانانەن کە بـە جۆرێـك رِوواون توانـــــــــای سەردەرهێنانیان نییە
Incisor teeth	القواطع	ددانە برِۆکەکان
Milk teeth	الأســـنان الحليبيـــة، اســـنان لبنبة	ددانی شیرییەکان
Molar teeth	الطواحن	خریّ، خرێنەکان
Permenant teeth	اسنان دائمة	ددانە هەمیشەییەکان
Premolor teeth	الضواحك	پێشە خرێیەکان
Temporary teeth	اسنان موقتة	ددانە کاتییەکان
Wisdom teeth	أخراس العقل	ددانی ئەقڵ
Teeth ache	الم السن	ددانە ئێشە، ژانی ددان
Topalgia	الم موضعي	ژانــی ناوچـەیی، شـوێنە ژان، ژانـــی جـــێگیر (لـــە شوێنێکدا)
Topeothesia	ادراك الموضع	هەســــتی شـــــوێنی لیّ کـــەوتن: تـــوانی ئـــەوەی شـــــوێنی بەشـــــتێك کەوتوبزانی
Tophus pl. tophi	١- جند = جمع اجناد ٢- القلح أو حصاة لعابية	١- لم، لـــی: نیـــشتویەکی پوراتـــە لـــە شـــانەکانی دەوروپـــشتی جومگـــەی

		ئەوكەسانەدا بەدی دەكرێت كە تووشی نەخۆشی (نقرس) بوون ٢- بەڵخی ددان یان بەردی لیكی
Topical = local	موضعي	ناوچەیی، خۆجێتی، شوێنەكی
Topo-,	سابقة بمعنى موضع، مكان	پێشگرێكە بەمانای شوێن، جێگا
Topographic, - al	طبغرافي	تۆپۆگرافی: وەسپ كردنی ناوچەكانی لەشە
Topography	طبغرافيا	تۆپۆگرافیا
Toponorcosis	خدر موضعي	شوێنە سڕبوون (بێ هەستی) ناوچەیی: هەست نەكردن لەناوچەكەیدا یان سڕبوونی ناوچەیەك
Toponym	اسم موضع	شوێنە ناو، ناوی شوێنەكی
Toponymy	التسمية الموضعية	شوێن ناونان: ئەو ناو لێنانەیە كە شوێن و ئاستی ئەندام و بەشەكان نیشان دەدات
Toric	حيدي	قۆقز
Tormen	مغص، ألم شديد	ژان، ئازارێكی تەنی توند
Torpid	فاتر، خادر	خاو، سست، سڕ، مەنگ
Torpidity	نتور، خدر	سستی، خاوی، بێ تینتی

Torpor	فتور	سڕی، سڕبوون
Torpor retenosis	فتور الشبكية	تۆڕە سڕی: بارێکی تۆڕی چـاوە تێیـدا ئەوەنـدە سـستە بـە زەبـری ڕووناکییـەکی بـەتین نەبێت نابزوێت
Torque	تدويرالـسن (في طبابـة الأسنان)	ددان باپێدان (لە تـەوەرە درێژییەکەیدا)
Torrefy	يحمص، يحمر	برژانـدن، هەڵکڕوزانـدن: بـەتینی گـەرمی (ئـاگر) وشك کردنەوە
Torsion	لي، التواء	بادان، باخواردن، بادران
Nega tive torsion	لي سالب	بـاوان (بـاخواردن)ی نـەرێ: واتـا بەسـەمتی دژی سـووڕانەوەی میلـی کاتژمێر
Positive torsion	لي موجب	بـادان (بـاخواردن)ی ئـەرێ: واتـا وەك میلـی کاتژمێر سووڕانەوە
Torsio meter	مقياس اللي	پێـوەری بـادان (باخواردن) بادرانپێو
Torsine	ملتوي	بادراو
Torso	الجذع	تەنە، لەشی ناوەند: تـەن بـەبێ سـەرو چوارپەلەکان
Torticollar	اصعر	ملخـوار، پەیوەنـدی ملخواری
Torticollis	صعر	ملخـواریی: کرژبـوونی

		ماسولكەكانی مل بەجۆرێك كەمل بادەدات و سەر دەخاتە دۆخێكی نائاساییەوە
Congenital t.	صعر ولادي	ملخواریی زگماك (دیكزا)
Dermatogenic t.	صعر جلدي المنشأ	ملخواریی پیستزا (واتا پەیدا بووە لەبەر كرژبوونی پێستی مل سالە بەر هەچ هۆیەك بێت
Fixed t.	صعر ثابت	ملخواریی جێگیر: لەبەر كورت بوونەوەی هەمیشەیی و ڕاستەقینەی ماسولكەی مل
Hysteric t.	صعر هستيري	ملخواریی هیستەریایی
Mental t.	صعر عقلي	هۆشە ملخواری، ملخواری هۆشی: جۆرێكە وەك خوی لێهاتووە (لە پاڵ كەوتن و بە دەست پیانانێكی كەم نامێنێت)
Myogonic t.	صعر عضلي المنشأ	ملخواریی مایيچەزا
Neurogenic t.	صعر عصبي المنشأ	ملخواریی رەگزا: بەهۆی پەستان (گوشتن) یان هەژاندنی ڕەگی یازدەیەم (پاشكۆ)وە پەیدادەبێت
Neglex t.	صعر انعكاسي	پەرچە ملخواری: بەهۆی

		هەوكردن یان كێم كردن (ی بەشێك) لەملدا پەیدادەبێت، گەورەبوونی لیمفەلو، یان پەنامە ئالۆودا لەملدا یان لە قورگدا
Rheumatoid t.	صعر رثواني	ملخواری ڕۆماتۆیدی: ئەوەی بەهۆی باداری (ڕۆماتیزم)ەوە پەیدا دەبێت لە هەندێ ماسولكەدا.
Symp tomatic t.	صعر اعراضي	ملخواریی نیشانەیی: چەمامبوونی مل لەبەر باداری
Tortipelvis	الحوض الملتوي	لەگەنەی گێژ (پێچ خواردوو)
Tortua	عذاب، الم، نزع	ژان، ئەشكنجە، گیانەلا
Tortuous	ملتوي	بادراو، پێچ پێچ
Torulus	حليمة	چیچیلە، مەمیلە: بەرزایی یان قوقزییەكی بچووك
Torus	حيرة، نتوء	قۆقزی، دەرپۆقیوی، دەرپەڕیوی
Torus frontalis	جيدة جبهية	قۆقزی ناوچەوان، قۆقزی تەوێڵ
Touch	لمس، مس	بەركەوتن، لێ كەوتن، دەست لێ دان، هەستی

		بەرکەوتن، ساوا
Abdominal touch	مس بطني	دەست لە زگدان: بەسەری پەنجە بەسەر زگدا گەڕان بۆلێ نۆڕین (فحص)
Double touch	مس مزدوج	لێ نۆڕینی دوو دەستەیی: لە هەمان کاتدا پشکنین و لێ نۆڕینی کۆم و کێلك بە تێڕاکردنی پەنجەیەك هەر دەستێك، یەکێکیان بۆ ناو کۆم ئەویتر بۆ ناو کێلك.
Rectal touch	مس شرجي، مس المستقيم	لە کۆمەوە بەدەست لێ نۆڕین: پەنجەیەك کردن بەناو کۆمدا بۆ لێ نۆڕێن
Vaginal touch	مس المهبل	لە کێلکەوە بە دەست لێ نۆڕین: کردنی پەنجەیەك بە ناو کێلکدا بۆتی نۆڕین
Tour, tour de maitre	دورة	خول، سووتانەوە، وەرچەرخاندن وەرچەرخاندنی وەستایانە
Tourniquet	مرقأة، ملوي لوقف النزف	تۆڕنیکە، شەتەك: ئامێرێکە بۆ گوشینی خوێندانێك تاوەکو

خوێنی پێدا نەڕوات		
تۆكسيميا، ژەهراويبوونى خـــوێن: ژەهـــراوى بوونێكى گشتييە بەهۆى هەڵمـــژينى ژەهـــر (تۆكسين)ى باكتـەريا كـە لەســـەر چـــاوەيەكى ناوچەييدا پەيدابووە	إنسمام الدم	Toxemia
تۆكـسيمى، پەيوەنديـدار بــــە ژەهراويبـــوونى خوێنــەوە، پەيـدابوو لـە ژەهراويبوونى خوێنەوە	متعلق بأنسمام الدم، مـسموم الدم	Toxemic
ژەهرى، ژەهر	سمي، سم	Toxic
ژاراوى كـــــەر، ژاراوى، ژەهرين	سام	Toxicant
ژەهراوى بوون	تسمم	Toxication
ژەهرينى	سمية	Toxicity
پێـــشگرێكە بـــەماناى ژەهرى يان پەيوەندى بە ژەهرەوە	ســابقة بمعنــى سمــى أو ذات علاقة بالسموم	Toxico-,
ژارە هــەوكردنى پێـست، هــــەوكردنى پێـــستى ژاراوى	التهاب الجلد السمي	Toxico dermatitis
ژار دروســـت كـــەرە، ژار پەيدا كەرە	مولد السم	Toxicogenic
ژار ناس	خبير بالسموم	Toxicologist
ژارزانـــــى، زانــــستى	علم السموم	Toxicology

		ژەهرەکــان: بــاس لــەوە دەکــات کــە لــە بــارەی ژارەوە زانــــــــــــراوە بەشێوەیەکی زانـستی لـە بــارەی کــار و کــردار و چـــۆنێتی ناســـینەوە و چــاری کاریــان لەســـەر لەش و ڕشتەکانی
Toxicophobia	رهبة (رهاب) السموم	ژارە ترسێ، ترس لە ژار: بــە جــۆرێکی نائاســایی ترســان لــەژاراوی بــوون یان لە ژەهر خواردبوون
Toxicosis	تسمم	ژاراویبـــون، ژارخـــوارد بـــوون: هـــەچ بـــارێکی ناساغی کـە لـە ئـەنجامی ژارخــــــواردن (ژاراوی بوون)ە وە پەیدا دەبێت
Alimentary t.	تسمم غذائي	ژەهراویبـــــوونی لـــــە خواردەمەنییەوە
Endogenic t.	تسمم داخلي المنشأ	ژاراویبـــوون بـــەژەهری دەرونــی زا، ژاراویبــوونی خۆیەکی (ناوەکی)
Exogenous t.	تسمم خارجی المنشاء	ژاراویبــوون بــە ژەهــری دەرەکی: بەو ژارانەی کـە لەگـــەڵ خواردەمـــەنی وەردەگیرێن
Toxin	ذيفان، توكسي	تۆکــسین، ژاریــن: هــەچ ماددەیــەك لەسەرچاوەی

		میکرۆبی، ڕووەکی یان زیندەکی کە ژاراوی بێت
Toxin – antitoxin	ذيفان – ترياق	ژەهر – دژەژەهر، تۆکسین – ئەنتی تۆکسین: تۆکسین و ئەنتی تۆکسین وەناق بەجۆرێکی هاوکێشی تێکلاو کراون ئەم تێکەڵاوەش بۆ کوتان دژی وەناق بەکاردەهێندرێت هەروەها پێی دەوترێ T . A . T وەیان T . –A Mixtur
Toxinemia	ذيقنة الدم، تسمم الدم الذيقاني	تۆکسینە ژەهراویبوونی خوێن، تۆکسینیمیا
Toxinic	ذيفاني	تۆکسینی، پەیوەندی تۆکسین
Toxinosis	داء ذيفاني	دەردی تۆکسینی: هەچ بارێکی ناساغی کە لە بوونی تۆکسینێك لە ناو لەشدا پەیدا ببێت
Toxo-,	سابقة تدل على العلاقة بالذيفان أو السم	پێشبەندێکە، مانای پەیوەندی بە تۆکسین یان ژەهرەوە نیشان دەدات
Toxoid	تكسويد	تۆکسۆید: ماددەیەکە لەکار کردن لە تۆکسین بە هۆی فیزیایی یان

		کیمیاییـــــەوە پەیـــدا دەبێـــــت، تۆکـــسۆید ژەهـــراوی نییـــە بـــەڵام تایبـــــەتی دژەجینـــــی تۆکـــسینی (antigenic) هــەردەمێنێت، بــەزۆری تۆکـسۆید بــۆ بــەرگری کـــردن دژی نەخۆشـــی بـــــەکار دەهێنـــــدرێت بەتایبـــەتی نەخۆشـــی وەناق و کۆپانە
Toxonosis = toxinosis		
Toxophil, toxophile	أليف التكسينات	تۆکسین باز، تۆکسینباز، ژارباز
Toxophore	حامل (ناقا) السموم	ژار هـەلگرە: ئـەو کۆمەڵـە گەردیلەیـــە لـــە گـــەردی تۆکـــسین، ئـــەگلۆتینین... هتـددا کـە کـاری جـۆری پێك دەهێنن پـاش ئـەوەی گـــەردەکان بەباشـــی لـــە لایـــــــــــــــەن (Haptophore)ەکانـــەوە ڕاگیر دەکرێن
Toxophorous	حامل (ناقل) السموم	ژار هەلگرە، ژارگوێزەوە
Toxoplasma	المصورات الذيفانية	تۆکـــسۆپلازما: جـــۆرە مـشەخۆرێکە لـە هەنـدێ

		خانەی ناوپۆشی زۆر لە شـــــــــیردەرەکان و باڵندەکانـــــدا هـــەن هـــەروەها دەڵـــێن لـــە مرۆڤیشدا هەن
Toxoplasmosis	داء المصورات الذيفانية	دەردە تۆکـــــــسۆپلازما، تۆکـــــــــسۆپلازموز: تووشـــبوون بـــە، یـــان بارێکی نەخۆشییە پەیدا دەبێـــت لـــە، هـــەبوونی گیانلەبـــەری لـە جنـسی toxoplasma لـــە نـــاو لەشدا
Toxuria = uremia	تسمم بولي	ژارە میـــــزێ: میـــــزە ژاراویبوون
Trabecula	حاجزة، حويجز	لەمپـەرۆك: جـۆرە بەنـد یــــان کاپـــــسووڵ (ی ئەنـــدامێك)ەوە درێـــژ دەبێت بۆ (دەچێتە) نـاو مـــاددەی ئەندامەکـــەی ناوی، لەمپەری بچووك
Trabecular	حويجزي	لەمپـــەرۆکی: پەیوەنـدی لەمپەرۆکێك
Trabecula cerebri	حويجزة دماغية	مێشکە لەمپەرۆك
Trabecula cinerea	حويجزة سنجابية	بــــۆرە لەمپـــــەرۆك، لەمپەرۆکـــە ســـنجاوی، بۆرەیـــان نەرمـــە یـــان ناوەندییـــە گەیەنـــەری مێشك
Tracer	متتبع، مقتف	شـوێن دۆز، بەدواداچـوو،

		شوێنپیێ هەلگرە
Radioactive tracer	متتبع مشع	شوێندۆزە تیشکنە، هاوتایەکی تێشکدەر (radioactive isotope)ی توخمێکی کیمیاییە کە دەکرێت بکرێتە ناو لەشی کەسێکەوە و چونێتی بلاوبوونەوە و هاوبەشی لە کردارە بایۆلۆجیەکاندا شوێن بکەوترێ. هاوتا تیشکدەرەکە لەگەڵ توخێمێکی خۆرسکدا دەدرێت بە کەسێك لە توخمەکە جیا نابێتەوە لەبەرئەوە بەهۆی ژمێرۆکێکی وەك (گاریگەر – مۆللەر)ەوە شوێن هەڵدەگیرێت و هەڵس و کەوتی دەزانرێت
Trachea	الرغامي	بۆریی هەوا
Tracheal	رغامي	پەیوەندیدار بە بۆریی هەواوە
Trachealgia	وجع الرغامي	ژانی بۆری هەوا، بۆریی هەوا ئێشە

Tracheitis	التهاب الرغامي	هەوكردنی (سووتانەوە)ی بۆریی هەوا
Trachelo-,	سابقة بمعنى عنقي	پێشگرێكە بەمانای پەیوەندی مل یان پێكهاتوویەكی وەك مل
Tracheloclavicu loris	العنقية الترقوية	ماسولكە و مل چەلەمەیی: ماسولكەیەك هەندێ جار هەیە
Trachelcyllosis = torticollis	القصر، الصعر، الأجل	وەرگێڕان، وەرچەرخاندن
Trachelo cystitis	التهاب عنق المثانة	هەوكردنی ملی میزڵدان
Trachelodynia	وجع التبة (العنق)	مل ئێشە، ژانە مل
Trachelopexy	تثبيت عنق الرحم	چەسپاندنی ملی پسدان (مناڵدان)
Trachelorrhaphy	رفو (خياطة) عنق الرحم	دروونەوەی ملی پسدان (مناڵدان)
Trachelotomy	شق عنق الرحم	هەڵدرینی ملی پسدان (مناڵدان)
Tracheo-,	سابقة بمعنى الرغامي	پێشگرێكە بەمانای پەیوەندی بۆریی هەوا
Tracheobronchial	رغامي قصيبي	بۆڕی و بۆرێچكە هەوایی (بابی)
Tracheobranchitis	التهاب الرغامي والقصب	هەوكردنی بۆڕی و بۆڕیچكەكانی هەوا (با)
Tracheobroncho scopy	تنظير الرغامي والقصبيات	هەناوبین سەیركردنی بۆڕی و بۆریچكەكانی هەوا (با)

Tracheoesophageal	رغامي مريئي	بـۆری هـەاو سورێنـچك، پەیوەندی بـۆڕی هـەوا و سورێنچك
Tracheolaryngeal	رغامي حنجري	بـــــــۆری هــــــەواو قۆڕقۆڕاگەیی
Tracheolaryngotomy	شق الرغامي والحنجرة	هەڵدڕینی بـۆریی هـەواو قۆڕقۆڕاگە
Tracheomalacia	لين الرغامي	نەرمبوونی بۆریی هـەوا، نەرمــــەبۆری هــــەوا: نەرمبوونی کرکڕاگەکانی بۆریی هەوا
Tracheophony	صوت الرغامي	دەنگی بۆریی هـەوا: ئـەو دەنگــەی بــە بیــستەکی پزیـــــشکی بـــــەرگوێ دەکــەوێت کــە لەســەر بـۆریی هـەوا دادەنـدرێت و لەکاتی هەناسەداندا
Tracheorrhagia	نزف رغامي	خـوێن بـەربوونی بـۆریی هـەوا، خـوێن لـە بـۆریی هەوا هاتن
Tracheo rrhaphy	رفو (خياطة) الرغامي	بۆریی هەوا دروونەوە
Tracheoscopy	تنظير الرغامي	هــەناوبین ســەیرکردنی بۆری هەوا
Tracheostenosis	تضييق الرغامي	تــــــەنگ (تەســــــك) بوونـەوەی بـۆریی هـەوا: بـــــەکرژبوون یــــان هاتنەوەیەك

Tracheotomy	شق الرغامي	هەڵـــــدڕین (کـــــون تێکردن)ی بـۆریی هـەوا: کـونێکی دەسکرد کردنـە بۆری هەوا
Trachitis	التهاب الرغامي	هەوکردن (سووتانەوە)ی بۆری هەوا
Trachoma	تراخوما، حثر	تەراخۆما، بۆخۆی
Trachomatous	تراخومي، حثري	تەراخۆماوی، بۆ خۆیی
Track	مسار، أثر	ڕێـــرەو، شـــوێن: ئـــەو ڕێگایــــــەی شـــــتێك بەســـەریدا دەجووڵێـــت یـان ئـەو شـوێنەی جێـی دەهێڵێـــــــــــــــت بەجووڵانەوەکەی
Tract	مسلك، حزمة، جهاز، قناة	ڕێبـــاز، گـــورزە، ڕشـــتە، کۆئەندام
Alimentary tract = digestive tract	قناة الغذاء، مسلك غذائي	خۆراکـەڕێ، خۆراکـەڕۆ: ئـەو ڕێبـازەی لەدەمـەوە دەسـت پـێ دەکـات و لـە کۆمـــەوە دوایـــی دێـــت بریتییـە لـە سورێنـچك، ئاشك لەگەڵ ڕیخۆڵەکان
Biliary tract	المسالك الصفراوية	ڕێبـــازی زەرداو، زەرداوە ڕۆ
Accending tract	الحزمة الصاعدة	گـــورزەی (هەڵـــچوو): گـورزە ڕەگێکـە لـە پـەتی بڕبـڕەدا بـەرەو مێـشك (impulse) دەبات

Cerebellar tract	الحزمة المخيخية	گورزەی مێشکۆڵە
Cerebelospinal t.	الحزمة المخيخية النخاعية	گـــورزەی مێـــشکۆڵە و درکە مۆخ
Cerebrospinal t.	الحزمة المخية النخاعية	گـورزەی مێـشك و درکـە مۆخ
Descending tract	الحزمة النازلة	گورزەی (داچوو)
Digestive tract = alimentary tract	الجهاز الهضمي	کۆئەندامی هەرس
Gastrointestinal t.	القناة المعدية المعوية	ڕێبـــــازی ئاشـــــك و ڕیخۆڵەیی
Genitourinary t.	الجهاز البولي التناسلي	ڕێبـــازی زاوزێ و میـــز، ڕشتەی میز و زاوزێ
Motor tract	الحزمة الحركية	گورزەی بـزوێن: گـورزەی ڕێبازی دەمارە بزوێن لـە مێشکەوە بۆ ماسولکە
Pyramidal tract	الحزمة الهرمية	گـــورزەی پۆپتیـــژی: زاراوێکە داندراوە بۆ ئەو ڕیشاڵە دەمارانەی کەلە
Respiratory tract	الجهــاز التنفــسي، المجــاري التنفسية	ڕشـــــتەی هەناســــە، هەناسەڕۆ
Sensory tract	الحزمة الحسية	گـورزەی هەسـت: هـەچ گـــورزە دەمارێـــك کـــە هانـــــدەر (inpulse)ی هەستی بگەیەنێت
Urinary tract	الجهاز البولي	ڕشتەی میز
Traction	سحب، شد	ڕاکێشان، کێشان

Axis traction	سحب محوري	ڕاكێشانی تەوەرەیی: ڕاكێشان لەسەر تەوەرە یان سەمتی ڕێبازێك وەك ڕاكێشان بەناو لەگەنەدا
Elastic traction	سحب مطاطي	لاستیكە ڕاكێشان
Skeletal traction	سحب هيكلي	ڕاكێشانی ئێسكبەندی: بەهۆی تەل و دەرزی تایبەتییەوە كەلە سەری ئێسكە درێژەكان چەسپ دەكرێت ڕاستەوخۆ ڕاكێشانی ئێسكەكە
Weight traction	سحب ثقلي	ڕاكێشان بەقورسی (سەنگ و بەرد)
Tractor	جرار	ڕاكێشەر (ڕاكێش)
Tractotomy	قطع الحزمة	گورزەی بڕین: بڕینی گورزە ڕیشاڵێكی دەماری ڕشتەیی
Tragus	١- وتر (ة) الأذن ٢- شعرة من الشعرات الأذنية (في مدخل الأذن)	١- سنگی گوێ ٢- موویەك لە موودەكانی گوێ (لە گورزە – كونی گوێدا
Train	١- يمرن، يدرب ٢- قطار (تتابع مستمر للأشياء أو للحوادث)	١- مەشق پێ كردن، وەرزاندن، فێركردن ٢- قەتار (یەكبینە شت یان ڕووداو بەدووی یەكدا هاتن وەك بەتاڵكردنەوەی وزەی كارەبایی موگناتیسی (discharges of electric or magnetic energy)

Trait	سجية	ڕەوش، تایبەتێکی سروشتی (خاصية طبيعية)
Tragector	مسبار: آلة لتحديد موضع الرصاصة في جرح ناري	پشکنە: ئامێرێکە بۆ دیاری کردن و دۆزینەوەی شوێنی گوللەیەك لەناو بریندا
Trance	غشية	وڕی، کاسی: خەوێکی قووڵ یان نائاسایی کە بە ئاسانی نەخۆشی لێ بە ئاگا ناهێنرێتەوە
Hypnotic trance	غشية تنوعية	خەوە وڕی، خەوە کاسی: خەوێکی قووڵی دەستکرد
Hysterical trance	غشية هيسترية	هیستریا وڕی: خەوێکی قووڵە وەك نیشانەیەك لە نیشانەکانی هیستەریا دەردەکەوێت
Tranquilize	يهدي، يسكن،	ئارامکردنەوە، هێمن کردنەوە
Tranquilizer	مهدئ	ئارامکەرەوە: بەتایبەتی دەرمانێك کە ئارامی دەمار دەدات
Trans -	سابقة بمعنى بين، عبر، خلال	پێشگرێکە بەمانای بەناو..، لەناو..،
Transamination	نقل الأمينات	ئەمین گواستنەوە: گواستنەوەی کۆمەڵێکی (ئەمینو) یان زیاتر لە ئامێتەیەکەوە بۆ

		یـــەکێکی تـــر. بـــەر گواســـتنەوەی شـــوێنی کۆمەڵـە (ئـەمینۆ) یـەك لـــە ئامێتەیەکـــدا بـــۆ شـوێنێکی تـر هـەر لـەو ئامێتەیەدا
Transanimation	انعاش الوليد	کۆرپە بووژاندنەوە: ئـەو کۆرپەلە نوێ زایانەی کە هەناســـــە نـــــادەن، دەهێندرێنـــەوە ســـەرخۆ دەبووژێندرێنـــەوە بـــە هەناســــە پێـــــدان، گۆشکردن
Transduodenal	عبر العفج	بەناو دوازدە گرێدا
Transection	القطع، مقطع عرضي	قرتانـــدن، بـــڕین، پانـــە برگە
Transfer	نقل	گواستنەوە، گوێزانەوە
Transference	نقل	گواستنەوە، گوێزانەوە
Transfixion	بتر	پەلکردن، بڕینەوە
Transforation	ثقب الجمجمة	کـــــاپۆڵ کـــــونکردن: کونکردنــــە کــــاپۆڵی کۆرپەلەی ساوا
Transformation	تحول	گۆڕان: گۆڕانی شێوە یـان پێکهـــاتن، گـــۆڕین لـــە شــــێوەیەکەوە بـــــۆ شێوەیەکی تر

Transformer	محولة	بگـۆڕ، (ترانـسفۆرمەر): ئامڕازێکـە بـۆ گـۆڕینی وزەی کارەبـا لـە جـۆرە ڤۆڵتییـەك و لـۆزە و (تەزوو)یەکەوە بۆ وزەی کارەبـایی لەسـەر جـۆرە ڤۆڵتیـەت و لـۆزەو (تەزو)یـەکی تـر بـەهۆی ناوەنـدی وزەی موگناتیـسییەوە بـەبێ جووڵەی میکانیکی (واتـا بە موگنەکار)
Stop-up tr.	محولة رافعة	نزمـەگۆڕ، بگـۆڕی نزمکـەرەوە: ئـەوەی بـۆ نزمکردنەوەی ڤۆڵتیـەتی لۆڵتیەتی لوزەو (تـەزو)ە بنـچینەییەکە بـەرزە گـۆڕ، بگـۆری بـەرز کەرەوە: ئەم جۆرەش بـۆ بەرزکردنـەوەی ڤۆڵتیـەتی لـوزەو (تـەزوو)ە بنـچینەییەکە بەکاردەبرێت
Transfusion	نقل الدم	خـوێن پێـدان، خـوێن تێکـردن یـان خـوێن گواستنەوە: ١- گواستنەوەی خوێن بـۆ

		ناو خوێنهێنێك ٢- خوێن، خوێ ئاوك یان شلەیەكی تـر كردنـە نـاو خوێندانێكی لەشەوە ٣- شـلە لـە دەمارێكـەوە كردنە دەمارێكی تر
Direct transfusion immediate trans	نقل الدم المباشر	خـــوێن گواســـتنەوەی ڕاســـــتەوخۆ: لـــــە كەسـێكەوە بـۆ كەسـێكی تـر بـێ ئـەوەی بهێڵرێـت هەوا لە خوێنەكە بدات
lndirect transfu. mediate trans.	نقل الدم الغير المباشر	خـــوێن گواســـتنەوەی ناڕاســـــتەوخۆ: بـــــە تێكردنــی خــوێنی لــەوە پـــێش دەرهێنـــــراو و لەقاپـــــدا بـــــەجۆری تایبەتی هەڵگیراو
Exchange transfusion replacement tran.	استبدال الدم	خوێن گۆڕین: لە هـەمان كاتدا خـوێن لێ وەرگـرتن و گواســـــــــتنەوەی (تێكـــردن)ی خـــوێنی بەخشراو (وەرگیراو) ئەم ڕێگەیە بەكاردەهێندرێت بـۆ سـاوای تـازە بـوو، تـازەزاو، كـە دووچـاری نەخۆشـــــــــــی

		(Erylhroblustosis)ن لەگەڵ ئەو نەخۆشانەی دووچـــاری یوریمیـــای سەختن
Transiliac	بين الحرقفتين	ناو کلۆتان: لە نێوان یان لـەناو هـەردوو ئێـسکی کلۆتدا
Transilumination	المعاينة الشغوفية	بەرگـــە تێـــڕوانین: ڕوونـــاکی بـــردن (تێپەڕانـــدن) بـــەناو شـانەکاندا بـۆ مەبەسـتی تێ ڕوانین (فحص)، ئـەو شـتەی لێـی دەنۆڕدرێـت دەشـێت بکەوێتـە نێـوان سەرچـــــــــاوەی ڕووناکییەکەو لێ نـۆڕەوە (فاحص)
Transischiac	انتقالي	ناوسمتـــان: لـــەنێوان هـــەردوو ئێـــسکی سمتدابوون
Transitional	انتقالي	گواستنەوەیی
Translation	نقل، انتقال، ترجمة	گواسـتنەوە، گوێزانـەوە، پاچڤە وەرگێڕان
Translocation	تبديل الموقع، تحول	شـــوینگۆڕکێ، گـــۆڕان: گواسـتنەوە (بـردن) بـۆ شوێنێکی تـر، جێگۆڕکێ پـــێ کـــردن، جـــێ گواستنەوە

Translucent	نصف شفاف	لێڵ، نیمچه ڕوون
Transmigration	هجرة	کــــــــۆچ (کــــــــردن)، ئــاوارەبوون: کۆچــکردن، ئــاوارەبوون یــان گــەڕان بەناو... دا وەك هی گەڕ یـان خڕۆکـه سـپییەکەی خــــــوێن، بنــــــــواڕە diapedisis
External trans – migration	هجــرة خارجيــة: هجــرة البويضة من المبيض الى قناة البـيض المقابـل دون المــرور عبر داخل الرحم	دەرە کــــۆچ، کۆچـــــی دەرەکــی: کــۆچ کردنــی گـــەرا (هێلکـــه) لـــه گەرادانەوە بـۆ گـەرا ڕۆی بەرامبـــەر بــێ ئـــەوەی بــەناو منالْدانــدا گــوزەر بکات
Internal trans-migration	هجــرة داخليــة: هجــرة البويـضة عـبر قنـاة البـيض الـصحيحة وعـبر الـرحم الى داخل قناة البيض المقابلة	نـــاوە کـــۆچ، کۆچـــی نـــاوەکی: پێپـــەڕبوونی گــەرا (هێلکــه) بــەناو گـــەراڕۆی تایبەتیـــدا و بـــەناو منالْدانـــدا بـــۆ گەڕاڕۆی بەرامبەر
Transmissible	منتقـل، سـار، قابـل الانتقـال أو للنقل	گواســتەنی: دەشــێت لــه یەکێکەوە بگـات بـه، یـان بگوێزرێتـــــەوە بـــــۆ، یەکێکی تر
Transmission	انتقال	گواستنەوە، ڕۆیشتن
Transmutation	تحويل، تحول	گۆڕین، گۆڕان

Transnormal	فوق السوي	پــتر لــه ئاســایی، ژوور ئاسایی
Transorbital	عبر الحجاج	پەناو کالانەی چاودا
Transparent	شفاف	ڕوون
Transparietal	عبر الجدار	بەناو دیواردا
Tarnsperitoneal	عبر الخلب، عبر البريتون	بەناو پەریتۆندا
Transpiration	نتح	ئـــاو دەردان: کـــرداری گردنـــه دەرەوەی شـــله بەناو پێستدا
Pulmonary tran.	نتح رئوي	سییە ئـاودەردان، هـەلمین لــه ســییەوە: دەردانــی هەڵم لـه خوێنـەوە کاتی سورِخواردنی بەناو سیدا
Transplacental	عبر السخد	بەناو ئاوەڵدا
Transplant	يغرس، غرسة	چـــــاندن، ناشـــــتن، چەقاندن: ١- گواسـتنەوەی شـانە لـه بەشـێکەوە بـۆ بەشـێکی تر ٢- ئـــــەو شـــــانەیەی گوێزراوەتــــەوە بــــۆ پەیوەنــدی کــردن یــان چــەقاندن لــه بەشــێکی تــری لەشــەکە یــان لــه کەسێکی تردا

Transplantation	غرس	چــــەقاندن: پەیوەنـــــد کردن (grafting)ی شانە لەهەمان کەسدا کە لێـی وەرگــــیراوە یــــان لــــە کەسێکی تردا
Autoplastic tr.	غرس ذاتي	خـۆ چـەقاندن، پەیوەنـد کردنــــــی خۆیــــــەکی: پەیوەند کردنی شانە لـە شــــــوێنی جیـــــــاوازدا لەهەمان کەسدا
Heteroplastic t.	غرس مغاير	جیا چـەقاندن، پەیوەنـد کردنی جیـاواز: پەیوەنـد کردنـی شـانە لـە نێـوان کەسـانێکدا کـە لـە جـۆر (speeis)ی جیاوازن
Heterotopic t.	غرس مغاير الموضع	چــــەقاندنی (پەیوەنــــد کردنــی) شــوێن جیــاواز پەیوەند کردنی شانە لـە شــــوێنێکی جیـــــاوازدا لەوەی لێی وەرگـیراوە لـە وەرگردا (neepoenl)
Homoplastic tr. = isoplastic tran	غرس مجانس	چــــونیەکە چــــەقاندن، پەیوەند کردنی هاوجۆر: پەیوەند کردنی شانە لـە نێوان کەسانی هاوجۆردا
Homotoyic tr.	غرس مجانس الموضع	هاوشــــوێنە چــــەقاندن، هاوشـــــوێن پەیوەنــــــد کردنـی شـانەی وەرگـیراو بۆ شـوێنێکی یەکسان لـە وەرگردا

Syngensio plastic trans.	غرس القربى	خزمه چەقاندن: پەیوەندکردنی شانه چەقاندن لەنێوان کەسانی خزمی هاوجۆردا وەك لە دایکەوە بۆ منالّەکەی یان له براوه بۆ خۆشك
Tendon transplantation	غرس الوتر	ژێ چەقاندن: برینکاری پەیوەندکردنی پارچەیەك لە ژێتی ماسولکەیەکی دروست بە ژێتی ماسولکەیەکی شەپڵە دارەوە
Xenoplastic tr.	غرس الغريب	چەقاندنی بیانی (دوو ڕەگ) پەیوەندکردنی شانە لە نێوان کەسانی ڕەگەز جیاوازدا
Transpleural	عبر التجويف الجنبي	بەناو پلوورادا: بەناو بۆشایی پەردەی سیدا
Transport	نقل، سفينة (باخرة) لنقل الجنود أو المعدات العسكرية	گواستنەوە، کەشتی گواستنەوەی سەرباز، یان تفاقی سەربازی
Transposition	تبدل الوضع (المكان)	جێگۆڕکێ، شوێن گۆڕان: ١- گۆڕانی جێی ئەندامێك بۆ لای بەرامبەر ٢-

Transsacral	عبر العجز	بەناو یان بەسەر پاشلّدا (سمته جولّەدا)
Transseptal	عبر الحاجز	بەناو بەربەستدا، لەوبەری لەمپەر
Transthoracic	عبر الصدر	بەناو سنگدا
Transudate	يفرز	دەردەدات: هەچ ماددەيەك كە بە ناو پەردەيەكدا گوزەری كردبێت
Transudation	إفراز	دەردان: تێپەڕین (گوزەركردن)ی سیرۆم یان تراوی تر بەناو پەردەیەكدا
Transurethral	عبر الأحليل	بەناو میزەڕودا، لەڕێی میزەڕۆوە
Trans vaginal	عبر المهبل	لە كێلكەوە، لەڕێی كێلكەوە
Transversalis	العضلة المتعرضة	پانە ماسولكە، ماسولكەی پانەكی: پانەوپان لەسەر تەوەرەی درێژی لەش
Transverse	مستعرض: متوضع عموديا على المحور الطولي لقسم ما	پانە، پانەكی: ئەستوونی كەوتووە لەگەڵ تەوەرەی درێژی پارێك
Trans vesical	عبر المثانة	بەناو میزڵدان (میزدان)دا

Transvestism	انحــراف ارتــداء ملابــس الجنس المقابل، الأيونية	لادانـی پۆشـاكی ڕەگـەزی بەرامبــــەر پۆشـــــین، ئیــــۆنیزم: لادانێكـــــی ڕەگـــــەزی (انحـــــراف جنـسی)یـە نیـشانەكانی ئـارەزووی بـێ پایانـە بـۆ لەبەركردنی جلوبەرك و قبوولكردن بە ئەندامێك لــە ڕەگــەزی بەرامبــەر هــەروەها بــەم لادانــە دەڵـــــێن (cross dressing) و (eonism)
Transvestite	المنحــرف بأرتــداء ملابــس الجنس المقابل	ئیۆنی، كەسێك دووچاری ئـەو لادانـە ڕەگەزییـەی سەرەوە بوو
Trapezium	المربـع المنحـرف: احـد عظـام رسغ اليد	ئێسكی لارە چوار گۆشە
Trapezius-muscle	المربعـــة المنحرفـــة: احـــدى العضلات	ماســـولكەی لارە چـــوار گۆشە
Trapezoid	شبه المنحرفة	ماســـــولكەی لا چـــــوار گۆشەیی
Trauma	اصابة، شدة: جرح أو أذى	تووشبوون، ئەنگاوتن
Birth trauma	اصــابة ولاديــة: اذى يــصيب الطفل أثناء أو بسبب الولادة	زانە توشبوون
Psychic trauma	اصـــابة نفـــسانية: صـــدمة عاطفية تترك أثرا مستدعيا في العقل وخاصة في اللاشعور	دەروونە تووشبوون

Traumatic	اصابي، شدي	تووشبوویی، ئەنگاوتەیی
Traumatism	اصابة، جرح	تووشبوونێتی، برینداری
Traumato-,	سابقة، تدل على العلاقة بالأصابات أو الشدة أو الجروح	پێشگرێکە، بە واتای پەویەندیدار بە تووشبوون و ئەنگاوتن و بریندداربوون
Traumatology	علم الجروح والرضةضي، علم الأصابات الرضية	برینزانی
Travail	ولادة، وضع	منداڵبوون، زایین، لە دایکبوون
Treacle	دبس	دۆشاو
Treatment	علاج، معالجة، دواء، مداواة	چار(ە) کردن، دەرمانکردن، چار (ە)، دەرمان:ئەو هۆیانەی بەکاردەهێندرێت بۆ چارەکردنی نەخۆشی یان نەخۆشی
active treatment	معالجة فعالة	چار (دەرمان)ی کارا یان کاریگەر، چاری کاریگەر
Causal treatment	معالجة سببية	هۆچارە، چارەوکردنی هۆیی: ئاراستە کردنی چارە بۆ لابردنی هۆی نەخۆشییەکە، چاری هۆیی

Canservative tr. = expectant tr.	معالجة تحفظية	پارێزەچارە، چارەكردنی نـــوارِ: ئـــەو جـــۆرە چـاركردنەیە كـە پیـاو بەتـەواوی تێیـدا چاوە نـوارِە بـە بـێ پێویـستی تـەواو چ جـۆرە جـۆرە دەســـتكاری تیـــاكردن (دەست لێدان)ێـك ناكات چارەی چاوەنوارِ
Curative treatment	معالجة شافية	چـــارەكردنی چـــاك كەرەوە: چارە كردنێكی كـارا بـۆ بنـەبرِكردن و چـــاك كردنـــەوەی نەخۆشـیەكەیە چـاری چاك كەرەوە
Anpiric treatment	معالجة عرفية	چـارەكردنی ئـەزموونی (دابـی): چـاركردن بـەو هۆیانـەی كـە ئـەزموون پیشانی داوە كە بە كەڵك بن. ئەزموونە چارە
Medical treatment	معالجة طبية	چــارەكردنی پزیــشكی، چارەی پزیشكی
Medicenal treatment	معالجة دوائية	چــارەكردن بــەدەرمان: ئــەو جۆرەیــە كــە بــە زۆری بــە بــەكارهێنانی دەرمــان پێــك دێــت، دەرمانكردن

Palliative treatment	**معالجة ملطفة**	**چـــارەكردن بـــەهێمن كردنەوە: ئەوەیە كە بـۆ كەمكردنـــــەوەی ژان و سووك كردنی ناڕەحـەتی دەكرێـت نـەك بـۆ چـاك كردنەوە و بنبڕكردن**
Preventive treatment	**معالجة وقائية**	**چارەكردن بە پارێزگـاری كـــردن: لـــەم جـــۆرە چارەكردنەدا مەبەست و ئامـــانج پاراســـتنە لـــە داكـەوتنی نەخۆشـی یـان قەدەغـــــەی بـــــوونی نەخۆشی كردن**
Specific treatment	**معالجة نوعية**	**جۆرە چارە، چارەكردنی جـۆری، چـارەی جـۆری: چـــــارەكردنێك كـــــە بەتایبەتی داهاتووە یـان دانـــــدراوە بـــــۆ ئـــــەو نەخۆشـــــیەی چـــــارە دەكرێت**
Supporting treatment	**معالجة داعمة**	**كۆمەكـە چـارە، چـارەی ڕاگــر: ئەوەیــە كــە بــە زۆری ئاڕاستەی ڕاگرتنـی هێـــــزی نەخۆشـــــەكە دەكرێت**
Surgical treatment	**معالجة جراحية**	**چـــــارەی برینكـــــاری: ئەوەیـــــە كـــــە هـــــۆی برینكاری تێدا بەكاردێت بە زۆری**

Symptomatic treatment = expectant treatment	معالجة اعراضية	نیـــشانە چـــارە، چـــارەی نیشانەکان
Tredeco phobia	رهاب (رهبة) الثلاثة عشر	ســـێزدە ترســـێ، ترســـی ســـێزە: ترســـی نەخۆشـــی لە ژمارەی سیازدە
Tree	شجرة	درەخت
Bronchial tree	الشجرة القصبية	درەختـــی هـــەوا بـــۆری: بۆری هەواکان و لقـوووو پەلەکانیان
Trematoda	المثقوبات	کونکراوەکان: پۆلێکـە لـە پانەکرمـەکان کـە کرمـی جگەر و کرمی شـریتی و کرمـی بلـهارزیا نموونـەی ئەو کرمانەن
Tremble	يرتعش، يرتجف	لەرز، لەرزە، لەرزین
Tremor, Trembling	شلل رجفاني (ارتعاشي)	شـــــەپلە لـــــەرزۆکی: دەردێکی کوشندەیە مـەڕ و مالاَت و ئـاژەڵ تووشـی دەبن، لەڕو لاواز دەبـن و لـە پـڕ بـەلادادێن. ئـەو کەسانەی کـە شـیری ئـەم مـــــەڕە نەخۆشـــــانە دەخۆنـــــەوە توشـــــی ناســـاغییەك دەبـــن کـــە پێی دەڵێن نەخۆشی شیر (milk siltness) کـــە هەنـــدێ جـــار کوشـــندە دەبێت

Tremor	رعشة، ارتجاف، رجفة	لەرزە: لەرزین یان لەرزە لەرزێکی نەویستەی تەن
Coarse tremor	الرعشة البطيئة	لەرزەی هێواش: ئەوەیە کە لەرینەوەکانی لەسەر خۆن
Continuous tr.	رعشة مستمرة	لەرزەی یەکبینە
Tremor cordis	خفقان القلب	دڵە کوتێ، دڵە لەرزێ، لەرزەی دڵ
Fibrillory tremor	رعشة ليفية	ریشاڵۆکە لەرزە: لەرزەیەکی وردی رێکوپێکی کە لە کرژبوونی یەك لە دواییەکی ماسولکە ریشاڵۆکەکان، لەرزین
Fine tremor	رعشة دقيقة	وردە لەرزە ئەو لەرزەیە کە لەرەکانی خێرا (بەلەز)ن
Forced tremor	رعشة قسرية	زۆرە لەرزە، لەرزەی زۆرە ملێ: جووڵەیەکە دوای ویستە کردارێك هەر دەمێنێت
Intension tremor	رعشة قصدية	مەبەستە لەرزە، لەرزە مەبەستی: ئەو لەرزەیە کە پەیدادەبێت یان توندتر دەبێت کە جووڵەیەکی ویستە دەست پێ دەکرێت یان تەمای دەست پێ کردنی دەبێت

Intermittent tr.	رعشة متقطعة	پــچڕە لــەرزە، لــەرزە پچڕپــچڕ: لــە شــەپڵەی نیوەییـدا دەبینـرێت یـان لـــــەکاتی خــــەریکی جووڵەیـــەکی ویـــستە کردن بوون پەیدا دەبێت
Kinetic tremor	رعشة حركية	بزوێنــە لـەرزە، لـەزرەی بــزوێن: لــە پەلێکــدا پەیـــدادەبێت لـــەکاتی جووڵەی کارادا
Tremor lingual	ارتجاف اللسان	زمـان لـەرزین: لـەرزەی زمـــــان: وەك لـــــە ئەمکهۆلیزم و گرانەتێـدا بەر چاو دەکەوێت
Tremor optophagorn-	رعشة مدمني الأفيون	لەرزەی تلیاککێشان
Passive tremor	رعشة منفعلة	لـەرزە: ئـەو لەرزەیەیـە کە تەنیا کە نەخۆشـەکە لــە کــاتی پــشوداندایە پەیدادەبێت
Sanile tremor	رعشة شيخية	پیرە لەرزە، لەرزەی پیری
Volitional tremor	رعشة ارادية	ویـستە لـەرزە، لـەرزەی ویـــــستە، لـــــەرزەی خۆویست: لەرزینی گشت لـەش لـەکاتی ئـەرکێکی ویـــستەدا ئەمـــەش لـــە نەخۆشـــی (multiple selerosis) دادەبینرێت

Tremulons	رعشي، راعشي	لەرزۆك، لەرزانەیی
Trend	میل	ئارەزوو، مەیل، سەمت
Trepidation	١- ارتعاش، إهتزاز، ٢- قلق عصبي وخوف	١- لەرزین، لەرینەوە ٢- تــرس و پەرێــشانی (عەصەبی)
Treponema	اللولبيات	لوولـــه باكتریاكـــان، (ترێپۆنێما)
Treponema pallidum	اللولبيات الشاحبة	لوولـه باكتریـا كاڵـەكان: ئـــەوە دەبنـــە هـــۆی نەخۆشی سیفلیس
Treponematosis	داء اللولبيات	دەردی لوولـــه باكتریـــا (باكتریا لوولەكان)
Tresis = perforation	ثقب	كون، كونكردن، سمین
Tri-,	سابقة بمعنى ثلاثي	پێشگرێكە، بـەمانای سـێ یان سێجار، (ترای)
Triad	١- ثلاثــي: أي عنــصر ثلاثــي التكافوا ٢- مجموعة ثلاثية	سیانی، سیانە ١- تـــوخمی ســـیانە هاوهێزی ٢- كۆمەڵێكی سیانی
Triage	تصنيف، فرز	پۆلێن، جوێ كردنـەوە و پۆلانـــدنی ئـــەو بریندارانـــەی بـــۆ خەســتەخانەی مەیــدان نێردراون
Triangle	مثلث	سێ گۆشە، سێ سووچ
Tribe	قبيلة، عشيرة	هۆز، تیرە
Tricellular	ثلاثية الخلية، مثلثة الخلايا	سێ خانە

Triceps	مثلثة الرووس، ثلاثية الرؤوس	سێ سەرە
Trichalgia	وجع الشعر	موو ئێشە، ژانی موو، مووە ئێشێ
Trichangiectasis	توسع الأوعية الشعرية، توسع الشعيرات	فراوانبوونی دەزوولە دەمارەکان، فراوانبوونی دەزوولەکان
Trichiasis	شعرة (العين)	مووی چاو
Trichinella	الشعريات، الديدان الشعرية	مووە کرمەکان، ترنجینێلا: ڕەگەزێکی مشەخۆری لە خێزانی تریخێنێلیدە لە دەزووە کرمەکاندا
Trichinellosis = trichiniasis = trichinosis	داء الشعريات	دەردی مووەکرم، نەخۆشی تریخێنا: نەخۆشی کرمی تریخێنایەکە بەهۆی خواردنی گۆشتی بەرازی باش نەکولاوەوە مرۆڤ تووشی دەبێت لە کاتێکدا گۆشتەکە تووشی ئەو کرم (trichinella spiralis) بووبێت لەسەرەتاوە نیشانەکانی ڕشانەوە، زگچوون ژانە زگ و تایە لەوەدوا جەمامبوون، ئاوسان و ژانی ماسولکە، تا، ئارەقکردنەوە لەگەڵ بێ خەوی نیشانەکانی ترین

Trichitis	التهاب بصيلات الشعر	هـــەوكردنی ســـــەلكی مووەكان
Tricho-,	سـابقة تـدل علـى العلاقـة بالشعر	پێـــشگرێكە بــــەمانای پەیوەندیدار بەمووەوە
Trichobegoar	كرة الشعر	تۆپەڵــە (گلۆڵــە) مـــو: لەناو ئاشك یان ڕیخۆڵەدا لــە تێـك ئـاڵانی مــووی قوتــدراو و تۆپــەڵبوونی پەیدا دەبێت
Trichocephalus = trichuris	شعرية الرأس	ســەرموو: ڕەگەزێكـە لـە دەزووە كرم ناوی گۆڕاوە و ئێـــستا پێـــی دەڵـــێن trichvris
Trichoclasis	قصافة الشعر	مووقرچـۆكی، قرچـۆكی قژ
Trichoangiitis	التهاب الأوعية الشعرية	هەوكردنی موولوولەكان
Trichodynia	الم شعري	مووەژان، ژانـی مـو، مـوو ئێشە
Trichoesthesia	حس شعري	هەســـتی مــــوو، مــــووە هەســت: ئــەو هەســتەی مـرۆڤ دەیكـات كـە یـەكی لـە مووەكـانی بەرشـتێك دەكەوێت
Trichoglossia	تشعر اللسان، لسان مشعر	زمــــــانی مـــــــوواوی: درێــــژبوونی مەمیلـــــە دەزووەكـانی سـەر زمـان بـە جۆرێـك كـەوا زمـان دەردەكــەوێت وەك بـــە موو داپۆشرابێت

Trichoid	شعراني	شێوه موو، موو شێوه، لەموو دەچێت
Tricholith	حصاة شعر	بەردە موو: گلۆڵە مووی ڕەق هەڵهاتووی ناو ئاشك (گەدە)
Trichologia	نتف الشعر	موو هەڵكێشان: هەڵكێشانی لووی خۆ
Trichology	علم الشعر	مووزانی، زانیاریی موو: ئەوەی باس لە موو و نەخۆشییەكانی دەكات
Trichomonas	المشعرة	(تریكۆ مۆناس) ڕەگەزێكە لە یەك خانە مشەخۆرە قامچی دارەكان لە شێوە خانەیەكی هەرمێییدا هەڵدەكەون و هەر خانەی سێ قامچی لە پێشەوەیەتی لەگەڵ پەردەیەكی شەپۆلدەر و قامچییەكی كە بە دوای خۆیدا كێش دەكرێت، ئەم زیندەوەرە بەزۆری نەخۆشی بە باڵندە و گیانلەبەر دەگەیەنن و دەشێت ببنە هۆی ڕەوانی لە مرۆڤدا
Trichomoniasis	داء المشعرات	نەخۆشی تریكۆمۆناس

Trichomycosis	داء الشعر الفطري، فطر شعري	دەردە کەڕووی موو: هەچ نەخۆشییەکی موو لە کە مشەخۆرێکی ڕووەکی بێت
Trichopathy	اعتلال الشعر	دەردە موو، نەخۆشی موو
Trichophagy	بلع الشعر، اكل الشعر: عادة اعتادها بعض الناس	موو خواردن: خوو یان پیشەی موو خواردن کە هەندێك مرۆڤ گرتوویانە
Trichophyton	الفطور الشعرية	ترایکۆفایتۆن، دەزووە کەڕو: ڕەگەزێکە لە کڕو کە بریتی لە دەزووی پانی لقوپۆپدار لەگەڵ زنجیرەی سپۆر جۆرەکانی ترایکۆفایتۆن پەلاماری پێست نینۆك و موودەدەن
Trichophytosis	داء الفطور الشعرية	دەردی دەزوە کەڕو: نەخۆشی یان تووشبوونی کەڕووی ترایکۆفایتۆن
Trichorrhexis	قصافة (تقصف) الشعر	موو قرچۆکی، قرچۆکیی موو: دۆخێکە موەکانی تێدا دەشکێن

Trichorrhexis nodosa	قــصافة (تقــصف) الــشعر العجرى	مووقرچۆکی گـرێ گـرێ: مووەکان گرێ گرێ دەبن وە لـە ئاسـتی گرێکانــدا بەئاســـــانی دەشـــــکێن، بەزۆری ئـەم نەخۆشـییە دەداتە مووەکانی ڕیش
Trichosis	اعـتلال الـشعر: أي مـرض أو نمو غير اعتيادي في الشعر	دەردە مـــــوو: هـــــەج نەخۆشـــــییەك یـــــان درێــژبوونێکی نائاسـایی موو
Trichosporon	البوغات أو الأبواغ الشعرية	تریکۆســـــــــــــپۆرۆن: ڕەگەزێکە لـە کـەڕوو کـە دەشــێت تووشــی مــوو ببێت (بەموو بگات)
Trichotillomania	هوس نتف الشعر	مووە هەڵکێشی، سـەودای (مانیا)ی موو هەڵکێشان: کەســێك ئارەزوویـــەکی نەخۆشی ببێت بۆ مووی خۆی هەڵکێشان
Tricuriasis	داء شعرية الذيل	نەخۆشی کلکە موویینە
Tricuris (whipworm)	شعرية الذيل	کلـك مووینـە: ڕەگەزێکـە لــــــە دەزووە کـــــــرم مــــــشەخۆرەکانی نــــــاو ڕیخۆڵە هـەروەها بـەناوی (قامـــچیەرکم)یـــشەوە ناسراون (whipworm)

Tricipital	ثلاثي الرؤوس، متعلق ثلاثية الرؤوس	سێ سەر، پەیوەندی سێ سەر (ماسوولکە)
Tricuspid	ثلاثي الشرف	سێ چوکڵە، سێ نووك
Tricuspid valve	الصمام الثلاثي	زمانە (دەرچە) سێ پەرە، زمانە سێانی
Trident tridentate	ثلاثي الأسنان	سێ ددانە، سێ تار، سێ لکە
Trigid	ثلاثي الشقوق	سێ فاقە: سێ قڵیش
Trigastric	ثلاثية البطون	سێ زگ (بوماسولکە دەوترێت)
Trigeminal	توأمي ثلاثي	سێ جمکە، سێبارە، سێ جارە
Trigeminus trigem (nerve)	ثلاثي (مثلث) القوائم، العصب الوجهي الثلاثي العصب (الفحص) الخامس	سێ جمکە، ڕەگی پێنجەم، پێنجەمین کاپۆڵە ڕەگ، ڕەگی ڕوخسار
Trigeminy	الثلاثية، حالة حصول ثلاثة اشياء في وقت واحد خاصة ثلاثة نبضات سريعة ومتلاحقة	سیانەیی، هەڵکەوتن بەسیان سیانی بەتایبەتی لێدانی دڵ سێ سێ و خێرا بەدووی یەکدا
Trigonal	مثلثي	سێ گۆشەیی: پەیوەندی ماوەیەکی سێ گۆشە، سێ گۆشە
Trigone	مثلث	سێ گۆشە: ماوە یان ناوچەیەکی سێ گۆشەیی

T. of the bladder (trigonum vesicae)	مثلث المثانة	سێ گۆشەی میزڵدان (میزدان)
Trigonitis	التهاب مثلث المثانة	هەوکردنی سێ گۆشەی میزڵدان
Trigonum	مثلث	سێ گۆشە، سێ سووچ
Trihybrid	هجين يختلف عن الوالدين في ثلاث خواص مندلية	دوو ڕەگێك كە لە سێ تایبەتی مەندلیدا لە دایك و باوكی جیاوازیی هەبێت
Trilaminar	ثلاثي الصفائح، ثلاثي الطبقات	سێ توێ، سێپەڕە، سێ چین: لە سێ چین پێك هاتووە
Trilateral	ثلاثي الجوانب	سێ لا
Trilobate	ثلاثي الفصوص	سێ قاشە، سێپلە
Trilocular	ثلاثي الحجرات، ثلاثي الخلايا	سێ خانە، سێ حوجرەیی، سێ بۆشایی
Trimanual	ثلاثي الأيدي: انجز من قبل ثلاث ايادي	سێ دەستەكی: بەسێ دەست بەكاربردی پێكهاتووە، بەسێ كەس تەواو كراوە
Trimensual	كل ثلاث اشهر	سێ مانگە، سێ مانگانە، هەر سێ مانگ جارێك
Trimester	ثلاثة شهور، فصل	سێ مانگ، ماوەی سێ مانگ، كژ، وەرز، (تریمستەر)
Trinomial	ثلاثي الأسماء، ثلاثي الألفاظ	سێ ناو، سێ زاراوی
Trinucleate	ثلاثي النواة	سێ ناووكە

Triorchid	ثلاثي الخصي	سێ گونە: کەسێك سێ تاك گونی هەبێت
Triplagia	شلل ثلاثي: شلل نصفي مع شلل طرف في الجهة المقابلة (لجهة الشلل)	سێ بار، سێ فێز
Triplet	ثلاثي	سێیانە: ١- هەر یەکێك لەو سیانەیەی بەزگێك بوون ٢- کۆمەڵێکی سێ هاوێنە (عدسە)یی لە میکرۆسکۆپێکدا
Triplets	التوائم الثلاثة	سیانە (سێ کورپەی بە زگێك بووبن)
Tripod	مثلث القوائم، ثلاثي القوائم	سێ پێ، سێپا
Tripsis	سحن، دلك	هاڕین، کوتان، شێلان
Triquetrum (cuneiform bone)	العظم الأسفيني، مثلث الزوايا	پواز ئێسك، ئێسکە سێ کوچکە (سێ گۆشە)
Trismus	ضزز، كزز	شەویلگە چوونە کلیلە، لە دەردە کۆپاندا، دەم قرمان
Tristis	هم، حزن	خەم، خەفەت، دڵتەنگی
Tritium	تريتيوم H3	تریتیۆم H3: هاوتا (ئایزۆتۆپ)ی هایدرۆجین کە گازێکی تیشکدەرە لە بۆردومانی بەریلیۆم لە سایکلۆترۆندا بە ئایۆنی دیوتیریۆم پەیدادەبێت، نیوە تەمەنێکی دەوری (٣١) ساڵانەی هەیە وەك شوێندۆز بەکاردێت

Trituration	سحن	هاڕین، کوتان (کـردن بـه ئارد)
Trivalent	ثلاثي التكافؤ	سـێ هـاوهێزی، سـیانه هاوهێزی: ١- یەکـدەگرێت لەگـەڵ یان جێگای سـێ گەردیلـه هایدرۆجین دەگرێت ٢- دەتوانێـــت ســـێ تەواوکـــــــــــەر (complement)ی جیـاواز بەنـد بکـات (بـۆ amboceptor) دەگوترێت
Trocar	مبزل	دەردەرە (ترۆکـــــار): ئـــامێرێکی نووکتیـــژە لەگـەڵ (canula) یـەك بەکاردەهێنـــدرێت بـــۆ کـــونکردن یـــان ئـــاو دەرهێنان لە بۆشاییەك
Trochanter	مدور	کـــلاوە تۆپـــە ئێـــسك: یەکێکـــــە لـــــەو دوو چـــوکلەیەی دەکەونـــە ژێرەوەی ملی ئێسکی ڕان
Greater trochanter	المدور الكبير	کەڵــە تــۆپ: کۆتـــایی سـەرووی ڕووی دەرەوەی ئێـسقانی ڕانـە لەشـێوەی چــــوکلەیەکی پـــان و تەختدایە

Lesser trochanter	المدور الصغير	گچکە تۆپ: چوکڵەیەکی کورتی قووچەکییە کە ڕووی لەناوەوەیەوە لە بەشی خوارووی کەناری پشتەوەی بنکی ملی ئێسقانی ڕانەوە ڕاست دەبێتەوە
Trochanteric	مدوري	تۆپی
Troche	قرص	حەب
Trochlea	بكرة	مەکەرە، بەکرە، خلۆکە
Trochlear	بكرى	مەکەرەیی، بەکرەیی، خلۆکەیی
Troisier’s ganglion or sign	عقدة أو علامة (تروزاية): تضخم العقد اللمفاوية الفوق الترقوية اليسرى علامة لأصابة خبيثة داخل البطن	گرێ یان نیشانەکانی (تروازێ): گەورەبوونی لیمفە لووەکانی ژوور چەڵەمەی چەپ کە نیشانەی نەخۆشی پیسی (قرژاڵە)ی ناوچەکانی ناو زگە
Trophic	غذائي	خۆراکی، پەیوەندی خۆراک پێدان و خواردن
-trophic, -trophin	لاحقة تعني العلاقة بالغذاء والتغذية	پاشگرێکە، بەمانای پەیوەندی بە خۆراک و خۆراک پێدانەوە هەیە
Tropho-,	سابقة بمعنى غذائي	پێشگرێکە بەمانای خۆراکی

Trophoblast	الطبقة الغذائية	خۆراکــه چــین، ترۆفــۆ بلاسـت، چـینی خـۆراکی، پینی سەرەتایی خۆراکی: ڕووپۆشــی ئێکتــۆدەرمی دەرەوەی بلاستۆسیـــستی (blastocyst)ی شـــــیر دەرەکانه
Trophoblastoma = corionic coreinoma	سرطان المشيمة، ورم مشيمي ظهاري	شێرپەنجەی ئاوەڵ
Trophology	علم التغذية: غذاء الجسم	خۆراکزانی (خواردن)
Trophopathy	اعتلال التغذية	دەردە خــــۆراك: دەردی خۆراکی: هـەچ نەخۆشـی یـــــان شـــــێوانێکی خواردەمەنی
Trophozoite	شقيق غدي، حيوان إغتذائي	ترۆفۆزۆیــــــت: دەوری خـــواردن و بزێـــوی و چـــالاکی زینـــدەوەرێکی یەکخانـــە، دوا قۆنـــاغی زۆربوونـــە بـــە توخمـــە ڕێگەی هەندێ سپۆرۆزوا
Tropia	حول	خێلـــــی، چـــــاوتیلی: لادانێکـــــی ئاشـــــکرای چاوێك لە شوێنی ئاسایی لـە کاتێکـدا کـە هـەردوو چـــــاو کـــــــراوە و دانەپۆشراون

-tropic	سابقة، تعني دوران أو تغير أو الميل الى الدوران	پێشگرێکه، بەمانای خول خواردان، سوڕانەوە یان گۆڕان
Tropical	استوائي: عائد الى المناطق المحسورة بين خطي عرض ٢٧، ٢٣° شمالا و جنوبا (من خط الأستواء) من الكرة الأرضية	کەمەری: پەیوەندی ناوچەی کەمەری کە دەکەوێتە نێوان هێڵی پانی ٢٣° لە ژوور و لەخوار خەتی کەمەرییەوە
Tropism	انتحاء، انحياز	ڕووتێکردن، لایەنگری: وەك پاشگرێك بەکاردەهێندرێت بۆ نیشاندانی ڕووتێکردن لە گیانلەبەری نەجم دا، یان گۆڕینی سەمتی تەوەرەی لەشی زیندەوەری بزێو، لە وەڵامی هەندێ کارتێکەر (مؤثر)ی دەرەکیدا
Tron	ثقب، ثغرة	کون، کەلێن
Truncal	جذعي	قەدی: پەیوەندیدار بە تەنە یان لەشی ناوەندەوە
Truncate	يبتر، مبتور	پەلکردن، قرتاندن، قرتاو، پەلکراو
Truncus = trunk	جذع	تەنە، لەشی ناوەند

Trusion	جرف، دفع	ڕادان، پاڵ پێوەنان، (لە ددانسازیدا) خواری یان لە شوێنی خۆیدا نەبوونی ددانێك
Truss	حزام (الفتق)	پشتێن (ی قۆڕی)
Trypanocide	مبيد الثقبيات	لەناوبەری ترپیانۆ سۆمە، ترپیانۆ سۆمە کوژ: هۆ یان دەرمان بۆ قڕ خستنە ترپیانۆسۆمە (trypanosome)
Trypamosoma	المثقبيات	ترپیانۆ سۆما: ڕەگەزێکە لە سپۆرۆزوای مشەخۆر کە لە ناو سیرۆمی خوێنی مرۆڤ و گیانلەبەردا دەبیندرێت، پەردەیەکی شەپۆلدەری تەنك بە لەشییەوەیەتی لەگەڵ دەزوولەیەکی وەك قامچی، زۆرینەی جۆرەکانیان کورتێك لە سووڕی ژیانیان لە مێروو یان خانەخۆیی تری بێ بربڕەدا بەسەر دەبەن و گۆڕانی زۆریان بەسەردا دێت
T. gambiense	المثقبيات الغامبية	ترپیانۆ سۆمای گامبیانی: هۆی (نەخۆشی نوستن)ە

t. Rhodesiense	المثقبيات الروديسية	تـرپيـــــانۆ ســــــۆمای رودیــــــسیانی: جـــۆره (نەخۆشی نوستن)ێك به مرۆڤ دەگەیەنێت
Trypanosomiasis	داء المثقبيات	دەردە تـرپیـــانۆ ســـۆما: ئەو دۆخە نەخۆشـییەیە کـە مـشەخۆر لـە جـۆری ترپیانۆ سۆما لە خوێندا دەبـن و تـاو کـەمخوێنی پێوەیە
Trypsin	تربسين	تریپـــسین: هـــەوێنێکی ئـــــاووکی پانکریاســـــه پرۆتین شی دەکاتەوە
Tse-tse flu	ذبابة تسية تسية	مێشی تسی تسی
Tubage	تنبيـــب: ادخـــال انبـــوب في تجويف أو قناة	بۆری (وول) تێخستن
Tube	انبوب، نفير، قناة	بۆری، لوولـه: ئـامێر یـان هنـــــدامێکی درێــــــژی ناوبۆشی لوولەیی
Air tube	أنبوب هوائي	بۆری هەوا (با) ئەوانـەی ڕشتەی هەناسە
Bellini’s tube = uriniferous tubules	أنبوب (بليني)	بۆری (بەلینی)
Capillary tule	أنبوب شعري	بۆریی موویین
cathod –ray tube	أنبوب اشعة المهبط	بــۆریی تیــشکی کاســۆد (جەمسەری سارد)

Collecting tubes = uriniferrous ts.	الأنابيب الجامعة	بۆرییە کۆکەرەوەکان
Digestive tube alimentary canal	أنبوب هضمي (الهضم)	هەرسە بۆری
Drainage tube	أنبوب التصريف	دەربازە بۆری: بۆرییەکە لە برینکاری دا بەکاردێت بۆلێوە دەربازبوونی تراو
Duodenal tube	أنبوب عفجي	بۆری دوانزەگرێ: بۆرییەکە دەخرێتە ناو دوانزەگرێ لەرێی دەمەوە
Falopian tube	أنبوب (فالوب)، بوق فالوب	بۆریی فالوپ، بۆریی گەراڕۆ
Stomach tube	أنبوب المعدة	بۆریی ئاشك: بۆرییە کە بۆ داشوردن، یان خواردەمەنی پێدا ناردن بۆ ئاشك
Test tube	أنبوب اختبار	بۆریی ئەزموون، بۆری تاقیکردنەوە
Wangensteen t.	أنبوب (وانكنستن)	بۆریی (وانگنستین): دەزگایەکی مژینە بەندکراوە (گەیەنراوە) بە بۆرییەکی دوانزە گرێوە بۆ دەردانی شلە و گاز لەئاشك
X – ray tube	أنبوب اشعة أكس	بۆری تیشکی ئێکس

Tubectomy	استئصال بوق فالوب	برینی بۆری (گەراڕۆ)
Tuber	حدبة	قۆقزی، کووڕی
Tubercle	درنة	سەلك
Acoustic tubercle	درنة سمعية	بیستۆکە سەلك
Genital t.	درنة تناسلية	زاوزێ سەلك
Tubercular	درني	سەلکی
Tuberculin	توبر كولين	تیوبەرکولین، سیلین: شلەیەکی پاکژ (sterile)ە بەرهەمی گەشەکردن، یان ماددەیەکی جۆری تایبەتی دەرهێنراو لە چیلکەی سپل (tuberculinbac)ی تێدایە، ماکوتە (لیمفی) کۆخ
Tuberculoma	ورم درني	تیوبەر کیولۆما، سەلکە ئاوسێ
Tuberculomania	هوس السل	سەودای سیل: بڕوایەکی نەخۆش بەوەی کە مرۆڤ سیلیەتی یان نەخۆشی سیلی پێ گەیشتووە
Tulerculophobia	رهاب (رهبة) السل	سیلەترسێ: ترسێکی نەخۆشی (morbid) لەسیل
Tuberculosis	سل، تدرن	سیل، دیق، وەرەم

Milliary tuber culosis	سل دخني	سـيلى هـەرزنى، هەرزنـە سيل
Pulmonary t.	سل رئوي	سيلى سيى، سييە سيل
Tulerculous	تدرني، سلي	سيلى، سيلدار، سيلاوى
Tuberculum	درنة	سەلك
Tuberositas	حدبة	قۆقزى
Tuberosity	حدبة	كـــــووڕى، قـــــۆقزى: دەرپەڕييوييـــەكى پـــان لەسەر ئێسقانێك
Ischial tuberosity	الحدبة الوركية	كەفەڵە قۆقزى
Tubo-,	سابقة بمعنى أنبوبي، بوقي	پێـــشگرێكە بـــەماناى پەيوەنـــدى هـــەبوون لەگەڵ بۆرييەك
Tubo - adnexopexy	تثبيت ملاحق الرحم	چەسـپاندنى پاشـكۆكانى (مناڵدان) پسدان
Tubo – ovariotomy	استئصال البوق والبيض	بڕينى بـۆرى و گـەرادان: بـــــڕين (لابردنـــــى) بۆرييەكى گەراڕۆ لەگـەڵ هێلكــە (گــەرا) دانێــك بەبرينكارى
Tuboperitoneal	بوقي خلبي	پەيوەنـــدى گـــەراڕۆ و پەريتۆن
Tubo – uterine	بوقي رحمي	گـــــەراڕۆ و پـــــسدانى: پەيوەنـــدى گـــەرا ڕۆ و مناڵدان
Tubovaginal	بوقي مهبلي	پەيوەنـــدى گـــەراڕۆ و كێلك

Tubular	أنبوبي	وەك بـــۆری، پەیوەنـــدی بۆری یەك، توشی بـۆری یەك، توشی بـۆری بـووە، لەناو بۆرییەكدا دروسـت كراوە
Tubule, tubus = atube	انبوب صغير، انيبيب	بۆریـــــچە: بۆرییـــــەكی بـــــچووك لوولەیـــــەكی باریك
Tuft	جمة، خصلة	تیسكە
Tularemia	داء تولاري، تولاريميا	تولاریمیـــــا نەخۆشـــــی تـــولاری نەخۆشـــییەكە بـەناوی ناوچـەی تـولاری لە كالیفۆریناوە نـاونراوە چـونكە بـۆ یەكـەم جـار لەوێ دۆزرایەوە و وەسپ كـــــــرا نەخۆشـــــــی كرتێنەرەكانـــــــــــــە (Rodents) و لە تاعوون دەچـــــێت و بـــــەگازی مێـــرووی وەك مـــێش و كێچ، گەنە لەگیانلەبـەرە نەخۆشـەكەوە بـۆ مـرۆڤ دەچـــــــێت هـــــــۆی نەخۆشـــییەكە نـــاوی pasteurella tulorensis
Tumifaction	تورم	پـــــەنمان، ئاوســـــان، ئاوساوی، پف هەڵدراوی

Tumor	ورم	پەنام، ئاوساوی
Benign tumor	ورم حميد	پـــەنامی بـــاش: ئـــەوەی پـــاش بـــڕین (لابـــردن) ناگەڕێتەوە
Cystic tumor	ورم كيسي	كيـــسە پـــەنام، پـــەنامی كيـــسەيی: ئـــەوەی زۆر و كـــەم بۆشـــە و ســـەخت نييە
False tumor	ورم كاذب	گەنـــدە پـــەنام، پەنامـــە درۆزنە، پەنامی درۆزنە: ئەوەی بەهۆی تێزان، ئاو تێـــچوون، دەرنەچـــوونی چـــەوری لـــە لووەكانـــەوە پەيدادەبێت
Gelatinous t.=myxoma	ورم جلاتيني	پەنامی جەلاتينی
Glassblowers t.	ورم نفاخو الزجاج	پـــــــەنامی شووشـــــــە فووكەران: پەنامی لـووی بناگوێيە (پارۆتيد)
Heterologous t.	ورم مغاير	پەنامی ناچوونيەك، پ. نـــاجۆر: ئـــەوەی لـــە شـــــانەيەك هـــــاتووە جيـــاوازە لـــەو شـــانەيەی لەناويدا پەيدابووە
Homologous t.	ورم مجاني	پەنامی چونيەك: ئەوەی لـــە پێكهاتنيـــا لـــە شـــانەكانی دەوروپـــشتی دەچێت

Infiltrating t.	ورم إرتشاحي	پاڵاوتنە پەنام: ئەوەی بەجوانی (بەئاشکرا) جیاناکرێتەوە لە شانەکانی دەوروپشت (سنووری دیار نییە بەئاشکرا)
Malignant t.	ورم خبيث	پەنامی پیس، پیسە پەنام: ئەوەی کە هەر گەشە دەکات و لەئەنجامدا ژیان دەفەوتێنێت
Mixed t.	ورم مختلط	تێکەڵە پەنام، پەنامی تێکەڵ: ئەوەی لە دوو جۆر شانە یان خانە یان زیاتر پێك هاتووە بەتایبەتی ئەگەر لە شانە چینە سەرەتاییەکانی ئاولەمە بێت
Phantom t.	ورم وهمي	پەنامی خەیاڵی: ئاوسانێکی زگە بەزۆری لە باکردنی ڕیخۆڵەکانەوە پەیدادەبێت لەئەنجامی (Newosis)دا
True tumor	ورم صادق	پەنامی ڕاستەقینە

Tungsten (wolfframium)	تنكستين	تەنگستۆن: تۆخمێکی کانزای قورسە هێماکەی (W)ە کێشی گەردیلەییەکەی ١٨٣,٩٢ کێشی جۆری (١٨,١٠)ەیە تێکەڵ بەئاسن و توخمی تر دەکرێت بۆ سەختی و جیڕی، گەردیلە ژمارەکەی (٤٧)ە
Tunica	غلالة	چین سەرپۆشی، پەردە، بەرگ، کەوا، کراس، سەرپۆشی، پەردە: پەردە یان سەپۆشێك یان پێکهاتوویەکی تر کە رووپۆش یان ناوپۆشی بارێکی تەن یان ئەندامێك بکات
Tunnel	نفق	کوناخ، تۆنێل
Carpal tunnel	نفق رسفي	کوناخی مەچەك، تونێلی مەچەك
Turbid	عكر	لێڵ، لیخن
Turbidimeter	مقياس العكر	لێڵپێو، پێوەری لیخنی
Turbidimetry	قياس العكر	لێڵی پێوان، پێوانە کردنی لیخنی
Turbidity	عكر	لێڵی، لنخین
Turbinate	قرينة	ئێسکە پێچپێچۆکە

Turbinectomy	استئصال القرينة	برینـــی پێچپێـــچۆکە: ئێسکێکە لەناو لووتدا
Turgid	محتقن	خوێن تێزاو، ئاوساو
Turgescence	انتفاخ، تنفخ	ئاوساوی، هەڵئاوسان
Turgor	تـــورم، احتقـــان، امـــتلاء (اعتيادي أو غيره)	ئاوساوی، پەنمان، خوێنی تێـــزان خـــوێن تێـــزاوی، پڕی
Turmeric	كركم	زەردەچەوە
Turm of life	سن الياس	لـــــەعوزر چــــوونەوە (ڕاوەستان)
Turpentine	تربنتين	تەرپـــەنتین: ڕاتینجێکـــی زەیتــــــی تێکــــەڵاوە لەهەنـــدێ درەختـــی وەك ســــــنەوبەر دەســــــت دەکەوێت
Tusk	نــاب (خاســة الكــبيرة جــدا مثل ناب الفيل)	شفرە
Tussal	سعالي	کۆکەیی
Tussis	سعال	کۆکە، کۆخە
Tussive	سعالي	کۆکـــــەیی، پەیوەنـــــدی کۆکە
Twin	توأم	جمك، دوانە
Binovular	توأم ثنائي البيضة	جمکی دووهێلکەیی، ئـەو دوانەیـــــەی لـــــە دوو هێلکـــــەی جیـــــاواز (هەریـــەکی لـــە یـــەکێ) پەیدا دەبن کە لە هەمان کاتدا پیتێنراون

Conjoined twin	توأم ملتعق	جمكـی نووسـاو، دوانـەی پێکەوەلکاو
Identical twin	توأم متماثل	جمکـی چـونیەك، دوانـە هاوشـــێوە: دوو کۆرپـــە لەیـەك زایگـۆت (هێلکـە پێتێنراو) پەیدابوون
Mono-ovular twin	توأم وحيد البيضة	جمکـــی یـــەك هێلکـــە، دوانەی یەك هێلکـە: دوو کۆرپەی لە یەك هێلکەی پیتێنراو پەیدابوو
Twinge	ألم حاد وقصير	کورتـە ژانـی تیـژ، ژانـی تیژی کورت، کورتە تیـژە ژان
Twitch	نفضة	فـڕە: یەکەیـەکی سـادەی ئـــــەرکی ماســــولکەیە، ڕاتەکاندن
Twitching	نفض	فرەفڕ، فڕین، ڕاتەکاندن
T. of the eye	نفض العين	چاوفڕین
Tylosis	ثفن، مسمار	مێخەکە کردن، مێخەکە، بزمار
Tympanal	طبلي	تـەپڵی: پەیوەندیـدار بـە تەپڵی گوێوە
Tympanectomy	استئصال الطبلة	تەپڵی گۆی بڕین
Tympania	انتفاخ البطن	باکردنی ڤگ، باکردن
Tympanit	طبلي	تەپڵی، پەیوەندی تـەپڵی گـوی، وەك تـەپڵ، دەنـگ دەرەوە

Tympanism	انتفاخ البطن، انتفاخ غازي	باكردنى زگ، باكردن
Tympanites	انتفاخ البطن	زگ باكردن، باكردنى زگ
Tympanitis, otitis media	التهاب الطبلة، التهاب الأذن الوسطى	هەوكردنى تەپڵى گوى، هەوكردنى گوێى ناوەڕاست
Tympanoselerosis	تصلب الطبلة	ڕەقبوونى تەپڵى گوێ، ڕەقبوونى پەردەى گوێ
Tympanotony	شق الطبلة	هەڵدرينى تەپڵ (پەردە)ى گوێ
Tympanum	طبلة، الأذن الوسطي	گوێى ناوەڕاست، پەردەى گوێ
Tympany		باكردنى زگ، دەنگدانەوە وەك تەپڵ
Tyndaligation	تندلة (التعيقم التجزيئي على طريقة جون تندل)	تێندەلێن: پاكژ كردنەوەى پارچەكارى لەسەر ڕێگاى (جۆن تێنيدڵ) (Fractional sterilization)
Type	نمط	١- نيشانە، دروشم، مۆر، تيپ ٢- نموونەيەكى ئاسايى تێكڕا، بابەت ٣- (لە نەخۆشيدا) نيشانەكانى جياكەرەوەى تا، نەخۆشى.. هتد يەك
Test type	حروف اختبار	تيپى تاقى كردنەوە: بۆ تاقى كردنەوەى تيژى چاو (بينايى)

Typhia	التيفود	گرانه تێ
Typhie	تيفودي، تيفوسي	تیفـــۆیی، گرانـــەتایی، ڕەشە گرانەتێ، تیفۆسی
Typhlo	سابقة بمعنى اعوري	پێـــشگرێکە، بـــەمانای پەیوەنـــدی بـــەکوێرەوە (بەشـــێك لـــە ڕیخۆڵـــە گەورە لەسەرەتایەوە)
Typhlitis	التهاب الأعور	هەوکردنی کوێرە
Typhlocolitin	التهاب الأعور والقولون	هەوکردنی کوێرە و کۆڵۆن
Typhloempyema	تقيح أعوري	کێمکردنی کوێرە: دومەڵێکی ناو زگە لە هەوکردنی پەلە ڕیخۆڵەوە پەیدادەبێت
Typhlopexy	تثبيت الأعور	چەسپاندنی کوێرە: بەند و چەسپ کردنی کوێرە ڕیخۆڵە بە دیواری زگەوە لەناوەوە
Typhlon = the cecum	الأعور	کوێرە ڕیخۆڵە
Typhlostomy	فغر الأعور	کونکردنی کوێرە: بەبرینکاری کونکردنە کوێرە ڕیخۆڵەوە
Typhlotony	شق الأعور	هەڵدڕینی کوێرە
Typhoid	تيفوئيد	گرانەتا، تیفۆئید
Typhus	تيفوس	ڕەشە گرانەتا، تیفۆس، تاپەڵە
Petichial typhus	تيفوس نمشية	تیفۆسی پەڵەدار
Typical	نمطي	نموونەیی

Typing	تصنيف، تنميط	پۆلاندن: دەرخستنی بۆر یان بابەتێك كە شتێك یان كەسێك پەیوەندی پێوە هەیە
Typing of blood	تصنيف الدم	خوێن پۆلاندن
Tyrammosm	ظلم، جور	ستەمكاری، زۆرداری
Tyriasis, alopecia	١- داء الفيل ٢- حاصة، صلع	١- دەردە فیل ٢- قژ (سەر) ڕووتانەوە alopeia
Tyro-,	سابقة تدل على العلاقة بالجبن	پەنیری، پێشگرە بەمانای پەیوەندی هەبوون بە پەنیرەوە
Tyrogenous	جبني المنشأ	پەنیر زا
Tyrosine	تايروزين	تایرۆزین: ترشێكی ئامینییە، لەزۆر ئەندامی لەشدا هەیە و لەكاتی هەندێ نەخۆشیدا لەمیزدا دەردەكەوێت بەتایبەتی لە زەردە پووكانەوەی تیژی جگەردا تایرۆزین: ترشێكی ئامینییە، لەزۆر ئەندامی لەشدا هەیە و لەكاتی هەندێ نەخۆشیدا لەمیزدا دەردەكەوێت بەتایبەتی لە زەردە پووكانەوەی تیژی جگەردا acute yellowatrophy of the liver

U

Uberly	خصب	پیت، بەپیتی
Udder	ضرع	گوان
Ula	لثة	پووك
Ulalgia	وجع (الم) اللثة	ژانە پووك، پووك ئێشە
Ulatrophy	ضمور اللثة	پووکانەوەی پووك، پووك پووکانەوە
Ulcer	قرحة	برین، زام
Adherent u.	قرحة ملتصقة	بـــــرین (زام)ی لکـــــاو (نووســـاو): ئـــەوەی بـــە پەردەکـــــەی ژێـــــرەوەی پێـــــستەوە دەنوســـــێت (دەلکێت)

Amputating u.	قرحة باترة	بـــرين (زام)ی پەلکـــەر: برینێکـــــە بـــــەدەوری ئەندامەکەدا دەتەنێتـەوە و گۆشـــــــــــــتەکەی دەفـــــەوتێنێت تاســـــەر ئێسقان و پەکی دەخات
Anastomotic u.	قرحة تفممية	دانە دەمە برین
Callaus u.	قرحة ثفنية	مێخەکە برین
Carious u. (gaugrenous u)	قرحة نخرية	زامــی گــانگرین، داخــۆرە برین
Chancaroidal u.	قرحة شبيه السفلس	برینی فەرەنگیئاسا
Chronic u. (indolent u.)	قرحة مزمنة	برینـــــی درێژخایـــــەن: ئــەوەی زۆر دەخایــەنێت تاوەکو سارێژ دەبێتەوە
Chronic undermining u.	قرحة مزمنة غائرة	قووڵە زامی بنەسی
Cold u.	قرحة باردة	ساردە زام، برینی سارد
Concealad u.	قرحة مختضية	زامی شاردراوە
Corroding u.	قرحة آكلة	زامی بخۆر، خۆرە برین
Creeping u.	قرحة زاحفة	کشۆکە برین
Decubital u.	قرحة الأستلقاء (الفراش)	پێخەفــە بــرین، برینـــی لەجێداکەوتن
Dental u.	قرحة ضرسية	کاکیلە بـرین، زامـی ددان، ددانە برین
Dendritic uler	قرحة استطالية	درێژە برین
Diabetic u.	قرحة سكرية	زامــی شــەکری، شــەکرە برین

Duodenal u.	قرحة عفجية	زامی داونزه گرێ
Fissured u	قرحة شقية	درزه برین، زامی قڵیشاو
Fistulous u.	قرحة ناسورية	ناسورەبرین
Fungous u.	قرحة فطرية	کـــەڕووە بـــرین، زامـــی کەڕوو
Gastric u.	قرحة معدية	ئاشکە بـرین، زامـی گـەدە (ئاشك)
Gummatous u.	قرحة صمغية	چەسپە برین
Hard u.	قرحة حلية	زامی ڕەق، سەختە زام
Indolent u.	قرحة جاسئة	برینـــــــی بنەســـــــی (درێژخایەن)
Intractable u.	قرحة عضال	برینـــی چـــارە نـــەکراو (بێدەرمان)
Marinal u.	قرحة هامشية	ســـووکە بـــرین، زامـــی کەنارەیی
Mycotic ulcer	قرحة فطرية	کەڕووە زام
Neurogenic u.	قرحة عصبية المنشأ	دەمارە برین
Peptic u.	قرحة هضمية	هەرسە برین
Perforating u.	قرحة ثاقبة	کونکەرە برین
Phagedenic u.	قرحة آكلة	زامی بخۆر، زامی خۆرا
Putrid u.	قرحة نتنة	زامــە بۆگەنــە، بۆگەنــە برین
Ring u.	قرحة حلقية	زامی ئەڵقەیی
Rodent u.	قرحة قارضة	کرتێنە برین
Serpiginous u.	قرحة متنقلة (ساعية)	برینی تەشەنەکردوو
Simple u.	قرحة بسيطة	زامی سادە برین

Soft u.	قرحة رخوة	زامی نەرم، نەرمە برین
Stomal u.	قرحة فمية	زامی دەم
Sublingual u.	قرحة تحت اللسان	زامی ژێرزمان
Syphilitic u.	قرحة سفلسية	زامی فەرەنگی
Traumatic	قرحة الشدة	تینە برین
Trophic u.	قرحة غذائية	خۆراکە برین
Tropical u.	قرحة استوائية (مدارية)	کەمەرە برین
Tuberculous u.	قرحة تدرنية	سیلە برین
Varicose u.	قرحة دوالية	ئاوساوە برین
Venerial u.	قرحة زهرية	فەرەنگییە برین
Worty u.	قرحة ثؤلولية	بالووکە برین
Ulcerate	يتقرح	کێمکـــــردن، زامکـــردن، برینندار دەبێت
Ulceration	تقرح	زامکردن، زام
Ulceratine	تقرحي	برینۆك
Ulcerocancer	قرحة سرطانية	شێرپەنجە برین
Ulcerogenic	مسرطن	شێرپەنجەزا
Ulcerous	قرحي، متقرح	برینی، کێمکردوو
Ulcus	قرحة	برین
U. durum = hard u	قرحة قاسية (جافية)	سەختە (وشکە) برین
U. rodens = rodent u.	قرحة قاضمة	کرتێنە برین
Ule-, ulo-,	سابقة بمعنى ندبي	پێشگرێکە، بەواتا: شوێن دیـــار، شـــوێن بـــەجێ هێشتوو
Uletic	لثوي	پـــــووکی، پەیوەنــــدی پووکەکان

Ulenorrhagia	نزف اللثة	خوێن بەربوونی پووك
Uletony	استئصال ندبي	شوێنزام بڕین
Uligimous	موحل	قوڕاوی
Ulitio	التهاب اللثة	هەوکردنی (سووتانەوە)ی پووك، پووکە هەوکردن
Ulna	زند	زەند، بازو
Ulnar	زندي	بازوویی، پەیوەندی ئێسقانی بازوو
Ulnare (cuneiform bone)	العظم الأسفيني	پوازی، سێکوچکە (ئێسکێکی مەچەکە)
Ulnocarpal	زندي رسغي	بازوویی مەچەکی
Ulnoradial	زندى كعبري	بازوو کەمەرەیی
Uloeaee	تقرح اللثة	زامکێمکردنی پووك
Ulocarcinoma	سرطان اللثة	شێرپەنجەی پووك
Uloglossitis	التهاب باللثة واللسان	هەوکردن (سووتانەوە)ی پووك
Uloneus	تورم اللثة	ئاوسان یان پەنامی پووك
Ulorrhagia	نزف اللثة	خوێن بەربوونی پووك (لەپڕ و بەزۆری)
Ulosis	تندب	شوێن بەجێ هێشتن
Ulotic	تندبي	شوێن بەجێ هێڵی
Ulotouy	شق اللثة، شق التندبة	پووك هەڵدڕین
Ulotrichus	أجعد الشعر	قژلوول
Ulotripsis	دلك اللثة	پووك شێلان (بەهێز کردنەوەی بەدەست لێ خستن و شێلان)

Ultimate	نهائي، الأبعد	دوايين، دوورترين
Ultimum mor-ieus = the last to die	المائت أخيرا: الأذين الأيمن	دوايين لەمردندا: ئەو بەشەی کە دوای گشت ئەندامەکان دەمرێت: گوێچکەلەی ڕاستی دڵ
Ultra-,	سابقة بمعنى فوق، أكثر من...،	پێشبەندێکە بەمانای لەژوور، لەسەر..، پتر لە...، زۆرتر لەپێویست
Ultracentrifuge	جهاز طرد مركزي فائقة	ئەلْتراسەنتریفیوج: ئامرازێکی سەنتریفیوجە کە هێجگار خێرا دەخولێتەوە بەجۆرێك کە گەردی ماددە جیادەکاتەوە و دەیان نیشێنێت
Ultrafilter	مرشحة فائقة (الترشيح)	پاڵێوی کونیلە ئێجگار ورد
Ultrafiltration	ترشيح فائقة الدقة	پاڵاوتن بەپاڵێوکەی ئێجگار ورد: پاڵاوتن لەژێر پاڵە پەستۆدا بەناو پاڵێوکەی کون ئێجگار وردا
Ultramicrobe	مكروب بالغ الدقة مكروب فائق الدقة	ئەلْترا میکرۆب، میکرۆبی ئێجگار ورد
Ultramcroscope	مجهر فائق الدقة	ئەلْترا میکرۆسکۆپ، میکرۆسکۆپ تیژبین

Ultramicrscopic	فائق الدقة	ئەلترا میکرۆسکۆپی: هێجگار ورد، وردتر لەوەی کە بە میکرۆسکۆپی ئاسایی ببینرێت
Ultra-red = infra red	ماتحت الأحمر، تحت الحمراء	خوار سوور، ژێر سوور
Ultrasome	جسم فائق الدقة	تەنی فرە ورد، هەچ تەنۆکەیەك کە بچوکتر بێت لەوەی کەبشێت بەچاو ببینرێت لەگەڵ بەکارهێنانی بەهێزترین میکرۆسکۆپیشدا
Ultrusonic	مافوق الصوت	ژوور دەنگ: ئەو لەرینەوەی دەنگە شەپۆلانەیە کە لەژوور (لەو دیوی) سنووری ئەو لەرینەوەیەن کە گوێی مرۆڤ هەستی پێ دەکات
Ultrasonies	مبحث مافوق الصوت	ژوور دەنگزانی: ئەو بابەتە گشتییەیە کە باس لە دەنگ دەکات لەپلەی لەرینەوەیەکدا
Ultraviolet	فوق البنفسجية	ژوور بنەوشەیی: ئەودیوی بنەوشەیی لە شەبەنگی ڕووناکیدا، بەو تیشکانە دەوترێت کە درێژی شەپۆلەکانیان لەنێوان ٤٠٠٠ و ٢٠٠٠ ئەنگسترۆمدایە

Ultravisible = ultramicroscopie	مافوق الرؤية	ژوور وردبینی
Ululation	ولولة	قۆڕەقــۆڕ، قۆڵــە قــۆڵ، قــۆڕە، قۆڵــە: گریـــان و هـــــاوار و قوولـــــەی هیستەریا دارەکانە
Umber	عنبر	عەمبەر: گڵێکی خۆڕسکە بـــەزۆری مانگـــەنیس و ئۆکـــــسیدی ئاســـــن و ســـیلیکای تێدایـــە وەك ڕەنگ بەکاردەهێنرێت
Umbilectomy	استئصال السرة	ناووك بڕین
Umbilical	سري	ناووکی: پەیوەندیـدار بـە ناووکەوە
Umbilicate	ذو سرة، شبيه بالسرة	وەك ناووك، ناووکدار
Umbilication	تسرر	نـــاووك، نـــاووك کـــردن: چاڵێکی وەك ناووك
Umbilicus	سرة	ناووك
Umbo, umbo of the tympanic membrane	سرة	ناووك
Umbonate	ناتئ	دەپەڕییو، نووکدار
Unagotiged	لا نتروجين	بێ ئازۆت، بێ نیترۆجین
Unbalance	لاتوازن	لاسەنگی
Uncia	اونس، انج، عقدة	ئۆنس، ئینـج، گرێ
Unciform	شصي، كلابي	قولاپی
Unciforme	العظم الشصي	ئێسکە قولاپی
Uncimaria	الملقوات، المجنيات	قولاپە کرمەکان

Uncinariasis = ankylostomiasis	داء الملقــوات، داء المجنيــات، داء الشصيات	دەردی قولاپە کرمە
Uncinate	شصي	قولاپی
uneon	بدون مكمل	بــێ تەواوکــەرە: لەگــەڵ تەواوکـــــەر یـــــەکی نــەگرتووە لەبــەر هێنــدی بێ کارە
Uncouseious	فاقد الوعي	بێ هۆش، لەسەرخۆ چو
Unconocion-men	فقد الوعي	بێ هۆش، بوورانەوە
Unction	مرهم، تدهين	هـــەتوان، چـــەورکردن (بەمەڵحەم)
Unctuous	دسم، دهين، دهني	چەور، ڕۆناوی، ڕۆنی
Uncus	معقف، صنارة	قولاپ
Undergrowth	سوء النمو	باش گەورە نـەبوون، بـەد گەشەکردن
Undernutrition	سوء التغذية	بەد خۆراکی
Underproductivity	سوء الأنتاجية	کەم بەرهەمی، بێ پیتی
Understion	قلة التصبغ	کەم ڕەنگرتن، کاڵی
Undifferentiation = anaplasia	عدم التفريق	بـــــێ جیـــــــاوازی، جیاکردنەوە
Undine	مقطرة	دڵـــۆپێن: شوشـــەیەکی بـــچووکە چـــاوی پـــێ دادەشۆرێت
Undulant	متموج	شەپۆلدار، شەپۆلاوی
Undulation	تموج	شــەپۆلدان، جووڵانــەوەی وەك شـــەپۆڵ لـــە هـــەر مەودایەکدا بێت

Ungula	ظفري	نینۆکی، پەیوەندیدار بە نینۆکەوە
Unguent	مرهم	مەڵحەم، مەرهەم
Unguentum = ointment	مرهم	مەڵحەم، مەرهەم
Unguiculate	ذو مخالب	نینۆکـــدا، چـــنگالدار، چڕنووکدار
Unguinal	ظفري	نینـــۆکی، پەیوەنـــدی نینۆکێك یان نینۆکەکان، وەکو نینۆك
Unguis	ظفر، خراج القرنية	نینـــۆکی پەنجـــەی یـــان دەست، دومەڵی گلێنە
Unguis incormatus = ingrowing toe nail	ظفر منحشر	نینـــــۆکی تێــــچەقیو (لەگۆشت)
Nugula	ظلف، حافر، مخلب	سم، چنگاڵ، چڕنووك
Ungulate	ذوات الحافر، الظلفيات	سمدارەکان
Ungulate	ذو حوافر، ظلفي	سمدار
Uni-,	ســـابقة بمعنـــى واحـــد أو احادي	پێشبەند بە مانـای یـەك، تاك
Uniarticular	احادي المفصل، متعلق	یەك جومگە، پەیوەندی
Uniatial	احادي المحور	یەك تەوەرە، تاك تەوەرە
Unicellular	احادي الخلية	یەك خانە: لەیـەك خانـە پێکهاتوو، تاك خانە
Unicentral	احادي المركز	یـەك چـەقە: پەیوەنـدی تـەنیا یـەك چـەقە یـان هەر چەقێکی هەیە، تـاك چەقە

Uniceps	العضلة احادية الرأس	ماسولكەی یەکسەرە
Uniciliate	وحيد الهدب، احادي الهدب	یەك برژوله
Unicornous	وحيد القرن	یەك شاخە، تاك شاخە
Unicuopid	أحادي الشرفة	یەك کەڵبە، یەکشفرە
Unidirectional	وحيد الاتجاه	یەك سەمتە، بەرەو یەك ئاست
Uniflagellate	احادي السوط، وحيد السوط	تاك قامچی، یەك قامچی
Unifocal	أحادي البؤرة	یەك (تاك) تیشکۆ: تەنیا یەك تیشکۆی هەیە
Uniforate	أحادي الثقب، وحيد الثقب، وحيد الفتحة	یەك کونە، هەر یەك کونی هەیە
Uniform	تشابه الشكل	یەکسان، هاوشێوە
Uniglandular	وحيد الغدة	یەك لووە، تاك لووە
Unigravida = primigravida	بكرية الحمل	نۆبەرە، یەکەم سك
Unilaminar	أحادي الطبقة، أحادي الصفحة	یەك چینە، یەك پەڕە: هەر یەك چینی هەیە
Unilateral	ذو جانب واحد	یەك لا: کاری هەر یەك لا کردووە، هەر لایەکی گرتۆتەوە
Unilobar	أحادي الفص	یەك ڤاشە، یەکپلە
Unilocular	أحادي المسكن	یەکماڵە: هەر یەك مەڵبەند یان ماڵی هەیە
Uninephrectomiged	مستأصل أحدى الكليتين	یەکبارە، یەکتەرزە
Uninulear	أحادي النواة	یەك ناووکە
Uniocular	وحيد العين	یەك چاوە، تاك چاوە، پەیوەندی چاوێك بە تەنیا

Union	**التئام، التحام**	**ســـارِێژی، ســـارِێژبوون، یەکگرتنەوە**
Faulty union	**التئام خاطئ**	**خـــراپ ســـارِێژبوونەوە، خـوار یەکگرتنـەوە (بـۆ شکاوی)**
Primary union	**التئام أولي**	**سارِێژبوونەوەی سەرەتایی: هـــــەر لەســــــەرەتاوە دەمدانەوەیـــەکی بـــڕین و سارِێژبوونەوەی**
Uniovular	**احادي البيضة**	**تـــاك هێلکـــە، یـــەك هێلکـەیی: لەیـەك هێلکـە پەیـــدابوو (بـــۆ هەنـــدێ جمـك (بەدوانـە) زگپـڕی دەوترێ)**
Uniovular twin	**توأم أحادي البيضة**	**جمکی یەك هێلکە**
Unipora = primipora		**یەك زگ کردو: ئافرەتێك کـە هـەر جارێـك زگـی کردبێـت کـە ئـەنجامی هاتبێـت بەســاوا یـەك کـــەوابێت لــــەدەرەوەی منالّدانـــدا بـــژی ســـابە زیندوویی بووبێت یان نـا یـاخود تـاك بێـت یـان جمك**
Uniparental	**خاص بأحد الوالدين**	**پەیوەندی باوك یان دایك**
Uniparous	**واحدة الولادة**	**یەك زگکردوو: ١- یەك هێلّکە دەکات یـان یـەك منـالّی دەبێـت بـە جارێك ٢- هەریەك زگی کردوە**

Unipolar	وحيد (أحادي) القطب	یەك پۆڵە، یەك جەمسەرە: ١- هەر یەك پۆڵ یان لكی هەبێت وەك ڕەگەخانە (دەمارەخانە) ٢- بەیەك پۆلی كارەبا پێكهاتووە
Unisexual	وحيد (أحادي) الجنس	تاك ڕەگەز، یەك جنس: ئەندامی ڕەگەزی هەریەك ڕەگەزی پێوەیە، یەك ڕەگەز (جنس)ە بەتەنیا
Unit	وحدة	ئەندازە، یەكە: ١- یەك شتی تاك، ٢- بڕێك كە داندراوە بەپێودان بۆ پێوانەكردن ٣- یەك (جین)
Angstrom u	وحدة (انگستروم)	یەكەی (ئەنگستڕۆم): یەكەی درێژی شەپۆلە دەكاتە یەك دەیەكی میللی میكرۆنێك كە (10^{-8})سم ە
Antigen unit	وحدة مولد الضد	یەكەی دژەجین: كەمترین بڕ دژەجین (ئەنتی جین) كە یەك یەكەی تەواوكەر (conplement) وادەچەسپێنێت كە خوێن شی نەبێتەوە واتا قەدەغەی خوێن شیبوونەوە دەكات

Conplement U	وحدة المكمل	یەکەی تەواوکەر
Toxic unit, toxin unit	وحدة سمية	یەکـــەی ژار (ژەهـــر): کـەمترین بـڕ ژەهـر کـە بـەرازێکی گینیـا بکوژێـت کـە قورسـایی دەوری ٢٥٠ بێت لەسێ تا چوار ڕۆژدا
Unitary	وحدي	یەکـەیی: لەیـەك یەکـە پێکهاتوو یـان پەیوەنـدیی تاکە یەکەیەك
Univalence	أحادية التكافوء	تاك هـاوهێزی: هـاوهێزی یەکـەی یەکـە واتـا پێـی دەکرێـت لەگـەڵ یـەك گەردیلـە هایـدرۆجین یـەکبگرێت یـان جێـی بگرێتەوە
Univalent	أحادي التكافوء	تاك هاوهێزی
Unmedullated nerve fibor	ليفة عصبية غير نخاعية	ڕیشاڵە ڕەگی بێ مۆخ
Unnatural	غـير طبيعـي، خـلاف الطبيعة	ناسروشتی، ناخۆڕسك
Unofficial	غير رسمي، لا رسمي	نافـەرمی: ڕێ نـەدراو لەلایـەن دەرماننامـە (دەسـتوری دەرمـان)ە بەناوبانگەکانەوە
Unorganized	لامنـتظم، غـير عـضوي، لاعضوي، لامتعضي	نارێـك، نائۆرگـانی، نائەندامی

Unorientation	عدم الأهتداء	سەر لێ شێوان: ئەو پەڕی شێواوی بیر بەجۆرێك كە ئەو كەسە لەبارەی شوێن و كاتەوە هیچ نازانێت
Unoriented	تائه	سەر لێ شێواو
Unnest	اضطراب	شڵەژان، شێواوی، ناڕەحەتی، بێ ئۆقرەیی
Unsaturated	لامشبع، غير مشبع	ناتێر
Unsex	يخصي: ينزع الخصية أو المبيض	خەساندن: بە لابردنی گون یان هێلكەدان لە گیانلەبەردا
Unstriated	لا مخطط، غير مخطط	ناهێڵدار، بێمیل، بێهێڵ
Unstriped = unstriated	غير مخطط	بێهێڵ، بێمیل
Unwell	مريض، حائض	ناساغ، نەخۆشی، بێ نوێژ
Upgrade	يرفع، يرقي	بەرز كردنەوە: بۆ پلە یان ڕێكارێكی بەرزتر
Ur-, uro-,	سابقة بمعنى بولي أو ذو علاقة بالبول	پێشبەندێكە بەمانای پەیوەندی بەمیزەوە
Uraniseo-,	سابقة بمعنى حنكي	پێشبەندێكە بەمانای پەیوەندی بە مەڵاشووە
Uraniseochasma	الحنك المشقوق	مەڵاشوی كون، قلێشی مەڵاشو
Uraniseolalia	خنة حنكية	منگە منگ، منگنی: لەبەر كونی مەڵاشو

Uraniseonitis	التهاب الحنك	هەوكردن (سووتانەوە)ى مەلاشو
Uraniseorrhaphy	رفو الحنك	مەلاشو دروونەوە
Uraniseus	الحنك	مەلاشو، بانی دەم
Uranism = homosexuality	اللواطة	نێربازی
Uranium	يورانيوم	يورانيۆم: توخمێكی رەقی قورسی تیشك دەرەوەی میتاڵییە هێماكەی (U)ە گەردیلە ژمارەكەی (٩٢)ە، كێشی گەردیلەییەكەی (٢٣٨,٧)ە، هەندێ لە ئاوێتەكانی پزیشكین
Urano-,	سابقة بمعنى حنكي	پێشبەندێكە بەمانای پەیوەندی مەلاشو (هەندێ جاریش ئاسمان)
Uranoplegia	شلل الحنك	شەپلەی مەلاشو
Uranorrhaphy	رفو الحنك، خياطة الحنك	مەلاشو دروونەوە، دروونەوەی مەلاشووی كون
Uranochisis	الحنك المشقوق، فتق الحنك	مەلاشووی قلێشاو، مەلاشووی كون
Uranochism	الحنك المشروم	مەلاشووی قلێشاو، كونی مەلاشوو
Uranostaphylo-rrhaphy, = palato-rrhaphy	خياطة (رفو) الحنك	مەلاشوو دروونەوە

Urapostema	خراج فيه بول	دوومـــــەڵێك میـــــزی تێدابێت
Urari	اوراري	ئوراری: ١- زەهرێکـــــە دەکـــــرا بەنووکـــە رم و نووکـــە تـــــیرەوە لەلایـــــەن هیندیەکانی ئامازۆنەوە ٢- کوراری
Urate	يـــورات: أي ملـــح أمـــلاح حامض اليوريك	یـورات: هـەچ خوێیـەکی ترشی یوریك بێت
Urbonigation	تمـدن، تحضر: ميـل النـاس للتجمع والتركز في المدن	شارســــتانێتی: ژیـــان و کۆبوونەوە لەشاراندا
Urea = carbamide	يوريا	یوریـا: ماددەیـەکی سـپی بلوریيـــــــە (-NH2CO NH2) شـــــــــێوگی کیمیاییەکەیـــــەتی، دوا ئـــەنجامی شـــیبوونەوەی پرۆتینـــە لـــە لەشـــدا و لەمیزدا دەدیترێتەوە
Ureal	يوريائي	یوریایی، پەیوەندیدار بـە یوریاوە
Urea meter	مقياس اليوريا	یوریـا پێـو، یوریامیتــەر: ئامرازێکە بـۆ دەرهێنـانی بڕی یوریا لەمیزدا
Urease	يورييز	یوریێز

Uremia	يوريميا	يوريميـــــا: بـــــوونى پێکهێنـــەرەکانى میـــز لەخوێنـدا و ئـەو دۆخـە ژاراوییـــەى کـــە لێـــوەى پەیدادەبێت، نیشانەکانى دڵ تیکـەڵهاتن، ڕشـانەوە، سـەر ئێـشە، سـەرەخولێ، کزى چاو، بێ هۆشـکەوتن یـان فـێ گـرتن لەگـەڵ بۆنى مییزهـاتن لـەدەم و هەناسـەوە، ئـەم دۆخـە پەیدا دەبێت لەبەر پـەك کـــەوتنى گورچـــیلە و لـەتواناد‌ا نـەبوونیان کـە خـوێن بپـاڵێون و ئـــەو ماددانە دەربدەن
Uremie	يوريمي	یوریمى
Uresis	تبول، بيلة	میزکردن، میز
Ureter	حالب	مییـــز کـێش، میـــزەڕۆ: بۆرییەکى بـاریکى درێـژە لــە لەگەنـــە (حـــەوز)ى گورچـــــیلەوە میــــز دەکێشێت بۆ میزڵدان
Ureteral	حالبي	پەیوەندى میزکێش
Ureteralgia	وجع الحالب	ژانى میزکێش
Urecterectusis	توسع الحالب	فراوانبـــوونى میـــزکێش، کشانى میزکێش

Urecterctomy	استئصال الحالب	میــــــــزکێش بـــــــــڕین (هەلگرتن)
Ureteric	حالبي	میزکێـــشی، میزبـــەری، پەیوەندی میزکێش
Ureteritis	التهاب الحالب	هـەوکردن (سـووتانەوە)ی میزکێش
Uretero-,	سابقة بمعنى حالب	پێـــشبەندێکە، بـــەمانای پەیوەندی میزکێش
Ureterocele	قيلة حالبية	کیـــسەی میـــزکێش: وەك کیـــسە لێ هــاتنی بەشــی خوارووی میزکێش لـەناو میزڵدانـــــــدا لەبـــــــەر تەنگبوونـــــەوەی کـــونی (دەمی) میزکێشەکە
Ureterocervical	حالبي عنقي	میـــــــزکێش و ملـــــــی: پەیوەنـــدی میـــزکێش و ملی منداڵدان
Ureterocolostomy	مفـاغرة حالبيــة قولونيــة، تفم حالبي قولوني	میــــزکێش دانـــــە دەم کۆڵـــۆن: بریـنـــسازییەکە پەیوەنـــــدی لـــــەنێوان میــــزکێش و ڕیخۆڵـــەدا پەیدادەبێت
Ureterocystostomy	مفـاغرة حالبيــة مثانيــة، تفم حالبي مثاني	میـزکێش (سـەر لـەنوێ) دانەوەدەم میزڵدان
Ureterodialysis	تمزق الحالب	میزکێش پچڕان
Ureteroenteric	حالبي معولي	میزکێش و ڕیخۆڵەیی

Ureterogram	تصوير الحالب	تیشکه وێنهگرتنی میزکێش
Uretero-intestinal	حالب معوي	تیشکه وێنهگرتنی میزکێش
Ureterlith	حصاة الحالب	بەردی میزکێش
Ureterolithotomy ureterolysis	استخراج حصاة الحالب	بەردی میزکێشی دەرهێنان
Ureterolysis	١- تمزق الحالب ٢- تحرير الحالب ٣- شلل الحالب	١- پچڕانی میزکێش ٢- بەرەڵلاکردنی میزکێش ٣- شەپلەی میزکێش
Ureteroneocys-stostomy	مفاغره حالبية مثانية، تفمم حالبي مثاني	میزکێش دانەوە دەم میزڵدان: بەبرینسازی چەقاندنی میزکێش لە تونێکی نوێدا لەدیواری میزڵدان
Ureteronephreetomy	استئصال الحالب والكلية	لابردن (هەلگرتن، بڕین)ی میزکێش و گورچیله
Ureteroplasty	تقويم الحالب	ڕاستکردنەوەی میزکێش: کردنی برینسازییەکی پلاستیکی لەسەر میزکێش بۆ فراوانکردنی تەنگییەك تێیدا
Ureteropyelitis	التهاب الحالب والحوض	هەوکردن (سووتانەوە)ی میزکێش و لەگەنە (حەوز)ی گورچیله

Ureteropyelography	تصوير الحالب والحوض	تيـــشكه وێنـــەگرتنی میزکێش و لەگەنە
Ureteropyosis	تقيح الحالب، التهاب الحالب التقيحي	کێم کردنی میزکێش
Ureteroseetal	حالبي مستقيمي	میـــزکێش و ڕاســـتە ڕیخۆڵەیی
Ureterorrhagia	نزف الحالب، نزف حالبي	خـــوێن بـــەربوونی میزکێش
Ureterorrhaphy	خياطة (رفو) الحالب	میزکێش دروونەوە
Ureterostenosia	تضيق الحالب	تەنگبوونەوەی میزکێش
Ureterostomy	تفمم الحالب، فغر الحالب	دەرکردنە میزکێش: والە میـــزکێش کـــردن بـــە برینـــــسازی، کـــە ناوەڕۆکەکـەی دەربداتــە دەرەوە لـــــەدەرکێکی تایبەتییەوە
Urterotomy	شق الحالب	میزکێش هەڵدڕین
Ureterovasical	حالبي مثاني	میزکێش و میزڵدانی
Urethra	الأحليل، المبال	میزەڕۆ: لەمیزڵدانەوە بۆ دەری دەبات
Anterior u.	الأحليل الأمامي	پێشە میـزەڕۆ، میـزەڕۆی بەرەوە
Female u.	احليل الأنثى	میـــزەڕۆی مێینـــە (ئافرەت)
Male u.	احليل الذكر	میزەڕۆی نێرینە
Posterior u.	الأحليل الخلفي	پـشتە میـزەڕۆ، میـزەڕۆی پاشەوە

Urethral	احليلي، مبالي	میزەڕۆیی، پەیوەندیدار بە میزەڕۆوە
Urethralgia	وجع الأحليل، الم المبال	ژانی میزەڕۆ، میزەڕۆ ئێشە
Urethroscope	منظار الأحيل	میزەڕۆبین
Urethratresia	عدم انثقاب الأحليل، انسداد المبال	میزەڕۆی بێ کون، میزەڕۆ گیران
Urethrectomy	استئصال المبال (أو جزء منه)	(لە) میزەڕۆ بڕین
Urethrism	تشنج الأحليل	میزەڕۆ بەگیروەستان
Urethritis	التهاب الأحليل	هەوکردن (سووتانەوە)ی میزەڕۆ
Gonorrheal u.	التهاب الأحليل السيلاني	سووزەنەکە هەوکردنی میزەڕۆ
Nonspecific u.	التهاب الأحليل اللانوعي	جۆرە هەوکردنی میزەڕۆ، هەوکردنی میزەڕۆی ناجۆر؛ هەوکردنی سانای میزەڕۆ
Specific	التهاب الأحليل النوعي	هەوکردنی میزەڕۆی جۆری: هەوکردنی میزەڕۆی سوزەنەکی
Venereal	التهاب الأحليل الزهري، السيلان	هەوکردنی میزەڕۆی زوهری (سووزەنەکی)، سووزەنەك
Urethra-,	احليلي، مبالي (سابقة)	پێشگرێکە بەمانای پەیوەندیدار بە میزەڕۆوە، میزەڕۆیی

Urethroblemorrhea	السيلان	سوزەنەك، كێم لەچووك هاتن
Urethrobulbar	احليلي بصلي	میزەڕۆ و سەلكی: پەیوەندیدار بە میزەڕۆوە و تەنە هەوری (ئیسفەنجی)
Urethrocystitlis	التهاب الأحليل والمثانة	هەوكردنی میزەڕۆ و میزڵدان
Urethrodynia	وجع الأحليل	میزەڕۆ ئێشێ، ژانە میزەڕۆ، ئێشی میزەڕۆ
Urethropenile	احليلي قضيبي	میزەڕۆ و چووكی (كێری) پەیوەندیدار بە میزەڕۆ و چووك (كێر)ەوە
Urethroperineal	إحليلي عجاني	میزەڕۆیی
Urethropexy	تثبيت المبال	چەسپاندنی میزەڕۆ
Urethrophraxis	انسداد الأحليل	داخران (گیران)ی میزەڕۆ
Urethrophyma	ورم المبال	ئاوسانی (پەنامی) میزەڕۆ
Urethroplasty	تقويم المبال	ڕاستكردنەوەی میزەڕۆ: برینسزای پلاستێكی لەسەر میزەڕۆ
Urethroprostatic	مبالي ثروستاتي	میزەڕۆ و پرۆستاتی
Urethroseetal	مبالي مستقيمي	میزەڕۆ و ڕاستە ڕیخۆڵەیی
Urethrorrhagia	نزف المبال، نزف الأحليل	خوێنی میزەڕۆ بەربوون، خوێن بەربوونی میزەڕۆ

Urethrorrhapny	رفو (خياطة) الأحليل	میزەڕۆ دروونەوە
Urethroscope	منظار الأحليل (المبال)	میزەڕۆبین
Urethroscopy	تنظير المبال (الأحليل)	بـــەدوربین ســـەیری میزەڕۆ کردن
Urethroscrotal	احليل صفني	میـزەڕۆ و تورەکـە گـونی (تورەکە گون)
Urethrospasm	تشنج الأحليل	بەگیر وەستانی میزەڕۆ
Urethrotaxis	نزف الأحليل	خــــوێن دەڵانــــدن لەمیزەڕۆوە
Urethrostenosis	تضيق الأحليل	تـــــــــەنگبوون (تەســـــکبوون)ەوەی میزەڕۆ
Urothrostomy	فخر الأحليل	دەمـی میـزەڕۆ: لـەباری ئـــەو تەنگبوونـــەوە و گیرانـەی میـزەڕۆدا کـە چـــارەی ناکرێـــت بەبرینـــسازی کونێـــك دروســت دەکرێــت کــە هەمیشە پێیدا بڕوات
Urethrotome	مبضع المبال	نەشـــتەری میـــزەڕۆ: ئامێرێکــە بــۆ بڕینـــی میـــزەڕۆ تـــەنگی و فراوانکردنی
Urethrotomy	شق الأحليل	میـــزەڕۆ هەڵـــدڕین: برینسازییەکی بڕینـە بـۆ چـــارەکردنی تەســـکیی میـــزەڕۆ، دەشـــێت ئـــەم برینسازییە لەناوەوە یـان لەدەرەوە بکرێت

Urethrovaginal	احليلي مهبلي	میزەڕۆ و كێلكی
Urethrovesical	مبالي مثاني	میزەڕۆ و میزڵدانی
Urgeney	الحــاح: الرغبــة الملحــة في الأدرار	تاڵوكە: بەتاڵوكە ئارەزوی میزكردن كردن
-uria	بيلة (لاحقة)	پاشــگرێكە، پاشــبەندە بــەمانای دۆخێكـی میـز بەتایبـــەتی دۆخێكـــی ناساغ وەك: albumiuria
Uric	بولي	میزی، پەیوەندی میز
Uricacid	حـامض اليوريـك، حـامض البوليك	ترشی یوریك
Uricaciduria	بيلــة حــامض البوليــك (زيـادة حـامض البوليـك في الأدرار)	یوریكــە میـــزێ: زۆری ترشی یوریك لەمیزدا
Uriconia	زيادة حامض البوليك بالدم	میـــزە خـــوێنیٚ، زۆری ترشی یوریك لەخوێندا
Uridrosis	وجود اليوريا بالعرق	میـــزە ئـــارەقیٚ، یوریـــا هەبوون لەئارەقدا
Urina	بول	میز
Urinal	مبولة	میـــزدان: دەفرێكـــە تـــیٚ دەكرێت
Urinalysis	تحليل البول	شی كردنەوەی میز
Urinary	بولي	میزی، پەیوەندی میز
Urinate	يبول	میزكردن
Urination	تبول	میزكردن
Urine	بول	میز

Residual u.	البول المتبقي	پاشمیز، میزی پاشماوه: ئەو میزەی لەمیزلّدانـدا دەمێنێتـــــەوە پـــاش میزکردن
Retention of u.	احتباس البول	میزگیران
Suppression of u.	انقطاع البول	میـــز نـــەکردن، میـــز وەستان
Urinemia = unemia	تبولن الدم	خوێن میزاویبوون
Urinogenous	بولي المنشأ	میز زا
Urinologist	خبير بالبول وأمراض	شــــارەزا لـــە میـــز و نەخۆشییەکانی
Urologiyy	المسالك البولية	میزەڕۆ
Urinology = urology	مبحث البول	میز زانی
Urinometer	مقياس كثافة البول	چـــڕی میزپێـــو: بـــۆ دەرهێنـانی کێشی جۆری (کێشە خۆ)ی میز
Urinous	بولي	میزی، میزاوی
Uro-, ur., urono-,	سابقات للدلالة على العلاقة بـالبول، بالجهـاز البـولي أو بالتبول	پێـــشگرێکە، پێـــشبەندە، پەیوەنـــدی بـــەمیزەوە، بەرشـــتەی میـــزەوە یـــان بەمیزکردنـــەوە پیـــشان دەدەن
Urobilin	صفراوين، يوروبيلي	یــــورۆبیلین (ی میـــز) زەرداوینی (میز)
Urobilinemia	وجـــــود اليـــــوروبيلين (الصفروين) بالدم	یــــوروبیلین لەخوێنـــدا هەبوون

Urobilinogen	مولد الصفروابن	یورۆبیلینـــــــــۆجین، یـــورۆبیلین پەیدارکـــەرە، زەرداویـــن دروســـتکەرە: پەیداکەری یوروبلین
Urocele	تجمع البول في الصفن	میــز چـونە نـاو تورەکـە گونـــەوە (واتـــا تورەکـــەی گونەوە)
Urochesia	تغـوط بـولي: خـروج البـول مع الغائط	میـــــــزە گـــــــوکردن، بـــەمیزەگوکردن، لەگـــەڵ پیساییدا میز دەرچوون
Urochrome	صباغ البول	ڕەنگـــی میـــز: ڕەنگێکـــی زەردە کە ڕەنگە زەردەکـەی میز دەدات بەمیز
Urocyst = urinary bladder	المثانة	میزڵدان
Urodialysis	احتباس البول	میـــزگیران، میزوەســـتان، میـــز نـــەکردن (بەشـــێك یان تەواو گیرانی میز)
Urodynia	وجع التبول	ژانـــــــی میزکـــــــردن، میزکردنی بەئێش
Urogenital	بولي تناسلي	میــــــــزو زاوزێیـــــــــی، پەیوەندیـدار بـە ڕشـتەی میز و ڕشتەی زاوزێوە
Urography	تصوير الجهاز البولي	تیــــــشکە وێنـــــەگرتنی ڕشـــتەی میـــز: بەتیـــشکی ڕۆنتگـــــەن وێنــــەگرتنی بەشـــێك لەڕشـــتەی میـــز پـــاش ئـــەوەی ماددەیـــەکی تایبـــەتی دەدرێـــت بـــەوەی وێنەی دەگیرێت بۆ

Asceuding urography	تـــصوير الجهـــاز البـــولي صاعدا	وێنـەگرتنی ڕشـتەی میـز بەرەو ژوور
Decending u.	تصوير الجهاز البولي نازلا	وێنـەگرتنی ڕشـتەی میـز بەرەو خوار
Intravenous u.	تـــصوير الجهـــاز البـــولي بالوريد	بەخوێنهێندا وێنـەگرتنی ڕشتەی میز
Retrograde u.	تصوير الجهاز البولي راجعا	وێنـەگرتنی ڕشـتەی میـز بەرەودوا
Urolith	حصاة بولية	میـــزە بـــەرد: بـــەرد لــە ڕشتەی میزدا
Urolithiasis	تحصى بولي	١- میزە بەرد پەیدابوون ٢- نەخۆشـی میـزە بـەرد: ئەو ناساغییەی پەیوەندە بەبوونی میزە بەردەوە
Urologist	طبيب الجهاز البولي	پزیشکی ڕشتەی میز
Urology	علم الجهاز البولي	کۆئەنـــدامی میززانـــی، (زانـستی ڕشـتەی میـز): ئـەو بەشـەیە لەپزیـشکی کـە پەیوەنـدی بـەمیز و ڕشـــتەی میزەوەیـــە، و ئێـستاش ڕشـتەی میـز و زاوزێ دەگرێتـــەوە هـــی نێرینە و هی مێینیە
Urometer = urinometer	مقياس كثافة البول	چڕی میزپێو
Urophobia	رهبة (رهاب) التبول	میزەترســـــێ: ترســـی میزکردن

Uropsammus	رمل البول	لمى ميز
Urochesis	انقطـاع البـول، احتبـاس البول	میزگیران، میز وەستان
Uroscopy	فحص البول	تێڕوانینـه میـز، لێ نـۆڕی میز
Urosis	اتملال الجهاز البولي	دەردی رشتەی میز: هـەچ نەخۆشییەك بێت
Urtica	فقاعة	میـز یـان بلـۆق، لـیرگ، لەپەڕ
Urticaria	الشري	لـیرگ، لیرکـردن: پەیـدابوونی پەڵـه لـیر لەسـەر پێـست کـه کـاڵتر یـان تێرتـرن لەپێـستی دەوروپشت و ئێجگار زۆر دەخـورێن و زو بـەزو دادەمرکێنەوە
Urticarial	شروي	پەیوەندیدار بـه لیرکـردن یـان لـه سروشـتی لیردابوون، لیرگی
Urticarions	شروي	لیری، پەیوەندی لیرکردن
Ustion	حرق، احراق بالكي	سووتاندن، داخكردن
Usostatus	الوضعية الأعتيادية	دۆخـی ئاسـایی، بـاری ئاسـایی (لەڕاوەسـتانی گیانلەبەردا)
Uteralgia	وجع الرحم	ژانی مناڵدان
Uterectomy = hysterectomy	استئصال الرحم	مناڵدان هەڵگرتن (بڕین)

Uterismus	وجع الرحم	ژانی منالّدان، منالّدان ئێشه
Uteritis	التهاب الرحم	هەوکردنی (سووتانەوە)ی منالّدان
Uteroabdominal	رحمي بطني	مندالّدان و زگی
Uterocervical	رحمي عنقي	مندالّدان و ملی: پەیوەندی مندالّدان و ملەکەی
Uterodynia	الم الرحم، الم رحمي	ژانە منالّدان، ئێشی پسدان
Uterfixation	تثبيت الرحم	چەسپاندنی پسدان
Uterogestation	حمل رحمي	ئاوسی لەپسداندا
Uterography	تصوير الرحم	تیشکە وێنەگرتنی منالّدان
Urolith	حصاة الرحم	بەردی پسدان
Uteromania= mymphomania	شبق	خرۆش، بەکەڵی، بەبایی
Uterometry	قياس الرحم	پێوانی پسدان
Utero-ovarion	حملي مبيضي	پسدان و هێلکەدانی
Uteropexy	تثبيت الرحم	چەسپاندنی پسدان
Uteroplacental	رحمي سخدي	پسدان و ئاوەڵی
Uterosacral	رحمي عجزي	پسدان و پاشڵی (سمتە جۆڵەیی)
Uteroslpingography	تصوير الرحم والبوق	وێنەگرتنی منالّدان و هێلکەڕۆ (گەراڕۆ)
Uterotomy = hysterotomy	شق الرحم	دڕینی منالّدان

Uterotubal	رحمي بوقي	پسدان و هێلكه ڕۆیی (گەراڕۆی)
Uterotubography	تصوير الرحم والبوق	وێنەگرتنی پسدان و گەراڕۆ (هێلكەڕۆ)
Uterovaginal	رحمي مهبلي	پسدان و كێلكی
Uterovesical	رحمي مثاني	پسدان و میزڵدانی
Uterus	رحم	مناڵدان، پسدان: ئەندامێكی ماسولكەیی بۆشە لە گیانلەبەره مێیەكاندا كە شوێن و مەڵبەندی پێگەیشتن و گەشە كردنی پز و ئاوڵەمەیە لەمرۆڤدا دەوری (٣) گرێ (ئینج) درێژه و بریتییە لە (لەش) كە هێندێ پانە لەسەرەوه و (مل)ێك لە بارییكە و لوولەیی لەخوارەوه، بۆشایی ناوەكەی لەسەرەوه بەگەراڕۆ (هێلكەڕۆ)كان دەگات و لەخواریشەوه دەكرێتەوه سەر كێلك
Uterus arcuatus	الرحم المقوسة	پسدانی كەوانی
Uterus bicornis	رحم ثنائية القرن	پسدانە دووشاخە
Uterus biforis	رحم مقسمة الفوهة	پسدانە دەم تیغەدار: ئەوەی كونی ملەكەی بەتییغەیەك دابەشكراوه

Uterus duplex	ثنائي الرحم	جووته پسدان
Fetal uterus	رحم طفلية	منالّــه پــسدان، پــسدانی منالأنه
Gravid uterus	رحم حاملة	پسدانی ئاوس
Pubescent utero	رحم بالغة	پسدانی قراسه (بالّغ)
Uterus unicornis	رحم وحيدة القرن	پسدانه یەکشاخه
Utricle	شكوة	مەشـــــكالّە: توورەكـــــە (کیـــسە)یـــەکی ناســـکی تـــــــەنكی پەردەییـــــــە پەیوەنـــدی هەیـــە بـــە كەوانە كەنالّەكانی گوێوە
Vestibular u.	شكوة الأذن	مەشـــــكالّەی پڕۆســـــتات، پڕۆستاتە مەشكالّە
Utricular	شكوى	مەشـــكالّەیی، پەیوەنـــدی مەشكالّە
Utriculitio	التهاب شكوة الأذن	هەوكردنی مەشكالّە
Utriculus = utriele		مەشكالّە
u. prostaticus = prostatic utriele		پڕۆستاتە مەشكالّە
Uva	زبيب	مێوژ
Uvea	العنبة	تــرێ: چــینە بۆیــە داره دەمارەكەی چاو، رەشـێنە و تەنـــــە برژانگـــــدار و (كۆرۆید)
Uveal	عنبي	ترێیەکی
Uveitis	التهاب العنبة	هەوكردنی ترێ
Auterior uveitis	التهاب العنبة الأمامية	هەوكردنی ترێی پێشەوە

Reterocheronic uveitis	التهاب العنبة مغاير اللون	هـەوکردنی ترێـی ڕەنـگ گۆڕاو
Sympathetis uveitis	التهاب العنبة الودي	هەوکردنی نیانە ترێیی
Uviform	عنبي الشكل	بۆڵـە تـرێ شـێوە، بۆڵـە ترێیی
Uvula	اللهاة	زمانە بچکۆلە، زمانۆچکە
Bifid uvula	اللهاة المفلوقة	زمانە بـچکۆلەی دووفـاق، زمانۆڵەی دووفاق
Uvular	لهائي	زمانـــــە بــــچکۆلەیی، پەیوەندی زمانە بچکۆلە، زمانۆڵەیی
Uvuliti	التهاب اللهاة	هــــــــــەوکردنی (ســـووتانەوە)ی زمانـــە بــــچکۆلە هـــــەوکردن (سووتانەوە)ی زمانۆچکە
Uvulptosis	تدلی اللهاة	شـــۆڕبوونەوەی زمانـــە بـچکۆلە، زمانـە چـکۆڵەی شۆڕ، شۆڕە زمانۆچکە
Uvulotomy	قص اللهاة	زمانـــە چـــکۆڵە بـــڕین، زمانۆکە قرتاندن

V

Vaccinate	يلقح	كوتان، دەكوتێ
Vaccination	تلقيح	كوتان، ئاوڵە كوتكردن
Vaccinator	ملقح، آلة للتلقيح	ئاوڵە كوت، ئامێرى كوتان
Vaccine	لقاح	ماكوتە، ڤاكسين ١- ئـــاو (ليمــف)ى بلــۆقى ئاوڵەى چێڵ (پانۆك) ٢- هەر ماكوتەيەك كە بـۆ مەبەســــتى پاراســــتن لەنەخۆشـــــــــــــــى بەكاردەهێندرێت
Autogenous v. or. Personal v.	لقاح ذاتي	ماكوتـــــەى خۆيـــــەكى، ماكوتەى كەسى

Bacterial v.	لقاح جرثومي	ماكوتەی میكرۆبی
BCG v.	لقاح بي سي جي	ماكوتەی بی سی جی
Polyvalent v.	لقاح متعدد	ماكوتەی فرەهێز
Quadriple v.	لقاح رباعي	ماكوتەی چواری
Triple v.	لقاح ثلاثي	ماكوتەی سیانە: ماكوتەیەكە لەسێ جۆری جیاواز میكرۆب ئامادە دەكرێت
Typhoid v.	لقاح التايفوئيد	ماكوتەی گرانەتێ
Vaccinia = cowpox	جدري البقر	ئاوڵەی چێڵ، پانۆك
Vacciniform	شبه جدري البقر	ساپانۆك، وەك ئاوڵەی چێڵ
Vaccinigation	تلقيح متكرر	كوتانەوە، چەند جارێك كوتان بۆ بەباشی گرتنی كوتانەكە
Vaccinophobia	رهبة أو رهاب التلقيح	كوتانە ترسێ، لەكوتان ترسان، ترسی كوتان
Vaccino style	شيرط التلقيح	دەرزی كوتان: جۆرە نەشتەرێكی بچووكە بۆ كوتان پێی
Vaccinotherapy	المداواة اللقاحية	چارەكردن بە ماكوتە
Vacuolation	تفجي، تكون فجوات	پەیدابوون
Vacuole	فجوة	ڤاكیوڵ: بۆشاییەكی ڕوونە لەناو خانەدا كە پڕە لەهەوا یان شلە، بۆشایی، كەلێن

Vacuum	فراغ	بۆشــی: بۆشـاییەك كــە هـەوای لێ دەرهێنـدرابێت بەتەواوی
High v.	فراغ عالي	بۆشـــی تـــەواوەتی: بۆشـــییەکە کەهـــەوای یـــەکجار تیـــا کـــەم بووبێتەوە
Vadum	ضحل	تەنکاو
Vagabondage	تشرد	گەڕۆکی، ئاوارەبوون
Vagal	تيهي	چەواشەیی
Vagi, = pl of vagus	الأعصاب التائهة	دەمارە چەواشەکان
Vagina	مهبل، غمد	کێلـــك، گـــوڵنگ: ئـــەو گوڵنگـە (بـۆری)یـە کەلـە دەمـی کوزەوەتـا پـزدان دەگــات، کــالان، کــێلان، بەرگ
V.cordis=pericardium	التأمور	کراسی دڵ، بەرگی دڵ
Vaginal	مهبلي، غمدي	کێلکـــــی، گـــــوڵنگی، پەیوەنـدی کێلـك، کـالانی، بەرگی
Vaginalitis	التهاب الغمد	هـەوکردن (سـووتانەوە)ی بەرگ یان کالان
Vaginapexy	تثبيت المهبل	چەسپاندنی کێلك
Vaginate	مغمد، مغلف	کێلاندار، بەرگدار
Vaginectomy	استئصال المهبل، استئصال الغمد	بڕینـــی کێلـــك، بڕینـــی کێلان

Vaginismus	شنج أو تشنج المهبل	کرژبـــــوونی کێلـــــك: کرژبـــوونێکی پڕژانـــی کێلکە
Vaginitis	التهاب المهبل، التهاب الغمد	هـەوکردن (سـووتانەوە)ی کێلــــــك، هـــــەوکردن (سووتانەوە)ی کێلان
Vaginoabdominal	مهبلي بطني	کێلـك و زگـی: پەیوەنـدی کێلك و زگ
Vaginocele	فتق المهبل، تدلى المهبل	قــۆڕی کێلــك، داخزانـــی کێلك
Vaginodynia	وجع (الم) المهبل	ژانە کێلك
Vaginofixation = colpopexy	تثبيت المهبل	چەســـــپاندنی کێلــــك: برینــــسازییەکە بەســـەر کێلکـدا دەکرێــت و پێـی چەســـپ دەبێـــت واتـــا لەبزوتن دەکەوێت
Vaginogenic	مهبلي المنشأ	کێلکـــڕا، لـــەناو کێلکـــدا پەیدابوو
Vaginogram	صورة المهبل (الشعاعية)	وێنەی (رونتگەنی) کێلك
Vaginography	تصوير المهبل (شعاعيا)	وێنــــــەگرتنی کێلــــــك (بەتیشك)
Vaginolabial	مهبلي شفري	کێلك و لۆچە زێی
Vaginometer	مقياس المهبل: آلـة لقيـاس طول وقطر المهبل	کێلـك پێـو: ئامێرێکـە بـۆ پێوانــە کردنــی درێــژی و تیرەی کێلك
Vaginomycosis	فطار (داء فطري) المهبل	دەردە کەڕوی کێلك

Vaginal disease	داء مهبلي	دەردی کێلـــك (هەرچـــی دەردێك بێت)
Vaginoperineal	مهبلي عجاني	
Vaginoperineo-rrhaphy	رفو المهبل والهجان	دروونەوەی کێلك
Vaginoperineotomy	شق المهبل والعجان	دڕینی کێلك
Vaginoperitoneal	مهبلي بريتوني	کێلـــــك و پـــــەریتۆنی: پەیوەنـــــدی کێلـــــك و پەریتۆن
Vaginopexy	تثبيت المهبل	چەســـــپاندنی کێلـــــك: درونەوەی کێلك بەدیواری زگـــەوە لـــەکانی نـــاوی (کشانی) کێلکدا
Vaginoplasty	تقويم المهبل	ڕاســـتکردنەوەی کێلـــك: برینـــــسازی پلاســـــتیکی لەسەر کێلك
Vginoscope	منظار المهبل	دووربینی کێلك، کێلکبین
Vaginoscopy	تنظير المهبل	ســـــەیرکردنی کێلـــــك (هەناوبین)
Vaginotome	مبضع المهبل	چـەقۆی کێلـك: ئامێرێکـە بـــۆ بـــڕین و هەڵـــدڕینی کێلك
Vaginotomy	شق المهبل	هەڵدڕینی کێلك
Vaginovesical	مهبلي مثاني	کێلـــــك و میزڵـــــدانی: پەیوەنـــــدی کێلـــــك و میزڵدان

Vaginorulvar = vulvovaginal	مهبلي فرجي	کێلك و زێ (کوز)ی
Vagitis	التهاب العصب العاشر أو المبهم أو التائه	هەوکردنی (سووتانەوە)ی ڕەگی دەهەمین یان وێڵ، یان ئاوارە یان گەڕۆك
Vagitus	صرخة، استهلال	یەکەم واقەی ساوا (دوای زایین)، واقاندن
V.uterinus	صرخة الوليد في الرحم، استهلال رحمي، الصرخة الرحمية	واقەی ناو پسدان: گریان یان واقاندنی ساوا لەناو منداڵداندا
V.vaginalis	صرخة الوليد في المهبل، استهلال مهبلي، الصرخة المهبلية	واقەی ناو کێلك: گریان یان واقاندنی ساوا لەکاتێکدا کە سەری لەناو کێلکدایە لە زاییندا
Vagolysis	تحرر العصب التائه، حل المبهم (التائه): عملية قطع فروع العصب العاشر الى المريئي لتفريج حالة قبب المرئ	ئازادبوونی دەماری چەواشە (وێڵ): برینسازی هەڵپچڕانی لکەکانی ڕەگی دەیەم کە دەچن بۆ سوورێنچك بۆرایی کردنی بەگیروەستانی (کرژبوونی) دەمی ئاشك
Vagomimetic	محاكي المبهم (التائه)	لاسایی کەرەوەی ڕەگی دەیەم (وێڵ)
Vagosympathetic		ڕەگی : دەهەمین و سیمپارتێکی مل پێکەوە

Vagotomy	قطع التائه (المبهم)	ڕەگــی دەهــەمین بــڕین: قرتانـــدن یـــان بڕینـــی هەنـــدێك لـــە ڕەگـــی دەهەمین هـەروەها پێـشی دەڵێن (ڕەگی ئاشـك بـڕین (gastrica menrectomy)
Medical v.	قطع التائه (المبهم) الطبي	ڕەگـی دەهـەم بـڕین بـۆ مەبەستی پزیشکی
Surgical v.	قطـــع (التائـــه) المـــبهم الجراحي	ڕەگـی دەهـەم بـڕین بـۆ مەبەستی برینسازی
Vagotonia = vagotony	تغلب التائه، تغلب المبهم	زاڵــی ڕەگــی دەهــەمین: بارێکە کە ڕەگی دەهەمین زاڵ دەبێـت لـە کاروبـاری گشتی ئەندامەکانی لەشدا
Vagotropic	منحاز للتائه	لایەنگری ڕەگی دەهەمین
Vagotropisn	الأنحياز للتائه	لایەنگری دەهەمین ڕەگ
Vagrant	جوال، تائه، متشرد	گەڕۆك، ئاوارە، وێڵ، خانە بەکۆڵ
Vagus	التائـــه، المـــبهم، العـــصب العاشر	گــەڕۆك، ئــاوارە، وێــڵ، ڕەگی دەهەمین
Valenea, valeney	تكافؤ	هـــــاوهێزی: توانـــــای گەردیلەیـــــەك بـــــۆ یـــــەکگرتنی لەگـــــەڵ گەردیلەیـــەکی تـــــردا بەرێژەی تایبەتی
Valency	تكافؤ، قوة، قدره	هاوهێزی، هێز، یارا

Valetudinarian = invalid	عاجز، مقعد	پەك كەوتە، نەتوان، كەنەفت
Valgus	فحجي، أفحج	گێڕ، خوار
Genu v.	ركبة فحجاء	ئەژنۆگێڕ
Talipes v.	حنف فحجي (افحج)	قاچ خوار و خێچ
Valine	فالين	(ڤالين)؛ جۆرە ئەمينۆ ئەسيدێكە (ترشى ئەمينى)
Vallate	كأسى، محوط، مسيج	كاسەيى، جامى (وەكو جام)، دەورگيراو
Vallecula	أخدود	قەڵشت، دۆڵيچە
V.cerebelli	أخدود المخيخ	قەڵشتى مێشكۆلە: قەڵشتێكى درێژرۆ (longitudinal)ى مێشكۆلەيە، دۆڵى مێشكە بچكۆلە
Vallis = vallecula cerebelli	أخدود المخيخ	كەندۆكى مێشكۆلە
Vallum	حاجب	ديوار
V.unguis	حتار الظفر – ثنية الجلد المطوية على جانبي الظفر	قەدى پێستى هەڵپێچراوى هەردوولاى نينۆك
Valsalva’s maneuver	مناورة (فالسالفا)	مناوەرەى (ڤالسالڤا): بەرز بوونەوەى پەستانى ناو سييەكان بە توندى هەناسەدانەوە لەكاتێكدا لە قورگ (دەمى بۆرى هەوا) دەگيرێت

Value	قيمة	نرخ، بەها: (قیمەت): پێوانەیەکی بەها یان تواناییە
Valval	صمامي، مصراعي	زمانەیی، دەرچەیی
Valve	صمام/ مصراع: تركيب غشائي (ثنية غشائية) داخل قناة أو ممر والذي يمنع جزر محتوياتهما (عودتها الى الخلف) أي يسمح بالمرور ويمنع العودة	زمانە، دەرچە: پێکهاتنێکی پەردەییە لەناو گونگە یان ڕێبازێکدا کە دەبێتە هۆی نەهێشتنی گەڕانەوەی شتەکانی ناو یان بۆ دواوە واتا ڕێی پێدا ڕۆیشتن دەدات و ناهێڵێت بگەڕێتەوە
Left atrioventricular v. = Bicuspid v.	الصمام الأذيني البطين الأيسر، الصمام الثنائي	زمانەی گوێچکە و زگۆڵەی چەپ زمانە دووپەڕە، دەرچە دوو پەڕە
Right atrioventri cular	الصمام الأذيني البطيني	زمانەی گوێچکە و زگۆڵەی ڕاست
tricuspid v.	الصمام الثلاثي	زمانە سێ پەڕە، دەرچە پەڕە
Bicuspid v.	الصمام الثنائي	زمانە دووپەڕە دەرچە دوو پەڕە: لەنێوان گوێچکە و زگۆڵەی چەپی دڵدایە
Cardiac v.	الصمامات القلبية	زمانە (دەرچە)کانی دڵ

V. of aorta	صمام الأبهر	زمانەی شاخوێنبیەر، دەرچەی ئاوەرتا
Caval v.	صمام الأجوف	دەرچەی کلۆرە دەمار، زمانەی (ئۆستاکی): قەدێکی داسییە لەناو گوێچکەی ڕاستی دڵدا لەنێوان دەمی (کونی) شینە دەماری کلۆری (خوارو) و کونی نێوان گوێکە و زگۆڵەی ڕاست
Coronary v. = v. of coronary sinus	الصمام الأكليلي	زمانەی تاجی
Pulmonary v.	الصمام الرئوي	زمانەی سی، دەرچەی سی
Senilunar v	الصمام الهلالي	زمانەی داسی، دەرچەی داسی، زمانە نوهەیڤی
Spiral v.	الصمام اللولبي: لولبية في الغشاء المخاطي للقناة الصفراوية وعنق كيس الصفراء	زمانە پێچاوپێچ، دەرچە لوول، دەرچەی (هیستەر): قەدی پێچاوپێچە لە چڵمە پەردەی توورەکەی زراو و ملی زراودا
Tricuspid v.	الصمام الثلاثي	زمانە سێ پەڕە، دەرچە سێ پەڕە: ئەوەی لەنێوان گوێچکەی ڕاست و زگۆڵەی ڕاستی دڵدایە
Valved	ذو صمامات، ذو مصاريع	زمانەدار، دەرچەدار
Valveless	عديم الصمامات	بێ زمانە، بێ دەرچە

Valviform	صمامي الشكل	زمانەیی
Valvotomy	شق الصمام	هەڵدڕینی زمانـە، دەرچـە هەڵدڕین
Valvula	صمام، مصراع	زمانە، دەرچە
Valvular	صمامي، مصراعي	زمانەیی، دەرچەیی
Valvulitis	التهاب الصمام	هـەوکردن (سـووتانەوە)ی زمانە
Valvuloplasty	تقويم الصمام	زمانـە ڕاسـت کردنــەوە، زمانــە ســازی (دروســت کردن)
Valvulotome	مبضع الصمام	زمانە بڕ، چەقۆی زمانە
Valvulotomy	شق الصمام	زمانــــە بـــڕین، زمانــــە هەڵدڕین
Vanadium	فاناديوم	ڤانــــادیۆم: تـــوخمێکی دانیسقەی بۆری میتاڵییە، هێما کیمیاییەکەی (V)ە، گەردیلە ژمارەکەی (٢٣) و کێــــشی گەردیلــــەیی (٥٠,٩٥)ە
Van Burens disease	مرض (فان، بورن)	نەخۆشـی (ڤـان، بیـورن): تەنــە ئیــسفەنجی کێــر تووشی دەبێت
Van den Bergh test	أختبار (فان دن برغ)	تاقی کردنەوەی (ڤـان دەن بـەرگ): لەســەر سـیرۆمی خـــوێن دەکرێـــت بـــۆ نیـــشاندانی بـــیلیرۆبین لەخوێندا

Van gieson's stain	صبغة (فان كيسن)	ڕەنگی (ڤان گیسن): بۆ ڕەنگکردنی هەندێ شانە (تیشیو) و بریتییە لەفۆکسینی ترش و گیراوەی تری نیترۆفینۆڵ لە ئاودا
Vapor	بخار	هەڵم، هاڵاو
Vaporarium	مبخرة	گەرماوی هەڵم، گەرماوی ڕووسی شوێن یان ئامرازێکە بۆ چارە یان پێکردنی هەندێ نەخۆشی بەهۆی (هەڵم)ەوە
Vaporish	هيستريائي	هیستەریایی
Vaporization	تبخير، تبخر	کردن بەهەڵم، هەڵماندن، بەهەڵم چارەکردن
Vapors	اكتئاب، هوس هيستري	خەمۆکی (دڵتەنگی) (هیستەریایی)
Vapotherapy	المعالجة بالبخار	بەهەڵم چارە کردن، هەڵمە چارە، چارە کردن بەهەڵم
Vaqnez's disease	مرض (فاكنيز)	نەخۆشیی (ڤاکنیز): بریتییە لە زۆربوونی خڕۆکە سوورەکانی خوێن
Var	مختصر لـ (variety)	کورتەی (variety)ە
Variable	متغير، متبدل	بڕ یان بەها (نرخ)یەکە کە دەشێت بگۆڕدرێت لەژێرباری جیاوازدا

Variate = variable	متغير	گۆڕدراو
Variation	تغاير، تغير	جیاوازی، گۆڕان، لەیەك نەچوون: جیاوازی سیفەتی بەرە لە لەوانەی دایك و باوكیان
Varicella	الحماق، جدري الماء	مێكوتە
Varies plnral of varix	دوالي، جمع دالية	خوێنهێنی كشاو
Variciform	دوالي الشكل	خوێنهێنی كشاوی
Varico-,	سابقة بمعنى دوالي	پێشگرێكە، بەواتا خوێنهێنی كشاو
Varicocele	قيلة دوالية، دوالي الحبل المنوي أو الصفن	كشانی خوێنهێنی پەتی تۆواو یان گون
Varicose	دوالي، مصاب بالدوالي	خوێنهێنی كشاو، دووچاری كشانی خوێنهێن
Varicosis	داء الدوالي، توسع الأوردة	دەردە خوێنهێن كشان، خوێنهێنە گشتی
Varicosity	دوالية، دوالي	خوێنهێنە كشێیەتی
Varicotomy	استئصال الدوالي	خوێنهێنی كشاوبڕین
Variola	الجدري	ئاوڵە، خوریكە، خوریلكە
V. caprima	جدري المعيز	ئاوڵەی بزن
V.crystallina	جدري الماء	مێكوتە
V. major	الجدري الكبير	ئاوڵە زلە
V.minor	الجدري الصغير	ئاوڵە گچكە
V.pamphigosa	الجدري الفقاعي	ئاوڵە بلۆقاوی، بڵقە ئاوڵە

Variolar	جدري	ئاوڵەیی، ئاوڵەدار، ئاوڵاوی
Varioliform	جدري الشكل	ئاوڵە ئاسا، وەك ئاوڵە
Varioloid	جديري	سووكە ئاوڵە، نیمچە ئاوڵە
Variolovaccine	لقاح الجدري	ماكوتەی ئاوڵە
Variolovaccinia	جدري البقر	ئاوڵەی چێڵ، پانۆك: جۆرە ئاوڵەیەكە بەكوتانی گوێرەكە بە ماكوتەی ئاوڵەی مرۆڤ پەیدا دەبێت
Varix	دالية	خوێنهێنێكی كشاو: شینە دەمارێكی فراوانبووی پێچ خواردووە
Varnish	ورنيش، دمام	وەرنیش
Varus	اصك، أروح، منخرق إلى الأنسي	ئەژنۆ شێواو، بۆ ناوەوە چەماوە: زاراوێكە بار و شوێن نیشان دەدات و بەتەنیا بەكار ناهێندرێت و ئەگەر بە تەنها بەكارهات مەبەست لە قاچ وەك talipes varus
Vas	وعاء	دەفر، قاپ، بۆری بەتایبەتی خوێنبەر، خوێندان یان لیمفە گونگە یان بۆری
Vasa afferentia	أوعية واردة	لیمفە بۆری هاتوو: بۆری لیمف لەپێش چوونە ناو لیمفە لووەوە

Vas deference	الأسهر	تۆمـــەڕۆ: ئـــەو بۆرییـــەی لەگونەوە تۆماو دەبات
Vasa efferntia	أوعية صادرة	لیمفە بۆری دەرچوو: ئەو لیمفـــە بۆریيانـــەی لـــە لیمفـــــە لووەکانـــــەوە دەردەچن
Vasa lympatica	أوعية لمفية	لیمفە، لیمفە بۆری
Vasa plural of vas	أوعية جمع وعاء	بۆرییەکان، کۆی بۆری
Vassal	وعائي	دەفرەکی
Vascular	وعائي	دەفـری پەیـدابوو لـە ..، پەیوەندە بە ..، پڕە لە .. بۆری خوێن یان لیمف
Vascularity	الوعائية	دەفرايەتی
Vascularization	تكون الأوعية	دروســت بــوونی باریکــە خوێنبەر
Vasculitis = angiitis	التهاب وعائي	هـەوکردن (سـووتانەوە)ی خوێنبـــەر، ســـووتانەوەی دەرمارەکان
Vasculature	الجهاز الوعائي	رشـتەی خوێنبـــەر، دەفـر کۆئەندام
Vasectomy	قطع الأسهر	تۆمە ڕۆبڕین
Vasitis	التهاب الأسهر	هـەوکردن (سـووتانەوە)ی تۆمەڕۆ
Vaso-,	سابقة تعني وعائي	پێـــشبەندێکە، بـــەمانای پەیوەنـدی بەگونگـە یـان خوێنبـــەر یـــان لیمفـــە بۆرییەکەوە

Vasoconstriction	تضيق الأوعية	دەفرەتە سکبوونەوە: کەم بوونەوەی تیرەی ناوەوەی خوێنبەرەکان
Vasoconstrictor	مضيق الأوعية	دەفرە تەسککەرەوە
Vasodilatation	توسع الأوعية، اتساع الأوعية	دەفرەکشێ، دەفرکشان
Vasodilation	توسع الأوعية	دەفرەکشێ، دەفرکشان
Vasodilator	موسع الأوعية	دەفرکشێن
Vasography	تصوير الأوعية – شعليا	تیشکە وێنەگرتنی دەفرەکان
Vasoligation	ربط الأسهر	تۆمە ڕۆ بەستن
Vasomotor	محرك وعائي	دەفر بزوێن، خوێنبەر بزوێن، دەماربزوێن ١- سەرکاری کردنی بزوتنەوەی دیواری خوێنبەرەکان بۆ فراوان کردن یان تەسککردنەوە یان بەشل یان توند کردنی ماسولکەکان ٢- هەچ مادە یان هۆیەك وەك (دەمار) ڕەگ (عصب) کە دەبێتە هۆی بزواندنی دەمارەکان
Vasoneuropathy	اعتلال وعائي عصبي	دەردی خوێنبەر و دەمار هەرچی نەخۆشییەکی خوێنبەر یان دەمار ببێت

Vasoparesis	شلل جزئي في الأعصاب المحركة للأوعية، خذل وعائي	نيمچە شەپلەی دەمارە خوێنبەرە بزوێنەکان
Vasopressin	فازوبريسين: هورمون نخامي رافع للضغط	ڤازۆ پرێسین: هۆرمۆنێکە لەدوو هۆرمۆنەکانی نیوەی پشتەوەی پێتویتاری گلاند (ئەویتر یان ئۆکسی تۆسین)ە، دەبێتە هۆی بەرزکردنەوەی پەستانی خوێن بە تەنگ کردنەوەی خوێنبەرە باریك و هەرە باریکەکان، هەروەها کار دەکاتە سەر ڕیخۆڵەکان و جووڵە یان زیاد دەکات
Vasopuneture	بزل أو وخز الأسهر	سمینی (پەنچەر کردنی) تۆمەرۆ: واتا کونکردنی بەدەرزی بۆ مەبەستی پزیشکی
Vasorefl	منعكس وعائي	دەفر پەرچ
Vasorelaxation	استرخاء وعائي	دەفرە خاوبوونەوە
Vasoresection	استئصال الأسهر	تۆمەرۆ لابردن (برین)
Vasorrhaphy	رفو (خياطة) الأسهر	تۆمەرۆ دروونەوە
Vasosection	قطع الأسهر	تۆمەرۆ برین (پچرین)
Vasospasm	تشنج الوعاء	دەفرە کرژبوون
Vasotomy	قطع الأسهر	تۆمەرۆ برین (پچرین)

Vasotonia	توتر وعائي	دەفرە كرژێ
Vasovagal	وعائي تائهي (مبهمي)	خوێنبەر و وێڵی: زاراوێکە (گاوەرز Gowers) بەکاری هێنا بۆ کۆمەڵە نیشانەیەك كە بریتییە لە ژانی سەر دڵ، پەریشانی، هەست بە مردن کردن (نزیك بوونەوەی مردن)، دڵ تێکهەڵهاتن و هەناسەگرانی ئەمر نۆرەبەش لەچەند چرکەیەکەوە تاسەعاتێك دەشێت بخایەنێت یان زیاتریش
Vasovasotomy	مفاغرة أسهرية	تۆمەڕۆ پینەکردن: برینسازی دانەدەمیەکی دووچارچە تۆمەڕۆ
Vasovesiculectomy	استئصال الأسهر والحويصل المنوى	هەلگرتنی (لابردنی) تۆمەڕۆ و تۆمدان
Vasovesiculitis	التهاب الأسهر و الحويصل المنوى	هەوکردن (سووتانەوە)ی تۆمەڕۆ و تۆمدان
Vastus	متسع	گەورە، پان، بەرین (فراوان)
V. medialis	المتسعة الأنسية	ماسولکە پانەی ناوەوە (ی ڕان)

V. lateralis	المتسعة الوحشية	ماسـولكه پانـەی دەرەوە (ی ڕان)
Vault	قبوة	گوومەز: پێکهاتنێکی وەك گومـەز یـان بـەتاقی هێنراوە
V. of pharynx	قبوة البلعوم	گوومـەزی گـەر و (کـونی گەروو)
V. of skull	القحف	کاسەی سەر، کەللەسەر
V. of vagina	قبوة المهبل	گوومـەزی کێلـك (کـونی کێلك)
Vection	نقل المرض (من المرض الى السالم)	گوێزانەوە (گواستنەوە)ی نەخۆشی
Vector	١- ناقل (المرض من المريض الى السالم) وخاصة الحيوان (عـادة مـن مفـصليات الأرجل) الذي ينقل العامل المرضي من مضيفة الى أخر ٢- كمية اتجاهية	١- گـويزەرەوە (ی نەخۆشـی لـە نەخۆشـەوە بـۆ سـاغ بەتایبـەتی لەلایەن گیانلەبەرێکی لاق جومگـەدارەوە کـە هـۆی نەخۆشـییەکە لەخانـەخوێ (Host)ێکـەوە دەبـات بـۆ یەکێکی تر ٢- ئاراستە بڕ
Vectorcardiogram	مخطط القلب الأتجاهي	نەخـشەی دڵـی ئاڕاستەکراو
Vectorcardiography	تخطيط القلب الأتجاهي	نەخـشەگرتنی دڵـی ئاراسـتەکراو، ئاراسـتە نەخشەکێشانی دڵ

Spatial v.	تخطيط القلب الأتجاهي المجسم	بەرجەستە نەخشەکێشانی ئاراستە کراوی دڵ: نیشاندانی هێزە کارەباییەکانی دڵ وەك هەن لەبۆشایی بەسێ (دوور)ی لەشێوەی پۆپتیژێکی چوارلادا
Vegatable	١- نباتي ٢- خضراوات	١- ڕووەکی ٢- سەوزەمەنی
Vegetal	١- نباتي ٢- نمائي	١- ڕووەکی: پەیوەندیی ڕووەکەکان یان ڕووەکێك ٢- ڕووانی
Vegetalily	نباتية: مجموع الظواهر المشتركة في النباتات	ڕووەکێتی: سەرجەمی ئەو دیاردانەی گشت ڕووەك تێیاندا هاوبەشن
Vegetarian	النباتي	ڕووەکخۆر، ڕووەك خۆر: کەسێك هەر لەسەر بەرهەمی ڕووەك و سەوزە بژی
Vegetarianism	نباتية: نظرية العيش على الحبوب والفاكهة والمنتوجات النباتية وتطبيقها	ڕووەك خۆری: لەسەر بەرهەمی ڕووەك خواردن ژیان
Vegetative	نمائي: ١- ذو علاقة بالنمو وبالتغذية ٢- يعمل بصورة لاارادية أو لاشعورية	ڕووانی، نەشونمایی: ١- پەیوەندیدار بەگەشە و خۆراکپێدانەوە ٢- بەشێوەیەکی خۆنەویست کاردەکات

Vegetation	نامية	فراژی و گەشە کردوو
Vegetoanimal	نباتي حيواني: مشترك بين النبات والحيوان	ڕووەك و زیندەکی
Vehicle	١- حمال، وسيلة نقل ٢- سواغ	١- هۆی گوێزانەوە ٢- an Excipient
Veil	برقع	١- ڕووپۆش، پەچە ٢- گرێیەکی کەم لەدەنگی گۆرانی بێژدا
Vein	وريد	شـــینە دەمـــار، خـــوێنهێن ئـــەو دەمارانـــەی خـــوێن دەبەن بەرەو، یان بـۆ، دڵ، گـشت شـــینە دەمارەکـــان بێجگە لەشینەدەماری سی خوێنی ڕەش دەبەنەوە
Venography	تصوير الأوردة – شعاعيا	تیـــــــــــشکەوێنەگرتنی خوێنهێن
Velamen	برقع، غشاء	پەچە، پەردە
Velamenta = plural of velamentum	براقع، أغشية	پەچەکان، پەردەکان
Velamenta cerebri (meninges)	السحايا	پەردەکانی مێشك
Velamentous	برقعي، غشائي	پەچـــــەیی، پـــــەردەیی: پـــەردەیی و شـــۆرە وەك پەچە
Velamentum	برقع، غشاء	پەچە، پەردە، کاژ
Vellus	زغب، شعر	خـــــاو، وردە تـــــووك، گەندەموو

Velosynthesis	رفو فلق الحنك	کونی مەڵاشوو دروونەوە
Velpeaus bandage	رباط (فلبو)، رباط الكتف	پێچەکی (ڤێلپۆ)، (شانپێچ)
Velum	برقع، سدال	پەچە، پەردە
Velum palati	سدال الحنك	نەرمە مەڵاشو
Vena	وريد	شینە دەمار، خوێنهێن
Vena anonyma (innominate vein)	الوريد اللااسم لە، وريد غير مسمى	(خوێنهێنی) شینەدەمارە بێ ناو
V. azygos major	الوريد الفرد الكبير	تاکە خوێنهێنی گەورە، شینە دەمارە تاکەی گەورە
V. azygos minor	الوريد الفرد الصغير	شینە دەمارە تاکەی بچووك،
V. cava inferior	الوريد الأجوف السفلي	خوێنهێنە کلۆرەی خواروو، شینە دەمارە کلۆرەی خواروو
V. cara superior	الوريد الأجوف الأعلى	خوێنهێنە کلۆرەی ژوورو: پێکهاتووە لەهەردوو شینەدەمارە (خوێنهێنە) بێ ناوەکان (ی ڕاست و چەپ) و خوێن لەسەر و دیواری سنگ و پەلەکانی ژوورو دەباتەوە بۆ گوێچکەی ڕاستی دڵ
Venae comitantes	الأوردة المرافقة	هاوەڵ خوێنهێنەکان: دوو خوێنهێن وەك هاوڕێ لەتەك خوێنبەرێکی هاوناویاندا دەبینرێن بەزۆری لەگەڵ خوێنبەرە قووڵەکانی پەلەکاندا دەبن

Venectasia	توسع الأوردة	فراوانبـــــــــــــوونى خوێنهێنەكان
Venectomy	استئصال الوريد	خــــوێنهێن لابــــــردن (دەركێشان)
Venenation	تسمم	ژەهراویبـــــــــــوون، ژەهرداربوون
Veneniferous	حامل السم	ژار هەڵگرە
Venenous = toxic	سام، زاعف	ژەهر، ژەهرین
Venenosa	الحيات السامة	مارى ژەهرین، (ژەهردار)
Venenum	سم، زعاف	ژار، ژەهر
Venepuncture	بزل الوريد	سمینى خوێنهێن
Venereal	زهري	فەرەنگی، زوهرى: لـه یـان بـــــەهۆى جوتبــــوون (گانــه)هوە بڵاودەبێتــەوە یـــــان لەكەســــێكەوە دەگیرێتەوە
Venereologist	اختـــــصاصي الأمـــــراض الزهرية	پــــسپۆرى نەخۆشــــى فەرەنگی
Venereology	مبحث الأمراض الزهرية	بـــــاس (زانــــــست)ى نەخۆشـییە زوهرییــەكان، فەرەنگیزانى
Venereophobia	رهـــاب الزهـــري، رهبـــة الأمراض الزهرية	فەرەنگی ترسێ، لەزوهرى ترسان: ترسێكى نـەخۆش لە زوهرى تووش بوون
Venery	جماع	جووتبوون، گان (كردن)

Venesection	فصد	خـــــوێن بـــــەردان (ی خـــوێنهێن بـــە نەشـــتەر لەبـــەر هەنـــدێ هـــۆی پزیشکی)
Venesuture = phleborrhaphy	رفو (خياطة) الوريد	خوێنهێن دروونەوە
Venin-antivenin	عقار مضاد للزبيب	ماكوتـــەی دژی ژەهـــر: ژار و دژە ژار بەتێكـــەڵی وەك ماكوتـــــەی (ڤاكـــــسین) بەكاردەهێنـــــدرێت بـــــۆ دژكـــــاری ژاری مـــــار لەمرۆڤدا
Veno-,	سابقة بمعنى وريدي	پێـــشبەندێكە، پەیوەنـــدی بەخوێنهێنـــــــــــــەوە دەگەیەنێت
Venoauricular	أجوفي أذيني	پەیوەندیـــــــدار بـــــــە خـــــــوێنهێنی كلـــــۆر و گوێچكەلە (ی دڵ)
Venoclysis	الحقن الوريـد: حقـن ادويـة سـائلة أو سـوائل مغذيـة في الوريد	بەفیچقە (شرینقە) شلەی دەرمانـــاوی یـــان بـــژوێن كردنە خوێنهێنەوە
Venogram	صورة الوريد – شعاعيا	تیشكە وێنەی خوێنهێن
Venography	تصوير الوريد – شعاعيا	تیـــــشكە وێنـــــەگرتنی خوێنهێنـــــە بەتیـــــشكی ڕۆنتگەن وێنەی خوێنهێن گرتن بەجۆرێكی تایبەتی

Venom = toxin, poison	سم، زعاف	ژار، ژەهر
Snake venom	سم (زعاف) الحية	ژار (ژەهر)ی مار
Spider venom	سم (زعاف) العنكبوت	ژار (ژەهر)ی جاڵجاڵۆکە
Venomin	سمين، زعافين: خلاصة سم نوع من الأفاعي السامة تستعمل لمعالجة الرئية المفصلية	ژارین، (ڤێنۆمین): ماددەیەکە لەژاری هەندێ جۆر ماری ژەهراوی دەردەهێندرێت و نەخۆشی باداری جومگەی پێ چارە دەکرێت
Venomosalivary	زعافي اللعاب: يعرز لعابا زعاف (ساما)	لییك ژاراوی: لیکی ژاراوی دەردەدات
Venomous	زعافي، سام	ژاراوی، ژەهردار، ژەهر دەردەر
Venosclerosis	تصلب الوريد، تصلب وريدي	شینە دەمار ڕەقبوون، خوێنهێن ڕەقبوون
Venose	ذو أوردة	خوێنهێن، خوێنهێن دار
Venostasis	ركود وريدي	پەنگ خواردنەوەی خوێنهێن، وەستاندنی خوێن لە خوێنهێنەکاندا: گوشینیان لەهەر چوار پەلەکاندا بۆ ئەوەی خوێنەکە نەگەڕێتەوە
Venotomy	فصد	خوێن بەردان، کەڵە شاخ لێ گرتن
Venous	وريدي	خوێنهێن، پەیوەندی خوێنهێن

Veno, venostomy	مفاغرة وريدية	خوێنهێن دانەدەم یەك
Vent	مخرج	دەرگــا، دەرك، دەم، كــون، كونی كۆم
Venter	بطن	زگ، سك
Ventilation	تهوية ١- عمليـة تبـديل أو تجديـد هواء محل ما ٢- (في علـــم وظــــائف الأعضاء) تجهيز الأوكسجين بأستمرار خلال الرئتين ٣- (في الطـــب النفـــسي) مناقـشة مفتوحـة لأسـباب الكدر والهم	١- هـــەوا تازەكردنـــەوە (گۆڕین) لە شوێنێكدا ٢- (لەفیـــــــسیۆلۆجیدا) ئۆكـــــسجین پێـــــدان لەســـییەكانەوە پـــەیتا پەیتا ٣- (لـــــە دەروونـــــە پزیـــشكیدا): خـــەم و خەفـــەت بـــەبادان بـــە وتوویـــژ لـــە گـــەڵ كـــردن بەبێ پەردە (بەكراوەیی)
Ventouse	محجم	كەڵە شاخ
Ventrad	صوب البطن	بەرەو زگ
Ventral	بطني، بطني الأتجاه	زگـــی، بـــەرەو زگ، بـــۆ بەرەوە
Ventri-, ventro-,	سابقة بمعنى بطني	پێـــشگرێكە بـــەمانای پەیوەندیدار بە زگ، زگی
Ventricle	بطين	زگۆڵە
Cerebral V.	بطين دماغي	زگۆڵەی مێشك
Heart v.	بطين القلب	زگۆڵەی دڵ
Ventricornu	القرن الأمامي (المتقدم)	شـاخی پێـشەوە: شـاخی پێشەوەی سنجاوی پەتی دڕكاوی

Ventricular	بطيني	زگۆڵەیی
Ventriculitis	التهاب البطين (خاصة بطين الدماغ)	هەوكردنی زگۆڵە (بەتایبەتی هی مێشك)
Ventriculo-,	سابقة بمعنى بطيني	پێشبەندێكە، بەمانای پەیوەندی زگۆڵە، زگۆڵەیی
Ventriculogram	صورة البطينات (الدماغية)	تیشكە وێنەی زگۆڵەكان
Ventriculography	تصوير البطينات (الدماغية)	تیشكە وێنەگرتنی زگۆڵەكان
Ventriculopuncture	بزل البطين (الجانبي للدماغ بواسطة ابرة)	سمینی (پەنچەركردنی) زگۆڵەی (تەنیشتی مێشك بەدەرزی پیاكردن)، دەرزی كردن بەزگۆڵەدا
Ventriculoscope	منظار البطين (لمعاينة البطينات الدماغية وكي الضفيرة المشيمية)	زگۆڵە بین، دوربینی زگۆڵە (بۆ سەیركردنی زگۆڵەكانی مێشك و بۆ داخكردنی هۆنراوەی كۆرۆید)
Ventriculoscopy	تنظير البطين	بەهەناوبین سەیركردنی زگۆڵە
Ventriculostomy	فغر البطين	زگۆڵە پێكەوە دروون
Ventriculotomy	شق البطين (بطين القلب)	زگۆڵە هەڵدڕین (زگۆڵەی دڵ)
Ventriculus	١- بطين ٢- المعدة	١- زگۆڵە ٢- ئاشك = گەدە
V. cordis	بطين القلب	زگۆڵەی دڵ

V. dexter cordis	بطين القلب الأيمن	ڕاستە زگۆڵەی دڵ، زگۆڵەی ڕاستی دڵ
V. guartus cerebri	بطين الدماغ الرابع	چوارەمین زگۆڵەی مێشك
Ventricun bent	مكبوب، منبطح	بەسەر زگدا ڕاكشاو (پاڵ كەوتوو)
Ventro-, ventri-,	سابقة تدل على العلاقة بالبطين أو الجهة الأمامية من الجسم	پێشبەندێكە بەمانای پەیوەندی بە زگەوە یان بەڕووی بەرەوەی لەش
Ventro fixation	تثبيت الرحم الأمامي	چەسپاندنی پزدان بەدیواری پێشەوەی زگەوە
Ventro hystero-pexy	تثبيت الرحم الأمامي	چەسپ كردنی مناڵدان بەدیواری زگەوە (لەپێشەوە)
Ventromedian	بطيني أنسي	ناوە زگی
Ventrolateral	بطيني جانبي (وحشي)	تەنیشتە زگی
Ventroposterior	بطيني خلفي	پشتە زگی
Ventroptosis	تدلي البطن، هبوط المعدة	ورگ شۆڕی، ئاشك داخزان
Ventroscopy	تنظير البطن	بەهەناوبین سەیری ناو زگ كردن، ڕووناك كردنەوەی ناو زگ بۆ سەیر كردنی بەهەناوبین
Ventrose	أكرش	ورگن، ورگ زل
Ventro suspension = ventro fixation	تثبيت الرحم البطيني	زگە چەسپاندنی مناڵدان

Ventrotomy	شق البطن	زگ هەڵدڕین، زگ کردنەوە
Ventrovesico-fixation	تثبيت الرحم والمثانة الأمامي	زگ چەسپاندنی مناڵدان و میزڵدان بەدیواری پێشەوەی زگەوە
Venula	وريد صغير	وردە خوێنهێن، گچکە خوێنهێن
Venular	ذو أوردة صغيرة	وردە خوێنهێندار
Venule	وريد صغير	وردە خوێنهێن، خوێنهێنی بچکۆلە
Venus	الزهرة: الهة الحب عند قدماء اليونان	ناهێ، ناهیە، (ڤینۆس) خوابانوی دڵداری لای گریکەکانی کۆن
Verbal	شفهي، كلمي	زارەکی، زمانی، بەدەم، وشەیی
Verbigeration	ثرثرة، تكرار جنوني لكلمات وجمل غير ذات معنى	زۆربلەیی، چەنەبازی، شێتانەوتن وتنەوەی وشە و ڕستەی بێ مانا
Verbomania	هوس الثرثرة	سەودای چەنەبازی، زۆر بلێی شێتانە
Verdigris	صدا النحاس	ژەنگی مس: سرکاتێکی (ئاسیتاتێکی) شینی ئاوداری تفتی مسە Cu(OH)2 2Cu.(CH3COO)
Verge	حثار، شغير	لێوار، قەراغ
Vergence, vergency	ميل	لاری، لاربوون

Vermicidal	قاتل الدود (الديدان) مبيد الديدان	کرمکوژه
Vermicular	دودي، دودي الشكل	کرمی، وەکو کرم
Vermiculate	دودي الشكل (في الشكل والمظهر) كثير الديدان	کرمی، کرم شێوه، پڕ کرم
Vermiculation	حركة دودية، التحوي	کرمه جووڵه
Vermiculous	دودي الشكل، مدود	کرم شێوه، کرمۆڵ، کرمن
Vermiform	دودي الشكل	کرم شێوه
V. appendix	الزائدة الدودية	کرمه پەڵه ڕیخۆڵه
Vermifugal	طارد الدود	کرم ڕەوێن
Vermifuge	طارد الدود	دەرمانی کرم: هەچ هۆیەك کرمی ڕیخۆڵه بکوژێت یان ڕەو پێ بکات (دەر بکاته دەرەوەی ڕیخۆڵه)
Vermilingual	دودي اللسان	کرمه زمان: زمانێکی وەك کرمی هەیه
Vermin	هوام	جانەوەر
Verminous	هوامي، دودي، مدود	پڕ جانەوەر، کرمن، کرمی
Vermiphobia	رهاب الديدان	کرمه ترسێ: ترسانێکی نائاسایی لەکرم یان لەکرم تێدان
Vermis	دودة	کرم
Vermiscerebelli	دودة المخيخ	کرمی مێشکۆڵه: پارچه یان قاشی ناوەندی مێشکۆڵەیه لەنێوان هەردوو نێوه گۆیەکدا

Vermal	ربيعي	بەهاری
Vermation	الأيراق في الربيع	گەڵا کردن (لەبەهاردا)
Verneir	فرنية	ڤێر نێیْ: پێوەرێکی پلە پلەیە بۆ نیشاندان و پێوانی کەرتی زۆر ورد لە بەشە پێوانە
Vernix	طلاء	وەرنیش
Vernix caseosa	طلاء جبني (متجبن)	"وەرنیشی پەنیری": ماددەیەکی چەورە کەلە چەوری پێست و خانەی ئەپیسیلیۆمی هەڵوەریو پێکهاتووە و پێستی ساوادا دەپۆشێت
Verole = syphilis	سفلس، زهري	سفلیس، فەرەنگی
Verruca	ثؤلول	بالووکە
Verruca ploma Juvenilis	ثؤلول طفلي مسطح	پانە بالووکە منالان
Verruca plantaris	ثؤلول أخمصي	بالووکەی بەری پێ
Verruca vulgaris	ثؤلول اعتيادي (شايع)	بالووکەی ئاسایی
Verrucae = pl . of verruca	ثؤلول	بالووکە
Verrucose, verrucous	ثؤلولي، مثألل	بالووکەدار، بالووکاوی
Versicolour	مرقش، مبرقش	ڕەنگاو ڕەنگ، ڕەنگار
Abdominal v.	تحويل خارجي، تحويل بطني	وەرگێڕان لەدەرەوە: بەدەست وەگێیڕانی باری منالّ لە زگدا لەم دیوی دیواری زگەوە (واتا لە دەرەوە)

Bimanual v.	تحويل باليدين	وەرگێڕانی دوو دەستە: وەرگێڕانی باری منداڵ لەمناڵدانــدا بەهۆی دەستێك لەدەرەوە و دەستێك (پەنجەیەك یان زیاتر) لە ناوكێلكدا (لەشی ئافرەتەكەدا)
Cephalic v.	تحويل رأسي	سەرە وەرگێڕان (بۆ ئەوەی سەری مناڵەكە بهێندرێتە بەرەوە بۆ ئەوەی بەسەردا ببێت)
Podalic v.	تحويل قدمي	پێیە وەرگێڕان (بۆ ئەوەی قاچێك یان هەردووكیان ڕا بكێشرێنە بەرەوە و بۆ ئەوەی منالكە بەسواری (بەپێ) ببێت
Vertebra	فقرة	بڕە، بڕبڕە
Cervical v.	فقرة عنقية	بڕەی مل، بڕبڕەی مل
Dorsal v.	فقرة ظهرية	بڕە (بڕبڕە)ی پشت
Thoracic v.	فقرة صدرية	بڕە (بڕبڕە)ی سنگ
Lumbar v.	فقرة قطنية	بڕە (بڕبڕە)ی سێبەندە
Vertebrae = pl of vertebra	فقرات جمع فقرة	بڕبڕەكان
Vertebral column	فقري، ذو فقرات	بڕەیی، بڕبڕەیی، بڕبڕە دار
Vertebrata	الفقريات	بڕبڕە دارەكان

Vertebrate	فقري	بڕبڕە دار
Vertebrectomy	استئصال فقرة	بڕبڕە لابردن: برینسازییەکە بڕەیەك یان بەشێك لەبڕبڕاگەی پشتی پێ لادەبرێت
Vertebro-, vertebr-,	سابقة بمعنى فقري أو ذو علاقة بالفقرات	پێشبەندێکە بەمانای بڕ، بڕبڕە یان پەیوەندی بە بڕبڕەکانەوە
Vertebrofemoral	فقري فخذي	ڕاتە بڕبڕە: پەیوەندی بڕبڕە و ئێسکی ڕان
Vertebrosacral	فقري عجزي	بڕبڕە و سمتە جوڵەیی
Vertex	١- قمة، قمة الرأس ٢- دوامة	١- پۆپە، تەوقی سەر، تەپڵەی سەر، گێژە ٢- گێژ
Vertical	١- قمي ٢- عمودي	١- پۆپەیی، گێژەیی: پەیوەندی پۆپە ...هتد ٢- ستوونی، شاوولی، وەستاو
Verticalis	عمودي	ستوونی، ئەستوونی
Vertigo	دوار	گێژی، سەرەخولێ: هەست کردن بەوەی وەك گشت شتێك بەگەردا بخولێتەوە یان نەخۆشەکە خۆی خول دەخوات لەبۆشاییدا، سەرەسوورە
Vesania	جنون	شێتی

Vesanic	مجنون	شێت، پەتەڕی
Vesicaurinaria	المثانة	میزڵدان، میزدان
Vesical	مثاني	پەیوەنـــــدی میزڵـــــدان، میزڵدانی
Vesicant	منفط	هۆی بلۆقکردن
Vesication	نفطة، تنفیط	بلـۆق، بلـۆقکردن، بلـۆق پێکردن
Vesicatory	منفط	هۆی بلۆقکردن
Vesicle	حویصل، نفیطة	ســیکەوانە، ســیکەڕۆکە، سیکڵدانۆچکە، بلۆق (ێکی بچکۆلە)
Seminal v.	الحویصلات المنویة	تۆمدانەکان
Vesico-,	ســابقة بمعنــی مثــانی أو نفطوي	پێــشبەندێکە، بـــەمانای پەیوەندی بەمیزڵدان یـان بلۆقێکی کچکەوە
Vesico-abdominal	مثاني بطني	میزڵدان و زگی
Vesicocele	فتق المثانة	قـــــۆڕی میزڵـــــدان: دەرپـــــەڕینی بەشـــــێ لەمیزڵـــدان بەشـــێوەی قۆڕی
Vesicoclysis	حقن المثانة بسائل	فیچقە لەمیزڵدان دان (بۆ تێکردنی شلەیەك)
Vesicofixation	١- تثبیت الرحم بالمثانة ٢- تثبیت المثانة	١- دروونـی (چەسـپاندنی) مناڵدان بەمیزڵدانەوە ٢- چەســپاندنی میزڵـدان (cystopexy)

Vesicoprostatic	مثاني بروستاتي	میزڵـــدان و پرۆســـتاتی: پەیوەنـــدی میزڵـــدان و پرۆستات
Vesicorectal	مثاني مستقيمي	میزڵـــــدان و ڕاســـــتە (ڕیخۆڵە)یی
Vesicosanal	مثاني كلوي	میزڵدان و گورچیلەیی
Vesicotomy = cystomy	شق المثانة	میزڵدان هەڵدڕین
Vesicoumbilical	مثاني سري	میزڵدان و ناوکی
Vesicouretaral	مثاني حالبي	میزڵدان و میزکێشی
Vesicourethral	مثاني مبالي (احليلي)	میزڵ<ان و میزەڕۆیی
Vesicouterine	مثاني رحمي	میزڵدان و پزدانی
Vesicouterovaginal	مثاني رحمي مهبلي	میزڵـــدان و مناڵـــدان و کێلکـــی: پەیوەنـــدی یـــان پەیوەستکەری میزڵدان و مناڵدان و کێلك
Vesicovaginal	مثاني مهبلي	میزڵدان و کێلکی
Vesicula	حويصلة	سیکڵدانۆچکە، کیسەیەکی بچووك
Vesicular	حويـــصلي، متكـــون مـــن حويصلات	سیکڵدانۆچکە، سیکەڕۆکە سـیکەڕۆکە (پێکهـاتو لـە چەند سیکەڕۆکەیەك)
Vesiculated	محوصل	ســــــــــیکەڕۆکەدار: لەسیکەڕۆکە پێکهاتو
Vesiculation	تحوصل، إنفاط	بلۆقکردن
Vesiculitis	١- التهاب الحويصلة المنوية ٢- التهاب حويصلة	١- هـــــــــــەوکردنی (سووتانەوە)ی تۆمدان ٢- هەوکردنی سیکەڕۆکە

Vespajus	التهاب فروة الرأس الصديدي	هەو (کێم)کردنی پێستی سەر: زیپکە کردن و کێم کردن و هەوکردنی بەشە موو دارەکەی پێستی سەر
Vesperal	مسائي	ئێوارانی، ئێوارەیی
Vessel	وعاء، عرق	قاپ، دەمار: بۆرییەکە کە تراو (شلە)کانی لەشی وەك خوێن، لیمف، بەناویاندا دەبڕێن دەهێنرێن
Blood vessel	وعاء الدم (دموي)	خوێندان، خوێن گیر: کە بریتین لەخوێنبەر، خوێن هێنەر
Lymphatic v.	الأوعية الليمفاوية	لیمفە دەمارەکان
Vestibula, plural of vestibulum	دهاليز، جمع دهليز	دولانەکان، دالانەکان، کۆی دولان، دالانە
Vestibular	دهليزي	دالانی: پەیوەندی دالان (دولان)ێك
Vestibule	دهليز	دولان، دالان: ماوە، یان بۆشاییەکە لەدەمی دەرکی گونگە (کەناڵ)ێکدا بەتایبەتی دالانی گوێ
Nembranous v	دهليز غشائي	دالانی پەردەیی
Aortic v.	دهليز الأبهر	دالانی شاخوێنبەر: ئەو ماددەیەیە کە دەکەوێتە نێوان زگۆڵەی چەپ و بنکی شاخوێنبەرەوە

Pyloric v.	دهليز البواب، دهليز بوابي	دالآنی ئاشكەوان
Vestibule of the ear	دهليز الأذن	دالآنی گوێ: ئەو بۆشاییەی دەكەوێتە ناو گوێ ئێسقانی ناوەوە و پەیوەستی هەیە لەگەڵ قاتلە و كەوانە كەناڵەكان
Vestibule of the mouth	دهليز الفم	دالآنی دەم: ئەو ماددەیەیە كە سنووری ناوەوەی ددان و پووكەكانە و سنووری دەرەوەشی لێو و گووپەكانە
v. of the nose	دهليز الأنف	دالآنی لووت
Vestibule of the vagina	دهليز المهبل	دالآنی زێ، دالآنی كوز: ئەو بەشەیە كە سنوورەكانی گنجە زێ (لچە گچكە)كانە
Vestibulotomy	فتح الدهليز: عملية فتح ثقب في الدهليز	كونكردنی دالآن: برینسازییەكە بۆ دروست كردنی كونێك لەدالآنی گوێدا
Vestibulo-, urethral	دهليزي مبالي (احليلي)	دالآن و میزەڕۆیی: پەیوەندی دالآنی زێ و میزەڕۆ لەئافرەتدا
Vestibulum	دهليز	دالآن، دولآن
v. auris	دهليز الأذن	دالآنی گوێ
v. larynges	دهليز الحنجرة	دالآنی قوڕگ

Vestigo	أثر	شوێن، پاشماوە: شوێن یان پاشماوەی شتێك کە لەوەپێش هەبووە یان باشتر بووە
Vestigial	أثري	پاشماوە
Vestigium	أثر، عضو أثري	شوێن، پاشماوە، ئەندامێکی بێ کار (شوێنەواری)
Veta	دوار الجبل، دوار العلو	گێژی (نەخۆشی) شاخ یان بەرزایی
Veterinarian	بيطار، طبيب بيطري	بەیتاڵ
Veterinary	بيطري	بەیتاڵی، پەیوەندیدار بە پزیشکی بەیتاڵییەوە
Via	طريق، ممر	ڕێگا، ڕێباز
Viae naturales	الطرق الطبيعية	ڕێگا سروشتییەکان
Viability	حيوية، قابلية العيش	توانستی ژیان، زیندەگی
Vial	قارورة	قاپێکی شووشەی بچووك، (ڤیاڵ)
Vibrate	يهتز	لەرینەوە (جووڵەی هاتوچوونی ڕێك)
Vibration	اهتزاز	لەرینەوە
Vibrator	مهزة، مهزاز: آلة أو جهاز لأيصال الهزات الأليه الى قسم من أقسام الجسم	لەرێنەرەوە: ئامرازێکە بۆ لەراندنەوەی یان گەیاندنی لەرەی میکانیکی بە بەشێك یان ئەندامێك لە لەش
Vibratory	مهتز، هاز	لەراوە، لەرە لەرکەر

Vibrio	ضمة	(ڤیبریۆ): چیلکەی کورتی خــواری بــزۆك (جولّــە جولّکەر)ی تەنیا یان یەك بــەکلکی یەکــەوە لکــاون بەپێــچاو پێــچی، بــۆر (چونکە لەشێوەی بـۆر (،) دان)
Vibrio comma	ضمة الهيضة	بـۆر (ڤیبریـو)ی ڕشـانەوە: هـۆی نەخۆشـی ڕشـانەوە (چاوە قوولّە)یە
Eltor v.	ضمة الطور	بۆری (ئەلتوور)
Poracholera v.	ضمة شبه الهيضة	بۆری ڕشانەوە ئاسا
Vibriocidal	مبيد الضمات	بــــۆر کــــوژ، ڤیبریــــۆ لەناوبەرە
Vibrion	ضمة	بۆر، ڤیبریۆن
Vibrissa, pl vibrissae	شعر الأنف	مــوو، تــووك (تیــشك)ی لووت
Vicarious	بديل	شـوێنگر، جێگـر، بریتـی: ئەوەی شوێنی شـتێکی تـر دەگرێت
V. menstruation	حيض بديل	مەهکی (عـوزر)ی بریتـی: ئەوەیەکە کـە لەشـوێنێکی تـردا (کـە ئاسـایی نییــە) پەیدادەبێت
Vice	عيب	زەدەداری، ناتــەواوی، بــەد ڕەوتاری، خراپی

Vicious	معيب	زەردەدار، خـراپ، گەنـدە، تەنگ
Vichy water	ماء (فيشي)	کاناوی (ڤیشی): مانـاوێکی کـەمێك زگ رەوانکـەر و دژە ترشـــە لـــە (ڤیـــشی) هەیە
Victuals	أغذية	خواردەمەنی
Vidiognosis	تشخيص بالرؤية	ڤیـدیۆ گنـۆز، دورپینـــەوە یان ناسینەوەی نەخۆشـی بـە تەلـەفیزیۆن: بـەهۆی تەلەفیزیۆنـــەوە تیـــشکە وێنـە پـەخش دەکرێـت و لەبـەر هێنـدی لـەدوورەوە ڕاوێـژ کـردن و دیتنـەوەی نەخۆشی ئاسانە
Videotape	شريط فيديو	ڤیـــدیۆ تێـــپ، شـــریتی ڤیدیۆ
Vigilance	تـــوجس، حـــذر، يـــتقظ، انتباه	وشیاری، ئاگاداری، ئێـشك، بـــێ خـــەوی، بێـــداری، چاودێری
Vigilant	متـوجس، حـذر، متـيقظ/ منتبه	وشـــیار، بـــەئاگا، بێـــدار، چاودێر
Vigil	توجس، حذر	وشیاری، ئاگاداری، بێداری
Vigor	عزية، نشاط	خورتی، چالاکی
Vigorous	عزوم، نشط	خورت، چالاك

Villi, pl. of villus	زغابات، جمع زغابه	مەمیلـــە: مەمیلەیـــەکی درێژکۆلـەی وردە لـەڕووی چـــڵمە پـــەردەوە یـــان پـــەردەی جـــۆری تـــر لـــە لەشدا
Anchoring v.	زغابة مرسية	مەمیلەی ڕاگیر: مەمیلـەی ئاوەڵـــە (placenta) کـــە سەرەکانی بە پەردەی نـاو منداڵدانیەوە بەند دەکەن
Chorionic v.	زغابة مشيمية	مەمیلەی ئاوەڵ
Intestinal v.	زغابة معوية	مەمیلەی ڕیخۆڵە
Villitis	التهاب الزغابات	هـەوکردن (سـووتانەوە)ی مەمیلە
Villoma	ورم زغابي	مەمیلە پەنام، ڤیلۆما
Villosity	زغابية، زغابة	مەمیلەداری، مەمیلە
Villous	زغابي	مەمیلەیی، مەمیلەدار
Villus	زغابة	مەمیلە
Arachnoid v.	زغابة عنكبوتية	مەمیلە جاڵجاڵۆکەیی
Free v.	زغابة طليقة	مەمیلەی بەرەڵلا (ئازاد)
Lingual v.	زغابة لسانية	مەمیلە زمان
Vincent’s angina	ذبحة (ذباح) فنسانت	سنگە کوژێی ڤەنسنت
Vinculum	قيد	بەند
V. lingual	قيد اللسان (لجام اللسان)	بەند (جڵە)ی زمان
V. breve	قيد قصير	کورتـــە بەنـــد، بەنـــدی کورت
V.lingulac cerebeli	قيد لسين المخيخ	بەنـدی زمانـە بـچکۆلەی مێشکۆلە

V. longum	قيد طويل	درێژە بەند، بەندی درێژ
V. tendinum digitorum	قيد اوتار الأصابع	بەنـــدی پەنجـــە ژێکـــان، بەندی ژێی پەنجەکان
Vinegar	خل	سرکە
Vinometer	مقياس الخمر	مەیپێو: بـۆ پێوانـەکردنی بڕی کحول تێیدا
Vinum = wine	خمر، نبيذ	مەی، شەراب
Violation	انتهاك، اغتصاب	ئابڕوو بردن، ڕیسواکردن، ئەتك كردن، زەوتکردن
Violence	عنف	توونـــــدی، ســـــەختی، تەووژم، زۆر
Violence death	مـوت غـير طبيعـي (بـسبب العنف)	مـــــەرگی ناسروشـــــتی (بەزۆر)
Violet	بنفسج، بنفسجي	وەنەوشـــە، وەنەوشـــەیی، مۆر
Crystal v.	بنفسجي متبلور	وەنەوشـــــەیی بلـــــوری (کریستاڵ)
Gentian v.	بنفسجي الجنطيات	وەنەوشـــەیی جەنـــشیانی، کلۆریـــــدی میـــــسایل ڕۆزانیلین
Viper	صل	ماری ژەهردار، کوێرەمار
Viral	حموي	ڤیرۆسی
Virgin	عذراء	کـــــچ (ئـــــافرەتێکی شـــوونەکردوویی داوێـــن پـاك و بنـدار واتـا لەگـەڵ کەسدا جووتنە بووبێت)
Virginal	عذري	کچی

Virginity	عذارة	کچێنی، بنداری
Virginium	فيرجينيوم: عنصر كيمياوي رمزه Vi	ڤیرجینێوم: توخمێکە هێمای کیمیایی (Vi)ە و کونە ناو (Francium)
Virile	رجولي	پیاوانە، نێرانە، نێر، پیاو، کەڵ، (بەتایبەتی لەهەبوونی هێزی جوتبووندا) بەگون
Viliescence	ترجل الأنثي	بەپیاواندنی ئافرەت: دەرکەوتنی دیاردەکانی پیاوێتی لەژنی بەساڵداچوودا
Virilia	اعضاء تناسل الذكر	گەڵ و گون: ئەندامەکانی زاوزێی نێرینە
Viriligenic	مرجل	نێرکەرەوە
Virilism=masculinism	ترجل، ذكورة: ١- نشوء وظهور سجايا عقلية وجسمية خاصة بالذكور في الأناث ٢- الخنوثة التي يكون فيها الشخص أنثى الأعضاء تناسلية الخارجية للذكور	١- نێرێتی، نێرایەتی: پەیدابوونی ڕەوشت و ڕەوتاری پیاوانە لە ئافرەتدا ٢- نێرە مووکێتی: کەسەکە ئافرەتە بەڵام گەڵ و گونی نێرینەی پێوەیە
Virility	رجولة	پیاوێتی، پیاوی: هەبوونی هێزی زاوزێی ئاسایی لە کەسێکی نێرینەدا

Viripotent	بالغ جنسيا، صالح للزواج	پیاو: لەلایەنی زاوزێوە پێ گەیشتووە و دەشێت ژن بهێنێت. دەشێت شوو بکات (بۆ ئافرەت کە گەیشتبێتە ئەو تەمەنەی بشێت بۆ شوو کردن)
Virology	مبحث الحمات	ڤیرۆسزانی: ئەو لقەیە لەزانستی میکرۆب کە باس لەڤیرۆسەکان دەکات لەگەڵ ئەو نەخۆشیانەی لێیانەوە پەیدا دەبن
Virose, virous	حموي، سام	ڤیرۆسی، ژەهراوی
Virtual	وهمي	ئەندێشەیی، خەیاڵی، وەهمی: وادیارە کە هەبی کەچی لەڕاستیدا نییە، نەدیو
Viricidal	مبيد الحمات	ڤیرۆسکوژە
Viracide	مبيد الحمات	ڤیرۆسکوژە
Viralence	فوعة	پیسی، زیانکاری، زیان ئاوەری، تەووژم، پەرۆکی: ئەو هێزی نەخۆشخستن یان نەخۆشی پێگەیاندن کە میکرۆبێك هەیەتی
Viralent	فائع	پیس، زیانکار، زیانئاوەر، بەتەووژم
Virus	حمة	ڤایرەس، ڤیرۆس
Attenuated v.	حمة مضعفة	ڤایرۆسی لاوازکراو

Coxsackie v.	حمة (كوكساكى)	ڤايرۆسى كوكساكى
Filterable v.	حمة رشيحة	ڤايرۆسى پاڵاوتە: ئەوەی توانای تێپەڕبوونی هەیە بەناو پاڵێوكەی تایبەتیدا كە میكرۆبی ئاسایی بەناودا تێپەڕ ناكات، لەڕاستیدا گشت ڤایرۆسێك كەهۆی نەخۆشییە لەجۆری پاڵێوراوە واتا توانای تێپەڕبوونی هەیە بەناو پاڵێوكەی تایبەتیدا
Sabies v., streetrabies v.	حمة الكلب، حمة الشارع: هي الحمة التي تحقن في الأرانب وتمرر من حيوان الى حيوان الى ان تصبح مدة الحضانة ثابتة وقصيرة واقصر من التي للحمة الطبيعية وتستعمل هذه الحمة المثبتة للتمنيع ضد المرض	ڤایرۆسی هاری، ڤایرۆسی هاری سەرجادە: ئەو ڤایرۆسەیە كە بە دەرزی لە كەروێشك دەدرێت و لە كەروێشكێكەوە دەبرێت بۆ یەكێكی تر تاوەكو ماوەی هەڵهێنان (incubation period)ی كورتتر و یەكبارتر دەبێت لەڤایرەسی سروشتی، و ئەم ڤایرەسە چەسپ كراوەیە كە بەكاردەهێندرێت بۆ بەرگری (immunity) پێ پەیداكردن

Vis	قوة	هێز، یارا، وزە، دەسەلآت
V. a fronte	القوة الجاذبة	هێزی ڕاکێش: ئەو هێزەی رادەکێشێت
V. a tergo	القوة الدافعة من الخلف	هێزی پاڵنەر: ئەو هێزەی پاڵ بەشتێکەوە دەنێت لەپێش خۆیەوە (واتا لەپشتەوە)
V. medicatrix naturae	القوة الشافية للطبيعة، قدرة الطبيعة على شفاء الأمراض دون الأستعانة بالمعالجة الطبية	هێزی چاککەرەوەی سروشت، توانای سروشت بۆ چاککردنەوەی نەخۆشی بەبێ دەرمان
V. vital v. vitalis	القوة الحيوية	هێزی زیندەوەری، هێزی زیندەگی بەخش
Viscera pl. of viscus	الأحشاء، جمع حشو	هاناو، ناو زگ، پزۆر
Visceral	حشوي	هەناوی
Visceralgia	ألم الأحشاء: الم في أحد الأحشاء	هەناوە ژان
Viscero-,	سابقة بمعنى حشوي	پێشبەندێکە، مانای پەیوەندی بەهەناوەوە، پەیوەندی بە ئەندامەکانی لەشەوە
Viscerography	تصوير الأحشاء – شعاعيا	تیشکە وێنەگرتنی هەناو
Visceroparietal	حشوي جداري	هەناو و دیواری: پەیوەندی هەناو و دیواری زگ
Visceroperitoneal	حشوي بريتوني (خلبي)	هەناو و پەریتۆنی: پەیوەندی هەناو و پەریتۆن

Visceroptosis	تدلي الأحشاء	هـــەناو داخـــزان، هـــەناو شۆڕی هەناو شۆڕبوونەوە
Viscerosensory	حسي حشوي	هەســـــتە هــــــەناوی، پەیوەندی هەستی هەناو
Viscerotome	قطاع الأحشاء	ئامێرێکـــە بـــۆ نموونـــە وەرگرتنی پێی لە جگەری مردو بەکونتێکردن
Viscerotomy	قطع حـشوي: قطع قطعـة من الكبد بعد الوفاة	بڕینـــــی پارچـــــەیەك لەجگەر دوای مردن
Viscid	لزج	لینـج
Viscidity	لزوجة	لینجی
Viscometer	مقياس اللزوجة	لینجی پێو(ەر)
Viscometery	قياس اللزوجة	لینجی پێوان
Viscosimeter	مقياس اللزوجة	لینجی پێو(ەر)
Viscosity	لزوجة	لینجی
Viscous	لزج	لینج
Viscus	حشو، حشي: أي عضو كـبير داخلـي في أحـد التجـاويف الثلاثـة الكـبيرة في الجـسم وخاصة التجويف البطني	نـاواخن: هـەر ئەنـدامێکی دەروونـــــی (نـــــاوەوە)ی گـەورە لـەناو یـەکێك لـەو سێ بۆشـاییەیە گورانـەی لەشـدا بەتایبـەتی لـەناو بۆشایی زگدا
Visibility	رؤيـة، وضـوح، جـلاء، مـدى الرؤية	بیـنین، دیـاری، ئاشـکرایی، ماوەی بینین
Visible	مرئي	دیا، پەیا، بینراو: دەشـێت یان دەکرێت ببینـرێت

Vision	رؤية، بصر	بينين، بينايى
Achromatic v.	رؤية لالونية	بێرەنگ بینی، ڕەنگ كوێرى: بینین بەبێ هەست كردن بە ڕەنگ
Binocular v.	رؤية بالعينين	بەدووچاو بینین: بەكارهێنانى هەردووچاو بۆ بینین بێ ئەوەى جووت شت ببینرێت
Chromatic v., = chromatopsia	رؤية لونية، رؤية ملونة	ڕەنگە بینی
Dichromatic v.	رؤية ثنائية اللون	بینینی دوو ڕەنگ
Half vision	عمى نصفي	نیوە كوێرى
Double v., = diplopia	الشفع	جووت بینین
Monocular v.	رؤية بعين واحدة	بینین بەچاوێك
Solid or sterioscopic v.	الرؤية المجسمة	بەرجەستە بینی، بینینی ستیریوسكۆپی
Visual	بصري	بینایی، پەیوەندى بینین
Visualization	ابصار	بینین، بەدى كردن، دیتن، هێنانە پێش چاو
Visual acuity	حدة البصر (الأبصار)	چاو تیژى، تیژى چاو
Visual axis	محور الأبصار	تەوەرەى بینین
Visuo-auditory	بصري سمعي	بینۆكی و بیستۆكی، دیتەنی و بیستەنی: پەیوەندى بینایی و بیستن
Visuognosis	ادراك (معرفة) المرئيات	بەچاو ناسینەوە (ى شت)

Visuosensory	حسي بصري، بصري حي	هەست و بینایی: پەیوەندی هەست بە شتە بینراوەکان لە ناوچەی تایبەتی مێشکدا
Visus = vision	رؤية، بصر	بینین، بینایی
Vita	حياة	ژیان
Vita-	سابقة بمعنى الحياة	پێشبەندێکە، بەمانای ژیان
Vital	سابقة بمعنى الحياة حيوي	ژێوەر، ژیانی، زیندەوەری، زیندەیی پەیوەندیی ژیان
Vital capacity	السعة الحيوية	توانی ژیانی (ژیوەری)
Vital statistics	احصاء حياتي	ئەژماری ژیانی، ئاماری ژیانی
Vitality	حيوية	ژێوەری، زیندویێتی، زیندەوەری
Vitalize	ينعش	زیندو کردنەوە، بووژاندنەوە، ژیاندن
Vitamin	فيتامين: احد مجموعة مركبات عضوية تتواجد بمقادير ضئيلة ومختلفة في الأطعمة الطبيعية وهي ضرورية جدا للنمو والصحة واستمرار الحياة الطبيعية للأحياء جميعا بما فيها البشر، وهي ليست من الدهون أو الزلاليات أو الكاربوهيدرات أو الأملاح المعدنية (اللاعضوية)	ڤیتامین: یەکێکە لەکۆمەڵێك لە پێکهاتووی ئەندامی بەهێندی جیاوازی کەم لەخواردەمەنییە خۆرسکەکاندا کە زۆر پێویستە بۆ گەورەبوون و تەندروستی و فراژی بوونی ئاسایی زیندەوەر بەگشتی و مرۆڤیشەوە، ئەمانەش نەچەورین نەپرۆتین نەکاربۆهایدرات و نەخوێی نائەندامی

Vitelline	محي، صفاري	زەردێنەیی
Vitellus	المح، صفار البيض	زەردێنە (ی هێلکە)
Vitiation	افساد، تعطيل	تێکدان، خراپ کردن، لەکارخستن، پەکخستن
Vitiligo= Leukodermia	البهق	بەڵەکی: نەخۆشییەکی پێستە بە پەڵە پەڵەی بێ ڕەنگی دیاردەکەوێت کەجیاوازن لە گەورە و بچووکیدا، پەڵەکان بەتەواوی بێ ڕەنگن بەڵام لەسنوورەکانیاندا هەندێ ڕەنگی پێست تێرتر دەبێت، بەزۆری پەڵەکان لەو شوێنانەدا زۆرتر دەردەکەون کە خۆر لێیان دەدات
Vitreous	زجاجي	شووشەیی
Vitreous humor	الجسم الزجاجي	شووشەتەن، تەنی شووشەیی (لەچاودایە)
Vitriol	زيت الزاج	زاج
Vitritis	الزرق، الماء الأسود	ئاوەڕەش، ئاوی ڕەش، (گلۆکۆما)
Vitrum = glass	زجاج	شووشە
vivi-,	سابقة بمعنى حي	پێشبەندێکە، بەمانای زیندو
Viviparous	ولود حي	زیندە بزۆك
Vivisection	التشريح العلمي أو اجراء	زانستە توێکاری

	تجارب جراحية على الأحياء	(تویّگەریی زانستی) یان تاقی کردنەوە لەسەر گیانلەبەری زیندو
Vocal	صوتي	دەنگی
Vocal cords or bonds	الأوتار الصوتية	دەنگەژێ
Vocal fremitus	الحفيف (الحسيس) الصوتي	دەنگە لەرزە: لەرینەوەیەکە لە سنگدا لەکاتی ئاخافتندا بەدەست هەستی پێ دەکرێت
Vocation	مهنة	پیشە
Voice	صوت	دەنگ
Amphoric v.	صوت خزفي	دەنگی گلێنەیی
Enunchoid v.	صوت الخصي	دەنگی خەساو
Whispered v.	صوت همسي	دەنگی چرپە، چرپە
Void	يطرح	بۆشکردنەوە، خاڵی کردنەوە، دەرکردن، بەتاڵکردن (ەوە) (ی میزڵدان یان ڕیخۆڵە)
Vola	مقعر	ڕووچاڵ
Vola manus	الراحة، راحة اليد	بەری دەست، لەپ
Vola pedis	أخمص (القدم)	بەری پێ
Volar	مقعر، راحي، أخمصي	پەیوەندی لەپی دەست یان بەری پێ
Volatile	متطاير	فڕۆك، پەرشەوە بوو، پەرش بوو، هەڵمە زوو (بەئاسانی دەبێت بەهەڵم)

Volatilization	تطير	پـەرش بـوون، هەڵـچوون، فـڕین (گـۆڕان یـا گـۆڕانی ماددەیەك بۆ هەڵم)
Volatilize	يطير	پەرشـكردن، هەڵـچواندن، هەڵماندن
Volition	ارادة	ویــستن، خواســت كــردن، ئیرادە
Volitional	ارادي	خۆویست، ئیرادی
Volley	اختلاج عضلي محرض	شـــێلگ: زنجیرەیـــەك ماسولكە فڕین دەستكردی
Volt	فولت	ڤۆڵـت: یەكـەی پەسـتانی كارەبایە
Voltage	فولتية	ڤـــۆلتێتی: پـــاڵهێزی كارەبایـــە كـــە بـــەڤۆڵت پێوانە كراوە
Voltmeter	مقياس الفولتية	ڤۆڵتپێو، ڤۆڵتمیتەر
Voltammeter	مقياس الفولت والأمبير	ڤۆڵـــت و ئـــامپێرپێو، ڤۆڵتامیتەر
Volume	حجم	قەبارە، قەوارە
Atomic volume	الحجم الذري	قـــەبارەی گەردیلـــەیی، گەردیلـە قـەبارە: دەكاتـە كێشی گەردیلـەیی بەسـەر چـــڕی دابەشـــكراو كـــە قەبارە بەسانتیمەترە سێ جا نیشان دەدات
Molecular v.	الحجم الجزيئي	قەبارەی گەردی

Blood v.	حجم الدم	قەبارەی خوێن
Reserve v.	حجم احتياطي	قەبارەی یەدەگ، یەدەگە قەبارە
Packed – cel v.	حجم الكريات المرصوصة	قەبارەی خۆڕکە ڕیزکراوەکان
respiratory v.	الحجم التنفسي	قەبارەی هەناسە
Tidal v.	حجم مدي	قەبارەی هەڵکشان
Volumetric	حجمي	قەبارەی: پەیوەندی پێوانەی قەبارە
Voluntary	إرادي	ویستە، خۆویست،
Volute	ملتف، حلزوني	بادراو، پێچ پێچ
Volvulate	ينفتل، يلف	بادان، باخواردن، بادران
Volvulus	انفتال	باخواردن: گیران (ی ڕیخۆڵە) بەهۆی گرێ دران یان باخواردنی ڕیخۆڵەوە
Volvulus neonatorum	انفتال الوليد	باخواردنی ڕیخۆڵەی ساوا
Vomer	الميكعة (عظم)	ئێسکە گاسنەیی: ئێسقانێکە بەشی خوارەوە و پشتەوەی پەردە (تییغە)ی لووت پێك دەهێنێت
Vomerine	ميكعي	گاسنەیی، پەیوەندی ئێسکە گاسنەیی
Vomicose= ulcerous	قرحي، مقروح	پڕزام، زامدار

Vomit	قئ	ڕشانەوە: ١- هەڵهێنانەوە لەئاشکەوە بەدەمدا ٢- ئـەو ماددەیـەی هـەل دەهێندرێتەوە
Vomiting	تقيئ تقيؤ	ڕشانەوە، ڤرشان
Cyclic vomiting	تقيئ دوري	سوورە ڕشانەوە، ڕشانەوە بەسوور: ڕشانەوەیەکە بە وچان دەگەڕێتەوە
Periodic v.	تقيئ فتري	ڕشانەوە بەوچان
Stereosaceous v. = fecal v.	تقيئ برازي	ڕشـانەوەی گـواوی، گـوو ڕشانەوە (گوو هێنانەوە)
Vomito	قئ	ڕشانەوە
Vomitonegro	١- القئ الأسود ٢- الحمى الصفراء	١- ڕەشە ڕشـانەوە، ڕەشـاو هێنانەوە ٢- زەردەتا
Vomitus	قئ	ڕشانەوە
Voracious	نهم	بەچە خۆر، تێر نەخۆرە
Vortex	دوامة	گێژاو
Vortex cordis	دوامة القلب	گێژاوی دڵ
Vox, = voice	صوت	دەنگ
Vulcanite	فولكانايت: المصلب	ڤولکانایـت: کاوتـچووکی ڕەقکراوە
Vulgaris	شائع	باو، ئاسایی
Vulnus	جرح	برین، زام، زەخم

Vulva	الفرج	كــوز، زێ، ئەندامــەكانی زاوزێ (جنــسی) دەرەوەی ئــافرەت كــە بانــە گــا و لۆچەزێ (لچە گەورە)كـان و ئــەو بەشــانەی تــری لــەنێوان لۆچــەكاندایە دەگرێتەوە
Vulvar, vulval	فرجي	كوزی، پەیوەندی كوز
Vulvismus = vaginismus	تشنـج (شنـج) الفرج	كوز كرژبوون
Vulvitis	التهاب الفرج	هـەوكردن (سـووتانەوە)ی كوز
Vulvocrural	فرجي فخذي	كوز و ڕانی
Vulvo-uterine	فرجي رحمي	كوز و منداڵدانی
Vulvovaginal	فرجي مهبلي	كوز و كێلكی
Vulvovaginitis	التهاب الفرج والمهبل	هـەوكردن (سـووتانەوە)ی كوز و كێلك

W

W (tungsten)	الرمـــــز الكيميــــاوي لـ(تنكستن)	هێمـــــای کیمیـــــایی (تەنگستن)ە
Wafer	برشانة	گوللاج (ێکی خـڕی پانـە دەرمانی تـێ دەکرێت بـۆ قووتدان
Waist	خصر	ناوقەد، کەر
Wakefulness	تيقظ، ارق، سهاد	شەو نخونی، بەخەبـەری، ئاگاداری
Walk	يمشي، مشية	ڕۆیشتن، ڕەوت
Walking	مشي	ڕۆیشتن
Wall	جدار	دیوار

Wallerian degeneration	تنكس (والر)ي	
Walleye	لطخة القرنية، حول وحشي، حول تباعد	تانەی چاو، خێلی لاپەڕ
Walnut	الجوز، شجرة الجوز	گوێز، دارگوێز
Wandering	جوال، متجول	گەڕۆك، لەق
Ward	ردهة، قاعة	قاووش (ی نەخۆشانە) ژوورێکی گەورە بۆ چەند نەخۆشێك لە نەخۆشخانەیەکدا
Warm-blooded	حار الدم (تطلق على الحيوانات التي تحتفظ بجدار، ثابتة واحدة بالرغم من تبدل حرارة	خوێن گەرم
Wart	ثؤلول	بالووکە
Filiform w.	ثؤلول خيطي	بالووکەی دەزوولەیی
Moist w.,	ثؤلول رطب	بالووکەی تەڕ
Mother w.,	الثؤلول الأم	دایکە بالووکە
Pitch warts	ثؤلول القار	بالووکەی قیر
Planter w.,	ثؤلول الأخمص	بالووکەی بەری پێ
Pointed w.	ثؤلول مدبب	بالووکەی نووکتیژ (قووچ)
Senile w.,	ثؤلول شيوخي	بالووکەی پیران، پیرە بالووکە
Venerial w.,	ثؤلول زهري	فەرەنگییە بالووکە
Warty	ثؤلولي، مثائل	بالووکەیی، بالووکەدار، بالووکاوی

Wash	١- غسول ٢- غسل (جسائل للتنظيف)	١- شۆرك ٢- شوردن، شوشتن
Wasp	زنبور	زەردەوڵە
Wasserman's test	فحص واسرمان	تـــــاقی كردنـــــــەوەی واسەرمان،
Wasserman's reaction	تفاعل واسرمان	كــــارلێكی واســــەرمان (لەســەر سـیرۆمی خـوێن بۆ دۆزینەوەی سیفلس)
Waste	ذبول، تلف	سیسبوون، لەناوچوون
Waster	حيـــوان (ثـــور أو بقـــرة) متدرن	چێڵی سیلاوی (سیلدار)
Water	ماء	ئاو، ئاڤ
Ammonia w.,	ماء الأمونيا	ئاوی ئامۆنیا
Aromatic w.,	ماء عطري	گـولاو، ئاوێـك كـە بـە دڵۆپاندن یان بەگرتنـەوە بـــــۆنی خۆشـــــكرابێ بەماددەیەكی تری
W. of crystallization	ماء التبلور	ئاوی كریستاڵ، كریـستاڵە ئاو
Distill w.	ماء مقطر	ئـــاوی كێـــشراو، ئـــاوی دڵۆپێنراو
Hard w.	ماء عسر	ئاوی ناساز
Heavy w.,	الماء الثقيل	ئـــاوی گـــران (قـــورس) قورساو
Minoral w.,	ماء معدني	كاناو
Potable w.	ماء شروب	ئاوی خواردنەوە

Solt w.	ماء يسر	ئاوی ساز
Water – borne	متنقل بالماء	بـه ئـاو گـوێزراوە: بـەو نەخۆشیانە دەوترێت کە بەهۆی ئـاو خواردنـەوەی پیـــسەوە دەبنـــەوە و دەگواسترێنەوە
Waters (liquor amni)	النخط	سەراو
Watershed	حاجز	بەربەســـت، پـــەردە لەمپـەر: بەرزاییـە کـە لـــەئاوە ڕۆدا کـــە ئـــاو بەلایەکدا ئاراستە دەکات
Abdominal w.,	حاجز الماء البطني	تیغەی ناو زگ: ئەو تیغە و بەرزاییانەیــە کــە لــە بـاری لەسـەر پـشت پـاڵ کەوتندا لە ناو زگدا دیار دەکەوێت لە دەرپەڕییوی بڕبڕەکـانی سـێبەندە و لێواری لەگەنە کە دەبنـە هــۆی ئاڕاســتە کردنــی ئـــاو...هتـــد بـــەرەو چالاّییەکانی سێبەندە و ناو لەگەنە
Watt	واط	وات: یەکـــەی هێـــزی کارەبایـــە و دەکاتـــە لوزەوی ئاسپێرێك لـەژێر پەسـتانی یـەك ڤۆلتـدا (واتا پالّهێزی ڤۆڵتێك)

Wattage	الواطية	واتێتی
Watt – hour	وحدة واط – ساعة	یەکەی وات – کاژمێر
Wattmeter	مقياس الواط	واتپێو (ەر)، واتمیتەر
Wave	موجة	شەپۆل، پێل
Alpha w's.	موجات (الفا)	شەپۆل (پێلە)ەکانی ئەلفا، ئەلفاپێل
Beta w's	موجات (بيتا)	شەپۆل (پێل)ەکانی بێتا، بێتاپێل
Brain w's	موجات دماغية	مێشکە شەپۆل (پێل)، شەپۆلەکانی مێشك
Contraction w's	موجة التقلص	شەپۆل (پێل)ی کرژبوون
Delta w's	موجات (دلتا)	شەپۆل (پێل)ەکانی دەلتا، دەلتا پێل
Excitation w's	موجات التهييج	شەپۆل (پێل)ی خرۆشان: جۆرە شەپۆلێکی کارەباییە لە ماسولکەیەك ڕەوان (پەیدا) دەبێت لەپێش کرژبوونیدا
Pulse wave	موجة النبض	شەپۆل (پێل)ی کوتە، شەپۆلی نەبز
Short wave	الموجة القصيرة	شەپۆلی کورت: ئەوەی ٦٠ مەترە کەمترە درێژی شەپۆلەکانیان
Transverse w	الموجة المستعرضة	شەپۆل (پێل)ی پانایی، شەپۆل (پێل)ی پانڕۆ
Wavelength	طول الموجة	درێژەی شەپۆل (پێل)

Wax	شمع	مێو
Waxy	شمعي	مێوین، وەکو مێو
Weak	ضعيف	لاواز، زەبوون
Wean	يفطم	بڕینەوە (لەشیر)
Weaned	مفطوم	لەشیر بڕاوە
Weaning	فطيم	منداڵی لەشیر بڕاوە
Weasand = the trachea	الرغامي = قصبة الهواء	بۆریی هەوا
Weight for weight	وزنا لوزن	سەر بەسەر
Web	نسيجة، كفاف، وترة	شانە، کەنار، ژێ
Webbed	مكفف، مرتبط، بغشاء	بـەردار، بــە بەرگێکــەوە پەیوەست
Wedge	اسفين	پواز
Atomic w.	الوزن الذري	کێشی گەردیلەیی
Equivalent w	الوزن المكافيء	کێشی هاوهێزی
Moleculor w	وزن غرامي جزئي	کێـشی گــەردیی گرامــی، مۆلیکیولی گرامی
Well	بئر	بیر
Wen	كيس دهني	ڕۆنە توورەکە
Wet	رطب	تەڕ، شێدار
Wetnurse	مرضعة	دایــەن: ئافرەتێکــە شــیر دەدات بــەمنداڵی یــەکێکی تر
Wetnursing	استرضاع	دایەنی کردن
Whale	حدت	باڵ
Wheal	حبار	لیر

Wheat	حنطة	گەنم
Wheezing	أزيز	خییز، خیز
Wheeze	ازيز	خیزە
Whelk	بثرة، حبار	زیپکە، لیر
Whey	مصالة	ئاوی ماست: ئەو ئاوە ڕوونەیە کەدوای مەیینی شیر بەماست یان بە پەنیر جیا دەبێتەوە
Whipworm = trichuris trichura	دودة سوطية	قامچییە کرم
Whirl bore	الرضغة، رأس عظم الفخذ	١- کلاّو ئەژنۆ ٢- سەری ئێسقانی ران
Whisper	همس، يهمس	چرپە، چرپاندن، دەچرپێنێ
Whistle	صفير، يصفر	فیکە، فیکاندن
White	أبيض	سپی
White of egg	بياض أبيض	سپێنەی هێلکە
White eye	بياض العين	سپێنەی چاو
White leg = phleg – masia alba dolens	التهاب الوريد الأبيض المؤلم	هەوکردنی خوێنهێنی سپیی بەئازار
Whites operation	عملية (هوايت)	برینسازیی (هوایت): خەساندنە بۆ مەبەستی چارەکردنی پرۆستاتی گەورە بوو
Whitlow	داحس	مووی پەنجە

Whoop	نـــشيج، عـــول، شـــهيق، اختلاجي	هەناسە هەڵکێشان: ئەو هەناسەی وەك قووقە دەدرێت پێش نۆرە کۆکەی کۆکە ڕەشە یان لەگەڵیا
Whooping cough	سعال ديكي، شهاق	کۆکە ڕەشە
Whorl	دوامة، سوار	چەرخی خەڕەك
Wick	فتيل	پلیتە
Widals test	فحص (فيدال)	تاقی کردنەوە (ڤیدال): بۆ گرانەتێ دۆزینەوە
Wide	عريض	پان
Wide – mouthed	واسع الفم	پەل
Wild	وحشي، بري	ڕوێڵ
Will	إرادة، وصية	ویستن، ئارەزوو، راسپێری
Willow	صفصاف	بی، بیکۆڵ
Window	نافذة	پەنجەرە، ڕۆچنە
Aortic w.,	نافذة الأبهر	پەنجەرەی ئاوەرتا (شاخوێنبەر)
Oval w. = fenestra ovalis	النافذة البيضية	پەنجەرەی هێلکەیی
Sound w. = fenestra rotunda	النافذة المدورة	پەنجەرە خڕە (جوغزی)
Windowing	عملية فتح نافذة – في العظام	پەنجەرە تێکردن: برینسازییەکە لە ئێسقاندا بۆ کردنەوەی کونێکی وەك پەنجەرە لە توێکڵەکەیدا

Windpipe =the trachea	القصبة الهوائية، الرغامي	بـــــــــۆری هەناســــــــە، قۆڕقۆڕاگە
Wing	جنح، جناح	باڵ
Winged	مجنح، ذو جناح	باڵدار
Winking	غمز	تروووكاندن (ی چاو)
Wire	سلك	تەل، سیم
Wisdom – tooth	سن العقل	دانــــی ئــــەقڵ، خــــڕی، خڕێنە
Withered	ذابل، ذاوي	پەژ مردە، سیس
Wizened	مجعد	تێقوپاو
Woman	أمرأة	ژن، ئافرەت
Womb = the uterus	رحم	مناڵدان، پسدان، پزدان
Wood	خشب	دار
Wool	صوف	خوری
Word	كلمة	وشە
Worm	دودة	كرم
Wormian bones	عظام (ورم)	ئێــــــــــسكەكانی (ۆرم): ئێسكی پچكۆلە پـچكۆلەن لــەناو درزەكــانی كەللــە سەردا
Worm – Müller's test for sugar	فحص (ورم مولر) للسكر	تـاقی كردنــەوەی (ۆرم – مولـلـــەر) بـــۆ شــــەكر: گیراوەیــــــەكی ١,٥ - ٢,٥٪ گــۆگرداتی مــس لەگــەڵ گیراوەیــــەكی ئــــەلكالی خــوێی رۆشــێل تێكــەڵ دەكـــــرێن و دەكرێنــــــە

		خەنـــــدیٚ میـــــزەوە بەکولاَنـــدن ماددەیـــەکی زەردی کـە بریتییـە لـە ژێرۆکسیدی مس Cu2O دەنیـــشێت لەکاتێکـــدا ئەگەر شەکر تێدابێت
Wound	جرح	بڕین، زام، زەخم
Asephie w.,	جرح طاهر	بڕینی پاك
Bullet w.,	جرح الرصاصة	برینی گولله
Blank cartridge w.,	جرح الخرطوشة	بڕینـی فیـشەکی ڕاو: کـە گوللەی تێدا نییە
Contused w.,	جرح رضي	رووشە برین
Crushed w.,	جرح هرسي	هارِە برین
Fire arm w.,	جرح ناري	ئاگرە برین
Gunshot w.,	جرح خردقي، جرح الرش	برینـی ساچـمە، برینـی تاپڕ
Incised w.,	جرح قطعي	بڕدڕاوی، برینـی بـڕدڕاو، بڕەبرین
Lacerated w.,	جرح ممزق، متهتك	دڕاوە برین
Nompenetrating w.,	جرح غير نافذ	برینـــی کـــوێر، کـــوێرە برین
Open w.,	جرح مفتوح	برینی کراوە
Penetrating w.,	جرح نافذ	برینی کوناوەدەر
Perforating w.	جرح ثاقب	برینی کوناوەدەر
Poisoned w	جرح مسمم	ژاراوییە برین
Puncture w.,	جرح وخزي	ئاژنە برین

Septic w.,	جرح نتن	برینـــی پـــیس، برینـــی هەوکردوو
Subcutaneous	جرح تحت الجلد	برینـی ژێـر پێـست، ژێـر پێسته برین
Tangential w.,	جرح ملامس	بەرکەوته برین
Wounded	جريح، مجروح	زامار، زامدار، بریندار
Wrap	لف	پێچان، پێچانەوە
Wreath	جديل	هۆنراوە
Wrinkle	غضن	چرچی
Wrist	معصم، رسغ اليد	مەچەك
Wrist drop	سقوط المعصم، استرخاء اليد	مەچـەك کـەوتن، دەسـت شلی
Wrist joint	مفص المعصم، الرسغ	جومگەی مەچەك
Writing	كتابة	نووسین
Wry neck = torticollis	صعر العنق	مل خواری، ملخواری

X

Xan chromatic	مصفر	زەرد، ڕەنگ زەرد
Xantho chromatic	مصفر	زەرد هەڵگەڕاو
Xanthemia = carotinemia	اصفرار الدم	خـــوێنی زەردی، خـــوێن زەرد بوون
Xanthic	أصفر	زەرد
Xanthin (e)	زانثين، صفارين	زانـــــــین، زەردیـــــــن: ماددەیـــــەکی زەردە لـــــە گوڵی زەرد وەردەگیرێت
Xanthin uria	بيلة زانثينية، بول أصفر	میـــزی زانـــسین، میـــزی زەرد
Xantho-,	سابقة بمعنى أصفر	پێشگرێکە بەمانای زەرد

Xanthochromia	اصفرار الجلد	زەردبوون، پێست زەردی (لەزەردوویی دەچێت بەڵام یەکسان نین)
Xanthochromic	مصفر	ڕەنگ زەرد، زەرد هەلگەڕاو
Xanthochroons	أصفر السحنة	پێست زەرد، زەرد ڕوخسار
Xanthocyanopsia	رؤية الأصفر والازرق	زەرد و شین بینین: جۆرە کوێرییەکی ڕەنگە دووچاری هەر زەرد و شین دەبینێت بەڵام سەوز و سوور نابینێت
Xanthocyte	خلية صفراء	زەردە خانە: خانەیەکە ڕەنگی زەردی تێدایە
Xanthodermaxan thodermia	اصفرار الجلد	پێست زەردی
Xanthoma`	ورم أصفر	زانسۆما، پەنامێکی زەردی بچووکە لەپێستدا پەیدادەبێت
Xanthomatosis	ورام اصفر	دەردی بەزە پەنامی زەرد: گرد بوونەوەی بڕێکی زۆری بەز لە ناو لەشدا و بەشێوەی پەنامی بەز لەزۆر شوێندا دەردەکەوێت بە گرۆ گرۆیی و کاری تەواو دەکاتە سەر تەن و دروستی تەن

Xanthophyll	يصفور	زانسۆفیل: ماددەیەکی ڕەنگی زەردی ڕووەکی لەگەڵ کارۆتیندا هەڵدەکەوێت لەگەڵای سەوز و گیادا
Xanthopia	رؤية صفراء	زەرد بینین: جۆرە نییمچە ڕەنگ
Xanthopsia	صفرة المرئيات	کوێرییەکە شت بە زەردی دەبینی
Xanthuria	بيلة زانثينية	میزی زانسیین، زەرد میزین
Xanthosarcoma	ساركوما صفراء	زەردە سارکۆ
Xanthosis	داء الأصفراء	زەرد هەڵگەڕان: جۆرە زەرد بوونێکە بەتایبەتی هی پێست
Xe = xenon	الرمز الكيمياوي للزينون	هێمای کیمیایی زینۆنە
Xeno-,	سابقة بمعنى غريب أو ذو علامة بمادة أجنبية	پێشگرێکە بەمانای بیانی (نامۆ)، غەریب
Xenodochia	مستشفى الغرباء	نەخۆشخانەی بێ کەسان (بیانی)
Xanogenesis	تناوب الأجيال، إختلاف النسل	وەچە گۆڕکێ
Xenoparasite	طفيلي غريب	مشەخۆری نامۆ
Xenophobia	رهبة الأغراب، كره الأجانب	بێگانە (نامۆ)ترسێ، لەبێگانە ترسان، ڕق لە بێگانە بوون

Xenophomia	غرابة الصوت، تبدل الصوت	دەنگ گۆڕان، دەنگگۆڕکێ
Xeransis	جفاف، تجفف	وشــك بوونــەوە، وشــك هەڵاتن
Xerasia	جفاف الشعر	مــووە وشــكی: دەردێكــی مووە كە وشك هەڵدێت و بریقەی نامێنێت
Xero-,	ســابقة بمعنــى جــاف أو العلاقة بالجفاف	پێــشبەندێكە بــەمانای وشك یان پەیوەستی بە وشكییەوە
Xerocheilia	جفاف الشفة	لێوە وشكێ
Xeroderma, xerodermia	جفاف الجلد	پێـــــستە وشـــــكێ: نەخۆشـــییەكە پێـــست تێیدا وشك هەڵدەگەڕێت و زبر دەبێت
Xeroma, xerophthalmia	جفاف المقلة، رمد جاف	چــاوە وشــكێ، گلێنــە وشكێ
Xeromycteria	جفاف الأنف	لووتە وشكێ
Xerophagia	أكل الأطعمة الناشفة	ووشكە خواردن، خۆراكە وشكێ
Xerophobia	جفاف الخوف	ترشە وشكێ، دەمووشكی تــرس: دەم ووشـك بـوون (لییــــك دەرنــــەهاتن) لەترســان یــان لــەكاتی تووڕەیی و شپرزەییدا
Xerosis	جفاف	وشكی

Xerostomia	جفاف الفم	دەمە وشكیٚ
Xerotocia (dry labour)	ولادة جافة	وشكە زایین، زانە وشكیٚ
Xerotripsis	دلك جاف	لیٚك خشاندن (لیٚك خستن)ی وشك، وشكە لیٚك خشاندن (لیٚك خستن)
Xiphi-, xipho-,	سابقة تدل على العلاقة بالرهابة أو الخنجر	پیٚشبەندیٚكە پەیوەندی نیشان دەدات بە خەنجەر (شیر)ەوە بەتایبەتی بەسەری خوارووی كۆڵەی سنگەوە
Xiphisternum	الرهابة، القص الخنجري	
Xiphocostal	رهابوي ضلعي، خنجري ضلعي	خەنجەری پەراسوویی
Xiphoid	الرهابة، خنجري الشكل	خەنجەری، شیری
X-rays	الأشعة السينية، اشعة اكس	تیشكی ئیٚكس، تیشكی رۆنتگەن
Xylanthrax	فحم	رەژو، خەلوز
Xylem	خشب	دار، تەختەدار
Xylo-,	سابقة بمعنى (خشبي)	پیٚشبەندیٚكە بەمانای دار یان لەدار دروست كراو، دارینە
Xylose	سكر الخشب، زايلوس	زایلۆس، شەكری دار
Xylosuria	بيلة الزايلوس، بول زايلوس	زایلۆسە میزیٚ

Y

Y (yttrium)	الرمز الكيمياوي لييتريوم	هێمای کیمیایی ییتریۆمه
Yahourth = yogurt	لبن رائب	ماست
Yard	١- اليارد ٢- الذكر (القضيب)	١- یارده (یەکەی پێوانەی درێژی) ٢- کێر، (چووک)
Yawn, yawning	تثاؤب	باوێشك، باوێشکدان
Yaws	(يوز)	یۆز: جۆره نەخۆشییەکه لە ناوچە گەرمەکاندا دەبێت
Yeast	خميرة	هەوێن، هەویر ترش
Yeki = bubonic	الطاعون الدبيلي	خەیارە تاعون

plague		
Yellow	أصفر	زەرد
Yolk	مح، صفار البيض	زەردێنەی (هێلکە)
Yolk duct	قناة المح	زەردێنە ڕۆ
Yolk sac	كيس المح	کیسەی زەردێنە
Young	فتى، غلام	گەنج، هەرزەکار، جوان
Youth	فتوة	گـــەنجی، هـــەرزەکاری، جوانی

کتێبە چاپکراوەکانی
کۆڕی زانیاری کوردستان و ئەکادیمیای کوردی

کۆڕی زانیاری کوردستان:

١) فەرهەنگی زاراوە (عەرەبی ـ کوردی)، بەدران ئەحمەد حەبیب، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٢، (١٤٢ لاپەڕە).

٢) کوردی تورکمانستان ـ مێژوو ـ ئەتنۆگرافیا ـ ئەدەب، د. مارف خەزنەدار، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی ڕۆشنبیری، ساڵی ٢٠٠٣، (٢٥٨ لاپەڕە).

٣) زاراوەی یاسایی، لیژنەی زاراوە لە کۆڕی زانیاری کوردستان، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی ڕۆشنبیری، ساڵی ٢٠٠٤، (٤٠ لاپەڕە).

٤) زاراوەی کارگێڕی، لیژنەی زاراوە لە کۆڕی زانیاری کوردستان، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی ڕۆشنبیری، ساڵی ٢٠٠٤، (٤٧ لاپەڕە).

٥) من ینابیع الشعر الکلاسیکي الکردي، ج١، رشید فندی، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی ڕۆشنبیری، ساڵی ٢٠٠٤، (٢٤٠ لاپ

٦) ڕێنووسی یەکگرتووی کوردی، بەدران ئەحمەد حەبیب، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٥، (٥٦ لاپەڕە).
٧) ڕێزمانی کەسی سێیەمی تاك، د.شێرکۆ بابان، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی ڕۆشنبیری، ساڵی ٢٠٠٤، (١٥٩ لاپەڕە).
٨) چوارینێن خەیام، د. کامیران عالی بەدرخان، وەرگێرانی لە لاتینییەوە د. عەبدوللا یاسین ئامێدی، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی ڕۆشنبیری، ساڵی ٢٠٠٤، (٩٤ لاپەڕە).
٩) شێوەی سلێمانی زمانی کوردی، د. زەرێ یوسوپۆڤا، و: لە ڕوسییەوە د. کوردستان موکریانی، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٥، (٢١٦ لاپەڕە).
١٠) العروض في الشعر الكردي، احمد هردی، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی ڕۆشنبیری، ساڵی ٢٠٠٤، (٢١٨ لاپەڕە).
١١) ژانرەکانی ڕۆژنامەوانی و مێژووی چاپخانە ١٤٥٠ ـ ١٥٠٠، د. مەغدید سەپان، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٥، (٢٧٨ لاپەڕە).
١٢) زاراوەی ڕاگەیاندن، لیژنەی زاراوە لە کۆڕی زانیاری کوردستان، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٥، (١٠٨ لاپەڕە).
١٣) فەرهەنگی زاراوەگەلی ڕاگەیاندن (ئینگلیزی ـ کوردی ـ عەرەبی)، بەدران ئەحمەد حەبیب، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٥، (١٦٥ لاپەڕە).
١٤) ئەدەبی منداڵانی کورد ـ لێکۆڵینەوە ـ مێژووی سەرهەڵدان، حەمە کەریم هەورامی، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٥، (٤٠٦ لاپەڕە).
١٥) گیرەکێن زمانێ کوردی، د. فازل عمر، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٥، (١٣٤ لاپەڕە).
١٦) ل دۆر ئەدەبێ کرمانجی ل سەد سالا نوزدێ و بیستێ زایینی، تەحسین ئیبراهیم دۆسکی، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٥، (٢٧٦ لاپەڕە).
١٧) دەنگسازی و برگەسازی لە زمانی کوردیدا، د. شێرکۆ بابان، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٥، (٢٠٦ لاپەڕە).

١٨) هۆنراوەی بەرگری لەبەرهەمی چەند شاعیرێکی کرمانجی سەروودا ١٩٣٩ ـ ١٩٧٠، د. عبدالله یاسین عەلی ئامێدی، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٥، (٣٢٠ لاپەڕە).
١٩) یوسف و زولەیخا، حەکیم مەلا ساڵح، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٦، (٤٠٧ لاپەڕە).
٢٠) زمانی کوردان ـ چەند لێکۆڵینەوەیەکی فیلۆلۆجی زمان، پ. د فریدریش موولێر ئەوانی تر، و: لە ئەڵمانییەوە د. حمید عزیز ، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٥، (١٩٢ لاپەڕە).
٢١) ڕێبەری بیبلۆگرافیە کوردییەکان ١٩٣٧ ـ ٢٠٠٥، شوان سلێمان یابە، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٦، (٤٠٠ لاپەڕە).
٢٢) فەرهەنگی گەورەی من. د. کوردستان موکریانی، چاپی یەکەم، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٦ ، (٨٠ لاپەڕە).
٢٣) دیوانی عەزیز ـ محەمەد عەلی قەرەداغی ـ هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠، (١٤٤ لاپەڕە).
٢٤) زاراوەگەلی کاروباری مین ـ جەمال جەلال حوسێن ـ دلێر سابیر ئیبراهیم ـ دەزگای گشتی هەرێم بۆ کاروباری مین، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٦، (٨٠ لاپەڕە).
٢٥) زاراوەی ڕاگەیاندن ـ کەمال غەمبار ـ هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٦، (٩٦ لاپەڕە).
٢٦) زاراوەی ئەدەبی ـ ئامادەکردنی: لیژنەی ئەدەب لە کۆڕی زانیاری کوردستان، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٦، (٣٨٠ لاپەڕە).
٢٧) ئیندێکسی گۆڤاری کۆڕی زانیاری کورد (١٩٧٣ ـ ٢٠٠٢) ـ شوان سلێمان یابە ـ هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٦، (٢٤٠ لاپەڕە).
٢٨) The Historical Roots of the National Name of the Kurds ـ د. جەمال ڕەشید، هەولێر، چاپخانەی وەزارەتی پەروەردە، ساڵی ٢٠٠٦، (١٠٧ لاپەڕە)

٢٩) فەرهـەنگی کۆمەڵناسـی ـ عوبێـد خـدر ـ چـاپخانەی دەزگـای ئـاراس ـ هـەولێر، سـاڵی ٢٠٠٧، (٨٣ لاپەڕە).
٣٠) بزاڤـی ڕزگـاریخوازی نیـشتیمانی لـە کوردسـتانی ڕۆژهەڵاتـدا (١٨٨٠ ـ ١٩٣٩ز) ـــ د.سەعدی عوسمان هـەروتی ـ چـاپخانەی دەزگـای ئـاراس ـ هـەولێر، سـاڵی ٢٠٠٧، (١٥٥ لاپەڕە).
٣١) شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵڵای نـەهری لـە بەڵگەنامـەی قاجـاری دا ، نووسـینی: حەسـەن عەلی خانی گەڕووسی ، وەرگێڕانی لە فارسییەوە: محەمەد حەمـە بـاقی ـ چـاپخانەی دەزگای ئاراس ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٧، (٢٠٤ لاپەڕە).
٣٢) شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵڵای نەهری لە بەڵگەنامەی ئەرمەنیـدا، نووسـینی: ئەسـکەندەر غوریانس، وەرگێڕانی لە فارسییەوە ـ محەمەد حەمە باقی. چاپخانەی دەزگای ئاراس ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٧، (١٢٨ لاپەڕە).
٣٣) فەرهـەنگی کـوردی ـ فارسـی، وەرگێڕانـی لـە فارسـییەوە ـ محەمـەد حەمـە بـاقی. چاپخانەی دەزگای ئاراس ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٧، (١١٢ لاپەڕە).
٣٤) شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵڵای نەهری لە بەڵگەنامەی ئینگلیزی و ئەمریکی دا ـ نووسینی ـ وەدیع جوەیدە. وەرگێڕانـی لـە عەرەبییـەوە ـ محەمـەد حەمـە بـاقی . چـاپخانەی دەزگای ئاراس ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٧، (١١٦ لاپەڕە).
٣٥) شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵڵای نەهری لە بەڵگەنامەی قاجاری دا، نووسـینی: عـەلی خـان گۆنـەخان ئەفـشار. وەرگێڕانـی لـە فارسـییەوە ـ محەمـەد حەمـە بـاقی. چـاپخانەی دەزگای ئاراس ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٧، (٤٢٦ لاپەڕە).
٣٦) شۆڕشـی شـێخ عوبەیـدوڵڵای نـەهری لـە بەڵگەنامـەی قاجـاری دا، نووسـینی: عـەلی ئەکبـەر سـەرهەنگ. وەرگێڕانـی لـە فارسـییەوە: محەمـەد حەمـە بـاقی. چـاپخانەی دەزگای ئاراس ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٧. (١٩٢ لاپەڕە).
٣٧) چەپکێك لە زاراوە گەلی کشتوکاڵ ـ ئامادەکردنی ـ حەمە ساڵح فەرهادی ـ چـاپخانەی دەزگای ئاراس ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٧، (١٤٤ لاپەڕە).

٣٨) شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵڵای نەهری لـە بەڵگەنامـەکانی وەزارەتـی کاروبـاری دەرەوەی ئێران دا. وەرگێڕانی لە فارسییەوە: محەمەد حەمە باقی. چاپخانەی دەزگـای ئـاراس ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٧، (٢٧٠ لاپەڕە)

٣٩) فەرهەنگی دیـوانی شـاعیران (نـالی، سـالم، کـوردی)، نووسـینی ـ د. محەمـەد نـووری عارف، چاپخانەی دەزگای ئاراس ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٧، (١٠٠٠ لاپەڕە).

٤٠) یەکەم فەرهەنگی تۆ، وەرگێڕانی: د.کوردستان موکریانی، چاپخانەی دەزگـای ئـاراس، هەولێر، ساڵی ٢٠٠٧، (٨٦ لاپەڕە).

٤١) ئەدەبی منداڵانی کورد دوای ڕاپەڕین، نووسـینی: حەمـە کـەریم هـەورامی، چـاپخانەی دەزگای ئاراس، هەولێر، ساڵی ٢٠٠٧، (٣٦٨ لاپەڕە).

٤٢) فەرهەنگی هەراشان، کۆکردنەوە و داڕشتنی: کۆمەڵێك مامۆسـتا، چـاپخانەی دەزگـای ئاراس، هەولێر، ساڵی ٢٠٠٧، (٣٣٦ لاپەڕە).

ئەکادیمیای کوردی:

٤٣) ئـەلبوومی کەشـکۆڵ، ب ١، دانـراوی: محەمـەد عـەلی قـەرەداغی، چـاپخانەی خـانی ـ دهۆك، ساڵی ٢٠٠٨، (٣٥٢ لاپەڕە).

٤٤) الأدب الشفاهي الكـردي ، علي الجزيري ، چاپخانەی خانی ـ دهۆك، سـاڵی ٢٠٠٨، (٢٠٠ لاپەڕە).

٤٥) بەرکوڵـێکی زاراوە سـازیی کـوردی، ئامـادەکردنی: جـەمال عەبـدول، دووەم چـاپ، چاپخانەی خانی ـ دهۆك، ساڵی ٢٠٠٨، (٣٣٠ لاپەڕە).

٤٦) دیوانی قاصد، ساغکردنەوەی: شوکر مستەفا و ڕەحـیم سـورخی، چـاپخانەی خـانی ـ دهۆك، ساڵی ٢٠٠٨، (٣٥٢ لاپەڕە).

٤٧) چەند لێکۆڵینەوەیەك دەربارەی مێژووی کورد لە سـەدەکانی ناوەڕاسـتدا، نووسـینی: دکتۆر زرار سدیق تۆفیق، چاپخانەی خانی ـ دهۆك، ساڵی ٢٠٠٨، (٢٠٨ لاپەڕە).

٤٨) کیمیای ژەهری دەستکرد. نووسینی: پ.د. عەزیز ئەحمەد ئەمین، چاپخانەی خـانی ـ دهۆك، ساڵی ٢٠٠٨، (٢٠٨ لاپەڕە).

٤٩) ڕۆڵی سەربازیی کورد لە دەوڵەت و میرنشینە ناکوردیەکان لـە سـەردەمی عەبباسـیدا، نووسینی: مەهدی عوسمان حسێن هەروتی، چـاپخانەی خـانی ـ دهـۆك، سـاڵی ٢٠٠٨، (٣٦٨ لاپەڕە).

٥٠) دور نـواب الـسليمانية في المجلـس النيـابي العراقـي (١٩٤٥ ـ ١٩٥٨)، دانـانی: سـالار عبدالكريم فندی الدوسكی، چاپخانەی خانی ـ دهۆك، ساڵی ٢٠٠٨، (٣٠٤ لاپەڕە).

٥١) عبدالله گۆران، رائداً لحركة تجديد الشعر الكوردي، دانـانی: کـەمال غـەمبار چـاپخانەی خانی ـ دهۆك، ساڵی ٢٠٠٨، (٣٢٠ لاپەڕە).

٥٢) وثائق بريطانية عن تشكيل دولة كوردية مستقلة ١٩٢٤ ـ ١٩٢٧ ، دانانی: د.عبـدالفتاح علی البوتانی، چاپخانەی خانی ـ دهۆك، ساڵی ٢٠٠٨، (٢٦٨ لاپەڕە).

٥٣) ساڵنامەی ئـەکادیمیای کـوردی ، ئامـادەکردنی: پڕوفیـسور د. وریـا عومـەر ئـەمین . چاپخانەی حاجی هاشم ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٩، (٥٦ لاپەڕە).

٥٤) مەمێ و زینێ، ئامـادەکردنی: جـاسمێ جـەلیل، دوکتـۆر عیـزەدین مـستەفا ڕەسـووڵ خـستوویەتییە سـەر نووسـینی کـوردیی عـیراق و پێـشەکیی بـۆ نووسـیوە و لێـی کۆڵیوەتەوە، چاپخانەی حاجی هاشم ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٩، (١٦٨ لاپەڕە).

٥٥) هەنگاوێك لەسەر ڕێگەی لێکۆڵینەوەی (دیوانی سـالم)دا، محـەمـــەدعەلی قـەرەداغی، چاپخانەی حاجی هاشم ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٩، (٨٠ لاپەڕە).

٥٦) کەرەسە بەتاڵەکان لە ڕوانگەی تیۆری دەسەڵات و بەسـتنەوە ((شـێوەزاری کرمـانجی سەروو))، نووسینی: ڤیان سلێمان حاجی، چاپخانەی حـاجی هاشـم ـ هـەولێر، سـاڵی ٢٠٠٩، (٢١١ لاپەڕە).

٥٧) هێـز و ئـاواز لـە دیـالێکتی کـوردیی ژووروودا، نوسـینی: عەبـدولوەهاب خالیـد موسـا، چاپخانەی حاجی هاشم ـ هەولێر، سالی ٢٠٠٩، (١٤٦ لاپەڕە).

٥٨) گەپنامەی مێرگوڵان، نوسینی: ڕەسوڵ دەروێش، چاپخانەی حاجی هاشـم ـ هـەولێر، ساڵی ٢٠٠٩، (١٧٦لاپەڕە).

٥٩) دۆخەکانی ژێـرەوە لای فیلمـۆرو هەنـدی لایـەنی ڕستەسـازیی کـوردی، ئامـادەکردنی: یوسـف شـەریف سـەعید، چـاپخانەی حـاجی هاشـم ـ هـەولێر، سـاڵی ٢٠٠٩ (١٣٤ لاپەڕە).

٦٠) هەندێ لایەنی ڕێزمانی دەسەلاَت و بەستنەوە (GB) لەزمانی کوردیدا، ئامادەکردنی: د.سەباح ڕەشید قادر، چاپخانەی حاجی هاشم ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٩ (١٧٢ لاپەڕە).
٦١) الحياة الاجتماعية للكورد بين القرنين (٤ ـ ٩هـ/١٠ ـ ١٥م)، دانانی: دکتۆرە فائزە محەمەد عزەت، چاپخانەی حاجی هاشم ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٩، (٢٧٢ لاپەڕە).
٦٢) العلاقات الايرانية ـ السوفيتية ١٩٣٩ ـ ١٩٤٧، دانانی: نزار ايوب حسن الگولی، چاپخانەی حاجی هاشم ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٩، (٢٩٠ لاپەڕە).
٦٣) بیبلیۆگرافیای کوردناسی لە سەرچاوە فەرەنسییەکاندا، د. نەجاتی عەبدوڵڵا، چاپخانەی حاجی هاشم ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٩، (٥٢٨).
٦٤) بیبلیۆگرافیای کوردناسی لە سەرچاوە ئینگلیزییەکاندا، د. نەجاتی عەبدوڵڵا، چاپخانەی حاجی هاشم ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٩، (٤٤٨).
٦٥) امير امراء كردستان (ابراهيم باشا الملي ١٨٤٥ ـ ١٩٠٨)، دانانی: أ. د. عبدالفتاح علی البوتانی ـ علی صالح الميرانی، چاپخانەی حاجی هاشم ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٩، (١٦٠ لاپەڕە).
٦٦) دیوانا مەلا محەمەدێ سەیدا، بەهەڤکار: سەید جەلال نزامی، چاپخانەی حاجی هاشم ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٩، (٨٨ لاپەڕە).
٦٧) داستانی هەیاسی خاس و سوڵتان مەحموود، نووسینی: محەمەد ساڵح سەعید، چاپخانەی حاجی هاشم ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٩، (٣٢٦ لاپەڕە).
٦٨) کیمیای ژینگە، پیسبوونی ئاووهەوا، پ . د. عەزیز ئەحمەد ئەمین، چاپخانەی حاجی هاشم ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٩، (١٦٠ لاپەڕە).
٦٩) گەشتنامەی پوژۆلا بۆ کوردستان ساڵی ١٨٣٧، وەرگێڕانی: د. نەجاتی عەبدوڵڵا، چاپخانەی حاجی هاشم ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٩، (١٩٨ لاپەڕە).
٧٠) ڕێزمانی کوردی، وەرگێڕانی: د. نەجاتی عەبدوڵڵا، چاپخانەی حاجی هاشم ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٩، (١٤٤ لاپەرە).

٧١) بونیـاتی زمـان لەشـیعری هاوچـەرخی کوردیـدا، ئامـادەکردنی: د. ئـازاد ئەحمـەد مەحموود، چاپخانەی حاجی هاشم ـ هەولێر، ساڵی ٢٠٠٩ (٢٥٨ لاپەڕە).
٧٢) الحركـة الـشيوعية في تقـارير مديريـة الامـن العامـة ١٩٥٩ ـ ١٩٦٢، نووسـينى: د. عبـدالفتاح علـى البوتـانى، چـاپخانەی حـاجی هاشـم ـ هـەولێر، سـاڵی ٢٠٠٩، (٢٨٨ لاپەڕە).
٧٣) فەرهەنگی سۆفیانەی دیـوانی (جزیـری و مـەحوی)، نووسـینی: د. ئیـبراهیم ئەحمـەد شوان، چاپخانەی حاجی هاشم ـ هەولێر، ساڵی ٢٠١٠، (٣٦٠ لاپەڕەیە).
٧٤) چیرۆکی منداڵان لە ئەدەبی کوردیـدا (١٩٩١ ـ ٢٠٠٥)، دانـانی: ڕازاو ڕەشـید صـەبری، چاپخانەی حاجی هاشم ـ هەولێر، ساڵی ٢٠١٠، (٢١٢ لاپەڕە).
٧٥) هەولێر لە سەردەمی ئەتابەگیاندا، نووسـینی: پ. د. موحـسین موحەممـەد حوسـێن، عثمان علی قادر کردویە بە کوردی، چاپخانەی حاجی هاشم – هـەولێر، سـاڵی ٢٠١٠، (٤٧٣ لاپەڕە).
٧٦) هەورامان باشتر بناسین، نووسـینی: محەمـەد رەشـیدی ئـەمینی، چـاپخانەی حـاجی هاشم – هەولێر، ساڵی ٢٠١٠، (٩٦ لاپەڕە).
٧٧) فەرهـەنگا کـانی، نووسـینی: محەمـەد سـالح پێنـدرۆیی (جگـەر سـۆز)، چـاپخانەی سپیرێز – دهۆك، ساڵی ٢٠١٠ (٦٣٩ لاپەڕە).
٧٨) وشەنامە، نووسینی: جەمال حبیب الله (بێدار)، چـاپخانەی سـپیرێز– دهـۆك، سـاڵی ٢٠١٠ (١١٤٧) لاپەڕە).
٧٩) بیبلیۆگرافیای ئەکادیمیای کوردی، ئامـادەکردنی لیژنـەی بیبلیۆگرافیـای ئـەکادیمیای کوردی، چاپخانەی سپیرێز – دهۆك، ساڵی ٢٠١٠ (٤٠٠) لاپەڕە.
٨٠) ئاسوورییەکانی باشووری کوردستان، نووسینی د. عەبدوڵلا غەفور، چاپخانەی سپیرێز – دهۆك، ساڵی ٢٠١٠ (٢٠٨) لاپەڕە.
٨١) جوگرافیای ئـابووری نـەفت لـە کوردسـتاندا، چـاپی سـێیەم، نووسـینی د. عەبـدوڵلا غەفور، چاپخانەی حاجی هاشم– هەولێر، ساڵی ٢٠١٠ (٣٠٥) لاپەڕە.

٨٢) فلسفة العشق الإلهي في شعر الجزيري، تـأليف محمد امين دوسكي، الطبعة الثانيـة، مطبعة سپيرێز– دهۆك، سنة ٢٠١٠ (١٩٦) صفحة.

٨٣) فەرهـەنگی کـوردی – فەرەنـسی، نووسـەر: ئۆگـست ژابـا، بڵاوکـەرەوەی زانـستی: فێردیناند یۆستی، وەرگێڕانی پێشەکی و دووبارە لەچاپدانەوەی: د.نەجاتی عەبـدوڵڵا، چاپخانەی حاجی هاشم – هەولێر، ساڵی ٢٠١٠ (٥٠٥) لاپەڕە.

٨٤) فەرهەنگی ئابووری، دانانی: پ.ی.د. سەلاحەددین کاکۆ خۆشـناو، چـاپخانەی حـاجی هاشم – هەولێر، ساڵی ٢٠١٠ (٢٥٦لاپەڕە).

٨٥) الوسائل التعليمية ومعوقاتها في تدريس العلوم، رشيد فندي، مطبعـة سـبيريز– دهـوك، سنة ٢٠١٠ (١٣٠) صفحة.

٨٦) سـایکۆلۆژی زمـان، نووسـینی لارس مـێلین. وەرگێـران و ئامـادەکردن غـازی عـەلی خورشید. چاپخانا سپیرێز – دهۆك ٢٠١٠، (١٧٠) لاپەرە.

٨٧) الكُرد في مؤلفات المقريزي التاريخية – دراسة تحليلية، الدكتور فرهـاد حـاجي عبـوش، مطبعة سبيريز– دهوك، سنة ٢٠١٠ (٤١٨) صفحة.

٨٨) من معالم الحياة الكردية في سوريا / تأليف ميديا عبدالمجيد محمـود، مطبعـة سـپيرێز – دهۆك ٢٠١٠، ٢١٦ صفحه.

٨٩) ئێـل و ئویجـاخێن کـوردا ل کوردسـتانا ئیرانـێ، وەرگێرانـا مەسـعود گـولی، چـاپخانا سپیرێز – دهۆك ٢٠١٠، ١٤٠ لاپەڕە.

٩٠) سمکویێ شکاك و شۆڕەشا وی د بەلگەنامەیێن ئیرانیدا، ئامـادەکرن و تویژانـدن فـاخر حەسەن گولی و وەرگێران و پێداچوون نـزار ئـەیوب گـولی، چـاپخانا سـپیرێز – دهـۆك ٢٠١٠، ٣٨٤ لاپەرە.

٩١) الفارقی ومنهجة من خلال كتابـة تـاريخ ميافـارقين وآمـد، تـأليف سـگڤان محمـد سـعيد كوچر، مطبعة سپیرێز – دهۆك ٢٠١٠، ٣٠٨ صفحه.

٩٢) پەندی کوردی، نووسینی حەمید رەشاش، چـاپخانەی سـپیرێز – دهـۆك ٢٠١٠ ، ٣٢٤ لاپەڕە.

٩٣) دو فەرهەرهەنگێن ڤەهاندی نووبار و (مرصاد الأطفال) بەرهەڤکرنا تەحسین ئیبراهیم دۆسکی، چاپخانەی سپیرێز – دهۆك ٢٠١٠، ١١٢ لاپەرە.
٩٤) دو ڤەهینۆکێن کرمانجی د علمیٚ تەجویدیٚ دا، بەرهەڤکرنا تەحسین ئیبراهیم دۆسکی، چاپخانەی سپیرێز – دهۆك ٢٠١٠، ١٠٠ لاپەرە.
٩٥) لێکولێنەوەو ساغکردنەوەی بەشێك لە دیوانی موخلیس. د. ئیبراهیم ئەحمەد شوان، چاپخانەی سپیرێز – دهۆك ٢٠١٠، ٣٢٤ لاپەرە.
٩٦) دیوانا نەفعی، ساخکرن و بەرهەڤکرن تەحسین ئیبراهیم دۆسکی و مەسعود خالد گولی، چاپخانا سپیرێز/ دهۆك ٢٠١٠، ٢٦٠ لاپەرە.
٩٧) بنیاتی جۆرەکانی ڕووداو لە ڕۆمانی کوردی باشووری کوردستان، نووسینی ڕێزان عوسمان (خاڵە وێوە)، چاپخانەی سپیرێز/ دهۆك ٢٠١٠، ٢٧٦ لاپەرە.
٩٨) تورك لە بولگارستان، کورد لە تورکیا، نووسینی، عەزیز نەسین، وەرگێران و ئامادە کردنی، بەکر شوانی و سیروان ڕەحیم، چاپخانەی حاجی هاشم/ هەولێر ٢٠١٠، ١٤٠ لاپەرە.
٩٩) الدولة الأيوبية وفق نظرية الدولة لابن خلدون، تأليف: د. حكيم عبدالرحمن البابيرى، مطبعة، حاجى هاشم/ أربيل ٢٠١٠ ، ٣٢٠ صفحة.
١٠٠) فەرهەنگی پزیشکی ، دانانی د. جەمال رەشید، چاپخانەی حاجی هاشم، هەولێر ٢٠١٠، بەرگی یەکەم ٨٤٠ لاپەرە.
١٠١) فەرهەنگی پزیشکی ، دانانی د. جەمال رەشید، چاپخانەی حاجی هاشم، هەولێر ٢٠١٠، بەرگی دووەم ٧٩٦ لاپەرە.
١٠٢) فەرهەنگی پزیشکی ، دانانی د. جەمال رەشید، چاپخانەی حاجی هاشم، هەولێر ٢٠١٠، بەرگی سێیەم ٦٨٠ لاپەرە.